Hulánova láska - Díl druhý - Otec a syn
Karl May
Klára, 1993

Na začátku června roku 1815 byl hlavní stan francouzské armády v Laoně a stan armády moselské v Thionvillu.
Do prvního štábu před několika dny přišel baron Daure, generální intendant armády. Příchod císaře se očekával každou chvíli. Současně se vyprávělo o Napoleonovi, že půjde do Štrasburku, aby se ukázal svým vojákům a roznítil v nich staré nadšení, které pro něho měli.
Také v Thionville byl očekávaný.
Tento veliký muž byl všude známý. Považoval se za všudypřítomného a objevil se zpravidla tam, kde ho nejméně očekávali. Dodnes je známých několik změn v jeho cestovním plánu, vytvořeném k návštěvě budoucího jeviště očekávaných bojů. Svým obvyklým způsobem učinil několik neočekávaných změn, jejichž účel byl hádankou i osobám z nejbližšího okolí.
Panovníkovy vlastnosti nacházely příznivce. Několik císařových maršálů si zvyklo své zřízence podobně překvapovat. To bylo známé zejména o maršálku Grouchyovi, který se rád dával vidět a slyšet, a bylo všeobecně známé, že za mnohé ze svých četných vítězství a úspěchů mohl děkovat tomuto svému obyčeji.
Týž den, kdy Kónigsau našel pokladnu, dorazil v poledne do Sedanu. Raději by město obešel, ale byl tady akorát jediný most, který spojoval krajinu přes Maasu, a přebrodit řeku nebylo možné. Následkem několikadenních dešťů byla hodně rozvodněná.
Sedan, rodiště slavného Turenna, sloužilo dlouhou dobu

jako důležité strategické místo. Proto bylo ve městě i jeho okolí plno vojáků. Toto vojsko náleželo k armádě maršála Neye, který se narodil v Saárlouissu. Jeho otec byl bednář. Tento neobyčejně nadaný muž mohl jen svému talentu děkovat, že se stal maršálem veliké Francie, vévodou esslingenským a knížetem moskevským. Jemu byl podřízený generál Drouet, který byl jmenovaný aidemajoremgenerálem bonapartských gard. Tento generál, kterého jsme už poznali, se zřekl bytu v Sedanu a přeložil své sídlo do Roncourtu, do místa, kde ležel dvorec Jeannette. Tento dvorec zabral Drouet sám pro sebe a jeho štáb byl ubytovaný v Roncourtu. - Při vstupu do města Sedanu byl Kónigsau vyzván, aby předložil své průkazy. Prokázal se cestovním pasem, který už včera odevzdal hostinskému.
Tato legitimace sice pocházela z hlavního Blucherova sídla, ale úplně stačila. Ve válečných dobách bývá prohlídka mnohem pečlivější a opatrnější než obyčejně a poručík byl také podrobený výslechu na velitelství, při kterém se poněkud zapotil. Vždyť bojoval proti Francouzům a zdržoval se delší čas v Paříži. Jak bylo snadné, aby ho tu někdo znal! Pak by byl nadobro ztracený.
Když dostal svůj průkaz zpět a tím povolení, že může vstoupit do města a projít jím, nesmírně se mu ulevilo.
Mezi Roncourtem a Sedanem teď byla cesta bezpečná, protože vojenské spojení, udržované mezi oběma hlavními stany, vzbuzovala u tuláků mordéřů přece jen strach. I ještě dále, zvlášť směrem k Laonu, kam vedla cesta přes Bethel, bylo podobné spojení, ale tu cestu už vojáci používali méně a nebyla tam úplná bezpečnost.
Každá válka vždy stvoří sběř. Kvas obyvatelstva, které snad už dříve žilo v rozporu se zákony, bývá přiváděný takovými událostmi do pohybu. V ardennských a argonnských lesích bylo rušno tak, že nebylo právě bezpečné, odvážilli se někdo sám a neozbrojený do těch končin.
Když dorazil Kónigsau do Roncourtu, bylo snadné poptat se na cestu do dvorce. U vrat stál na stráži voják, který mu se zbraní v ruce zamezil vstup.
i5Kam?" ptal se vojín.
"Dovnitř!" odpověděl Kónigsau stručně.
"Ke generálovi?"
6

"Ne. Který generál tu bydlí?" "Generál Drouet. Ke komu tedy chcete?" "K majitelce statku." "K paní de SainteMarie?" "Ano."
"Ta tady není. Odjela dnes ráno." "Bude tady snad někdo, kdo ji zastupuje." "To je zde mladý pán. Znáte ho?" . "Mám s ním uzavřít obchod."
"Ach, to je něco jiného! Můžete jít. Pan baron d SainteMarie bydlí v příjemném pokoji, jehož čtyři okns vidíte zde vpravo."
Kónigsau poděkoval za pokyn a šel naznačeným směrem Zaklepal na dveře a zaslechl zvučné "volno". Když vstoupil ocitl se, jak na první pohled spatřil, v pracovně svobodné! pána. Byl tady elegantní, bezstarostný nepořádek, jaký j

charakteristický pro svobodné pány lepších vrstev.
Mezitím, co zaebou zavíral dveře, zvedl se z pohovk mladý muž a pátravě se na něho zadíval. Jeho tvář byl příjemná. Mohlo mu být nanejvýš dvaadvacet let, avšak jem ne, tenké chmýří pod jeho nosem, měkké jako hedvábí, h dělalo ještě mladším.
"Pan de SainteMarie?" ptal se Kónigsau. "Ano," odpověděl mladý pán a pátravě se na něho dívá "Co si přejete?"
"Račte mi laskavě říct, můžuli mluvit s paní Richemontc vou?"
Francouzova tvář se zachvěla překvapením, mohlo by s říct, že i strachem.
"Ach, paní Richemontovou?" tázal se. "Co jí chcete?" Mohl pronést tuto otázku bez okolků, protože Kónigsa svým zevnějškem nevzbuzoval mnoho důvěry.
"Jsou to osobní záležitosti této dámy, které mě k i přivádějí," odpověděl Kónigsau. "Nevím, zdali by n dovolila, abych o ní mluvil s třetí osobou."
"Nechci vás svádět k nezdvořilosti, ale znáte tuto dámu'
"Ano."
"Odkud?"
"Z Paříže."
Tvář mladého muže se náhle zachmuřila. Tázal se:
"Vy jste kapitán Richemonte?"
"Ne."

"Ach! Tedy jiný známý?"
"Ano."
"A jak víte, že paní Richemontová je zde?"
"Sám jsem je sem přivezl."
"Jako kočí?"
"O nikoliv," usmál se Konigsau, "byl jsem jejím průvodcem."
"Z Paříže?"
"Ano."
Tvář mladého muže se podivně změnila. Nebylo možné říct, bylali to radost nebo leknutí. Náhle se zeptal:
"Hrome! Vy se jmenujete Konigsau?"
"Ano."
"A vy se odvažujete ach, pojďte, pojďte!"
Uchopil nadporučíka za ruku a vedl ho rychle jinými dveřmi z pokoje. Zde patrně byl vlastní byt. Baron si v pokoji znovu prohlédl hosta od hlavy k patě a řekl:
"Můj Bože, jak se můžete odvážit přijít sem do Roncourtu?"
"Považujete to opravdu za odvahu, barone?"
"Zajisté! Jste náš nepřítel a k tomu důstojník. Vy nevíte, že na našem dvorci sídlí generál Drouet?"
"Dověděl jsem se o tom teprve v Sedanu."
"A přece jste se sem odvážil? Co když vás chytí?"
"Toho se nebojím," usmál se Konigsau.
"A budouli vás považovat za vyzvědače?"
"Přicházím jen, abych, promluvil s paní a mademoiselle Richemontovou."
Baron se rozhlížel po pokoji, jako by si nevěděl rady, a pak řekl, ukazuje na židli:
"Sedněte si, pane poručíku! Jedná se o to, abychom se dohodli. Vy jste přítel paní Richemontové?"
"Velmi upřímný a oddaný," odpověděl Konigsau.
"Když sem dámy přijely, nebyl jsem přítomný, byl jsem tehdy v okolí Rheimsu, prohlížel jsem sklepy svého přítele. Musím vám říct, že jsem hospodář a zejména vinař. Když jsem se vrátil domů, našel jsem dámy tady. Slyšel jsem, zeje doprovodil Němec, Pnišák, jménem Konigsau."
"Ten jsem já."
"Slyším. Madame Richemontová řekla, že má důvod, aby se zde pro nejbližší dobu o jejím pobytu u nás nikdo ne
1   8

dověděl. Vy jediný jste byl vyňat. Zdá se, že k vám mají dámy důvěru?"
"Doufám, že ano!"
"Prokázal jste paní Richemontové veliké služby?"
"Bylo mi přáno, že jsem mohl dámám pomoct, ale jsem daleko od toho, abych si to počítal za zásluhy."
Baronova tvář se začala vyjasňovat.
"Pak jsem vám také já zavázán díky," řekl. "Víte snad, že paní Richemontová je má příbuzná?"
"Dáma o tom mluvila."

"Moje matka je stejně jako madame Richemontová rozená Němka. Obě jsou z téhožmísta a jsou sestřenkami. Můj otec je mrtvý, a tak -" dodal s veselým, bezstarostným úsměvem "spočívá na mých bedrech všechna tíha správy našeho majetku. Bylo tady pusto. Příchod obou dam sem přinesl život a pohyb a za to vám srdečně děkuji. I když tento ruch a tento život je značně omezený příchodem vojska, které obrátilo celý dům na ruby."
"Kondoluji vám!" řekl Konigsau zdvořile.
"Děkuji! Je přirozené, že mi není právě milé být sluhou vysokých vojenských pánů. A teď, když jste tady vy, přál bych si opravdu, aby jich nebylo."
"Prosím, abyste na mne nebral žádné ohledy, pane barone."
"Kdyby to bylo tak lehké! Smím vám ukázat dveře?"
"Doufám, že to neuděláte!" smál se Konigsau.
"To smím přijmout pod střechu pruského důstojníka?"
"Za daných okolností ano. Vždyť nepřicházím jako důstojník. Mám cestovní průkaz, na který i v Sedaně vzali zřetel."
"To je něco jiného! Ale paní Richemontovou tady nenajdete."
"Kde je?"
"Jela se slečnou a s mamá dnes ráno do Vouziersu."
"Kdy se vrátí?"
"Nejspíše dnes večer."
Konigsau sebou trhl leknutím.
"Dnes večer?" ptal se. "Ne zítra ráno? Z Vouziersu je sem dobrých šest hodin jízdy."
"To věřím. Ale při potížích, které nám působí ubytování vojska, nemohu déle matku postrádat."
"To vám věřím. Ale považte přece, jak nejisté jsou cesty!"

Baron udělal krok nazad a byl zaražený. Spráskl ruce a zvolal:
"Můj Bože, ano! Na to jsme ani já ani mamá vůbec nepomysleli!"
"Cesta vede lesy, ve kterých je prý plno sebranky, jak jsem slyšel," prohodil Kónigsau.
"Ano. Jste dobře informován! U všech kozlů, co teď?"
Baron, jak se zdálo, byl povahy neobyčejně bezstarostné. Ale teď mu to jedno nebylo.
"Kterou cestou dámy jely?" ptal se Kónigsau.
"Přes La Chene a Boule aux Bois."
,;A vrátí se tou samou cestou?"
"To jistě! Mám opravdu strach. Ó Bože, kdyby se jim něco stalo! Kdyby byly přepadeny! Jel bych jim naproti, ale nemohu se vzdálit, protože náš generál Drouet má každou chvíli nějaké přání, žádost nebo rozkaz, který je třeba splnit."
"Dejte tedy osedlat koně pro mě!"
"Pro vás?" ptal se baron napolo s úžasem a napolo radostně.
"Ano, pro mě, smímliprosit!"
"Ale víte, do jakého nebezpečí jdete?"
"Eh! Pro tu sebranku?"
"Ano. A protože jste cizinec."
"Toto nebezpečí pro mě není. Tady je má legitimace, snad bude také potřeba, abyste znal jméno, které teď mám."
Baron si přečetl listinu, vrátil ji a řekl:
"Koně můžete dostat. Ale jste také ozbrojený?"
"Mám pistole a nůž."
"To nestačí. Dám vám ještě dvě dvojky pistole. Znáte cestu, kudy pojedete?"
"Znám, monsieur!"
Baron přisvědčil a řekl:
"Ale nechcete dříve něco sníst?"
"Děkuji. To by zabralo mnoho času, který teď potřebuji."
"Dám vám aspoň vložit zákusek do brašny v sedle. Nemůžete vědět, co se stane. Omluvte mne!"
Vzdálil se, aby vydal své rozkazy.
Tak se ocitl Kónigsau v jámě lví.
Byl vyslán, aby vyzvěděl co nejvíce o nepřítelových úmyslech byl vyzvědač. Sám se nabídl. Věděl, jak nebezpečné je toto podnikání a zahynul by hanebnou smrtí vyz

vědače, oběšením, kdyby byl přistižen. Toto nebezpečí však bylo vyváženo více než bohatě okolností, že bude moct spatřit svou milou a mluvit s ní. Jeho

výprava byla už korunovaná značným úspěchem. Našel místo, kde byla ukryta válečná pokladna.
A když tak seděl sám v pokoji, myslel i na barona.
Byl to jistě lehkomyslný, dobrosrdečný kavalír. Věděl, že Margot byla snoubenka Königsaua? Určitě ne, to poznal z jeho řeči. Paní Richemontová při svém příjezdu do dvorce ho opomenula představit jako svého budoucího zetě. Řekla prostě, že je její přítel. Königsau neznal důvod, který ji k tomu přiměl, ale řekl si, že má určitě důvod, aby byla i vůči svým příbuzným opatrná.
Za nějakou chvíli se baron vrátil a hlásil, že je kůň osedlaný. Otevřel schránku a vyňal z ní dvě pistole o dvou hlavních, které podal Königsauovi.
"Jsou nabité?"
"Nikoliv. Jsem přítel míru a jen zřídka jsem střílel. Tyto zbraně jsou prý výtečné. Mám je jako dědictví po otci, který byl důstojníkem. Náboje jsou tady."
"Prosím tedy o vše potřebné."
Baron mu přinesl kule, prach a zápalky.
Königsau nabíjel pistole a při tom se ptal:
"Jak poznám povoz, ve kterém dámy jedou?"
"Je to pěkný, dost starý, státní povoz z dob Ludvíka XV."
"A koně?"
"Bělouš a hnedka."
"Je na něm mimo vozky jiné služebnictvo?"
"Není, ale vzadu je sedadlo pro sluhu."
"Děkuji, monsieur! Vydám se ihned na cestu."
"Vrátíte se s nimi?"
"Doprovodím dámy do dvorce a pak uvidím, buduli mít možnost vstoupit s nimi."
"Dobrá, ale rozhodně vám doporučuji, abyste byl opatrný."
"Nespustím ji z očí."
Oba muži vešli na dvůr, kde čekal na jezdce hnědý valach. Königsau na něho usedl. Tvářil se, jako by dovedl jezdit na koni jen z nouze. Stráž ho bez problémů pustila ze vrat, protože ho pán dvorce doprovázel. Vypadal při tom docela jako obyčejný dělník, který se odvážil podniknout jízdu na
11

koni, aby dopravil někomu poselství, ale přitom se necítí na koni jistý.
Tak jel kus cesty zvolna, ale sotva měl Roncourt s dvorcem za sebou, popohnal koně ostruhami a přivedl ho do klusu.
Gesta vedla neustále lesem a byla nanejvýš jednotvárná. Po pravé straně tekla říčka v nesčetných oklikách a vlevo nebylo vidět nic než stromy a stromy.
Za chvíli spatřil osamělý domek, zařízený pro znaveného poutníka k odpočinku. Königsau seskočil, aby snědl malé občerstvení a přeptal se trochu.
Když vstoupil, spatřil sedět u kolovratu mladou dívku. Jinak tu nebyl nikdo. Ta se zvedla a vlídně se ho ptala, co si přeje ale bylo vidět, že ho pozoruje soucitným pohledem.
"Mohu dostat sklenici vína?" ptal se.
Při tom podal dívce ruku. na pozdrav. Ona ruku přijala a lehce se jí dotkla.
"Ano, s radostí," odpověděla.
Přinesla mu ho, postavila na stůl a pak opět pilně předla. Ale neustále ho pozorovala. Všiml si toho, ale nic nedával najevo.
"Jak daleko je ještě do La Chéne Popouleux?" ptal se konečně.
"Musíte jet dobrou hodinu," odpověděla dívka. "Vy tam chcete?"
"Ano."
"A snad ještě dále?"
"Pojedu, budeli to možné, až do Vouziersu."
"Ó, běda!" vyklouzlo jí z úst.
"Proč běda?" tázal se.
Zarděla se, sklopila rozpačitě oči a zajíkavě odpověděla:
"Protože protože do té doby bude noc."
"A to škodí?"
Tázaná zvedla oči a odpověděla:
"Noc není nikomu přítelem. A tento les je tak dlouhý, tak tuze dlouhý."
Ptal se přímo a rychle:
"Bylo mi řečené, že v tomto lese není právě bezpečí. Je to pravda, mademoiselle?"
Váhala s odpovědí, podívala se znova na něho a pak se ptala, místo aby mu dala odpověď:
12

"Vy jste tu cizí, monsieur?"

"Ano."
"Ale jedete na zdejším koni!"
"Vy ho znáte?"
"Ano. Patří do dvorce Jeannetty."
"Ano. Znají vás tam?"
"Ó, tuze dobře. Paní baronka mi byla za kmotru. Můj dědeček byl sluhou nebožtíka milostivého pána."
"Ach, tedy také asi znáte kočár milostivé paní baronky?"
"Zajisté. Jel tudy dnes."
"Nuže, milé dítě, chci jít paní baronce naproti."
Při těch slovech skoro vyskočila ze stoličky, na které seděla.
"Naproti milostivé paní?" ptala se a její hezký obličej prozrazoval náhlou úzkost. "Opravdu?"
"Ano," odpověděl zvolna.
"Můj Bože, paní baronka se tedy vrátí teprve v noci?"
"Nejspíše."
"Ale kdo by pak poznal její vůz!"
Tento výkřik byl dvojsmyslný. Kónigsau se rychle ptal:
"To je třeba, aby její vůz byl poznaný?"
"Ano, zajisté!" odpověděla rychle, ale nerozvážně. "Té se přece nesmí nic stát!"
"Kdo by jí mohl co udělat?"
Tato otázka ji napověděla, že řekla více, než měla v úmyslu. Její sličná, upřímná tvář se zarděla á odpověděla teprve po delší chvíli:
"Ó, monsieur, ptal jste se mne před chvílí, jeli pravda, že tady v lese není právě bezpečno. Byl jste dobře informovaný. V lese jsou zlí lidé, kterým nelze věřit."
"A vy znáte tyto lidi?" ptal se a pronikavě na ni pohlédl.
Měla oči delší čas sklopené a hustými řasami zakryté, než odpověděla:
"Monsieur, bydlím tu docela sama se svou matkou. Velmi často přicházejí lidé, které nesmíme znát, sice by se nám zle vedlo."
"Ale, milé dítě, proč tady tedy zůstáváte?"
"Ó, my bychom šly rády odtud, ale nejde to. Když otec koupil tento dům, bylo v lesích bezpečí a dobře. Přicházeli k nám jen poctiví lidé a domácnost nás tady opravdu těšila. Ale pak vypukla válka, země se naplnila zlými lidmi, kteří se
13

k nám hrnuli. Otce mi tito lidé zastřelili. Dědeček byl baronkou propuštěn a brzy nato zemřel. Tak jsem s matkou osaměla. Nesmím nikoho vyzradit; sice jsme ztracené."
"Prodejte tedy tento dům."
"Kdo by ho od nás koupil, monsieur?"
"Poproste tedy baronku o pomoc. Je dobrá a nezamítne vaší prosbu."
"Už nám ji zamítla," odpověděla dívka tiše a zvolna.
"Proč?"
Její obličej se temně zapálil a odpověděla opět zajíkavě:
"Protože protože ó, tuze se na nás hněvá!"
"Proč, milé dítě? Snad vám budu moct pomoci!"
Zastřela si oči dlaní a sklonila hlavu. Kónigsau viděl, jak se její bohaté vlasy uvolňují a jak se kapky slz řinou mezi malými, roztomilými prstíčky plakala.
Chvíli bylo v sednici hluboké ticho, pak řekl Kónigsau hlasem velmi měkkým:
"Způsobil jsem vám bolest, mé drahé dítě. Viďte?"
Ona zvedla zvolna hlavu, podívala se na něho se slzami v očích a odpověděla:
"Ó, nikoli, monsieur. Vždyť slyším, že to se mnou dobře myslíte. A proto vám něco povím. Znáte cestu, kudy máte jet?"
"Nejel jsem po ní ještě."
"No, odtud se několikrát zatáčí. Znáte malou písničku: Má chérie est la belle Madeleine?"
"Ano."
"Dobrá tedy. Když přijdete k páté zatáčce odtud, spatříte na kraji houštiny po pravé race kříž. Byl tam kdysi někdo zavražděný. Jakmile uvidíte tento kříž, zpívejte onu píseň. Umíte přece zpívat, monsieur?"
"Trochu."
"Nezpíváteli snad, pak aspoň tuto melodii pískejte."
"Proč?"
"To vám nemohu říct."
"Povím vám to tedy já. Za křížem jsou ukryti ti, kteří k vám občas přicházejí. Číhají tam na chodce. Kdo však zpívá nebo píská tuto píseň, tomu neublíží, protože je pod jejich ochranou."

"Můj Bože. Nevyzraďte to!"
"To je už pozdě," řekl s úsměvem.
14

"Monsieur, prosím vás, probůh!"
"Neřeknu to nikomu."
"Ó, jednomu přece!"
"Komu?"
"Vozkovi milostivé paní musíte říct, že má dnes večer tu píseň pískat, jakmile se bude blížit ke kříži. Milostivé paní se nic nestane, ale v noci by se mohlo přihodit, že by její povoz nepoznali a mohlo by se něco stát."
"Zajistím to, milé dítě. Ale nepomyslela jste ještě na to, že se stáváte spoluvinnicí těchto zločinců, když znáte jejich řádění a úkryty, aniž byste je udala?"
"Vím to, monsieur. Ale oni by zabili matku i mne. Mám se stát vražednicí své matky?"
"Vždyť můžete uprchnout, než budou zničení."
"Zničení? Přijdou vždy zase noví a noví. Tento Fabier -"
Zarazila se a znovu se rozpačitě zarděla. Vyslovené jméno upoutalo Kónigsauovu pozornost.
Ze všeho dívčina jednání bylo jisté, že jméno Fabier nenávidí. Kónigsau byl o tom rázem přesvědčený.
"Pokračujete, mademoiselle!"
"Prosím, nechtěla jsem nic říct, monsieur!"
"Ale vždyť j sté vyslovila jakési jméno!"
"Vyklouzlo mi jen tak -"
"Neřekla jste Fabier?"
"Ano."
"Pak snad znáte také jméno Barchand?"
Zvedla rychle hlavu a ptala se:
"Barchand? Vy ho znáte?"
"To určitě nevím... Byli ti dva také v lese?"
"Ano."
"No, ti sem už nikdy nepřijdou."
"Proč?" ptala se překvapeně a radostně.
"Jsou mrtví."
"Opravdu? Je to skutečně pravda, monsieur?"
"To jistě."
"Mohl byste na to přísahat?"
"Jakoukoliv přísahu na světě."   "
"Bohudík! Bůh budiž veleben! Víte, Barchand byl jeden z vůdců těchto zlých lidí, kteří mne a mou matku tak obtěžovali. A Fabier byl démon, můj zlý duch."
"Ach, miloval vás?"
15

"Říkal to. Byl tady ještě včera ráno a říkal, že se dnes vrátí jako veliký boháč. Pak se stanu jeho ženou, anebo zahynu." "Podváděl Barchandovu dceru!''
"Ano? Říkal, že ji miluje?" "Ano, aby získal jejího otce." "A odkud to vše víte?"
"Vyslechl jsem je před jejich smrtí. Povím vám pravdu. Fabier zabil Barchanda, ale za trest, pro svou bezpečnost, jsem ho zastřelil."
"Vy? Jeho?" ptala se, jako by to jen stěží chápala a věřila. "Ano, touto svou rukou. A oba jsem také zahrabal." Zhluboka si oddychla a sepjala ruce.
"Monsieur," řekla, "nelitujte svého činu! Vykonal jste bohumilé dílo. Stal jste se mým ochráncem a ochráncem mnoha jiných. Fabier mne děsil, štítila jsem se ho."   ! "Ano, vždyť milujete jiného." "Jiného?" ptala se váhavě a znova se začervenala. "No ano. Vždyť jste mi to sama řekla." "Já? To není možné!" odpověděla.
"Nejen vaše slova, ale i vášumenec a vaše rozpaky mi to vyzradily." Chtěla se odvrátit, on ji však uchopil pevně za ruce a ptal
se:
"Smím říct, koho milujete, mademoiselle?"
"Vy to nevíte! Nemůžete to vědět!" odporovala mu.
"A přece to vím. Je to mladý baron, kterému vaše srdce náleží."
"Monsieur!" zvolala a zbledla.
"Proto byl váš dědeček propuštěný ze služby."
"Mýlíte se."
"A proto se paní baronka na vás tolik rozhněvala, mé

dítě."
"Jste velmi krutý, monsieur!"
"Ale ne. Chtěl bych být váš přítel a pomoct vám. Řekl vám už pan baron, že vás také miluje?"
Zavrtěla lehce hlavou. .
"Ale byl k vám vlídný, rozmilý a pozorný? Byl k vám takový, jak se chovají mladí muži k dívkám, které mají rádi?"
Přisvědčila a vytáhla mu ruku z jeho dlaní.
"Monsieur," řekla, "nevím vůbec, jak se to stalo, že vám
16

všechno říkám. Odvažuji se říct vám věci, které bych nikdy nikomu nepověděla a nesvěřila se. Moje upřímnost by mě mohla přivést do nebezpečí."
"Ne, nikdy, milé dítě. Nikdo se nedoví, že jste to byla vy, kdo mi vše řekl. Přijdeli opravdu dobrý člověk k jinému, srdce se otevře. To je moc, kterou má upřímnost. Ale zdržel jsem se už dost dlouho. Doufám, že vás ještě uvidím. Baronka k vám nezajíždí?"
"Nikdy."
"Pan baron sem také nepřichází?"
"Někdy ano," přiznala se.
"Kde je vaše matka?"
"Pracuje nahoře."
"A mohu vědět vaše jméno?"
"Jmenuji se Berta."
"A jak dál?"
"Berta Marmontová."
"Děkuji. Buďte s Bohem, mademoiselle Berto! Děkuji vám z celého srdce za vaši výstrahu. Dej Bůh, abyste byla hodně, hodně šťastná."
Podal jí ruku. Držela jř pevně, dívala se mu do očí a ptala se ho:
"A poslechnete mě?"
"Ano."
"Budete zpívat: Má cherie est la belle Madeleine?"
"Budu to pískat. A za křížem je cesta lesem už bezpečná?"
"Ano, až po La Chéne, jestli i dále, nevím."
Dal jí zlaťák a odešel. Vyprovodila ho ke dveřím. Viděla, jak usedá na koně, a dívala se za ním, až zmizel za první zatáčkou. Pak se zamyslela a řekla:
"Byl to dobrý člověk, velmi dobrý. Měl pohled tak upřímný, mnohem upřímnější než baron, kterého přece nekonečně miluju. Měl na sobě docela prosté šaty, ale byl to přece jemný pán. Na koni seděl jako důstojník. Neřekl mi, jak se jmenuje. Přece bych jen ráda věděla, kdo to je. Jen aby, probůh, nezapomněl pískat píseň."
Podobné myšlenky napadly i Kónigsaua.

"Byla to hezká a dobrá dívka," myslel si. "Je takjiQdná,
čistá a dětinská, i když je obklopená hříchem a.,
Vsadil bych se, že mezi ní a baronem vznikne román, apř
bych jí, aby pro ni neskončil příliš nešťastně."
17

. ,p

Jel rychle svou cestou. Uvolnil si pistole, aby byl hned připravený k výstřelu, a když spatřil kříž, začal si hlasitě a vesele pohvizdovat tehdy oblíbenou píseň v celé Francii: "Má chérie est la belle Madeleine." Při tom slídily jeho oči po okolí.
Nepřišel ještě ani ke kříži, když zpozoroval, že v křoví se objevily dvě hlavy, které zase rychle zmizely.
Projel kolem bezpečně.
Při další jízdě ho něco napadlo.
"Kdybych tak mohl ty chlapy vyslechnout!" myslel si. "Snad bych se dozvěděl něco, co by mi prospělo. Mám se odvážit? Ach, vždyť mám čtyři dvojky pistole, tedy osm ran, a kromě toho jsem pod ochranou této dívky."
Když dojel k druhé zatáčce, nemohl být už vidět, ani kdyby ho pozorovali.
Seskočil a zavedl koně kus cesty do lesa.
Přivázal ho ke stromu a pak se vracel směrem, odkud přišel. Nešel po silnici, ale mezi stromy.
Čím více se blížil ke kříži, tím byl opatrnější. Zabočil ještě více do lesa.

Dařilo se mu.
Plížil se od stromu ke stromu a mohl vidět před sebou silnici. Lezl zvolna vpřed a brzy zaslechl tlumené hlasy.
Zdvojnásobil svou opatrnost a lezl dál. Mohl se jen podívat za keř, aby viděl ty, které hledal.
Uprostřed hustého křoví sedělo osm mužů.
Jejich šaty byly kradené. Byla to pestrá směsice vojska a civilu. Jejich ozbrojení bylo výtečné, a zevnějšek prozrazoval řemeslo, kterému náleželi.
Nedaleko, téměř na kraji křoví, skoro u samého kříže, stáli ještě dva, kteří byli na stráži.
Byli to ti dva, které Kónigsau předtím spatřil. Byli docela klidní, ale ostatní mluvili dost hlasitě, takže v křoví mohl slyšet vše, o čem mluvili.
"Myslíš, že čeledín? Ne, to ne," říkal jeden.
"Kdo tedy?"
"A jel tak vojensky!"
"A měl pěstované kníry," dodal jiný.
"Nehádejte se přece!" napomínal je společník. "Vždyť už přejel kolem."
"Byl by to špatný lov. Ostatně znal naše znamení."
"Kdo mu to asi řekl."

"Snad si tu píseň pískal jen náhodou."
"Nebo se zastavil u Berty Marmontové."
"Je to snad její známý?"
"Anebo milenec!?"
Po té poznámce uhodil jeden pěstí do drnu a řekl:
"Pak aby ho čert vzal! Berta je příliš chutné sousto, než abychom ji přenechali někomu cizímu."
"Ach!" hučel soused, který byl už tak starý, že nemohl myslet na lásku.
"Nehádejte se! Někteří z vás si na ní spálili prsty. Nikdo jí nepřeje druhému a proto jsme se dohodli, že jí nikdo nedostane. Proč by si neměla vzít toho, koho má ráda?"
"Nechtě zbytečné řeči! Kdybychom byli dnes dopoledne všichni pohromadě, učinili bychom pěkný lov. Třicet vojáků u jednoho vozu! Kdo to asi mohl být? Nebylo by to jistě špatné!"
"Snad vojenská pokladnice!"
"Možná. Ale teď už odjeli i s vozem, a nevíme kam."
"Jen strpení!" smál se starý. "Chlap, který jel kolem a hvízdal si, neměl v kapse ani tři franky. Ale počkej do večera!"
"Opravdu?"
"Slyšel jsem to jasně."
"Maršálek?"
"Dva maršálové."
"Hrome! Kteří?"
"Neptej se pořád. Nezáleží nám přece na jméně?"
"Ale jestli budou mít peníze?"
"Myslíš, že maršál cestuje bez plného sáčku?"
"A prsteny, hodinky, tabatěrky, démanty a skvosty!" říkal jiný.
"Ale bude mít také velký doprovod."
"Eh! Postřílíme ho."
"Co když jich bude hodně?"
"Bude nás dvacet mužů. To úplně stačí."
"Ano, úplně," přisvědčil kamarád. "Vždyť se neukážeme dříve, pokud nebudou všichni postřílení."
Jednalo se tu o přepadení dvou maršálů. Měl Kónigsau poslouchat dále? Měl se snažit, aby se dozvěděl ještě více, aby pak ohrožené vyhledal a varoval?
Co by mu to prospělo?

Co by to prospělo jeho věci? Nic!
Naopak, přineslo by inu to jenom škodu. Nejmenší nepozornost mohla Konigsaua vyzradit. Proto ustupoval pomalu a lezl po zemi. Zpočátku pomalu a tiše, ale pak přidal rychle do kroku a chvátal ke svému koni.
Našel ho tak, jak ho opustil. Vyvedl ho z lesa na silnici, vyskočil na něj a jel svou cestou.
Za půl hodiny dorazil do La Ghéne. Nejraději by toto místo projel, ale uznal za vhodné zastavit se někde. Snad se něco dozví. Zavedl koně za stavení, dal si sklenku vína a ptal se hospodského, jestli by mohl dostat trochu sena. "Pro

vašeho koně?"
"Snad si nemyslíte, že pro mě?" smál se. Hospodský se tvářil kysele a odpověděl: "Seno tu nemáme. Ale jděte do zahrady, děvečka tam kosí trávu. A tráva je lepší než seno."
Dobrý muž zůstal klidně sedět na své židli. Kónigsau přeběhl přes dvůr a otevřel vrátka u zahrady. Vstoupil do loubí. Cesta byla zarostlá velmi hustým listím a tu a tam byl v zelené stěně otvor, který v ní tvořil okno. Cesta vedla přímým směrem k besídce, ze které bylo možné dostat se na vlastní travnatou zahradu. Když tak kráčel, zaslechl Kónigsau hlas. Zastavil se překvapeně. Zdálo se mu, že slyší jméno"Fabier" . Poslouchal.
Slyšel jasně, že vedle chodby rozmlouvají dvě osoby. Hlasy byly od něho příliš daleko. Udělal jen několik kroků a byl uvnitř v chodbě právě v těch místech, kde bylo slyšet. Šel potichu dál a poslouchal. "Ty mu tedy nepřeješ?" ptal se mužský hlas. "Ne, naprosto a docela ne," odpověděl hluboký ženský altový hlas.
"Ale vždyť je to tvůj milý!" "Kdo to říká?" "Viděl jsem to." "Kdy?"
"Předevčírem u plotu. Líbali jste se tam." "On mne, ale já jeho ne." "Ale tančila jsi s ním." "S jinými také."
"Ale se mnou ne."
20

"Hlupáku! Ty budeš mým mužem a máš mě jistou."
"Ach tak. Ale chci si přece se svou milou také jednou zatančit."
"Počkej, až budu tvá žena!"
"Ale co když tě nebudu chtít za ženu?"
"Pak toho nech! Ale také nebudeš boháč, který pije víno ze džbánu a tabák kouří z dýmek z mořské pěny."
"Ty mluvíš jen o bohatství. Z čeho bych měl zbohatnout?"
"Ze mě"
"Z tebe?" ozval se. "Co vlastně máš? Jednu sukni, dvě košile, dvoje punčochy, jednu zástěru, kazajku, šátek a pár dřeváků. To je všecko tvoje bohatství!"
"Hlupáku! To se musí bohatství nosit na těle?"
"A kde tedy?"
"To se schová."
"Ach! Například zakope?"
"Ano."
"Ty? Ty že bys měla zakopané peníze?"
"Ano."
"A kde?"
"Po tom ti ještě nic není. To se dovíš teprve, až budeš mým mužem!"
"Tisíc hromů! Kdyby to byla pravda! Je to pravda?"
"Hlupáku! Říkala bych ti to snad, kdyby to pravda nebyla?"
"A kolik je to?"
"Hádej!"
"Tisíc franků?"
"Ještě víc!"
"Pět tisíc franků?"
"Mnohem víc!"
"Deset tisíc?"
"To není ještě dost!"
"Ale ty ze mne děláš hlupáka. Za deset tisíc franků si mohu přece koupit krásný dům anebo statek!"
"Hlupáku! Mě záleží na domě nebo na statku? Chci mít zámek, zámek s věžemi a velikými okny!"
Nastal klid, ale pak se zase ozval mužský hlas:
"Ale vždyť k tomu je třeba více než milión!" "Však ho také mám." "Holka ty blázníš!"
"Což člověk blázní, když má milión?"
21

"Ne, to ne! Naopak,bývá velmi moudrý. Ale od koho máš tolik peněz?" "Od mého otce!"
"Ten je přece chudý! Hotový chuďas!" "To neprohrál před čtrnácti dny v hostinci osmdesát
franků?"
"Ano, to je pravda. Odkud má peníze?" "To ti nemůžu říct."
"A abych se to dozvěděl, musím být tvým mužem?" "Ano." "Hahaha! To bych byl opravdu hlupák, jak mi stále říkáš."
"Ach, ty mi nevěříš?"

"Ne. Já se nedám chytit. Teď mě lákáš, abych se s tebou oženil, ale po svatbě nebudeš mít ani frank, neřkuli milión!"
Zase nastal klid, ale po chvíli se žena zeptala:
"Ty mě tedy nechceš?"
"S pouhými sliby ne!"
"Ale vždyť říkám pravdu!"
"Dokaž to!"
"Kdybych ti teď všechno řekla, nevezmeš si mě!"
"Nesmysl! Chtěl bych být také boháč, a kdybych se jím mohl stát tvým prostřednictvím, nezradím tě přece!"
"Ale co když není vše v pořádku?"
"To je mi jedno!"
"Kdyby poklad patřil jinému?"
"Dobře mu tak. Nemá být tak hloupý a zakopávat si své peníze!"
"Nebyl tak hloupý. Peníze se mu vzaly a pak byly zakopány."
"Neměl dopustit, aby mu je vzali. Ale kdo to byl?" "Nebyl to žádný muž ani žádná osoba. Byl to stát!" "Stát? Ale tomu můžeme brát peníze, vždyť je má od nás! Je to tedy nejspíš nějaká pokladna?" "Ano." "Tisíc hromů! Tedy válečná pokladna? Snad ne ta, kterou
tolik hledali? Kde je?"
"To se nedozvíš. Zatím víš dost."
"Ne, nevím. To o té válečné pokladně sis mohla vymyslet, abys mě nachytala, ale já se do té udice nezakousnu."
"A co chceš ještě vědět?"
"Kde leží?"
22

"Nahoře v horách. Nedaleko Bouillonu."
"Ach! Ty znáš její úkryt?"
"Já ne, ale otec o něm ví!"
"A jak on to ví?"
"Hlupáku! Protože tam sám pokladnu zakopal!"
"On sám? Ale to byl on, kdo ji tehdy ukradl?"
"Ano. Ale ty ho přece nevyzradíš?"
"Ani mě nenapadne! Ale dělit se se mnou musí! Rozumíš?"
"Však to také udělá, buď bez starostí, když si mne vezmeš za ženu."
"Ale dejme tomu, že to neudělá, až budu tvůj muž?"
"Pak ho zabiju a peníze mu vezmu. Ano, jistě to udělám!"
"Tisíc hromů! Ty mě máš opravdu tak ráda?"
"Copak bych tě jinak chtěla za muže a dala ti tolik peněz?"
"Ano, máš pravdu. Ale odkud víš, zeje zahrabaná u Bouillonu?"
"Otec mi to řekl."
"Ale co když ti lhal?"
"Šla jsem za ním, když byl pro peníze. Přesvědčila jsem se."
"Pak jsi to místo viděla a znáš ho!"
"Nikoliv. Pospíchal tuze a ztratil se mi z očí. Musela jsem se vrátit. Ale když se vrátil, měl plné kapsy zlaťáků."
"Děkuji ti. Víš to, že Fabier tě podvádí?"
"Jakto?"
"Běhá za dcerou do hospody v lese."
"Ach, tys to také věděl? Ano, vzal mi peníze a odnesl je tam k ní.- Ale já jsem chytřejší než on. Vezmu si muže, kterého bych mohla spíše podvést já, než on mne. Tak se to musí dělat."
Königsau se div nedal do hlasitého smíchu a neprozradil se tím.
"Ty si tedy myslíš, že mě můžeš podvést? Se mnou musíš zacházet nadmíru opatrně, abys nedostala za uši!"
"Jen to zkus! Tvé chytrosti se nemusím obávat. Ale teď nemám čas na zbytečné řeči. Jdi už a přijď raději zase až večer, až budu se svou prací hotová. Adieu!"
Königsau slyšel hlučný, mlaskavý polibek a pak rychle'se vzdalující kroky. Přistoupil k jednomu okénku v zelené stěně a podíval se jím. Spatřil děvče menší postavy, špinavě
23

oblečené, rozcuchané. Měla v obličeji plno pih a uhru. Podobala se slabomyslné a její zlý, pohled ji dělal ještě odpornější.
To byla tedy Barchandova dcera, sokyně sličné Berty Marmontové.
Jaký byl mezi nimi rozdíl!

Vzdalující se muž měl křivé nohy a velikou hlavu. Když se ještě jednou obrátil, aby se na svou milou zasmál, vypadal opravdu komicky.
Tito dva se ovšem k sobě znamenitě hodili!
Kónigsau dal raději koni svůj chléb. Nechtěl ani, aby ho tato dívka viděla. Snad ho k tomu nutilo i svědomí. Když slyšel její povídání, cítil strach o svou válečnou pokladnu. Zdálo se, že zamilovaná zná místo, kde je ukrytá. Když se však ukázalo, že tomu tak není, cítil takové ulehčení, že si zhluboka oddechl.
Když se vracel zase do hostince, napadla ho znepokojující myšlenka.
"Zná snad přece to místo a zapřela mu ho?" ptal se v duchu. "Bylo by to možné, ale nepravděpodobné. Jistě by nevyprávěla, že nadarmo běžela za otcem."
Tím se uspokojil.
Opatřil svého koně, zaplatil útratu a jel dál.

II.
Kónigsauův pobyt v hostincích a vyslechnutí rozhovorů přece jen vyžadovalo více času, než původně zamýšlel.
Den se blížil již večerů, a když vjel na úzkou, vysokými stromy lemovanou lesní cestu, nastával soumrak.
Pobídl ostruhami koně, aby se dostal rychleji kupředu.
V lese bylo hrobové ticho, ticho tak hluboké, že se mohl úplně oddat myšlenkám.
V duchu si představoval, jak by tuláci přepadli jeho milenku, vracející se z Vouziersu. Jeho fantazie byla tak živá, že vytáhl pistoli a pobídl koně k většímu chvatu.
Stíny noci se snášely níž a níž.
Nastala už úplná tma. Nemohl už ani cestu rozeznat. Spoléhal se na koně, jehož klusot na měkké lesní půdě nebylo slyšet.
A tu se mu zdálo, že slyší hrkání. Současně se vpředu zablýskl výstřel a vzápětí následovalo více ran. Jejich ozvěna duněla mnohonásobně lesem a ženské hlasy volaly b pomoc.
Pobídl koně ostruhami k největšímu chvatu.
Spatřil před sebou dvě velká, úzká světla. Vycházela z obou svítilen přepadeného vozu. Měl nápad. Trysk jeho koně by ho vagabundům vyzradil. Pak by stříleli po něm. Ale ještě ho nezpozorovali.
Zastavil koně, přivázal ho u nejbližšího stromu a vytáhl baronovy pistole z brašny u sedla. Nacpal si je do náprsních kapes a své pistole vzal do rukou. Pak spěchal dál. V běhu natáhl kohoutky u zbraní.
Když seskočil z koně, byl asi dvě stě kroků od vozu. Nepotřeboval ani minutu, aby tento kus cesty proběhl. Měkká půda tlumila hluk jeho kroků.

Když se 'přiblížil, zarazil se a potichounku a jen zvolna se plížil dál ve tmě.
Slyšel hlas paní Richemontové, která právě ujišťovala:
"Ale my nemáme při sobě opravdu žádné peníze."
"Vznešené dámy a žádné peníze? Hahaha!" volal hrubý hlas. "Vystupte z vozu! Prohledáme vše, také vás a vaše šaty. Jeli mezi vámi jedna jen poněkud hezká, zaplatí za vás všechny, když nemáte peníze."
Paní Richemontovou vytáhli z vozu. Pak posvítil jeden chlap svítilnou do vnitřku kočáru.
"U sta hromů!" zvolal. "Taje hezká, ta je rozkošná! Takovou panenku jsme ještě nenašli. Ven, drahoušku, ven!"
Jeden kůň ležel na zemi zastřelený, druhý stál u něho. Třásl se a frkal. Kočí seděl na kozlíku a nehýbal se. Kolem vozu stálo devět tmavých, marciálních postav, které se zvědavě pokoušely nakouknout do vozu.
"Ano, ven s ní, jeli hezká!" zvolal jeden a tlačil se vpřed. "Tady bude konečně zábava, to bude požitek, našinci vítaný!"
Sáhl rukou do vozu, aby Margot vytáhl. Ta pronikavě vykřikla hrůzou a chtěla se bránit.
"To ti není nic platně, jemná milostenko!" chechtal se lump. "Ven musíš a pak bude mít svatbu devět ženichů a jedna nevěsta!"
"A já vám dám k tomu požehnání, vy ničemové!"
Kónigsauův první výstřel padl a druhý následoval vzápětí. Oba chlapi, kteří byli nejblíže vozovým dvířkům, padli na zem.
"Hugo, můj Hugo! Je to možné?" zajásala Margot.
Poznala svého miláčka, i když nechápala, jak se tu náhle objevil.
"Ano, to jsem já, Margot. Neměj už strach!" odpověděl.
Při těch slovech vypálil obě rány, zahodil vystřelené pistole a vytáhl další nabité. Tuláci byli jeho náhlým objevením tak překvapeni, že se v prvním

okamžiku zapomněli bránit. Ted však poznali, že mají před sebou pouze jednoho soka. Jeden z nich zvedl pušku a namířil hlavní na něho. Zvolal:
"Pse, za to budeš pykat! Táhni do pekel!"
Kónigsau dříve, než mohl vystřelit, namířil pistoli na jeho čelo a prohnal mu kuli hlavou.
Ale vtom zazněl z vozu pronikavý výkřik:
26

"Můj Bože! Hugo, za tebou!"
Otočil se rychle jako blesk a měl ještě tolik času, že mohl uskočit stranou. Jeden z ničemů na něho mířil zezadu, aby ho zastřelil.
Rána třeskla, ale kule se minula cíle. Zaryla se do prsou jiného bandity, který se chtěl na poručíka vrhnout.
"Osle!" zachroptěl raněný, padaje k zemi.
Současně však střelil také Kónigsau a skolil neobratného střelce.
Kočí nato dostal také odvahu. Seskočil z kozlíku a popadl jednoho ze zbývajících dvou marodérů. Ten se zoufale bránil, ale nemohl se hranatému a silnému čeledínovi vyrvat.
"Já tě naučím střílet mi koně! Teď jde o tvou kůži, pse!"
Srazil ho k zemi a klekl.
Poslední se snažil zachránit, ale byl v pravý čas zasažený kulí. Hugo šel pomoct kočímu.
"To není třeba!" řekl kočí rychle. "Chlap je mrtvý. Vymačkal jsem mu duši z těla."
Kónigsau prohlédl muže ležícího na zemi a zjistil, že ho opravdu kočí zaškrtil.
"Ano, je mrtvý. Byl to poslední z devíti. Jsme hotovi!" pravil.
"Je to pravda, Hugo? Vítězství je úplné?" znělo z vozu.
"Ano," odpověděl a přistoupil ke dveřím kočáru.
"Ach, jak ti děkuji, jak ti děkujeme!"
Vystoupila ne, vyletěla z kočáru a padla mu do objetí. Rty tiskla na jeho ústa, ale pak se vzpamatovala:
"Ale mamá? Kde je mamá? Musela vystoupit!"
Vše se odbylo tak rychle a Kónigsau musel věnovat všechnu svou pozornost nepříteli, že neměl čas, aby se ještě staral o matku své milované dívky.
"Tady leží!" odpověděl kočí a ukazoval svítilnou na zem.
Druhá svítilna vypadla z rukou banditovi, když ho zasáhla Konigsauova kule, a zhasla.
"Můj Bože, tady na zemi!" vykřikla Margot. "Snad nebyla zasažená kulí?"
Hugo klekl a prohlížel madame Richemontovou.
"Je jen v mdlobách, drahá Margot," řekl. "To nic není. Ale nebyla s vámi také paní baronka?"
"Ano, byla. Je ve voze."
Kočí posvítil do těch míst a Kónigsau viděl, že dáma se chystá vystoupit.
27

"Monsieur, jsme vám .mnoho, snad i životem zavázány!" řekla. "Přijměte mou ruku a postarejte se pak, abychom toto místo mohly opustit. Hrozím se tolika pobitých!"
Teď teprve zpozorovala mrtvé i Margot, která klečela u své matky.
"Bože, jaká je to hrůza!" vykřikla a zachvěla se. "Tolik jich bylo na nás?"
"Devět mužů," odpověděl Kónigsau.
"A tys všechny přemohl? Ty sám?"
"Všechny ne!" usmál se. "Jednoho přemohl kočí. Ale podívej se, mamá se probouzí."
Skutečně, paní Richemontová se pohnula a dala znamení života. Jen hrozná úzkost o dceru, kterou viděla ohroženou surovými muži, ji zbavila vědomí. Ale už se zvolna zvedla.
"Jsou pryč? Jsou pryč, ti hrozní lidé?" tázala se úzkostlivě.
"Nemusíš mít žádné obavy," odpověděla Margot. "Hugo je přemohl."
"Hugo? Ach, ano, vzpomínám si, že tu byl. Kde je?"
"Tady jsem, mamá," odpověděl Kónigsau. "Nechcete si sednout do kočáru?"
"Ano, chci," odvětila paní. "Ó, jak mnoho jsme vám dlužné, můj milý synu. Ale jak jste se dostal sem, do těchto míst? A právě v okamžiku největšího nebezpečí?"
"Přišel jsem přes Sedan do Roncourtu, abych vás navštívil. Tam jsem slyšel od pana barona, že jste jely do Vouziersu a že se vrátíte v noci, aniž byste s sebou měly bezpečnostní doprovod. Slyšel jsem o nebezpečí tohoto okolí a dal jsem si proto osedlat koně, abych vám jel naproti."

"Jak jste pozorný, jak rozmilý! A jak statečný!" řekla baronka. "Ale, milá Margot, musím se na vás hněvat a vyhubovat vám!"
"Proč?" ptala se dívka.
"Pozoruji, že pan voň Kónigsau je vám bližší, než jste říkala. Nemáte ke mně žádnou důvěru."
"Pardon, má milá," ozvala se místo Margot paní Richemontová. "Jedině já jsem. vina, že se ti neřeklo, zeje Margot snoubenka pana Kónigsaua. Jsem přesvědčená, že vše pochopíš, jakmile ti to povím."
"Nehněvám se na tebe. Ale, monsieur, jak vám budu nyní v Roncourtu říkat? Jste samozřejmě pozván k nám!"
"Doprovodím vás až domů, madame," odpověděl Kónig

sau. "Budeli se někdo po mně ptát, řekněte prostě, že jsem - hm!"
"Ach, mám v Marseille příbuzného, který se jmenuje jako já. Teď jím budete vy."
"Co dělá?"
"Je kapitán lodi."
"Válečné?"
"Ne, obchodní."
"Dobrá, přijímám. Ale co to? Druhý kůň padá!"
"Byl také nejspíš zasažen' mínil kočí.
"Podíváme se."
Když si svítil na zvíře, zjistil, že umírá. Měl v hrudi ránu. Druhý kůň byl už dávno mrtvý.
"Co teď?" ptala se baronka bezradně. "Vždyť musíme odtud!"
"Můj kůň je nablízku," řekl Kónigsau. "Zapřáhneme ho. Dopraví nás domů, i když pomalu. V nejhorším případě si vypůjčíme v La Chéne jiného koně. Ostatně jsme nucení zastavit se tam, abychom vše oznámili."
Šel a brzy přivedl hnědku.
Při sporém osvětlení bylo velmi obtížné vyprostit oba usmrcené koně.
Kónigsau i kočí se namáhali, když bylo najednou slyšet hukot blížících se vozů.
"Někdo přichází," řekl kočí. "Tudy nemůže nikdo projet, silnice je příliš úzká. Tito lidé musí počkat."
Kónigsau šel vozům vstříc a hlasitě volal, aby je zastavil.
Viděl, že vozy byly tři, a zpozoroval, že byly provázené jízdní eskortou.
"Proč?" ptal se vozka.
"Bylo tu přepadení. Na cestě leží mrtvoly a zastřelení koně. Je potřeba uvolnit cestu."
Vtom se otevřela dvířka vozu a ozval se velitelský hlas:
"Přepadení? Jet dál, Jan Hoorne! Podívat se na to!"
Margot slyšela tato slova.
"Můj Bože," řekla oběma dámám. "Jan Hoorn je známý císařův kočí! A byl to také Napoleonův hlas!"
Ke Kónigsauovi přistoupila vysoká postava a řekla:
"Monsieur, doufám, že nebudeme dlouho zdrženi. Jsem maršál Ney a zde přichází maršál Grouchy. Kdo jste vy?"
"Tyto dámy jsou baronka de Sainte-Marie, já jsem její

příbuzný a madam a mademoiselle Richemontovy z Paříže. Tyto tři dámy byly přepadeny devíti marodéry, kteří zde leží mrtví. Koně jsou zastřelení. Dopřejte nám jen několik minut času a budete mít volnou dráhu."
"A ti chlapi se snad ani nebránili?"
"Ba ano, stříleli na mě."
"A všichni jsou mrtví?"
"Ano."
"A kdo je usmrtil?"
"Jednoho kočí, ostatní já."
Ney uchopil vozovou svítilnu, kterou kočí držel v ruce, a posvítil Kónigsauovi do tváře.
Maršál byl silný, ramenatý muž, snědé, živé pleti, s očima lesknoucíma se a velitelského zevnějšku.
Podíval se na mladého muže bystře a ptal se:
"Tito lidé byli ozbrojení?".
"Ano. Až velmi dobře."
"Byli jste připravení na ten útok?"
"Jel jsem dámám naproti, protože jsem slyšel, že tato krajina je velmi nebezpečná."

Vtom se otevřela dvířka prvního vozu a cestující hbitě z něho vyskočil.
Byl to malý, ne příliš silný muž a na hlavě měl malý klobouk. Měl oblečený šedý převlečník. Na nohách měl obuté vysoké holínky.
"Císař!" řekl maršál Ney.
Napoleon se přiblížil několika rychlými kroky.
"Posvítit, dokola!" nařídil svým zvláštním, ostrým, zvučným způsobem.
Maršál se sám přičinil, aby místo osvětlil.
Císař pozoroval velmi pozorně každého mrtvého. Bylo o něm známé, že znal každého, koho jednou viděl.
"Marodéři," řekl. "Některé znám. Sloužili u mě, ale špatně."
Pak popošel ke Kónigsauovi, který se bezděky postavil do přísné vojenské pozice tak, jak voják stává před svým představeným.
"Jak se jmenujete?" ptal se ho.
"Sainte-Marie."
"Důstojník?"
"Ne."
"Jen voják?"
30

"Také ne. Kapitán obchodní lodi."
"Ach, škoda! Jste udatný, hodný! Osm mužů zabil! Zajali dlouho?"
"Asi za minutu."
"Skoro neuvěřitelné. Nemáte chuť sloužit?"
"Mám za to, že i ve svém nynějším postavem jsem Francii prospěšný."
"Skutečně! Tak je! Ale svěřil bych vám loď. Potřebuju takové lidi! Námořní moc Francie se teprve vyvíjí. Dámy?"
Konigsau představil dámy. Nejdříve baronku, pak paní Richemontovou a nakonec svou milenku.
Napoleon kývnul stručně, ale vlídně. Když však padl jeho pohled na sličnou dívku, sáhl rukou bezděky ke klobouku. Tyto zvláštní rysy rozkošného obličeje ho překvapily.
"Mademoiselle Richemonte?" pravil. "Křestní jméno?"
"Margot, Veličenstvo," odpověděla.
"Margot?" řekl. "Kde bydlíte, mademoiselle?"
"Jsem s mamá hostem u paní baronky na dvoře Jeannettě u Roncourtu, sire," odpověděla Margot.
Ney zpozoroval, jak se císaři tato dívka zalíbila. Proto také držel svítilnu tak, aby její světlo padalo plně na Margot. Napoleonovy oči s údivem spočinuly na její nádherné postavě a zaleskly se. Pak se zeptal:
"Ach, Roncourt! Leží dvorec blízko tohoto místa?"
"Není to už daleko."
Otočil se rychle k Neyovi, aby se ho zeptal:
"Maršále, neřekl jste, že Drouet přeložil své hlavní sídlo do Roncourtu?"
"Ano, sire," odvětil tázaný. "Jeho hlavní sídlo je Roncourt. Jeho štáb zůstal tam, on sám však bydlí na dvorci Jeannettě."
"Tedy u vás, baronko?" ptal se Napoleon rychle.
"Ano; veličenstvo. Mám čest být hostitelkou pana generála."
Napoleon se podíval k zemi, pak pohlédl rychle na Margot a zeptal se:
"Je dvorec výstavnou a větší budovou?"
"Mohlo by se mu říkat zámek, sire."
"Je tam mnoho pokojů?"
"Zajisté. Dřívější majitel miloval společnost a zábavy, míval často hosty a dům vždy stačil, aby všechny ubytoval."
"Tedy nezáleží vám na tom, máteli o hosta víc nebo míň?"
"To jistě ne." .,

"Ani, kdybych to byl já, kdo vás žádá o pohostinství?"
Baronka se lekla.
Měl to být žert?
Císař rád nežertoval. Vidět u sebe slavného panovníka, hostit ho - to bylo sice opravdu největší vyznamenání, jaké se jim mohlo dostat - ale bylo také spojené s velkou obětí. Ke všemu pozorovala, že hlavní důvod Napoleonovy otázky byla krása Margot. Ale co měla, co mohla odpovědět? Byla nucená přisvědčit. Přesto však odpověděla vyhýbavě.
"Veličenstvo," řekla, "můj dům je příliš prostý, než aby mohl přijmout panovníka Francie a dobyvatele poloviny světa pod svou střechu."
Bonapartův obličej přeletěl rychlý, hluboký stín. Odpověděl:
"Madam, v poslední době se mnou tak málo zacházeli jako s vladařem, že opravdu

nemám veliké nároky. Jsem voják a miluji jednoduchost. Chtěl jsem dnes do Sedanu, ale nastala už tma. Vy sama jste poznala nejistotu cestování. Císař francouzský se nesmí vydat v nebezpečí, aby byl od zákeřníků zabit. Prosím vás tedy o nocleh na vašem dvorci, v Jeannettě."
Baronka se hluboce poklonila a odpověděla:
"Vše, co mám, je vám k službám, sire!"
"Dobrá!" řekl císař. "Je tady ale otázka, jak se dámy odtud zase dostanou."
"Jednoho koně máme, kterého můžeme hned zapřáhnout, sire," řekla baronka.
"To nestačí,madam," odpověděl císař. "Nepočítaje vozku, jste čtyři: tři dámy a jeden pán. S jedním koněm byste se vydali jen dalším nebezpečím. Kapitán Sainte-Marie může převzít řízení vašeho povozu. Dvě osoby jsou dost pro jednoho koně. Tři dámy pak najdou místo u nás. V La Chéne se okamžik zdržíme. Co soudíte vy, maršále?"
Bylo jasné, že si přál mít Margot ve svém voze a přece bylo jeho povinností, aby vzal do svého povozu baronku, jejímž hostem měl být. Proto se pbrátil k maršálovi s dotazem. Maršál mu hned porozuměl a odvětil:
"Sire, souhlasím s vámi úplně. Dámy se musí od dalších nepříjemností ušetřit. Žádám paní baronku de Sainte-Marie, aby dobrotivě přijala místo v mém kočáře."
Při těch slovech se baronce uklonil.
32

Maršál Grouchy byl dost vtipný, aby poznal, zeje na něm řada. Poklonil se paní Richemontové a pravil:
"Madame, smím vám nabídnout k službám svůj kočár? Dopřejte mi to vyznamenání, abych směl být váš průvodce."
Svolila.
Napoleon poté zvolal se smíchem:
"Dámy vidí, že je tu panovník, jen aby vládl. V dobývání ho však maršálové předejdou. Mademoiselle, pro vás zbývám jen já sám. Svěříte se do mé péče?"
"Ctím rozkazy svého císaře," odpověděla dívka.
Její zrak se při těchto slovech upíral na Kónigsaua. Pozorovala zálibu, se kterou si ji Napoleon prohlížel, věděla, že jen proto dostala toto vyznamenání. Nejraději by jela se svým miláčkem ve starém kočáře, ale to bylo nemožné. Proto pronesla tato slova souhlasu k císaři a zároveň také ke Kónigsauovi, aby se mu omluvila.
"Prosím, vstupme tedy, abychom se dostali dál," nařídil císař.
Oba maršálové podali dámám rámě, aby je doprovodili, a císař také.
Ve svém kočáře neseděl sám. Za ním vstoupil druhý pán, který až dosud stál u vozu a teď s hlubokou poklonou otvíral dvířka.
"Generál Gourgand, mademoiselle. Bude náš společník," řekl Napoleon.
Gourgand byl'pobočníkem císaře. Byl to ten slavný důstojník, který byl o tři léta později jeho společníkem na ostrově Svaté Heleně a měl později literární zápas s Walterem Scottem o historii velikého císaře. Tehdy mu bylo dvaatřicet let.
Teprve teď bylo vidět, že tři kočáry byly provázeny eskortou dvanácti jezdců, kteří byli vybraní z poddůstojníků kopinického pluku staré gardy.
Dámy vstoupily a vozy se rozjely.
Jeli rychlým tryskem. Velmi rychle dorazili do La Chéne.
Margot seděla po levém boku císaře, naproti nim seděl pobočník. Protože byla uvnitř tma, neviděli na sebe. Napoleon se staral, aby zábava nevázla.
Byla to zábava, jaká bývá mezi společností, která se ještě nezná. Opatrná, zdvořilá, pokud možno duchaplná a zajímavá. U Napoleona mělo každé slovo, byť i nejjednodušší a na pohled nejprostší, mnohem větší význam. Margot poznala,
33

I
zeji chce vyslýchat. Odpovídala otevřeně a skromně. Zájem Napoleona o Margot stoupal.
Tak dojeli do La Chéne a vystoupili.
Hostinský byl celý proměněný, když spatřil důstojníky. Ale když viděl i císaře, samou úctou se rozplýval. Neviděl zlatem bohatě zdobené uniformy důstojníků, díval se jen na prostý Napoleonův kabát.
Ten pustil Margotínu ruku a obrátil se k němu:
"Hostinský?"
"Ano, já, můj císaři!"
"Hned starostu!"
Zatímco hostinský odběhl, aby rozkaz splnil, vstoupili páni do místnosti a Napoleon se obrátil k Margot, aby jí sejmul hedvábný přehoz. Také maršálové

nutili své dámy, aby se na krátkou chvíli posadily.
Je nutné zmínit se, jak se tehdy dámy oblékaly. Nosily nařasené šaty, ale krátké, aby bylo vidět nohy. Pas šatů byl vysoký, takže ňadra nad ním vystupovala. Šaty měly hluboký výstřih a měly jen krátké rukávy.
Když císař držel přehoz v rukou, viděl dívku před sebou ve vší kráse.
V prvním okamžiku nenacházel slov. Nemohl pokračovat v zábavě, přerušené vystoupením z kočárů. Jeho oči spočívaly na jejích lících, ale také se smekly na její krásné, plné poprsí, na kyprá, oblá ramena, na malou nožku, která se kradla zpod lemu jejího šatu. Musel cítit, že jeho pohled je mladé dívce trapný, ale císař nebyl muž, který by dovedl pronést obvyklý kompliment. Mlčky se uklonil, uchopil ji za ruku a přitiskl ke svým rtům.
"Veličenstvo!" pravila všecka ulekaná a vytrhla mu lehce ruce.
"Odpusťte, mademoiselle!" pravil. "Byl to hold, který vzdal poddaný své královně."
Hořela studem a naštěstí ji zbavil hostinský povinnosti odpovědět mu.
Císař poručil, aby dámy dostaly malé občerstvení. Dostaly skleničku vína a několik pláství medu. Více jim hostinský dát nemohl.
Oba maršálové se živě bavili se svými dámami. Císař měl volnost a mohl se věnovat sličné dívce. To také dělal, až vstoupil do hostince muž s velikou parukou na hlavě a v úředním kabátě.

Hluboce se císaři uklonil, až mu paruka padala z hlavy.
"Kdo jste?" ptal se Napoleon.
"Sire, mám čest být mairem této obce," odpověděl muž a z pod své paruky pohlížel hrozně zděšeně na císaře.
"Špatný úředník!" pokračoval císař.
Zlý Napoleonův pohled se zabořil do mairovy tváře tak, že ztratil všecku rozvahu.
"Nevím, sire," koktal, "čím jsem si nelibost - -"
"Hněv, ne jen nelibost!" zvolal císař. "Znáte cestu do Vouziersu?"
"Ano."
"Chodíte po ní sám?"
"Velmi často."
"Také v noci?" Ne."
"Kdy tedy?"
"Jen ve dne."
"Proč?"
"Protože v noci není jistá."
"Proč není jistá?"
"V lese je mnoho marodérů a podobných lumpů."
"Ach! Že ano? Opravdu?"
"Ano, sire."
"Proto se vyhýbáte v noci lesu? A to je vše, co děláte?"
Teď teprve začal úředník tušit, proč byl k císaři povolán.
"Nemohl jsem dělat nic jiného, sire, byl jsem bez moci," odpověděl.
"Měl jste si vyžádat vojsko!"
"Udělal jsem to!"
"A?"
"Nedostal jsem ani jednoho vojáka."
"Ach! Proč?"
"Císař nebyl přítomný a král, který tvrdil, že je regent "
Muž při těch slovech pokrčil rameny. To byla jediná omluva, kterou mohl uvést. Ale ta také hned zapůsobila. Obličej Napoleonův se vyjasnil..Udělal odmítavý, opovržlivý posunek a řekl:
"Ach, král? Nedal vám žádné vojsko?"
"Ne."
"Proč ne?"
"Neměl ho, jak mi řekl."

Napoleon se obrátil k Neyovi a řekl:
"Co tomu říkáte, maršále?"
Ney pokrčil rameny a odpověděl:
"Aby měl někdo vojáky, musí být sám voják!"
"Tak to je! Král je dobrý soukromník, ale vladař, voják nebo vojevůdce nikdy nebude. Francie potřebuje muže, jako jsem já, než bude pozdě. Byl jsem jen krátkou dobu pryč, ale budu mít dlouho co dělat, abych zjednal zase pořádek."

Obrátil se k mairovi a řekl:
"Tyto dámy byly před chvíli přepadeny -"
"Můj Bože, opravdu?" zvolal polekaně muž, protože když tam byl sám Napoleon, bylo to dvojnásob nebezpečné.
"Znáte je?"
"Paní baronka de SainteMarie, veličenstvo!"
"Dobře! Kdyby se naštěstí neobjevil udatný kavalír, nežily by už. Na silnici leží mrtvoly zlosynů a dva zastřelení koně. Udělejte tam pořádek. Kolik vojska potřebujete, abyste les vyčistil?"
"Aspoň setninu, sire!"
"Dostanete ji, hned zítra. Co uděláte nejdříve?"
"Bude potřeba sepsat zápis, sire."
"Máte papír?"
"Nemám."
"Gourgande, opatřete to!"
Generál přinesl z kočáru Napoleonovi psací potřeby i pa7 pír. Císař se obrátil k mairovi a řekl:
"Sednout! Chopit se papíru a psát! Budu zápis diktovat sám!"
Stalo se. Císař měl ve zvyku, že se sám těmito záležitostmi zabýval. Chtěl tím ukázat poddaným, že zná své povolání, že má náležitý rozhled a všemu rozumí, Proto se ho úředníci tak báli, a proto byl v jeho správě vždy veliký pořádek.
Mairovo pero jen letělo papírem. To se ještě nikdy nestalo, aby mu císař diktoval, a také se pěkně potil.
Konečně byl hotový.
Císař převzal listinu, spěšně ji přečetl a připojil ještě vlastnoruční rozkaz, aby sem byla vyslána celá setnina vojska. Pak zápis podepsal.
"Hotovo!" řekl. "Zítra přijdou vojáci. Pozítří musí být lesy vyklizené. Rozumíte?"
"S radostí poslechnu, sire!" odpověděl maire a vytáhl z kapsy kapesník, aby si utřel z čela pot.
"Vyrazíme!" ,

Při těch slovech podal císař Margot opět přehoz, který jí vlastnoručně položil na plná, bílá ramena. Pak jí podal ruku, aby ji dovedl do kočáru.
Ney a Grouchy ho s dámami následovali a kočáry se opět s průvodem dvanácti gardistů rozjely.
37

III.
Krátce poté, kdy Napoleon vstoupil do hostince, objevila se za domem tmavá postava muže, který, jak se zdálo, na někoho čekal.
Tiše, ale netrpělivě dupal nohama.
Po chvilce se otevřely zadní dveře budovy a z nich vyklouzla Barchandova dcera.
"Berriere, jste tady?" šeptala.
"Ano," odpověděl.
"Čekáte už dlouho?"
"Déle, než je mi milé."
"Ach! Ale nemohla jsem přijít dříve!"
"Jaké je to panstvo?"
"Ó, Berriere, ani byste nevěřil -"
"Žádné dlouhé úvody! Nemám čas. Jsou to maršálové?"
"Ano, dva maršálové!"
"Ney a Grouchy?"
"Neznám je. Je tu ještě jeden generál a pak ještě někdo, ale vy byste neuhodl kdo."
"Kdo?"
"Hádejte!"
"Tisíc hromů! Neřekl jsem ti už, že nemám čas! Mluv!"
"Sám císař!"
"Císař? Sám Napoleon?" šeptal muž.
"Ano."
"Víš to jistě?"
"Ó, viděla jsem jeho obraz stokrát, úplně se mu podobá."
"Jak je ustrojený?"
"Má vysoké boty, šedivý kabát, bílou vestu a malý klobouček."
"Popis souhlasí, ale přece jen je omyl možný. Ještě dnes
38

dopoledne se vyprávělo, že je císař v Paříži. To je podivné. Na císařovu přítomnost nejsme připraveni. Co máme dělat?"
"Chtěli jste přepadnout maršály, ne císaře?"
"Vždyť to by bylo hrozně odvážné a smělé!"
"Ale císař zaplatí výkupné stejně jako jiní, ba musí dát ještě více!"
"Snad máš pravdu, ačkoliv je to proklatý nápad, přepadnout císaře. Ale můžeme ho šetřit. Budeme střílet na koně."
"Především na vojáky."
"On má s sebou vojáky?"
"Ano, jezdce! Viděla jsem jich osm nebo deset."
"To není mnoho. Nás je teď devatenáct."
"S císařem jedou také tři dámy."
"Kdo je to?"
"Nevím. Dvě seděly tak, že jsem je nemohla vidět, a třetí neznám, byla ale mladá a velmi krásná."
"To je dobře. Jsouli přítomné dámy, nebudou se páni bránit, aby je nepřivedli do nebezpečí. Znáš baronku de Saint-Marie? Jela dnes kolem. Zastavila se u vás?"
"Slyšela jsem, že ráno jela kolem." . ,Vrátila se už?"
"Neviděl ji nikdo, aspoň jsem o tom neslyšela."
"No, to mi stačí. Vsak jí nechceme ublížit. Víc mi nemáš co říct?"
"Nic víc nevím."
"Vrátím se hned."
"Přepadnete císaře?"
"To ještě nevím, musím dříve promluvit s ostatními. Poslouchej! Někdo zase přišel."
"To bude asi maire. Vždyť si císař pro něho poslal."
"Jsi tedy přesvědčená, zeje to opravdu císař a nikdo jiný?"
"Je to on, mohu to odpřísáhnout."
"No, věřím ti to. Dobrou noc!"
"Doufám, že zítra uslyším, že ani císař ani maršálové nedorazili do Sedanu. Řekni mému otci, aby mě navštívil! Dobrou noc!"
Vrátila se opět do kuchyně.
Muž proběhl rychle obcí, dorazil záhy do lesa, kde měl uvázaného koně, odvázal ho a rychle jel směrem k Roncourtu.
U kříže na silnici číhali jeho kamarádi.
39

Během odpoledne se k nim přidalo několik nových mužů, takže jich bylo opravdu devatenáct.
Slyšeli, jak se jeho kůň blíží.
"Jezdec!" šeptal jeden z nich. "Kdo to asi bude?"
"Jistě Berrier," mínil jiný.
"Uslyšíme to hned!"
Měl pravdu, když se jezdec přiblížil, začal hvízdat píseň "Má chérie est la belle Madeleine"
"Berrier?" zvolal jeden z nich.
,;Ano, jsem to já!" rychle odpověděl.
"Jaké jsou vyhlídky?"
"Neobyčejně dobré. Jen trochu počkejte, hned přijdu!"
Seskočil, zavedl svého koně do lesa, přivázal ho ke stromu a odebral se ke kamarádům. Ti už byíi zvědaví.
"Jen ne všichni najednou!" řekl. "Poslouchejte, máme před sebou neobyčejný lov. Doufám ovšem, že k tomu budete mít tu pravou odvahu."
"Odvahu?" zvolal jeden. "Hned tě zastřelím, když si myslíš, že se bojím!"
"Já také, já také!" volali druzí ze všech stran. v
"Dobrá, dobrá, jen tolik nekřičte. Nemůžeme vědět, neníli někdo nablízku! Slyšte tedy, s kým se tu můžeme potkat."
"Snad s maršálky?" ptal se jeden nedočkavec.
"Ano, Neye i Grouchyho. Ale ti nepřichází sami. Je s nimi ještě jeden generál."
"Který?"
"To jsem se nemohl dozvědět. Dále, a to je zpráva nejdůležitější, kterou vám přináším, jede s nimi sám císař."
"Císař?" žasli.
"Ano. Přijedou tři vozy, v jednom jede císař, ve druhém Ney a ve třetím Grouchy. Ten generál pojede v císařově kočáře."
"Bude tedy s nimi průvod?"
"Osm nebo deset mužů staré gardy."
"Fuj tajxl, to tedy budeme mít práci!"

"Práci? Schováme se za křoví, zastřelíme koně u kočárů a gardisty také. Pak budeme mít jenom důstojníky a dámy."
"Dámy? Áj!"
"Ano, jedou s nimi tři neznámé dámy."
"To je dobře. Páni budou nucení vzdát se, aby dámy ušetřili."
40

"To jsem také řekl. Co o tom soudíte?"
Nastal klid.
V prvním okamžiku se přece jen zdálo neskutečné přepadnout velikého císaře. Ale císařova sláva, která hlavu Napoleona dříve obklopovala a tak často chránila, valně utrpěla vítězstvím spojenců a porážkou v Rusku. Nezdál se už tak nepřemožitelný.
Tento fakt i zde zvítězil.
Jeden z tuláků se ozval:
"Bude mít u sebe peníze?"
"To jistě. A maršálové také."
"A kdyby i neměli žádné!" řekl jiný. "Považte, jaké obrovské výkupné bychom mohli dostat, kdybychom se ho zmocnili!"
Vtom se ozval staroch.
"Hlavní věc je přece jen jiná. Aspoň si to myslím."
"A co si myslíš, mluv!"
"Dejme tomu, že se císaře zmocníme. Co myslíte, kdo by zaplatil výkupné?"
"Nu, on sám, přece!"
"Ano, především on sám. Ale pak jsou tady ještě royalisté a také nepřátelé Francie."
"Že by také zaplatili výkupné? Tomu nevěřím."
"No, snad jsem se špatně vyjádřil. Mám za to, že by Bourbonští i Orleánští, republikáni a také Rusové, Prušáci, Rakušani, Angličané i Holanďané jistě zaplatili veliké sumy, když císař náhle zmizí, aby si byli jistí, že se už neobjeví."
"Ach, máš pravdu!"
"Jedinou kulí nebo malým bodnutím nožem by bylo možné získat snad i milión."
"Tisíc hromů!"
"Ano; to je jisté. Ale kdy sem asi vozy dorazí?"
Muž, který byl na výzvědách na dvoře hostince v La Chéne, odpověděl:
"Císař si dal zavolat maira. Ale s takovým člověkem asi nebude mnoho hovořit. Proto tu mohou být kočáry každou chvíli."
"Musíme se rychle rozhodnout."
"Ale kde ho ukryjeme? A kde oba maršály?"
"Hrome, to se ukáže později. O tom se můžeme poradit, až je budeme mít ve svých rukou. Teď se musíme především
41

rozhodnout, aniž bychom ztráceli zbytečně čas, jestli to uděláme nebo ne."
"Jasně že ano! Já souhlasím!" volal jeden.
"Já také!" volal druhý. "Můžeme získat tolik, že budeme moct všeho zanechat."
"To se rozumí samo sebou! Všichni souhlasíme!"
"Ano, všichni!" soudili ostatní.
"Dobrá!" řekl nejstarší. "Císař a maršálové jsou tedy jakoby zajatí."
"A gardy?"
"Postřílíme je."
"Adamy?"
"Hrome, ano, ty nám budou na obtíž. Nejlépe bude, když je také postřílíme."
"Nu, pro mne. Ale rozhodně se musíme dozvědět, kdo jsou. Snad bude možné i u jůch získat pěkné výkupné. Ale opatrně. Jsou tady provazy?"
"Ano. Leží vzadu."
"Kolik?"
"Tři."
"To se hodí. Pro každý kočár jeden. Natáhneme je v přiměřených vzdálenostech vedle sebe. Z jedné strany je uvážeme ke stromu, na druhé straně bude provaz držet jeden z nás. První kočár pustíme až ke třetímu provazu, druhý ke druhému a poslední k prvnímu. V pravý okamžik dám povel, všechny tri provazy se napnou, koně spadnou přes ně a jezdci také. Několik okamžiků se budou všichni válet na zemi. Zbyde nám dost času, abychom jezdce pobili a zmocnili se panstva. Ostatní už uvidíme. Kupředu!"
Vyskočili a vykonali všechny přípravy. A ty nevyžadovaly mnoho času. Pak se postavil každý na své místo a opět zavládlo hluboké ticho.

Napoleon netušil, jaký osud ho čeká, kdyby se vše povedlo.
Tři lana ležela připravená na silnici.
Bylo potřeba je napnout, aby koně klesli. Pak nastane zmatek, jak nejstarší předpověděl, a tak bylo pravděpodobné, že průvod pobijí.
Tak uplynulo čtvrt hodiny.
Vtom bylo z dálky slyšet hluk, jakoby hukot vozů. Protože lesní cesta byla dost kyprá, nebyl hluk příliš velký, aspoň ne takový, jako když jede vůz po tvrdé, kamenité cestě.
42

"To jsou oni!" šeptal staroch a chopil se své pušky.
"Jen budouli to oni?" ptal se jeho soused.
"Podívejme se!"
Vyšel z křoví a podíval'se napravo na cestu, kde se blížila světla, vždy dvě na jednom voze.
"Ano, jsou to oni," řekl. "Tři vozy, opatřené svítilnami. Tak to bývá jen u vznešeného panstva. Nejedou příliš těsně za sebou. Držte dobře provazy, aby přišly přímo před koně."
Hrkot se blížil.
Bylo už vidět jasný pruh světla, který vrhaly svítilny před sebe. Napřed jeli dva vousatí kopiníci, ostatní jeli z obou stran kočárů. Za předními jezdci jely tři vozy, v prvním císař, pak maršál Ney a nakonec maršál Grouchy.
Oba jezdci i první vozy minuli obě připravená lana. Koně druhého kočáru byli právě u druhého lana, takže v tom okamžiku bylo před každým vozem upravené lano. To byl očekávaný okamžik.
"Zvedněte provazy! Hurrá!" zvolal staroch.
Tři muži ze všech sil provazy napnuli. Byli několik kroků strženi, ale podařilo se. Koně zapražení do kočárů padli, zapletli se do provazů a kopali a bili zuřivě kolem sebe.
"Palte na jezdce!" zvolal starý.
Marodéři byli zvyklí na noční temno. Na daný povel zatřesklo množství výstřelů a mnozí gardisté padli mrtví z koní. A nastal zmatek.
"A teď na ně!" zvolal staroch.
Obrátil vypálenou pušku, vyskočil z křoví a udeřil pažbou gardistu, který přiskočil .z druhé strany a seskočil z koně. Ostatní zákeřníci se hnali za ním.
Až posud se ničemům vše dařilo. Ale zapomněli při svých výpočtech na hlavní věc že mají před sebou vycvičené a na boj zvyklé vojáky.
Když se ozvalo první velení starého a vůz maršála Grouchyho, jehož koně se svalili, se zapotácel, vykřikla paní Richemontová hrůzou.
"Můj Bože! Co je to?"
"Dva nebo tři zákeřníci!" odpověděl Grouchy. "Ale uříznou jim uši, aby jim je přibili na obličej!"
Vyrazil dvířka u kočáru a vyskočil s taseným kordem v pravici a s pistolí v levici. Trvalo mu minutu, než se mu podařilo, aby si jeho oči zvykly na temnotu.
43

Protože padli i Neyovi koně, baronka se nesmírně polekala.
"Padáme!" volala, "Co s námi bude?"
"Žádné starosti, madam," odpověděl maršál nanejvýš chladnokrevně.
"Je tu asi několik lidí, kteří si chtějí s námi promluvit."
Sáhl po klice u dveří, skočil a už tu stál s Grouchym, ozbrojený rovněž šavlí narychlo vytasenou a pistolemi. Ale ani jemu se hned nepodařilo, aby tmu svým zrakem pronikl.
V Napoleonově voze se neozval žádný výkřik. Při prvním zvolání starého zákeřníka, sotva koně padli, stál už mladý, odvážný generál Gourgand venku.
"Co se stalo, generále?" ptal se císař.
"Přepadení bandity," odpověděl tázaný.
"Ach, to je zajímvé! Jak je to smělé, odvážit se na mě!"
Věděl dobře, že jeho lidé ho budou hájit do posledního dechu a do poslední krůpěje krve. Mohl být vlastně docela klidný, ale jeho válečná mysl mu nedala pokoj.
Naklonil se z vozu a ptal se:
"Je jich mnoho?"
"Není je dosud vidět, ale zdá se, že kopiníci jsou usmrceni."
"Pak došlo na nás!"
Císař si sáhl k levému boku a vytasil malý kord, který nosíval. Poté se obrátil k Margot:
"Máte strach, mademoiselle?"

"Ne, pokud jsem u svého císaře," odpověděla klidně.
"Děkuji vám! Skutečně se nemusíte obávat."
Chystal se, že vystoupí také, jeho pobočník však prosil:
"Sire, prosím, abyste zůstal ve voze. Bandité se právě hrnou sem!"
"Pak je mou povinností hájit dámy. Alions!"
Odstrčil generála na stranu a vyskočil. Ney a Grouchy měli už práci. Vypálili své pistole a bránili se šavlemi. Také Gourgand byl přepaden.
Řičení koní, řev marodérů, výstřely, které ještě padaly, zvonění šavlemi, hlomoz překocených kočárů - yše splývalo v hrozný, děsný chaos.
Lanciéři byli vesměs usmrceni. Stál tu císař se třemi vysokými důstojníky úplně sám. Jen Jan Hoorn, věrný osobní císařův vozka, obrátil bič a bušil jím do hlav útočníků.
44

Brzy však zjistil, že je nutné, aby věnoval všechnu svou pozornost poplašeným koním.
Důstojníci se hájili s největší odvahou a velikou obratností. Několik marodérů bylo raněno, ale o to doléhali na čtyři muže usilovněji.
Sám Napoleon měl proti sobě dva, pobočník se namáhal, aby ho hájil a kryl, sám však měl co dělat, aby se ubránil čtyřem mužům, kteří ho chtěli skolit pažbami. Jeho šavle se míhala rychle jako myšlenka od zbraně ke zbrani. Ale bylo jisté, že se páni přes všechnu svou statečnost unaví, nenastaneli obrat.
Vtom se opět ozval hlas starého:
"Tak to nepůjde! Zbavte je záštity! Napadněte je odzadu! Podlezte pod vozy, ale nechtěje naživu, aspoň císaře!"
Vtom vykřikl Ney, nejstatečnější ze všech statečných, jak ho Napoleon často nazýval:
"U Boha, teď do toho! Vzhůru, Grouchy!"
Vůz, jestli ho nepřátelé podlezou, jim nebude moci poskytnout pražádnou ochranu, pražádnou záštitu, ano, jeho blízkost jim byla nebezpečná. Proto se vrhl mocným skokem do smečky útočníků a začal v jejich středu kroužit svou šavlí. Byly to jeho proslulé rány. Všichni zprvu uskočili, ale brzy byl opět obklopen.
A stejně se dařilo i Grouchymu, který se zachoval podle jeho příkladu a také odskočil od vozu daleko na silnici.
Byl to děj nehodný ani císaře, ani maršála, přesto však byl nanejvýš nebezpečný pro tyto slavné válečníky a hrdiny.
Zápas navzdory vší statečnosti skončil zakrátko, a to způsobem, který se dal očekávat.
45

IV.
Když císař opustil se svými maršálky a dámami místo, kde byly dámy přepadeny a náhlým Kónigsauovým příchodem zachráněny, zůstal mladý muž na silnici s vozkou sám.
"Proklatě!" bručel si koší. "Teď máme sami tuto starou archu!"
"Myslíte snad, že se měl sám císař do ní zapřáhnout?" smál se Kónigsau.
"Hm! Neškodilo by! Kde ten se zapřáhne, tam to jde! Ale pomůžete mi?"
"Zajisté!"
"Pojedete do Jeannetty? A zůstanete tam?"
"To se ještě rozhodne."
"Dobrá, monsieur. Kůň bude brzy zapražen. A je také dost silný, aby zavezl povoz domů. Ale co si počneme s mrtvými?"
"Necháme je ležet."
"Hm!Ano! A se vším, co mají u sebe?"
"Ano."
"To mi není vhod. Je tu množství zbraní a jiných věcí, které může člověk potřebovat!"
"Ale nepatří nám!"
"Komu tedy? Vždyť jsme vítězi!"
"Císař učiní v La Chéne oznámení a pak se sem odebere maire, aby prohlédl, co se tu stalo. Ten také veme vše k sobě."
"Ale zatím přijdou jiní, kteří to pokradou. Tito chlapi mají jistě kamarády, kteří jen čekají, až se vzdálíme."
"Dělejte, co myslíte. Ale já bych nerad marnil čas, nerad bych, aby se řeklo, že zřízenec ze dvora Jeannetty, kočí paní baronky, olupoval mrtvé bandity."
46

Kočí se drbal za ušima.

Slova"osobní kočí" mu lichotila.
"Hm," bručel. "Opravdu myslíte?"
"Ano, myslím."
"Mám to tady nechat?"
"Ano."
"No, ať to u všech čertů tady zůstane, i když se snad budu zlobit, až si později na to vzpomenu. Ale mám také v těle trochu ctižádosti. O mně se nesmí říct, že jsem plenil bandity."
"Dobrá! Tedy koně sem!"
"Já zatím budu hledat druhou svítilnu."
Našel ji brzy, i když rozbitou.
Za čtvrt hodiny mohli toto místo opustit.
"Vy si sednete do vozu?" ptal se kočí.
"Ano, jeli vám to vhod."
"Hm! Nebylo by lépe, abyste si sedl ke mně na kozlík?"
"Proč?"
"Budeme hezky pohromadě, kdyby se mělo něco přihodit, šest očí také vidí více než čtyři."
"Dobrá. Máte pravdu, udělejte mi místo."
Vylezl nahoru a vůz rychle ujížděl.
Zprvu oba mlčeli.
Kočí, který měl věrnou, dobrou duši, ale nebyl příliš vzdělaný, měl co dělat, aby si rozvážil vše, co právě prožil, od začátku do konce, aby pak mohl svým kamarádům vypravovat. Kónigsau byl v myšlenkách u své milované, která teď seděla po boku císaře. Tento v ní měl zalíbení, zalíbení příliš nápadné. Vždyť se chtěl ubytovat ve dvorci Jeannettě. Jaké vyhlídky se tu mohly otevřít, jaké následky to vše mohlo mít?
Při těchto slovech si nesmí naprosto nikdo myslet, že by mladého důstojníka napadla nevěra své milované. Byla příliš vzácná, příliš čistá. Ale'on sám se chtěl zdržet na dvorci Jeannetty, i když jen krátký čas. A budeli tam i císař, snadno může nastat situace, a pak i následky.
Konečně dospěl kočí ve svém uvažování k něčemu, co bylao nad jeho rozum a nemohl se dostat dále.
"Hm," zahučel. "Šlakovitá věc!"
"Co?"
"Vy, monsieur."
47

"Já? Já jsem šlakovitá věc?"
"Ano."
"Jak to?"
"Ano, nevím věru, smímli vás tím obtěžovat."
"Mluvte!"
"Dobrá tedy. Celé přepadení je úplně jasné. Seděl jsem zprvu dlouho na kozlíku, abych se rozmyslel, mámli do nich bušit nebo ne. Hodný kočí nesmí z kozlíku, ale pak jsem teké chlapovi duši z těla vymačkal. Až potud je vše jasné. Ale vy, monsieur, vy jste mi hádankou, kterou nedovedu rozluštit."
"To nepochybuji."
"Ano, a já také ne. Jak jste přišel právě v pravý čas, abyste tak pohodlně postřílel těch osm chlapů?"
"Vždyť jsem to už vyprávěl."
"Ale mně ne."
"Poslyšte tedy ještě jednpu."
A vyprávěl kočímu známou historku.
"Dobrá, teď je mi to jasné. Ale to druhé ne."
"Co?"
"Byl jste už jednou u nás, když jste přivel dámy Richemontovy. Tehdy jste se jmenoval Konigsau a byl jste Němec. Teď, zcela znenadání jste Francouz, lodní kapitán, a jmenujete se Sainte-Marie."
"A z toho vás bolí hlava?"
"Ano," přisvědčil kočí.
"Pak mi povězte, kdo by vám byl milejší: Francouz nebo Němec!"
"Hm! Ano! A kdo vlastně jste?"
"Uvidíte, až mi odpovíte na mou otázku."
"Nu, povím vám tedy, že je mi Němec milejší."
"Opravdu?" ptal se Konigsau překvapeně.
"Určitě."
"Vy tedy nemilujete své krajany?"

"Krajany? Hm! Víte, monsieur, jak se jmenuji?"
"Nevím."
"Nu, povím vám to. Mé jméno je Florián Rupprechtsberger."
"Ano? Německé jméno, a chlap, který se tak jmenuje, teprve pravý Němec."
"Kde jste se narodil?"
"Pocházím tam odnaproti mezi Mettlachem a Weis
48

skirchenem. Rodiče milostivé paní tam měli usedlost. Baronka si mne vzala sem do Roncourtu, protože jsem starý, poctivý chlap. Ale je to dávno, od té doby umím už moc francouzsky."
"To je zajímavé."
"Ano. A teď mi také povíte, jsteli opravdu Francouz?"
"Nejsem."
"Hrome! Tedy Němec?"
"Ano."
"Pak tedy konec přetvářce! Pane, teď jsme svoji. Teď vám ji přeji. A to z celého srdce."
"Koho?"
"Nu, Margot."
"Jak vás napadla tato dáma?"
Hloupý Florián čtenář jistě poznal, že je to Němec, už tehdy, když si chtěl brát u pobitých, co mu nepatřilo. V tom jsou Němci vždy první! - zakašlal tajuplně a sebevědomě a řekl:
"Myslíte si, že nemám oči?"
"Doufám, že máte dobrý zrak."
"Ano. Poslyšte, monsieur, tahle Margot je nádherné dítě, holka, že by si člověk všech deset prstů po ní olízl. Když jste ji přivezl, byl jsem do ní rázem po uši zamilovaný..."
"Oho!"
"Ano! Ano! Totiž tak, jak se poctivý kočí může do své vrchnosti zamilovat. A pak jsem dával dobře pozor. Byly to pohledy sem a tam a nikdo je nesměl vidět. Musel jsem vás oba vyvézt na procházku, a když jsem poslouchal, slyšel jsem za sebou -- hm, no, právě jako když se rty přitisknou k sobě a zase se rychle od sebe odloučí."
"Floriáne, Floriáne!"
"No, nezazlívejte mi to! Jste krajan, mám vás rád, a proto vám ji přeji. Jiného bych pro ni napolo utloukl. Ale jak se vlastně jmenujete?
"Teď se jmenuji Sainte-Marie."
"Dobrá, nechceteli jinak. Důvěru si nikdo nevymítí, ta musí přijít sama. Ale chci vám přece dokázat, že jsem poctivý chlap. Jenom mi ještě řekněte, co děláte?"
"Teď jsem lodní kapitán,"
"Hrom aby do toho ! I tu je člověk obelhaný."
"Víte to jistě?"
"Ano."
"Dokažte to!"

"Ihned! Nejmenujete se SainteMarie, ale Kónigsau!"
"Aj!"
"Nejste z Marseille, ale z Berlína!"
"Oho!"
"A nejste kapitán lodi, ale husarský poručík!"
"Nesmysl!"
Kónigsau byl nanejvýš zděšený.
Jak ho mohl tento vozka tak dobře znát? To mohlo být nebezpečné, musel se mít na pozoru.
"Nesmysl?" ptal se vozka. "Ne, není to nesmysl, je to ryzí pravda."
"Kdo to řekl?"
"Oba. Totiž on i ona."
"Kdo je ta,ona'?"
"Mademoiselle Margot."
"Ach! Ona o mně mluvila?"
"Nikoliv. Bylo to jinak. Když nejezdím, bývám často v zahradě. Tak seděla jednou v besídce a měla v ruce dopis. Líbala psaníčko a zase je líbala. Domnívala se, že je tam sama. Pak položila lístek vedle sebe. Spadl z lavice, a když odešla, zapomněla ho tam."
"Ach! A vy jste ho četl?"

"Ano."
"Hrome, to se nestydíte!"
"Jen počkejte!" odpověděl Rupprechtsberger klidně.
"Jaké čekání? Běžel jste do besídky - - !"
"Ano, tuze jsem spěchal."
"Zvedl psaní "
"Ano."
"Otevřel jste je !"
"Ano."
"A četl jste ho! Opravdu? Opravdu?"
"No, celé ne. Na to jsem neměl čas, protože jsem už slyšel, že se mademoiselle vrací. Četl jsem pouze nadpis a pak podpis."
"Lotře!"
"Nesmysl! Měl jsem k tomu své důvody. Nadpis zněl .Berlín' a ,Má vroucně milovaná Margot!' a podpis ,Hugo voň Kónigsau'. Četl jsem dobře?"
"Jaký důvod jste měl k tomu, abyste se dopustil takové nediskrétnosti?"
50

Kónigsau měl hlas velmi přísný, mrzutý. Byl rozčilený.
"Jaký důvod? Hm, protože ,on' mi to jméno řekl."
"On? Ale mluvil jste o ,něm' a o ,ní'. Je to ten ,on'?"
"Ano."
"Kdo to je?"
"To nesmím prozradit. Ostatně vy nemáte ke mně žádnou důvěru?"
"Floriáne. Začínám pozorovat, že nejste ,dobrý, věrný a poctivý', ale nesmírně prohnaný a mazaný chlap."
"Mýlíte se! Jsem hloupější než vypadám. Ale pro osobu, kterou mám rád, dovedu být - Bůh je mi svědkem - i nejchytřejším chlapem."
"Pak bych si přál, abych náležel k těm, které máte rád."
"Vždyť to tak je!"
"Opravdu?"
"Skutečně. Vždyť jen proto jsem vás chtěl mít tady u sebe, na kozlíku, abych si s vámi mohl od srdce promluvit. Tady v lese to živá duše neslyší."
"Ale přece se zdá, jako byste nemluvil od srdce."
"Jakto?"
"No, protože nic neslyším o ,něm'."
"Protože o tom smím mluvit pouze s tím, kdo se jmenuje Kónigsau a je opravdu poručík."
"A s jiným opravdu ne?"
"Ne."
"Dobrá tedy, chci vám důvěřovat. Jmenuji se Kónigsau a jsem poručík u husarů."
"A znáte Bluchera?"
"Ano! Ale jak to víte?"
"Hned se to dozvíte. Chtěl jste mademoiselle Margot tady schovat?"
"Ach! Jak jste přišel na tento nápad?"
"Nu, madame Richemontová přece odjela tajně s mademoiselle z Paříže."
"Nechápu vás."
"Pochopíte mě hned!" řekl kočí svým zvláštním, rozvážným způsobem.
"Proč by tajně odjížděly?"
"Pro nevlastního bratra, který se jmenuje Richemonte a je kapitán."
"Hrome!"
51

"A pro jistého barona, který se jmenuje Rillac a je vojenský dodavatel."
"Člověče, vy jste asi slyšel rozhovor obou dam!"
"Ani mě to nenapadlo!"
"Jak to tedy víte?"
"No, od ,něho'."
"Ale kdo je vlastně ten ,on'?"
"Kapitán Richemonte."
Kdyby bylo v lese světlo, mohl by kočí vidět, že Kónigsau zbledl. To, co slyšel, ho nesmírně poděsilo.
"Kapitán?" ptal se, "On byl tady na Jeannettě?"
"Ano."
"Kdy to bylo?"
"Před týdnem."
"U sta čertů! Byl u baronky?"
"Ne."

"U některé z dam?"
"Také ne."
"Nebo snad u mladého barona?"
"Ani ho nenapadlo."
"No tak, u čerta, u koho tu tedy mohl být?"
Kočí si zhluboka oddychl a s důrazem odpověděl:
"U mne!"
"Ach, hrome! U vás?"
"Ano. Tak je to."
"A jak přišel k vám?"
"Byl jsem mu doporučen."
"Kým?"
"Panem baronem Reillacem."
"Vy ho tedy také znáte?"
"Ó, tuze dobře, neobyčejně dobře."
"Odkud?"
"Odkud? Hm! Vy nevíte, že často bývá v Roncourtu?"
"V Roncourru? O tom nevím nic. Opravdu ne!"
"Vždyť má v Sedanu byt!"
"Bydlí v Sedanu? Snad opět jako dodavatel císařské armády?"
"Ano."
"Tisíc hromů! Pak začne to trápení a nebezpečí znova!"
"Jen žádné starosti, pane poručíku! Proto tu je starý Florián Rupprechtsberger."

"Probůh, neoslovujte mne tak!"
"Vždyť to nikdo neslyší."
"I kdyby! Říkejte mi pane kapitáne, to je nejbezpečnější! Ale řekněte mi přece, jak jste se seznámil s těmito chlapy?"
"No, jednoho dne jsem vezl dámy do Sedanu. Sestoupíme v našem obvyklém hostinci. Zavedu koně do stáje, a tu ke mně přijde jakýsi pán a ptá se:
,To jste vy, kdo přivezl ty tři dámy, které právě sestoupily?'
,Ano,' odpověděl jsem:
,Kdo jsou tyto dámy?'
,Baronka de SainteMarie. A další dámy jsou jejími hosty.'
,Odkud? Snad z Paříže?'
,Snad.'
,Jak se jmenují?'
,Madame a mademoiselle Richemontovy.'
,Ach, ta jména jsem už slyšel. Kde bydlí baronka, vaše paní?'
,Na dvorci Jeannettě u Roncourru.'
,Děkuji.'
Při tom mi vtiskl napoleondór do hrsti a šel.
"To byl dojista baron Reillac!"
"Ano. Za nějaký čas jsem měl práci na poli. Vtom se objevil jezdec na koni a byl to týž baron. Dal se se mnou do řeči a byl ke mně tak vlídný, že mi byl přímo odporný. Musel jsem na něm poznat, že mne chce k něčemu získat, proto jsem si umínil, že budu opatrný. Když jsme si promluvili, zeptal se mě:
,Přišly obě dámy Richemontové sem k vám na dvorec samy?'
,To nevím,' odpověděl jsem opatrně. ,Ten den jsem nebyl doma.'
,Byl snad s nimi ještě někdo jiný?'
,Nemohu si na to vzpomenout.'
,Ale snad si vzpomenete na německé jméno Kónigsau?'
,Ba ne. Nikdy jsem oněm neslyšel.'
,Hm, to je zvláštní! A také nevíte, zdali dostávají dámy dopisy z Berlína?'
,Ne.'
Pak se na mě podíval pátravým pohledem a znovu se ptal:

,Jednou jsem vám dal napoleondór, co?'
,Ano, monsieur,' odpověděl jsem.
,Chtěl byste si vydělat ještě více takových zlaťáků?'
,Kolik?'
,To bude záležet jen na vás!'
,Pak šije začnu vydělávat hned, monsieur.'
,Dobrá. Ptám se vás tedy, zdali chcete vstoupit do mých služeb?'
,To nejde.'
,Proč ne?'

,Protože jsem ve službách paní baronky de Sainte-Marie.'
,To mi nevadí. Můžete docela dobře sloužit mně i jí.'
,Současně?'
,Ano. Jí veřejně a mně tajně.'
,A jaké mi dáte úkoly, monsieur?'
,To vám povím, až prohlásíte, jestli mému přání vyhovíte.'
,Dobrá, jsem vám tedy k službám. Ale kolik mi budete platit?'
,Dám vám pětadvacet napoleondórů a další dostanete podle toho, jak si zasloužíte.'
,Jsem spokojený, monsieur.'
,Dobrá, tady máte slíbených pětadvacet zlaťáků.'
Dal mi peníze a pak pokračoval:
,Chci vědět vše, co se týká mademoiselle Richemontové. Jsem její tajný zbožňovatel a rád bych věděl, jeli její srdce ještě volné, nebo zadané, Jestli dostává dopisy nebo přijímali návštěvy milence, zkrátka vše, co může zamilovaného muže zajímat. Rozumíte mi přece?'
,Úplně, monsieur.'
jNemusím vám tedy dávat příliš dlouhé návody?'
,Ne.'
,Dobrá tedy. Doufám, že jsem vás získal.'
,Kam vám mám hlásit, co se dovím?'
,Do hlavního sídla, Sedanu. Jsem baron Reillac, armádní dodavatel. Ale ještě mi povězte, dovedeteli mlčet.'
,Biidu jako němý.'
,To je mi milé a také pro vás to bude dobré. Dámy se nesmí nic dozvědět. Sám proto nikdy nepřijdu do Jeannetty. Také se nesmí nikdo na světě dovědět, že vás znám a vy zas mne. Za každou zprávu dostanete ode mne bohatou odměnu. Dejte si zejména dobrý pozor, zdali budou dostávat psaní z
54

Berlína. A dozvíteli se, že jsou tyto dopisy podepsány jménem ,Hugo Kónigsau', dostanete dvojnásobnou odměnu.'
Kónigsau se nemohl po těchto slovech zdržet, aby déle mlčky poslouchal.
"On si vás opravdu najal?" ptal se kočího.
"Ano," odpověděl docela klidně.
"A pracoval jste v jeho službách?"
"Strašně!"
"Jakto?"
"Nalhal jsem mu tucet lží a za každou jsem dostal zlaťak."
"Víteli, Floriáne, že jste ničema?"
"K tomuto chlapovi? Ano. Ale to neškodí. Zato jsem k ostatním tím poctivější."
"Ale přece jste vyzvídal, zdali dojdou z Berlína dopisy s mým podpisem."
"Ano. Ale ne pro barona. To bylo jen pro mě."
"Ach! Pro vás?"
"Ano. Tak to je!"
"Co jste řekl baronovi?"
"Nic, zhola nic. Neslyšel ani slovo."
"Ale proč jste to chtěl vůbec vidět?"
"Chtěl jsem vědět, jeli milenec mademoiselly Margot opravdu Němec. Umínil jsem si, budeli to tak, že ho budu před nepřáteli chránit. Jednal jsem snad nepoctivě, monsieur?"
"Nepoctivě? Hm! Smím vás tedy zvát svým ochráncem, monsieur Floriáne?"
"Ano. Jen se tomu směle smějte, je to přece tak. Našinec může docela snadno prokázat velikému pánovi službu, tomu můžete věřit."
"Věřím tomu, a znám to," řekl Kónigsau vážným hlaem. "Vy jste se tedy stýkal s baronem častěji?"
"Velmi často. Stýkáme se několikrát za týden. Posledně se mi stalo, že jsem si chtěl u něho vybrat zlaťak, chtěl jsem mu něco namluvit, co se ani nestalo, a nezastihl jsem jeho sluhu doma. Přední pokoj nebyl zavřený, tak jsem vstoupil. A tu jsem zaslechl v jeho pokoji hlasitý rozhovor. Mluvil s nějakým pánem. Posadil jsem se klidně a poslouchal. Rozuměl jsem každé slovo. Mluvili o vás."
"O mně?"
"Ano. A o starém Blucherovi."
"Aj!"

"O přepadení, při kterém jste měl na sobě kyrys."
"Safra!"
"Dále o mademoiselle Margot, kterou unesli k baronovi, A pak jste přišel vy s

polním maršálkem - "
"Kdo byl ten muž, s nímž baron rozmlouval?"
"Byl to ten, který vás bodl a střelil na vás."
"Kapitán Richemonte?"
"Ano. Poznal jsem to z rozhovoru. Ale slyšel jsem ještě mnohem více!"
"Co? Vypravujte!"
"Baron především řekl, že si teď podplatil hloupého pacholka. Tím ovšem myslel mě. Až se mi naskytne příležitost, vyženu mu tuto hloupost z hlavy, že ho přejde všechen rozum!"
"Věděl tedy už i kapitán, že Margot jev Jeannettě?"
"Ano. Věděli o tom už v Paříži."
"To není možné!"
"Ba ano. Poznal jsem to zcela jasně z jejich hovoru."
"Kdo by jim to mohl vyzradit? Nikdo to přece nevěděl!"
"Ale někdo přece jen. Bankéř, od kterého má paní Richemontová svůj důchod."
"Ach, to je pravda. Na to jsme si nevzpoměli."
"Ale hlavní věc jsem se dozvěděl teprve až na konec. Kapitán Richemonte byl už i na dvorci."
"U dam?" ptal se Kónigsau rychle.
"Ne. Ale u generála Droueta."
"Co u něho chtěl? Lépe by udělal, kdyby nevyzradil, že zná místo jejich pobytu."
"Však se podle toho také zachoval!"
"Ale vždyť ho přece musel někdo vidět!"
"Ba ne. Přišel pozdě večer, až docela o půlnoci."
"Pak byl důvod jeho návštěvy velmi tajemný."
"To také ano. Tajemný a lotrovský nejvyšší měrou."
"Vy tedy znáte tento důvod?"
"Ano, protože o tom také spolu mluvili."
"Můžu to vědět?"
"Ano. Vy jste, jak ze všeho soudím a jak jste prve sám řekl, přítel starého maršála Bluchera?"
"Ano, ovšem!"
"Ó, pak bych si přál, abyste byl činný důstojník!"
"Proč? Myslíte snad, monsieur Floriane, že nejsem ve službě?"
"Ovšemže!" 56

"Ach! A proč si to myslíte?"
"Kdybyste byl aktivní voják, byl byste u svého pluku, a ne tady!"
"Ach! Vy jste asi nebyl nikdy voják?"
"Ne. Ale strýc mého dědečka byl na vojně. Je tomu už dávno!"
"To si myslím," smál se Kónigsau. "To muselo být v době velikého kurfirsta a starého Derflingera."
"Ano, bylo to tehdy. Uhodl jste, monsieur."
"No, budu k vám upřímný. Přiznám se vám, že nejsem z vojska propuštěný, ale že i teď jsem ve službě."
"V Blíicherově armádě, která leží u Lutychu a v okolí?"
"Ano. Ale moje služba je mnohem těžší a nebezpečnější!"
Kočí zapráskal bičem, až se to po lese rozléhalo, a řekl:
"Hrome, teď jsem to já, kdo vás musí napomenout, abyste mluvil tišeji! Pane pane lodní kapitáne, já vám povídám, že jste můj muž!"
"A proč?"
"Tuším, jakou službu děláte!"
"No?"
"Přicházíte, abyste Francouze trochu vyslechl. Co, monsieur?"
"Možná!"
"Pak se na mne spolehněte! Ostatně kapitán Richemonte dělá totéž na straně opačné."
"Ach, dělá tedy eklaireura?"
"Eklaireura, ano. Ale o něm bych spíše řekl, že dělá špehouna a vraha."
"Vraha? Hrome! Jak to myslíte, můj drahý Floriáne?"
"No, má zavraždit starého Bluchera."
"To není možné! Mýlíte se!"
"Já a mýlit se? Slyšel jsem to těmito svýma ušima!"
"To by bylo hrozné a hanebné!"
"Povím vám, že k tomu dostal rozkaz už v Paříži."
"Od koho?"
"Od generála Droueta, nemýlímli se."
"Jsem úžasem bez sebe!"

"Ano, to je nejlepší způsob vedení války. Vojevůdci mají být zahubeni."
"A to úkladnou vraždou. Jak snadné dnes bylo zabít císaře a dva jeho nejslavnější generály!"
"Ba ano, monsieur!"

"Ale, můj Bože, pak je ten člověk mnohem nebezpečnější, než j sem si myslel!"
"Ano."
"A Drouet je s ním spojený?"
"Jak se zdá, ano."
"Tomu se nedá uvěřit. To generál nedělá. Kapitán asi špatně pochopil nějaký tajemný generálův příkaz."
"Na tom nezáleží. Slyšel jsem jen, že Richemonte chce maršálka odstranit a při tom se sám na něm pomstít."
"Mluvil snad už o nějakém pokuse?"
"Naříkal si, že se mu ještě nepodařilo dostat se blízko starému."
"Hrome, to by se mu mohlo podařit každý den! Polní maršálek je tedy v nesmírném a stálém nebezpečí! Kdy jste vyslechl ten rozhovor?"
"Před osmi dny."
"Chtěl se kapitán opět vrátit?"
"Mluvil o jakési hříčce."
"Tak! Vím tedy už, že můj pobyt na Jeannettě nemůže být dlouhý. Musím co nejrychleji vyrazit, abych maršálka varoval."
"Udělejte to, udělejte! Vždyť jen proto jsem vám vše řekl!"
"Ale jste vy opravdu náš přítel?"
"Ano! Ovšem!"
"A ctitel Bluchera?"
"Ó, kéž bych mu jen jednou mohl rukou stisknout! Ten by se podivil!"
"Ale, jeli vše toto pravda, proč jste neudělal nic, abyste ho varoval anebo vraždný plán nějakým způsobem oznámil?"
"Já? Co jsem měl dělat? Já, prostý kočí!"
"Mohl jste udělat mnoho. V takovém případě udělá člověk to, co je nejsnadnější."
"A to jsem také udělal."
"Co?"
"Čekal jsem, až přijdete. Myslel jsem si, že si budete vědět rady."
"Ale vždyť jste ani nevěděl, že přijdu!"
"Ó, naopak. Věděl jsem to zcela určitě."
"Jsem opravdu zvědavý, odkud jste se to dozvěděl."
"Docela prostě. Mademoišelle Margot se prochází zpravidla jenom v zahradě. Ale co dostala váš poslední list,

chodívá několikrát za den na procházku před dvorec a vždy po cestě do Roncourtu. A jakmile se ozve v dáli hukot vozu, hned běží k oknu."
"Floriáne!"
"Pane lodní kapitáne?"
"Vy jste mazaný chytrák."
"Ne. Nejsem mazaný chytrák, ale jak jsem vám už jrekl, mámli někoho rád, dovedu být ze samé lásky chytrý."
"Vy jste opravdu tušil, že přijdu?"
"Byl jsem o tom přesvědčený. Proto jsem si řekl, že si nechám pro sebe to, co vím o kapitánovi. A řeknu vám to, až bude příležitost."
"Děkuji vám! Vše se dostalo na pravou adresu. Ale už vidím před námi světlo. Co je to? Snad La Chéne?"
"Ano. Pojedeme?"
"Ne. Zastavíme se v hostinci a vypijeme číši vína. Snad císař také - ach, hrome, teď mne něco napadá!"
"Co?"
"Něco velmi důležitého, na co jsem úplně zapomněl."
"To zní nadmíru důležitě."
"A také to tak je. Můj Bože, že jsem si na to dříve nevzpomněl! Floriáne, práskněte do koně, jen zhurta, nešetřte ho, ať se dostaneme dopředu."
"Ale to zní opravdu nebezpečně."
Při těch slovech švihl kočí koně a kočár letěl dvojnásobnou rychlostí.
"Opravdu, je to nebezpečné," odpověděl Kónigsau. "Císař se všemi, kteří jeli s ním, jsou v nebezpečí."
"Hrome! A v jakém nebezpečí?"
"Vyslechl jsem tam dole u kříže několik mužů, kteří mluvili o tom, že tu jsou očekávaní dva maršálové, kteří mají být přepadeni."

"U kříže?"
"Ano."
"Směrem k Roncourtu?"
"Ano."
"U čerta, to je nebezpečné místo. Tam už skončilo svůj život mnoho lidí. Co budeme dělat?"
"Rychle do La Chéne, do hostince. Císař tam odpočíval. Musíme se podívat, jeli tam."
"Zatrolená historka. Mně nejde o císaře, ale o mé tři dámy.
59

Ať si ho s pánembohem přepadnou i s jeho maršálky, ale jednáli se o mademoiselle Margot a o ty další, to raději hnědku úženu, než abych je opustil. Kupředu!"
Práskl vší silou do koně tak, že starý kočár opravdu letěl.
"Zapomněl jsem znova nabít pistole," řekl Kónigsau.
Vytáhl zbraně a podařilo se mu navzdor hrbolaté xcestě nabít všech osm hlavní. S touto prací byl hotový, právě když se zastavili před hostincem.
Kónigsau vyskočil z kočáru a vstoupil do světnice. Kočí se stejným chvatem spěchal za ním.
"Byl tady císař?" ptal se první.
Hostinský seděl za stolem.
Maire tady dosud byl a chystal se právě k odchodu, když ti dva vstoupili.
"Ano," odpověděl úředník důležitým hlasem. "Jeho veličenstvo mi ráčil milostivě svěřit důležité - -"
"Zastavily se tu všechny tři císařovy povozy?" přerušil ho německý vyzvědač.
"Ano. Byli v nich páni i dámy, které se mnou milostivě - -"
"Kdy odjeli?"
"Právě před malým okamžikem. Bylo mi ctí psát zápis "
"Odpovězte mi rychle a přesně! Kolik minut uplynulo od odjezdu císaře?"
"Snad dvě minuty. Ale, mladý muži, jak se můžete opovážit mluvit s mairern z La Chéne takovým hlasem -"
"Pardon! Vidím listinu ve vašich rukou. Co v ní je?"
"Přepadení v lese. Císař sám mi diktoval tento protokol!"
"No, pak budete také vědět, že tam byl muž -"
"Který zabil osm zákeřníků? Ano," přerušil ho maire.
"Nuže, ten muž jsem já. Teď hrozí císaři znovu nejvyšší nebezpečí. Máte ve stáji koně, hospodský?"
"Ano."
"Ven s ním! Floriáne, vy pojedete na něm!"
Vtom se hostinský polekaně zvedl a zvolal:
"Na mém koni? Árii mě nenapadne, abych vám ho dal. Kdo jste? Jak se jmenujete?"
"Ano! Kdo jste? Jak se jmenujete?" ptal se také maire nejpřísnějším úředním hlasem. "Jeli císař v nejvyšším nebezpečí, pak -"
60

"Pak musíte jednat a ne žvanit!" přerušil Kónigsau proud jeho řeči. "Mluvte, je ve vašem protokolu zmínka o lodním kapitánovi Sainte-Marie?"
"Ano. To je ten, který pobil osm loupežníků. Jistě se zná s paní baronkou z Jeannetty. Císař o něm řekl, že je jejím bratrancem."
"No tak to jsem já. Venku stojí baroncin kočár, který byl přepadený. Máme u něho pouze jednoho koně. S tímto vozem nedohoníme císaře, který má být s maršály u kříže přepaden."
"U kříže?" zvolal hostinský.
"Přepaden?" vykřikl maire.
"Ano. Na vás je, abyste opatřili co nejrychleji pomoc, nebo pak na vás pošlu samého císaře!"
"Probůh, jen to ne!" mínil maire. "Už letím, běžím, chvátám! Co mám dělat?"
"Kdo má v obci koně, ať na něho vsedne a přijede pod vaším velením ke kříži -"
"Pod mým velením?" zakoktal poděšený maire. "Já nedovedu velet. Chraptím, vždyť hrozně chraptím."
"Ach! Váš hlas je dobrý, vždyť to slyším. Pospěšte si! Kdo nebude za čtvrt hodiny u kříže, bude zastřelen."
"Bože, můj Bože! Pak to přece jen raději zkusím. Možná, že dokážu někoho zastřelit."
Při těch slovech maire odběhl.
"No a co bude s koněm?" ptal se Kónigsau hostinského.
"To ho musím opravdu dát?" naříkal hospodský.
"Ano, ano, bez otázek. Nebudeli stát za minutu před vraty s koněm, proženu vám

kulí lebku. Na to se můžete spolehnout." A vytáhl pistoli.
"Hned, hned. Za půl minuty je tady!" zvolal hospodský.
Běžel rychle ze dveří.
Kónigsau za ním volal:
"Nemusíte ho osedlávat!"
Vtom se ozval Florián:
"My pojedeme?"
"Jasně."
"Pak si vezměte hospodského koně, já si sednu na hnědku. A zde je zbraň."
Nade dveřmi visela těžká jezdecká šavle z doby revoluce. Tuto šavli kočí strhl a rychle vyběhl.
61

Na stole ležely dva svazky lojových svíček. Když je Konigsau viděl, kmitla mu hlavou myšlenka. Venku byla tma. Co kdyby si udělal pochodeň? Bude ji potřebovat.
Ze stropu viselo několik propálených, lehce ohebných drátů, na kterých obyčejně visely lampy. Rychle je strhl, z kouta si vzal hůl, obložil ji na spodním konci svíčkami a přivázal je drátem.
Za kamny byl troud. Tím troudem a hrstí střelného prachu si upravil horní část lojové pochodně tak, že stačil jediný výstřel z pistole, aby pochodeň byla okamžitě zapálená.
To vše vyžadovalo jen chvilku času. Pravý muž vykoná v době nebezpečí za několik minut víc než jiný za hodinu.
Konigsau ani na to nezapomněl, aby za svíce hodil na stůl peníze, kterými je chtěl zaplatit, a pak rychle vyběhl.
Florián právě odpřáhl hnědku. I to proběhlo nesmírně rychle. A pak s palašem v hrsti vyskočil na koně.
Hostinský přivedl koně.
Spatřil šavli a křičel:
"Stůj! Odkud je ta šavle?"
"Visela nade dveřmi!" odpověděl Florián.
"Ta je má!"
"Přijďte si pro ni!"
Při těch slovech už srdnatý kočí ujížděl.
Konigsau vytrhl hostinskému ohlávku z ruky a vyšvihl se na koně.
"Dostanu zase svého koně?" ptal se hospodský úzkostlivě.
"Ano."
"Kdy?"
"Vaši sousedé vám ho přivedou."
Při tom už se rozjel a letěl za Floriánem.
"Ale ať dostojíte slovu!" řval za ním hospodský.
V obci se už ozývalo troubení ponocného na poplach. Maire svolával všechny zbraněschopné hrdiny, aby s nimi vytáhl k zachránění císaře.
Kůň hospodského byla stará, napolo strnulá mrcha, ale řízená obratným husarským důstojníkem a pobízená jeho pevnými koleny letěla po silnici jako opravdový arabský kůň. Konigsau dohonil zanedlouho kočího.
"Kupředu! Kupředu!" volal na něho.
"Pane, zlomíte si vaz!" odpověděl Florián.
Tak letěli oba dál.
62

Florián se namáhal, aby s ním udržel stejný krok, ale vzdálenost mezi nimi vzrůstala stále více.
Vtom zaslechl poručík výstřely. Stiskl znovu koně, až zaúpěl, ale už více letět nemohl.
Protože byla tma, nemohl ani přesně posoudit rychlost, jakou uháněl. Ted, když jeho kůň zatočil, spatřil daleko před sebou světlo vozové svítilny a mohl už dobře rozeznat nepravidelný ryk boje.
Blížil se, aniž by ho někdo viděl, a umínil si, že se zachová tak jako prvně.
Zarazil koně, seskočil z něho a uvázal ho. Pak chvátal k místu boje. Poznal už to, co potřeboval.
Grouchy byl obklopený čtyřmi útočníky. Stále se jim bránil, ale už ztrácel sílu.
Vtom k němu přiskočil Konigsau.
První jeho výstřel byl namířený na pochodeň, která v okamžiku jasně vzplanula. Zřetelně viděl, mířil i střílel. Viděl Grouchyho, Neye, císaře i generálního pobočníka v boji.
"Sire, vydržte! Pomoc se blíží!"

Při těch slovech prohnal kuli hlavou tomu, který nejvíce Grouchyho ohrožoval. Následujícího udeřil vystřelenou pistolí tak prudce do obličeje, že s rozbitým nosem a vyraženým okem padl.
"U ďábla! To je pomoc v nejvyšší nouzi!"
Při těch slovech skolil Grouchy třetího a měl dost času zlikvidovat pohodlně čtvrtého.
Konigsau vytáhl druhou pistoli a pomohl Neyovi. Zastřelil jednoho z jeho soků. Vypálenou pistoli odhodil, vytáhl třetí a přiskočil k císaři. Dvě .rány padly a císař byl zbavený útočníků.
"Máte ještě jednu ránu, dobrý muži?" zvolal na něho Grougand.
"Ha, dvě!"
"Pak, prosím, sem!"
Zdálo se, že Konigsau je určený k tomu, aby zachránil všechny čtyři od záhuby. Zastřelil oba nejbližší zákeřníky, kteří bojovali s generálním pobočníkem.
Vtom se ozval z křoví zvučný hlas starého:
"No, když je to tak, pak ať aspoň on táhne k čertu!"
Rána se zableskla.
Byla mířená na císaře.
Když vyrazil plamen z ústí zbraně, bylo vidět zcela jasně střelce.
63

Konigsauovi se zdálo, že je císař zasažen. Zmocnil se ho. hrozný vztek. Když tolik vykonal, aby byl císař zachráněn, bylo najednou všechno zbytečné? To musí pomstít! S pochodní v ruce, jinak úplně beze zbraně, hnal se za střelcem. Ten se dal na útěk.
"Stůj, chlape, jsi můj!" volal na něho. ,
"Ještě ne!" odpověděl prchající a snažil se zachránit rychlým útěkem. Světlo ho oslepovalo a Kónigsau byl ve výhodě.
Zákeřník slyšel, jak se jeho pronásledovatel blíží stále víc, a rozhodl se, že s ním podstoupí boj.
Zastavil se, vydechl zhluboka a obrátil se. Němec byl sotva tři kroky za ním.
Vtom zlosyn zpozoroval, že jeho sok není ozbrojen. Zahodil pušku, kterou až dosud držel v hrsti, vytasil nůž a vykřikl s jásotem:
"Ach! Pojď sem, ať tě obejmu!"
Vrhl se mocným skokem na Konigsaua, ale ten neztratil duchapřítomnost, sklonil svou pochodeň a udeřil hořícím koncem, z něhož kapal škvařící se lůj, lotra do obličeje a do očí...
Raněný odhodil nůž a s hlasitým rykem si zastřel oběma rukama obličej.
Kónigsau ho popadl za límec tak, že popálený při tom spadl. Vracel se rychle na místo zápasu, kde nebyl už jediný nepřítel.
"Zde přivádím císařova vraha!" zvolal.
Všichni se na něho dívali.
"Císařova vraha?" ptal se Ney s úžasem.
"Ano, ten ho zastřelil."
Po těchto slovech ukázal Ney s úsměvem za sebe.' Tam stál ve stínu statečný Florián se svou zkrvácenou šavlí a vedle něho - Napoleon.
"Ach! Císař je zachráněný? Není mrtvý?" zvolal Kónigsau.
Svému zajatci klečel oběma koleny na prsou. V levé ruce držel pochodeň a v pravé dosud svíral hrdlo svého soka.
Vtom se přiblížil císař a řekl:
"Nikoliv, můj statný a dobrý, nejsem mrtvý. Poslední kuli vypálil na mě, ale nezasáhl mě."
"Byl to tento chlap, sire."
"Ach, vy jste ho přivedl?"
"Ano."
64

"Beze zbraní?"
"S pochodní."
"To je neobyčejné! Jane Hoorne, řemen! Svažte tohoto člověka! Bude donucen, aby nám podal zprávy!"
Teprve teď se Kónigsau zvedl. Císař mu podal ruku.
"Zde je má ruka, statečný mladý muži. Zachránil jste mi život."
"Mě také," pravil Ney a přistoupil k nim.
"Mě také," dodal Grouchy.
"Nám všem!" dopověděl Gourgand.
A také tito tři mu podali své ruce.
Ve dveřích prvního vozu, jehož koně byli už v klidu, se objevila sličná, bledá

tvář, v jejíž očích se leskly slzy radosti. Nebo bolu?
"Mluvil jsem s tím statečným vozkou," pokračoval Napoleon. "Jak se vám podařilo, že jste nám přispěl na pomoc, pane kapitáne?"
Kónigsau se začervenal. Nevěděl v první chvíli, co by řekl, ale pak hbitě odpověděl:
"Sire, vyslechl jsem dnes náhodou dva muže, kteří mluvili o maršálech, o penězích a o přepadení."
"Ach, začínám chápat. Ale - co to?"
Z dáli se ozval silný koňský dusot, zanedlouho bylo vidět množství lesknoucích a kmitajících se světel.
"Odpusťte, sire," pravil Kónigsau. "To je maire z La Chénu."
"Co tu chce?"
"Nařídil jsem mu, aby sebral narychlo všechny silné muže z obce, aby svému císaři přispěchali na pomoc. Řekl jsem mu, .že bude zastřelen, neobjeví li se za čtvrt hodiny na bojišti."
Napoleon se dal do hlasitého smíchu. To u něho bylo neobyčejné. Také ostatní důstojníci mu veselé přizvukovali, ale pak mínil císař vážně:
"Děkuji vám, kapitáne. Je vidět, jak chytře si počínáte. Jsem přesvědčený, že byste byl výtečný důstojník. Tito statečtí hrdinové by nám opravdu pomohli, kdyby nebyl boj naštěstí u konce."
"Ale prospěje vám to i teď, sire," mínil Ney.
"Jak to myslíte?"
"Naše řemení není v pořádku, jsou tu mrtví a ranění. A je potřeba postarat se o zajatce -"
65

"Ach ano, ať jen přijdou!"
Občané se přiblížili na zavolání.
Vtom se ozval mairův hlas:
"Stůjte! Ve jménu zákona!"
"Co se stalo?" odpověděl Grougand.
"Jste snad marodéři?" vyptával se maire.
"Nikoliv."
"Jste tedy císař?"
"Ne."
"Ach, jste tedy pan kapitán de Sainte-Marie?"
"Také ne. Jsem generální pobočník císaře."
"Oho! Jak se jmenujete?"
"Generál Gourgand."
"To souhlasí. A císař je také tady?"
"Ano. Poroučí vám, abyste ihned přišel blíž."
"Střílí se ještě?"
"Ne."
"Ručíte za to?"
"Ano."
"Dobrá. Pojďme tedy. Kupředu! Pochod! Poklusem, rychle!"
Lidé popohnali koně do běhu. Když se už nestřílelo, dostali všichni odvahu. Maire jel napřed. Spatřil při světle téměř dohasínající pochodně Kónigsaua, stojícího na silnici. Zabočil k němu, aby mu dal zprávu pokud možno způsobem vojenským. Pravici zvedl k čapce, levou rukou držel otěž a zvolal:
"Sire, hlásím se - -"
Jeho kůň klopýtl přes mrtvolu, která v cestě ležela, a spadl na kolena. Srdnatá hlava obce přeletěla koni přes hlavu, posadila se na tu část, v které obyčejně bývá nejméně duchapřítomnosti, a pokračovala ve své zprávě:
" - - že jsem dorazil s dvaadvaceti muži."
Jeho poddaní považovali jeho pokorný pád z koně za zdvořilý a už se chystali, že sletí stejným způsobem z koní, i když se v duchu ptali, dovedouli to tak přirozeně a obratně jako jejich velitel, ale vtom jim pokynul generální pobočník a přemáhaje hlasitý smích, zvolal:
"Dobrá! Správně seskočit, messieurs, správně seskočit!" ,
Tento rozkaz poslechli raději než příklad svého občanského velitele, který se právě se vší slávou zvedal ze země, nasadil si spadlou čepici a pak poklonu opakoval.
66

Císař na něho dlouho upíral zrak, aniž by výraz své tváře měnil.
Kdo ho znal, věděl, že tato vážnost byla jen zdání.
"Monsieur, budete psát nový protokol," řekl konečně.

"Jsem k službám," řekl maire.
"Vidíte, co se tu stalo?"
"Vidím, ano, vidím, sire."
Při těch slovech uskočil na stranu, protože se mu zdálo, že mrtvý, jehož obličej byl obrácený nahoru, se na něho posměšně šklebí.
"Já, císař, jsem byl přepaden."
"To je zločin hodný smrti, veličenstvo."
"Lidé jsou pobiti. Jen jediný žije. Ležím tam, svázaný u vozky. Vyslechněte ho!"
"Ano, sire, v mučírně."
"Bylo dnes určeno a stanoveno, že moji maršálové budou přepadeni. Vyšetřováním muší být dokázáno, jednáli se o prosté lupiče, nebo snad o spiknutí."
"Odhalím toto spiknutí, sire."
"Vy? Vy neodhalíte nic. Vy nejste hrdina ducha, ani meče. Svěřím vyšetřování jiným rukám. Ale zítra dopoledne v osm hodin se mi představíte na dvorci Jeannettě a sepíšete tam protokol."
"Budu tam už ve tři čtvrtě na osm, sire."
"Jinak vám děkuji, že jste tak rychle přispěchal na tato místa. Všichni vaši lidé mají také svítilny! - Aj! Kdo to nařídil?"
"Já sám, sire."
Při těch slovech se udeřil prudce do prsou.
"Proč?"
"Protože je lépe vidět, kam člověk seká."
"To je důvod velmi dobrý, můj milý."
"Ano, sire. A protože člověk také vidí, jeli opravdu mrtvý." .
"Kdo?"
"Ten, se kterým zápasí."
Maršálkové se odvrátili. Museli se ze všech sil namáhat, aby se nedali do smíchu.
Císař sám však zůstal vážný a řekl vlídným hlasem:
"Dobře, dobře! Představený musí vysvětlit všechny povinnosti svým poddaným, zvláště jsoufli tak těžké a krvavé, jako ty dnešní. Dovedete zacházet s vozem?"
"Znamenitě!" ,_
o

"Pak dejte do pořádku především naše kočáry a naše řemení. Poté dejte očistit silnici, sebrat mrtvoly a na zajatce dávejte dobrý pozor. Zítra ráno mi ho přivedete."
Po těch slovech se císař otočil.
Viděl nedaleko Konigsaua, obklopeného důstojníky, kteří mu znova děkovali.
"Jste raněný, kapitáne?" ptal se Napoleon.
"Nikoliv, veličenstvo," zněla odpověď.
"Opravdu, je to skoro div! Myslím, že nikomu z nás neublížili."
"Ne, nikdo neutržil ani škrábnutí!" prohodil Grouchy.
"Můžeme tedy mluvit o velikém štěstí. Ale ohlédněme se především po našich dámách!"
Přistoupil ke svému povozu.
Jak rád by byl Kónigsau na jeho místě! Ale nešlo to! Také oba maršálkové se vrátili ke svým kočárům. Sebral se a hledal své pistole, které v zápolení odhodil.
Ney našel baronku ve slušném rozmaru. Zprvu se polekala na smrt, ale pak zavřela oči a s oddaností očekávala výsledek, naštěstí dobrý.
S paní Richemontovou to bylo také tak. Její zděšení a leknutí nebylo menší, když Grouchy vyskočil z kočáru, šla do mdlob, ale hluk boje ji opět přivedl k vědomí. Kónigsau se objevil jako její anděl strážný. Nyní, kdy sejí maršál ptal, jak se jí daří, projevila pouze přání, že by ráda věděla, jak její dcera nebezpečí přestála.
Ale s tou to bylo jiné.
Když císař přistoupil ke kočáru, ptal se:
"Mademoiselle, lituji velice, že nás toto potkalo. Smím se ptát, jak vám je?"
"O, jsem nesmírně slabá, sire!" vydechla.
"Ach! Jane Hoorne, požádej dámy o flakon!"
"To nepostačí, veličenstvo!" pravila Margot tiše.
"Že ne? Proč, mademoiselle?"
"Myslím, že jsem zraněná."
"Ó, můj Bože, je to možné? Jane Hoorne, svítilnu! Rychle! Rychle!"
Vozka strhl svítilnu z vozu. Generál Gourgand mu ji vzal z rukou a svítil do kočáru. Napoleon otevřel dvířka z protější strany, aby se podíval, zdali se

nemýlí.
Ano, ležela tu v koutku, bledá jako mrtvola. Z ramene jí
68

stékal proud krve po prsou na klín a pak dolů na podlahu kočáru.
"Bože, ona je zraněná!" zvolal císař. "Kdy se to stalo?"
"Byl to poslední výstřel, který byl určený vám, sire," vydechla.
"Minul mne a zasáhl kočár... Co budeme dělat, generále?"
Napoleon byl bez sebe, úplně bez sebe.
"Nebylo by radno - -"
To chtěl odpovědět generální pobočník, ale Margot prosila:
"Prosím, zavolejte mamá!"
Císař sám běžel ke kočáru Groucheho. Generál se právě chystal vystoupit, aby se zeptal, jak se daří Margot.
Paní Richemointová viděla, jak císař k nim chvátá. Přinášel snad špatnou zprávu?
"Ach, můj Bože, stalo se něco?" ptala se.
"Ó, madame, není ještě třeba klesat na mysli!" odpověděl
jí
Bylo mu jako všem mužům. V takových situacích a okolnostech bývají neobratní jako děti. Místo aby matku upokojil, udělal věc ještě horší, než jaká je.
"Neklesat na mysli? Ó, sire, co se stalo Margot?" zvolala paní Richemontová.
"Vždyť je to jen kule, která měla trefit mě - -"
"Trefit? Mé dítě je postřelené?"
"Ano, madame. Celý kočár je sice plný krve, ale -"
"Ó, mé dítě! Má dcera! Už jdu!"
Vyskočila z vozu, odstrčila císaře na stranu a odběhla.
Napoleon se s úžasem díval na Grouchyho.
"Viděl jste, maršále?" ptal se zaraženě.
"Ano!" odpověděl s úsměvem.
"A přece jsem jí to říkal tak něžně, jak to jen bylo možné!"
"Něžně, kupodivu něžně, sire!"
"Tak opatrně jsem ji na vše připravil!"
"Nanejvýš opatrně, veličenstvo."
"A přece byla, jako by měla horečku! Ó, ženy, ženy! A zvláště matky!"
"Ano. Dcery bývají něžnější, sire."
"Zajisté, zajisté, milý maršálku. Jak něžně ležela Margot v kočáře! Jak něžně řekla, že je zraněná! Ale matky, matky! Ty jsou opravdu jako lvice! Vidíte, tady se dobývá ještě jedna z klece."
69

Zjistil, že kočár opouští také baronka.
"I ta se chce na ni podívat," řekl. "Ale jeden lékař by byl lepší než deset matek - nemyslíte, maršále?"
S tou otázkou uvítal Neye, který zděšeně přichvátal.
"Tak je, sire," odpověděl. "Je dáma, zraněná?"
"Ano. Poslední kule, která byla určené mě, zasáhla ji."
"Jaké je to neštěstí! A je rána těžká?"
"Ó, můj bože, kočár je plný krve!" odpověděl císař.
"Pak bychom měli ihned vyrazit - -"
"Ano, ihned vyrazit!" přisvědčil císař.
"Anebo poslat posla tryskem pro lékaře," mínil Grouchy.
"Ano, posla, co nejrychleji pro lékaře," děl císař.
Velící vojevůdci, s císařem v čele, si nevěděli rady, jen proto, že zraněná byla dáma.
"Jan Hoorn... rychlého posla... pro chirurga!" nařídil císař.
"Kam, sire? ptal se věrný vozka.
"Tam, kde ho můžeme nalézt!"
"Probůh, sire," mínil Ney. "Než přijde chirurg, může vykrvácet... Je třeba, abychom ihned vyjeli do Jeannetty."
"Jan Hoorn... ihned vyrazit... do Jeannetty!" nařídil císař.
Kočí se skutečně chystal, že vyskočí na kozlík a odjede, aniž by se staral o to, jak to vypadá ve voze, kdo stojí ve dvířkách a kde zůstane jeho císař, ale vtom se objevila pomoc v nouzi.
Byl to Kónigsau.
Našel své pistole a pak se odebral s Floriánem do roští, aby našel také pušku, kterou jeho zajatec odhodil. Už se vracel.
Když paní Richemontová přispěchala ke své dceři, divže leknutím neomdlela. Ale přemohla se, vzpamatovala se, uchopila raněnou za ruku a zvolala:

"Dítě, mé dobré dítě, je to nebezpečné?"
"Myslím, že ne, milá mamá," šeptala Margot.
"Ne? Bohudík! Kde jsi postřelená?"
"Vpředu na rameni."
"Bolí to?"
"Ne, moc ne. Ale jsem nesmírně unavená, spala bych."
"Ukaž, podívám se."
Vstoupila do vozu, aby ránu prohlédla. Vtom už přišla také baronka. Ta byla méně rozčilená a mohla lépe pomoct. Ale Margot silně krvácela.
"Probůh, co budeme dělat?" ptala se paní Richemontová. "Slyšíš, drahá přítelkyně, chtějí jet dál..."
70

"Kde je Hugo?" šeptala zraněná.
"Hugo? Ano. Chceš ho tu mít?"
"Ano, mamá. Vyzná se ve zranění..."
"Ale, dítě-je to pán!" mínila baronka.
"Je to můj snoubenec. Ať mne raději vidí on, než císař."
Pronesla to hlasem sice slabým, ale určitým. Proto baronka vystoupila a rozhlížela se. Spatřila poručíka, který se právě blížil, a volala:
"Milý bratránku, prosím vás! Potřebujeme vaši pomoc!"
"Pomoc?" ptal se císař maršála Neye. "Kapitán je také lékař?" '"Možná, sire! Námořník musí mnohdy mnoho vědět."
"Mou pomoc? K čemu?" ptal se Konigsau.
"Je tu zraněná."
"Zraněná? Probůh, snad ne - -"
V prvním okamžiku by málem vyslovil jméno Margot, ale záhy se vzpamatoval a přiskočil k povozu, kde mu už paní Richemontová dělala místo.
Obě dámy dosud nenapadlo, aby odstranily přehoz, který měla Margot na rameni. Konigsau to ihned udělal, baronka mu musela posvítit.
Když spatřil vroucně milovanou dívku tak bledou a tak slabou, bylo mu náhle úzko a zmocnil se ho strach.
Stále krvácela.
"Ó, má Margot!" řekl a uchopil ji za ruku. "Trpíš? Máš bolesti?"
"Nikoliv, milý Hugo," zašeptala s nebeským úsměvem a s nekonečně něžným, mírným výrazem v očích.
"Je to střelná rána?"
"Ano, poslední výstřel."
"Který měl zasáhnout císaře?"
"Ano, Hugo."
"Není to tedy ještě dlouho, bohudík! Mohu se podívat?"
"Prosím tě o to."
Prohlédl ránu velmi pozorně a řekl mnohem klidněji:
"Prosím o kapesníky, mé dámy! Je to pouze škrábnutí, ale velké krvácení zeslabilo zraněnou... Ránu zatím jen obvážu, abych pokud možno krvácení zastavil."
"Není to tedy nebezpečné?" tázala se paní Richemontová.
"Nikoliv," odpověděl Hugo.
"Ale asi bolestivé?"
71

"Její síly stačí, aby snesla bolest."
"Ó, děkuji vám, milý Hu..., milý pane kapitáne!"
Málem by všechno jejich tajemství vyzradila.
Lachénští občané zatím uvedli povozy do pořádku.
Zlámané voje byly svázány, potrhané řemení pro první potřebu opraveno a místo usmrcených koní nebo raněných byli zapraženi jiní. Také lanonapjaté přes cestu bylo odstraněno a mrtví odklizeni. Kdyby nebylo raněné, mohli už vyrazit.
Posléze Konigsau vystoupil z vozu a obrátil se k císaři.
"Vidím, že jste také lékař, kapitáne?" ptal se.
"Ba ne, sire," odvětil Hugo skromně, "třebaže jakž takž dovedu ránu obvázat."
"Jak jí je? Doufám, že rána není nebezpečná?"
"Až dosud ne, ale po velké ztrátě krve může nastat nebezpečí."
"Ach! Co máme dělat? Dostáném se do Jeannetty?"
"Hned ne. Nejdříve musí být rána obvázána pečlivěji, než bylo možné ve voze."
"A co nám tedy radíte, kapitáne?"
"Nedaleko odtud je hostinec, sire -"
"Dobrá! Myslíte, že se tam máme zastavit?"

"Ano."
"Jaký muž je hostinský?"
"Je tam jen hospodská s dcerou. Jsou to chudé, ale hodné osoby, jak se mi zdálo."
"Vy je znáte?"
"Nikoliv. Byl jsem tam jen jednou. Dnes odpoledne."
"Zkusíme to tedy, kapitáne. Ale jak se odtud dostaneme, pánové?"
"Já si vypůjčím od tohoto dobrého maira z La Chénu koně," říkal generální pobočník.
"A já také," řekl maršálek Ney. "Vaše veličenstvo bude mít místo v mém kočáře."
"A náš statečný lékař a kapitán?"
"Musím zůstat u zraněné, sire."
"Tak dobře. Stále na místě, kam povinnost volá! A madame Richemontová?"
"Nesmím být u své dcery?" obrátila se ke Königsauovi.
"Madame, považte, krev..."
"Zvu obě dámy k sobě," řekl maršál Grouchy.

Tak dostali všichni místo. Jen o dobrého Floriána se nikdo nestaral. Ale on si dovedl pomoct sám. Přistoupil k císařovu kočáru a řekl Janu Hoornovi:
"Viďte, kamaráde, bránil jste se statečně?"
"Ano, i bičem."
"No, pak nenecháte srdnatého kolegu sedět na silnici."
"Ne. Vyskočte nahoru! Odkud jste?"
"Z Jeannetty."
"Ach ano! Císař tam zůstane, já tedy také. To snad už víte."
"Ano, a tak doufám, že si se mnou vypijete sklenku vína!"
"Ó, zajisté! S dobrým kamarádem se člověk rád napije."
Napoleon přistoupil k lachénským občanům. Všichni stáli v jedné řadě, koně drželi levou rukou za sebou, v pravicích měli svítilny a byla na ně zvláštní podívaná.
"No, messieurs," řekl císař. "Prokázali jste mi službu. Děkuji vám. Na této silnici nebude už přepaden žádný občan, dokud budu já vládnout. Dobrou noc!"
"Provolejte všichni: vive 1'Empereur!" nařídil maire.
"Vive l'Empereur!" volali všichni z plných plic.
"Mávejte svítilnami! Ale vysoko!"
Mávali svítilnami, až o sebe řinčely.
"Řekl dobrou noc, provolejte také dobrou noc!"
"Dobrou noc!" volal lid.
A při tomto řinčení svítilen, volání vive L'Empereur a dobrou noc hnul se opět průvod, ale tentokrát zvolna.
Císař ušel se svými maršálky nebezpečí, které jim hrozilo. Jen Margot trpěla. Ležela ve voze, slabá a bledá. Ale neležela na hedvábných opěradlech, ležela v mnohem sladších a měkčích rukou svého miláčka.
"Má duše, spíš?" šeptal.
"Ne, můj Hugo."
"Cítíš bolesti?"
"Ne, žádné."
"Horkost nebo mrazení?"
"Ne. Jsem tak šťastná!"
"Ano, znám to. Je to počátek toho nekonečného štěstí, které v nás probouzí prchající život. Člověku se zdá, že má perutě, které ho unášejí do nesmírného prostoru. A člověk letí dál a dál,.zatímco jeho životní síly mizí, až tělo zůstane

samo, strnulé, mrtvé, duší opuštěné - duše sama podnikla smělý let do věčnosti).."
"Myslíš, že umírám, Hugo?"
"Ne, nikoliv. Budeš žít, žít ještě dlouho a budeš šťastná."
"Ale jen s tebou a u tebe!"
Položila si mu hlavu na rameno. Hladil ji lehce po tvářích a po krásných, bujných vlasech. Seděl vedle ní a bylo mu lhostejné, že seděl v její krvi.
"Tak jedeme v císařově kočáře," řekla tiše.
"Ale vstříc lepší budoucnosti nežli Napoleon."
"Myslíš?"
"Ano. Vím, že opět zvítězíme. Vrátil se příliš rychle. Veliký orel bude opět chycen, drápy mu budou přistříhány a jeho perutě sepjaty v okovy, které nebude

moct přervat. Ten, kdo po desetiletí dával světu zákony, bude přikován jako Prométheus, bez naděje na vykoupení."
"Jak je to kruté! Vždyť je to přece také člověk!"
"Ano, člověk. Dnes i k tobě!"
"Hugo!"
"Margot!" . "Ty žárlíš, můj milý?"
"Nikoliv. Vím, že jsem ti milejší než všichni císaři na světě."
"Ty to víš? A věříš tomu?"
"Ano."
"Jak jsem šťastná! Když ty tomu věříš, pak je to také pravda."
"A držme se pevně tohoto štěstí, tak jako já tě teď držím v objetí."
Přivinula se k němu tak vroucně, jak jí jen dovolovaly síly, a jejich rty se setkaly v tichém, ale dlouhém políbení.
Vtom bylo slyšet Floriánův hlas:
"Tu je dům vdovy Marmontové, kde máme zastavit."
Vozy se zastavily a Hugo vyskočil.
Císař k nim hned přistoupil.
"Jak se daří, kapitáne?" ptal se.
"Obvaz drží, sire," odpověděl.
"Tady se bude moct rána znovu a lépe obvázat."
"Ano, sire."
"Pak pojedeme do Jeannetty?"
"Doufám, že zraněná to vydrží."
74

"Nevydržíli to, pak zůstanu také tady."
"Veličenstvo!"
"Co?" ptal se stručně Napoleon.
"Taková oběť!"
"Oběť? Co chcete? Nebyla zraněna kulí, která byla určena mě? Nejsem jí zavázaný? Ostatně je krásná, nevýslovně krásná. Neviděl jsem ještě takovou ženu. Ne, to není žádná oběť."
"Dovolte tedy, sire, aby byla raněná dopravená do domu."
"Kdo to udělá?"
"Obě dámy. Pomohu jim."
"To udělám já sám, kapitáne!" řekl císař trochu žárlivě. "Ale dříve musíme promluvit s hospodskou."
"Spěchám, abych to udělal."
"Ach! I to obstarám sám." .
Skutečně se obrátil ke dveřím domku a vstoupil do světnice, ve které seděla matka s brýlemi na nose u lampičky a její sličná dcera se právě chystala, že vyjde, aby se zeptala, co si hosté přejí.
Když Napoleon vstoupil, dívka uskočila a slabě vykřikla.
Matka vzhlédla od knihy a zvedla se.
Císař pozdravil a mírně se ptal:
"Proč se mě lekáš, mé dítě? Bojíš se mě?"
Neodpověděla mu.
"Ptám se, proč se mě lekáš," opakoval císař.
"Ó, matko!" odpověděla dívka a ukazovala na císaře.
"Znáš mě, mé dítě?" ptal se. .
Dodala si odvahu a odpověděla:
"Nevím, jestli se mýlím."
"No tak, co si myslíš, kdo jsem?"
Ukázala na stěnu, kde visel obraz generála Bonaparta, hájícího most u Lodi.
"Jste to vy?" ptala se.
"Ano, já!"
Spráskla rychle ruce a s radostí zvolala:
"Matko, ó, matko, císař!" "
"Císař?" ptala se žena. "Ne, to není možné, císař nevstoupí přece do tohoto domu, do této malé, chudobné světničky!"
"A přece jsem to já, matko!" řekl. "Já jsem Napoleon, váš císař!"
Žena k němu rychle přistoupila, prohlížela si ho a řekla:
75

"Ano, Berto, je to on, je to náš císař! Tak mi ho popsal tvůj otec."
"Otec tohoto děvčete? Váš muž? Kdo byl? Jak se jmenoval?"
Na tuto otázku mu žena odpověděla:
"Ó, můj císaři, vy ho znáte, vy ho musíte znát! Jacques Marmont."

"Jacques Marmont? Marmontů je mnoho!"
"Účastnil se obležení Toulonu, pak byl s Defaixem v rýnské armádě. Bojoval u Lodi, Castiglione, St. George, v Egyptě, u Marenga, Castelnuova a Dubrovníka, u Ogruně a ve Španělsku. Pak byl raněný a vrátil se."
"Ach, to byl ten Marmont, který u Badajozu zachránil Soultovi život?"
"Ano, ano, sire, to byl on!"
"Jak se mu dařilo?'
"Ne dobře. Jizvy ho pálily. Koupil si tento domek, aby si odpočinul. A našel odpočinek hned. Byl zavražděný."
"Zavražděn? Kým?" ptal se císař a svraštil obočí.
"Zabili ho marodéři."
"Kde?"
"Zde v lese."
"Ach! Zase jeden! Za to budou pykat. Postarám se o vás. Také já jsem byl právě tady v lese přepaden."
"Vy, sire?" vykřikla paní ulekaně.
"Ano, já! Marodéry!"
"Bože! I na císaře si troufají!"
"Víc se už neodváží. Mnoho jich padlo a ostatní vyplením do posledního muže. Byla při tom raněná dáma. Má být u vás obvázaná. Dovolíte, abychom ji přivedli?"
"Můj domek a vše, co márn, je váš majetek, sire. Já sama už spěchám, abych dámě pomohla sem. Pojď, Berto!"
Vyšla s dcerou ze dveří'. Císařova pomoc nebyla už potřebná. Hugo zatím pomohl Margot z kočáru. Obě dámy a hostinská s dcerou ji pak odvedly do světnice.
Napoleon přistoupil ke Kónigsauovi a ptal se ho dost zhurta:
"Zdá se, že se dáma zotavila?"
Ten tušil, co tím chtěl Napoleon říct, a odpověděl:
"Doufám, že jí bude mnohem lépe."
"Vystoupila sama z vozu?"
"Ne."

"Někdo jí pomáhal? Podporoval ji?"
"Ano, sire."
"Kdo to byl?"
"Já, sire."
"Vy? Zakázal jsem vám, abyste to dělal."
"Prosila mě o to, sire."
"Ale můj rozkaz platí."
Konigsau se poklonil, aniž by odpověděl.
Císař pokračoval:
"Kdo přiloží druhý obvaz?"
Ta "
"ja.
"Dobrá, kapitáne! Ale já budu při tom."
"Nemohu odporovat, sire."
"Pojďte!"
Šel napřed a Konigsau se ubíral za ním.
Důstojníci vystoupili takér ale nešli dovnitř. Vypadalo to, jako by nikdo nesměl překročit práh.
Když Konigsau vstoupil, Margot se usmála, ale sotva spatřila císaře, úsměv zmizel. Za tu krátkou dobu mluvila se svým miláčkem mnoho a byla teď mnohem slabší. Ležela na prosté posteli, její matka a baronka u ní stály a pečovaly o ni. Hostinská s dcerou stály opodál. Obě upíraly své oči na čarovně krásnou dívku.
Bylo zvláštní, s jakým výrazem se dívala Berta na Margot. Měla obdiv i strach, soucit i zášť.
Vtom přistoupil císař blíž, uchopil raněnou za ruku a řekl:
"Jak se cítíte, má drahá?"
"Jsem velmi, velmi slabá, sire."
"Nemělo by se tedy s druhým obvazem raději počkat?"
Margot tázavě pohlédla na Konigsau a ten odpověděl skromným hlasem:
"První obvaz byl pouze obvaz z nouze, sire, a naprosto nestačí."
Císař se k němu obrátil.
Z jeho očí sršela hluboká vášeň a řekl chladným, odmítavý hlasem:
"Mluvil jsem se slečnou. Poručím, až si budu přát vaši odpověď."
Konigsau se uklonil.
Císař se obrátil k matce, raněné dívky, která byla vyděšená, a řekl:

"Přejete si také, aby byl obvaz obnovený?"
"Prosím o to, sire," odpověděla skoro bojácně.
"Af tedy kapitán začne. Ale já sám budu také pomáhat."
Bylo jasné, že císař žárlil. Ruce měl založené na prsou, jak to vždy dělával, když byl rozzlobený, a stál tak, aby celý děj mohl dobře pozorovat.
Konigsau zůstal stát na svém původním místě a ani se nepohnul.
"Začněte, kapitáne!" nařídil Napoleon.
Konigsau pokrčil rameny a stál bez pohnutí.
Císařovy oči se velitelsky zaleskly. Otočil se a ptal se:
"Slyšel jste?"
Konigsau se obrátil k Margot s otázkou:
"Mademoiselle, poroučíte, abych vás obvázal v přítomnosti třetí osoby?"
"Třetí osoby?" osopil se císař. "Kdo je ta třetí osoba?"
"Vy, sire," odpověděl Konigsau klidně.
Vydržel plamenný císařův pohled, ani při tom očima nezamrkal. Císař opustil své místo, postavil se před ním a řekl:
"Monsieur, já jsem císař!"
Konigsau se hluboce poklonil, ale odpověděl:
"Veličenstvo, v takových případech bývá u dámy jedině manžel. Nebo máte v úmyslu, sire, počítat mademoiselle Richemontovou k těm dámám, kterých si mocnář všímá, ale o kterých nemluví?"
"Monsieur!" vykřikl císař a dupl nohou.
Paní Richemontová a baronka zbledly, nebyly schopné slova.
Také hostinská, stejně jako její dcera, pohlížela s úžasem na mladého muže, který si troufal s mocným Korsikánem tak mluvit.
Margot ležela se zavřenýma očima a podobala se více mrtvole než raněné.
Konigsau po tomto projevu císařovy nevole odpověděl opět hlubokou poklonou a s úsměvem dodal:
"Sire, nikdo neví tak dobře jako já, že mám před sebou majestát - nejvyšší majestát čisté, cudné a něžné ženy. A kdybych miloval nevěstu, ženu svého srdce, zřekl bych sejí, kdyby na ni spočinulo cizí oko v době, kdy má být přítomen jen milenec nebo lékař.Zřekl bych sejí i pak, kdyby ten cizí člověk byl i sám císař. Žádný žebrák a žádný císař nemá prá
78

vo ubírat čisté bytosti jen proto, zeje na okamžik bezbranná, to, co by hájila, kdyby se cítila silnější."
V řeči mladého muže bylo něco, co i samému Napoleonovi imponovalo. Ustoupil o krok a odpověděl:
"Monsieur, mluvíte nadmíru odvážně!"
"Stejně tak, jako když se jednalo o to, abych hájil váš život!"
"Ach!"
V tomto sípavě proneseném zvolání spočíval celý svět násilně potlačovaných dojmů. Císař byl v tu chvíli Korsikán, který by nejraději. sáhl po dýce.
"Monsieur," řekl, "vyčetl jste mi svůj čin, jsme tedy vyrovnaní. Můžete jít."
"Půjdu, jakmile tu nebude nikdo, kdo by potřeboval mou pomoc."
"Poroučím vám to!" dupnul císař nohou.
Kónigsau pohlédl směle na císaře a řekl s úsměvem:
"Veličenstvo, můžete rozkazovat o tomto životě? Je mademoiselle Richemontová vaše žena nebo vaše nevěsta? I v těchto obou případech byste se nesměl odvážit vydávat její život v nebezpečí. Jste tedy člověk, a já jsem lékař, i kdybyste tady byl císař, měl bych jako iékař větší právo."
Napoleon ho změřil zdrcujícím pohledem a řekl:
"Dám vás odtud vyvést."
Kónigsau pohodil hrdě hlavou a řekl:
"A já zastřelím každého, kdo se odváží vyvést mne odtud dříve, než půjdu dobrovolně sám."
"Ach! Mne také?"
"Každého! Bez výjimky!"
Císař se obrátil dvěma dlouhými kroky k loži, vzal Margot za ruku a řekl:
"Margot, povězte mu, že má jít."
Její andělská tvář se usmála a pak tiše zašeptala:
"On nepůjde, je příliš hrdý!"
Vtom se přiblížila k raněné Berta, dcera hospodské, sklonila se k ní a tiše šeptala: Pak řekla Berta nahlas:
"Byla jsem v klášteře milosrdných sester. Dovedu obvazovat rány a mám také

balzám, který rány velmi rychle hojí."
"Dítě, má tě obvázat ona?" ptala se paní Richemontová.
Všichni s napětím očekávali její odpověď.
"Dovolíli to pan kapitán," šeptala tichým hlasem.
Kónigsau odpověděl:
79

"Mademoiselle ví, jakou povinnost mají lékaři. Jdu, protože jsem přesvědčený, že je v dobrých nikách."
Obrátil se, učinil císaři hlubokou a velmi obřadnou poklonu a vyšel ze dveří.
Napoleonovi nezbývalo, než aby se ubíral za ním. Venku promluvil několik slov s Janem Hoornem, které nikdo neslyšel, a ten pak přišel ke Konigsauovi a řekl:
"Veličenstvo vám vzkazuje, pane kapitáne, že ve třech kočárech není více místa."
Kónigsau neodpověděl. Jenom přikývl.
Napoleon šel vstříc své záhubě, a to nejen politické, ale i vojenské. Dokázal to dnes při tom výstupu, kdy chtěl, aby jeho vášeň, jeho vůle byly zákonem.
Kónigsau obešel stavení. Tam vzadu našel Floriána.
"Pojďte tajně za mnou!" řekl mu.
Šel ještě kus cesty a pak se zastavil. Zanedlouho stál věrný muž před ním.
"Co je?" ptal se. .
"Něco neuvěřitelného!" odpověděl Hugo.
"Co?"
"Císař je zamilovaný do Margot."
"To vidí kde kdo."
"Chtěl být přítomný při převazování rány."
"Ach! To je císař také zvědavý?"
"Zdá se! Já jsem to nechtěl připustit a utkali jsme se."
"Hrome! Pruský poručík a francouzský císař! To nevrhá příliš krásné světlo na naši vlast."
"Ano. Moje vlast může být se mnou spokojená."
"Protože jste mu zachránil život."
"Ach, to je ten nevděk, vtom se vyrovná pasák císaři! Ostatně nic jiného jsem neočekával."
"Ale teď můžete očekávat."
"To jistě."
"Nejvyšší nemilost a tak dále."
"Tu jsem už dostal."
"Jakto?"
"Nesmím s nimi jet dál."
"Hrome! Je to možné?"
"Vzkázal mi to po panu Hoornovi."
"Pak s nimi ani já nepojedu. Však Jeannettu najdeme pěšky."
80

"Zajisté, ale nerad bych udělal jediný krok bez vědomí baronky. Nechtěl byste mi prokázat malou laskavost?"
"Ó, s radostí, monsieur."
"Císař bude pečlivě střežit přední vchod. Obejděte zvolna celé stavení a pokuste se dostat se do domu zadním vchodem. Řekněte pak baronce nebo mademoiselle Richemontové, že nesmím dále jet s nimi. Dají vám už pro mne další informace."
"Dobrá. To je vše?"
"Ano."
"Opravdu nic víc?"
"Ne, milý Floriáne!"
"Běda! Já jsem si myslel, že mám císaře vyzvat na rukavice. To by bylo to pravé. Jdu. Kde se s vámi setkám?"
"Tady." v
"Dobrá. Cekejte."
Zmizel v temnu noci. Chvíli trvalo, než zase přišel. Pak zaslechl Konigsau tiché kroky, a z temna se před ním vynořila silná postava.
"Tak co?" ptal se.
"Našel jsem."
"Koho?"
"Nejdříve paní Richemontovou a pak paní baronku."
"Co mi vzkazují?"
"Pojďte!"
"Kam?"
"Na Jeannettu."

"Ani mě nenapadne."
"Proč ne?"
"Neodstoupím ani o krok, když se jedná o Margot."
"Ale vždyť se o ni přece nejedná."
"O koho tedy?"
"Myslíte, že se teď císař posadí k ní do kočáru?" ptal se kočí.
"Ano. Nesmějte se, Floriáne! Nejsem žárlivý. I kdyby s ní seděl docela sám ve tmavém kočáře, raději by umřela, než aby se dala urazit, ale nechci, aby si myslel, že jeho vláda sahá až tak daleko."
"Mám vám vyřídit, že se k ní do kočáru neposadí."
"Ach, opravdu?"
"Ano."
"Jak to chtějí zařídit?"

"Vezmou s sebou Bertu Marmontovou."
"Půjde to?"
"Proč ne?"
"Ta dívka se znamenitě vyzná v bylinách a lektvarech. Vezmou ji s sebou do Jeannetty, kde zůstane na oko jako ošetřovatelka, dokud císař neodjede."
"Dobrá! A já?"
"Mám vás přivést do pokoje mladého pana barona a ten vám vykáže pokoj, který mu mám označit."
"Jaký je to pokoj?"
"Rohový, balkónový a s točitými schody. Pokoj velmi vhodný, 'odkud je možné dostat se na všechny strany."
"Ach, to je milé!"
"Mně také."
"Proč?"
"Protože vás tam budu moct velmi snadno navštívit. Zdá se, že vám milostivá paní nevykázala tento pokoj jen tak."
"Myslíte?"
"Ano. Jen pojďte! Poběžte! Mohu vám to říct cestou. Musíme se dostat domů co nejdříve, a protože nepůjdeme po silnici, budeme doma dříve než kočáry."

v.
Florián šel velmi rychle napřed a zabočil na postranní cestu, která byla právě tak široká, aby mohly dvě osoby jít vedle sebe.
"Vy se bojíte pustit se lesní cestou?" smál se.
"Vždyť mám pro všechny případy své pistole."
"Ano, a dále máte také mě. Starému Floriánovi nikdo neublíží, a kdo jde s ním, ten je také v bezpečí."
"Tak, co je s tímto rohovým pokojem se schodištěm?"
"No, především s vámi budu moct mluvit, aniž by to někdo zpozoroval, protože k němu vedou malé točité schody přímo ze stáje. Za druhé můžete odtud také navštívit mademoiselle Margot, kdykoli se vám zlíbí a aniž by vás kdo zpozoroval. A za třetí - to je nejdůležitější."
"Co?"
"Vtom právě vězí prohnanost paní baronky."
"Jsem stále zvědavější."
"No, z vašeho pokoje vedou točité schody nahoru na plochou kamennou střechu hlavní budovy. Je k ní i jiný přístup, hlavní vstup, ale ten je vždy uzavřený a klíč k němu vám milostivý pán také dá. Vidíte, jak dobře to s vámi milostivá paní myslí."
"Přiznám se vám upřímně, že tomu stále nerozumím."
"Musím vám tedy pomoct, můj milý, pane námořní kapitáne!"
"Prosím."
"Nuže: klíč od hlavního vchodu na střechu nedostanete ke své potřebě, ale jen na důkaz, že to s vámi myslí vážně. Tím vám chtějí říct, že vy jste jediný, komu je táto střecha přístupná a že tam můžete dělat co chcete, aniž byste se musel strachovat, že vás bude někdo pozorovat."

"Proč? To je odtud tak skvělá vyhlídka?"
"Výtečná! Znamenitá!"
"Ale proč tolik tajemnosti?"
"Protože vyhlídka bývá nejlepší, když může být tajná."

"Mluvte jasněji."
"Musím vám říct, že je pro vás velice dobré, že jste se dnes se mnou setkal, protože já jsem skoro jediný, který tady všechno ví a vše zná. Pokoje, které jsou ve výši prvního schodiště, mají vesměs nahoře ventilační otvory, které vedou nahoru na plochou střechu. Tyto otvory jsou uzavřené kulatými vložkami, které mohou být na střeše nadzvednuté, aniž by to v pokoji pozorovali."
"Hm! Začínám chápat!"
"Viďte?
"Vy jste teď jakýsi druh diplomata?"
"To souhlasí."
"Diplomati chtějí slyšet a vidět."
"A sice mnoho, pokud možno vše."
"A co jiní neuslyší ani neuvidí! No, když se tam nahoře zvedne taková kulatá vložka, můžete vidět celý pokoj až do posledního koutku, a je tam také slyšet každičké slovo."
"I šeptem?"
"Ano! Pokoje jsou už tak stavěné. Zvuk se sráží na tupých, zakulacených rozích nahoru k otvoru."
"Ano, to je výhodné!" .
"Ano. Ale to nejvýhodnější teprve uslyšíte."
"Co to bude, milý Floriáne?"
"Poslouchejte dobře. Císař bude se svým generálním pobočníkem a s maršály ubytovaný tady nahoře."
"Aj!" zvolal Königsau radostně.
"Generál Drouet bydlí také tam nahoře, a teď ještě něco, drahý pane lodní kapitáne z Berlína. Bude vás obsluhovat jen jediný člověk a hádejte, kdo to bude?"
"Snad vy?"
"Ano. Tak, teď víte všechno. Stačí vám to?"
"Je toho víc než dost!"
"Kdykoliv mě budete potřebovat, ať už ve dne nebo v noci, zatáhnete jen za šňůru zvonku, který je ve vašem pokoji. Nic nezazvoní, ale já dostanu dole ve stáji znamení, kterému nikdo jiný nerozumí. Pozorujete už, co baronka chce?"
"Zdá se mi, že to tuším."

"Chce, abyste se mnoho procházel nahoře na ploché střeše. Rozumíte? Je vaše krajanka a mladý pán má také vaši vlast rád - a tím je řečené vše. Ale teď je les u konce, cesta polem je úzká. Pojďte jen za mnou, monsieur!"
Hodný kočí běžel napřed a Königsau chvátal za ním.
Tak se dostali do dvorce, ne ke hlavnímu vchodu, ale vzadu za budovu.
"Umíte šplhat?" ptal se Florián.
"Doufám, že se vám vtom vyrovnám."
"Přelezeme plot."
Za dva okamžiky byli za plotem, pak Florián řekl:
"Mohli bychom jít vraty, ale mám za to, že se po vás budou ptát, a bude mi milejší, aby ti zvědaví lidé byli ponecháni v nejistotě. Pojďte se mnou do stáje!"
"Myslím, že půjdeme k baronovi?"
"Však s ním budete mluvit."
Prošli rozsáhlou zahradou, která sousedila se zadní stěnou stájí. Zde byla malá dvířka, která Florián otevřel. Když vstoupili, ocitli se tam, kde stála veliká skříň na obilí.
Kočí se sklonil a vytáhl ze zadní části skříně závoru. Skříň tím byla uvedená do pohybu a taní, kde přiléhala ke zdi, se objevil otvor podobný dveřím.
"To jsou točité schody," řekl Florián.
"A znáte je pouze vy? Ale můžete být velmi snadno překvapený."
"Ale nikoliv. Tato část stájí je úplně uzavřená od ostatních a je přístupná pouze mně. Závřeli se vpředu, jsem si úplně jistý. Prosím vás, počkejte několik okamžiků!"
Obrátil se k předním dvířkám a zvnitřku je otevřel. Když z nich vyšel na dvůr, zavřel je za sebou zvenčí.
Königsau čekal několik minut.
Když se ten dobrý muž vrátil, provázel ho mladý baron. Ten spěchal rychle ke Königsauovi, podal mu obě ruce a řekl:
"Buďte vítán, pane kapitáne! Florián mi vyprávěl právě, ale ve stručnosti, co vše se přihodilo. Jsem vám nesmírně zavázaný. Slyším, jaké neobyčejné hosty sem dostaneme. Příprav budou plné ruce. Ale promluvím si s vámi co nejdříve, abych

vám ještě poděkoval."
"Prosím, pane barone, jen žádný dík!" prosil Kónigsau upřímně. "Smím vám vrátit vaše pistole? Prokázaly mi dobrou službu."
85

"Pane kapitáne, tyto zbraně více nepřijmu..."
"Ale přece!"
"Nikoliv, rozhodně ne! Zachránil jste osoby, které jsou mi neskonale drahé. Prosím vás velmi naléhavě, abyste tyto zbraně držel na památku na dnešní den a jako důkaz mé oddanosti. Ostatně chci vám odevzdat tyto klíče."
"Děkuji," řekl Kónigsau prostě a schoval pistole a přijal podávané klíče.
"Florián vás zavede do vašeho bytu. Přijde mamá brzy?"
"Doufám," řekí Kónigsau. Vzpomněl si na dnešní rozmluvu s mladou Bertou a dodal: "Zeje mademoiselle Margot zraněná, to už víte?"
"Můj Bože, ano. Florián mi to řekl. Je to nebezpečné?"
"Ne. Nemám žádné obavy. Doprovází ji ostatně velmi znamenitá ošetřovatelka."
"Ach, kdo by to mohl být?" ptal se baron nic netuše.
"Prostá, ale jak se lni zdá, velmi hodná, dobrá a také sličná dívka, totiž dcera vdovy Marmontové, která má v lese malou hospůdku."
Baron se náhle zapálil.
"Cože?" zvolal. "Berta Marmontová?"
"Ano, Berta. Myslím, že se tak jmenovala."
"To je zázrak, veliký, veliký zázrak. Jak se to stalo?"
"Museli jsme se tam zastavit, aby rána byla obvázaná, a tady se ta mladá dáma tolik osvědčila, že milostivá paní uznala za vhodné pozvat ji do Jeannetty."
"To je novinka, která rně překvapuje, která mě přímo zaráží. Ale žvaníme tady a čas je drahý. Znáte poměry a nebudete se na mě hněvat, poprosímli vás, abyste mi dovolil, abych vás později sňiěl navštívit. Adieu, pane kapitáne!"
"Adieu, pane barone!"
Co mladého muže tak zarazilo, Kónigsau snadno pochopil. Nebyl jiný prostředek, aby mohl být císař od Margot odveden, než zeji Berta ošetřovala. Jedině proto jí bylo dovoleno vstoupit do panského dvorce, pro nic jiného.
Florián pustil pana barona z konírny, zavřel za ním dveře a vrátil se ke Kónigsauovi. Rozsvítil svítilničku a požádal ho, aby ho následoval.
Vstoupili do otvoru ve zdi.
Příkré scho"dy vedly nahoru. Nahoře vystoupili na malou půdu, která se prostírala nad stájí a sousedila s hlavní budovou.
86

Z této půdy vedly schody do hlavní budovy.
"Máte klíč," prohodil Florián.
Vzal ho z Kónigsáuových rukou a otevřel dveře. Když vešli, ocitli se v nevelikém pokojíku, který měl dvě okna. Naproti vchodu byly opět jiné dveře.
"Tak, to je váš pokoj, pane kapitáne," řekl Florián.
Kónigsau se rozhlížel. Pohovka, čtyři židle, psací stůl, zrcadlo s umývadlem, to byl všechen nábytek. Nebyl to pokoj právě vznešený, ale velmi pohodlný a pěkně se v něm bydlelo. Poodhrnul širokou záclonu v pozadí a uviděl postel. U postele byly točité schody nahoru.
"Ach, to je cesta na střechu?" ptal se.
"Ano. Druhý klíč vám otevře dveře."
"Tyto dveře tady?"
"Pojďte, pane kapitáne!"
Florián otevřel dveře a pustil Kónigsaua napřed.
Byl to pokoj, který byl asi ložnicí nebo šatnou. Patřil určitě dámě, protože tu bylo cítit jemnou vůni, která bývá stálým průvodcem krásného pohlaví.
"Kdo tu bydlí?" ptal se.
"Nechcete hádat?" ptal se kočí s úsměvem.
"Ach! Je to možné? Hádám dobře?"
"No, koho hádáte?"
"Margot?"
"Margot, mademoisělle Margot, ano, ta tu spí a tady vedle je její druhý pokoj. Vidíte, pane kapitáne, že tento pokoj vám mohl být vykázaný jen za jistých předpokladů. Pro důstojníka tento pokoj rozhodně není. Jste jistě zvyklý na pohodlí, ale uvážíteli výhody, které vám poskytují točité schody, odpustíte paní baronce, že nemohla tentokrát lépe vyhovět vašemu vkusu. A na mě se, prosím, také nehněvejte!"
Starý kočí stál a tvářil se tak věrně a dobře, tak prohnaně a lstivě, tak sebevědomě a rozvážně, že Kónigsau řekl:

"Ale Floriáne!"
"Co, pane kapitáne?"
"Čert aby z vás byl moudrý!"
"Ten ne, jenom když vy mi porozumíte, to je hlavní věc!"
"Ó, na mou věru, začínám být už moudřejší! Kdo vás prvně slyšel, když vás viděl sedět na kozlíku, a slyší vás teď, nepoznává vás! Hofmistr nejjemnějšího domu se nemůže vyjádřit lépe nežli vy! A pak vaše nynější tvář proti
87

dřívějšímu výrazu. Floriáne, Floriáne, vy jste prohnaný lišák!"
Staroch kývl hlavou a odpověděl:
"Monsieur, však toho je také zapotřebí! Je průměrně lepší, jeli člověk považovaný za hloupějšího, než jakým je. Sebelásce to sice nelichotí, ale přináší to bohaté úroky. Tak a teď zavřeme dveře pokoje mademoiselle Margot a půjdeme na střechu."
Zavřel závoru a obracel se k točitým schodům, ale Kónigsau ho chytil za ruku a řekl prosebným hlasem:
"Floriáne, chtěl byste se mi přiznat?"
"Z čeho?" šklebil se stařec.
"Že mohu za tento pokoj, za krásné sousedství a nesčetné vyhlídky tam nahoře na střeše děkovat pouze vám?"
"Pouze mně?" řekl staroch a vyslovil to první slovo s důrazem. "Ne, hádáte špatně, pane kapitáne. Řeknu vám pravdu: Mé slovo má v tomto domě váhu, starý kočí mnohdy může říct víc než mladý pán. Má přání bývají s radostí splněná, jeli to možné. Zamiloval jsem se do vás a do vaší Margot, vy jste dvojice, že by Pánbůh lepší nenašel ani mezi andělí v nebi, a proto jsem se stal já, starý chlap, váš ochránce. Také paní baronka vycítila velmi brzy váš vztah. Jak jste dnes dělal pořádek mezi zákeřníky to hned tak někdo nedokáže, a ještě smělejší muselo být - podle řeči milostivé paní baronky co jste měl pak s císařem. Byla bez sebe, ale vážnost k vám vzrostla. Je na vás hrdá. Ke všemu jsme vám také jinak nakloněni, máme v úctě vaši národnost, a protože bychom vám rádi posloužili a máme tu naslouchací zařízení, poprosil jsem milostivou paní o tento pokoj pro vás. Také hned s radostí svolila. To, co udělala, udělala jenom z lásky k vám, vzala s sebou Bertu Marmontovou. Jinak se to nedalo udělat, císař by si jistě sedl do kočáru ke slečně Margot."
"To se tolik zlobí na Bertu Marmontovou?"
"Ano, protože se mladý pán do ní po uši zamiloval. Ale teď to už pominulo, co je u nás Margot."
"Ale opravdu?"
"Ano, teď je po uši zamilovaný do vaší Margot. Nemá ani tušení o tom, že jste její snoubenec. Svolil, aby vám byl tento pokoj vykázaný, protože je přesvědčený, že tyto dveře zůstanou zavřené, že vy myslíte pouze na politiku a dívka vás ani zdaleka nenapadne."
"Opravdu?"
oo

"Bude se trochu zlobit a pak se se smíchem poddá, až se dozví pravdu. Nemá zlou povahu, naopak, je dobromyslný, skoro povrchní. Nemusíte se strachovat. Ale teď vystoupíme na střechu."
Točité schody byly uzavřené litou železnou deskou, která těsně přiléhala do skulin a dala se otevřít klíčem, který baron dal Kónigsauovi.
Střecha byla plochá a byla opatřená kamennou balustrádou, asi čtyři stopy vysokou.
Když stáli nahoře, kočí prohodil:
"Mějte se na pozoru, abyste nevrazil do stropu, jsou tam ventilační otvory. Ukážu vám je."
Vzal ho za ruku a zavedl ho k jednomu z těchto otvorů, které byly zavřené. Ukázal mu je. Ukázal mu také, jak se otvírají, a pak dodal:
"Nemohu vám sice přesněříct, ve kterých pokojích budou hosté ubytovaní, ale až později vystoupíte na plošinu a podíváte se těmito otvory dovnitř, uvidíte sám, kde se panstvo uvelebilo. Jenom vás žádám, abyste si při tom počínal nesmírně opatrně."
"Snad proto, že by mě mohli snadno zpozorovat?"
"Samozřejmě. Byly vám poskytnuté veliké výhody, ale využijte je tak, aby tato tajná opatření zůstala opravdu tajnými. - Teď víte vše, co jsem vám mohl říct. Půjdu a postarám se, aby vám nescházelo nic, co potřebujete."
89

VI.
Sestoupili ze střechy a Kónigsau uzavřel opět otvor železnou deskou. Mezitím, co se Florián odebral dolů do stáje, zůstal nahoře ve svém obydlí, zhasl světlo, aby svou přítomnost pokud možno utajil, a otevřel okno, ze kterého mohl pozorovat příchozí.
Stál dlouhou chvíli na stráži, než se povozy dostavily. Sluhové se svítilnami a pochodněmi přichvátali a na dvoře nastal velmi čilý ruch. Světla však ozařovala dvůr tak nedostatečně, že mu podrobnosti ušly.
Kónigsau si lehl, aby mu čas trochu utekl. Musel si říct, že naslouchání a pozorování příchozích by mu nepřineslo žádný užitek.
Teprve když minul delší čas, vyšel opět nahoru na střechu. Odebral se k ventilátoru; který byl nejblíž. Jeho otvor byl uzavřený zátkou, kterou bylo možné snadno odstranit.
Vytáhl ji opatrně a díval se otvorem.
Co spatřil, vzbudilo jeho pozornost.
Viděl před sebou ložnici své milované. Ležela bledá a vysílená na posteli. Byla u ní její matka. Na zvláštní Napoleonův rozkaz přišel k raněné ihned vojenský lékař, který patřil k hlavnímu velení generála Droueta. Lékař prohlédl ránu a odborně ji ošetřil. Právě odcházel.
"Není ani nejmenší nebezpečí, madame," řekl konejšivým hlasem paní Richemontové. "Mademoiselle se brzy uzdraví."
"Děkuji vám, pane," odpověděla. "Vaše slova mi poskytují uspokojení, které po dnešním rozčilujícím večeru tak velice potřebujeme."
"Ano, klid je to nejlepší, co vám mohu pro mademoiselle doporučit. Vystříhejte se jakéhokoliv rozčilení. Poranění není zlé, ale u dámy je horečka z rány vždy významnější než u muže." nri

Odešel a matka vzala svou dceru za ruku.
"Mé ubohé dítě," řekla láskyplně. "Jsem šťastná, že poranění není nebezpečné. Vždyť tě mohla kule velmi snadno zabít. Přesto však nejsem klidná."
"Kvůli mne, mamá?" ptala se Margot.
"Ano!"
"Nedělej si žádné starosti. Vždyť jsi slyšela, co říkal lékař. Moje obavy jsou jiné."
"Ty máš obavy? A jaké, milé dítě?"
"Hugo - ," odpověděla dívka.
"Ale vždyť nás baronka ujistila, že se mu nemůže nic přihodit. Je tak dobře ukrytý, že ho žádný Francouz nenajde."
"To nemyslím, ale jen si představ, jaké nešťastné a neblahé myšlenky ho budou mučit!"
"Myslíš, že má strach, že bude objeven?"
Ačkoliv se Margot cítila velice slabá, přece se jí oči hrdě zatřpytily.
"Strach?" řekl. "Nemyslím, že by měl Hugo nějaký strach. Dokázal nám to dost často. Ale bude myslet na císaře."
"Chceš říct, že ho bude znepokojovat zájem, který ti dal císař najevo?"
• "Ano, milá mamá. Ten zájem byl tak nápadný, že ve mně vzbudil největší obavy."
"To je pouhé vzplanutí citu, mé dítě, nic víc!"
"Nevěř tomu! Hugo zachránil císaře i jeho maršály. Zachránci života se neděkuje pro okamžité nakvašení takovým způsobem, jak to dnes udělal Napoleon..."
"Můj Bože, snad si nemám myslet, že císařova sdílnost je vážná?"
"Já bych v to nechtěla doufat, ale jsem přesvědčená, že si to Hugo bude myslet. A přece může být o mé lásce a věrnosti pevně přesvědčený."
Paní Richemontová se dívala zamyšleně před sebe. Matce sličné dcery lze odpustit, jeli pro ni jednou okamžik, kdy je nakloněná btidovat ve vzduchu zámky na základech této krásy!
"Miluješ ho tedy skutečně tak věrně a vroucně?" ptala se.
"Ano, mamá."
"Tak, že by tě od tvé lásky nedovedlo nic odvrátit?"
"Zhola nic."
"Ani myšlenka na budoucnost?"
91

"Vždyťje to právě myšlenka na budoucnost, která mi ukazuje mou lásku jako největší štěstí na zemi. Ó, mamá, tvoje dítě bude velmi, velmi šťastné!"
Přitiskla matčinu ruku na prsa, která sejí při pomyšlení na miláčka mocně vlnila.
"Ale člověk může být někdy také trochu méně fantastický, Margot," řekla paní

Richemontová. "Život je vážný, jeho próza je mnohem mocnější než poezie, která ráda vše ozařuje světlem, které sice v prvním okamžiku vzplane jasně a svůdně, ale zato tím rychleji uhasíná, takže ve tmě se pak zdá vše tím černější a smutnější."
Margot udiveně pohlédla na svou matku.
"Ale, mamá, já ti nerozumím!" řekla.
"Milé dítě, myslím, že pan Königsau je mladý důstojník."
"Bude brzy povýšený!"
"Ale císařem nebude nikdy."
Na tváři sličného děvčete se objevilo náhlé leknutí.
"Slyšela jsem dobře?" ptala se.
"Neposuzuj ukvapeně, dítě. Císař je ti nakloněný. Víš, co to znamená?"
"Ano. To znamená, že mi Bůh propůjčil dar krásy, který má pro mne pouze ten účel, abych svého miláčka učinila šťastným."
"Ty bys odmítla případnou nabídku císaře?"
"Jakmile by byla urážlivá, určitě. Nebo snad je možné, že bys mohla mít o svém dítěti jiný názor?"
Tato slova byla pronesená dětsky milujícím hlasem, a přece s lehkou výčitkou.
Paní Richemontová hluboko pohlédla své dceři do krásných, věrných očí a pak odpověděla:
"Mám pouze jedno přání: abych tě viděla šťastnou, Margot."
"No, zevnější lesk mne nikdy nedovede učinit šťastnou."
"Veškerá tvá důvěra, veškeré tvé naděje se tedy soustřeďují jenom na pana Königsaua?"
"Ano, jenom na něho, mamá."
"Pak mne skoro zahanbuješ, mé milé dítě. Znám tě tak dobře, a přece jsem se domnívala, že by mohl mít na tebe vliv lesk, který obklopuje císaře, mocného panovníka!"
"Ten lesk co nejdřív pobledne."
"Myslíš, že bude Napoleon poražený?"

"Jsem o tom přesvědčená."
"Milé dítě, přála bych ti, aby ses nikdy nezklamala."
Vtom okamžiku se otevřely dveře a do komnaty vstoupila Berta Marmontová.
"Smím vyrušovat?" ptala se skromně.
"Co přinášíte, mé dítě?" odpověděla paní Richemontová.
"Pan baron de SainteMarie čeká venku."
"Chce se mnou mluvit?"
"Ptá se, zda smí vyslovit mademoiselle svou soustrast. Zatím k tomu neměl příležitost, protože byl zaměstnaný vysokými pány."
"Co si myslíš ty, mé dítě?" ptala se paní Richemontová své dcery.
Bledé líce Margot se lehce zapálily. Pohlédla plaše a pátravě na své lůžko a pak řekla:
"Baron je náš hostitel a náš příbuzný. Musíme mít k němu ohledy."
"Chceš ho přijmout?"
"Ano, prosím, ať vstoupí," řekla Bertě.
Tvář této mladé dívky byla velice vážná, skoro starostlivá. Nepokojně se podívala na pacientku a pak se vzdálila.
Za okamžik vstoupil baron.
Vídával své příbuzné na dvorci den co den, ale nikdy v takovém stavu. Margot, oděná v lehkou noční košilku, ležela v poduškách, a bledost jejího obličeje na něho hluboce působila.
Poklonil se zdvořile matce i dceři a řekl:
"Promiňte, milá teto, že se opovažuji navštívit vás v dámském pokoji. Ale mám o Margot tolik starostí, že jsem se chtěl stůj co stůj sám přesvědčit, jeli můj strach o ni odůvodněný."
Oslovil paní Richemontovou "teto" , a jeho příbuzenský vztah s dámami ho sbližoval a poskytoval mu právo, že se k nim mohl chovat důvěrněji.
"Ó, prosím," odpověděla, Jsme vám vděčné za vaši laskavost."
"Jak se daří milé sestřence?"
"Bohudík, lépe, než jsme očekávaly."
"Smí mluvit?"
Přistoupil zvolna k lůžku, vzal Margot za ruku a políbil ji.
"Milá Margot, neuvěříte, jak jsem se polekal, když jsem

slyšel, že jste zraněná," řekl. "V prvním okamžiku jsem si přál, aby mne kule

zasáhla místo vás."
Margot mu lehce ruku vytáhla a ptala se s úsměvem:
"To jste si přál v prvním okamžiku?"
"Ano, Bůh ví, že přál," odpověděl.
"A v druhém okamžiku?"
"Také."
"A v třetím?"
"Ó, přeju si to ještě teď!" odpověděl napůl v rozpacích a napůl v snivém nadšení.
"Děkuji vám, milý bratránku," řekla nemocná vlídně. "Jsem přesvědčená, že mluvíte pravdu."
Díval se na ni jako omámený. Nemohl odolat dojmu, kterým na něho její krása působila. Ani se nenamáhal, aby se ovládal.
Uchopil znovu její ruku, přitiskl ji ke rtům a řekl:
"Na okamžik, kdy jsem slyšel o vašem poranění, nikdy nezapomenu."
"Vy máte tak dobrou paměť?"
"Pokud se to týká vás, určitě. Vždyť ten okamžik je nejdůležitější z celého mého života."
"Jakto, milý bratránku?" ptala se Margot, nic netušící.
"Protože jsem se sám poznal. Poznal jsem, jak jste mi drahá, jak jste mi vzácná."
"Také si myslím, že vám není docela lhostejné, zastřelíli někdo vaši sestřenku, pane barone."
Tato slova pronesla paní Richemontová. Dala jim žertovný zvuk, který ho měl zastrašit. Svým bystrým zrakem poznala, že se chystá vyznat její dceři lásku.
Ale on nic nepozoroval anebo si nevšiml jejího úmyslu, protože pokračoval:
"Ó, prosím, milá teto, myslím to jinak, docela jinak! Ne tak všeobecně, nejen příbuzensky. Poznal jsem, že mé srdce, můj celý život patří Margot."
"Bratránku!" řekla Margot polekaně.
"Ano," odpověděl. "Doufám, že mi to uvěříš. Cítím, že bez tebe nemůžu žít."
Chystal se, že poklekne u jejího lůžka, ale zarazil se, když spatřil pohyb Margotiných rukou. V tomto pohybu se objevilo zděšení.
"Ty žertuješ!" řekla.

"Žertuju? Ó, prosím, naopak, moje slova jsou ta nejvážnější."
Dívala se mu do krásné, mladistvé tváře a její obličej se stáhl k tichému úsměvu, když mu říkala:
"Pak mi tě je velmi líto, milý bratránku."
"Proč?" ptal se udiveně.
"Protože musíš zemřít."
"Zemřít? Já? Jakto?" ptal se a zbledl. "Ty mně považuješ za nemocného?"
"Nikoliv. Ale copak jsi právě teď neřekl, že beze mne nemůžeš žít?"
"Ano, to je pravda."
"No, pak musíš zemřít."
Upřeně se na ni zadíval, ustoupil o krok a ptal se udiveně:
"Rozumím ti dobře?"
"Jak jsi mi rozuměl?"
"Rozuměl jsem tomu tak, že mne nemiluješ?"
"Ó, miluji tě, ovšem, vždyť jsi můj bratranec!"
Udělal nevrlý posunek a odpověděl:
"Tak to nemyslím."
"Jak tedy?"
"Nemáte mě milovat jako bratrance, ale jinak, naprosto jinak. Chci být vámi milovaný jako ženich, jako muž."
Její úsměv byl ještě čtveračivější než dřív.
"Pak musíte přece jen umřít," řekla lítostivým hlasem.
"Ach!" vzdychl baron.
"Ano, bez milosti a bez slitování."
"To znamená, že nemůžu být váš ženich?"
"Ano.".
Při těchto slovech spráskl překvapením ruce a zvolal:
"Nebesa, je mi, jako bych padal z oblak!"
"Prosím vás, neubližte si při tom."
"Chcete se mi posmívat?" ptal se velmi vážně.
"Nikoliv, milý bratránku. Ale jak se zdá, považoval jste za docela přirozené, že budete můj ženich?"
"Samozřejmě," odpověděl.

"To mne velice překvapuje."
"Proč?"
"Měl jste se nejdříve zeptat, zda nenarazíte na nějaké překážky."
"Jaké překážky by tu mohly být?"
95

"Ó, největší, jaká jen může být: jiný ženich."
Bylo skoro veselé dívat se, jak baron úžasem otevřel ústa.
"To by ovšem byla pořádná překážka!" řekl sklíčeně.
"Kterou ovšem musíte uznat."
"A vy máte ženicha, Margot?"
"Už dlouho!"
"U sta hromů! Tomu chlapovi zakroutím krk ach, odpusťte! Ale opravdu si myslím, že si jen ze mne tropíte šašky!"
Margot zavrtěla velmi vážně hlavou a řekla:
"Nemějte mi to za zlé, milý bratránku. Počínal jste si tentokrát trochu neprozřetelně. Jste baron, zámožný a slušného zevnějšku, Dámy jsou k vám proto vždy vlídné, a to ve vás probudilo názor, že láska a opětovaná láska se rozumí samo sebou. Proto vás ani nenapadlo, abyste se zeptal, zda můžete být také někdy odmítnutý. Lituji vás, ale jsem přesvědčená, že nebudete nešťastný."
"Nešťastný? To už jsem!" ujišťoval rychle.
"V tomto okamžiku?" usmála se.
"Ano, a navždy."
"Nikoliv. K tomu máte příliš pružný rozmar."
"Rozmar? Pružný? Sestřenko, ujišťuji vás, že v této chvíli už nemám žádný rozmar. Ó, moje srdce je zdrcené."
Margot se dala do jasného, zvučného, zvonivého smíchu, navzdor tomu, že byla nemocná.
"Vaše ubohé srdce," žertovala lítostivým hlasem. "Ale doufám, že se dá ještě vyléčit."
Baron ustoupil o krok, svraštil zamračeně čelo a ptal se:
"Děláte si snad ze mne legraci?"
V tu chvíli mu položila paní Richemontová konejšivě ruku na rameno.
"Prosím vás, nepovazujte tuto záležitost za tak tragickou," prosila ho.
"Ale vždyť není naprosto komická!" odpověděl baron. "Mluvit při zdrceném srdci o vyléčení, to je, mírně řečeno, necitelné."
"Ne tak docela, milý bratránku."
"Anebo zlomyslné."
"To ještě méně. Margot se asi nemýlí, domníváli se, zeje vaše srdce silnější než si sám myslíte."
"To se teprve ukáže. Margot má opravdu ženicha?"
"Ano."
"Odkdy?"

"Už delší dobu."
"Tedy už v Paříži?"
"Ano."
"To mne trochu uklidňuje. Byla by pro mne největší urážka, kdyby se do někoho zamilovala tady. Ale tím, že věnovala své srdce někomu dřív, než mne poznala, nejsem uražený. Rozhodně to je však bolestné a žalostné, protože bychom spolu byli velice šťastní."
Baronova poslední slova byla pronesená s takovým přesvědčením, že ani paní Richemontová nemohla zůstat vážná.
"Jsem o tom přesvědčená," řekla a nemohla se zdržet, aby její koutky úst lehce nezachvěly.
"Ano, zajisté. Ale kdo je vlastně ženich?"
Obě dámy na sebe pohlédly. Napadla je současně myšlenka, že není dobré na tuto otázku odpovědět. Baron, i když byl dobromyslný a snadno potěšitelný, podléhal přece jen prvnímu účinku odmrštěných námluv a mohl by se svému soku pomstít. A Kónigsau by mohl být v nebezpečí.
"Dovolíte, abychom zatím zachovaly tajemství?" prosila paní Richemontová.
"Proč?"
"Rodinné důvody - -"
"Ach! Dobrá! Ale aspoň mi povězte, čím je."
"Důstojníkem."
"To jsem si myslel. Francouz?"
"Ne. Němec."
"Tomu spíš věřím. Děkuji za zprávy. Ví už o tom mamá?"

"Ano."
"Stěží bych tomu uvěřil. Až dosud jsem si myslel, že si přeje, abychom Margot a já byli spojeni."
"Vyslovila takové přání?"
"Zřetelně a jasně ne, ale naznačila to velmi srozumitelně."
"Přiznám se vám, že se vaše mamá až dnes dozvěděla o zasnoubení mé dcery."
"Co tomu říkala?"
"Blahopřála jí."
Podrbal se za uchem a zeptal se:
"A vy si asi myslíte, že mám také blahopřát?"
Margot odpověděla s lehkým úsměvem:
"Ano. Očekávám to od vás docela určitě."
97

Stáhl tvář. Tvářil se napůl směšně, napůl mrzutě a odpověděl:
"Ale zdá se mi, že toho ode mě chcete trochu moc!"
"Ani ne. Vždyť jste můj bratránek."
"Ano, ale bratránek, který právě dostal košem. No, nechci být úplně nezdvořilý. Gratuluji vám tedy, milá sestřenko."
"Děkuji vám!"
Podával jí ruku a ona ji přijala. Držela ho pevně a ptala se:
"Zlobíte se na mne, milý barone?"
"Ne, i když bych se vlastně měl zlobit. Ale teď už vás musím opustit. Vznešené panstvo mne bude potřebovat."
"Co dělá císař?"
"Když jsem ho prve opustil, vracel se právě od jídla. Jedl jen málo a na pozdější dobu si povolal si k sobě své maršálky."
98

VII.
Baron odešel.
Venku seděla Berta Marmontová a jejLoči se tázavě dívaly do jeho tváře.
Zastavil se u ní, chvíli ji pozoroval a pak se zeptal:
"Proč jsi tak vážná?"
Zvedla se a odpověděla:
"Copak smí být ošetřovatelka nemocných veselá, pane barone?"
"Proč ne, jeli nemocná také veselá?"
"Ach, mademoiselle byla veselá?"
"Nesmírně!"
V očích se jí zatemnilo. Kdo je veselý, musí se cítit šťastný, a šťastný se člověk cítí tehdy, když miluje a je milovaný. To byl rychlý běh jejích myšlenek.
Proto řekla:
"Závidím slečně!"
"Proč?"
"Je tak šťastná, že může být spokojená!"
"Ty nemůžeš být také spokojená?" ptal se jí.
Při těchto slovech ji vzal špičkami svých prstů za měkkou, velmi roztomilým důlkem zdobenou bradičku. Ona však o krok ustoupila.
"Proč bych se měla cítit šťastná?" zeptala se.
"Ó, z téhož důvodu, proč se cítí šťastná moje sestřenka."
Tázavě se na něho podívala.
"Ty neuhodneš ten důvod?" pokračoval.
"Nikoliv, pane barone."
"No, jaké větší štěstí může být pro dámu než ženich?"
Bylo na ní vidět, že se polekala.
"Mademoiselle má ženicha?" ptala se.
"Ano," odpověděl baron.
99

"Smím vědět, kdo to je?"
"Ty čtveráčko!" odpověděl jí. "Ty si asi myslíš, že jsem to já?"
"Je to tak nemožné?"
"Ano. Já to být nemůžu, protože to je někdo jiný."
Zhluboka si oddychla.
"Vy to opravdu nejste? Opravdu?" ptala se zajíkavě.
"Ne, milá Berto, já to Opravdu nejsem, docela jistě ne."
"Smím vám říct, že tomu moc nevěřím?"
"Proč tomu nevěříš, ty malá šelmičko?"

"Mademoiselle je tak krásná!"
"Ano, právě proto našla tak snadno ženicha."
"A právě proto ten ženich budete vy."
"Já? Nikoliv! Já bych ji nechtěl, opravdu ne."
"Proč, pane barone?"
"Je sice krásná, ale má tvrdé srdce."
"Chovala se k vám krutě?"
"Neposkytl jsem jí k tomu příležitost. Ostatně říkám sice, zeji považuji za krásnou, ale do nejkrásnější má ještě daleko. Znám jednu dívku, která se mi líbí ještě tisíckrát víc."
Mlčela, i když se začervenala.
Pak pokračoval:
"No, Berto, ty se ani neptáš, kdo to je?"
"Vždyť si nesmím ani takovou otázku dovolit, pane barone."
"Proč ne? Právě ty máš největší právo vyslovit tuto otázku, protože ty jsi přece ta, kterou mám na mysli."
Pokoušel se ji obejmout. Ona se však vytrhla a šeptala:
"Není to od vás hezké, posmívat se ubohému děvčeti."
"Posmívat se? Jak to myslíš? Ty jsi mi opravdu tisíckrát milejší než ta sestřenka. Ty jsi desetkrát krásnější a jsem přesvědčený, že nemáš tak tvrdé srdce, tak necitelné jako ona. Mám pravdu nebo ne?"
Chtěla se mu i tentokrát vymanit, ale on ji držel tak pevně, že se jí to nepodařilo.
"Pane barone, nechtě mě!" prosila tiše, ale naléhavě. "Někdo nás uslyší."
"Ne," šeptal a vinul ji k sobě pevněji. "Budu tato ústa líbat tak tiše, že to nikdo neuslyší."
"Ó, ne, ne! To nesmíte!" prosila a bránila se.
"Proč ne?"
"Vy jste baron!"
100

"Dobře, budeš tedy mou baronkou!"
"Já, chudé děvče z hospody?"
"Ano. Ty a žádná jiná!"
Uchopil její hlavu tak pevně a přivinul ji k sobě, že další odpor byl nemožný. Jeho rty se přitiskly na její a líbaly je jednou, dvakrát, třikrát a ještě vícekrát. Byl tak zabraný do tohoto sladkého požitku, že ani nezpozoroval, že se otevřely dveře.
"Bon appetit!" ozvalo se za nimi.
Polekaně od sebe odskočili.
"Císař!" vykřikla Berta poděšeně.
V nejbližším okamžiku odběhla z pokoje.
Mladý baron stál před Napoleonem v rozpacích jako malý školák.
"Máte dobrý vkus, barone," řekl císař se sarkastickým úsměvem, který u něho býval tak ostrý a výrazný. "Smím doufat, že mi odpustíte toto vyrušení?"
"Veličenstvo - -" koktal baron.
"Neměl jsem v úmyslu vás vyrušovat. Chtěl jsem se jen zeptat, jak se daří naší sličné raněné, a našel jsem tuto cestu. Kde najdu mademoisellé Richemontovou?"
"Vedle v pokoji, veličenstvo."
"Je sama?"
"Ne, je u ní její matka."
"Mluvil jste s ní?"
"Ano, právě teď, sire!"
"Vstup tedy není zakázaný?"
"Dámy budou šťastné, spatříli vás u sebe, veličenstvo."
"Ohlaste mne tedy!"
Císař mluvil svým obvyklým, pánovitým způsobem. Baron ihned poslechl. Přistoupil ke dveřím a otevřel je.
"Jeho Veličenstvo!" zvolal.
Obě dámy se polekaly, když uviděly vstupovat Napoleona. Ale dovedl být opravdu příjemný, když chtěl. Lehce se poklonil a řekl nejzdvořileji:
"Pardon, mesdames! Starost o mademoisellé mne přivádí k tomu, že se snad dopouštím nezdvořilosti, ale slyšel jsem, že je vstup dovolený."
Paní Richemontová se poklonila hluboce a mlčky a Margot se pokoušela v uctivosti se zvednout. Císařovy oči na ni pátravě spočinuly. V jeho pohledu se lesklo něco, co Margot vehnalo krev do tváří.
101

"Byl u vás lékař?" ptal se.
Při těchto slovech si přitáhl židli k posteli a posadil se.
Paní Richemontová odpověděla za svou dceru.
"Odešel teprve před chvílí, sire."
"Smím vás prosit o jeho názor?"
"Ujišťoval nás, že není žádné přímé nebezpečí, ale varoval před jakýmkoliv rozčilením."
"Mně sdělil totéž."
A zase se zadíval zvolna a pátravě na raněnou i její matku. Zdálo se, že chce posoudit, jak asi tady bude přijatý. Přehodil nohy přes sebe a pokračoval:
"Mademoiselle byla zraněná místo mne. Tím je vděčnost císaře vyzvaná. Smím vyslovit několik otázek?"
Paní Richemontová se mlčky uklonila.
Císař se ptal:
"Monsieur Richemonte ještě žije?"
"Ne."
"Jste tedy vdova?"
"Ano, sire!"
"Je povinností vladaře, aby se ujímal vdov a sirotků. Máte statek nebo jmění?"
"Jsme chudobné, sire."
"Naopak, jste nesmírně bohatá, madame," řekl císař. "Když máte tak sličnou, rozmilou dceru, nejste přece chudá! Je mademoiselle zasnoubená?"
"Ano, veličenstvo."
Jeho obočí se lehce svraštilo.
"S kým?"
Jemu, mocnému císaři, bylo naprosto lhostejné, dotknouli se jich jeho otázky nebo ne. I tak bylo milostí, když s někým vůbec promluvil.
"S důstojníkem."
"Ach!" zvolal. "S mladým důstojníkem?"
"Ano, sire!"
"Pak nemá ještě žádnou hodnost. Proč se nepostaráte výhodněji o budoucnost své dcery? Mademoiselle je sličná. Bude pro ni velmi snadné navázat vyšší známosti. Nemáte chuť dostat se ke dvoru, mademoiselle?"
Tato otázka byla určena přímo pro dceru. Očekával, že velmi rychle a šťastná přisvědčí, ale Margot odpověděla:
"Sire, moje jediné přání je, abych byla šťastná."
102

"V těch kruzích budete!"
"Dovoluji si o tom pochybovat, sire."
"Ach! Proč?"
Pohled, který na ni upřel, bylo možné nazvat přímo pichlavým.
"Dávám přednost tichému, skromnému štěstí před lesklým a nádherným," odpověděla.
"Ale vždyť je možné příslušet k vyšším kruhům i bez toho. I tam bývá pravá skromnost uznávaná a odměněná. Trpěla jste kvůli mně a cítím povinnost, abych se o vás postaral. Stanete se chotí vysokého důstojníka a budete ozdobou společnosti."
"Sire, moje matka už měla čest říct, že jsem zasnoubená."
"Bah! S nepatrným důstojníkem."
"Doufám, že si už lepší budoucnost dobude."
"Ach, vy ho milujete?"
"Z celého srdce."
Upřel pohled do kouta pokoje a teprve po delší chvíli řekl:
"To je sen. Dobrá! Poznám ho a podle zásluhy ho odměním. Jak se jmenuje?"
Margotin bledý obličej se zaleskl jakoby vnitřní radostí.
"Veličenstvo pro něho nebude moct nic udělat," řekla prostě.
To se Napoleonovi ještě nestalo. On, všemocný císař, že by nemohl nic udělat pro prostého důstojníka, on, který nadělal z občanských synků maršály, knížata a vévody!
Ptal se nápadně ostrým hlasem:
"Proč ne, mademoiselle?"
"On neslouží v armádě," odpověděla.
"Tedy v námořnictvu?"
v "Vlastně není ani námořní důstojník, je kapitán obchodní lodi."
Císař sebou trhl.
"Mademoiselle má snad na mysli toho kapitána de SainteMarie?"
"Ano, sire."
"Ten vaším mužem nebude!"

Ta slova byla pronesena hlasem, proti kterému, jak se zdálo, nebylo odporu.
Margot však odpověděla klidně:
"Jak odůvodní vaše veličenstvo toto tvrzení?"
"Zakazuji to!" řekl krátce.
103

Opřela si hlavu o dlaně a dívala se na něho ze strany. Ani jí nepřipadalo, že mluví s císařem.
"Sire, najdete ve mně velmi neposlušnou poddanou," řekla.
"A mademoiselle ve mně pozná velice přísného císaře. O vaší budoucnosti jsem už rozhodl. Není na vás, abyste se proti tomu odvolávala. Kde se teď zdržuje ten kapitán?"
"Vždyť jste ho měl, sire, ve své družině."
"Byl odstraněný, ale dám ho hledat."
Bylo zřejmé, že císař žárlil. Nepřál kapitánovi toto sličné stvoření. Zvedl se a řekl přísně:
"Do zítřka se rozhodnete, mademoiselle, chceteli být poslušnou poddanou, nebo ne. Jenom v prvním případě je naděje, že nemilost, do které kapitán zaslouženě upadl, bude z něho opět sejmutá."
"Sire, tato nemilost ho nebude tížit," odporovala.
"Mademoiselle je velice smělá!" zvolal císař hněvivě.
"Mluvím pravdu, protože můj snoubenec je už v bezpečí. Bude mít příležitost podat za francouzskými hranicemi zprávu o dnešním večeru a odtamtud žádat svou nevěstu."
Císař úžasem nebyl schopen slova.
Takovým způsobem s ním ještě nikdo nemluvil.
Nakonec řekl:
"Zdá se, že mademoiselle lna v úmyslu jít do kláštera."
"Sire, doufám, že každá francouzská poddaná má právo rozhodovat o svém osudu. Já toto právo uděluji, aby se o mne staral, jedině svému ženichovi."
Pohlédl na ni zdrcujícím pohledem.
"Bah!" řekl. "Jste velice krásná, ale neobyčejně hloupá!"
Po těchto slovech opustil pokoj, aniž by se více podíval na paní Richemontovou nebo její dceru.
Jeho obličej nabyl ten strnulý, mramorový výraz, který byl u Napoleona tak zvláštní, kdykoliv se rozhodl k něčemu, co naprosto nechtěl změnit.
"To je neštěstí!" řekla paní Richemontová. "Jsme ztracené."
"Nikoliv, vyhrály jsme!" odpověděla Margot.
"To se nesmírně mýlíš."
"Naopak, mám úplnou piavdu!"
"Jakto?"
"Císař může milovat dívku chudou a nízkého rodu, nikdy
104

však ne hloupou. Měli v úmyslu dostat mne do svého okolí, pak se teď toho úmyslu určitě zřekl."
"Dej Bůh, jinak jsme ztracené."
"O nás nemám strach,'ale tím víc se obávám o Huga."
"Proč?"
"Císařův hněv se obrátí na něho."
"Myslím, že je v bezpečí."
"Teď už ne. Prosím tě, mamá, dej ihned baronce zprávu o všem, co se stalo, aby udělala také svá opatření."
Paní Richemontová se vzdálila, aby vyhověla přání své dcery.
Kónigsau ležel nahoře na střeše u ventilátoru.
Slyšel i viděl celý tento výjev. Teď, když císař odešel, zavřel otvor a pátral u jiných ventilátorů. Brzy našel pravý, který hledal. Mohl dobře vidět Napoleonův pokoj, do kterého císař právě vstoupil:
"Baronku!" slyšel volat císaře.
Sluha, kterého se tento rozkaz týkal, se vzdálil co nejrychleji.
"Ach, teď se bude vyptávat na mne!" myslel si Kónigsau.
Císař se zamračeně posadil do křesla.
Když baronka vstoupila, zvedl hlavu, podíval se na ni ostře a ptal se:
"Jste dobrá Francouzka?"
"Ano, doufám, sire!" odpověděla.
Nevěděla ještě, proč si ji dal císař zavolat.
"Budete mít teď příležitost, abyste mi to dokázala," řekl Napoleon. "Od kdy je váš příbuzný, lodní kapitán, snoubenec mademoiselly Richemontové?"

Polekala se.
Tedy se to dozvěděl?
Kdo mu to řekl?
Bylo nutné, aby odpověděla opatrně, aby se nedopustila žádné chyby.
"Několik měsíců," řekla.
"Kde se s ní seznámil?"
"V Paříži."
"Je bohatý?"
"Ano," odpověděla směle.
"A od kdy se zdržuje tady u vás?"
"Je to několik dní."
105

"Kde by ho bylo možné nalézt v tuto chvíli?"
"To nevím, sire!"
"Doufám, že to přece víte!"
Zdálo se, že chce do ní svým pohledem proniknout. Snesla však klidně a pevně tento pohled a odpověděla pevným hlasem:
"Sire, mluvím pravdu."
"A nemáte ani tušení?"
"Tuším jen, že asi uprchl co nejrychleji za hranice, aby unikl následkům, které pro něho může mít nelibost vašeho veličenstva."
"Tady ve dvorci není?"
"Ne, musela bych o tom vědět."
"To je pro vás dobře, jinak bych dal dvůr ihned prohledat. Chcete ještě něco poznamenat?"
"Nikoliv, sire."
"Můžete tedy jít!"
Odešla.
Sotva však opustila pokoj, sáhl císař po zvonci.
"Generála Droueta!" poručil sluhovi, který se na zavolání objevil a rychle zas spěchal vykonat rozkaz.
Drouet na sebe nenechal čekat ani dvě minuty.
"Pamatujete se na kapitána, o kterém byla při večeři řeč?" ptal se Napoleon.
"Velmi dobře, sire."
"Přeji si, aby byl chycený. Dejte ihned prohledat celý dvorec, velmi podrobně a opatrně. Nebudeli nalezený, budou vyslány jízdní hlídky, aby se ho zmocnily. Nemůže být daleko."
Posunkem naznačil, že domluvil, ale když Drouet přesto zůstal stát, zeptal se ho:
"Co ještě?"
"Zprávy o nepříteli, veličenstvo."
"Ach!" zvolal císař a rychle vyskočil. "O kterém nepříteli? O Angličanech nebo o Průsacích?"
"O obou, sire."
"Kdo je přinesl?"
"Kapitán Richemonte, můj nejlepší eclaireur."
"Richemonte? Ach, je snad spřízněný s paní Richemontovou, která je tady na dvorci hostem?"
"Možná, to nevím."
106

"Kde je ten kapitán?"
V mé pracovně."
"Ať přijde okamžitě ke mně. Až vykonáte můj dřívější rozkaz, přivefte mi Neye a Grouchyho."
Generál se kvapně vzdálil. Po krátké době ohlásil kapitána Richemonta, který byl také ihned vpuštěný.
Napoleon si ho prohlížel bystrým zrakem, ale nemohl u něho najít žádnou podobu s Margot. Nakonec ho oslovil:
"Kde jste se narodil, kapitáne?"
"V Paříži, sire," odpověděl.
"Kde jste naposledy bydlel?"
"Tamtéž, sire."
"Byl jste ve službě?"
"Nikoliv."
"Proč ne?"
"Chtěl jsem sloužit pouzesvému císaři, nikoliv však králi, kterého nám nepřátelé

vnutili."
"To je pěkné, kapitáne! Taková věrnost si zaslouží odměnu. Máte příbuzné?"
Kapitán zpozorněl. Měl snad tento dotaz bližší účel? "Ano," odpověděl.
"Koho?"
"Matku a sestru."
"Ach! Jak se jmenuje vaše sestra?"
"Margot, sire."
Napoleon rychle přisvědčil.
"Ale nejste své sestře podobný!" řekl.
"Je to nevlastní matka a nevlastní sestra, veličenstvo."
"Ach! A kde jsou?"
"Tady na tomto dvorci."
Nemohl odpovědět jinak, protože z císařovy řeči poznal, že Napoleon viděl jeho sestru právě dnes a tady.
"Vy jste přišel dnes, abyste podal Drouetovi zprávy?"
"Ano, sire."
"Odkud?"
"Z Lutychu, Namuru a Bruselu."
"Kdy jste se dostal sem?"
"Před čtvrt hodinou."
"Mluvil jste už se svou matkou a sestrou, kapitáne?"
"Nikoliv, sire."
"Proč ne?"
107

"Neměl jsem zatím čas, a navíc s těmito příbuznými nemluvím."
To bylo císaři nápadné.
"Nemluvíte s nimi?" zeptal se.
"Ano."
"Proč?"
"Staly se nevěrné své vlasti, sire. Musím se za ně stydět."
"Nevěrné své vlasti?" ptal se Napoleon rychle. "Co tím myslíte?"
"Sestra se zasnoubila s pruským důstojníkem."
Napoleon se rychle zvedl z křesla a zvolal:
"To je omyl, kapitáne! Byl jste špatně informovaný."
"Sire, mluvím pravdu," potvrzoval Richemonte.
"Vaše sestra je zasnoubená s lodním kapitánem z Marseille."
"O tom nic nevím."
"Ten námořník se jmenuje SainteMarie a je příbuzný majitelky tohoto dvorce."
"Ani o tom naprosto nic nevím, veličenstvo."
"Snad asi jen proto, že se s oběma dámami ani nestýkáte?"
"Je to teprve krátký čas, kdy jsem se s nimi rozešel, ale jinak jsem je nepustil z očí ani tady."
"To je podivné! Jak se jmenuje ten německý důstojník?"
"Hugo voň Kónigsau."
"Jakou má hodnost?"
"Je poručík u Zietenových husarů!"
"Znáte ho osobně?"
"Ano. Je navíc chráněncem polního maršálka Bluchera."
"Popište mi ho podrobně."
"Má vysokou a silnou postavu, světlé vlasy, husté, lehce nakroucené kníry stejné barvy, modré oči, zdravé zuby a malé červené znamení na pravě tváři."
Napoleon se k němu rychle přiblížil o dva kroky.
"Popisujete mi opravdu toho poručíka?" ptal se rychle a zhurta.
"Ano, veličenstvo."
"A víte určitě, že se nemýlíte?"
"Naprosto."
"Ach, pak se mne opovážili oklamat, podvést a obelhat! Ten tak zvaný lodní kapitán není nikdo jiný než ten husarský poručík, Bliicherův chráněnec. A přišel sem, aby tady vy
108

zvídal! Musí být uděláno vše, aby byl přistižený a chycený. Pak bude oběšený. Počkejte venku v předsíni. Musím ihned ke Drouetovi. Brzy se vrátím."
Konigsau vyslechl celou tuto rozmluvu.
Vyděsil se. Věc začínala nabývat nebezpečné rozměry. Musí ihned varovat své přátele!
Chvátal proto k tajným schodům a sestoupil po nich, aby se dostal k Margot.

109
VIII.
Když baronka opustila císaře, spěchala ihned ke svým příbuzným, aby jim oznámila, že dá Napoleon pátrat po domnělém lodním kapitánovi.
Ve dveřích potkala paní Richemontovou, která se právě chystala, zeji navštíví. Přiměla ji, aby se s ní zase vrátila.
"Nelekejte se, milá Margot," řekla. "Přicházím právě od císaře."
"To znamená neštěstí' zvolala paní Richemontová.
"Vypadá to horší, než to ve skutečnosti je. Císař dá prohledat celý dům, aby našel lodního kapitána."
"Můj Bože! Najdou ho?"
"Asi stěží."
"Ke je schovaný?"
"Docela blízko," řekla baronka s úsměvem.
"To není možné! Kde by to bylo?"
"Tady!"
Tuto odpověď však nevyslovila baronka, ale sám Konigsau, který právě vyšel ze zadních dveří.
"Hugo!" zvolala Margot. "Ty jsi tady, vedle mne?"
"Ano. Ale, probůh, všichni jsme v hrozném nebezpečí."
"Už o tom víme. Paní baronka ti to chtěla právě říct."
"To není třeba, protože vím vše. Vím dokonce více, než paní baronka tuší."
"Vy jste poslouchal?" ptala se baronka.
"Ano. Je tu kapitán Richemonte."
"Albín?" ptala se matka i dcera současně.
"Ano," odpověděl Hugo.
"Můj Bože, pak jsme ztracené! Jak se dověděl o našem úkrytu?"
"Prostřednictvím zřízence bankovního ústavu, který vyplácí mamá peníze."
110

"Ach, na to jsme nepomyslely, tuto možnost jsme přehlédly.
"Ale nemýlíš se?" ptala se Margot.
"Nikoliv. Byl právě u Napoleona. Je ještě v jeho předsíni. Řekl císaři, že tvůj ženich není lodní kapitán, ale pruský husarský poručík."
"Pak jsme ztracené."
"Ještě ne. Popsal mě císaři velmi podrobně, dokonce nezapomněl ani na to malé znamení ve tváři, přesto nám však nemůže nic udělat. Můžeme jim tvrdit, že bylo zasnoubení se mnou zrušené a že jsem byl nahrazený kapitánem de Sainte-Marie."
"To je jediná záchrana," přisvědčila baronka. "Moji lidé mi jsou většinou věrní. Hned je poučím, aby řekli - kdyby se jich na to ptali - že tady byl na návštěvě pan kapitán de Sainte-Marie."
"Ale pak mne musíte podrobně popsat!" mínil Kónigsau.
"Samozřejmě. Vše jim vysvětlím. Kde je císař?"
"Spěchal k Drouetovi, zřejmě proto, aby urychlil domovní prohlídku."
"Můj Bože! Jestli vás najdou!" bědovala Margot.
"Nenajdou ho!" těšila ji baronka.
"Přece jen se obávám,'že mne najdou," mínil Kónigsau.
"Jakto?"
"Určitě prohledají i tento pokoj a uvidí dveře, kterými se dá dostat dá mého pokoje. Tam objeví schody a východ na střechu. A pak budu ztracený."
"Tak daleko to nedojde," popírala baronka. "Neodváží se přece, aby vstoupili do pokoje nemocné."
"Proč ne? Vždyť císař tady už byl, aniž by měl nějaké ohledy. Budou mne přece jen hledat především u mé nevěsty, o které se budou domnívat, že mne ukryla."
"No, pak tedy není ještě nic ztracené. Vraťte se do své světnice a zazvoňte na Floriána. Povězte mu jen, aby odstranil schody. Pak budete mít jistotu. Ale rychle! Slyším je už dole pobíhat. Zdá se, že prohlídka domu začíná."
Kónigsau šel do svého útulku a zazvonil.
Za malou chvíli se objevil Florián.
"Co poroučíte?" ptal se.
"Máte odstranit schody," odpověděl Kónigsau.
"Safra! Proč?"
111

"Napoleon se dozvěděl, že nejsem námořník, že nejsem lodní kapitán Sainte-Marie, ale pruský husar. Dal mne hledat."
"Myslíte, že přijdou také sem?"

"Ano, domnívám se tak."
"Dobrá! Pak odstraníme schody."
"To jde tak snadno?"
"Ano. Jen vytáhnu dva šrouby."
"Kam je dáte?"
"Dolů do stáje, pod hnůj."
"A neobjeví nějaký výstup na střechu?"
"Ne. Nevšiml jste si, že má železná plošina úplně stejnou barvu jako strop všeho pokoje?"
"Toho jsem si nevšiml. Ostatně je zde úplná tma. Dejme se rychle do práce. Není času nazbyt."
"Vystupte nahoru!"
"Ach! Já tedy zůstanu na střeše"
"Ano. Vystoupíte nahoru a shora plošinu přiklopíte. Musíte pak ovšem zůstat na střeše, dokud bude hrozit nebezpečí. Přijdu ihned, jakmile to jen bude možné, abych vám podal zprávu." - -
Kapitán Richemonte zatím čekal v předním pokoji.
Když se císař vracel, musel pokojem projít.
"Domovní prohlídka právě začíná," řekl císař. "Neujde nám, jestliže je dosud tady. Poznal byste ho?"
"Ihned."
"A mohl byste ho usvědčit?"
"Ano. Ostatně tu je ještě jiný muž, který ho zná stejně dobře jako já."
"Kdo je to?"
"Baron de Reillac."
"Tady, na Jeannettě?"
"Ne, ale v Sedanu."
"Mohl by tedy být zavolaný... Jak se vlastně ten Kónigsau seznámil s vaší sestrou?"
"Veličenstvo, o tom nic nevím."
"Kdo dal svolení k zasnoubení?"
"Má nevlastní matka."
"Přesto, že je cizinec?"
"Je také jeho krajanka."
"Ach, je proto nutná dvojnásobná opatrnost! To,nebyl
112

žádný Francouz, kterému by se podařilo, aby získal srdce vaší sestry?"
Kapitán pozoroval, že císař má o Margot osobní zájem.
Mohl toho využít ve svůj prospěch a navíc se mu naskytla příležitost, aby se pomstil svému úhlavnímu nepříteli, Kónigsauovi.
Odpověděl:
"Ten husarský poručík mi zničil mé nejlepší plány."
"Ach, vy jste měl nějaký plán? Jaký?"
"Už můj otec určil na smrtelné posteli, že Margot se má stát ženou jeho i mého nejlepšího přítele, a to barona Reillaca..."
"Barona Reillaca? Myslíte toho armádního dodavatele?"
"Ano, sire."
"On si však nezískal náklonnost vaší sestry?"
"Pohříchu, nikoliv."
Císařova kovová tvář se vyjasnila lehkým úsměvem, který byl z části radostný, z části snad i škodolibý.
Chvíli se díval zamyšleně před sebe a pak se ptal:
"Baron už upustil od provedení tohoto úmyslu?"
"Nikoliv. Matka a dcera uprchlý. Baron mi pomáhal hledat jejich stopy - nemá ani teď v úmyslu zříct se svých nadějí na ni."
"Musí se uznat, že má velmi dobrý vkus. Vaše sestra je stvořená k tomu, aby byla ozdobou nejjemnějšího salónu. Byl jsem ochotný připravit jí cestu, ale ona to nepřijala."
Kapitán už věděl s určitostí, že je císař do Margot zamilovaný.
Řekl hlasem nejhlubšího zděšení:
"Nebesa, to ani není možné! Nepřijmout takovou milost! Ráčíli vaše veličenstvo svěřit mi tuto záležitost, jsem přesvědčený, že přemůžu trestuhodnou svévoli své sestry."
"Narazil byste na velmi energický odpor."
"S plnou mocí svého císaře v rukou bych se toho odporu nebál."
"Shledal byste se s ním nejen u dcery, ale i u matky."
"Matka je rozumná a 'má dost životních zkušeností, aby viděla, jaký nezasloužený

poklad je císařova přízeň."
"Je potřeba tedy věc uvážit. Uvidíme, podaříli se nám zmocnit se toho poručíka Kónigsaua. Baron Reillac, jak se zdá, už není žádný mladík."
"Je asi padesátník, sire."
113

"Jeho láska tedy není láska čistě vášnivá?"
"Hoří pro ni jako holobrádek."
"Ach, to se ani nesluší na tak starého muže. Myslel jsem, že touží po ruce vaší sestry jedině proto, aby se s ní chlubil."
"Snad je jeho horečné toužení jen přechodné, sire."
"Muselo by se doufat! Baron by tedy měl vaše svolení?"
"Dal jsem mu ho už."
"Uvidíte ho a budete s ním mluvit?"
"Ano."
"Kdy?"
"Zítra, až přijdu do Sedanu."
"Dobře, svěřím tuto záležitost do vašich rukou a uvidím, zda budete tak obratný, jak očekávám."
Kapitán se uklonil, jak hluboko jen mohl.
"Sire," řekl, "můj život patří mému císaři."
"Jsem o tom přesvědčený," odpověděl císař a po chvíli pokračoval:
"Víte, kapitáne, že jsou věci a záležitosti, o kterých se nemluví -"
Nová hluboká poklona byla kapitánovou odpovědí.
"Taková příležitost se naskytla teď. Uvědomte si, že jako císař jsem také otec všech sirotků."
"To je jedno z nejkrásnějších práv koruny, sire."
"A své opatrovnictví bych nerad uplatňoval násilím. Dáma smí žádat všemožné ohledy - -"
"Až po jistou hranici, veličenstvo."
"Vidím, že mi rozumíte. Ta hranice by se mohla překročit jen v nejhorším případě a i pak jen takovým způsobem, o kterém se nemluví. Musím to ponechat jen na vaší chytrosti."
"Doufám, sire, že najdu pravý způsob."
"Dobrá. Ukládám vám tedy, abyste sdělil baronu Reillacovi, že jsem nakloněný považovat ho za snoubence vaší sestry."
"Zítra se tuto radostnou zprávu dozví."
"Zakazuji mu však, aby se ke své dámě přiblížil, dokud mu k tomu nedám svolení. Rozumíte?"
"Poslechne, i když pro něho nebude splnění tohoto rozkazu lehké."
"Vy pak budete bdít nad tím, aby byla tato podmínka přísně splněná."
"Veličenstvo, musím si přece jen dovolit, že odmítám takovou zodpovědnost."
"Proč?"

"Protože jsem trvale vzdálený od své sestry a jiné povinnosti "
"Eh," přerušil ho císař, "teď budete své sestře nablízku a splnění jiných vašich povinností bude svěřeno jiným."
"Pak bude mou úlohou bdít nad tím, aby rozkazy vašeho veličenstva byla přesně splněné."
"To také očekávám. Náš hlavní stan opustí co nejdříve Jeannettu, ale nechám tady posádku."
Kapitán zrudl radostí.
Tušil, o čem císař teď rozhodne.
"Její velení převezmete vy," pokračoval Napoleon.
"Oznámím generálu Drouetovi vše potřebné. Kromě in
strukcí, které od něho dostanete, bude vaší povinností posílat mi denně zprávy o stavu vaší. sestry. Přihodíli se něco neobyčejného, dáte mi okamžitě zprávu po zvláštním kurýrovi."
"Veličenstvo, cítím se šťastný, že jsem poctěný těmito úkoly, ale musím poznamenat, že ještě uznávám za potřebné zmínit se o svých právech - -"
"V té věci je pokyn stručný. Zní takto: Vaše sestra a vaše matka jsou vašimi zajatci, ovšem neoficiálně, jen tajně. Obě dámy nesmějí bez mého svolení opustit dvorec."
Vešel sluha a ohlašoval generála Droueta, který vstoupil přímo za sluhou.
Napoleon se k němu obrátil.
"Je zajatý?" ptal se ho.
"Pohříchu, zatím ne, sire," zněla odpověď. "Až dosud nebyla nalezená ani stopa."

"Snad tedy hledali špatně."
"Až dosud bylo prohledáno vše, kromě komnat dam."
"Kterých dam?"
"Paní baronky a dam Richemontových."
"Ať hledají i u nich."
"Není nutné brát poněkud ohled na poranění mademoiselly Margot?"
Napoleon se zadíval před sebe a pak odpověděl:
"Jediná šetrnost, kterou jí mohu dovolit, je, že její pokoj nebudou prohledávat cizí lidé, ale její bratr."
To byla pomsta za Margotino odmítnutí.
Císař pokračoval:
"Kapitáne, odeberte se ihned do pokoje svých příbuzných a vykonejte tam prohlídku co možná nejpodrobnější."
. 115

Kapitán se poklonil a řekl:
"Dovoluji si poznamenat, že veškeré naše hledání a pátrání při sebevětší pečlivosti může snad být marné a že Průsak tady i přes to bude ukrytý. Tento starý dvorec má plno úkrytů. Abychom šli zcela najisto, bylo by nutné dohodnout se s někým, kdo tento dům dobře zná."
"Nenajde se nikdo, kdo by se odhodlal k tomu, aby své panstvo zradil," řekl Drouet.
"Já jednoho znám," prohodil Richemonte.
"Kdo je to?"
"Starý kočí, Florián."
"Ten se mi zrovna zdá být velice oddaný svému panstvu."
"To se jen zdá, můj • generále. Mám už důkazy, že je oddanější mně než baronce nebo baronovi de Sainte-Marie."
"Zdá se, že ten baron je poněkud lehkomyslný?" ptal se Napoleon.
"Není o něm známé, že by' byl příliš charakterní," odpověděl kapitán.
"Takoví lidé jsou slabí a dají se snadno zastrašit. Vys toupíte poněkud vážně a tím zastrašíte barona, aby řekl pravdu. Kapitána Richemonta jsem jmenoval velitelem posádky na Jeannettě. Kapitán teď půjde k baronce i jejímu synovi a také k dámám Richemontovým a ohlásí jim, že jsou jeho vězni."
"Takové přísné opatření -" chtěl namítnout generál.
"Je velmi odůvodněné," přerušil ho Napoleon rychle. "Přijmou pod svou střechu prušáckého vyzvědače, ukrývají ho to je velezrada, to si ve válečné době zaslouží dvojnásobný trest. Zákon stanoví za tento zločin okamžitou smrt. Ať přijde ihned kočí, o kterém jste se zmínil."
Tato slova byla určené Richemontovi.
Kapitán vyřídil sluhovi rozkaz, aby ihned přivedl k císaři Floriána.
To se také ihned stalo.
Florián vstoupil s plachostí, kterou mívají osoby velice nízkého postavení k velmi vysokým hodnostářům.
"Vy jste barončin kočí?" ptal se ho císař.
"K službám, Veličenstvo," odpověděl Florián úzkostlivě.
"Sloužíte u ní už dlouho?"
"Už mnoho let."
"Jste s ní spokojený?"
116

"Hm," bručel rozpačitě, nemotorně otáčel čepicí v ruce a nakonec dodal:
"Zbývá mi hodně, co bych si přál "
"Naskytla se pro vás lepší služba, budeteli jí hoden."
Tvář kočího se rychle vyjasnila.
"Ó, chtěl jsem už dávno odtud," řekl.
"Dobrá, buďte tedy upřímný, chceteli se udělat šťastný, a povězte nám, znáteli Prasáka, který je husarský důstojník a tajně přicházívá na tento dvorec."
"Ne, sire, žádného neznám."
"Mluvíte pravdu?"
"Ano."
"Snad tu byl ten člověk pod jiným jménem?"
"To by mi bylo hned nápadné. Sem přicházeli jenom známí lidé."
"Znáte snad tedy toho barončina přítele nebo příbuzného, který je lodní kapitán?"
"Ano, toho znám."
"Je tady na návštěvě?"
"Byl tady. Je to ten pán, který dnes tak dobře posloužil marodérům."

"Byl tady už delší dobu?"
"Několik dní."
"Byl často pohromadě s mademoiselle Margot?"
Florián se díval hloupě a rozpačitě před sebe.
"Hm! Ano!" vyrazil ze sebe a smál se na celé kolo.
"Proč se smějete?"
"No, vždyť to byli milenci!"
"Bylo to všeobecně známé?"
"Vždyť to bylo vidět! Vrkali spolu jako holoubátka."
"Kde je teď?"
"Je pryč! Fuč!"
"O tom se pochybuje. Je tady prý schovaný."
"Schovaný? To ho ani nenapadne. Vím to mnohem lépe, sire."
"Tak? Proč to víte lépe?"
"Protože mi to řekl."
"Ach, konečně stopa! Co vám řekl?"
"Že uprchne!"
"Ale snad přece neúprchl ihned?"
"Okamžitě."
"To není možné!"
117

"Ó, sám mi to řekl. Když jsme stáli u hospody v lese, poodešel jsem trochu stranou a on ke mně přišel. Řekl mi, že musí utéct, protože - protože -"
Kočí dával najevo hrozné rozpaky.
"Pokračujte!" vyzval ho císař. "Poroučím vám, abyste mi řekl úplnou pravdu! Proč musel uprchnout? Co řekl?"
Florián odpověděl velmi stísněně a stydlivě:
"Řekl, že musí pryč, protože protože - - on - protože císař chce mít Margot pro sebe a jen proto se s ním pohádal!"
"Bah!" řekl Napoleon opovržlivě a s nevýslovnou pýchou.
"Ano, tak to řekl," pokračoval Florián. "Měl za to, že by byl ztracený, kdyby se tu ještě jednou ukázal. Ale nechtěl svou nejmilejší a paní baronku uvádět do rozpaků, a proto okamžitě utekl."
"Kam?"
"Mám říct milostivé paní, že jde nejdříve do Lucemburku a pak do Kolína. Když mne opouštěl, pustil se směrem k Donzy."
"Mluvíte pravdu?" ptal se císař přísně.
"Ano. Proč bych lhal?"
"Víc neříkal nic?"
"Ó, ano."
"Co?"
"Že zase přijde."
"Kdy?"
"Až až ne, to nemůžu říct, veličenstvo!"
"Proč ne?"
"Zlobil byste se."
"Poroučím vám, abyste to i přesto řekl!"
"No, řekl, že se vrátí, až až až dostane císař od spojenců na frak."
Tváří Napoleona se mihl stín zvláštního a neurčitého výrazu.
Přemohl se však a ptal se dál:
"To je vše, co o něm víte a co řekl?"
"Ještě ne."
"Co ještě"
"Ještě vím dvě věci. Řekl, že mám dámám a panu baronovi vyřídit tisíceré pozdravy, mademoiselle Margot pak poslal tisíc políbení."
Drouet se laškovně usmál, císař však zůstal vážný a ptal se:
"A co víc?"

"Mám dávat dobrý pozor a později mu vše říct."
"Dávat pozor? Na co?"
"Zdržujeli se císař dlouho u Margot a zdali ji často líbá."
"Člověče, u Boha, vy jste upřímný!" vykřikl Napoleon.
"Ano, to jsem!" řekl kočí nesmíme hrdě.
Zdálo se, že považuje Napoleonův hněvivý výkřik za pochvalu.
"Jste tedy přesvědčený, že skutečně uprchl?" vyslýchal ho císař dále.
"Ano, vždyť jsem ho viděl odcházet."
"Ale mohl vás také oklamat."

"Mne?" řekl Florián udiveně. "Ten na to nevypadal! Na mne si hned tak někdo nepřijde!"
"To je na vás vidět!" odpověděl Napoleon posměšně. "Ale přece je možné, že nešel do Donzy a že se tady někde tajně skrývá. Nejsou tady místa, která by bylo možné použít za úkryt?"
"Ó, těch je mnoho!"
"Kde?"
"Například holubník!"
"Nesmysl!"
"Dále komora na mléko. Sám se v ní někdy schovávám!"
"Dobrá! Dobrá!" zvolal Napoleon a ukazoval ke dveřím. "Můžete jít!"
Florián se chystal k odchodu, ale u dveří se znovu zastavil a zeptal se:
"A to nové místo, veličenstvo? Prosím, abyste na mne nezapomněl!"
Poté zmizel.
Císař útrpně pokrčil rameny a obrátil se ke kapitánovi Richemontovi:
"Doporučil jste mi velmi chytrého diplomata! Je stejně hloupý jako upřímný a jsem přesvědčený, že nám řekl pravdu!"
Kdyby císař tušil, že větracím otvorem ve stropě se dívá dolů a všechno slyší ten, koho by tak rádi chytili, jak jinak by mluvil!
Napoleon pokračoval:
"Přesto však je možné, že se tady hledaný někde zdržuje. Tajemství, které ho zahaluje, musí být co nejrychleji objasněné. Musíme se dozvědět, zdali ten lodní kapitán a

husarský poručík je jedna osoba nebo ne. Tento úkol svěřím vám, kapitáne! Jděte!"
"Nejsem v uniformě, generále," obrátil se Richemonte ke Drouetovi. "Smím si vzít s sebou vojenský průvod, který by byl mou legitimací?"
"Vezměte si tolik mužů, kolik potřebujete!"
Kapitán odešel.

IX.
Richemonte v duchu jásal.
Rázem se viděl pánem situace.
Matka i sestra mu byly vydané na milost i nemilost.
Staneli se Margot milostnicí císaře, bude to začátek jeho štěstí.
Současně mu dal Napoleon do rukou také zbraň proti baronu Reillacovi.
Baron se nesmí dotknout Margot, musí od té chvíle s kapitánem jednat velmi šetrně, protože bylo jasné, že kapitán je teď Napoleonovým osobním chráněncem.
Richemonte šel proto nadmíru sebevědomě a hrdě dolů k stráži a vyťral si několik mužů, kteří ho měli doprovázet.
Zeptal se, kde jsou jednotlivé osoby ubytované, a odešel do přízemního bytu k baronovi.
"Znáte mne?" zeptal se ho.
"Ne," odpověděl SainteMarie nemálo udivený tím, že vidí k sobě tak nestoudně vstupovat cizího člověka.
"Jsem kapitán Richemonte, syn a bratr obou dam, které jsou tady hostmi."
Doufal, že svými slovy barona nesmírně překvapí.
Ale ten už věděl o jeho přítomnosti a řekl prostě:
"Ano? A co si přejete?"
"Posílá mne císař. Jste můj zajatec!"
I na to byl baron připravený.
"Váš zajatec?" ptal se. "Smím se zeptat, proč?"
"Jste podezřelý z velezrady. Přechováváte u sebe vyzvědače."
Baron pokrčil nedbale rameny a řekl:
"Hledáte ho tady?"
"Však ho najdeme. I kdyby to nebylo tady ve vašem poko

ji, někde přece jen bude. Nejlépe by bylo, abyste se přímo přiznal."
"Mám snad také poslouchat vaše urážky?" ptal se ho baron ostře.
"Dobrá! Prozatím vás opouštím, abych zatkl také baronku. Připomínám vám však, že zanechávám u vašich dveří vojáka na stráži. Tento muž má přísný rozkaz střelit na vás, kdybyste se pokoušel opustit svůj byt."
"Nemám důvod, abych utíkal! Jděte!"
Richemonte cítil, že se mu naprosto nepodařilo, aby mladému muži imponoval.

To ho přimělo k úmyslu, že si vážnost zajistí stůj co stůj.
Odebral se k baronce a vstoupil k ní takovým způsobem, že bylo možné ihned poznat, že přichází s nepřátelským úmyslem.
Baronka už byla informovaná o jeho příchodu, ale tvářila se, jako by nic nevěděla.
Richemonte dal přednost tomu, aby vešel neohlášený. Pohlédla proto na něho udiveně a řekla:
"Můj pane, zdá se, že jste zabloudil. Zřejmě hledáte někoho ze služebnictva!"
Usmál se rozvážně a odpověděl:
"Mýlíte se. Jste baronka de SainteMarie?"
"Ano."
"Nu, chtěl jsem k vám. Vidíte tedy, že jsem nezabloudil."
"Pak je mi líto, že jste se nejdříve neobrátil na mého sluhu. Přijímám návštěvy jen takových lidí, kteří mají tolik zdvořilosti a ohledů, že se ohlásí předem. Toto slyšení je tedy u konce dříve než začalo."
Obrátila se a chystala se k odchodu do vedlejšího pokoje.
"Stůjte!" zvolal. "Zůstaňte tady!"
Byl to tak velitelský hlas, že se nad ním v úžasu zastavila, pyšně na něho pohlédla a řekla:
"Co si to dovolujete? Mluvíte s paní tohoto domu!"
"Až dosud jste jí byla, ale od tohoto okamžiku jí už nejste!"
"Ach!"
Tato jediná slabika obsahovala opovržlivý údiv.
"Ano," pokračoval Richemonte. "Jen se dělejte ještě pyšnější - ale vaše panování tady je skončené."
"Kdo jste?" ptala se chladně a přísně.
122

"Moje jméno vám nebude neznámé. Jsem kapitán císařské armády Richemonte."
"Richemonte?" potřásala hlavou. "Neznám vás."
"Pospíším si proto, abych pomohl vaší paměti, madame. Jsou u vás na návštěvě dvě dámy, které se jmenují také Richemontovy?"
"Ano."
"Nuže, já jsem syn jedné a bratr druhé."
Baronka se tvářila, jako by přemýšlela, a odpověděla:
"Vzpomínám si, že jsem od paní Richemontové slyšela, že má nevlastního syna, ale poměr mezi ní a tímto synem není takový, aby mi mohla být jeho přítomnost milá, zvláště vynutíli si vstup takovým způsobem, který se příčí všem pravidlům společenského chování."
"A přece musíte dopustit, aby vám moje přítomnost byla vhod," řekl s důrazem. .
"Snad tím nechcete říct, že mi nepatří moje domácí právo?"
"Ano, právě to chci říct. Přicházím k vám totiž v úřední záležitosti."
"Ach! Vyměnil jste snad svůj kapitánský úřad s místem obecního drába? Vaše vystupování by o tom nasvědčovalo."
To už bylo pro něho přece jen mnoho.
Vycenil zuby, přemohl se však v naději, že konečné vítězství bude patřit jemu, a odpověděl:
"Stojím tady před vámi jako císařův zmocněnec a naléhavě vás žádám, abyste zachovala zdvořilost, kterou můžu jako takový na vás požadovat. Opak by vám mohl nesmírně uškodit."
"Jako císařův zmocněnec? Kde máte své zmocnění?"
"Naprosto nepotřebuji ukazovat vám nějaké listiny. Moje zmocnění stojí u dveří."
Otevřel je a ukázal vojáky, kteří stáli venku.
"To ovšem postačí," prohlásila baronka. "Teď jsem velice zvědavá na důvody, kterým jsem zavázaná díkem za to, že mne jeho veličenstvo vyznamenává čestnou stráží."
"Považujeteli tyto muže za čestnou stráž, pak jste na omylu. Je to spíš bezpečnostní stráž, které je uložené, aby zabránila útěku mé zajaté."
"Má to snad znamenat, že jsem váš zajatec?"
"Ano."
123

"Vzbuzujete ve mně největší úžas. Žádám vás, abyste mi vysvětlil důvody vašeho počínání." , "Důvod je velmi vážný. Nazývá se - velezrada."
"Žertujete! Kterou zem jsem měla zradit?"
"Francii!"
"Francii? Blouzníte?"
Svá slova provázela veselým, bezstarostným smíchem.

Ale kapitán stáhl zamračeně obočí a odpověděl:
"Nesmějte se! Tajně poskytujete přístřeší nepříteli vlasti. Je je velezrada, která se trestá smrtí!"
"Nepříteli vlasti? Kdo by to mohl být?" ptala se s úžasem.
"Je to Königsau, prušácký husarský poručík."
"Opakuji, že blouzníte!"
"Bah! Toto blouznění vás může snadno připravit o hlavu! Kde jste toho člověka ukryla?"
"Vaše otázka je víc než dotěrná!"
"Neodpovíteli mi, musím hledat!"
"Hledejte!"
"Ukažte mi tedy své komnaty!"
"Nesmíte očekávat, že budu dělat vůdce kapitánu Richemontovi. Podívejte se sám!"
"Mějte se na pozoru, abyste nemusela naříkat na své chování! Nejsem zvyklý na tón, který teď vůči mně používáte! Budu hledat!"
"Ale nic nenajdete!"
"Chcete nám opravdu namluvit, že tak zvaný císařův zachránce je námořník a váš příbuzný?"
"Je mi úplně lhostejné, čemu věříte nebo o čem pochybujete. Jakého díku se mu za to dostane, není mou věcí, ale věcí císaře!"
Richemonte otevíral sám pokoje, které baronka obývala, a velmi podrobně je prohlížel. Nenašel v nich však nic.
"Mohlo se ovšem předpokládat, že starší dáma není tak šťastná, aby směla u sebe schovávat husarského poručíka," řekl s jedovatým posměškem. Doufám, že ho najdu u mladší!"
Baronka pokrčila rameny a neodpověděla mu ani slovo.
"Moje návštěva u vás skončila," pokračoval.
"To je mi velice milé!" přerušila ho.
"Přesto jsme však spolu ještě neskončili," pokračoval pánovitým hlasem. "Musím vám říct, že jste mým zajatcem."
124

"Uložil vám to císař?"
"Ano!"
"Nepovažuji takovou odplatu za pohostinství zrovna hodnou císaře!"
"Vina je na vás. Zakazuji vám opouštět tento .pokoj! Zanechám tady stráž. Voják má přísný rozkaz ihned vás zastřelit, kdyby vás napadlo jednat proti mému příkazu!"
"Musím se podrobit, ale vyhrazuji si právo stížnosti a doufám, že mne teď opustíte."
"S největší radostí, madame! Velezrádkyně přece určitě není vhodná společnost pro slušného důstojníka."
Šel a nařídil vojákovi, aby baronku hlídal.
S ostatními muži se odebral k pokojům, které byly vyhrazeny paní Richemontové a Margot.
I tam byl očekávaný.
Florián, jakmile ho císař propustil, ihned utíkal konírnou nahoru do Königsauova úkrytu.
Odebral žebříkové schůdky, vedoucí na střechu a velmi snadno odstranitelné, dopravil je do zahrady, kde ovšem jejich účel nebylo možné uhodnout, i kdyby byly nalezeny. Pak se pustil do schodů, které vedly z konírny nahoru. Odstranil je také a snesl na ně hromadu smetí a podestýlky zpod koní.
"Tak," hučel si spokojeně, "napadneli chlapa prohledávat tam nahoře, pozná, jak je příjemné strkat nos do věcí, po kterých nikomu nic není."
Zavřel ohradu a postavil se na číhanou.
Richemonte našel pokoj své nevlastní matky prázdný.
Seděla u Margot, když k ní vstoupil.
"Dobrý večer, mamá' pozdravil posměšně. "To je neočekávané překvapení! Co?"
Sám ovšem očekával, že je uvidí nesmírně zaražené a zdrcené, a proto se divil, že v obličejích obou dam viděl jen výraz opovržlivé nenávisti.
"Co chceš?" ptala se paní Richemontová.
"Především jenom vás," odpověděl. "Co jsem vás postrádal, pociťoval jsem po vás takovou nesmírnou touhu, že tím větší je má radost, když vás teď konečně nalézám. Jak se vám daří?"
Margot ležela ještě na posteli. Obrátila se ke zdi a neodpověděla ani slovo.

125

"Nehraj žádné komedie!" řekla mu matka. "Opakuji svou otázku: Co chceš?"
"Vidět vás a pozdravit vás, opakuji i já."
Při těchto slovech se posadil na židli, a to tak klidně, jako by žil s dámami v největším přátelství.
"Vidíš nás - co dál?" ptala se matka.
"Rád bych především věděl, proč jste opustily Paříž."
"Docela prostě proto, že se nám tam už nelíbilo."
"To je mi novinka! Naopak jsem myslel, že se vám v hlavním městě neobyčejně líbí. Byly tam tak milé a příjemné zábavy!"
"Počítáš k tomu únos člověka a vražedné přepadení?"
"Samozřejmě!" saiál se Richemonte. "Ostatně nevím, o čem mluvíš a co tím myslíš. Jak stojí věci se slavným zasnoubením s tím poručíkem Königsauem?"
"To je věc Margot."
"Samozřejmě, protože ona s ním utekla!"
"Mlč, nestoudníče! Víš sám nejlépe, co nás vyhnalo!"
"Láska, mamá, láska!" chechtal se. "A co mne dnes k vám přivádí je také láska, totiž láska dětinská a sourozence."
Matčina tvář hořela hněvem.
"Nežnešvěcuj nejsvětější pocity lidského srdce tím, že o nich mluvíš!" zvolala. "Kdy pocítilo tvoje srdce lásku?"
"Například teď, milá mamá," odpověděl kapitán. "Láska k vám mne nutí, abych vás vyhledal. Chci vás varovat před velikým nebezpečím a ukázat na ještě větší štěstí."
"Jsili to ty, kdo tak mluví, pak je nebezpečí pro nás štěstím a štěstí nebezpečím."
"Mýlíš se, milá mamá. Nepřicházím k vám ve svém zájmu, ale jako císařův vyjednávač."
"Jeho veličenstvo nepotřebuje posílat vyjednávače!"
"Ach! Osobní návštěva by vám byla asi milejší?"
"Jakákoliv návštěva je nám milejší než tvoje. Ale záležitost, kvůli které přicházíš, je, jak se zdá, už vyřízená."
"Opravdu?"
"Tvá otázka je dotěrná, ponech šiji pro sebe! Rozešli jsme se s tebou. Nezajímáme se o tvé záležitosti a očekáváme, že i tobě budou naše záležitosti docela lhostejné."
"To je velice jasná řeč, pohříchu však nikoliv přiměřená okolnostem, na které musíte brát ohled."
"O jakých okolnostech mluvíš?"

"Předně o tom, že je třeba brát ohledy na vůli císaře."
"A za druhé?"
"Za druhé, že jsem byl před půl hodinou jmenovaný velitelem posádky na dvoře Jeannettě."
"Ach! Kdo tě jmenoval?"
"Sám císař," odpověděl pyšně.
"Pak si nemysli, že je to odměna za tvé zásluhy. Císař potřebuje nástroj a ty jím budeš, ale nadarmo. Použijeme stejný odpor proti tvým plánům, jako tomu bylo v Paříži."
"Dobrá! Mluvíte o mých plánech. Jako muž mám odvahu přiznat se vám, že mám plány, a to plány s Margot. Je mojí sestrou a smím po ní žádat, aby uěinila vše možné, abych byl povýšený. Císař jí věnuje zájem víc než obyčejný, a tento zájem musí být využitý i k jejímu, i k mému štěstí. Budeli odporovat, musí pak strpět, když použiji svou bratrskou moc. A to také udělám!"
"Je možné to od tebe očekávat, ale my se tě nebojíme."
"Že ne?" ptal se posměšně. "Ó, moje moc je větší a významnější, než si snad myslíte!"
"Přeceňuješ se! Císař sám musí Margot chránit."
"Ano. Ji i tebe už svěřil mé ochraně."
"Zříkáme se té ochrany!"
"Rád bych věděl, jak to provedete! Doufáte snad v pomoc vašeho Konigsaua? Bah! On, poručík, a Napoleon, mocný císař!"
"Jeho trůn ještě není znovu upevněný!"
"Doufáte snad, že bude poražený? Ručím vám svým slovem, že blbý maršál,,Vpřed" nepřijde podruhé do Paříže! Válka už začala. Nepřátelé Francie budou námi smetení jako tráva. Ostatně Königsau nebude proti nám ani bojovat. Bude jako vyzvědač oběšený dříve, než padne první výstřel."
"Zkus, můžešli svou hrozbu uskutečnit!"

"Právě se chystám to udělat. Kam jste ho schovaly?"
"Koho?"
"Konigsaua, Margotina seladona."
"Ach, ty myslíš, zeje tady ve dvoře? Jak jsi směšný!"
"Snad mi nechcete namluvit, že mne přelstíte?"
"Mysli si, co chceš!"
"Dobrá! Myslím si, že ten kapitán z Marseille není nikdo jiný než Kónigsau. Je tady schovaný - a já ho najdu!"
"Hledej ho!"
127

"To udělám. Ale upozorňuji vás na to, že bude pro vás lépe, vydáteli mi ho dobrovolně." "Neudělaly bychom to, ani kdyby byl u nás schovaný!" "Pak vám prohlašuji, že až na další opatření jste mými zajatci a že bez mého výslovného svolení nesmíte opustit svůj byt!"
"Smějeme se tomu!"
"Jen se smějte'! Abych vám ukázal, že nestrpím žerty, postavím vám vojáka ke dveřím. Má rozkaz, aby po vás střelil, kdybyste si chtěly východ vynutit."
Matka k němu přistoupila a ptala se ho s planoucíma očima:
"To myslíš vážně?"
"Naprosto vážně," odpověděl chladně.
"Ty chceš nás, své nejbližší příbuzné spoutat?"
"Vždyť mne k tomu nutíte!"
"Ať tě za to nebe potrestá! Zříkáme se tě. Prohlašujeme tě za nejnecitelnějšího zlosynana světě a budeme se modlit k bohu, abys byl zneškodněný."
"To zní velmi dramaticky, milá mamá. Je to velmi pěkný divadelní výjev. Jen škoda, že tady nejsme na jevišti. Váš Bůh nebude příliš nebezpečný. Jednám pro císaře a ten má v rukou veškerou moc."
"Bezbožný rouhači! Určitě tě stihne trest!"
"Na to klidně počkám. Dříve se však tady u vás trochu porozhlédnu."
Prohledal velmi podrobně obě komnaty, aniž by však našel nejmenší stopu po Kónigsauovi.
Vtom uviděl dveře, které vedly do pokoje, do kterého byl poručík zavedený Floriánem.
"Kam vedou ty dveře?" ptal se.
"Nevím," odpověděla matka.
"To mi chceš namluvit? Vy nechcete vědět, co je za tím vchodem?"
"Dveře byly z druhé strany zavřené."
"Ach, jak se zdá, je to rohový pokoj - a je z vnitřku uzavřený! Myslím, že jsem na pravé stopě! Musí mi otevřít!"
Zaklepal, ale odpověď se neozvala.
"Kdo je tam?" ptal se hlasitě.
Žádná odpověď.
"No, podívám se tedy, jak je pevný tento zámek."
128

Stiskl kliku. Povolila a dveře se otevřely.
"Ach, není zavřeno! Tys mne obelhala, matko! To se mi zdá podezřelé. Budu tady podrobněji pátrat."
Zavolal si jednoho vojáka a vzal si světlo.
Když vstoupili do vedlejší místnosti, uviděli sice nějaký nábytek, ale jinak tu nebyl nikdo.
Otvor vedoucí na střechu byl tak dobře zavřený, že ho nemohl zpozorovat.
"Prázdný!" zvolal. "Ale jsou tady ještě jedny dveře. Kam vedou?"
Podal vojákovi světlo a otevřel je.
"To je půda nebo seník," řekl kapitán Richemonte. "Jsme nad konírnou. Tady je úkryt!"
Nechal si svítit a pátral.
Našel úzké schody, které vedly dolů do Floriánovy ohrady.
"Tudy sejde dolů! Tady někde je! Rychle, za ním!"
Zatím co voják se světlem kráčel za ním, sestupoval co možná nejrychleji ze schodů.
Jeden dva tři čtyři a byl konec. Vždyť Florián nejspodnější schody odstranil a uklidil.
Richemonte udělal krok do vzduchu a ztratil rovnováhu i pevnou půdu pod nohama.
"Tisíc hromů!" vykřikl.
Nepodařilo se mu zachytit se pevného předmětu. Sletěl dolů a dopadl na měkkou, tuhou hmotu, ze které vycházel velmi ošklivý zápach.

"U sta hromů, kde to jsem?" křičel. "Posviť mi dolů!"
Voják klekl a svítil mu dolů.
Mnoho se nedalo poznat, ale Richemonte přesto křičel:
"Schází spodní část schodů, a já jsem spadl do hnoje. Uvaž svícen na řemen své šavle a spusť mi světlo dolů. Nevidím tu žádný východ."
Voják poslechl, a když měl nešťastný kapitán světlo v ruce, zpozoroval dveře, které vedly z ohrady do konírny.
"Pomůžu si tady na svobodu!" volal nahoru. "Vrať se ke svým kamarádům a počkej, až pro tebe přijdu." -
Šibalský Florián Rupprechtsberger ležel až dosud ukrytý ve své konírně.
Měl u sebe velikého psa, který, když zaslechl pád a hlomoz a pak cizí hlas, zavrčel tiše a výhružně.
"Pst!" řekl mu kočí tiše. "Nebudešli teď tiše, zkazíš žert mně i sobě."

Vtom Richemonte otevřel dveře, které vedly z ohrady, a vstoupil do konírny.
Kočího ani psa nezpozoroval, protože byli oba ukrytí v rohu.
"Teďho chyť a polož ho pěkně na slabinu!" šeptal Florián.
Pes docela potichu vyskočil, vrhl se na kapitána a srazil ho k zemi.
Přepadený hlasitě vykřikl, ale netroufal si výkřik opakovat, protože se bál psích zubů. Tušil, že by ho zvíře při nejmenším pohybu nebo při prvním zvuku uhryzlo.
Když se Florián přesvědčil, zeje Francouz v jeho rukou a že světlo zhaslo, vyškrábal se potichu ze svého koutku, otevřel dveře, vedoucí do zahrady a vyšel z konírny, aniž by ho Richemonte zpozoroval.
Ze zahrady se pak mohl velmi snadno dostat do dvora, aniž by kdo tušil, že byl před chvílí v konírně.

X.
Napoleon očekával s netrpělivostí výsledek kapitánova pátrání, ale nemohl se vyhnout svým povinnostem.
Byli u něho oba maršálkové a Drouet.
Z hlavního ležení u Sedanu dorazil do dvorce pobočník a přinesl neobyčejně důležité depeše.
Konala se proto veliká a tajná válečná porada.
Ale tak tajná, jak si tito pánové mysleli, přece jen rozmluva nebyla.
Na střeše u naslouchacího otvoru ležel Königsau a slyšel každé slovo, které tu bylo pronesené. Tím způsobem se stal svědkem velikého plánu polního .tažení, o kterém se radili.
Napoleon se při tom opět osvědčil jako starý, jen těžce přemožitelný bitevní rnistr a jako jemný znalec poměrů i osob, s kterými musel jednat.
Poměry byly tak naléhavé, že bylo rozhodnuto, aby se armáda okamžitě vydala na pochod.
I Napoleon sám chtěl už po krátkém nočním odpočinku vyrazit a odjet do Maubeuge, aby tam soustředil své vojsko.
Po skončené válečné poradě odjel Ney ihned do Sedanu, aby tam osobně co nejrychleji vykonal své přípravy.
Také Drouet byl připravený k brzskému odchodu. Poslové přicházeli a odcházeli po celou noc, ordonance za ordonancí, a nikdo by si včera ani nepomyslel, že malý dvorec Jeannette bude teď místem, ve kterém se rodily plány, které měly rozhodnout o osudu celé Evropy!
Napoleon, jakmile splnil své povinnosti vojevůdce, myslel na kapitána Richemonta.
Divil se, že ho už u sebe neviděl, a proto si pro něho poslal.
Sluha se vrátil se zprávou, že kapitán nikde není.

Proto bylo po něm rychle pátráno a výsledkem tohoto hledání bylo, že byl nalezený v konírně, v zubech velikého psa.
"Zastřelte tu bestii!" navrhoval jeden voják a chystal se, že si zajde pro zbraň.
"Probůh, ne!" volal druhý, který byl opatrnější než jeho kamarád.
"Proč ne?" ptal se první. "Jak tedy odstraníme psa? Na naše zavolání neposlechne a chytit ho a odtáhnout? Brrr! Nechci to ani zkusit!"
"Pes by kapitána usmrtil, jakmile by na něho byla namířená zbraň. Musíme najít člověka, kterého poslechne."
Vtom k nim přišel čeledín a řekl:

"Ten pes neposlechne nikoho jiného než kočího Floriána."
"Kde je Florián?"
"To nevím."
"Musíme ho co nejrychleji najít."
Ale prohnaného Floriána napadlo až po delší době, aby se ukázal. Byl rychle přiveden, ale v tu chvíli bylo už u konírny plno lidí, kteří se chtěli na divadlo také podívat.
"Co se tu stalo?" ptal se rozšafně. "Povídali mi, že můj pes drží jakéhosi kapitána za límec."
"Ano," odpověděli mu. "Zavolej to zvíře k sobě!"
"Jen pomalu, pomalu! Dříve se musíme na toho kapitána trochu podívat, abychom věděli, že se nikdo nemýlil."
"Chlape, proč váháš!" volal ten, který dříve mluvil o zastřelení. "Nebo chceš, aby kapitán staré gardy zahynul v tesácích tvého psa?"
"Já tomu nevěřím. Kapitán ř;taré gardy se neplíží tajně jako zloděj do koníren cizích lidí!"
"A přece je to tak! Zvíře bude zastřelené za trest, že se opovážilo dotknout se důstojníka velikého císaře!"
"Bah! Můj pes konal j.en svou povinnost! Kdo se chce na něho odvážit, má co dělat s jeho zuby a se mnou. Pamatujte si, je to pravý pyrenejský pes, silný jako medvěd, chytrý jako liška a rychlý jako blesk. Radím vám, abyste nedělali žádné hlouposti."
Vzal jednomu čeledínovi svítilnu z ruky a přiblížil se ke skupině, která vyvolávala takovou značnou pozornost.
Když pes poznal svého pána, vrtěl ocasem, ale neodvrátil své zuby od kapitánova hrdla.
132

"Holá, Tygře, koho jsi to chytil?" ptal se kočí a sklonil se k ležícímu muži. "U všedi čertů! Je to pravda! Vždyť je to pan kapitán Richemonte! Kliď se, Tygre! Tento muž není darebák, je to poctivec!"
Pes na tento povel poslušně pustil svou kořist a odplížil se.
Richemonte se zvolna zvedl. Potácel se. Byl víc mrtvý než živý. Jeho obličej byl smrtelně bledý.
"Zastřelte tu potvoru!" byla jeho první slova.
"Radím vám dobře," odpověděl kočí. "Pes je vycvičený, že při nejmenším nepřátelském pohybu se vrhne na člověka. Ale, u čerta, jak jste se dostal do této stáje?"
"Hledal jsejn uprchlíka."
"A ten měl být tady? Vždyť jsem řekl císaři, že teď je už určitě daleko! A jak to vypadáte, kapitáne!"
"Spadl jsem shora."
"Odkud shora?"
"Z prožluklých schodů tady v té ohradě."
"U všech čertů! A jak jste se sem dostal? Vždyť je tam jen polovina schodů! Ale tak to bývá, když se poctivým lidem nechce věřit. A teď vypadáte jako, jako no, a jak! A teď voníte jako, jako no, a jak!"
"A ke všemu máte ihned přijít k císaři!" řekl posel, kterého poslal Napoleon.
"K císaři? Můj Bože, co dělat?"
"No, jděte na strážnici, tam se rychle umyjte a oblečte se prozatím do šatů některého vojáka. Oznámím zatím císaři, co znemožnilo, abyste se okamžitě k němu dostavil."
Stalo se.
Houf zvědavců se rychle rozprchl, a když byl Florián se svým psem sám, pohladil ho laskavě a řekl:
"To jsi provedl znamenitě, Tygře! Chlap vystál jistě smrtelné úzkosti a to mu určitě neuškodí -"
O něco později stál Richemonte před císařem.
Ten ho uvítal tím ironickým pohledem, který nikdo rád necítil, a řekl s tichým úsměvem:
"Jak slyším, kapitáne, stal jste se mučedníkem naší věci?"
"Ano, sire, jen ne církevním způsobem."
"Ano, ano, pozoruji, že nevoníte zrovna svatě. S jakým výsledkem se setkalo vaše pátrání?"
"Až dosud, pohříchu, se žádným. Touto nehodou jsem byl zdržený, takže jsem nemohl ve svém pátrání pokračovat."
"U koho jste byl?"
133

"Především u barona."
"Co říkal?"
"Zapíral. Dovolil jsem si ho potrestat domácím vězením a postavit u jeho dveří vojáka."
"Dobrá! Dál!"
"Pak jsem vyhledal jeho matku. I ta zapírala."
"Dal jste jí také domácí vězení?"
"Ano."
"Hm! Od toho jste měl raději upustit. Je paní domu a já jsem její host. Kam jste šel pak?"
"KMargot."
Císařův obličej ožil.
"Jak jste našel mladou dámu?" ptal se se zřejmým zájmem.
"Ležela na posteli. Byla u ní matka."
"Co vám odpověděla na vaše dotazy?"
"Margot nepromluvila ani slovo."
Napoleonův obličej se opět zachmuřil.
"Zdá se, že má velmi silnou vůli a pevný, výrazný charakter," řekl. "Ale nejkrásnější ozdoba ženy je něha, mírnost a měkká, poddajná povaha. Jakou zprávu vám dala matka?"
"Docela žádnou. Ani se k ničemu nepřiznala, ani nic nepopřela."
"Ach! Také hrdá! Nebo je na vině posel?"
"Já? Ó, nikoliv, sire!"
"Snad přece! Jste s dámami velice znepřátelený, to je pak těžké dosáhnout nějaké úspěchy."
"Zavazuji se svou ctí, sire, že mne dámy přece poslechnou. Vždyť se jedná pouze o to, aby byl zlomený vliv toho Prasáka, a to je velmi snadná úloha."
"Věříte ještě teď, že je někde tady?"
"Byl jsem oklamaný."
"Jakže?"
"Kdyby byl ještě tady, jistě bych u dam zpozoroval aspoň trochu nepokoje."
"A nebylo to tak?"
"Ne, ani trochu."
"Žádné náhlé zardění, žádné zblednutí, prudké škubnutí rukou, když jste řekl, že ho budete hledat?"
"Ne, nic z toho všeho, sire!"
"Kam jste odešel pak?"
"Z pokoje Margot vedou dveře do další místnosti. Vstoupil
134

jsem tam a dostal jsem se na půdu nad stájemi, která se mi zdála velmi vhodná za úkryt, ale pres to tam nebyla živá duše."
Kapitán Richemonte líčil dál svoje neštěstí.
Císař ho vyslechl a řekl:
"Vaše úspěchy nejsou takové, jak bych si přál. Doufám, že vaše další přičinění bude mít lepší výsledek."
"Veličenstvo, všemi svými silami jsem vám k službám."
Císař spokojeně přisvědčil.
"Bylo provedeno ještě jiné pátrání?" ptal se.
"Ano. Přicházím ze strážnice, kde jsem se dozvěděl, že generál Drouet nařídil prohlídku celého dvorce. Ale i ta zůstala bezvýsledná."
"Ať jsou tedy všechny tyto zbytečné prohlídky zastavené. Nejlepší bylo vykonané tím, že byly dámy prostě izolované. Už je máte v rukou. Moje intence jsou vám známé. A aby se předešlo všem možnostem, bude přiměřené, aby byla mladá dáma co nejdříve provdaná."
Richemonte se uklonil.
"Směl bych vyslovit prosbu o malý pokyn?" ptal se.
"Vypravoval jste mi o baronu Reillacovi."
"Ano, veličenstvo!"
"Miluje vaší sestru?"
"Všemožně se namáhal, aby mne o tom přesvědčil."
Císař založil ruce dozadu, jak míval ve zvyku, a přecházel zvolna a zamyšleně po pokoji.
Teprve po delší chvíli se zastavil u Richemonta, vzal ho za knoflík kabátu a ptal se ho:
"Doufám, že se na vás můžu spolehnout!"
"Můj život náleží vašemu veličenstvu," odpověděl kapitán.

"Dovedl byste provést mou plnou moc, kdybyste měl dor volení použít ji jen v případě nejvyšší potřeby?"
"Myslím, že ano."
"Pak vám řeknu, že vaše sestra se má stát už v nejbližších dnech chotí barona de Reillaca."
"Jsem vám k službám, veličenstvo, ačkoliv jsem přesvědčený, že se setkám s fce právě malým odporem."
"Na čí straně?"
"Především u své sestry."
"Ten přece překonáte, protože jste její bratr. A pak?"
"Pak u úřadů," odpověděl Richemonte váhavě.

Napoleon svraštil čelo.
"Úřad jsem já!" řekl.
"O tom jsem přesvědčený, sire. Ale je nutné svolení mé sestry. Obávám se, že odepře."
"Počkejte!"
Císař popošel ke stolu, vzal list papíru a psal.
Pak podal řádky kapitánovi.
"Čtěte!"
Richemonte poslechl. Sotva pohlédl do listiny, dostala jeho tvář vítězný výraz.
"Stačí to?" ptal se Napoleon sebevědomě.
"Ó, všichni si pospíší, aby splnili rozkaz vašeho veličenstva."
"O tom jsem přesvědčený. Máte snad ještě nějaké přání?"
"Nikoliv, jedině to, aby mi byla zachovaná milost mého císaře."
"To je vaše věc. Věrné sluhy dovedu odměňovat. Provedení vaší úlohy je spojené s velkou obětí. Dám rozkaz, aby vám byly dané potřebné prostředky. Rozhodně však budu s vámi ještě před svým odjezdem mluvit."
"Směl bych odjet zítra do Sedanu k Reillacovi, sire?"
"Udělejte to. Ale postarejte se o to, aby v době vaší nepřítomnosti nebylo žádné vaše opatření zameškané."
Císař udělal posunek, že ho propouští, a kapitán se hluboce poklonil a odešel.
Byl si teď jistý svým vítězstvím.
Měl v rukou jeden z těch listů, před kterými i úřady musely povolit, měl v rukou list, proti kterému nebyl možný odpor ani odvolání a vůči kterému i všechny paragrafy zákona musí mlčet.

136
135

XI.
Z této rozmluvy neušlo Kónigsauovi ani slovo.
Ještě čekal, až viděl, že se císař chystá k odpočinku. Teprve pak se zvedl ze své pozorovatelny.
Málem by vykřikl překvapením, protože zpozoroval postavu, která stála těsně u něho.
"Pst," ozvala se postava. "Nelekejte se!"
"Ach, Floriáne, věrná duše! Ale myslel jsem si, že jsou schody odstraněné?"
"Ano, jsou pryč. Jsou dobře schované v zahradě. Ale řekl jsem vám přece, že na střechu je ještě jeden přístup, hlavní vchod."
"Jaké štěstí, že nepomysleli na to, aby ho použili a hledali mne tady!"
"Ano. Právě to ti nejchytřejší chlapi neudělali."
"Byl bych snad ztracený."
"Ještě ne, pane poručíku. Byl jsem už na stráži a poskytl bych vám prostředek, abyste zmizel."
"Jaký?"
"Tento."
Udělal několik kroků dozadu a zvedl do výše dlouhý předmět, v kterém Konigsau poznal žebřík.
"Pomocí tohoto žebříku byste mohl zmizet do svého pokoje," řekl kočí. "Dával jste dobrý pozor?"
"Ó, slyšel jsem mnoho, velmi mnoho."
"Přinese vám to užitek?"
"Ano. Musím mluvit s mademoisellou Margot a její matkou. Můžu to udělat?"
"Proč ne?"
"U dveří stojí voják."
"Ano, ale za nimi a ne v pokoji. Však budete mluvit tiše.

Ostatně můžu také sejít dolů a bavit se s ním, aby byla jeho pozornost odvrácená. Ale řekněte, zdali tady zamýšlíte zůstat ještě déle."
"Ó, nikoliv.,Musím odtud, co nejrychleji odtud."
"Snad ne ještě dnes v noci?"
"Ano."
"To je příliš nebezpečné!"
"Proč?"
"Byli přece odtud vyslaní jezdci, aby vás hledali."
"Hm. A přece musím pryč. Mnoho, velmi mnoho na tom závisí. Musím ihned k Blucherovi."
"To je něco jiného. Pak není o čem uvažovat."
"Kdybych se mohl přestrojit!"
"Proč ne? Ach, napadla mně velmi dobrá myšlenka. Víte, jaké přestrojení by bylo nejlepší?"
"Jaké?"
"Oblékněte se za francouzského důstojníka."
"Tento návrh zní opravdu velmi pěkně. Ale kde mám vzít stejnokroj?"
"Ukrást!"
"Floriáne!"
"Ach, bah! Ukradne se. My Němci to přece umíme! Jak bychom ji jinak dostali? Nebo snad chcete navštívit nějakého generála a poprosit ho, aby vám půjčil jedny šaty?"
"To je pravda. Ostatně by tady bylo veškeré uvažování směšné. Ale kdo má být okradený? Musí mít moji postavu."
"Však ji má."
"Kdo?"
"Bude vám vhod, pojedeteli jako major?"
"Určitě! Proč ne? To bude povýšení!"
"Nuže - pobočník, který přišel, je major u dragounů. Byl hrozně unavený dlouhou jízdou a šel hned spát. Chrápe jako německá myš a neprobudí se. Vplížím se k němu a seberu mu celou uniformu."
"Ale kdyby procitl?"
"Pak mu povím, že mu chci vyčistit šaty."
"To by šlo. A kůň?"
"Bude připravený. Na starém kozlu byste přece nejel."
"Dobrá! Ale teď hlavní věc, a to nejtěžší: Margot musí se mnou a její matka také!"
"Hrome!" vyklouzlo kočímu z úst.
138

L

"Ano, je to naprosto potřebné, dokonce nutné."
"Smím se zeptat, proč?"
"Císař ji chce v nejbližších dnech provdat."
"Za koho?"
r,Za barona Reillaca."
"Čert aby ho vzal. Ale mademoiselle Margot přece neřekne své ,ano'!"
"Bude k tomu přinucená. Richemonte má v kapse rozkaz nebo plnou moc císaře."
"V tom případě musí dámy odtud, a to ještě dnes v noci. Dovedou jezdit?"
"Ano. Slyšel jsem od Margot, že se učila jezdit na koni. Také mamá kdysi se svým chotěm často vyjela na projížďku."
"Ale je veliký rozdíl jet jako muž nebo jako dáma!"
"Ach! Dámy se mají přestrojit?"
"Samozřejmě. Musely by jet jako vaši sluhové."
"Jistě se pokusí, aby se v sedle udržely jako muži. Ale co šaty?"
"Budou pro ně také ukradené."
"Floriáne, Floriáne! Zdá se, že někdo je veliký darebák !" , "Ó, z lásky k vám a k mademoiselle Margot ukradnu třeba i notredamský kostel a odvleču ho z Paříže až na Sibiř!"
"A koně?"
"Koně taky. Postarám se o dva velmi trpělivé, ale přece rychlé běhouny. Ale kam se pojede?"
"Musím do Lutychu nebo do Namuru."
"Tak daleko dámy rozhodně s vámi nemůžou."

"Pohříchu, je to tak. Cesta je příliš dlouhá!"
"To by nebylo ještě nejhorší. Ale silnice je teď plná vojska a v obou jezdcích by byly dámy ihned poznány."
"Mohl bych sice jet pěšinami, aleje potřeba největší spěch, abych dorazil k Blucherovi v pravý čas."
"Co dělat?" ptal se kočí zamyšleně. "Hm. Snad najdu dobrou radu. Jedná se jen'o to, zda budete se mnou souhlasit."
"Poslouchám!"
"Mám kmotra v Gedinne, je to dobrá a věrná duše. Bydlí o samotě na pokraji lesa, nebylo by třeba obávat se zrady "
"Dámy by měly jet k němu?"
"Ano, na návštěvu jako vzdálené příbuzné.".
"K tomu je potřeba mnoho důvěry."
"Ručím za něho."
139

"Je francouzského smýšlení?"
"Je rodem Holanďan a nenávidí velký národ."
"Ale dámy u něho, tak samy a na cizím místě! Válka se může přenést i do těch končin!"
"Tím lépe!"
"Proč?"
"Francouzi ustoupí. Přirazíli tam Němci, budou obě tím lépe ukryté. Ostatně zůstanu u nich, přejeteli si, aby byly úplně v bezpečí."
"Dovolí to paní baronka?"
"Dovolila by to hned, ale já pojedu, aniž bych se jí ptal."
"Proč?"
"Hm! Myslím, že bude lépe, nedozvíli se panstvo nic. Nebude pak aspoň za nic odpovědné."
"Máte pravdu. Půjdu teď k dámám, abych promluvil s Margot. Je ještě otázka, zda bude mít dost síly."
"Nouze láme železo. Doufám, že to půjde."
"Jak dlouho pojedeme do Gedinne?"
"Je to asi pět mil cesty. Nevím, jak dámy jezdí, také budeme nuceni jet postranními cestami. Pojedeme přes Sedan a Bouillon, pak zatočíme nahoru do hor. Později budete moct opět jet po hlavní silnici, abyste se dostal rychle vpřed."
"Dobrá, přijímám tento návrh. Hlavní věc především je, aby byly obě dámy odstraněny z očí kapitána Richemonta. Je Gedinne opuštěné místo?"
"Naprosto opuštěné. Můj kmotr tam má v podstřeší malou sedničku. Tam budou moct dámy bydlet, aniž by někdo věděl o jejich přítomnosti. A teď budu dělat ničemu. Vezměte zatím žebřík a navštivte mademoiselle Margot."
Floriárj se potichu odplížil.
Kónigsau otevřel příklop, kterým se dostal do svého pokoje. Spustil dolů žebřík a rychle slezl.
Dole poslouchal za dveřmi, které vedly do pokoje Margot.
Zaslechl tichý šepot.
Nemohl rozeznat slova, ale přece nabyl přesvědčení, že v pokoji není cizí osoba.
Tiše zaklepal. Umlkly a poslouchaly. Poznal to z toho, že už neslyšel šepot.
Stiskl tiše kliku a dveře se malinko pootevřely. Spatřil Margot, která ležela v posteli, a matku, která seděla u ní. Nikoho jiného neviděl.
"Pst!" varoval je tiše.
140

A otevřel docela dveře a vstoupil.
Bledé Margotiny líce se začervenaly a oči se jí radostí zaleskly.
"Hugo!"
Vztáhla k němu obě ruce.
Přistoupil k ní a ona mu ovinula ruce kolem šíje a přivinula ho k sobě tak, že jeho obličej spočinul na jejích prsou.
"Můj Bože, čeho se odvažujete!" řekla matka šeptem. "Za dveřmi stojí voják!"
"Vstoupí dovnitř?" ptal se Kónigsau.
"Dosud to neudělal, ale může se o to každou chvíli pokusit."
"Znemožníme mu to."
Vyvinul se tiše z obětí milované dívky, šel po špičkách ke dveřím a zastrčil závoru.
"Zpozorujíli, že jsme se zavřely, budou dvojnásobně nedůvěřiví," řekla matka.
"Neškodí," odpověděl potichu. "Než otevřou, dávno zase zmizím."
"Kam, můj Hugo?" ptala se Margot.

"Nahoru na střechu."
"Jsi tam ve bezpečí?"
"Úplně. Dobrý Florián nade mnou bdí. - Ale, pověz mi, jak se ti daří?"
"Byla jsem nesmírně unavená, ale teď jsem už zase velmi silná," odpověděla s úsměvem.
"Trpíš bolestí?"
"Rány ani necítím, jen o tebe mám strach a srdce mě pro tebe bolí."
"Pro mne? Proč?"
"Že musíš kvůli mne vytrpět tolik svízelů. Byl jsi tak silný, tak dobrý a statečný, a za vděk usilují o tvůj život."
Vzal její hlavu do rukou, přitiskl ji na prsa, díval se jí hluboko do očí a řekl nejvroucnějším hlasem:
"Jediné tvé slovo, tvůj jediný pohled zase vše hned napraví."
"Máš mne opravdu tak rád?"
"Ano, nesmírně."
"Já tebe také. Proto mám o tebe takový strach, můj Hugo. Kdyby tě přistihli, jsi ztracený!"
"Neměj žádné obavy! Mne nepřistihnou!"

"Také v to doufám, protože tady zůstaneš ukrytý tak dlouho, dokud nebude cesta volná."
"To pohříchu není možné, milá Margot."
"Proč?"
"Protože tuto noc musím odjet."
"Můj Bože, to je nebezpečné! Ne, ne, Hugo, nepustím tě!"
Objala ho pevněji než dosud.
"A přece mne hned propustíš, když ti řeknu, že mne k tomu nutí povinnost."
"Ó, ta zlá povinnost, o které vy muži stále jen mluvíte! To je opravdu vaší povinností, abyste se vrhali z nebezpečí do nebezpečí?"
"Někdy ano. Člověk si ani na okamžik není jistý svým životem a důstojník to může o sobě říct tím spíše, protože víc než kdo jiný je k tomu oprávněný. Ostatně se jedná o to, abych našemu příteli prokázal nesmírně důležitou službu."
"Kterému příteli?"
"Maršálovi."
"Ach, našemu otci Blucherovi! Kvůli němu tedy musíš odtud?"
"Ano. Vyslal mne, abych pokud možná co nejvíce pátral po úmyslech a plánech našich nepřátel. Teď musím co nejrychleji zpátky."
"Dozvěděl jsi se něco?"
"Ano."
"Důležité zprávy?"
"Nesmírně důležité. Vyslechl jsem všechny Napoleonovy plány."
"Můj Bože, jaké máš štěstí! Ano, máš pravdu, pak se musíš vrátit k maršálovi. Ale s jakým nebezpečím je to spojené!"
Přitiskla k němu vroucně svou hlavu a dodala:
"Jak bych byla ráda, kdybych je mohla sdílet s tebou!"
Hugo ji něžně pohladil po vlasech a odpověděl:
"Co když se ti toto přání splní, můj životě?"
Zvedla k němu rychle oči a ptala se:
"Jak to myslíš, Hugo?"
"Myslím, zda bys měla odvahu, kdybys byla zdravá, abys mne doprovodila?"
"Ó, tu mám, mohla bych po tvém boku klidně vytrvat ve válečné vřavě. Věříš mi to?"

L

"Věřím, vždyť jsi mi to už jednou dokázala."
"Dokázala? Já? Kdy a kde?"
"V Paříži. Spěchala jsi za mnou, abys mne chránila, když jsem byl přepadený. Nebylo to odvážné?"
"Ó, to nebyla odvaha! Jednala jsem jen podle hlasu svého srdce!"
"To právě dokazuje, že máš odvážné srdce. Sdílela bys tedy i dnes se mnou nebezpečí?"
"Ó, jak ráda!"
"Ale jsi nemocná. Jsi příliš slabá."
"Kdyby to bylo nutné, měla bych k tomu už dost síly."

"Opravdu?"
"Určitě!"
"No, pak ti řeknu, že to snad bude potřebné!"
"Co říkáte!?" přerušila je matka. "Myslíte, že bychom mohly být donuceny k útěku z Jeannetty?"
"Pohříchu, ano, milá mamá."
"Ale proč? Ach, začínám tušit."
Svá slova provázela napůl nevrlým pohledem.
"Jsem přesvědčený, že se mýlíte," řekl Hugo.
"Myslím, že hádám správně."
"Zkusme to tedy."
"Jste trochu žárlivý, můj milý pane Konigsaue."
"Ani zdaleka."
"Ó, přece! A myslíte, že hodnost císaře postačí, aby bylo dívčí srdce zmatené."
"Toto dívčí srdce by nesmělo být tak silné jako srdce mé Margot, pro kterou by byla přímo urážka, kdybych měl pociťovat žárlivost.
"Děkuji ti, Hugo," řekla Margot. "Důvod je tedy jiný?"
"Ano, z císařovy strany ti hrozí veliké nebezpečí."
"Tedy přece jakási žárlivost!" usmála se paní Richemontová.
"O, nikoliv. Ale rozhodli o Margot, což jsem naštěstí vyslechl. Že byl kapitán Richemonte jmenovaný velitelem zdejší posádky, to snad už víte, mamá."
"Ano. Sám nám to řekl."
"V této souvislosti získal neobyčejnou pravomoc. Všichni ho mají poslechnout, aniž by byl za něco zodpovědný. Kromě toho mu císař rozkázal, aby vás tady držel v zajetí."
"Ale jen proto, že se domnívají, že jste tady vy?"
143

"Nikoliv, ale protože chtějí Margot provdat za barona Reillaca."
Margot se rychle zvedla.
"Za toho člověka?" ptala se.
"Ano."
"Kdo mne chce nutit?"
"Tvůj bratr, a to na rozkaz císaře."
"Žádný císař nemá takovou moc."
"Ale ano, milá Margot. Viděl jsem a slyšel, že Napoleon odevzdal tvému bratrovi plnou moc. Všechny úřady mu jsou teď k službám, aby tě jakýmkoliv způsobem k tomuto sňatku mohl přinutit."
"Můj Bože! Opravdu?" ptala se matka.
"Ano, bohužel," odpověděl. "Zítra pojede kapitán do Sedanu, aby o tom informoval Reillaca."
"Ale proč se mám stát ženou toho člověka?" ptala se Margot.
"Musím ti říct, milá Margot, že Reillac by po sňatku dostal přísný rozkaz, aby se tě nedotkl dříve, dokud mu to císař nedovolí."
Margot hořela.
"Zachraň mě, Hugo!" prosila.
"Jsem připravený, milá Margot. Ale můžu tě vzít pod svou ochranu jen tehdy, když opustíš Jeannettu zároveň se mnou."
"Ještě dnes v noci, Hugo?"
"Ano."
"Půjdu s tebou."
Paní Richemontová zbledla jako stěna.
"Musí se to zkusit," řekla. "Nepochybuji o tom, co říkáte, milý synu. To všechno jste slyšel sám?"
"Ano!"
"Dobře. Ale to opravdu není jiná záchrana než jen v útěku?"
"Nevím o ničem jiném."
"Co kdybychom apelovaly na velkomyslnost císaře?"
"Jak je velkomyslný, to vám nejlépe ukázal na mně, mamá."
"Máte pravdu. Ale je odtud možný útěk?"
"Myslím, že ano."
"Vždyťjsme zatčené, jsme hlídané!"
"Tento byt má ještě jiný východ."
144

"Já se mám také zúčastnit toho útěku?"
"Prosím vás o to."
"Kam nás dopravíte? K Blucherovi?"

"To zatím není možné. Císař vydal dnes nařízení k pochodu a zítra se dá vojsko do pohybu. Nedostali bychom se daleko. Florián mi doporučil hodného muže, u kterého budete v naprostém bezpečí. Florián nás k němu sám doprovodí."
"Kam?"
"DoGedinne."
"To je směrem ke Givetu. Musíme tedy přes Sedan, přímo francouzským středem. Není to příliš nebezpečné?"
"Nikoliv. Pojedu jako francouzský major."
"A my?"
"Jako moji sluhové."
Paní Richemontová mu pohlédla udiveně do obličeje.
"Jako - vaši sluhové?" ptala se.
"Ano."
"Vy žertujete!"
"Naopak, myslím to vážně. Rozhodně se musíte přestrojit do mužských šatů, protože jakmile zpozorují váš útěk, budou pátrat po dvou dámách!"
"To je neštěstí!"
"To je dobrodružství!" řekla Margot. "Já jako tvůj sluha!"
"Ale jak pojedeme?" ptala se znovu její matka. "V povoze?"
"Nikoliv, to by bylo příliš nápadné a obtížné. Pojedeme na koních." . •
"V mužských šatech?"
"Ano."
Pro Konigsaua bylo velmi těžké přimět paní Richemontovou k přijetí tohoto plánu. Margot se však na to přímo těšila
"Kdy vyrazíme?" ptala se.
"Florián vám dá zprávu. Ale řekni, nejsi slabá na takovou jízdu?"
"Cítím se k tomu dost silná."
"Dej Bůh, aby ses neklamala."
"Ví o tom něco moje sestřenka?" ptala s.e paní Richemontová.
"Nikoliv. Nikdo nesmi nic vědět, aby na nikoho nemohla padnout zodpovědnost."
145

Tak daleko dospěli v hovoru, když se potichu otevřely dveře, kterými dříve vstoupil Kónigsau.
Byl to Florián a vlekl s sebou veliký ranec šatstva.
"To je vše, co potřebujeme," šeptal.
"Moje majorská uniforma?" ptal se poručík.
"Ano. A tady dvoje jiné šaty pro dámy."
"Budou nám dobré?" ptala se Margot.
"Hm, to nevím. Ukradl jsem je potmě, takže nebyla možnost krást je podle přesné míry."
"Ukradl jste je?" ptala se paní Richemontová zděšeně.
"Ano, madame." • "Ale proč jste je kradl?"
"Protože jinak by nebylo možné sehnat potřebné věci."
"Ale nejsme pak trestuhodní?"
"Nedělejte si z toho starosti, milá mamá," řekl Kónigsau. "Prcháme, abychom unikli zajetí a ještě jiným nepříjemnostem. V takovém případě 'se nesmí vedlejší okolnosti brát tak přísně. Ale vidím tady i ženské šaty."
"Ano," odpověděl Florián. "Přinesl jsem pro obě dámy ještě jiný oblek, jaký nosí zdejší zámožnější dívky a paní."
"Ty jste také ukradl?"
"Nikoliv. Takový loupežník přece jen ještě nejsem. Tyto věci jsem si jen trochu vypůjčil."
"Od koho?"
"Od hospodyně."
"Vy jste ji zasvětil do plánu?"
"Ba ne. Řekl jsem jí, že se jedná o malý svatební žertík, a protože já jinak nejsem příliš nakloněný k žertování, uvěřila mi to."
"Ale k čemu ženské šaty, Floriáne?".
"To je přece velice jednoduché. Ve dne by byly dámy ve svých šatech všem lidem nápadné. Vojenské přestrojení máme proto, abychom se dostali ze Sedanu, pak už uvidíme. Ostatně dámy mohou přijít do Gedirme pouze v ženských šatech. Ale teď půjdu, abych se podíval, jak bychom nejsnadněji získali koně."
"Považujete za možné, že by sem kapitán Richemonte znovu přišel na prohlídku?" ptala se paní Richemontová.
"Ano, považuji to za velmi pravděpodobné."
"Ale pak zpozoruje naše šaty!"

"Nikoliv. Požádám pana Konigsaua, aby je vzal s sebou na
146

střechu a tam na mne počkal. Přinesl jsem všechno pouze proto, abyste se na to mohli trochu podívat."
Odešel.
Také Kónigsau se vrátil za malou chvíli na střechu.
Šaty vzal s sebou a tam očekával, až se vrátí věrný kočí.

147
XII.
Byla skoro půlnoc, když před vraty zastavil osamělý jezdec.
Byla tma jako v pytli.
"Kdo tam?" ptal se vojín, stojící na stráži.
"Armádní dodavatel Reillac," zněla odpověď.
"Volno."
Baron vjel do dvorce a seskočil z koně. Uvázal zvíře u plotu a šel do strážnice, kterou bylo možné velmi snadno poznat, protože byla osvětlená.
Když tam vstoupil, úžasem uskočil.
"Vy jste tady, kapitáne?" ptal se.
Skutečně, kapitán Richemonte byl v tuchvíli u stráží. Umínil si, že dnešní noc nebude spát, ale že bude celou noc bez přestání obcházet kolem dvorce. Vždyť bylo přece jen možné, že Kónigsau, jeli tady, mu při tom padne do rukou.
"A co vy tady, barone?" ptal se Richemonte.
"Dověděl jsem se, že se císař tady zastavil, proto jsem jel sem, abych si na zítřek vyprosil slyšení."
"V záležitostech armádních dodávek?"
"Samozřejmě."
"Chtěl jste prosit, abyste nemusel kupovat voly .na porážku tak tučné."
"A boty ne tak veliké," dodal velitel stráže.
"Jen žertujte," řekl Reillac. "Pro mne je věc velmi vážná. Vždyť se mi jedná o milióny. Dnes přišel rozkaz k pochodu. V hlavním sídle mám dostat rozkazy, ale to jsem si přece nemyslel, že se tady setkám s vámi, kapitáne."
"O, já jsem všude, kde se jedná o to, aby vám byla prokázaná služba," odpověděl Richemonte.
Reillac na něho pohledl jaksi zaraženě.
148

"Vy - mně?" ptal se.
Jindy to býval obyčejně on, kdo kapitánovi prokazoval služby.
"Ano, já vám," odpověděl klidně.
"Jaká by to mohla být služba?"
"Chceteli se to dozvědět, následujte mne do mého bytu."
"Vy tady máme byt?"
"Ano. Nebo má snad bydlet velitel posádky u své posádky?"
"Velitel posádky? Na Jeannettě?"
"Ano!"
"A já myslel, že jste někde nedaleko nepřátelských vojsk!"
"Odtud jsem se už vrátil. Ale pojďte!"
Vzal ho pod paží a vedl ho do pokoje, který si dal dnes vyhradit.
Když tam přišli, zapálil si doutník a lehl si pohodlně na divan.
"Sedněte si, barone!" řekl tónem mocného příznivce, který se právě nachází v dobré náladě.
Armádní dodavatel se zvolna posadil, díval se na svůj protějšek, potřásal hlavou a pak řekl:
"Kapitáne, s vámi se něco stalo!"
"Ano!" přisvědčil Richemonte.
"Ale co?"
"Je toho hodně! A doufám, že se se mnou ještě stane mnoho jiného."
"Jak se stalo, že jste se stal velitelem na Jeannettě?"
"Bah! Jak se stalo, že jste vojenský dodavatel?"
"K tomuto povolání mám peníze."
"A já zas způsobilost k tomuto místu."
"Hrome, zdá se, že jste v krátké době získal mnoho sebevědomí. Jak se to stalo?"
"Snad se to dozvíte. Ale dříve mi dovolte otázku."
"Ptejte se."
"Můžete mi půjčit deset tisíc franků?"
"Ani deset souš."

"Proč ne? Nemáte peníze?"
"Peněz mám dost, ale ne pro vás. Vy jste jako pijavice, která stále saje, aniž by kdy co vrátila."
"Nuže dobrá! Musím vám říct, že to byl pouze žert. Teď už nepotřebuji žádné peníze."
149

"Čert vám věř, já vám nevěřím! V celém vašem životě nebyl jediný okamžik, kdy byste nepotřeboval peníze."
"Pohříchu je to tak, ale dnes to už není pravda. Dnes přišel ten okamžik."
"Spadl z nebe?" ušklíbl se baron.
"Skoro," odpověděl kapitán klidně.
"Gratuluji!"
"Děkuji!"
"Ale pak snad přijde jednou také doba, kdy si vzpomenete na své směnky, které mám stále v rukou."
"Právě teď na ně myslím."
"Máte snad šlechetný úmysl vyplatit je?"
"Proč bych neměl?"
"Hrome, k tomu je třeba hodně peněz!"
"Bah! Mám k dispozici císařovu pokladnu."
"Blouzníte, milý kapitáne?"
"Vy jste hrozný osel, milovaný barone!"
"Proč?"
"Protože mi nedůvěřujete, že bych se mohl také jednou k něčemu dostat. Myslíte si snad, že by mně císař jen tak bez jakéhokoliv důvodu svěřil nynější zodpovědné místo?"
"To je pravda. Musel jste mu prokázat znamenité služby."
"Ano," přisvědčil kapitán vážně.
"Smím se ptát, jaké?"
"To zůstane prozatím tajemstvím. Poukazuji jen k tomu, že jsem se zdržoval několik dní blízko nepřátelského tábora."
"Hm! Zbytek je možné uhodnout. Místo zdejšího velitele posádky je tedy vysvětlené, ale zmínku o císařově pokladnici nemůžu stále pochopit."
"Mně je úplně lhostejné, zdali chápete nebo nic. Protože jste mi však prokázal některé služby, přece se vás ptám, zda bych vám mohl být nějakým způsobem vděčný."
Baron bezděky otevřel ústa.
"Vy se tváříte, kapitáne, jako byste tu měl neobyčejný vliv!" řekl.
"To také mám!" odpověděl Richemonte stručně.
"Tak tedy zaplaťte především mé směnky!"
"Udělám to co nejdřív!"
"Anebo -ještě by mi bylo milejší - a vám snad také - hm !"
Zarazil se a měřil pátravě kapitána.
"Nuže, jen mluvte!"
150

"Myslím, že by bylo výhodnější, kdybyste mi mohl zaplatit způsobem už častokrát naznačeným --"
"Jakým způsobem?" ptal se kapitán zdrženlivě.
"Mám na mysli Margot."
"Ach! Vy jste její tedy dosud nezřekl?"
"Ale nehrajme divadlo! Znáte mé úmysly příliš dobře!"
"Ale ty už nebudou při nejvyšší protekci, kterou se nyní těším, tak beznadějné."
"Co tím chcete říct?"
"Až dosud nic. Dříve však je potřeba stanovit vše potřebné. Máte určitě v úmyslu oženit se s mou sestrou?"
"Ano."
"Co mi dáte, když tento sňatek umožním?"
"Roztrhám vaše směnky."
"Jaký užitek přinese tento sňatek mé sestře?"
"Pro případ mé smrti jí ustanovím velkolepý vdovský plat."
"Bah! Máte hodně příbuzných?"
"Jen málo a vzdálené."
"Pak mám podmínku, aby se moje sestra stala o vaší smrti univerzální dědičkou."
"Kapitáne, žádáte příliš mnoho!"
"A vy o nic méně. Moje sestra má hodnotu značného jmění."
"O tom by se mohlo ještě mluvt - -"

"Mluvit? Ó, nikoliv, barone, říkám vám zcela upřímně, že nemám žádnou chuť ztrácet v této záležitosti třeba jen jediné slovo."
"Vy chcete skutky? A jaké?"
"Dáte mi listinu o tom, že moje sestra bude vaší univerzální dědičkou "
"Ano, ale až po svatbě."
"Nikoliv, před svatbou. Po ní by bylo už pozdě a já mám v úmyslu jednat pokud možno určitě."
"Dobrá! Souhlasím! Dál!"
"Roztrháte všechny mé směnky."
"Ovšem, až po svatbě."
"Nikoliv. Také před svatbou. Mám nejraději jistotu."
"Ale já také. Co kdybych dnes směnky roztrhal a zítra se dozvěděl, že domluvený sňatek se opět rozplyne?"
"Dám vám jistotu."
"Jakou?"

"Stačil by vám císařův rozkaz?"
"Hrome! Samozřejmě! Úplně!"
"Nuže dobrá! Roztrhejte směnky!"
"Snad nechcete říct, že císař ten rozkaz vydá?"
"Nikoliv. Ale chci říct, že ho už vydal."
Tato slova pronesl zvolna a s důrazem, tak chladně, že baron bezděky vyskočil a rychle se ptal:
"Hrom a peklo! Jste při rozumu nebo ne?"
"Nemyslím si, že bych ztratil rozum nebo že bych zhloupl. A co vy?"
"No, za hloupého vás také nepovažuji, ale za notně lehkomyslného."
"Myslíte si tedy, že vám jen něco namlouvám?"
"Ano, myslím si to, když se mám upřímně přiznat."
Vášeň, kterou baron cítil při vzpomínce na Margot, mu sálala z celého obličeje.
"Dokážu vám, že mluvím pravdu!"
"Dokažte!" zvolal baron.
"Jsem ochotný ukázat vám písemný císařův rozkaz a také se podle něho zachovat, ale mám dvě podmínky."
"Jaké?"
"Potvrdíte mi svým podpisem, že se moje sestra stane vaší univerzální dědičkou a vrátíte se ihned do Sedanu, abyste mi ještě před svítáním mohl vrátit mé směnky."
"Proč takový spěch?"
"Protože císař už časně ráno odjede. Nechápete, že vás chci císaři představit jako snoubence své sestry?"
Baronovy oči zářily chtivostí.
"Opravdu, kapitáne?" ozval se.
"Ano, opravdu."
"No, pak vám dám tu listinu, jalimile mi ukážete císařův rozkaz, a pojedu také hned do Sedanu, abych vám přinesl vaše směnky."
"Nemáte je u sebe?"
Ne "
"INC.
"A zavazujete se čestným slovem, že dodržíte své sliby?"
"Máte mé slovo," odpověděl baron a přisvědčil horlivě hlavou.
"Nuže - podívejte se!"
Kapitán vytáhl tobolku, otevřel ji a vyňal z ní list, který dostal od císaře.

Baron po něm sáhl a hltal slova vypoulenýma očima. Pak zvedl listinu proti světlu, aby ji zkoumal.
"Je pravá, pravá, pravá!" zvolal s jásotem. "Margot se stane mou ženou, konečně, konečně, konečně! U všech čertů, jak ji nejdříve potrestám za to, že mne nechala na sebe tak dlouho čekat!"
"Udělejte to, barone! Zasloužila si to!"
"Ale pak bude mít nebe na zemi!"
"A vy v tomto nebi peklo. Vraťte mi spis!"
Vzal baronovi listinu z rukou.
"Nesmím si ji nechat?" ptal se Reillac.
"Proč? Copak jste nečetl, že se mi uděluje plná moc, abych tuto záležitost zařídil?"
"Ano, je to tak!"

"A splnil jste už snad podmínky, které jsem vám uložil?"
"Copak to musí být opravdu okamžitě?"
"Ano, přítomnost císaře musí být využitá."
"Dejte mi tedy papír! V jaké formě si přejete, abych své vyjádření napsal?"
"Docela stručně. Napište, že se moje sestra má stát vaší univerzální dědičkou, protože máte v úmyslu vzít si ji za manželku."
Baron plný nadšení a radosti nad tím, že jeho přání se konečně splní, neuvažoval vůbec o tom, aby se zamyslel nad obsahem a významem vysloveného přání. Psal, co mu bylo diktované, a připojil také svůj podpis a datum.
"Tak! Stačí to?" zeptal se.
"Úplně!" odpověděl kapitán.
Jeho zrak spočinul jako zrak dravce na této důležité listině, když ji skládal a schovával do náprsní kapsy.
"Mluvil jste už s Margot?"
"Ano."
"Zná vůli císaře?"
"Tak tak!"
"A jak se k tomu staví?"
"Více pasivně než aktivně."
"Pak tedy mám už napůl vyhráno! A co matka?"
"Ó, ta se dá přece snadněji zkrotit než dcera. Řekl jsem prostě císaři úplnou pravdu."
"Jakou pravdu máte na mysli?"
"Že se dámy až dosud zdráhaly vašemu nápadnictví!"
. 153

"Hrome! Nebylo to pro mne potupné nebo urážlivé?"
"Naprosto ne! Vždyť nejste ani hezký, ani mladý. Lze tedy přece pochopit, že děvče plné života dá přednost šviháckému husarskému důstojníkovi. Co je na tom potupného?"
"Jste skoro víc než upřímný, kapitáne."
"Oh, označuji vždy věc jen pravými slovy." v
"Ale pak přicházíte velmi snadno do nebezpečí, že budete považovaný za hrubce."
"Tím také občas opravdu jsem."
"Jako například teď."
"To je mi jedno! Mezi přáteli se slovo neváží tak přísně, a že jsem váš přítel, to jsem vám už, doufám, dokázal."
"A při tom jednáte samozřejmě i ve svém zájmu."
"To nepopírám, i když můj zájem nevyžadoval, abych Margot tak napínal na skřipec, jak se stalo."
"Co tím myslíte? Co se stalo?"
"Margot je mým zajatcem."
"U všech čertů! Proč?"
"Aby byla přivedená k rozumu. Buď přivolí dobrovolně, a pak bude svatební obřad vykonaný veřejně a se vší slávou, anebo se bude zdráhat, a pak se stane vaší ženou ve svém pokoji, aniž by ji někdo žádal o svolení."
"A bude to platit?"
"Kdo může co dělat proti rozkazu císaře?"
"Ovšem! Ale přece nelze někdy vědět, co se - -"
"Bah!" přerušil ho kvapně kapitán. "Mám plnou moc, abych jednal podle svého uznání. Nemůže snad být Margot nemocná? Nemůže být raněná mrtvicí, že by ztratila řeč? Jenom mne nechtě jednat!"
"Kapitáne, Bůh ví, že jste výtečný chlap! Věru, jste hoden stát se mým švagrem!"
"Děkuji! Táto poklona mne naprosto nepřipraví o rozum. Ostatně se vás musím zeptat, jestli víte, co se přihodilo císaři po cestě sem?"
"Slyšel jsem o tom vypravovat v Sedanu. Byl přepadený."
"Co se mluvilo o jeho zachránění?"
"Hodně dobrodružného. Zachránil ho prý mladý muž, neobyčejně srdnatý, který kosil bandity jako trávu."
"Nesmysl! Víte, kdo byl ten hrdina?"
"Ne."
"Znáte ho velmi dobře. I vy jste s ním měl co dělat, a sice v Paříži: myslím totiž Konigsaua."
154

Baron nevěřícně potřásal hlavou.
Kapitán Richemonte jásavě pohlédl na svého soupeře a liboval si v jeho úžasu.
"Ano, anOj myslím opravdu poručíka Kónigsaua," opakoval kapitán a pronášel

důrazně každé slovo.
Baron znovu otevřel ústa dokořán.
Tentokrát bylo pro něho skutečně těžké nalézt slova.
"K6-nigsau?" ptal se váhavě.
"Ano."
"A tento prušácký husarský poručík že zachránil císaře?"
"Ano!"
"To není možné!"
"Ó, opravdu a skutečně."
"Vždyť jsem přece slyšel, že to byl lodní kapitán z Marseille."
"Byl to Kónigsau. Vydával se za námořního kapitána, protože byl v těchto krajinách na výzvědách. Prohledali jsme kvůli němu celý tento dvorec."
"On byl tady?"
"Zajisté." 'I
"Ale nenašli jste ho?"
"Pohříchu ne."
"Jaká škoda!"
"Samozřejmě! Já sám jsem dostal od císaře rozkaz, abych po něm pátral, ale moje námaha neměla žádný výsledek. Ostatně jsem při tom udělal nový objev. Znáte kočího Floriá na?"
"Ano. Podplatil jsem ho."
"Myslíte, že mu můžete důvěřovat?"
"Zajisté!"
"Varuji vás před ním. Stala se mi ošklivá nehoda a mám za to, že on je její původce. Nezdá se mi vůbec tak hloupý, jak by se rád dělal."
"Ale vždyť mi už v mnohém velice prospěl."
"A potají určitě ještě více uškodil. Dám si na toho člověka dobrý pozor. Viděl jsem například, že se dnes večer nepokojně plížil z místa na místo. Zdá se mi, že má něco za lubem. Snad je i spolčený s tím Kónigsauem."
"Tomu nevěřím."
"Ať ho to ani nenapadne. Ostatně jsem už s vámi ztratil hodně času. Musíme se rozejít."

"Co máte ještě tak nutného na práci?"
"Dávám pozor, zdali snad přece jen ještě toho Prušáka chytím. Neustále se plížím kolem dvorce. Při tom jsem zpozoroval vašeho Floriána, který se tím stal podezřelý."
"Nebudu vás tedy vyrušovat, kapitáne. Bylo by mi opravdu milé, kdyby se vám povedlo chytit toho Kónigsaua. Pojedu teď do Sedanu, abych vám přinesl vaše směnky. Ale předem vám říkám, zeje dostanete teprve po naší audienci u císaře."
"To je mi lhostejné. Nedáteli mi směnky, nedostanete Margot. Na tom nic nezměním."
"Mezi přáteli je potřeba poctivost a doufám přece, že jsme' přátelé. Tedy na shledanou, kapitáne!"
"Na shledanou!"
"Kdy vstane císař?"
"Za svítání."
"Musím si tedy pospíšit."
Opustil pokoj.
Kapitán stál u dveří a naslouchal, dokud kroky nedozněly. Pak si zhluboka oddychl a bručel si:
"Konečně, konečně jsem zvítězil! Ty proklaté směnky budou zničené a listina o dědictví ach, k čemu všemu se dá použit! Zaměníli se jméno, budu univerzální dědic já. Tuto listinu lze využít mnoha různými způsoby. Císař mi je nakloněný, Margot bude zkrocená, já se zbavím dluhů a budu si moct konečně odpočinout. Baronovi ovšem ještě nesmím říct, že se nesmí Margot dotknout. Myslím, že by ho mohlo něco napadnout a že by se ještě v poslední chvíli vyplašil."
Po tomto uvažování vyšel znovu ha dvůr, aby pokračoval ve své obchůzce.

155
156

XIII.
Krátce před tím přišel Florián ke Kónigsauovi na střechu.
Ten se už domyslel, že nastala doba k odchodu.
"Ó, nikoliv," řekl kočí. "Skoro se obávám, že nebude možné dostat se odtud."

Konigsau se poděsil.
"Proč by to nebylo možné?" ptal se.
"Protože Richemonte se dnes nechce uklidnit."
"Co dělá?"
"Plíží se neustále z kouta do kouta. Skoro se mi zdá, že tuší, že jste ještě na Jeannettě."
"Však se toho nasytí. Jen mějte ještě několik hodin trpělivost."
Tak uběhla zase hodina a Florián nepřicházel.
Konečně se objevil.
Konigsau slyšel, že potichu klel.
"Co se zase stalo?" ptal se ho.
"Teď jsem měl trochu nahnáno," odpověděl kočí. "Přijel sem jezdec, s kterým se kapitán až dosud bavil. Využil jsem ten čas k tomu, že jsem dopravil koně do zahrady. Se třemi se mi to podařilo, ale čtvrtý kůň je ještě ve stáji."
"Kapitán zase obchází?"
"Samozřejmě."
"To by se mu mělo znepříjemnit. Trvalo by dlouho, než by byl čtvrtý kůň vyvedený do zahrady?"
"Nejvýš pět minut."
"Je možné vyjet ze zahrady, aniž by to kdo slyšel?"
"Ano, jakmile budou veliká vrata otevřená z vnitřku."
"Kde teď obchází kapitán?"
"Teď číhá venku kolem celého dvorce."
"Nebylo by možné použít psa?"

"Safra! Ano, na toho jsem si nevzpomněl."
"Nuže tedy! Ať ho drží tak dlouho, dokud budeme potřebovat."
"Hned to zařídím. Převlékněte se zatím, pane Kónigsaue, a zaneste také dámám šaty dolů. Váš nynější oblek a ženské šaty, které jsem si vypůjčil, budou zabalené do plášťů a sepjaté řemeny. Všechen ostatní majetek dam zůstane tady. Máte dost peněz?"
"Zajisté."
"Jinak bych vám dal i peníze."
Rychle atiše se vzdálil a pustil se do dvora, kde byl na řetězu uvázaný pes. Odvázal ho a řekl mu:
"Pojď, Tygře! Popadneš toho chlapa ještě jednou, ale tiše, aby nevznikl žádný hluk. Ostatně nás potom doprovodíš, jsi statný chlapík a můžeš nám ještě velice prospět."
Florián se s ním vyplížil ven a lehl si za vedlejší budovu.
Čekal asi čtvrt hodiny, když zaslechl tiché kroky.
Přitiskl hlavu k zemi, aby mohl blížícího se pozorovat proti obloze. Přes to, že byla tma, poznal kapitána.
Nechal ho projít.
"Chyť ho!" pošeptal pak tiše psovi.
Zvíře se vymrštilo velikými skoky vpřed. Temný výkřik, přitlumený, po kterém následoval pád těžkého těla a zlostné zavrčení - to bylo vše, co bylo slyšet.
Pak nastalo ticho.
Kočí už věděl, že má teď jistotu, zeje nepohodlný slídil dobře a bystře hlídaný.
Vrátil se do stáje a odvedl koně do zahrady a vyvedl je k osamělé lípě, stojící nedaleko dvorce v poli.
Po té se Florián opět vrátil do své komory, aby tu sebral všechno, co potřeboval, a pak vyšel na střechu.
Tady už čekal Konigsau v dragounské uniformě.
"Šlo všechno hladce?" ptal se nedočkavě.
"Ano."
"Kapitán je chycený?"
"Ano. Pes ho drží. Jak daleko jsou dámy?"
"Jsou také přichystané. Šlo to rychleji, než jsem si myslel."
"Půjdu tedy pro ně."
Florián sestoupil ze žebříku a záhy přivedl přestrojené dámy nahoru. Žebřík vytáhl na střechu, opřel ho o komú aby se zdálo, že je tady připravený jen pro kominíka, a pak zavřel otvor ve stropě příklopem.

"A teď, prosím, račte za mnou," řekl. "Ale pokud možno tiše, abychom nebyli zpozorováni."
Všichni tři kráčeli za ním přes celou střechu a dostali se k hlavnímu východu,

odtud na schody a na tmavou chodbu. Při tom museli rukama tápat po stěnách. Pak přišli na postranní schodiště a odtud se dostali na dvůr, pak do zahrady a dp pole.
"Kde jsou koně?" ptal se Kónigsau. "Myslel jsem, že je najdeme v zahradě."
"Zavedl jsem je dál, protože se mi to zdálo bezpečnější."
Po těch slovech je odvedl k lípě, kde každému zvlášť vykázal koně, kterého jim určil.
"A teď, prosím, abyste ještě okamžik počkali. Musím vyprostit Richemonta."
"Proč?"
"Protože si chci vzít psa s,sebou. Může nám ještě prospět.
A zase se odplížil.
Když dospěl nedaleko místa, kde Richemonte ležel, začal vykračovat hlasitěji a tvářil se, jako by chtěl obejít roh.
"Holá, co to?" ptal se. "Tygře, to jsi ty? Co tu máš? Ukaž!"
Sklonil se k zemi.
"Ach, chlape! Takže Kónigsau tady přece byl a padl mi do drápů! To je dobře, že jsem bděl. Počkej, hošíčku, teď tě vydám kapitánovi Richemontovi. Smíš sice vstát, ale nepokoušej se mi utéct! Můj pes by tě hned zase držel za límec a pak bych tě už nemohl chránit, byla by po tobě veta. Nech ho, Tygře, ale dávej dobrý pozor!"
Pes pustil muže, ležícího na zemi, ale nevzdaloval se od něho.
Richemonte se zvedl.
"Tisíc láteř!" zlořečil. "To je teď už po druhé!"
"Jakže? Pane kapitáne, to jste vy? Vy?" ptal se Florián udiveně.
"Ano, já! Člověče, proč necháváš toho psa tak pobíhat?"
"Protože mi měl chytit Konigsaua."
"Vždyť jsi sám tvrdil, že je už pryč."
"Ano, ale císař říkal, že snad přece jen bude tady někde schovaný. To mne hrozně mrzelo, že by mne takový Němec obelhal, a proto jsem si uložil, že ho chytím."
"To byla naprosto zbytečná horlivost. Odnesl jsem to já a už podruhé jsem byl blízko smrti."
159

"Ano, Tygr je znamenitý pes."
"Čert aby ho vzal! Ale teď se klid do postele, místo abys přiváděl jiné lidi do nebezpečí!"
"Pst, nemluvte tak hrubě, monsieur!"
"Proč? Copak si to nezasloužíš?"
"To nevím, ale můj pes by si mohl myslet, že se se mnou hádáte a strhl by vás znovu k zemi."
"Mizerná bestie! Drž ho!"
"Proč?"
"Protože chci odejít."
"Dobrá! Myslím, že i pro vás bude lépe, lehneteli si do postele. Němci nestojí za to, aby se dal člověk takto vodit za nos. Rozumíte, pane kapitáne?"
Richemonte už poodešel několik kroků, ale teď se zastavil.
"Jak to myslíš?" ptal se.
"Docela tak, jak jsem to řekl, pane kapitáne."
"Poslouchej, mně se zdá, že se mnou hraješ falešnou hru. Měj se na pozoru, abych tě při tom nepřistihl, jinak budeš mít se mnou potíže!"
"Ano, až dosud jsem vás při tom vždy přistihl a měl jste také potíže se psem."
Richemonte zuřivě odcházel a kočí se odebral ke svým třem průvodcům, kteří celý tento rozhovor vyslechli.
"To bylo trochu neprozřetelné," mínil Kónigsau. "Lépe by bylo zapískat na psa, než chodit k němu a ukazovat se."
"To je jedno. Ať ví, kdo to je, kdo se mu směje. Jinak by to člověka ani tolik netěšilo."
Vyskočil na koně a jeli.
Bylo už velmi pozdě.
Richemontovo slídění velice zdrželo jejich odjezd. Obě dámy se zatím nemohly přizpůsobit nynějšímu způsobu jízdy, proto mohli jet jen pomalu a byli sotva v polovině cesty k Sedanu, když už začínalo svítat.
"Musíme si pospíšit, jinak se vystavíme nebezpečí, že nás v Sedanu poznají," lekl Floilán.
"Ano, je nepříjemné, že už začíná den. A teď ach, proti nám jede jezdec!" řekl Kónigsau.
Florián napnul zrak, ale poznal ho teprve tehdy, když se ten jezdec více přiblížil.

"Sapristi! Víte, kdo to je?" ptal se poručíka.
"Kdo?"
"Baron de Reillac."
160

"Můj Bože, to je nebezpečné setkání! Není tady žádná postranní cesta, kterou bychom se mohli pustit? Ano, je to skutečně on! Už ho sám dobře poznávám,"
"Postranní cesta tu pohříchu není," odpověděl kočí.
"Pak nám zbývá jediný prostředek. Pojedeme kolem něho tryskem, aniž bychom se o něho starali. V rychlosti nebudou naše tváře příliš vidět."
"To je pravda," souhlasil Florián. "A navíc se já sám přičiním, abych jeho pozornost upoutal nasebe."
Pobídli koně do trysku, a když se armádní dodavatel ještě více přiblížil, přiměl Florián koně, aby se plašil, a při tom se tvářil, jako by se stěží mohl v sedle udržet. Tím se mu ovšem podařilo, že odvrátil jeho pozornost od ostatních, ale přece ne úplně. Podíval se na ně plaše, zarazil se a řekl:
"Floriáne, u všech čertů, kam tak spěcháte?"
"Do Sedanu, pane barone," odpověděl kočí, naoko stále ještě zaměstnaný se svým koněm.
"Proč takový spěch?"
"Hm! Protože koně utíkají!"
"Kdo byl ten důstojník s oběma mladíky?"
"Nevím, vždyť už ujeli!"
"Vždyť jsi přijel s nimi!"
"Ba ne, oni se mnou. Adieu, pane barone!"
Pobídl koně a ujížděl za nimi.
Toto malé nepříjemné intermezzo naučilo dámy jet tryskem. Jeli tryskem dál, dokonce i když dorazili do Sedanu, ani se tam nezastavili.
Na mostě stál voják na stráži. Pozdravil puškou. Projeli kolem, projeli městem, zvědavě pozorovaní a obdivovaní stem důstojníků a vojáků, vyjeli z města a rychle ujížděli po silnici k Bouillonu.
Čím více se blížili k tomuto místo, tím více se jejich rychlost zmenšovala. Vždyť hlavní vojenský sedanský stan měli za sebou a pro obě jezdkyně bylo těžké v sedle vydržet.
Kónigsau se starostlivě díval na Margot. Nesmírně zbledla, a právě když projížděli Bouillonem, zapotácela se v sedle.
"Je toho na tebe moc, Margot," řekl a podepřel ji. "Bolí tě rána?"
"Ne," odpověděla mu s tichým úsměvem. "Jsem jenom vysílená."
"Velice?"
"Ano," přisvědčila.
161

"Sestoupíme tady a odpočineme si. Je tady zájezdný hostinec. Ti lidé mne však znají. Nevydržela bys asi ještě dvě minuty, než budeme za městem?"
"Snad."
"Budu ti pomáhat."
Sklonil se k ní a položil jí ruku kolem pasu. Ale nešlo to dlouho. Náhle zavřela oči a málem by spadla z koně, kdyby ji oběma rukama nezachytil.
"Vodu!" zašeptala.
Kónigsau seskočil, vzal ji do rukou a odnesl ji k potoku.
Tak se o ni staral, že ani nezpozoroval, že nedaleko na louce byli zaměstnaní dva lidé, starý hospodský a jeho žena, u kterých na své cestě přenocoval.
"Podívej se, starý!" řekla žena, která se opírala o hrábě. "Mladému vojákovi se udělalo nevolno. Taková mladá krev - a už je ve vojenském kabátě!"
"Ano," přisvědčil muž zamyšleně. "Ale zdá se, že ten důstojník je dobrý chlap. Pomáhá mu z koně. Aj, vidíš, nese ho docela až k vodě!"
Stará vzala svého muže za ruku a rychle zvolala:
"Podívej se na toho důstojníka, táto!"
"Proč?"
"Znáš ho?"
"Hm! Ano, někde jsem ho už musel vidět."
"Samozřejmě, že jsi ho už viděl!"
"A kde?"
"U nás."
"U nás nikdy nebyl žádný major," řekl staroch a mnul si své slabé oči.
"Však nebyl majorem, když byl u nás."
"A co tedy byl?"
"Byl muzikant. Nepamatuješ si na něho? Vypravovali jsme mu tu historii o

válečném pokladě."
"Ach ano, je to on! Je to on, určitě! Tedy důstojník to byl. Oklamal nás. Ale proč přenocoval právě u nás?"
Vtom vzala opět svého muže za ruku a vší silou mu ji stiskla.
"Co zase máš?" ptal se jí.
"Vidíš to? Vidíš?"
"Co?"
"Mladý voják je vlastně dívka!"
"Nesmysl!"

"Nesmysl? Copak nevidíš její krásné, dlouhé vlasy, které se jí rozpustily?"
"To jsou vlasy? Hm! To je zvláštní!"
Margotina slabost zmizela stejně tak rychle, jak se dostavila.
Kónigsau jí postříkal obličej vodou a také jí dal napít, pak už mohla vstát sama.
"Děkuji ti!" řekla. "Už mi je zase dobře."
"Ale ještě nebudeš moct jet dále."
"Možná to půjde. Pomoz mi zpátky do sedla!"
Pomohl jí a sličná dívka se pak už držela statečně.
Pohříchu se však ukázalo, že matka se cítila každým okamžikem slabší. Sice ještě nenaříkala, ale její držení na koni nasvědčovalo, že touží po pomoci nebo po odpočinku.
Vtom zabočil Florián nalevo, právě na tom místě, kde odbočil i Kónigsau, když sledoval oba zloděje válečného pokladu. Obrátil se proto s překvapením k shlhovi:
"Kam teď, Floriáne?"
"Do hor, jak jsem vám už řekl. Tím unikneme tomu, že bychom mohli být pozorování a oklameme své pronásledovatele. Dámy tady budou moct spíše sestoupit a odpočinout si než na volné silnici."
Jeli horskou cestou, kudy se i Kónigsau tehdy ubíral.
Když dospěli k opuštěné uhlířově chatě, prosila paní Richemontová:
"Ó, prosím, dopřejte mi jen pět minut času, abych se zotavila. Pak to zase určitě půjde!"
Florián jí pomohl z koně.
Posadila se do měkkého mechu a zhluboka si oddychla.
Vtom Kónigsaua něco napadlo.
"Kterým směrem pojedeme?" ptal se Floriána. "Tady cesta končí!"
"Stále rovně, přímo přes ten vrch. Pojedeme kolem hluboké rokliny, která se napravo prodírá do skal."
"Jsi také velice unavená, Margot?"
"Nikoliv, můj Hugo."
"Pojedeme tedy napřed až k té rokli. Mamá s Floriánem přijedou za námi, jakmile si trochu odpočinou."
"Proč?"
"Dovolíš mi, abych ti to vysvětlil až potom?"
Jeli zvolna dál.

Směr znal docela dobře a dostal se ke vchodu do rokle, aniž by zabloudil.
"Tady sestoupíme," řekl.
"Tváříš se tak vážně, Hugo, tak tajemně!"
"A skutečně jsem takový, jak říkáš, nejmilejší Margot."
"Tato krajina ti tedy asi není neznámá?"
"Nikoliv, znám ji. Tady, kde teď stojíme, jsem už jednou stál a tato rokle byla jevištěm nejdůležitější epizody mého života. Buduti o tom vypravovat až na místě. Pojď!"
Sestoupili zatím z koní.
Kónigsau koně přivázal u stromu a vedl svou nejmilejší dále do rokliny.

XIV.
Když baron Reillac viděl, jak kočí ujíždí, aniž by mu dal žádoucí vysvětlení, díval se za ním a potřásal přitom hlavou.
"Hm, to se určitě ve dvorci něco stalo!" myslel si a nutil svého koně, aby šel svou cestou zase dál. "Ale ce? Toho důstojníka jsem už někde viděl. Je velice mladý na hodnost majora. A také ti dva vojáci mi byli nějak povědomí."
Přemýšlel a uvažoval, ale nepřišel na nic.

"Eh, co! Proč bych si lámal hlavu? Vždyť na Jeannettě se vše dozvím!" zvolal hlasitě, jako by ho tady mohl někdo slyšet.
Kůň snad považoval tento hovor za pobídku, protože se pustil do rychlejšího klusu.
Tak se jezdec přiblížil ke dvorci, který bylo v dáli vidět, když náhle zarazil koně mocným trhnutím.
"Hrom a blesky! To je myšlenka!" zvolal. "Kdyby to tak byla pravda! Richemonte tomu Floriánovi nedůvěřoval. To by byl proklatý zmatek. Rychle vpřed! Musím co možná nejrychleji dostat vysvětlení, abych získal jistotu!"
Pobídl koně ostruhami, až v trysku letěl, a nezarazil ho dříve, dokud nebyl na dvoře dvorce.
Tady seskočil a chvátal do kapitánova pokoje.
Našel ho ležícího na divaně, ale nespal.
Richemonte se nedbale zvedl.
"Už jste zpátky?" ptal se.
"Jak vidíte."
"Přinesl jste směnky?"
"Ano. Ale není ještě jisté, jestli je zničím."
"Proč?"
Teprve teď pozoroval barona bedlivěji a poznal na něm neobyčejný neklid.

Proto pokračoval:
"Co zase máte? Stalo se něco?"
"Možná velmi mnoho. Odpovězte mi rychle na několik otázek."
"Ptejte se!"
"Byla nakonec nalezená stopa po Konigsauovi?"
"Ne."
"Vaše matka a sestra jsou dosud tady?" ptal se baron dále.
"Samozřejmě."
"Nemohou uniknout?"
"U jejich dveří stojí stráž."
"Pak je to záhadné... Je Florián dosud na dvorci?"
"Zajisté. Vždyť jsem s ním ještě před chvílí mluvil."
"Ale není tady. I já jsem s ním mluvil."
"Kde?"
"Na silnici do Sedanu. Jel s ním dragounský major a dva vojáci. Omyl je naprosto vyloučený, protože jsem s ním mluvil."
"A přijížděl od Jeannetty?"
"Ano."
"Tady je jen jeden dragoun. Přijel včera a dosud spí."
"To je možné, protože major, kterého jsem viděl já, nebyl nikdo jiný než Kónigsau."
Při těchto slovech uskočil Richemonte o dva kroky od něho.
"Barone, co to říkáte?" zvolal.
"Ano. Byl to Kónigsau! A Florián je zrádce!"
"Nemýlíte se?"
"Ne. Průsak jel tryskem kolem mne, mohl jsem tedy jeho obličej vidět jen letmo. Proto jsem se musel delší dobu namáhat, abych pomohl své paměti, než jsem přišel na to, čí je ta tvář!"
"Proklatě! Jinak byste jel určitě za ním, abyste ho dal zatknout!"
"Samozřejmě! A to mě právě tak mrzí."
"No, teď tedy unikl."
"A oba vojáci s ním. Přál bych si jen, abych se ve svých dalších domněnkách o těch dvou vojácích mýlil."
"Co je s nimi?"
"Byli neobyčejně podobní vaší matce a sestře!"
Richemonte zbledl.

"Snad tím nechcete říct, že - -" koktal.
"Že se ten proklatý německý poručík odvážil do našeho hlavního sídla a do blízkosti císaře, aby mi mou nevěstu ukradl přímo pod nosem? Ano, právě to jsem chtěl říct."
"To není možné, to je neslýchané! Kdyby to byla pravda... věru, byl bych skoro nucený se zastřelit!"
"Přesvědčte se!"
"Ano. Pojďte se mnou!"

Oba muži spěchali k pokoji Margot.
U dveří stál vojín.
"Stalo se něco?" ptal se Richemonte. . "Nic."
"Slyšel jsi hodně hluku?"
"Vůbec nic."
Kapitán i baron na sebe zaraženě pohlédli a zdálo se, že znovu získali důvěru v dobro svého postavení.
Richemonte se obrátil k vojínovi s další otázkou:
"Bylo z pokoje slyšet hovor?"
"Ne!" hlásil voják.
"Vstupme! prohlásil kapitán.
Otevřel dveře.
Bylo to teď možné, protože Margot úmyslně znovu odstrčila závoru, než odešla.
"Není tu nikdo!" řekl. "Ale tam jsou ještě jedny dveře!"
Dostál se do pokoje, který byl určený Kónigsauovi.
Ani tady nebylo nic vidět.
Odvážil se ke schodům, které vedly do stáje a z kterých včera sletěl.
"Tudy unikly!" zvolal. "Ničemný Florián jim při tom pomáhal a určitě i Prasáka někde ukryl! Musíme se podívat, bylili baronka a její syn s ním spojení."
Chvátal k barončině komnatě s Reillacem v patách.
Stál tady voják, kterého tu sám postavil.
"Je zajatá dosud přítomná?" ptal se.
"Ano," odpověděl vojín.
"Slyšel jsi ji?"
"Mluvil jsem s ní před chvílí."
"O čem?"
"Přišla ke dveřím a volala komornou."
"A komorná je už u ní?"
"Právě teď vstoupila."
"Uvidíme." •
Otevřel dveře.

Baronka seděla v křesle před zrcadlem, zahalená v ranní plášť.
Když spatřila oba muže, zvedla se překvapená.
"Madame, opustila jste dnes v noci tento pokoj?" ptal se Richemonte bez pozdravení.
Paní na něho udiveně a opovržlivě pohlédla a odpověděla:
"Monsieur, od kdy je zvykem vcházet do pokoje dámy bez ohlášení a bez pozdravu?"
"Od té doby, kdy se ta dáma stala zajatkyní. Slyšela jste mou otázku, žádám vás, abyste odpověděla!"
Pokrčila rameny a odpověděla:
"O odpovědi tady nemůže být ani řeč. Mluvím jen s osobami, které jsou zdvořilé při styku s dámami. Vám tato zdvořilost naprosto schází!"
"Ach!" mínil kapitán zlostně. "Nezapomínejte, že jste v mé moci!"
"V moci císaře, a vy jste pouze jeho nástroj. Odejděte!"
"Nepůjdu dříve, dokud mi neodpovíte na mou otázku!"
Odvrátila se hrdě od něho a mlčela.
"Musím vám totiž říct, že moje matka a sestra dnes v noci uprchlý - -"
Při těchto kapitánových slovech se baronka zachvěla.
Nemohla utajit výraz úžasu, ale přesto mlčela.
"A že jste velmi podezřelá, že jste jim při tom útěku pomáhala," pokračoval hrubě.
I teď se ještě přemohla, že mlčela.
To však stupňovalo jeho hněv tak, že přistoupil skoro až k ní a vykřikl:
"Zapomněla jste mluvit, madame? Najdeme prostředky, abyste byla přivedená k řeči!"
Ani na tuto hrubou výhružku nedala žádnou odpověď.
Vtom se vmísil do řeči. Reillac, vzal Richemonta za ruku a táhl ho zpátky.
"Vždyť tento pokoj má pouze jeden východ," řekl. "Vojín nám řekl, že ho madame neopustila. Myslím proto, že tomu můžeme věřit!"
"Možná!" odpověděl kapitán. "Ale jsem zvyklý dostávat odpověď, když se ptám."
"Nechme toho! Zbytečně tím marníme drahý čas. Mladý baron bude určitě s nimi spolčený."
"Ó, to je nejen možné, ale docela i velmi pravděpodobné!"
168

Opustili pokoj a odcházeli do přízemních místností, které obýval baron.
I tady hlásil vojín, že zajatec dosud nevyšel z pokoje.

Před okny stál na stráži jiný voják, který rovněž tvrdil, že nezpozoroval nic podezřelého. Z toho už mohla být prokázaná baronova nevina, ale oba přesto vnikli do pokoje, ovšem i teď bez ohlášení a bez pozdravu.
Baron ležel na divaně.
Zdálo se, že strávil noc bez spánku.
Když k němu oba vrazili, zvedl se.
"Jste obviněný, že jste věděl o události, která vám může přivodit velice přísný trest," řekl kapitán hrubě. "Doufám, že se přičiníte, aby váš trest byl zmírněný tím, že mi odpovíte na mé otázky upřímně a lítostivě."
Baron na něho s nemalým úžasem upřel oči.
"Lítostivě?" řekl. "Vím určitě, že jsem neudělal nic, čeho bych musel litovat!"
"Uvidíme! Opustil jste dnes v noci tento pokoj?"
"Ne!"
"Ale byl někdo u vás!"
"Ani živá duše."
"Nebo jste se snad s někým dohodl posunky nebo jiným způsobem?"
"Nikoliv!"
"Zapíráte?"
"Není co zapírat."
"Víte však, co se dnešní noc stalo?"
"Vím jen tolik, že se mi dnes v noci podařilo dočíst celou knihu."
"Nepokoušejte se, abyste mne klamal! Četl jste tedy! Byl jste stále vzhůru?"
"Zajisté!"
"No, to nejen že stačí, aby naše podezření zesílilo, ale nad vší pochybnost dokazuje, že jste spoluviník."
"Mluvíte záhadně, monsieur. Spoluviník! Co se vlastně stalo, že jsem se toho měl zúčastnit?"
"Dobrá, povím vám to, ačkoliv jste to věděl dřív, než jsme se to dozvěděli my. Madame a mademoiselle Richemontovy uprchlý."
Baron sebou úžasem trhl.
"Uprchlý? To není možné!"
"Ano, opravdu."
"Ale proč?"

"To budete asi vědět sám."
"A kam?"
"Na tu otázku budete moct odpovědět vy!"
"Na mou čest! Nevím o tom ani slovo."
"Nevíte ani to, že váš kočí uprchl s nimi?"
"Florián?"
"Ano."
"Jak bych to mohl vědět? U mých dveří stojí voják a pod okny druhý. Byl jsem úplně izolovaný."
"Ale dokážu vám, že lžete!"
Baron svraštil čelo.
"Monsieur," řekl, "Použil jste právě takový výraz, že jsem nucený vás prosit, abyste ho odvolal."
"Ani mne nenapadne. Vy jste věděl o všem, co se stalo."
"Ujistil jsem vás už svou ctí, že nevím nic."
"Nevěřím vám."
"Hrome, vy nevěříte mému čestnému slovu? Víte, co to znamená?"
"To neznamená nic víc, než že nemusím věřit vyslýchanému a že by naopak bylo největší neopatrností a největší chybou, kdybych mu věřil."
"Myslíte tedy, že mne považujete za lháře?"
"Ano, to si myslím," odpověděl kapitán chladnokrevně.
"No, víte, že jsem kavalír a šlechtic. Zajisté mi dáte zadostiučinění."
"Ani mne nenapadne! Teď nejste ani kavalír ani šlechtic,
ale vězeň ve vyšetřovací vazbě."
Baron se obrátil do kouta pokoje, kde byla opřená hůlka.
Sáhl po ní a řekl:
"Bah! Vy nejste muž, který by mne mohl nazývat vyšetřovaným vězněm. Ptám se vás prostě, zda mi chcete dát zadostiučinění!"
"Ani mne nenapadne!" opakoval kapitán.
"Dobrá! Donutím vás tedy."
Při těchto slovech se baron chystal vrhnout se na svého soka.
Ale ten rychle uskočil, takže bylo vidět vojáka, stojícího na stráži, a zvolal:
"Stůj! Ještě krok a tento muž vás zastřelí!"
Baron se zastavil.

Rozmýšlel a pak zahodil hůlku.
170

"Monsieur, vy jste bezcílný zbabělec," řekl pak. "Ale," dodal rychle, "tady vidím někoho, kdo mi musí opatřit zadostiučinění a také mi jej opatří!"
Císař se totiž zatím probudil a právě vycházel z portálu. Baron ho uviděl a dříve, než mu v tom mohli zabránit, otevřel okno.
"Sire! Veličenstvo!" zavolal zvučným hlasem.
Ve svém rozčilení ani nepomyslel, že je vlastně nesmírně neslýchané obracet se takovým způsobem na císaře.
Napoleon e zastavil a přistoupil blíž.
Jeho čelo pokryly vrásky.
"Ach, baron! Co chcete?" ptal se stručně a přísně.
"Spravedlnost, sire!"
"Dostanete ji!"
Chystal se, že se obrátí, ale baron ho zadržel slovy:
"Jsem bezprávně držený v.zajetí. Nejnestoudnějším způsobem ke mně vnikají, urážejí mou čest, a přece mi odpírají zadostiučinění. Žádám, abych byl vyslechnutý!"
Císař na něho upřel zamračený, skoro strnulý pohled.
"Mladý muži, jste velmi odvážný," řekl. "Přijdu sám."
Stál totiž stále ještě na dvoře. Teď se obrátil k hlavnímu vchodu do budovy, aby se dostal k baronovi, který byl Richemontem a Reillacem odtržený od okna, ale už bylo pozdě.
"Vy blázne, co si to dovolujete?" vykřikl Reillac.
"Císař, ach, císař přichází!" řekl Richemonte.
Zbledl na smrt.
Převzal na sebe střežení uprchlých a teď pociťoval hroznou úzkost při pomyšlení, jak Napoleon přijme zprávu o jejich útěku.
"Ano, přichází!" řekl baron. "Ale já se ho nemusím obávat'
"Čert aby vás vzal! Ale připravte se na nejhorší, budeli vám i jen nejmenší stín spoluviny dokázaný."
V tom okamžiku už zdravil voják na stráži puškou. Císař se blížil.
Vstoupil zvolna do pokoje, změřil rychlým pohledem přítomné a pak se ptal:
"Kapitáne Richemonte - co se stalo?"
"Sire, něco, co můžu vašemu veličenstvu hlásit jen ve vašem pokoji," odpověděl.
"Mluvte tady!" zněla stručná odpověď.
171

Kapitán pokašlával v hrozných rozpacích a hlásil:
"Zajatkyně uprchlý, sire."
Napoleonova tvář se rychle zasmušila. Zlostně se zachvěla.
"Jaké zajatkyně?" ptal se.
"Moje matka a moje sestra."
Císařova bronzová tvář se zatemnila o další stín.
Přistoupil rychle k oknu a díval se z něho, jako by venku spatřil něco nápadného. Ale to bylo jen proto, aby skryl své city a získal čas, aby se mohl uklidnit.
Když se pak znovu obrátil, nebylo v jeho železné tváři vidět ani nejmenší vzrušení.
"Kdy se to stalo?" ptal se.
"Za svítání," zněla odpověď.
"Jak se to stalo?"
"Právě proto jsem se odebral sem, veličenstvo, abych to vyšetřil. Bez přispění jiné osoby nebylo možné, aby se dámy daly na útěk."
"Kdy byla zpozorovaná jejich nepřítomnost?"
"Pan baron de Reillac je potkal na cestě do Sedanu."
"Ach! A nezadržel je?"
"Nepoznal je. Byly přestrojené za vojáky."
"Byly samy?"
"Ne. Provázel je kočí Florián a vůdcem celé družiny byl ten německý poručík Konigsau."
Císař se hryzl do rtů.
Chvíli trvalo, než se dále ptal:
"Copak jste nepostavil u jejich dveří stráž?"
"Ano, veličenstvo!"
"Pak ten člověk spal!"
"Sotva. Zajaté se dostaly pomocí kočího do stáje a odtud na svobodu."

"Měl tedy jejich pokoj ještě jeden východ?"
"Ano, sire."
"A u těch nestál žádný voják?"
"Ne!"
"Znal jste ten druhý východ?"
Otázky císaře následovaly za sebou s tak neobyčejnou rychlostí, že kapitán měl co dělat, aby na ně se stejnou rychlostí odpovídal. Teď se však zarazil.
"No, odpověz!" velel císař přísně.
172

"Ano, znal," odpověděl Richemonte stísněně.
"Proč jste ho nedal obsadit?"
"Protože jsem ho považoval za nepřístupný. Byly to ty rozbité schody, z kterých jsem spadl."
"Co tedy děláte tady?"
"Přišel jsem vyslechnout barona. Jeho matku jsem už také vyslechl."
"Co řekla dáma?"
"Že o ničem neví."
"A vy, barone?"
S touto otázkou se Bonaparte obrátil přímo na SainteMarie.
"Také nevím o ničem!" odpověděl. "Ujistil jsem o tom kapitána svým čestným slovem, jako šlechtic a kavalír. On však mne nazval lhářem, a když jsem žádal zadostiučinění, odepřel mi ho, protože jsem zajatec."
Císař se podíval na kapitána s neurčitým výrazem a po chvíli se ho zeptal:
"Oba vojáci na stráži vykonali tedy svou povinnost?"
"Ano, veličenstvo!" odpověděl.
"Baroncin pokoj má pouze ten jeden východ, který byl střežený?"
"Ano."
"A tento také?"
"Ano, jak se veličenstvo může samo přesvědčit."
"No, pak jste pouze vy sám na vině, že zajaté uprchlý. Měl jste dát schody také střežit. Měl bych vás přísně potrestat."
Zmlkl na chvíli, aby kapitána nechal úzkostí skoro umírajícího čekat, pak pokračoval:
"Ale celá ta záležitost je jinak tak podřadná a lhostejná, že od toho upouštím. Nezáleží na tom, že se tito lidé vzdálili. Baron de Sainte-Marie i jeho matka jsou určitě nevinní. Je jich zajetí skončilo. Oba jsou svobodní."
"Díky, veličenstvo!" zvolal baron. "Ó, já věděl, že můj císař nám neodepře spravedlnost."
"Tato záležitost je tedy vyřízená. Odvolejte vojáky od dveří a odejděte do svého pokoje. Baron de Reillac vás doprovodí!"
Obrátil se hbitě a šel.
Oba kráčeli za ním.
Když po chvíli vstoupili do Richemontova pokoje, řekl kapitán:
173

"Co tomu říkáte teď, barone?"
"Prožluklá historie!"
"Ó, hořím vztekem; že mne císař káral před tím mladým mužem. Teď nám ženské uniknou."
"Myslíte? Já tomu nevěřím."
"Ne? Jak to?"
"Jsem přesvědčený, že císařova lhostejnost byla jen předstíraná. Určitě měl v úmyslu, aby si barona a jeho matku zajistil. Nedivil bych se vůbec, kdybyste byl k němu v nejbližší době zavolán."
"Proklatě! Ale skoro bych tomu taky věřil."
"Samozřejmě! Měli jsme odejít do vašeho pokoje. Pro co jiného to mělo být, než abyste byl ihned po ruce, když pro vás pošle?"
"Ukousal bych se vztekem. To opravdu -"
Byl přerušený, protože se náhle a bez zaklepání otevřely dveře a vstoupil císař. Obou se zmocnila úzkost.
Císař za sebou zavřel dveře, přesvědčil se, jsouli opravdu zavřené, a pak se obrátil především k Reillacovi.
"Barone, slyším, že milujete tu Margot Richemontovou?"
Tázaný se němě poklonil.
"Je vaší nevěstou?"
"Dosud ne, sire."
Císařův hlas zněl ostře, když odpověděl:

"Ano je! Říká to císař a tady máte mé písemné potvrzení. Berte!"
Až dosud držel v pravé ruce složený arch papíru, teď ho podal baronovi a pak zase pokračoval:
"Uprchlá vám nevěsta: Co je vaší povinností?"
"Spěchat za ní," odpověděl Reillac rychle.
"Ano. Doufám, že to uděláte co nejrychleji."
"S radostí, veličenstvo! Ale moje jiné povinnosti, tak důležité "
"Které povinnosti?"
"Jsem dodavatelem armády, veličenstvo."
"Bah! Máte zástupce?"
"Vedení mého obchoduje samozřejmě zorganizované tak, že bych se mohl na krátký čas vzdálit..."
"Pospěšte si tedy! Doufám, že se vám podaří uprchlíky co nejrychleji dohonit. Povězte mi rychle, jak a kde jste je potkal!"
174

Baron mu vyprávěl událost a císař ho s napětím a pozorně vyslechl.
Pak se panovník obrátil k Richemontovi.
"Kapitáne!" řekl hlasem, kterého se u něho tolik obávali.
"Sire!" odvětil Richemonte a třásl se.
"Bylo na vás žádané zadostiučinění?"
Richemonte se rychle poklonil, čímž přisvědčoval.
"A vy jste ho odmítl odmítl šlechtici!"
Opět nová poklona.
Bylo skoro slyšet, jak kapitánovo srdce prudce buší. Byl plný strachu.
"Nechal jste uniknout lidi, které jsem svěřil přímo vám. Víte, co to znamená?"
Kapitánovi vytryskl na čele pot ve velikých krůpějích.
"Řekl jsem vám, že vám to odpouštím. Nutila mne k tomu přítomnost barona de Sainte-Marie. Ale za důstojníka a čestného muže vás ztěží můžu považovat. Připojte se k pronásledování uprchlých a nepřicházejte mi bez nich. Nechci vás bez nich vidět. Budeteli mít štěstí a najdete je, můžete snad počítat s mírnějším soudem nad svým počínáním. Jste přesvědčený, že ten husarský důstojník provázel dámy?"
"Ano, veličenstvo."
"Přiveďte mi ho živého anebo ho zastřelte, jakmile ho přistihnete. Dámy však musím mít stůj co stůj!"
"Vyrazíme okamžitě."
"Ale kam?"
"Nejdřív do Sedanu, kde se už dozvíme, kterým směrem máme uprchlíky hledat. Vaše veličenstvo nám ráčí udělit povolení, abychom si vzali mužstvo potřebné k pronásledování."
"Co to je za nápad!" zlobil se Napoleon. "Chcete chytat dvě ženy jízdním plukem? Chcete, aby celý svět upíral oči na tuto soukromou věc? Tři, nejvýše čtyři muži vám úplně postačí. A ty si vezmete hned odtud s sebou. Pojedeteli dobře, dohoníte ženy v nejkratší době."
Po těchto slovech se rychle otočil na podpatku a vyšel ze dveří.
"Vidíte, že jsem měl pravdu?!" řekl Reillac. "Přišel docela sám, místo aby nás k sobě povolal. Rád se podívám, co obsahuje tento list!"
"Ne, ne!" odmítal Richemonte. "To můžete udělat cestou.
175

Musíme okamžitě vyrazit, protože nás císař bude určitě po
zorovat." -
V témže okamžiku se ubíral Napoleon ke schodům, které vedly do jeho komnat.
Současně se rychle otevřely dveře na chodbě tak, že jimi byl zasažený.
"Tisíc hromů, kdo se op " křičel zlostný hlas z otevřených dveří.
Současně se na prahu objevil vousatý muž, oděný pouze v košili.
Byl to dragounský major, jehož uniformu Florián odnesl, aby ji dal Konigsauovi.
Napoleon se chytil oběma rukama za hlavu a řekl:
"Mon dieu! Kdo může být tak neprozřetelný!"
Muž uviděl, koho dveře udeřily do hlavy.
"U všech čertů, císař!" zvolal hrozně poděšený.
"Ano, císař! Radím vám, abyste v budoucnu ach!" přerušil se. "Major Marbeille!"
"Pardon, veličenstvo," koktal důstojník. "Hledám své šaty, které mi byly z nějakého důvodu odnesené -"
Napoleon rázem vše uhodl.
"Byly vám ukradené," řekl a přemáhal se, aby se nad majorem nedal do smíchu.
"Ukradené! Bůh ví, že dám zloděje pověsit!"

"Musí se nejdřív ovšem chytit."
"Ale co bude teď se mnou?"
"Vypůjčte si zatím jinou uniformu a zavřete dveře, majore!"
Po těch slovech se vzdaloval.
Major si teprve teď uvědomil postavení, v kterém se dal překvapit.
"Tisíc hromů!" zvolal. "V košili! A byl tu císař! Zazvoním hned, aby mi přinesli jiné šaty, a pak budu lotra hledat. Dopadnuli ho, dám ho pověsit, zastřelit a lámat kolem za ostudu, kterou mi způsobil."
Zavřel dveře ještě v pravý čas, aby ho nezpozoroval i Richemonte, který právě spěchal s Reillacem kolem.
176

XV.
Za několik minut oba opustili na koních dvorec, provázení třemi jízdními vojáky, s kterými v stálém trysku ujížděli k Sedanu.
Tady se především dozvěděli, že hledaní tudy jeli, a na protějším konci města slyšeli, že pronásledovaní zamířili směrem k Bouillonu.
Pustili se tím směrem za nimi.
Jeli mnohem rychleji než mohl jet Kpnigsau, který musel brát ohled na dámy.
V poměrně krátké době dorazili do Bouillonu.
Za městem spatřili na louce dvě osoby.
Zastavili se u nich.
"Jste zdejší?" ptal se Richemonte.
"Ano, monsieur!" odpověděl muž.
"A kdo jste?"
"Jsem vlastník tam toho hostince a tady je má žena."
"Jak dlouho tady dnes už pracujete?"
"Asi tři hodiny."
"Nejeli kolem žádní jezdci?"
"Ano, jeli."
"Kolik?"
"Byli čtyři."
"Vojáci?"
"Tři vojáci, dragounský důstojník a dva prostí vojíni."
"A čtvrtý?"
"To byl nejspíš rolník!"
"Nebylo vám na nich nic nápadné?"
Muž pohlédl na svou ženu a ta na něho.
"Mám to vyzradit?" šeptal jí.
"Hm, kdo ví, co je moudřejší," odpověděla mu stejně potichu.
177

Richemonte pozoroval, že si šeptají a jsou nejistí, proto dodal:
"Já jsem vyslanec císaře. Musíte mi říct pravdu, nechceteli být potrestaní. Nuže •• bylo vám něco na těchto jezdcích nápadné?"
"Ano, přece -" odpověděl stařec váhavě.
"Co?"
"Jeden z vojáků byl žena."
"Ach! Jak to víte?"
"Protože se jí rozpustily vlasy, když ji major sundával z koně."
"Major jí pomohl z koně? Proč?"
"Nebylo jí asi dobře. Odnesl ji k vodě a dal jí napít."
"Zdrželi se tu dlouho?"
"Ne. Za malou chvíli už zase odjeli."
"Kam? Jistě asi k Paliseulu?"
"Ne. Ale tady nalevo do hor."
"Hrom a blesky! Co tam chtějí?" řekl Reillacovi. "Nezačínají právě nejhůř, aby nám opravdu unikli."
"Ano," řekl baron. "Tady v horách a lesích bude těžké neztratit jejich stopu. Nejsme Indiáni, kteří dovedou každou stopu vyslídit. Ale přece musíme za nimi!"
"To se rozumí samo sebou!"
A obrátil se k hostinskému a ptal se dál:
"Jeli tito lidé hodně rychle?"
"Nikoliv, jen zvolna."
"Mluvili jste s nimi?"
"Ani slovo. Ale majora známe."
"Jak to? Jak se jmenuje?"
"To nevíme. Spal však nedávno jednu noc u nás."

"Byl u vás také v uniformě?"
"Ó, nikoliv. Vydával se za hudebníka z Paříže."
"To je lež. Povím vám, že je to pruský vyzvědač, kterého se chceme zmocnit. Kam vede cesta, kudy se pustili?"
"Jenom do lesa, k staré uhlířské chatrči."
"A dál ne? Do žádného města? Do žádné vesnice?"
"Ne."
"To je zlé. Jak je to dlouho, co tady byli?"
"Asi půl hodiny."
"Hurá! Pak je přece jen ještě snad dohoníme, než skončí cesta a začne les!"
178

"Ano, pobídneteli svého koně, je možné, že je dohoníte ještě před chatrčí."
"Vzhůru tedy!"
Pobídl koně ostruhami a zabočil na úzkou horskou cestu.
Ostatní spěchali za ním.
Bylo těžké dostat se touto cestou rychle dál, ale oba pronásledovatelé neměli naprosto v úmyslu šetřit své koně. Popoháněli je naopak k jízdě co možná nejrychlejší, a tak velmi brzy cestu urazili.
Richemonte se díval nanejvýš pozorně před sebe a náhle, když měl zatočit kolem křoví, trhl sebou a zastavil koně.
"Co je?" ptal se Reillac.
"Podívejte se... tam!"
Při těch slovech ukázal kapitán dopředu.
Reillac se podíval naznačeným směrem.
"Hrom a peklo!" řekl. "To je uhlířská chatrč!"
"Samozřejmě! A ti dva, co tam sedí v mechu?"
"To je proklatý Florián!"
"A ten voják tam vedle něho? Je k nám obrácený zády."
"Ach, právě se trochu otočil... Richemonte, to je vaše matka!"
"Na mou věru! Kdo by si byl o té ženě pomyslel, že bude vězet v mundůru prostého vojáka! Ale kde jsou ostatní?"
"Kónigsau a Margot? Zajisté uvnitř v chatě."
"To bych neřekl," mínil kapitán a potřásal hlavou.
"Proč ne?"
"Protože tady nejsou jejich koně."
"Ach, skutečně! Přece se ti lidé nerozdělili, aby zmátli své pronásledovatele?"
"Nesmysl! Ti asi jeli trochu napřed. Vždyť jsou milenci!"
"Vzal je čert! Co budeme dělat?"
"Rozumí se, že je přepadneme zcela náhle, aby se ten dobrý Florián nemohl ani bránit."
"Pak bude nejlépe, objedemeli tajně chatu, sestoupíme, připlížíme se a zezadu je napadneme."
"Výborně! Uděláme to! Kupředu!"
Jeli oklikou a dorazili na kraj lesa, u kterého byla postavená chata.
Tady sestoupili a tiše se přikradli.
Oba, kteří byli takto obklíčení, ani netušili, jaké nebezpečí jim hrozí. Ani pes nic nepozoroval.
179

"Půjde to zase, madame?" ptal se Florián.
"Doufám, že ano," odpověděla paní Richemontová. "Odpočinula jsem si trochu a myslím, že budeme moct vyrazit. Ale najdeme je?"
"Samozřejmě."
"Čekají na nás v rokli?"
"Ano, a tu rokli znám. Smím vám pomoct do sedla?"
"Prosím, milý Floriáne."
Zvedla se z mechu.
Florián chtěl také vstát, ale už nemohl - protože aniž by nejmenší hluk prozradil příchod pronásledovatelů - byl náhle chycený šesti silnými rameny a sražený k zemi. Současně byl pes zneškodněný ranou pažby a čtyři druhé ruce popadly také paní Richemontovou.
"Tak! Konečně vás máme!" řekl kapitán a zhluboka si oddychl.
Obrátila se k němu.
"Albín! Můj bože, to je Albín!" vykřikla nanejvýš poděšená.
"Ano," ušklíbl se kapitán, "to je milý Albín a s ním přichází vřele milovaný ženich, aby si odvedl svou nevěstu."
"Proklatě! Pusťte mne!"

S těmi slovy udělal Florián ze všech sil pokus, aby se vysvobodil, ale třem mužům se nemohl vyrvat.
"Chlapíku, vzdej se!" řekl Reillac. "Jinak se ti povede zle! Jsi lhář a zrádce!"
"Bah! Jedu na procházku, s kým chci!" řekl kočí.
"Ano, ale tato vyjížďka se ti špatně vyplatí. Kde je ten monsieur Kónigsau?"
"Nevím."
"A Margot?"
"Určitě u něho."
Florián myslel, že se poručíkovi přece jen podaří uniknout se svou milou.
"Člověče, odpovídej lépe, jinak budeš zbitý! Kde je najdeme?"
"Nevím. Jen bijte!"
"Na to je i později čas. Ostatně se mýlíš, myslíšli, že je nenajdeme. Rokle, o které jsi prve mluvil, nebude asi velmi daleko."
"Jeli tímto směrem, stopy jsou vidět."
180

Při těchto slovech ukázal Richemonte na zem. "Skutečně!" odpověděl Reillac.
"Nebude příliš těžké pustit se za nimi." "Chtěli čekat na mamá a milého Floriána. Máte tedy dost
času. Můžeme jít pěšky."
"To bude nejlepší. Na koni by to dost dobře nešlo. Ale dříve se postaráme o to, aby nám tito dva ptáčkové znovu neuletěli."
Florián byl svázaný velmi pevně, paní Richemontová lehčeji.
Vojáci dostali rozkaz, aby je střežili, a pak se Pustil Richemonte s Reillacem po stopě Kónigsaua.
Tyto stopy se vtiskly do kypré půdy dost hluboko, aby bylo možné je snadno sledovat.
Tak se dostali pronásledovatelé k místo, kde byli přivázaní koně.
Richemonte je uviděl první.
Vzal druha za ruku a zadržel ho.
"Stůjte!" řekl tiše. "Vidíte koně?"
"Vidím! Ale kde jsou jezdci?''
"Určitě nedaleko!"
"Počkáme tady, až se vrátí?"
"Ne. Mám už své nápady."
"Jaké?"
"Chtěli čekat u rokle. Z toho soudím, že se pustili dál."
"Museli by k tomu mít důvod."
"Zajisté. A sice to bylo asi tajemství, protože nechtěli, aby to druzí dva slyšeli."
"Na mou věru, nebylo by podivné, kdybychom se tady něco dozvěděli."
"Možná. Připlížíme se tedy k hornímu okraji rokle, ale potichu a opatrně."
Udělali to a brzy spatřili Kónigsaua, před kterým seděla Margot na kameni.
Pozorně ho poslouchala.
"Tady sedí!" šeptal Reillac.
"Ano. On vypravuje. Co to asi bude?"
"Vždyť bychom je mohli vyslechnout!"
"Pravda. Hned za nimi je husté křoví, za kterým bychom se mohli schovat."
"Ale co když nás zpozorují?"
"Co na tom? Vrhneme se ihned na něho. Margot se nebude dlouho bránit."
"Usmrtíme ho?" , 01
lol

"Jen tehdy, nebudeli vyhnutí. Budeli to však možné, ať zůstane na živu. Už jeho trest a naše pomsta to vyžadují."
Ačkoliv jeden z nich před chvílí řekl, že nejsou Indiáni, přece se jim podařilo dostat se zcela nepozorovaně za zmíněné křoví. Tady se skrčili.
Byli tak blízko, že mohli slyšet každé slovo.
"To tedy byla ta válečná pokladna, o které hostinský vypravoval?" ptala se zrovna Margot.
"Ano, byla to ona."
"Víš, kolik v ní je?"
"Ne. Ale jsou to jistě milióny."
"Kdo o ní může ještě vědět?"
"Ví o ní asi několik lidí, nikdo však nezná místo, kde je zakopaná. O tom vím pouze já."
"Ale jak toho využiješ?"
"Především vyčkám, jaké události přivodí nastávající válka. Pak teprve budu

vědět, co mám dělat."
"Ó, prosím tě, milý Hugo, ukaž mi to místo. Ráda bych přece jen věděla, jak je člověku, když stojí na skrytém pokladu."
"Dovíš se to hned. Pojď!"
Vzal ji za ruku a zavedl ji k místo, kde byl válečný poklad zakopaný.
"Tady stojíš na velmi velikém, nesmírném pokladu, Margot," řekl. "Duchové obou mrtvých ho budou střežit, aby nepadl do jiných rukou."
Při těchto slovech se poněkud otočil, aby ukázal na místo, kde ležel vrah u své oběti, a přitom padl jeho zrak na křoví, za kterým byli ukrytí oba slídilové.
"Hrome! Teď mně viděl!" šeptal Richemonte.
"Také si to myslím!" odtušil Reillac docela potichu.
"Ne, dosud ne. Mluví s Margot zcela klidně dál. Ten chlap nemá určitě oči!"
Ale velice se mýlil.
Kónigsau nejen že ho viděl, ale pozoroval i to, že se u něho skrývá ještě někdo jiný.
Sice se polekal, ale byl dost duchapřítomný, že na sobě nedal nic znát.
Pokračoval klidně v hovoru:
"Není to ostatně jediný poklad, o kterém vím."
"Jakže? Ty znáš ještě jiné poklady?" ptala se Margot s úžasem.

"Ano, milé dítě. Ten den jsem byl neobyčejně šťastný. Ti lotři spáchali totiž ve stejnou dobu velikou krádež diamantů. Kameny jsou zakopané také tady nablízku."
"Kde?"
"Nedaleko východu z rokle."
"Jak zvláštní věci dnes slyším! Co uděláš s těmito drahokamy?"
"Vrátím je později těm, kterým byly uloupené."
"Děkuji ti, Hugo, i když jsem ani nemohla nic jiného od tebe očekávat. Pro jiného by bylo pokušení, aby si drahokamy nechal, a tomuto pokušení by asi neodolal,"
"Ale mně ne. Znám svou povinnost. A k tomu náleží, abych se postaral i o to, aby byly tyto drahokamy v bezpečí. Ten poklad je totiž tak nedbale ukrytý, že může být odhalený docela prostou náhodou. Proto jsem šel s tebou sem, abych ho s tvou pomocí lépe ukryl."
"Kde?"
"Mám v úmyslu schovat drahokamy do válečné poklady. Taje ukrytá v místech, kde by ji nikdo nehledal. Nikoho ani nenapadne, že by na tomto místě mohl být poklad a k tomu tak nesmírný. Souhlasíš?"
"Se vším, co uděláš, souhlasím."
"Počkej tady, milá Margot, až se vrátím. Přinesu sem diamanty.
"Jak dlouho bude trvat, než se vrátíš?"
"Ani deset minut."
"Ó, to je dlouho! Co když jsme pronásledovaní?"
"Nikdo nebude tušit, že jsme ukrytí tady v horách. Tady jsme v úplném bezpečí."
"Ó, obávám se svého bratra."
"Já ne. Nemyslím, že by na nás vyzrál."
"Ale já nechci zůstat deset minut sama tady, kde jsou zakopaní oba mrtví. Prosím tě, vezmi mne raději s sebou!"
"Dobrá tedy. Za deset minut budeme zpátky. Pět minut bude trvat, než drahokamy zakopeme. Za čtvrt hodiny budeme moct znovu vyrazit."
Vzal ji za ruku a vedl ji k východu z rokle, kde byli uvázaní jejich koně, které však z tohoto místa nebylo vidět.
Richemonte a Reillac na sebe pohlédli.
"Rychle za nimi!" šeptal baron a chtěl už vyskočit z úkrytu.

"Stůjte! Žádné hlouposti, barone!" varoval ho kapitán a zadržel ho. "Musíme zůstat tady!"
"Ach! Proč?"
"Předně bychom se prozradili, mohl by nás zpozorovat, a pak by byly démanty pro nás ztracené. Nedověděli bychom se o místu, kde jsou schované!"
"Máte pravdu!"
"A za druhé, poklad jistě dostaneme, sám ho sem přinese. Musíme tedy na něho počkat."
"Hm! Jen dodrží slovo?"
"Zajisté! Ale mluvte: slyšel jste všechno?"
"Každé slovo!"
Kapitánovy oči hořely chtivostí a lakotou. On, muž, který se pro peníze tolik

odvážil a tolik toho udělal, muž, který se pro mamon nelekal žádného činu, stál tady, nebo vlastně spíše ležel tady u pramene bohatství, které bylo dost veliké, aby ho tisíckrát vytrhlo ze všech syízelůj
Ale v těchto místech byl ještě jiný svědek.
Má se i on z něho napít, má i on z něho získat?
Tento svědek měl v kapse jeho směnky, které byly tolikrát příčinou jeho rozpaků a zlosti!
A neudělal tento druhý muž Margot svou univerzální dědičkou?
A ta mohla dědit po něm jen tehdy, když - - bude mrtvý.
Richemontovým mozkem se kmitla temná myšlenka a stala se ihned pevným úmyslem.
"Co tomu říkáte?" ptal se.
"Velkolepé! Věru, nesmírně velkolepé!"
"Ano, kdo by si to pomyslel! Ale neměl jsem pravdu, když jsem řekl, že se tu dozvíme veliké tajemství?"
"Ano, je to podivné! Kdo by se nadál, že tady je zakopaný válečný poklad!"
"A jak pěkně nám Konigsau to místo vyzradil!"
"Báječně, kapitáne, báječně! Ale jak se o tom tajemství dozvěděl?"
"Kdo ví! Kdybychom přišli dřív, mohli jsme se to také dozvědět. Ale vždyť nám to může být lhostejné. Jedná se jen o to, co uděláme teď."
"No, to je přece velmi jednoduché."
"Co myslíte?"
"Především je zajmeme, ale neprozradíme, že jsme je vyslechli. Přivedeme všechny čtyři k císaři a pak "
"No, a pak?" 184

"Pak si vyzvedneme poklad!"
"Chcemeli však tento plán uskutečnit, nesmíme se jich zmocnit tady."
"Proč ne?"
"Protože by pak věděli, že jsme je vyslechli. A pak by byl poklad pro nás ztracený."
"Máte pravdu. Bude proto nejlépe, když se ještě podíváme, jak zakopou démanty, a pak už uvidíme, co máme dělat."
"Máte pravdu! Ale schovejme se ještě více do křoví. Tady by nás mohli snadno uvidět."
"Ano, pojďte!"
Reillac šel napřed, Richemonte ho následoval, lehl si však trochu výš za ním, tak, že pro něho bylo snadné provést, co měl v úmyslu.
Nepozorovaně sáhl do kapsy a vytáhl nůž, kterého bylo možné použít i jako dýku.
.
"A až budeme mít válečný poklad, co s ním uděláme?" ptal se, aby druha zaměstnal.
"Budeme se dělit!" odpověděl Reillac. "Ano, rozdělíme se. Dnešek je nejšťastnější den pro nás oba."
"Pro oba? To nikoliv!"
"Že ne? Proč ne? Snad byste nebyl tak hloupý, že byste odmítl poklad rozdělit?"
"Myslíte opravdu, že by to bylo hloupé?"
"Samozřejmě!"
"Proč?"
"No, kdo by tedy dostal poklad kromě nás? Chcete ho snad vydat státu?"
"Ani mne nenapadne. Ale na dělení přesto nemusím přistupovat. Pótrebuju peníze výhradně pro sebe."
"Ach! Myslíte?" ptal se baron a udělal pohyb, aby se k němu obrátil. "Myslíte, že mám celý poklad nechat vám, kapitáne?"
"Ano."
"Ne, tak šílený nejsem, protože - ó - ó!!!"
Vykřikl jen temné, víc nemohl - protože právě v tom okamžiku mu vjela Richemontpva dýka zezadu přímo do' srdce.
Jeho tělo se křečovitě zachvělo, pak se jeho údy natáhly byl mrtvý!
"Tak, milý pane barone!" šklebil se kapitán. "A teď se jen
185

dělte, s kým chcete. Svedl jste mého otce a mě jste udělal nešťastným. Vy jste dal základ ke všemu, co jsem. Teď nadešel váš trest. Císaři povím, že vás zabil v boji Konigsau. Válečný poklad je můj, diamanty budou také moje a směnky též."
Rozhrnul mrtvému kabát a prohlížel mu kapsy.
Našel peněženku a tobolku, plnou papírových peněz. Také směnky a císařovo potvrzení zasnoubení.
"To stačí, aby se Margot stala jeho univerzální dědičkou. A bude mi vydaná do

rukou, budu tedy vlastním dědicem já," bručel si. "A teď ať jen přijde Konigsau a zahrabe diamanty. Zastřelím ho, až se bude chystat, aby usedl na koně."
Schoval zatím všechen lup do kapes a očekával poručíkův příchod.
Sotva to udělal, trhl sebou, protože zaslechl výstřel.
"Co to bylo?" ptal se. "Výstřel! Hrome, a druhý a ještě jeden! Tři rány! A z té strany, kde leží uhlířská chatrč! Tři výstřely a tři strážci u zajatců! Co se tam stalo? Musím to zjistit!"
Vylezl chvatně z křoví a letěl k východu z rokle.
Tady se na okamžik zastavil.
"Koně jsou pryč!" řekl. Udeřil se pěstí do hlavy a dodal:
"U čerta, ten Konigsau mi opravdu přerostl přes hlavu. Poklad je tady, ale co vypravoval o diamantech, to byla lež, kterou si vymyslel, aby mohl snadno uniknout. Teď mám jistotu, že mne viděl a pozoroval. Nejsme však dosud hotoví, monsieur Kónigsaue. Jsem tady ještě já, abych s vámi promluvil poslední slovo."
Vytáhl obě pistole a připravil si je k výstřelu, chvátal k uhlířské chatě, ale přitom se opatrně skrýval za stromy.
Jeho domněnka byla zcela správná.
Když Konigsau vzal svou milou za ruku a dovedl ji ke koním, rychle je odvázal a řekl:
"Na koně, Margot, rychle, rychle!"
"Proč?" ptala se, celá poděšená náhlou změnou, kterou objevila v jeho obličeji.
"To ti ještě povím."
Při těch slovech ji už sám zvedl do sedla.
V okamžiku nato seděl i on v sedle, vzal jejího koně za uzdu a zamířil k chatě, ale oklikou.
"Nazpátek?" ptala se. "Proč?"

"Abychom zachránili mamá," odpověděl spěšně.
"Zachránili? Copak je v nebezpečí?"
"Ano, ve velikém. Je zajatá."
"Můj Bože! Vždyť to není možné! Jak bys o tom mohl vědět?"
"Vím to. Víš, koho jsem viděl, když jsme stáli na tom místě, kde leží válečný poklad?"
"Koho?" ptala se plná úzkosti.
"Tvého bratra! Ležel v křoví. A těsně za ním jsem viděl ještě někoho jiného. Našli naši stopu, šli za námi a poslouchali nás. Vědí také o tajemství pokladu. Byli by mne určitě zastřelili a tebe zajali, kdybych si nevymyslel pohádku o diamantech."
"Ťo byl jen výmysl?"
"Řekl jsem to pouze proto, abychom se zachránili. Dovolili nám, abychom se vzdálili, protože se domnívali, že dostanou i druhý poklad, který jsem chtěl přinést a zakopat."
"Ó, všichni svatí! Moje mamá! Hugo, drahý Hugo, co teď? Co se s ní stalo?"
"Jsouli pronásledovatelé až v rokli, pak lze s jistotou předpokládat, že už mají oba naše průvodce ve své moci."
"Jsou ztracení!"
"Ještě ne. Záleží jen na tom, kolik pronásledovatelů máme proti sobě. Nechám tě teď tady a půjdu sám na výzvědy."
Dostali se do hustého jedloví, které se prostíralo nedaleko uhlířské chaty. Tady zadržel oba koně.
"Ne! Probůh, neopouštěj mne!" prosila ho.
"Buďbez starostí!" konejšil ji. "Tady jsi v bezpečí a vrátím se k tobě docela jistě."
"Opravdu?"
"Ano."
"A nevydáš se sám do žádného nebezpečí?"
"Ne."
"Tak tedy jdi, Hugo! Ale mysli na mne! Byla bych neodvratně ztracená, kdyby tě chytili."
Sestoupil z koně a plížil se k chatě.
Když ji už mohl vidět, zjistil, že paní Richemontová sedí spoutaná na zemi, vedle ní leží Florián, svázaný na nohou i na rukou. U nich pak stáli tři vojáci.
"Ubožáci!" řekl si. "Ale nesmím je šetřit."
Doplížil se šťastně až k té straně chaty, která tvořila

protějšek popsané skupiny. Vytáhl obě pistole a natáhl kohoutky.

Udělal to velmi opatrně, ale zkušenému a vycvičenému sluchu Francouzů tento zvláštní zvuk neušel.
"Kdo tu?" ptal se jeden z nich a rychle skočil k rohu.
V tom okamžiku mu rozdrtila hlavu Kónigsauova kule. A než mohli druzí dva sáhnout po zbraních, potkal je stejný osud.
"Pan poručík!" zvolal Florián radostně.
"Ó, můj synu!" zajásalapaní Richemontová.
"Podařilo se!" zvolal Hugo a rozřezával pouta zajatých. "Ale především, kolik nepřátel máme proti sobě?"
"Ještě kapitána a Reillaca," odpověděl Florián.
"Pak rychle na koně, než přijdou!"
Tato výzva byla provedená co nejrychleji a pak se pustili k místu, kde byla Margot.
Margot ovšem také slyšela výstřely a byla v hrozných úzkostech. Její tváře se však vyjasnily, když spatřila své milé.
"Kdo to střílel?" ptala se, stále ještě znepokojená.
"Já," odpověděl Hugo.
"Na koho?"
"Později, později! Teď není čas na vysvětlení. Pojďte, pojďte, za mnou!"
Jel napřed, a sice opět nazpět k rokli.
Kdyby nejel oklikou jako dřív, musel by se setkat s Richemontem, který právě běžel k chatrči.
Když Kónigsau zatočil do rokle, ptal se Florián s úžasem:
"Proč tam?"
"Žádné otázky! Rychle za mnou! Musíme tento trávník trochu udupat, ale jen rychle!"
Zabočil s koněm k místu, kde viděl Richemonta, a zpozoroval velikou kalužkrve.
"Co to?" ptal se. "Krev! Oba už tady nemůžou být! Slyšeli střelbu a určitě spěchali, aby svým podřízeným pomohli. Co jeto?"
Florián totiž seskočil z koně a přistoupil ke křoví, kde bylo vidět kalužkrve.
"Můj Bože! Mrtvola!" vykřikl.
Obě dámy se s hrůzou odvrátily.
Kónigsau však seskočil z koně a přistoupil blíž. Oba pak vytáhli z křoví tělo a obrátili je.

"Reillac!" zvolal Florián poděšeně.
"Ano, Reillac!" potvrdil Konigsau.
Sklonil se k mrtvému, aby ho prohlédl.
"Je ještě teplý, ale je mrtvý. Je bodnutý zezadu do srdce. Hodinky a tobolka zmizely. Vrah je kapitán Richemonte!"
Paní Richemontová vykřikla hrůzou.
"Můj Bože, ne, to není možné!" zvolala.
"Byl to on. Vždyť nebyl u barona nikdo jiný. Znám důvod, proč ho usmrtil. Ale na to není teď čas. Každou chvíli nás může zasáhnout kule. Pryč odtud! Mrtvý ať tady zůstane!"
Jezdil ještě několikrát kolem místa, které označil jako úkryt pokladu, aby pokud možno znemožnil jeho nalezení, a pak vyjeli po stráni nahoru, aby nemámili čas.
-
Když Richemonte doběhl k chatrči, uviděl tři zastřelené vojáky.
"Hrom a peklo! Zastřelil je a zajatce vysvobodil!" zvolal. "Ale kam se poděli? Určitě mě viděl v rokli. Patrně se znovu do ní pustil, aby se se mnou vyrovnal, ale mýlí se. Moje kule ho stihne dřív, než mne uvidí."
Odvázal všechny koně a pustil je, kromě svého koně, na kterého vyskočil.
Pak se pustil k rokli. Teprve po delším pátrání poznal, že byla opuštěná. Pak jel dále a vše kolem pozoroval.
"Ano, byli tady," soptil vztekem. "Udupali tu půdu, ale já přesto poklad najdu. A tady - hrome! Tady leží baron! Našli ho! Vědí, že jsem ho probodl. To by mohlo dopadnout špatně. Rychle za nimi! Oba muži musí zemřít! Matky a sestry se nemusím obávat!"

XVI.
Bylo 14. června, krátce po právě vypravovaných událostech, když ujížděl mladistvý jezdec v největším chvatu z Lutychu do Namuru.
Byl oděný do civilních šatů, ale na silnici, oživené pruským vojskem, bylo dost důstojníků, kteří ho důvěrně zdravili, když letěl kolem nich.
Dorazil do Namuru a ptal se po bytu polního maršálka Bluchera. Ohlásil se a byl

také ihned přijatý.
U maršálka byli právě Gneisenau, generál Grolman a pobočník major Drigalski. Blůcher však vyskočil z jejich středu a šel mu raddstně vstříc.
"Konigsaue! Hochu!" zvolal. "Cože tě už čert zase nese? Hledal jsi mne už v Lutychu?"
"Ano, excelence! Nevěděl jsem, že jste přeložil svůj stan do Namuru."
"Bylo to nutné ze strategického hlediska, můj hochu! Bude řež, hrozná řež! Ale kdo ji dostane nejdřív, to se ještě neví. Víš to snad ty?"
"Také ne. Ale kdo ji má dostat, to už vím."
"Aj! A kdo?"
"Vaše excelence!"
"Jak že? Co co cože?" ptal se starý generál. "Já mám dostat nářez? Kdo to říkal?"
"Sám císař."
"On sám? Pak je blázen, nadobro blázen ostatně jsem o tom nepochyboval, ale blázen geniální! A komu.to říkal?"
"Neyovi, Grouchymu a Drouetovi."
"Ha, to jsou znamenití chlapíci, které bych tuze rád dostal do hrsti. Jsi snad s nimi spřízněný, co?"
"Nikoliv, excelence!
190

"Ne, skoro jsem si to myslel, když tak dobře víš, že jim to Napoleon řekl."
"Potají jsem je poslouchal."
"Kde?"
"Na dvorci Jeannettě."
"Tam? Tam jsi přece ubytoval svou holku! Copak tam byl také Bonaparte?"
"Ano, excelence!"
"Co tam chtěl?"
"Hm! Myslím, že měl v úmyslu připravit mne o mou nevěstu."
"Ale ty jen prášíš, co?"
"Sotva. Je jisté, že skoro vyznal Margot lásku."
"U sta hromů! Měl by se přece raději starat jen o pár teplých bačkor a o blažené skonání! Vypravuj!"
"Excelence, zabralo by té velmi mnoho času, protože je při tom hodně soukromého. Neměl bych raději podat nejdřív zprávu o Napoleonových strategických úmyslech, které vyžadují z naší strany okamžité dispozice?"
"Samozřejmě! Mluv tedy! Podnikne útok?"
"Ano." ,
"Kdy?"
"Zítra nebo nejpozději pozítří."
"Dobrá! Čím časnější nářez, tím teplejší. Ale na koho?"
"Na vás, excelence."
"Ne na Wellingtoňa?"
"Ne. A vím také, proč podnikne útok nejdřív na vás."
"Mluv tedy, můj synu!"
"Řekl, že vaše excelence je prudká a ukvapená, kdežto Wellington rád uvažuje a přemýšlí. Kdyby napadl jeho, přispěchal by mu Blůcher ihned na pomoc - -"
"To je pravda. Napráskáme mu."
"Ale když zaútočí na vaši excelenci, bude Wellington dlouho rozmýšlet a váhat, a Prušáci budou zatím poražení."
"Poslyš, hochu, císař přece jen není ještě takový blázen, , jak jsem si myslel. Je na tom hodně pravdy."
Kónigsau vypravoval vše, co na Jeannettě vyslechl a co se i později při své jízdě dozvěděl.
Vyšlo najevo, že v důsledku těchto zpráv bylo nutné vydat rychlé dispozice, které zabraly všechen maršálkův čas tak, že mu zbylo teprve večer trochu času pro Kónigsaua.
191

Pak spolu seděli, pokuřovali z hliněné dýmky a poručík podrobně vypravoval, co v posledních dnech prožil.
Bliicher ho občas přerušil zaklením, drastickou poznámkou nebo otázkou, která dokazovala, s jakým zájmem vypravování sledoval.
Když Kónigsau skončil, řekl maršálek:
"Myslíš tedy, že ten Richemonte vás stopoval ještě dál?"
"Ano."
"Nepovažuješ tedy Gedinne za bezpečný úkryt pro svou Margot?"

"Nikoliv, třebaže ji tam střeží dobrý Florián."
"Hm! Co mi tady vypravuješ, je hotový román. Ale zdá se, že je to vážné. Nevíme, co přinese nejbližší doba, a proto ať každý koná svou povinnost. Ty taky." "Dáli mi vaše excelence k tomu příležitost!" "Hned, můj synu. Víš, co je v tuto chvíli pro tebe nejnutnější?"
"Prosím, abych se to směl dozvědět."
"Musíš hledět, abys svou holku zachránil."
"Excelence!"
"Dobrá, dobrá! Vím, co chceš říct. Ale když se budeš tak starat o své vlastní štěstí, můžeš současně prokázat velikou službu své vlasti. Tušíš, co myslím?"
"Snad válečný poklad?"
"Ano. Tušíš, že Richemonte bude hledět, aby se ho co nejrychleji zmocnil?"
"Ano."
"Nuže, je tedy nutné, abys ho předešel. Ale jak? To místo leží v nepřátelské zemi."
"Záhy ho dobudeme."
"Ano, ale do té doby může být poklad v pekle. Musel by být aspoň střežený do té doby, než přijdeme."
"To je příliš nebezpečné, obtížné a taky nudné, excelence'."
"Víš něco lepšího?"
"Mám za to, že by stačilo, kdyby byla pokladna vykopaná a ukrytá jinde. A tam ať leží, až přijdou Prušáci. Richemonte ji nenajde."
"Hrome, to je pravda! Hochu, chceš to zkusit?"
"Z celého srdce rád!"
"Ale proč jsi to už neudělal?"
"Neměl jsem k tomu potřebnou sílu. A také je k tomu třeba věrných a mlčenlivých lidí."
192

"Ano. Ty bych ti musel dát s sebou. Kolik mužů potřebuješ?"
"Myslím, že postačí deset."
"Dobrá, budeš je mít. Vyhledej si je sám. Jak to provedeš, to je naprosto tvá věc. A jako zvláštní odměnu pro tebe se postarám o to, aby hanebná úkladná vražda, které se Richemonte dopustil na svém kamarádovi, nezůstala umlčená!"
Několik dní nato se ubíral obcí Gedinne otrhanec, jehož šaty sotva dovedly ukrýt tělo. Hlavu měl také obalenou hadry.
U hospody se zastavil, jako by se rozmýšlel, jeli možné, aby bez peněz požádal o doušek.
Vtom někdo z vnitřku zaklepal na okno.
"Pojď dál, člověče, máš li hlad!" ozval se hrubý hlas.
Muž se nedal dvakrát pobízet. Vstoupil do domu a pak do světnice.
Sedělo tady několik hostů. Všichni byli domácí, kromě jednoho, který právě zavolal tuláka dovnitř.
Když vstoupil, zraky všech na něm spočinuly. Všichni přítomní nevrle potřásali hlavami a hostinský se tázal:
"Člověče, kdo jsi?"
"Jsem chudý Savojan," odpověděl skromně.
"A co tady chceš?"
"Nevím, co tady mám dělat. Tento monsieur mne zavolal."
Hostinský se obrátil k hostu a ptal se ho:
"Monsieur, proč mi přivádíte takové lidi do světnice?"
Tázaný byl ještě mladý muž, slušného zevnějšku. Změřil hostinského od hlavy k patě a odpověděl otázkou:
"Znáte mne?"
"Ne."
"Odpustím vám vaši otázku. Doufám, že jste dobrý Francouz?"
"To jsem, monsieur!"
"A tito pánové taky?"
"Ano."
"Slyšeli jste o armádním dodavateli baronu Reillacovi?"
"O tom milionáři? Všichni ho známe, aspoň podle jména."
"Dobrá. Tento pán náhle zmizel. Byl jsem pověřený císařem, abych po něm pátral. Zdá se, že se stal zločin."
"Vy jste tedy prokurátor?"
193

"Ano. Z Paříže. Zavolalli jsem tedy toho muže sem, protože na něm vidím bídu,

hlad a žízeň, určitě si to dovedu zodpovědět!"
"Máte pravdu, monsieur! Dělejte, co uznáte za dobré. Jen se přesvědčte, máli tento muž své průkazy v pořádku!"
"To udělám."
Obrátil se k tulákovi a dodal:
"Co jsi zač?"
"Byl jsem majitelem opice a sviště," odpověděl tázaný savojským nářečím.
"Putoval jsem s těmito svými živiteli až do Holandska. Ale dostal jsem se do rukou Průsaků, kteří mi zvířata vzali a také všechny peníze. Teď se chci prožebrat domů!"
"Najez se a napij na můj účet, ubožáku, a posaď se sem, ke mně!"
Savojan poslechl pozvání jako člověk, kterého potkalo nesmírné štěstí, a výtečně si pochutnával na všem, co mu bylo podané.
Prokurátor se s ním pustil do lhostejného rozhovoru a za chvíli s ním rozmlouval i šeptem.
"Jsou všichni pohromadě?" ptal se ho v okamžiku, kdy je nikdo neposlouchal.
"Všichni, až na jednoho," odpověděl Savojan.
"A nástroje?"
"Jsou v lese, pane desátníku."
"Nech si toho desátníka! Obdivuji tě, jak skvěle hraješ svoji roli."
"Není tak těžká... Kde najdu pana poručíka?"
"V osamělém domě na kraji lesa."
"Jak se jmenuje?"
"Zeptáš se Floriána. Ostatní už uvidíš. Poručíkovy rozkazy sdělíš ostatním. Ale teď půjdu. Nezdržuj se tady dlouho."
Domnělý prokurátor zaplatil a vyšel ven.
Savojan se zanedlouho zachoval podle jeho příkladu.
Netrvalo dlouho, co vyšel, když vstoupil nový host.
Rozhlédl se kolem a řekl pánovitým hlasem:
"Jsem kapitán Richemonte. Nenašel jsem maira doma. Bylo mi řečenp, že je tady."
Jeden z přítomných se zvedl.
"Maire jsem já, monsieur," řekl. "Co si přejete?"
"Zprávy."
"Jsem vám k službám."

"Rozmnožil se v poslední době počet obyvatelstva vaší obce?"
"Ano, samozřejmě!"
"Jak?"
"V posledních čtrnácti dnech o jedno novorozeně."
"Bah! Nesmysl!" řekl Richemonte. "Tak to nemyslím, ale jestli se tady neubytovali cizí lidé."
"Ne, to se nestalo."
"Jsou vám oznamovaní také hosté, kteří sem zavítají?"
"Ano."
"A dostal jste nějakou podobnou zprávu?"
"V poslední době ne."
"Dobrá! Hledám tři osoby, dvě dámy a ěeledína. Dámy jsou matka a dcera. Tady v této krajině se někdy ukryli. Kdo by mi mohl O nich dát zprávu, dostane velmi dobrou odměnu."
"Mohl byste mi ty osoby popsat?"
"Není třeba. Dcera je prý velmi sličná."
"To je podivné! Dnes se tu stále jen hledá. Právě tu byl prokurátor z Paříže, který taky někoho hledal."
"Ach! Koho hledal?"
"Jakéhosi barona Reillaca, který je dodavatelem vojsk a někde prý zmizel."
Kapitán se rozpálil.
"Kam odešel ten prokurátor?"
"Nevím, monsieur."
"Je tady ještě vojsko?" vyptával se kapitán dál.
"Není. Císař zahájil včera bitvu u Ligny a odvolal odtud všechno vojsko. Přejete si něco?"
"Sklenici vína."
Kapitán se posadil a mlčky vypil své víno. Zdálo se, že ve svém nitru je nesmírně zaměstnaný.
Když opustil hostinec, zamířil cestou k Paliseulu. Po cestě si nahlas promlouval, zastavoval se, šel zase dál a znovu se zastavoval.

"Prokleté neštěstí!" bručel si. "Armáda vítězí, a já se nesmím ukázat císaři, to znamená v jejich řadách... Proč jsem jen ztratil stopu těch proklatých žen! Kdybych mohl přistihnout aspoň Konigsaua!"
Kráčel dále, ale zase se zastavil a pokračoval:
"Ale válečná pokladna mne odškodní za všechno. - Jen je
195

li pravda, že je tam zakopaná? Proč se raději o tom nepřesvědčím, místo abych pátral po Margot, kterou nemůžu nikde najít? Reillac tam leží dosud nepochovaný... Budeli nalezený! Byli ti tři granátníci opravdu mrtví? Kdyby tak jeden z nich žil a vystoupil proti mně jako svědek! Věru, ani jsem se nepřesvědčil, bylili opravdu mrtví... Dnes zůstanu v Paliseulu a zítra brzy ráno půjdu do rokle, abych se o pokladu doopravdy přesvědčil."
Zastavil se a poslouchal.
Zdálo se mu, že slyší hluk, podobný vzdálené bouři.
"Copak se zase bijí?" ptal se. "Bah! Jen se zabíjejte, ale mou válečnou pokladnu mi nechtě!"
Netušil, že se touto cestou vzdaluje právě tomu, co nejtoužebněji hledal.
Naproti u samého lesa totiž stál o samotě hezký domeček.
Nevypadal bohatě, ale zato čistě a pěkně.
Jeho majitel, přítel a příbuzný Floriána, přijal s radostí obě ženy a ukryl je.
V poslední době mu to dělalo nemalé potíže. Bylo tu totiž vojsko, takže i k němu bylo posláno mnoho vojáků, aby jim poskytl přístřeší. Proto byl nucený skrývat obě ženy ve sklepě. Ale teď byly v arkýřovém pokojíku v podkroví. Florián s ním seděl v zahradě a bavili se spolu.
Náhle hovor ustal a oba zbystřili sluch.
"Slyšel jsi, Floriáne?" ptal se hostitel.
"Ano," odpověděl tázaný. "Už několikrát."
"Je to jako zemětřesení!"
"Ne, jako hromobití. Pozoruju to už od poledne."
"Je to snad bitva?"
"Zajisté."
"To zase budou Prušíci bití."
Při těch slovech pohlédl na kočího.
"Proč zase Prušáci?" ptal se.
"Myslím si to."
"A to by ti bylo tak milé?" ,
"Ba ne. Víš, že nejsem rodilý Francouz. Ale když ty sám máš přede mnou tajemství, bude i mně dovolené, abych své smýšlení nevynášel na trh."
"Ani bys to nedovedl! Vím přece, že jsi dobrý chlap."
"Proč tedy nemáš ke mně důvěru?"
"Důvěru? Nač si můžeš v tom ohledu stěžovat?" '
"Ba, až příliš mnoho. Copak jsem nepozoroval už dnes
196

ráno, že naproti v lese jsou cizí postavy, které se chvílemi dívají na můj dům?"
"Já jsem je neviděl," řekl Florián upřímně.
"Pověz mi tedy, kdo vlastně byl ten pán, s kterým jsi ty dámy přivedl ke mně."
"Hm! Sice mi to zakázali, ale jsem přesvědčený, že ti můžu důvěřovat. Je to Průsak."
"Průsak? Němec? Ach, pak se odvážil velmi mnoho!"
"Ano. Ale odvážil se mnohem víc, než si myslíš! Budu ti to vypravovat."
A vypravoval.
Hostitel pozorně poslouchal. Když Florián příběh dopověděl, řekl:
"To zní, jako bys všechno četl v knize, ale chci ti věřit. Podívej se, tady přijíždí někdo s vozíkem. Určitě to bude podomní obchodník! Podíváme se, co má na prodej."
Muž, který se právě k domku zvolna blížil, měl rudé vlasy a vousy.
Nebyl otrhaný, ale přece jen velmi nedbale oblečený a táhl za sebou čtyrkolový vozík.
Když se přiblížil k malé zahrádce, sáhlrukou po čepici a pozdravil.
Oba muži se vydali k němu.
"S čím obchodujete?" ptal se hostitel. "Co máte na prodej?"
"Nic," odpověděl. "Naopak, kupuji."
"Co?"
"Kosti, staré železo, cín a podobně. Nemáte nic pro mne?"
Florián slyšel ten hlas, podíval se ostře na něho a pak spráskl ruce a zvolal:
"Je to možné, monsieur! Ale na mou věru, ani jsem vás nepoznal! Ta paruka, knír

a nepravé vousy vás naprosto znetvořují!"
"Kdo je to?" ptal se hostitel.
Florián rychle natáhl ruku, strhl muži z hlavy čepici a paruku a řekl:
"Podívej se sám!"
Před nimi stál - Kónigsau.
"Odpusťte mi tento klam," řekl. "Ale mám za to, že Florián vám už asi řekl, že jsem Němec?"
Než mohl hostitel odpovědět, otevřelo se nahoře malé okénko a ozval se Margotin hlas:
197

"Hugo! Můj Hugo! Můžu sejít dolů?"
Pohlédl nahoru s nejblaženějším úsměvem a odpověděl:
"Ne, ale já přijdu k tobě."
V okamžiku vrazil do domu a letěl nahoru po schodech.
Otevřela dveře a padla mu na náruče.
"Viděla jsem tě, jak jsi přicházel!" řekla mu.
"A srdce ti zabušilo láskou a blažeností?" usmál se na ni.
"Ach, vždyť jsem tě nemohla ani poznat! Ó, ty ošklivé, zrzavé vlasy!"
"Kdybys věděla, kdo mne také nepoznal!"
"Kdo to byl?"
Kónigsau vstoupil do mansardy, pozdravil matku a pak ukázal z okna.
"Vidíš tam toho muže na cestě do Paliseulu?"
"Ano."
"Ten muž není nikdo jiný než tvůj bratr."
"Kapitán?" ptala se polekaně.
"Ano."
"Poznal tě?"
"Nikoliv. Myslel si asi, že mne už někde viděl, a proto se za mnou tak dlouho díval, ale určitě mne nepoznal."
"To by bylo veliké neštěstí, protože nás hledá. Hostitel nám vypravoval, že se všude vyptává po dvou dámách s čeledínem... Ale, můj milý, co tě sem přivedlo?"
"Polní maršál mne posílá do hor, abych ukryl válečný poklad do bezpečí. Mám ho dát na jiné místo, aby ho kapitán nenašel. Objednal jsem si lidi, kteří sem dnes dorazí."
"Je pravda, že Prušáci prohráli bitvu?"
"Ano, u Ligny. Byli skoro utlačení, protože Wellington nemohl odolat. Ale zato dnes tím víc vyhrajeme. Slyšela jsi, že se už znovu bijí?"
"Ano. Kde to asi bude?"
"Na jih od Bruselu, snad v okolí Waterloo."
"Ale co když spojenci přece jen nezvítězí?"
"Ale zvítězí. Jsem o tom přesvědčený!"
"Jak tě přijal maršálek?"
Po této otázce začal Hugo vypravovat.
Vypravování ho zaujalo natolik, že ani nezpozoroval Savojana, který se blížil ke stavení.
Když Savojan spatřil oba muže, pozdravil je zdvořile a ptal se:
198

"Pardon, bydlí tady monsieur Florián?"
"Ano, to jsem já," odpověděl kočí.
Cizinec si ho pozorně prohlížel a pak řekl:
"Mám se u vás na někoho poptat."
"Na koho?"
"To nesmím říct."
"Ach," přisvědčil kočí. "Jste zasvěcený. Myslíte pana poručíka Kónigsaua?"
"Ano," odpověděl příchozí. "Je tady?"
"Právě přišel. Chcete s ním mluvit?"
"Ano."
"Přivedu vám ho."
Sel a přivedl poručíka. Sotva důstojník spatřil Savojana, dal se do zvučného smíchu a řekl:
"Výborně, Kunzi! V tobě nebude nikdo hledat Prušáka. Co mi chceš říct?"
"Jsou tu všichni, kromě jednoho."
"Kdo je to?"
"Ještě nevím."
"Nástroje jsou připravené?"
"Ano."

"Smíme vědět, o co se jedná?"
"Zatím ne. Můžu vám svěřit svůj vůz?"
"Samozřejmě."
"Kromě kostí a starého železa jsou v něm zbraně a náboje, které možná budeme potřebovat. Slyšíte střelbu z děl? Zdá se, že dnes jde do tuhého."
"Kéž by jen spojenci zvítězili!" řekl Florián.
Muži ještě chvíli mluvili o bitvě a Konigsau při tom pozoroval, že může hostiteli úplně důvěřovat.
Vrátil se k dámám, kterým bylo útěchou, že ho můžou mít u sebe.
Margot se úplně zotavila ze svého zranění. Byla sličná a rozkošná jako vždycky a měla v duchu upřímnou radost z toho, že se její miláček dnes neúčastní bitvy.
"Co udělá Napoleon, zvítězíli dnes?"
"Bude ihned pánem Porýnska."
"A když zvítězíme my?"
"Pak budeme do týdne před Paříží a budeme diktovat mír, který nebude určitě znovu porušený. A víš, co bude pak, milá Margot?"

"Co?" ptala se a rozmile se červenala.
"Pak nastoupíš ty svou vítěznou cestu do Berlína."
Objala ho a šeptala:
"Pod tvou záštitou... ano, miláčku."
Kolem půlnoci se poručík odebral do lesa, kde našel deset. odvážných a silných chlapíků, kteří se dobře hodili k tomu, aby provedli v nepřátelské zemi slušné dobrodružství.
Přitáhli vůz se zbraněmi a pak nastoupili noční cestu.
Dostali se před svítáním k úpatí výšiny a začali vystupovat.
Les byl tichý a pustý, nikde nebyla živá duše.
Dostali se do rokle, aniž by je někdo spatřil.
"Tady je to," řekl poručík svým lidem. "Buďte na stráži, dokud se nevrátím. Vyhledám vhodné místo, které odtud nesmí být příliš vzdálené."
Kdo ho teď viděl, nepovažoval ho za důstojníka. Měl také zrzavou paruku a nepravé vousy a byl stejně jako ostatní přestrojený.
Když se Konigsau vzdálil, ukryli se ostatní v křovinách, aby čekali na jeho návrat.
"Fuj, to je zápach!" zvolal jeden z nich. "Bože, tady za křovím leží mrtvola!"
Přistoupili blíž. Bylo to Reillacovo tělo.
"To bude ten francouzský baron, o kterém vypravoval pan poručík," řekl desátník. "Řekl, že o něm napíšeme zprávu."
Konigsau se vrátil až za delší čas. Nebylo snadné najít příhodné místo.
"Kopejte!" poručil.
Při práci tak silných rukou byla válečná pokladna brzy vykopaná. Z uříznutých stromků byla zhotovená nosítka a na nich poklad dopravený na nové místo. Poté byla velmi opatrně vykopaná nová jáma a ještě opatrněji byly odstraněné veškeré, i ty nejmenší stopy dnešní práce.
Nato vytáhl důstojník, papír a tužku, aby sestavil plánek polohy, podle kterého bylo komukoliv z přítomných možné to místo najít.
Při této práci nastalo poledne.
Muži pojedli něco z přinesených zásob a vrátili se pak do rokle, aby zasypali prázdnou jámu. -
Také kapitán Richemonte provedl svůj včerejší úmysl.
Opatřil si rýč a pustil se dnes ráno do hor. Měl v úmyslu

zakopat Reillaca a přesvědčit se pak, jeli tady válečný poklad skutečně zahrabaný.
Dorazil do rokle, ubíral se nic netušící k známému místu, ale leknutím strnul, když zpozoroval jámu, jejíž hladce stlačené stěny zřejmě nasvědčovaly, že v ní byla nějaká veliká nádoba.
"Je pryč! Zmizela!" vykřikl. "Svatý Bože, přicházím pozdě!"
Bylo mu, jako by všechen život z jeho těla vymizel.
"Stalo se to teprve před chvílí," pokračoval, "protože půda je ještě docela čerstvá... Ale kdo to byl?"
Rozhlédl se kolem, nenalezl však nic, co by mu dalo na tuto otázku odpověď.
Dupl nohou a zvolal:
"I o tuto naději jsem tedy přišel! Byl to určitě Kónigsau! Ó, přál bych si, abych ho měl v tuto chvíli před sebou! Jak sladká by to byla pomsta!"
Právě v tu dobu se Kónigsau vracel do rokliny.

Ani zdaleka ho nenapadlo, že by se tu mohl s někým setkat.
Proto nemálo užasl, když uviděl u otevřené jámy muže, který živě mával rukama.
Dal znamení svým lidem, aby ho potichu následovali, a sám po špičkách šel blíž.
Poznal kapitána a položil mu ruku na rameno.
"S kým tady mluvíte, kapitáne Richemonte?" ptal se ho.
Oslovený sebou trhl a leknutím zbledl.
"Kdo kdo jste?" koktal.
"Dobývač pokladů, stejně jako vy, ale šťastnější. Ale přicházíte nám právě vhod. Přistupte přece laskavě k této mrtvole. Poznáváte ji?"
Richemonte mu teď pohlédl bystřeji do obličeje.
"Proklatě!" zasoptil. "Kónigsau!"
"Ano, jsem to já! Ale nemějte žádné starosti, neublížím vám. Jenom se mi přiznáte, že jste vrah tohoto muže!"
"Čerta se přiznám, ale ne k tomu!"
A při těch slovech se namáhal, aby se vytrhl z Kónigsauovy ruky.
Ten ho však držel pevně.
"Ale připouštíte, že tato mrtvola je váš přítel Reillac?" ptal se ho.
"Co je mi po mrtvole?"

"Budiž! Ale pak se vám podíváme trochu do kapes. Podržte ho!"
Navzdor všemu odporu byl držený tak pevně, že se nemohl ani pohnout. Soptil vztekem, ale přece nemohl nijak zabránit tomu, aby mu Kónigsau nevytáhl z kapsy peněženku a tobolku zavražděného. Oba předměty byly označené jménem a znakem Reillaca.
"Tak, to postačí," řekl důstojník. "Víc nepotřebujeme. Podržím tyto předměty a uložím je na patřičném místě. Vezměte mu zbraně a pak ho vyhoďte. To je vše, co od nás může očekávat."
t Jeho rozkaz byl ihned vykonaný. Nato byla prohlédnuta mrtvola zabitého a zakopána. Stručný zápis o této události, sepsaný narychlo a všemi přítomnými podepsaný, schoval Kónigsau do náprsní kapsy.
Poté nastoupili zpáteční cestu.
Richemonte nevěděl, co se s ním děje.
Netroufal si promluvit ani slovo a klidně se nechal i odkopnout.
Na úpatí vrchu se dostal jakoby ve snu. Ale pak se vzpamatoval.
Zastavil se, sevřel pěst a zvolal:
"Pomsta! Pomsta! Teď vím vše! Ten přestrojený důstojník šel k tomu domku o samotě... a tam bude také asi jeho Dulcinea! Uvidíme, co se stane!"
Tak pospíchal, že dorazil ještě před úsvitem do Gedinne.
Tady nikdo nespal.
Rozprášené vojsko, které tady právě odpočívalo, přineslo zprávu, že byl císař úplně poražený a zeje Francie ztracená.
Všude bylo plno nářku a bědování, ale to bylo kapitánovi nanejvýš vhod. •
Ujal se slova a vypravoval, že by rád vydal do rukou těchto dobrých vlastenců jedenáct prušáckých vyzvědačů. Nevěsta jejich vůdce se určitě nachází v osamělém domku na pokraji lesa!
Občané se nedali strhnout tak snadno jako vojáci, kteří vedení Richemontem táhli hned k domku, obsadili ho a obyvatelstvo zajali. Zanechali tady několik mužů na stráži a ostatní táhli naproti německým vyzvědačům, aby je zničili.
Prušáci dosud neuznali za potřebné, aby se už rozešli. Kónigsau jim to sám poradil a pak od nich odešel.

A tak táhli s sebou vůz a nic netušili, když náhle třeskl hromadný výstřel a všech deset na smrt raněných kleslo k zemi.
Richemonte je prohlížel.
"Vůdce mezi nimi není," řekl. "Přijde určitě za nimi. Nesmí nám uniknout."
Zklamal se. Kónigsau si po cestě vzpomněl, že ho Richemonte viděl, když se ubíral k domku u lesa. To v něm vzbudilo obavy.
Proto se rozešel se svými pomocníky, kteří jen zvolna kráčeli, a předběhl je.
Pustil se přímým směrem, pasekou, a s Richemontem se proto nesetkal.
Když přiběhl k domku, ihned zpozoroval, co se přihodilo, ale také viděl, že posádka nemůže být značná. Zato však neviděl pruskou hlídku husarů, která se blížila podél lesa.
Zamířil přímo k domku a vstoupil do něho.
Voják u dveří mu v tom chtěl zabránit, ale vtom okamžiku se ozval Margotin hlas, dovolávající se pomoci. Vytáhl ihned pistole a vrazil dovnitř.
Ve světnici zápasila Margot se čtyřmi vojáky.

Hostitel a Florián leželi svázaní v koutě, paní Richemontová byla bez sebe. Třeskly čtyři rány a čtyři útočníci klesli mrtví na podlahu, ale voják, který stál venku na stráži, byl poručíkovi v patách...
Margot pronikavě vykřikla...
Kónigsau se chtěl rychle otočit, ale už bylo pozdě. Vojákův palaš zasvištěl vzduchem a udeřil ho do hlavy... Padl a Margot vedle něho.
Zatím vyrazila husarské hlídka z lesa. Důstojník se zastavil a rozhlédl se. Vtom padly v blízkém domě čtyři výstřely a vzápětí se ozval pronikavý, úzkostlivý výkřik.
"Co to? Tam se zápasí!" řekl rychle. "Snad bude třeba naší pomoci! Kupředu!"
Přihnali se tryskem, seskákali a vrazili .dovnitř.
Voják, který Konigsaua ťal, vyskočil právě z okna. Jinak se už nemohl zachránit.
Ale husarský důstojník se jediným pohledem přesvědčil, co se tady přihodilo, a poslal za ním kuli, která neminula cíl.
Florián i jeho přítel byli zbavení pout a dozvěděli se, že se sem blíží větší oddíl prušáckého vojska, takže se už nemuseli ničeho bát.

Vypravovali stručně, co se tu přihodilo, a pak museli na rozkaz důstojníka dopravit dámy nahoru.
Kónigsauovo zranění bylo velmi těžké.
Rána mu byla spěšně obvázaná, než dorazilo asi za hodinu další vojsko a mohl se ho ujmout lékař.
Lékař sice potřásal velmi povážlivě hlavou, ale přesto dal konejšivou odpověď Margot, která se zatím vzpamatovala, i když jí nedovolil, aby svého milého viděla.
Richemonte se k domku nevrátil. Cestou slyšel, že se Prušáci blíží, a proto se raději osobnímu nebezpečí vyhnul.
O tom, že jeho úhlavní nepřítel byl na smrt raněný, dosud nevěděl.

Část druhá.
xvn.
Často nastávají v událostech přestávky, které vzbuzují dojem, že se nit vypravování úplně přetrhla. Ale život se podobá světovému moři, oceánu. Vlny, které vrhá, kterými duje, nejsou následkem vodorovného pohybu, ale voda se zvedá a klesá. Krůpěj, kapka, která v tomto okamžiku,vysoko vystříkne a vzletí z hřebene zčeřené vlny, klesne snad v nejbližším okamžiku zpátky do hlubiny a teprve později buď splyne nebo se spojí s jinou kapkou, aby se zase objevila na povrchu.
Tak také mizí události v životě národů nebo i jednotlivých lidí z povrchu a k našemu překvapení se objevují zase v nejméně očekávanou dobu a na takovém místě, kde bychom je nejméně očekávali.
Od naposledy vypravovaných událostí uplynulo několik desetiletí.
V malé kavárně v Biskaře sedělo několik francouzských důstojníků. Kouřili, popíjeli a bavili se.
Biskara nebo Biskra, jak Arabové toto slovo vyslovují, je městečko v osadě Konstantina v Alžíru. Je to důležitá obec, obchodní středisko, postavené na veliké cestě karavan. Tehdy byla zvlášť v době trhů velmi vyhledávaná Berbery a beduíny z okolí, kteří se tady scházeli, aby své výrobky a plodiny vyměňovali nebo se zásobili nákupy.
Kavárna měla orientální ráz. ,
Na pařížských bulvárech by se sice trochu cize vyjímala, ale tady v Biskře to bylo právě tak, ale z opačného hlediska. Tato budova byla postavená v maurském slohu, ale měla

několik okenních otvorů v předním průčelí a nad vchodem byl pověšený nápis ve francouzském jazyce.
Zatímco si mohamedáni sedají ve svých kavárnách s nohami zkříženými pod tělem, na koberce prostřené na zemi, bylo v této kavárně několik hrubě otesaných stolů a židlí.
Páni pili těžké portugalské víno a zdálo se, že jsou dost rozjaření.
Hostinský byl oblečený do kroje zuavů, ale podle všeho nebyl domorodec, ale Francouz, protože mluvil - bylli oslovený nářečím čistě z okolí Toursu.
Teď právě potřásl hlavou a řekl:
"Jak můžu vědět, messieurs, bylli tento muž už někdy v Biskře? Mohl bych nanejvýš vědět, jestli někdy navštívil mou kavárnu."

"A to neudělal?"
"Nikoliv, i když připouštím, že i to se mohlo stát. Vždyť ho neznám!"
"To je skutečně tak záhadná osobnost?"
"Ano. Nikdo ho nezná. Snad tady sedí mezi námi, aniž o tom víme. Generál Cavaignac je asi jediný, kdo ho zná."
"Copak se stýká pouze s ním?"
"Kdo ví?!"
"A jak se jmenuje?"
"Ani to nikdo neví. Není známý ani nám, ani našim nepřátelům, beduínům. Dávají mu jméno podle svého, a to jméno zřetelně říká, za co ho považují."
i "Jak zní to jméno?"
" "ain el fřansavi, to je ‚Oko Francouzů', nebo ještě jasněji špehoun nebo vyzvědač Francouzů. Byl prý viděný tu a tam a popisují ho hned jako starého, hned zase jako mladíka, ale i nikdo o něm neví nic určitého. Zeptejte se Cavaignaca, generálního guvernéra. Může vám o něm podat zprávu a podá vám ji - budeli chtít."
V nejvzdálenějším koutku kavárny seděl asi třicetiletý muž, oděný v prostý, beduínský kroj.
Posadil se na své židli tak, že bylo snadné poznat, že je spíš zvyklý sedat na polštářích a rohožkách, než na židlích.
Jeho vousy byly řídké.
Díval se přímo před sebe s tou lhostejností, která bývá vlastní fatalistickým musulmanům. Před sebou měl číšku kávy a v ruce držel čibuk, z kterého chvílemi udělal notný

tah. Tabákový dým vždy spolkl a pak ho teprve vypustil nosem.
Arabové nazývají tento způsob kouření "pít tabák" .
"Kdo je ten chlap?" ptal se jeden důstojník kavárníka.
"Neznám ho!"
"Je to beduín?"
"Určitě, protože žádal dýmku a kávu arabsky."
"Snad nám rozumí. Je nepříjemné mít nablízku cizí naslouchače."
"Zkuste, mluvíli francouzsky."
Důstojník to zkusil.
Obrátil se k cizinci a ptal se ho francouzsky
"Kdo jsi?"
"Tugger kupec," odpověděl tázaný a vyslovil pouze toto jediné arabské slovo.
"S čím obchoduješ?"
"Fevakih s ovocem."
"Odkud jsi?"
"Vadi Dželdi."
Vadí znamená v arabštině řeku i údolí řeky. Tento muž byl tedy z údolí řeky Dželdi, která trošku své vody vlévá jižně od Biskry do Melairu.
"Rozumíš francouzsky? Jak se zdá, ano."
"Kalil málo."
"Kde jsi se to naučil?"
"Alžír."
"Ach, ty jsi byl v Alžíru?"
"Nám - ano."
"Dlouho?"
"Lane."
Muž pronášel své odpovědi více posunky než krátkými slovy, které vyslovoval.
Přesto se však Francouz ptal dál:
"Slyšel jsi o muži, který se nazývá ain el fřansavi?"
"Lisa má ještě ne."
"Jsi bohatý?"
"Má li šech nemám nič."
"Ubohý tvore! Tady máš, vypij sklenku vína." Toto politování bylo jen předstírané. Důstojník dobře věděl, že beduín jako muselman nesmí pít víno.
Tento také ihned udělal zamítavý posunek a řekl:

206
207

"Kullu muskurun hárám vše, co opojuje, je zakázané."
Byl to doslovný citát Mohamedovy zapovědí.
"Tak toho nechej a nechoď do míst, kde se pije víno! Copak nevíš, že tvoje

odmítnutí je pro mne urážka?"
"La ne."
"Táhni tedy k čertu, anebo pij s námi. Nepotřebujeme tady žádnou opici, která jen poslouchá, ale nic nedělá."
Možná by došlo k nepříjemnému výstupu, kdyby nebyla pozornost Francouzů obrácená jinam. Kavárníkův pomocník totiž vstoupil a položil na stůl nejnovější noviny, které právě přišly. Tady, na výšině Atlaského pohoří, byly pařížské novinky důležitější, než svár s bezvýznamným Arabem, který nemohl udělat nic jiného, než se jen mlčky vzdálit.
Časopisy byly v okamžiku rozebrané a rozdělené tak, že každý držel v rukou několik listů. Nikdo nečekal, až si ostatní jednotlivé stránky přečtou, ale jakmile někdo odhalil něco důležitého, hned to nahlas předčítal.
Jeden pán zvolal:
"Našel jsem něco rozhodně zajímavého. Tady jsou totiž zprávy z Alžíru."
"Ach! Co se píše o té kolonii?" ptal se jiný.
"Víc, než o ní víme sami. Tady je například také zmínka o marabutu Hadži Omanahovi."
Marabut je moslemínský poustevník, který je obyvatelstvem považovaný za světce. Hadžim se pak jmenuje každý moslemín, který vykonal pouť do Mekky nebo do Mediny.
"Co o něm píší?"
"Tady stojí:
Postavení proslulého marabuta Hadžiho Omanaha je stále ještě nevyzkoumatelné. Má nesmírný vliv na kmeny, které sídlí v Atlaském pohoří. Proto by bylo velice výhodné zjistit o něm, máli být případně považovaný za nepřítele. Vypravuje se o tom, že generální guvernérství mělo v úmyslu vypátrat jeho smýšlení zvláštními vyslanci. Ukázalo se však, že marabut je vždy nepřístupný. Také jeho původ je záhadný a temný. Nosí zelený turban, to je právo, které přísluší pouze přímým Mohamedovým potomkům. Jeho ctitelé říkají, že přišel do Atlaského pohoří ze svatých končin Arábie. Přitom je podivné, že jeho tvář připomíná spíše západ, a docela se i tvrdí, že jistý francouzský cestoval, který ho kdysi zblízka spatřil, se domnívá, že v něm poznává jistého svého

známého z okolí Met nebo Sedanu. Podkladem tohoto tvrzení bude asi nějaká podoba, která však jistě spočívá na omylu."
"Tak, teď jsme zase tak chytří jako dříve," řekl jeden posluchač. "Co se tady povídá, to jsme už dávno věděli. Copak se až dosud nemyslelo, že tito marabutové jsou svobodní a že žijí v nejhlubší samotě?"
"Samozřejmě!"
"No, pak je rozhodně nápadné, že tento marabut musel být ženatý."
"To není závada. Vždyť i přesto může žít o samotě."
"Ale to on nedělá."
"Jak to?"
"Má při sobě syna. Je to snad osamocenost?"
"Ne úplná. Ale když žijí v našich klášteřích mniši společně v úplné uzavřenosti, není to taky osamocenost?"
"Ovšem ne dokonalá. Ostatně syn má skoro stejnou pověst svatosti jako jeho otec. Co tam je ještě o Alžíru?"
"Je tady zpráva, označená titulkem ‚Timbuktu':
Výprava, která byla před dvěma léty vypravená a vyslaná německou vědeckou společností, aby prohledala Súdán, má asi lepší úspěchy než předešlé výpravy. Proslýchá se, že vojenský člen výpravy, nadporučík voň Konigsau, je už na zpáteční cestě z Timbuktu. Má prý s sebou kromě čistě vědeckých úspěchů také značné hmotné bohatství a pojede prý přes Insalah, el Golen a Tuggurt."
"Hrome!" zvolal jeden Francouz. "Pak tedy přijde tento Němec také sem, do Biskry! Známe tyto nepříjemné lidi, kteří se od čtrnáctých a patnáctých let tohoto století domnívají, že na nás můžou pohlížet z patra. Konigsau? Není vám to jméno povědomé, messieurs?"
"Ne!" znělo kolem současně.
"Mně se zdá, že jsem už o něm někdy slyšel."
Zamyslel se, pak hbitě přisvědčil a řekl:
"Ach, už to mám! Konigsau, ano, Konigsau se jmenoval ten oblíbenec starého hrubce Bliichera. Měl s gardovým kapitánem Richemontem různé potyčky. Slyšeli jste přece o Richemontovi?"
"O tom, který byl po bitvě u BelleAlliance zbavený hodnosti?"
"Ano, to je on. Pamatuji se ještě, že jsem o něm slyšel různé špatností. Můj strýc s ním sloužil a znal ho dobře."

209

"Nikdy už o něm nikdo nic neslyšel. Zdá se, že někde zahynul."
"To snad bude omyl. Richemonte byl sice nucený opustit Francii, ale přece úplně nezmizel. Víte, na základě jakého důvodu se stalo, že Francie blokovala v roce 1827 Alžír?"
"Ano. Alžírský bej udeřil francouzského konzula Devala oháňkou na mouchy do obličeje."
"No, Deval později tvrdil, že viděl v bezprostředním bejově okolí Richemonta."
"Copak ho znal?"
"Ano. Deval se s ním stýkal v Paříži, a to tak často, že si nelze ani myslet, že by se mohl mýlit."
"Měl Richemonte v Alžíru maurské šaty?"
"Ano."
"S turbanem?"
"Ano, jak Deval vypravoval."
"Pak je jisté, že se stal mohamedánem."
"To by se opravdu podobalo tomuto bezcitnému člověku. - Je tam ještě něco o Alžíru?"
"Ano. Tady stojí, že se generální guvernér vydal na inspekční cestu kolonií. To je to, co nás nejvíc zajímá."
"Cavaignac nás určitě překvapí. Je tu do týdne očekávaný, ale vsadil bych se, že přijde dřív "
Náhle byl přerušený. Otevřely se dveře a do kavárny vstoupil mladší důstojník.
"Co je? Co se stalo? Co přinášíte?" znělo mu vstříc ze všech stran.
Tázaný si zhluboka vzdychl a chopil se plné číše na stole. Vypil její obsah a odpověděl:
"Novinka, messieurs."
"Dobrá nebo špatná?"
"Jak se to vezme. Cavaignac, generální guvernér, sem hned dorazí."
"U všech čertů!" zvolal předešlý řečník. "Prorokoval jsem to dobře. Takže tady zatím není?"
"Ne, ale právě dorazil jeden jeho pobočník. Generál je ještě na silnici, vedoucí sem z Buzady, ale za půl hodiny sem dorazí'
"Pak nám ještě zbývá čas, abychom duchy vína utopili ve vodě."
Popadl číši s vínem a vypil ji. Ostatní se zachovali podle jeho příkladu a pak kvapně odešli.
210

Kromě hostinského tady zůstal jen beduín.
Zdálo se, že ani neposlouchal, co se vypravovalo, ale přece všemu dobře rozuměl.
Teď se zvedl ze svého sedadla, odložil dýmku a sáhl do kapsy.
Položil malý stříbrný peníz vedle číšky, opustil kavárnu a vyšel na volné prostranství před ní.
Ve stínu domů nabízeli prodavači své zboží.
Zamířil zvolna k muži, který seděl za kupou sušených datlí.
Tento muž byl vysoký a hubený a byl oděný do kroje domorodců.
Zdálo se, že není bohatý, protože jeho turban byl smotaný ze starého, roztrhaného šátku, a jeho špinavý burnus byl stažený provazem z velbloudích chlupů.
"Odešli," řekl tiše příchozímu. "Viděl jsem je odejít. Vyslechl jsi něco?"
Tato slova byla pronesená nejplynnější francouzštinou.
Tázaný odpověděl plynně stejnou řečí:
"Ano."
"O kom mluvili?"
"O tobě."
"O mně? U všech čertů! Jak na mě přišli?"
"Přišli na tebe, protože mluvili o jakémsi nadporučíkovi Königsauovi."
Sedící muž byl asi šedesátník, ale mohl být i starší.
Jeho vlasy byly úplně zakryté turbanem. Jeho obličej získal zvláštní výraz velikými, hustými, skoro bílými kníry.
Když zaslechl to jméno, zvedl vrchní ret do výše tak, že bylo vidět dvě řady velikých, žlutých zubů.
Bylo to, jako by dravec vycenil zuby na útočníka.
"Königsau? Nadporučík?" ptal se. "Němec?"
"Ano."
Oči starého muže se nevlídně zaleskly.
Po krátkém přemýšlení sklonil hrdě vztyčenou hlavu a řekl:

"To není on. To musí být jiný."
"Proč?"
"Ten, koho já myslím, už dávno nemůže být nadporučík. Od těch dob uplynulo už přes třicet let. Čím je ten Kónigsau, o kterém mluvili?"
211

"Je člen africké výpravy, která byla vyslaná z Německa sem."
"Odkud je?"
"To 'nevím."
"Kde se nalézá?"
"Na zpáteční cestě z Timbuktu."
"Ach! To je zajímavé!"
"Nanejvýš zajímavé, bratránku. Má totiž u sebe veliké poklady."
"U všech čertů! Víš to určitě?"
"Řekli to důstojníci. Je to prý v novinách."
Oči starého muže se zaleskly a zářily jako oči dravce.
"Ach! Výborně! Kudy jde?"
"Přichází přes Insalah a el Golen do Tuggurtu."
Stařec by radostí málem vyskočil.
"Do Tuggurtu?" řekl. "Pak je to určitě ten Evropan, kťerého nám naši zvědové ohlásili."
Druh mlčky přisvědčil.
Nejevil ani teď žádnou živost, i když jeho tvář nebyla už tak lhostejná jako dříve, ale nabyla nanejvýš prohnaný výraz.
Po chvilce odpověděl:
"Nepochybuji o tom."
"Kdy přichází do Tuggurtu?"
"To ještě nemohlo být řečeno."
"Jaký průvod má s sebou?"
"Kromě honců velbloudů má třicet bojovníků z kmene Ibn Batta."
"Ty musíme přemoct. Oficíři tedy mluvili o mně?"
"Ano."
"Co?"
"Že jsi byl po bitvě u Belle-Alliance zbavený hodnosti."
"Čert aby je vzal! Co ještě?"
"Že jsi byl poznaný v bejově družině."
"Přál bych si, aby konzul oslepl!"
"Mluvili i pak dále o tobě, aniž by věděli, že jsi to ty."
"Jak tomu mám rozumět?"
"Myslím, že mluvili o osobě, které říkají ,ain el fřansavi'."
"Co říkali?"
"Že ten muž je pro ně záhada."
"Doufám, že také zůstane."
"Dále se zmínili o marabutovi Hadžim Omanahu."
212

"Určitě i ten byl pro ně záhadou."
"Ano."
"Pak jsou sami na vině. Ať jen k němu pošlou chytré muže, kteří se vyznají v tom, aby něco vysvětlili. Ale proč se tak rychle rozběhli?"
"Protože dostali zprávu, že přichází Cavaignac."
"Ach! Myslel jsem si to! Kdy přijde?"
"Za půl hodiny. Ale ta doba zatím uplynula."
"Pospěš si tedy! Běž mu vstříc, aby věděl, že jsem tady."
Druhý muž se okamžitě vzdálil.
Spěchal k místu za městečkem, kde se shromažďovalo francouzské vojsko, aby uvítalo generálního guvernéra.
Bylo tady už hodně domorodců, kteří slyšeli, že přichází Cavaignac, muž, proslavený sice četnými vítězstvími, ale právě proto v zemi málo oblíbený.
Když sem Maur doběhl, bylo už vidět blížící se kavalkádu ze západní strany.
Průvod byl vedený několika Turky, kteří znali cestu, a provázený dostatečnou četou chasseurů dAfrique, kteří generálovi poskytovali ochranu.
Když se blížil generál Cavaignac k seřazenému vojsku, zůstali vůdci pozadu tak, že generál jel teď v čele průvodu.
Bubny vířily, hudba spustila a vojsko prezentovalo zbraně.
Generál vojensky pozdravil, jel podél řady rozestaveného vojska a obrátil se ke vchodu do obce, když vyslechl stručnou zprávu velitele vojska.
Dal veliteli mlčky znamení, aby se k němu připojil, a ptal se ho při další

jízdě:
"Jste s obyvatelstvem spokojený?"
"Až dosud si nemůžu naříkat, můj generále."
"Ani v budoucnosti nebudete mít důvod naříkat si, pokud se budete řídit mými zásadami. Beduín považuje veškerou mírnost za slabost. Co je s kmeny v horách?"
"Nepřibližují se k městu."
"Přijali jejich šejkové darované pláště?"
Francie totiž darovala každému šejkovi drahocenný plášť.
Beduíni to mohli považovat za tribut, poskytnutý jim Francií, ale věděli dobře, že by se museli Francii zavázat, kdyby tento dar přijali.
"Nikoliv," odpověděl velitel.
"To je špatné znamení. Copak jste jim pláště nenabídl?"
"Ale ano."
213

"A oni přímo odepřeli přijetí?"
"Nikoliv. Na to jsou tito lidé příliš chytří."
"Co tedy udělali?"
"Když přišli naši poslové do míst, kde byla jejich ležení, našli místa opuštěná."
),To je ještě horší. To je, jako když kule narazí na měkkou, povolnou zem. Taková rána je planá, zatímco kámen kule rozdrtí a rozbije. Radil bych vám "
Zmlkl.
Jeho pohled padl na Maura, který stál právě u cesty, kudy jeli.
Generál zastavil svého koně a jeho tvář, jindy tak přísná, jevila výraz, spokojenosti.
"Ah! Ty jsi tady!" řekl.
Maur zkřížil ruce na prsou, hluboce se uklonil a odpověděl:
"Alláh jikunma'ak!"
Tato slova znamenají:
"Bůh tě opatruj!"
"Jsi tady sám?"
"La ne."
"Je tady tvůj příbuzný?"
"Na'm ano."
"Kde je?"
"Hunik, fíl suk - tam na trhu."
"Obchoduje s ovocem?"
"Ano."
"Je dobré?"
Tato otázka měla zřejmě vedlejší význam, protože se Maur významně usmál a odpověděl:
"S'lon daiman - jako vždy."
"Af mi tedy nějaké přinese. Dozví se, kde jsem ubytovaný."
Blahosklonně na něho kývl a jel dál.
Velitel se nemálo divil, že generál zná muže, který se zdržuje tady v Biskře.
Zeptal se ho proto:
"Znáte toho člověka, můj generále?"
"Ano," odpověděl Cavaignac stručně.
"Já jsem ho dosud nikdy neviděl."
"Já velmi často. Je to obchodník s ovocem, kterého jsem poznal v BlidaTiu. Kde budu bydlet?"
214

"Je mi ctí nabídnout vám svůj příbytek."
"Přijímám vaši nabídku. Přijdeli příbuzný toho muže, ať je ke mně ihned vpuštěný. Zajímám se o něho."
"Jak ho poznají?"
"Podle velikých šedivých knírů a podle jména. Je to fakihadži Málek Omar."
Fakihadži znamená obchodník s ovocem.
Mezitím, co generál jel ke svému bytu, spěchal Maur na trh, kde na něho čekal stařec.
"No?" ptal se ho nedočkavě.
"Mluvil jsem s ním."
"Co?"
"Ptal se mne, jsili tady."
"To si mohl domyslet. Dále!"
"Odpověděl jsem mu na tu otázku, a na to řekl, že máš k němu přijít."

"Kde bydlí?"
"To nevím. Ale dozvíme se to."
"Jdi tedy a zeptej se!"
Druh odešel a stařec zůstal u ovoce.
Laskavý čtenář v něm zajisté poznal bývalého kapitána Richemonta.
Jeho pomocník, kterému říkal "bratranec", se za chvíli vrátil a řekl mu, kde bude generál ubytovaný.
Richemonte naplnil košíček, upletený z datlových vláken, ovocem a odebral se vážnými kroky svobodného Araba na označené místo.
U domu stáli dva vojáci.
"Kampak?" ptal se jeden z nich.
"Fil seri asker," odpověděl tázaný.
"Co to je? Mluv francpuzsky, chlape!"
"General!" slabikoval příchozí, napohled s největším přemáháním.
"Ke generálu Cavaignacovi?"
Tázaný přisvědčil.
"Kdo jsi?"
"Fakihadži Málek Omar."
"To je zase arabské, ale zdá se mi, že to znělo jako jméno, které nám bylo oznámené. Můžeš jít!"
Richemonte vstoupil do domu, prošel tmaýou, úzkou chodbou a dostal se na dvůr, obklopený dokola sloupovou chodbou.

Tady stál opět vojín, který opakoval otázky, a zavedl ho pak do velikého pokoje, v kterém generál odpočíval po dlouhé jízdě.
Když poznal vstupujícího, zvedl se ze svého pohodlného posezení a řekl:
"Přesný jako vždycky! Věděl jste, že přijedu do Biskry?"
"Ano, můj generále."
"Můj posel vás tedy zastihl?"
"Před čtyřmi dny. Byl jsem ve Vádi Hobla a ihned jsem vyrazil, abych přijal vaše rozkazy."
V tuto dobu mluvil už plynnou francouzštinou.
"Stalo se něco neobyčejného, co byste mi měl hlásit?"
"Ne moc. Kmen Beni Hassanů se chystá k odporu."
"Ach! Kde bydlí ten kmen?"
"Sídlí na jih od Biskry."
"Kolik má bojovníků?"
"Přirazíli všechna menší podřízená oddělení, může se jich sejít několik tisíc."
"Ach! To je na pováženou a tudíž nebezpečné. Kdo je pobuřuje?"
"Mám za to, že marabut Iladži Omanah."
"Ten muž tedy zaujímá nepřátelské postavení proti nám?"
"Ano, zdá se. Ale nemyslím, že by se sešla taková síla, jak jsem uvedl, protože několik podřízených oddělení odtáhlo daleko na jih a jiná zase na tuniské území."
"To mne poněkud uklidňuje. Máme teď na severu a na západě země tolik práce, že není možné poslat větší vojsko na jih. Jsou vaši zpravodajové dosud věrní?"
Richemonte pokrčil rameny.
"Dokud jim dobře platím, ano," odpověděl.
Generál se usmál.
"Chcete říct, že jste se vydal z peněz?" ptal se.
"Ano, můj generále."
"No, naplním tedy zase vaši pokladnu, protože si dovedu vážit dobrého zpravodaje. Ostatně jsem připravený poskytnout vám příležitost, jak byste si mohl zasloužit značnější odměnu."
"Jsem k službám."
"Jedná se totiž o marabuta."
"Tušil jsem to."
"Váš bystrý zrak vás tedy neklamal. Jde o to, aby bylo konečně zjištěno, co si máme o něm myslet."

"To jste až dosud nevěděli?" ptal se vyzvědač s úsměvem.
"Pohříchu nikoliv. Dal jsem úkoly, jak se zdá, neschopným lidem. Proto se teď obracím na vás. Věříte si, že vypátráte a vyslechnete toho muže?"
Tázaný se tvářil velice povážlivě.
"To j e obtížný úkol!" řekl.
"Vím to."

"A pro mne nebezpečný!"
"Nebezpečný? Ach, vy chcete stupňovat své zásluhy, abych vaši odměnu přiměřeně zvýšil! Jste chytrák!"
"Mluvím jen pravdu," mínil Richemonte uraženě.
"Jak by mohlo být právě pro vás nebezpečné, navštívíteli marabuta? Jste přece považovaný za dobrého moslemína a svatého navštěvují tisíce musulmanů, aniž by jim proto hrozilo nějaké nebezpečí."
"Ať. Ale považte, můj generále, že mne nazývají ‚Oko Francouzů'. Právě, jako já hořím nedočkavostí, abych marabuta prohlédl, hoří i on, aby dostal do svých rukou ‚Oko Francouzů'. Nejmenší okolnost by stačila, abych byl vyzrazený a pak jsem ztracený."
"Nepotřebujete nic víc, než abyste byl opatrný."
"To se zdá snadnější, než to ve skutečnosti je."
"Takže nechcete ten úkol převzít?"
"Ale ano, buduli spokojený s odměnou."
"Ach, už je to tady! Kolik žádáte za bezpečnou zprávu o marabutově smýšlení a chování?"
"Kromě obvyklých výloh pět tisíc franků."
Cavaignac se zvedl a přešel několikrát po pokoji.
Nakonec se zastavil před vyzvědačem a řekl:
"Je to hodně, ale jsem přece ochotný vám tuto částku zaplatit, rozluštíteli důkladně svůj úkol. Víte, kde se marabut zdržuje?"
"Ano."
"Byl jste tam už někdy?"
"Nikoliv."
"Vy jste ho tedy dosud ani neviděl?"
"Ne. Víte přece, že jsem byl dlouhá léta zaměstnaný v západním Alžíru a v Maroku."
"Ano. Prokázal jste nám velmi dobré služby, takže doufám, že i teď rozluštíte svůj úkol. Jste k tomu připravený?"
217

"Mám vše. Jedině kov mi schází."
"Očekával jsem vás a vzal jsem si už potřebné s sebou. Tady máte. Zvláštní, mimořádnou odměnu si ovšem musíte nejdřív zasloužit."
Vytáhl velmi objemnou tobolku z kapsy a podával mu ji.
Když s ní zatřepal, obsah peněženky jasně zazvonil.
"Kdy nastoupíte svou cestu?"
"Ještě dnes, můj generále."
"Dobrá! A kdy budu moct dostat v Konstantine vaše zprávy?"
"To není jisté, ale doufám, že bych tam mohl být asi za dvě neděle."
"To je pozdě. Nemyslím, že vás budu moct tak dlouho postrádat"
"Máte tedy pro mne ještě jiné úkoly?"
"Samozřejmě. Vždyť jste se sám zmínil, že kmen Beni Hassana se chystá ke vzpouře proti nám. Pozoroval jste snad určitá znamení?"
"Ano. Mluvil jsem o tom s několika šejky."
"Jste jejich přítel?"
"Ještě víc než přítel. Jsem jejich host."
"A jak vás tam znají?"
"Jsem ze vzdálené východní oázy a prohledávám západní Saharu, pátrám po muži, ke kterému mne táhne krevní msta. Jinak jsem přece nemohl těmto lidem vysvětlit svůj neklidný způsob života."
"A věří vám?"
"Ano. Nic člověka těmto lidem nedoporučí víc než krevní msta."
"To je dobře. Proto by mi bylo vlastně milé, kdybyste mohl v této době zůstal u tohoto nebezpečného kmene. Pak bych měl jistotu, že vaše pozorování mi zajistí stálé a dobré zprávy."
"Nemějte starosti, můj generále! K povstání takového kmene je potřeba čas. Přípravy, vyjednávání a porady vyžadují celé měsíce. Jsem přesvědčený, že se od marabuta vrátím dřív, než nastane pevné usnesení."
"To mne upokojuje. Nastupte tedy svou cestu a dejte se v Konstantine co nejdříve vidět! Chcete mi říct ještě něco?"
"Ne."
"No, já bych tedy s vámi přece jen ještě o něčem mluvil."
"Jsem ochotný."
218

"K jakékoliv zprávě?" "Ano."

Generál na něho ostře a pátravě pohlédl a ptal se důrazně:
"Opravdu k jakékoliv?"
Výraz vyzvědačovy tváře byl méně důvěřivý.
Po chvilce odpověděl:
"K jakékoliv, ano, pokud se shodne s mými poměry."
"Tedy přece kladete podmínku! A jaké poměry myslíte?"
"Své soukromé."
"A ty jsem měl právě na mysli. Jak dlouho jste sloužil Francii v Alžíru?" "Od roku tisíc osm set třicet." "Stále jako vyzvědač?" "Ponejvíce."
"Nevěděl nikdo z vašich představených nebo těch, kteří vám svěřovali úkoly, kdo vlastně jste?" "Ne, nikdo."
"Proč zachováváte o sobě přísné mlčení?" "Je to zčásti v mém charakteru, zčásti také v mém zájmu." "Nerozhodl byste se mít ke mně důvěru?" "Důvěřuji vám, můj generále, jinak bych vám nesloužil. Ale v tomto směru mne nutí k mlčení jistá povinnost, kterou naprosto nemůžu porušit."
"Musím tedy tuto povinnost uznat, i když mi přirozeně musí být milejší a žádoucnější, abych se stýkal pouze s lidmi, jejichž poměry dokonale znám. Ale můžu se aspoň zeptat, zdali jste rozený Francouz?" "To jsem." "Čím jste byl dříve?"
"Prosím o dovolení, abych mohl tuto otázku přejít." Generálova tvář se zachmuřila.
"Zdá se mi, že zacházíte se svou mlčenlivostí příliš daleko," řekl. "Zdá se, že jste byl nucený opustit Francii?" "Nikoliv. Šel jsem z domova dobrovolně." "Váš hlas zní přesvědčivě, chci vám věřit. Přál bych si opravdu, abych pro vás mohl něco vykonat. Máte ve své vlasti příbuzné?" "Ne, aspoň ne blízké."
"A má být i nadále utajené, že obchodník ovocem Málek Omar je ten, kterého nazývají Okem Francouzů?" "Ano. Je to úplně ve vašem vlastním zájmu. Kdyby se
219

pravda pronesla a rozhlásila, nemohl bych už naprosto nic pro vás udělat."
"No, dobrá! Zahalujete se v neproniknutelné tajemství a nutíte mne, abych ho dbal. Ale proto ovšem nesmíte očekávat, abych vám neomezeně důvěřoval. Hrajete si s beduíny na přítele právě tak tajuplného jako vůči mně a vůbec nám všem. Ke komu vlastně jste upřímný, poctivý a pravdivý?"
"Rozumí se, že k vám a svým krajanům, generále!"
Tato slova byla pronesená hlasem nejupřímnější vůle, ale stopa nedůvěry, která byla obsažená v generálových slovech způsobila, že šedivé kníry se zvedly do výšky a objevily se šklebivé zuby.
Cavaignac to zpozoroval a řekl:
"Doufám v to ve vašem zájmu. Opak by vás přece přivedl k záhubě. Mějte to na paměti."
Sluncem opálená tvář bývalého gardového kapitána se rozpálila.
Z jeho očí vyšlehl na Cavaignaca blesk.
Pak se zeptal:
"Jak přicházíte k této náhlé nedůvěřjvosti, můj generále? Shledal jste snad někdy, že bych byl nespolehlivý?"
"Ó, na to jste příliš opatrný. Ale chci k vám být upřímnější, než jste vy ke mně, a povím vám, že se mi někdy zdálo, že věnujete Francii své služby jen s jakousi zdrženlivostí. I nejchytřejší, nejprohnanější člověk se někdy exponuje, nesmýšlíli naprosto a úplně poctivě. Tak se mi zdálo, že sloužíte tomu pánu, od kterého dostanete větší mzdu. Francie je bohatší než taková beduínská říše. Kdyby to bylo opačně, co byste udělal?"
"Sloužil bych přece Francii!" odpověděl Richemonte s nadšením.
"Ach! Opravdu?"
"Jsem ochotný pro Francii obětovat život! Zemřít pro ni!"
"No, počkejte s tím ještě nějaký čas. Je sice velmi slavné zemřít pro svou vlast, ale výhodnější je žít pro ni. Chci doufat, že se můžu na vás ve všech ohledech spolehnout! - Ale ještě něco: Jak se jmenuje váš druh?"
"Ben Ali."
"Tedy syn Aliho. Není to tedy váš syn?" Ne."
"váš příbuzný?"
"Můj bratranec."
220

"Tedy také Francouz?"
"Ano."
"A musí o své minulosti také zachovávat stejné mlčení jako vy?"

"Ano."
"To je podivné! No, nechci na vás naléhat. Budeteli mi dobře sloužit, sám z toho budete mít výhody. Ale přistihnuli vás při nevěrnosti, doufám, že je vám moje přímost a spravedlnost známá. Očekávám vás co nejdříve v Konstantine. Adieu."
Richemonte se nesmírně pokorně poklonil a šel.
Cavaignac se za ním díval, až zmizel za dveřmi.
Pak si přetřel dlaní oči a zabručel:
"A přece jsem už tu tvář viděl! Nejsou to dobré a poctivé tahy, které by vzbuzovaly důvěru. Když jsem v dětství žil v Paříži, bydlel naproti mých rodičů v rue ď Ange důstojník, u kterého jsem pozoroval stejný úšklebek, když se díval z okna... Bydlel v jedné polovině prvního patra, druhou polovinu obývala jeho matka a sestra. Pohříchu si už na jeho jméno nemůžu vzpomenout. Jen si ještě pamatuji, že kdysi mu zachránil byt před vydrancováním jakýsi prušáckýhusarský důstojník... Ale naprosto mu nedůvěřuji a budu se mít napozoru."
Jeho vzpomínky byly ovšem docela správné.
221

XVIII.
Richemonte neopustil dům právě v příjemné náladě.
Namáhal se, aby zůstal pánem svého obličeje, ale když se vrátil k svému druhovi a zaujal opět u něho místo za datlemi, náležitě si ulevil.
"Tvůj obličej nezáří jako sluneční jas," řekl bratranec, který se tedy jmenoval Ben Ali, "a pak ta neprozřetelnost!"
"Co?"
"Ze si generál nenechal tyto datle J"
"Ó, neměli jsme čas, abychom si vzpomněli na ovoce."
"Bylo to tak důležité?"
"Samozřejmě. Ale především ti říkám, že toho generálního guvernéra ode dneška z celého srdce nenávidím, protože mne na smrt urazil."
A skutečně vycenil své žluté zuby hrozivým způsobem.
"Jak to?" ptal se Ben Ali zvědavě.
"Nedůvěřuje mi."
"Ach! Proč ne?"
"Říká, že si myslí, že slouží tomu, kdo mi více zaplatí."
Bratranec se zachechtal.
"A není to pravda?"
"Ale nemá si to myslet a už vůbec ne mi to říkat."
"No, ten generál, jak se zdá, není hlupák. A ty se hned rozčiluješ a snad by "ses vzdal i naší výhody?"
"To mne ani nenapadne!" zabručel staroch.
Opřel si hlavu dlaněmi a chvíli se zamyšleně díval před sebe.
Pak řekl:
"Měl jsem po celý svůj život neštěstí. Očekával jsem slávu a skvělou budoucnost. A pak přišel ten proklatý Kónigsau. Měl jsem na dosah bohatství, celé milióny - a zase přišel
222

tento muž. Přišel jsem o čest, musel jsem opustit zem. Pak mi zůstala jen jedna myšlenka: chtěl jsem být bohatý, bohatý jsem se chtěl vrátit, protože bohatství přináší taky čest. Sloužil jsem bejovi, sloužil jsem Angličanům, Francouzům, beduínům. Co jsem tím získal? Nic, vůbec nic! Zavolal jsem si tě z vlasti, abych v tobě našel podporu pro své plány. Našel jsem je, ale nic, zase nic se mi nedaří. Teď mi nabídl mizerných pět tisíc franků. Co jsou mi platné?"
"Pět tisíc franků? Za co?"
"Mám vyslídit marabuta Hadžiho Omanaha."
"Uděláš to?"
"Co mi jiného zbývá? Můžu si snad tu částku vydělat u beduínů?"
"Proč ne?" ptal se Ben Ali zvolna a s důrazem.
Staroch se na něho nedůvěřivě podíval.
"Co tě napadá? Kde by Kabyl nabral tolik peněz? A jakou službu bych mu mohl prokázat, abych je dostal?"
"Ó, to se mi zdá velmi snadné."
"Chceš být snad chytřejší než já?"
"Nikoliv, nechci. Ale možná přece jen jsem."
"Mluv tedy!"
"Ptáš se, kde by nabral beduín peníze? Tak mu je opatři, pak ti s radostí vyplatí podíl!"
"Zdá se mi, že mluvíš ze spaní."

"Dokážu ti, že jsem při smyslech. Nemluvil jsi před chvilkou o tom Kónigsauovi, o kterém jsi mi vypravoval?"
"Vždyť jsi to zřetelně slyšel!"
"Je snad v Německu hodně rodin, které se tak jmenují?"
"To si nemyslím."
"No, pak musí být s tím, který přichází s velikými poklady z Timbuktu, příbuzní!"
"Možná! - Ach, už tuším - - !"
"Co tušíš, bratrance?"
"Ty myslíš, abych se pomstil jednomu Kónigsauovi tím, že připravím druhého o bohatství!"
"Ano!"
"Ta myšlenka je dobrá, je to neobyčejný dobrý nápad! Lahodí mému srdci a učinil by ze mne boháče, kdyby se dal provést!"
"Proč by se nedal provést?"
"Ten Kónigsau má .při sobě třicet bojovníků z kmene Ibn Batta. Ale my jsme jenom dva."
223

Mladší druh položil starému ruku na rameno a řekl:
"Bratrance, ty se nadobro měníš! Byli jsme přece tak dlouho u Beni Hassanů a slyšel jsi tam, že žijí v krevní mstě s Ibn Batty!"
Richemonte tentokrát opravdu vyskočil.
"Člověče!" zvolal. "Na to jsem nepomyslel! Teď už vím, že jsi byl u mne pozorným žákem. Neztrácejme už ani okamžik. Vyrazíme hned!"
"Kam?"
"K našim hostitelům, Beni Hassanům."
"Zdá se mi, že musíš vyhledat marabuta"
"To počká."
"Ale co naše datle?"
"Prodáme je vcelku. Pod tou starou střechou sídlí tagir (obchodník), který koupí vše, buduli žádat levnou cenu. Vždyť i tak máme ovoce jen .naoko na skladě. Zavolám ho."
Spěchal přes prostranství tak, že se jeho rychlá chůze už nedala porovnat s moslemínskou vážností, a vrátil se skutečně za malou chvíli s kupcem, který po krátkém smlouvání datle koupil a ihned zaplatil.
Richemonte chtěl hned vyrazit, ale bratranec se ptal:
"Dostal jsi od generála peníze?"
"Ano."
"Kolik?"
"Opravdu jsem je zatím nepočítal."
"Tak je spočítej!"
"Proč?"
"Protože potřebuju svůj podíl."
"To počká, až bude čas na dělení."
"Ne, není čas. Chci si tady nakoupit různé věci."
"Nakoupit? Copak nemáš všechno, co potřebuješ?"
"Ano, to mám, ale nemám kassaby (dýmky), nemám bavab (střevíce), nemám halkary (prsteny) ani semsij (slunečník)."
"K čemu to všechno potřebuješ?"
"Ty se ještě ptáš? Dýmku chci pro šejka Menaleka, prsteny, střevíce a slunečník dostane jeho dcera Liama."
"Ty jsi opravdu tak zamilovaný do té dívky?"
"Musí být mou!"
Řekl to hlasem, který nestrpěl žádné námitky.
Richemonte vytáhl sáček a počítal peníze.
224

"Tady máš," řekl. "Dvě třetiny pro mne a jedna třetina pro tebe."
"Dobrá. Půjdeš se mnou?"
"Ano. Jinak bych musel velmi dlouho čekat."
Vstoupili do několika bazarů a brzy měli nakoupeno. Měli nádhernou dýmku pro šejka Beni Hassanů, Menaleka, pro jeho dceru měli stříbrné náramky a kruhy na kotníky, pár střevíců z modrého hedvábí, zdobené vyšíváním, a také hedvábný slunečník.
S těmito věcmi se vydali z města.
Město leží na Vadí Biskře.
Po pravém břehu řeky se prostíralo terebinové křoví, do kterého vnikli a

prodírali se jím stále hlouběji, až uslyšeli koňský frkot.
Dostali se na místo, kde měli ukryté dva koně.
"Ještě tu jsou. Jaké štěstí!" řekl bratranec.
"Kdo by nám je vzal?" ptal se Richemonte.
"Zlodějští beduíni!"
"Ti netuší, že jsou koně tady."
"Anebo dravci."
"Lvi a pardáli tady nejsou, a"i kdyby byli - tato zvířata se vydávají na lup teprve v noci. Přestrojme se rychle!"
U obou sedel měli ranec. Otevřeli je a zjistili, že v nich bylo vše, co potřebovali k bohatému přestrojení.
Vyměnili rychle své přestrojení a oba vyzvědači záhy vypadali jako zámožní beduíni.
Své staré věci svázali do ranečku a upevnili za sedlem.
Pak vyvedli oba koně na volné prostranství, vsedli na ně a odjeli, nikoliv však podél vody, ale směrem k jihu, po cestě do Ujnaše. Nebylo to ovšem směrem k marabutovi.
Při jízdě měli dost času, aby si pohovořili o tom, co dříve nestihli.
"Myslíš, že Beni Hassanové se dají donutit k tomu, aby přepadli Němce?" ptal se mladší.
"Ano, určitě," odpověděl starší. "Musíme jim jen říct, zeje to Francouz. Na Francouze jsou pohněvaní. A navíc je provázený muži z kmene Ibn Batta, s kterými žijí v úhlavním nepřátelství. Nebude proto potřeba dlouhých řečí."
"Ale nechají nám poklady?"
"Doufám, že ano, Bude záležet na tom, jak chytře si budeme počínat. Nepřistoupíli na to, donutíme je."
225

"Donutit?" Jak by to bylo možné?"
"Hleďme, teď jsem zase já chytřejší," smál se starý. "Docela jednoduše bych jexlonutil: zavolal bych na ně Francouze."
"Jak?"
"Přivedu Francouze a přepadnu kmen. Poklady pak budu žádat jako svůj majetek."
"A svolí Francouzi k takovému přepadení?"
"Určitě. Už jsem generálovi sdělil, že se Beni Hassanové chystají ke vzpouře."
"To je dobré. Ale "
"Co ale? Co chceš namítat?"
"Co pak bude s Liamou?"
"Člověče, já tě nechápu. Ta dívka tě připravila o všechen rozum!"
"Ty se diviš? Je sličná jako anděl!"
"Bah! Je sice pravda, že.je velmi sličná, ale ve Francii se vyžaduje vedle sličnósti taky vzdělání."
"Která sličná a vzdělaná Francouzka by se provdala za vyzvědače?"
"Neužíváš příliš krásné slovo. Copak Francouzka ví, že jsi byl vyzvědač?"
"Může se o tom dozvědět."
"Přineseme si do Evropy bohatství. To urovná vše."
"Ta dívka mi je milejší, než bohatství."
Staroch vytáhl kníry do výšky.
"Ty se nepolepšíš! Copak ona tě taky miluje?"
"Nevím."
"Ty jsi s ní o tom nemluvil?"
"Ach, ty jsi dobrý počtář! Počítáš s mydlinkovou bublinou."
"Proč by nemohla Arabka milovat Francouze?"
"Ano!" smál se starý. "Můžeš jen přijít a natáhnout ruku. A co šejk? Co tomu řekne?"
"Svolí, jakmile pozná, že mne dcera miluje."
"Ale cizinec nedostane šejkovou dceru jinak, než když se stane členem kmene!"
"Dobrá, stanu se beduínem."
"Člověče, začínám si opravdu myslet, že ta tak zvaná láska dovede připravit o rozum i osobu jinak rozumnou."
"Ty jsi nikdy nemiloval?"

"Ach! Ale nikdy jsi o tom nemluvil."
"Nebylo to ani třeba. Miloval jsem a dosud miluji."
"Koho?"
"Sebe! Teď to víš! To je jediná a nejrozumnější láska, kterou znám. Ostatně bych ti tvůj plán co nejpřísněji zakázal, kdybych si nemyslel, že i já z něho budu mít prospěch."

"To ti je podobné. Egoista, jako ty, neudělá nic, z čeho by neměl nějaký užitek. Jaký prospěch máš teď na mysli?"
"Víš, že mne Beni Hassanové považují za tvého otce. Staneli se můj syn šejkovým zetěm, získám nesmírně na svém vlivu. Kmen, stáhneli veškeré své podřízené oddíly, může postavit víc než tři tisíce mužů do pole. Vidíš, že tím lze leckde dodat váhy slovu."
"Máš pravdu. Ostatně myslím při tom i na toho Konigsaua."
"Jak to?"
"Budeli šejk můj tchán, nebude nic namítat proti tomu, abychom si rozdělili poklady, které má ten Němec s sebou."
"Rozdělili? Hm!" bručel staroch.
"Podle našeho dosavadního ujednání dostávám vždy dvě třetiny."
"Tentokrát je to jinak. Až dosud se jednalo jen o to, co jsme si vydělali naším vyzvědačstvím."
"A ty myslíš, že dostaneš polovičku z Kónigsauových věcí?"
"Nejen, že myslím, ale žádám to!"
"Dobrá! Ale pak je válečný poklad tam v Evropě, v Ardennách, taky věc docela jiná. Vykopu ho sám, aniž bych tě k tomu potřeboval."
"Vždyť nevíš, kde leží!"
"Najdu to místo!"
"Vždyť se sotva někdy vrátíš do Francie!"
"Proč ne? Jakmile budu moct vystoupit jako bohatý muž, vrátím se hned."

227

XIX.
Mezi dvěma karavanními cestami, které vedou západně z Ujnaše do El Baadže a východně z Tachir Raffy do Um el Thiuru, se prostírá rozsáhlá rovina od severu k jihu.
Její severní část probíhá Vadi Dželeddi, jižní část Vadi Itel, což je jistý důkaz, že tato část pouště není úplně bez vody a vláhy.
Um el Thiur znamená česky Matka ptáků, a kde jsou ptáci, tam musí být také stromy a keře - a skutečně, ta krajina je spíš pastvina než poušť.
Tady se na nějaký čas usadila část kmene Beni Hassanů, podřízená jmenovanému šejkovi Menaleku, aby tady pásla svá stáda.
Rovina byla pokrytá ne sice bohatou, ale přesto dostačující zelení, v které se ostře a příjemně vyjímaly bílé stany beduínů.
Koně pobíhali a dováděli, hovězí dobytek se pásl a ubíral se zvolna a klidně vpřed a velbloudi i ovce leželi a přežvykovali na zemi.
U stád byli pastýři a dávali pozor, aby se žádné zvíře nezaběhlo.
Nedaleko stanů se proháněli beduíni, aby svým mladým koním poskytli výcvik slavných arabských ořů.
Jiní leželi, pokuřovali z dýmek, ve stanech nebo před stany a v řadách mezi stany, a dívali se na práci svých žen a dcer, které tady obcházely nezastřené závojem.
Beduín nenutí ženy, jako obyvatel města, aby zakrývaly nejušlechtilejší část lidského těla - obličej.
Od západu, směrem od Vadi Fahamy, která se u el Baadže spojuje s Vadi Itelem, se blížil jezdec.
228

Jeho kůň asi vykonal velikou cestu, protože byl tak unavený, že se stěží dovedl i jen nakrátko pustit do klusu.
Jezdec byl mladý muž, něco přes dvacet let. Jeho horní ret byl pokrytý krátkým, měkkým chmýřím.
Měl na sobě bílý beduínský plášť a jeho hlava byla chráněná před slunečními paprsky pestrým šátkem, který si malebně kolem ní ovinul.
I řemení a sedlo bylo arabské, ale zbraně, které měl při sobě, tady nebyly zřejmě obvyklé.
Měl totiž před sebou napříč dvojhlavňovou pušku, a z kapes u sedla vykukovaly pažby dvou pistolí.
Přesto však nebyl ten muž Evropan, ale beduín. Bylo to vidět už z jeho pohledu, zářícího radostí, když pozoroval malebný výjev před sebou.
Byl to pohled člověka, který se vrací po delší době a naskytne se mu pohled postrádaný s bolestí, na který byl od mládí zvyklý.
Pastýři ho pozorovali už zdaleka.
Vtom donutil koně, aby své poslední síly využil k trysku, a záhy zarazil běh

zvířete před pastýřem, který byl od duarů (stanové vesnice) nejvíce vzdálený.
"Muharak!" zvolal. (Den tvůj budiž požehnaný!)
"Neharak snajde!" (Tvůj den budiž šťastný), odpověděl pastýř.
Ale když si lépe prohlédl obličej příchozího, zvolal: "Alláh ih Alláh! Ty jsi Saadi, a já bych tě málem ani nepoznal!"
"Copak tak čas veliče změnil moji tvář?" ptal se jinoch s úsměvem.
"Nikoliv, ale moje oči byly zaslepené!"
"Jak se daří synům Abn Hassana?"
"Slouží Alláhovi a on je miluje."
"A dcerám kmene?"
"Alláh jim milostivě poskytl dar krásy těla i duše."
"A co stáda?"
"Alláh je činí plodnými tak, že rostou den ze dne."
"Je Menalek, šejk kmene, ve vsi?"
"Sedí před svým stanem a raduje se ze své moudrosti."
"Je zdravý Abu Hassan, bratr mého srdce?"
"Alláh mu předpověděl dlouhý život a radost ze syna."
"Uvidím tedy, zaradujeli se také ze mne, svého bratra."

Přiměl svého koně k opětovnému trysku, který ho zavezl řadou stád až k šejkovu stanu.
Šejk seděl před stanem a pokuřoval si.
Viděl, že se blíží jezdec. Ale jeho čelo se zakabonilo, když jezdec seskočil z koně, aby ho, náčelníka kmene, uctivě pozdravil.
"Alláh jikum ma'ak!" (Bůh budiž s tebou!) řekl jinoch.
"Rua lil džebennum!" (Táhni k čertu!) zněla odpověď.
Příchozí zvedl hrdě hlavu.
"Má fehimitu," (Nerozuměl jsem,) řekl.
"Táhni k čertu!" opakoval šejk.
Jinochovy oči se zaleskly.
"Tvůj věk je vyšší než můj. Odpouštím ti!" řekl.
"Nepotřebuju tvé odpuštění!"
Mladý muž měl už už na rtech ostrou odpověď, ale vtom se rozhrnula záclona stanu a objevil se mu obraz tak rozkošný, tak půvabný, že zapomněl na svá slova.
Aniž by to otec pozoroval, objevila se za ním dcera.
Bylo jí asi sedmnáct let, ale byla už dospělá.
Její rysy byly čisté, měkké, melancholické, které je možné často pozorovat u orientálek vyšších stavů.
Její veliké oči byly vážné, a to dodávalo její mladosti jímavé posvěcení.
Nádherné černé vlasy jí splývaly v těžkých, silných kadeřích a byly ozdobené zlatými nitkami.
Čelo a šíje zdobily řady velikých zlatých a stříbrných mincí.
Na nohou měla červené hedvábné spodky a na holých nohou, bílých jako sníh, střevíčky stejné barvy.
Horní část těla byla oděná do modré, zlatem vyšívané kazajky bez rukávů, která vpředu otevřená uvolňovala nádherná ňadra, zahalená v bílou košilku. Oba široké rukávy košile, které vyčnívaly z kamizoly, pokrývaly jen napůl krásná, plná ramena.
Na kotnících u nohou i ha rukou měla tato čarovně sličná bytost kroužky ze stříbra a silné spony ze zlata.
Když Liama uviděla jinocha, začervenala se. Položila prst prosebně na ústa a v okamžiku zmizela za záclonou, která uzavírala vstup do stanu.
Její otec jí nezpozoroval.
Saadi však porozuměl, co mu chtěl říct prst zvednutý ke rtům, proto potlačil hořkou odpověď a řekl mírným hlasem:

"Odpusť mi! Máš pravdu! Mládí se nesmí odvážit odpouštět stáří!"
Vzal koně za uzdu a vedl ho podél stanu, až nakonec zastavil před nejmenším a nejchudším.
Při hluku, který způsobily kroky zvířete, se stan otevřel a vyšel z něho beduín, v kterém bylo možné ihned poznat staršího bratra příchozího.
"Abu Hassane!"
"Saadi!"
Jen toto dvojí zvolání se ozvalo, a oba bratři spočívali v objetí.
V tom se stan znovu otevřel a objevila se žena, která měla na sobě šaty, prozrazující sice chudobu, ale přesto byla velice líčná.

Čekala, až se oba muži vyvinuli z objetí a pak přiskočila k Saadimu, podala mu se zářícíma očima ruku a zvolala:
"Ta ala, marhaba!" (Pojď a buď vítaný!)
"Alláh buď velebený!" řekl Saadi. "Konečně slyším přivítání."
"Kdo ti ho odřekl?" ptal se ho bratr a zvážněl.
"Šejk."
"Musíš mu odpustit, protože se na tebe velmi zlobí."
"Proč?"
"Protože jsi se připojil k džaurům."
"Copak to Alláh zakázal?"
"Ne, ale šejk Francouze nenávidí."
"Neopustil jsem vás kvůli Francouzům."
"Copak nebyl jinoch, s kterým jsi šel, také džaur?"
"Ano. Ale nebyl dříve šejkův host?"
"Máš pravdu. Ale on tě nenávidí také proto, že Liama, jeho dcera, na tebe nechce zapomenout."
"Jedině Alláh je pán srdce, nikoliv člověk. Smím vstoupit do tvého stanu, můj bratře?"
"Jen vstup! Co je mé, je ť..ké tvé. Já jsem ty a ty jsi já."
Oba zmizeli ve stanu.
Žena staršího bratra sundala sedlo z koně a pak ho udeřila, aby mu tím naznačila, že je volný a že se může pást.
Poté i ona vstoupila, aby svého hosta obsloužila.
O něco později opustila Liama svůj stan a vyšla si ke stádům.
Chvílemi se zastavovala, aby se ohlédla.
Nakonec zmizela v hluboké rokli.
231

Zanedlouho se otevřel stan obou bratří a vyšli z něho Abn Hassan a Saadi. Jeho pohled se plaše obrátil k šejkovu stanu.
Šejka už neviděl, zřejmě qdešel dovnitř.
Bratři se ubírali od stanu ke stanu a od muže k muži. Saa
di se musel dát pozdravit. f
Když uvítání skončilo, oddělil se od bratra a zamířil k rokli.
Rokli musel navštívil především proto, že to bylo právě tady, když se mu Liama před dvěma léty přiznala, že jí je milejší než všichni muži kmene Abn Hassanů dohromady.
Neměl ani tušení, že milovaná dívka 'kráčela stejnou cestou před ním. -
Zvolna vstoupil do rokle zarostlé křovím, aby se dostal k místu, kde tehdy s Liamou seděl.
Když přišel na ta místa a rozhrnul křoví, vykřikl radostným překvapením.
Stál před tou, na kterou právě myslel!
"Liamo!" zvolal napůl šeptem a napůl s jásotem.
"Saadi!" zašeptala.
Uchopil ji za ruce.
"Proč jsi šla sem, na toto místo?" ptal se jí.
Dívka sklopila oči a neodpověděla.
"Proč jsi sem šla?" opakoval.
"Chodím tady každý den," odpověděla konečně. "Ale proč tvá první cesta vedla právě sem?"
"Protože jsem tě tady nalezl."
Jeho pohledy skoro hltaly nádhernou dívku.
Stala se mnohem, mnohem sličnější od té doby, co ji viděl.
"Myslela jsem, že jsi na to místo zapomněl," řekla.
"Nikdy, nikdy na ně nezapomenu, dokud mi Alláh dopřeje žít! A ty jsi sem taky chodívala? Každý den?"
"Každý den!" odpověděla Liama.
Zadíval se do jejích nádherných očí a tiše se ptal:
"Jenom kvůli tomu místu?"
"Ne, ale kvůli vzpomínkám."
"Vzpomínkám? Na koho?"
Váhala s odpovědí.
Položil jí ruku kolem šíje, přivinul ji lehce k sobě a prosil ji:
"Pověz mi to, Liamo! Na koho?"
Zadívala se mu svým vlhkým pohledem do očí a odpověděla:
"Natebe!"

"Ty jsi tedy na mne myslela?" ptal se celý šťastný.

"Ano."
"A nezapomněla jsi na mne?"
"Nikdy!"
"Na mne, chudého muže? Ty, dcera bohatého šejka?"
"Alláh činí všechny lidi bohatými!"
"Ano, máš pravdu! I já jsem bohatý, bohatý nekonečnou láskou k tobě, ty nejkrásnější, nejnádhernější dcero všech stanů pouště! Víš, co jsme si slíbili, než jsme se rozloučili?"
Neříkala nic, ale tiše přisvědčila.
"Pověz to!" prosil ji.
"Řekni to ty!"
"Slíbili jsme si, že si zůstaneme věrní celý život. Já tu přísahu dodržím! A ty, má Liamo?"
"Já také!" potvrdila.
"Děkuji ti, ty rozkoši mého života!"
Přitiskl ji vroucněji k sobě a líbal ji.
Nechala se líbat, ano, cítil jasně, že její ústa opětují tisk jeho rtů: -
"Ale tvůj otec?" ptal se pak.
"Alláh obrátí jeho mysl."
"Ano, Alláh je všemohoucí a všedobrotivý. Zlobíš se na mě i ty, že jsem odešel s Inglizem?"
"Ne"
Pozoroval, že chtěla vyslovit jeho jméno.
"Mluv dál!" prosil. "Pověz to!"
Přivinula pevněji svou hlavu na jeho prsa a celá rozpálená vydechla:
"Můj Saadi!"
"Děkuji ti!" řekl štěstím. "Mám promluvit s tvým otcem?"
"Ano."
"Mám mu říct, že chceš být mou?"
"Pověz mu to!"
"Nebyl jsem tady dva roky. Nepřišel zatím někdo, kdo chtěl po tobě vztáhnout ruku?"
"Bylo jich tu několik."
"Co říkal šejk?"
"Byli pro něho příliš chudí."
"Ó, vždyť já jsem ještě chudší než oni. Nemám ani jedno jehně, abych ho zabil, když mne navštíví host."
Po těchto slovech odložila veškerou svou zdrženlivost, objala ho oběma rukama a řekla:
233

"Ne, ty jsi bohatý. Vždyť dcera šejka Menaleka miluje jen tebe a slíbila ti, že bude tvou ženou!"
"A dodržíš své slovo?"
"Ano! Jenom smrt nás může rozdělit!"
"Přísahej!"
"Přísahám ti při Alláhu a jeho proroku!"
"Díky! Ty jsi sladší než hurisky v ráji a čistší než andělé světa. Kdo byli ti muži, kteří přišli, aby se pokusili připravit mne o tebe?"
"Syn jednoho šejka Merazigů, starý emír Ualadů Slimanů a pak šejk Beni Hamzenadů. Přišli také dva cizí Arabové z východu, otec a syn. Hledají krevní mstu. Syn mi byl stále v patách, musela jsem před ním prchat."
"Kde jsou teď?"
"To nevím, ale zase přijdou."
"To ti řekl syn?"
"Ano."
"Jak se jmenoval?"
"Ben Ali."
"A jeho otec?"
"Málek Omar."
"Jak se může potomek Arabů nazývat Ben Ali, syn Aliho, když se jeho otec jmenuje Málek Omar? Byl mladý?"
"Byl starší než ty."
"Hezký?"
"Nebyl ošklivý."
"Udatný?"
"Nic jsem neviděla."
"Bohatý?"

"Oba muži mají stále mnoho peněz při sobě."
"Málek Omar! Viděl jsem člověka, který se jmenoval Málek Omar a byl fakihadži. Obchodoval ovocem a vstupoval do generálova domu. Ale to bude asi někdo jiný. Řekl ti jeho syn, že tě miluje?"
"Ne. Ale jeho oči říkaly, co jeho rty zamlčely."
"Dobrá tedy! Nikdo se už o tebe nebude ucházet. Zítra promluvím s tvým otcem a on mne vyslyší."
"Zítra ne, ne! Udělej to ještě dnes!"
Tato slova vedle nich zazněla nejrozhněvanějším hlasem.
Zděšeně odskočili, ohlédli se a uviděli šejka, který stál před nimi.

Jeho obličej byl rudý hněvem, jeho oči jen sršely.
"Džaure!"
Jen toto jediné slovo vrhl Saadimu do tváře, ale není vě.tší urážka, než říct toto jediné slovo pravověrnému moslemínu.
Je v něm obsažené všechno zlé, co se stěží vysloví tisíci jinými slovy.
Saadi uskočil o krok a sáhl rukou po noži.
"Co se to odvažuješ?" zahřměl.
"Džaure! Nevěřící!" opakoval šejk.
Saadi vytasil nůž z pochvy, ale Liama mu padla kolem krku.
"Zpátky! Schovej zase nůž! Je to můj otec!" zvolala.
Ta slova stačila, aby mu vrátila rozvahu.
"Chci tě poslechnout, Liamo," řekl. "Ale opusť toto místo! Nesmíš slyšet, co se tady bude říkat. Co slyší jenom moje uši, můžu odpustit, ale co slyší uši jiných, musím pomstít!"
"Nikoliv, zůstaň!" nařídil jí šejk. "Uvidíš, jak toho přítele Francouzů zašlápnu v prach!"
Nevěděla, máli jít nebo zůstat.
Z hlediska cti měl Saadi pravdu, ale co všechno se mohlo přihodit, kdyby se vzdálila a nemohla tomu zabránit!
Milenec uhodl její myšlenky.
"Jdi, Liamo!" prosil ji. "Miluji tě. Neudělám nic, co by tě mohlo zarmoutit."
Pohlédla mu pátravě do upřímných očí a pak řekla:
"Důvěřuji ti. Jdu!"
"Nechoď, zůstaň tady!" poroučel šejk.
Vztáhl po ní své ruce, aby ji zadržel, ale ona mu uklouzla a zmizela za křovinami.
"Ach! Poslechne spíš tebe než mne!" vykřikl šejk. "U Alláha, vykonám nad vámi přísný soud. Dříve tě však srazím ke svým nohám!"
Zvedl pěst.
Saadi se hrdě vztyčil a řekl:
"Šejku Menalekú, jsi dítě nebo muž? Neříká prorok: ženy a děti jsou otroky hněvu, ale muž ho přemůže? Říkám ti, že jsem dal Liamě své slovo, že neudělám nic, co by ji mohlo zarmoutit. Ale jakmile se mne dotkneš, budeš synem smrti!"
Menalekova pěst přece jen klesla. Znal Saadiho a věděl, že by uskutečnil to, co řekl.
"Ach, ty mi vyhrožuješ?" ptal se.

"Nikoliv. Ty sám mne ohrožuješ a nutíš mne, abych tak jednal. Teď mluv, co máš mluvit. Vyslechnu tě klidně a pak ti dám odpověď."
Šejk ho změřil štiplavým pohledem a ptal se:
"Ty jsi pozvedl svůj zrak k mé dceři?"
"Miluji ji."
"A ona?"
"Ona mne také miluje."
"Ty jsi ji svedl! Kdo jsi? A co jsi?"
"Jsem svobodný a volný bojovník Beni Hassanů. Ty jsi snad víc?"
"Jsem šejk kmene."
"Kdo tě jím udělal? Snad ty sám? Byl jsi zvolený a můžeš být zase sesazený!"
"Spočítej má stáda! A co máš ty?"
"Mám Alláha a sebe. To je dost!"
"Nerouhej se! Alláha jsi ztratil, protože jsi šel k džaurům."
"Nebyli snad džaurové tví hosté?"
"Zakazuje to korán?"
"A zakazuje snad korán jít k džaurům?"
"Slyšel jsi jejich víru a stal jsi se teď sám džaur."

"Kdo ti to říká?"
"Vidím to. Kdybys zůstal přívrženec proroka, dbal bys otcovské moci. Chceš uloupit otci dítě."
"Ne, ale chci dát otci k jeho dítěti ještě jednoho syna, sebe."
"Nechci tě. Ty jsi hanbou Benijiassanů!"
"Tvá urážka je smrtelná. Můj nůž by už dávno našel cestu k tvému srdci, kdybych neměj na paměti slovo, které jsem dal Liamě."
"Tvůj nůž? Ach, ty si netroufáš pomstít se. Jsi zbabělec!"
Saadiova tvář zbledla.
Musel si připomenout všechnu moc své lásky, aby zůstal klidný.
"Co jsem ti udělal, že mi říkáš taková slova?" ptal se. "Miluji tvou dceru a tebe si vážím. Za to mi děkuješ urážkami, za které by kdokoliv jiný pykal životem. Mám připravit kmen o šejka a Liamu o otce? Mám vnést krevní mstu do stanů tvých a mých příbuzných? Jedině pro lásku, které nemůžu odolat, protože mi ji do srdce vštípil sám Alláh?"
Šejk potřásl opovržlivě hlavou.

"Ty nebudeš původce žádné krevní msty, protože jsi zbabělec!" řekl. "Viděl jsem u tebe zbraně džaurů. Nejsou nebezpečné, protože s nimi nedovedeš zacházet."
"Mýlíš se. Skolil jsem jimi lva a pardála z hor."
"Nelži! Byl jsi snad při tom, když se stovky džaurů chystaly honit bídnou kočku, kterou jsi ve své zbabělosti považoval za pardála. Džaurové řvou strachem a úzkostí, když vidí kočku, a ty jsi se to od nich naučil."
"Copak ti Inglis, který u tebe bydlel a kterého jsem provázel, neřekl, že vychází úplně sám, aby střelil lva?"
"Lhal a já mu nevěřím. Usmrtit lva - k tomu je třeba víc než padesáti statečných lovců."
"Nelhal, protože jsem byl při tom, když lva usmrtil, a já jsem zastřelil lvici."
"Lžeš ještě víc než ten Inglis. Odejdeli syn kmene za krevní pomstou, pak je to jeho povinnost a čest, ale když opustí potomek otcovu vesnici, jen aby navštívil města nevěřících, pak sklidí hanbu."
"Opustil jsem kmen jen na krátký čas, protože jsem byl chudý."
"Ó, Alláhu! Ty jsi chtěl vydělat peníze?"
"Ano."
"Ty, svobodný Arab?"
"Ano."
"Ty jsi šel do služby k nevěřícím? Ó, hanba tobě!"
"Nebyl jsem jeho sluha, ale ochránce. Ukazoval jsem mu cestu v poušti a v stepích a seznamoval ho s kmeny našich přátel. Je to snad hanba?"
"Je, protože třza to zaplatil!"
"Nedal mi žádné peníze. Nežádal jsem od něho nic, šel jsem s ním proto, že jsem od něj očekával dar a chtěl jsem poznat jiné kraje. Je hanba přijmout dar?"
Na to šejk nemohl anebo nechtěl odpovědět. Ptal se posměšně:
"A byl jeho dar bohatý?"
"Jsem s ním spokojený," řekl Saadi zdrženlivě.
"Co ti dal?"
"Dal mi zlato. Tento Inglis byl velmi bohatý a měl mě rád. Můžu si teď vystavět stan."
"Vystav si ho tedy a uveď si do něho ženu, kterou chceš, jen ne moji dceru. Uvidímli tě s ní ještě jednou, dám tě spráskat tak, jak dávají vladaři v Alžíru bít své otroky."

L
"Opakuji ti, že bych tě zabil, kdyby ses odvážil vztáhnout na mne ruku."
"Ó, to neuděláš! Vždyť jsi zbabělec!"
"Tvá slova nejsou slova moudrého muže. Uč se od mladšího, jak se mají ovládat vášně. Alláh je milostivý a předobrý, ale i jeho trpělivost může dospět ke konci, proč tedy ne trpělivost smrtelníka? Proto půjdu a nechám té stát, protože myslím na Liamu, která je tvá dcera."
Obrátil se a šel.
"Zbabělce!" volal za ním Menalek hlasitě.

XX.
Saadi byl v hloubi srdce pobouřený.
Vše v něm vřelo a kypělo.

Musel sličnou dívku nesmírně milovat, když neměl sílu, aby pro ni odpustil takové urážky bez trestu.
Jak jeho duše toužila po domově!
A teď, když byl mezi stany svého duaru, klidil zášť místo lásky a hněvivé opovržení místo blahovůle.
Křoví, kterým kráčel, bylo z planých, trnitých akátů a pichlavých mimóz. Ani nepozoroval, že ho trny a bodláčí poraňovaly. Prodíral se křovinami a měl na mysli pouze to, aby uklidnil svou duši.
Rokle byla stále širší a vyšší, její dno se nížilo stále hlouběji.
Až dosud písčitá půda byla teď kamenitá, tu a tam ležely balvany, trosky skal, vydrolené ze stěn rokliny.
Na jednom z těchto kamenů náhle utkvěl Saadiho zrak.
Byly tu stopy, jako. by někdo po něm přejel ostrým, několikazubým hřebílkem.
Saadi se sehnul a díval se na balvan pozorněji, protože v hluboké roklině se už začínalo stmívat.
"Ó, Alláhu! Davič stád!" zvolal.
Davičem stád nazývají lva. Král zvířat nebyl v těch končinách nijak vzácný jev.
Saadi prohlížel stopy na kameni a bručel si:
"Jsou čerstvé. Lev tady byl už ráno. Má hlad, protože si brousil drápy na tomto kameni. Dnes v noci přijde do vsi, aby si odnesl maso."
Pozoroval pečlivě půdu a našel stopu zvířete a šel chvíli po ní. Vedla klikatě sem i tam. Zvíře si nebylo jisté, kam se má vrhnout.

;asi
"Neměl ještě určitý pelech, teprve si ho hledal," mínil Saadi. "Přišel sem tedy teprve ráno, aby tu našel nový byt. Cestu vykonal v noci. Je tady sám, lvici i lvíčata nechal jinde. Ale přivede si je, jakmile pozná, že tu bude dobrá kořist."
Taťo kalkulace nasvědčovala, že Saadi opravdu nebyl nezkušený. Angličan, ke kterému se připojil, nebyl asi jen takzvaný mrcholovec ani sváteční lovec.
"Mám sledovat stopy dál?" ptal se Saadi v duchu. "Ne. Nemám s sebou své zbraně a noc nastane co nevidět. Davič stád se ve dne skrývá, ale v noci vychází. Kdyby mne našel, zabil by mne a sežral. Musím se vrátit, abych muže ve vsi předním varoval, aby se měli na pozoru, až přijde navštívit jejich stáda."
Vylezl po stráni rokle nahoru. Vesnice byla daleko odtud, sotva ji mohl rozeznat. V těch krajinách bývá soumrak velmi krátký a velmi rychle nastává tma.
Než došel ke stanům, viděl v dáli malé polní ohně, na kterých ženy připravovaly večeři.
Když přišel do vsi, zamířil přímo k šejkovu stanu. Považoval za svou povinnost podat právě jemu zprávu o svém objevu, protože sám neměl právo svolávat shromáždění.
Také před tímto stanem hořel oheň.
Menalek seděl u něho a díval se, jak jeho žena i dcera připravují kuskussu.
Uviděl příchozího a sáhl rukou po noži. Domníval se, že Saadi přichází, aby se mu pomstil.
"Co chceš?" ptal se výhružně. "Kliď se odtud!"
Matka i dcera pociťovaly nesmírnou úzkost z toho, co bude následovat.
"Nesmíš mne zapuzovat," řekl Saadi klidně a mírně. "Ty jsi šejk a já s tebou potřebuju mluvit."
"Chceš mluvit s Menalekem nebo se šejkem?"
"Přicházím k šejkovi."
"Mluv tedy, smějíli to ženské slyšet."
"Smějí. Svolej muže a řekni jim, že dnes v noci přijde pán zemětřesení, aby navštívil naše stáda."
Lva nazývají také pánem zemětřesení, protože jeho hlas - zvláště zazníváli z veliké dálky - zní právě tak, jako by se země třásla.

"Ty šílíš!" odpověděl šejk. "Viděl jsem jeho stopu." "Kde?" "V rokli."
"Zdálo se ti o kočce, kterou jsi s džaury usmrtil." "Dovedu rozpoznat stopu kočky od stopy lva." "Tvoje oči jsou slepé láskou. Jdi jen do stanu svého bratra a vyspi se. Zítra budeš při rozumu."
"Tvoje zášť je veliká, ale nesmím dopustit, abys zanedbal své povinnosti. Jeli šejkovi ohlášená blízkost lva, má ihned svolat všechny muže z celého ležení."
"Chceš mi vyhrožovat?"
"Ne. Ale neudělášli to sám, pak zatroubím na tento roh já."
Přitom ukázal na veliký buvolí roh, visící u vchodu do stanu. Ten roh byl určený

k tomu, aby svým hlasem svolával muže k poradě. "Opovaž se!" zvolal šejk. Saadi se přesto přiblížil ke stanu. Menalek vytasil nůž.
"Zpátky! Přiblížíli se někdo bez mého dovolení, mám právo ho zabít."
Saadi se zastavil a vážně řekl:
"Tvého nože se nebojím. Ctím však zákony kmene. Nepřiblížím se tedy víc k tvému stanu, ale prosím tě naposledy, abys svolal shromáždění."
"Ani mne nenapadne, abych obtěžoval naše muže tvými lžemi."
"Jsi svobodný muž a máš svou vůli. Ale já mám také svou vůli. Neníli ti vhod plnit svou povinnost, vím, k čemu jsem donucený. Dej si pozor!"
Přiložil dva prsty k ústům a pronikavě zapískal.
To bylo u Beni Hassanů znamení na poplach.
"Co děláš?" ptal se Menalek ulekaně.
"Svolám džemmu, abych ji varoval před lvem a zeptal sejí zároveň, co zasluhuje šejk, který opomíjí bdít nad svými."
Džemma je schůze nejstarších. V ní se radí o všech záležitostech. Džemma má také moc sesadit šejka.
"Ty mne nutíš?" ptal se šejk hněvivě. "Dobrá! Ale měj na Paměti, zeje v mé moci pomstít se."
"Nebojím se tě, když plním svou povinnost."

Když Saadi zahvízdal, odskočili všichni muži od svých ohňů anebo vystoupili ze svých stanů. Čekali na druhé znamení, aby věděli, kterým směrem mají jít.
Menalek se z donucení chopil rohu, zvedl ho k ústům a zatroubil.
Sotva se ozval tento zvuk, chvátali sem muži ze všech stran. Ženy a dívky zůstaly u stanů, protože věděli, že jim není dovolené, aby se porady účastnily.
I Liama a její matka se musely vzdálit, aby z porady neslyšely ani slovo.
Byl utvořený veliký kruh, v jehož středu stál šejk. "Slyšte, vy muži duaru, co vám mám zvěstovat," začal, ukázal na Saadiho a pokračoval:
"Tento odpadlík, který cestoval s džaury, mne donutil, abych vás svolal a řekl vám, že dnes v noci přijde pán zemětřesení. Věříte tomu?"
"To není pravda!" ozval se hlas prostořekého mladého muže.
"I já to považuji za lež! Proto vás prosím za prominutí, že jsem byl nucený obtěžovat vás."
Vtom se ozval starý kmet, který byl člen rady nejstarších: "Od kdy je zvykem u Beni Hassanů, že mladí muži mluví dřív, než promluvili kmeti a starci? Ód kdy je zvykem, že slovo, které zní sice nepravděpodobně, se beze všeho nazve lží?
Dlouhá léta jsme neztratili žádné zvíře ze svých stád, ale proč by Alláha jednou nenapadlo, aby na nás poslal pána zemětřesení? Vyzývám Saadiho, aby nám řekl, co viděl."
Starcova důstojnost účinkovala na všechny tak, že šejka ani nenapadlo, aby odporoval. Také ostatní svým mlčením dali najevo, že s kmetem souhlasí. Proto Saadi vystoupil a řekl:
"Co jsem ohlásil, je pravda a ne lež. Byl jsem v rokli, která se táhne k Vadi Itelu, a tam jsem viděl zcela zřetelně stopy lva. Byly veliké. Tento davič stád je zvíře velmi silné a staré."
"Znáš stopu lva?" ptal se staroch.
"Ano! Inglis, s kterým jsem dva roky jezdil, mne naučil rozeznávat stopy všech zvířat."
"Ale kdyby se pán zemětřesení nalézal v rokli, už by naše stáda dávno navštívil." "Přišel minulou noc odněkud zdaleka."

"Z čeho tak usuzuješ?"
"Stopa vede hned sem, hned tam. Ohlížel se po vhodném brlohu. Našel jsem kámen, na kterém si brousil drápy. Je tedy hladový a připravený na lup."
"Věřím ti, že mluvíš pravdu. Poradme se, co budeme dělat, ale mluvit budou staří, mladí ať jen mlčí."
Porada začala a byla velmi krátká.
Kromě šejka všichni uvěřili Saadiovým slovům.
Rozhodli se, že roznítí veliké ohně a že přiženou stáda do sousedství stanů. Přijdeli opravdu lev, musí se mu první oběť ponechat, ale zítra na něho bude podniknutá honba.
Arabové jsou velmi špatní lovci lvů. Odváží se napadnout dravce jen za dne, nikdy ne v noci, a vždy ve veliké přesile. A pak se střílí na lva tak dlouho, až ztrátou krve z většinou lehkých ran klesne, když dříve několik lovců roztrhal.
Saadi byl mladý. Udělal svou povinnost a netroufal si vyslovit jiný názor.
"Rozhodli jste se, udělejte co chcete!" mínil šejk. "Já však tomu nevěřím a na

lva čekat nebudu. Ostatně teď nemusíme mít žádné starosti. Pán zemětřesení nikdy nejde před půlnocí na lup."
V posledním případě ostatní přisvědčili, ale Saadi mínil:
"Ctihodní, dovolte mi" i když ještě mladý, promluvit ještě slovo."
"Mluv, synu můj!" řekl nejstarší kmet.
"Řekl jsem už, že pán zemětřesení přišel teprve dnes v noci. Snad vykonal dalekou cestu, snad je velice hladový. Brousil si drápy, je tedy netrpělivý. Je možné, že přijde už před půlnocí."
"Tvá slova jsou sice rozšafná, ale než přijde, ohlásí se nám."
Lev se totiž, když vychází na lov, ohlašuje hlasitým řevem.
"Máš pravdu," mínil Saadi. "Ale přece jsou stará, zkušená zvířata, která jsou tak chytrá jako pardálové. Řvou, až svou kořist rozsápou. Ostatně nemyslím, že by pán zemětřesení přišel po rovině. Vystoupí z rokle, která tady nablízku končí, a pak bude pozdě dělat bezpečnostní opatření."
"Co říkáš, je dobré. Začněme tedy hned. Musíme postavit stáda tak, aby mezi nimi a roklí byl duar."
Tak se také stalo.
Jedině šejk se nedal navzdor všem prosbám a domluvám

přinutit, aby svá zvířata už teď zavedl do bezpečí. Nechtěl uznat Saadiovo vítězství.
Saadi snědl u svého bratra nějaké ovoce. Měl jen několik zvířat, která byla umístěná tak blízko stanu, že byla před přepadením v bezpečí.
Pak sáhl Saadi po své dvojce, prohlédl náboje a chystal se odejít.
"Kam chceš jít?" ptal se Abu Hassan starostlivě.
"Podívám se trochu na stáda."
"Co ti je po nich? Vydáváš se zbytečně do nebezpečí."
Ale Saadi přece šel a sice přímo na tu stranu, kde byla šejkova stáda.
Tichý večerní vánek, který právě vznikl, vanul přímo z rokle.
Saadi byl přesvědčený, že lev přijde z této strany, a chtěl ho tu čekat. Šejk ho nazval zbabělcem, proto mu chtěl dokázat, že jím není.
Položil se mezi zvířata a mezi východ z rokle na zem a vyčkával věci, které se měly přihodit.
Kolem ležení vzplanuly vysoké ohně, udržované suchými akátovými větvemi.
Celá krajina byla jasně osvětlená.
Scházela sotva hodina do půlnoci, když Saadi spatřil od vsi přicházet postavu.
Byl to šejk, který chtěl teprve teď nařídit svým pasákům, kteří byli ještě u zvířat, aby stáda přihnali blíž k duaru.
Aby ukázal, že Saadiho slovům nevěří, přicházel sám.
Stáda byla odehnaná ke stanům. Ale šejk, aby skutkem dokázal, jak velice opovrhuje Saadiho výstrahou, se k nim nepřipojil, ale zvolna zamířil k východu rokliny.
Nedaleko ní se zastavil.
Jeho bílý plášť bylo vidět zdaleka, takže jeho postavu bylo možné jasně rozeznat i z ležení.
Slyšel hlasy své ženy a své dcery. Prosily ho, aby se vrátil.
Byl sotva dvacet kroků vzdálený od Saadiho, ale neviděl ho, protože ten si nevzal na svou výpravu bílý plášť a ležel v tmavém spodním šatě na zemi tak, že nemohl být ani od půdy rozeznaný.
"O, Alláhu!" bylo slyšet volající Liamu. "Vrať se, otče! Lev by mohl přijít!"
"Mlč!" křičel nazpátek. "Tady nejsou žádné kočky!"

Ale v tom okamžiku se zdálo, že mu puká půda pod nohama.
Přímo před ním se ozval hluboký, temně dunící hlas, který rychle přešel v hlučné, mocné řvaní, ke kterému ani nejsilnější bouři nelze přirovnat, a nakonec končil tlumeným chrapotěm, který nevypadal jinak, než jako by celé stádo dokonávalo.
Při těchto zvucích strnula a zmlkla celá příroda leknutím.
Také šejk nebyl s to hnout jediným údem.
Viděl, jak lev zvolna a majestátně vystupuje z křoví - právě tam, kde Saadi označil.
Bylo to mocné, obrovské zvíře. Při klamném svitu plápolajících ohňů se zdálo, že je veliké jako vůl.,
Lev zatřásl svou hřívou a sklonil hlavu.
Spatřil šejka a vyrazil ze sebe druhý řev, při jehož zvuku mizela veškerá živost z Menalekova těla.

Zvíře nebylo ani třicet stop vzdálené od něho, skrčilo se a chystalo se ke skoku.
Ve třech vteřinách by musel být ztracený. To mu navrátilo dar řeči.
"Má una meded! Pomoc!" křičel, ne, řval, ale nemohl se vůbec pohnout.
"Vidíš, že jsou tady kočky?" ozvalo se nablízku.
Padla rána... odpovědí byl řev, podobný bouři. A rychle jako myšlenka zahřměla druhá rána.
Šejk byl hroznou silou sražený k zemi a ztratil vědomí.
Když procitl a otevřel oči, viděl kolem sebe stát mnoho lidí. Někteří měli v rukou pochodně. Vedle něho klečely žena i dcera a pečovali o něho plné úzkostí.
"Co je? Kde jsem?" ptal se.
"U nás, můj otče!" odpověděla Liama. "Ó, díky Alláhovi, že žiješ! Zachránil tě z nebezpečí smrti, když tě chtěl pán hromu roztrhat. Jsi raněný?"
"Nemyslím. Kde je lev?"
Teprve teď si vzpomněl, co se přihodilo.
Liama na něho ukázala.
"Tady leží," řekla. "Můžeš se zvednout, aby ses na něho podíval?"
Povstal. Tady ležel lev, mocný panovník pouště, překonaný, mrtvý a vedle něho klečel Saadi, který se připravoval stáhnout z něho kožešinu.

Šejk ho uviděl a ptal se:
"Kdo střelil?"
"To byl Saadi," odpověděla Liama.
"Saadi!"
V tom slově, které šejk pronesl, byl obsažený velmi zvláštní výraz. Namáhal se, aby se zvedl, ale šlo to.
Přistoupil k jinochovi, pozoroval s hrůzou neobyčejnou velikost hrozného zvířete a ptal se:
"Saadi, to jsi byl ty, kdo mne zachránil?"
"Já to byl, ano, šejku!" odpověděl tázaný. "Alláh je dobrotivý a milostivý, on to tak chtěl. Jemu budiž dík, mně
ne.
"Ale jak se to stalo?"
"Viděl jsem, že tvoje stáda nejsou v bezpečí, a věděl jsem, že lev přijde. Proto jsem mu vyšel vstříc, abych na něho počkal. A tu jsi přišel ty a on se ti postavil do cesty. Volal jsi o pomoc a já jsem střelil. Moje kule se smekla na čelní kosti a nevnikla do oka, jak jsem chtěl. Skočil na tebe, ale v tom skoku ho zasáhla moje druhá kule přímo do srdce. Strhl tě k zemi, ale nezranil tě. Teď tu leží mrtvý, a ty stojíš před ním živý. Díky Alláhovi, Alláh buď velebený, který je pán nad životem i smrtí!"
Šejk nebyl schopný slova. Tisíceré pocity mu bouřily v ' duši.
Rozpomínal se na okamžik nebezpečí, viděl, jak lev stojí
před ním, slyšel hrozný zvuk jeho hlasu, viděl v duchu
• okamžik, kdy se dravec přikrčil ke smrtelnému skoku, - a při
tom neměl dost síly, aby se tomu vyhnul, aby se při této
vzpomínce nezachvěl.
Podal Saadimu ruku a řekl:
"Zachránil jsi mne od smrti. Jsi chytřejší než já a Alláh ti dal zmužilé srdce, které se nechvěje před pánem hromu. A chceš zapomenout, že jsem tě urazil?"
Oči mladého muže se leskly rozkoší.
"Vše, co jsi mi řekl, má být tak, jako bych to neslyšel," odpověděl. "Ty jsi šejk a já se nesmím na tebe zlobit."
"Přijď tedy ke mně, jakmile stáhneš lví kožešinu."
Menalek vzal ženu i dceru za ruce a kráčel s nimi ke svému stanu.
"Můžeš teď ještě nenávidět svého ochránce?" odvážila se matka zeptat.

"Mám ho rád!" odpověděl. "Ukázal, že někdy může jinoch zahanbit starce."
Přiznal se k tomu bez hořkosti. Byl to muž sice tvrdý, ale také uznalý.
Většina obyvatelstva stanové vesnice zůstala u Saadiho, aby obdivovala neobyčejnou velikost lva. Bylo to určitě jedno z těch starých zvířat, které žijí v osamělosti a ve stálém, prudkém nepřátelství i se svými druhy. Takoví lvi - stejně jako to bývá u slonů - se nazývají poustevníky a jsou pro své zkušenosti, lstivost a potutelnost dvojnásobně nebezpeční. Za krátký čas nato byl Saadi s jásotem provázený do vsi. Lví kožešinu předal své švagrové, aby ji vyčinila, a pak se ubíral do šejkova stanu.
Byl tam přijatý docela jinak než posledně. Musel se posadit na čestné místo

vedle Menaleka a dostal dýmku i tabák. Při tom mu musela posluhovat Liama, která to samozřejmě dělala s největší radostí.
Oba muži dlouho mlčky kouřili, nakonec však šejk dýmku odložil a řekl:
"Saadi, ty statečný synu Beni Hassanů, tys mi zachránil život, když jsem už stál u bran smrti. Miluješ Liamu, mou dceru?"
Tázaný rovněž odložil dýmku a odpověděl: "Miluji ji z celého srdce! Můj život náleží tobě a jí, proto jsem se pro tebe odvážil zabít lva, když tě chtěl roztrhat." Šejk se obrátil ke své dceři:
"Liamo, potěšení mých očí, je tvá duše nakloněná tomuto statečnému muži?"
"Ano, otče!" odpověděla. "Alláh mu uštědřil moje srdce. Alláh je všemohoucí, jemu nemůže nic odolat."
"Af tedy je tvým mužem a pánem a ty buď jeho žena, dokud vám Alláh dopřeje žít. Moje požehnání budiž vaším majetkem a ať vám září až do poslední hodiny vašich dnů." Vzal je za ruce a spojil jim je. Poklekli před ním a on jim požehnal. Pak přistoupila i jeho žena, rozplývající se v slzách, a položila jim ruce na hlavy. Tito Simaelovy potomci si uchovali obyčeje svých praotců v takové čistotě a původnosti, že tento výjev mohl být považovaný za výjev z doby starého zákona.
"Jste tedy už dnes muž a žena," řekl šejk. "Ale váš sňatek bude svěcený až začne nový měsíc, a bude svěcený všude,

kde se pasou stáda Beni Hassanů. Od této chvíle bude Saadi bydlet v mém stanu. Liama je mé dítě a on můj syn. Co mám, to je také jeho. Nechť se stane vůle Alláhova."
Nato odešel do zadní části stanu. Milující, kteří se tak znenadání a neočekávaně stali šťastní, vystoupili pod širou oblohu a při svitu hvězd si šeptali o blaženosti, kterou překypovala jejich srdce.

XXI.

Druhý den ráno vjeli do vsi tři muži.
Byli nesmírně zaprášení a vypadali tak, jako by měli za sebou velikou cestu.
U šejkova stanu seskočili z koní.
Šejk vyšel na zápraží.
Když je zpozoroval, svraštil čelo.
"Kdo jste?" ptal se.
"Jsme Tuaregové," odpověděl jeden z nich hrdým hlasem.
Tuaregové jsou mnohokmenný národ, obývající poušť, o něco tmavší pleti než Maurové. Jsou známí jako nepolepšitelní lupiči.
"Co chcete u stanů Beni Hassanů?" pokračoval šejk.
"Ty jsi šejk Menalek?"
"Ano, jsem."
"Hledáme dva muže, kteří bydlí pod ochranou tvého kmene."
"Kdo je to?"
"Otec a syn. Jsou z východních krajin a přišli sem, aby provedli krevní mstu."
"Jak se jmenují?"
"Málek Omar a Ben Ali."
"Znám je."
"Kde jsou?"
"Odjeli, aniž by mi řekl, jaký je jejich cíl."
"Vrátí se?"
"Řekli, že ano."
"Kdy?"
"To nevím."
"Nám řekli, že nás budou tady očekávat. Dovolíš nám, abychom do jejich návratu jedli chléb a sůl tvého kmene?"

Chvíli trvalo, než řekl:
"Dovolím, jestliže jste přátelé těchto dvou mužů."
"Jsme jejich přátelé."
"Jsou našimi hosty a 'přátelé mých hostí jsou také moji přátelé. Vstupte, abyste pojedli chléb a sůl a odpočinuli si, protože vidím, že jste vykonali dalekou cestu."
"Jeli jsme několik dní a nocí, abychom tvým hostům přinesli velice důležitou zprávu."
Nechali koně volně stát a odebrali se se šejkem do stanu.
Netrvalo však dlouho, když dorazili do vsi dva jiní jezdci, kteří se přihnali od

severu.
Byl to Richemonte se svým bratrancem.
I oni se zastavili před šejkovým stanem a tento vyšel, aby je přivítal.
Řekl jim, že přijeli tři Tuaregové, kteří jim přinesli důležitou zprávu.
"Kde jsou?" ptal se Richemonte.
"V mém stanu."
"Nech vyjít jejich vůdce! Promluvím s ním."
Oba zakuklení Francouzi sestoupili z koní.
Tuareg, který byl už dříve mluvčím, vyšel a byl novými příchozími vyvedený řadou stanů do širého prostoru, kde mohli mluvit, aniž by se vydávali v nebezpečí, že budou vyslechnuti.
Při tom potkali Saadiho.
Saadi si vyšel s Liamou ke stádům, aby šije prohlédl. Dívka zůstala venku u svého zamilovaného velblouda.
Když šel kolem těchto tří mužů, všiml si jich a přitom se setkal jeho pohled s pohledem Richemonta.
Ve tvářích obou se mihl zvláštní stín, jako by se oba navzájem poznali, ale přesto se klidně ubírali svou cestou dál.
Šejk stál ještě před stanem, když se Saadi vrátil.
"Kdo byli ti muži?" ptal se Saadi.
"Dva Arabové z východu, kteří jsou mými hosty," odpověděl tázaný, "a jeden ze tří Tuaregů, kteří teď přišli, aby je navštívili."
"Jak se jmenuje host se šedivými vousy?"
"Málek Omar."
Saadi si vzpomněl na svůj včerejší rozhovor s milou. Mladší host byl tedy Ben Ali, který miloval Liamu!
"Znám ho," řekl.

"Ty ho znáš?" ptal se Menalek s úžasem. "Vždyť jsi nikdy nebyl ve východních oázách! Kde jsi ho viděl?" "V Alžíru."
"Mýlíš se. Ten nebyl nikdy v Alžíru." "Nemýlím se. Je to Málek Omar, obchodník s ovocem." "Můj synu, tvé oko tě asi klame."
"Moje oko mne neklame. Viděl jsem toho muže několikrát, jak šel do domu generálního guvernéra. Myslíš, že si jeho tvář lze zaměnit s jinou?"
"Ne, nikdy!" odpověděl šejk po krátkém přemýšlení. "Mají oba tito muži řeč východu?" "Slyšel jsem velmi mnoho nářečí, ale jejich neznám. Budou nejspíš z oázy nebo ze země, kde jsem dosud nebyl."
"Mluví snad řečí našeho lidu takovým způsobem, jak jí mluví Frankové?"
Šejkova tvář se náhle podivně zachvěla. "Alláh je veliký! Uhodl jsi, Saadi!" "A jsou tady proto, že hledají krevní pomstu?" "Ano."
"Uvažuj o nich, šejku! Byl jsem tam, kde bydlí Frankové, a poznal jsem, že jejich srdce jsou falešná. Tito muži přicházejí z východu a neříkají, kde je jejich vlast. Mají krevní pomstu a nemluví o tom. Stýkají se s Tuaregy, kteří jsou loupežníci a vrazi. Mluví jako Frankové. Otec se jmenuje Málek Omar a jeho syn Ben Ali. Nemusel by se jmenovat Ben Málek Omar, kdyby byl skutečně jeho syn? Viděl jsem toho obchodníka s ovocem v Alžíru, a onjá řekl, že tam ještě nikdy nebyl? Na těchto mužích lpí lež. Říkám ti, že nejsou těmi, za které se vydávají."
"Máš pravdu, můj synu," mínil šejk a zahleděl se zamračeně v tu stranu, kde muži zmizeli. "Ale proč mne obelhávají? Kdo tedy jsou?" Saadi se díval zamyšlená před sebe a ptal se: "Slyšel jsi o muži, kterého nazývají Oko Francouzů?"
A__ T_ ."._ T 1 • " . ..
~ ~"-
"Ano. Je to Frankův vyzvědač." "Nikdo ho nezná!"
"Nikdo!"
"Myslím na něho, když myslím na toho obchodníka s ovocem Maleka Omara."
Skoro se zdálo, že se šejk těchto slov zalekl.
"Alláh il Alláh!" zvolal. "Můj synu, tvoje myšlenky jsou zlé!"

"Ale možná správné!"
"Ty si myslíš, že je to on?"
"Možná, že to je on, i když mu to nemůžu dokázat."
"Je můj host, ale přesto však by musel zemřít, kdyby byl zrádce."
"Snad se to dozvíme. Vyzkoušejme ho. Ano, podrobme ho zkoušce. Řeknu, že jsem ho viděl v Alžíru. Jeli jeho věc spravedlivá, připustí, že tam byl. Budeli však zapírat, pak je jeho srdce plné podvodu a nesmýšlí s námi dobře."

"Ale ani pak ještě nebudeme mít žádnou jistotu."
"Ne, ale aspoň budeme vědět, že mu nesmíme důvěřovat."
"Tvá řeč je řečí opatrnosti a moudrosti. Zůstaň u mne, budeš při tom, až budou ti muži se mnou mluvit. Byl jsi delší dobu v Alžíru?"
"Několik měsíců."
"Slyšel jsi řeč Franků?"
"Ano."
"Zapamatoval jsi si něco z ní?"
"Znám mnoho jejich slov a také umím několik otázek."
"Promluv několik takových slov k těmto dvěma mužům, a to tehdy, až to nebudou očekávat. Snad budou překvapení a odpoví ti na to."
"Tvá rada je moudrá, šejku. Zachovám se podle ní." -
Tři muži, o kterých byla řeč, vyšli z vesnice a došli ke vchodu do rokle, kde byl včera usmrcený lev.
Jeho mrtvola byla z úcty k pánu hromu zakopaná do písku, proto tady nenašli ani stopu po včerejším dobrodružství.
Posadili se na kraj rokle, aby si byli jistí, že mohou ihned zpozorovat každého, kdo by se k nim blížil.
Až dosud nepromluvili ani slovo. Začal Richemonte:
"Jak dlouho jste už v tomto ležení?"
"Několik minut," odpověděl Tuareg.
"Jakou mi přinášíte zprávu?"
"Tu, kterou sis přál."
"Viděli jste tedy toho cestovatele, který přichází od Timbuktu?"
"Viděli jsme ho, protože jsme jeli dva dny s jeho karavanou."
"Dozvěděli jste se něco?"
"Všechno!"
"Vypravuje Jedy!"

"Přirazili jsme k té karavaně dva dni cesty před Insalahem a byli jsme přátelsky přijatí. Pán průvodu pochází z daleké země na severu. Je Němec." (Arabové nazývají Němce slovem "Němce" .)
"Mohli jste zjistit také jeho jméno?" "Ano. Je to jménojaké může mít jen nevěřící, jen barbar. Nadarmo jsem svůj jazyk dlouho nutil, abych ho vyslovil. Zní asi jako Konikau." "Kónigsau?" ptal se Richemonte.
"Tvůj jazyk je ohebnější než můj, protože to jméno zní přesně tak, jak ho vyslovuješ ty." "Měl u sebe hodně lidí?"
"Měl vůdce a nejvyššího nad honci velbloudů a patnáct honců. A k ochraně jeho zboží ho doprovází třicet bojovníků z kmene Ibn Batta." "Co nesli jeho velbloudi?"
"Mnozí nesli sušené květiny, vycpaná zvířata a knihy, také láhve, v kterých bylo plno různého hmyzu. Několik velbloudů však mělo náklad drahocenného zboží, které potřebují Frankové, ale ne Tuaregové." "Kdy dorazí ta karavana do Tuggurtu?"
"Teprve za dva týdny." "Mohli byste ji tam pozorovat?" "Co nám za to nabízíš?"
"Co žádáte?"
"Dohodnu se se svými druhy."
"Udělej to. Za dvě neděle nás najdete tady v tom stanovém ležení a povíte nám, kdy vyrazí karavana z Tuggurtu."
"Nesmíme si tedy odpočinout, protože jí musíme jet až do Rhadamesu vstříc. Dostaneme tady čerstvé koně?"
"Můžete své koně vyměnit za jiné, budu vám při tom pomáhat. Ale teď se můžeš vrátit do šejkova stanu, protože si potřebuješ odpočinout, a já si chci ještě promluvit se svým synem."
Tuareg uposlechl vyzvání a oba zbylí muži se začali bavit francouzsky.
"Víš, že jsem se před chvíli pořádně polekal?" řekl Richemonte.
"Čeho?" ptal se synovec.
"Viděl jsi toho mladého chlapa, kterého jsme potkali?" "Ano."

"Znám ho! A obávám se, že i on mne poznal."
"Ach! Odkud ho znáš?"
"Z Alžíru. Byl průvodce anglického konzula a několikrát mne viděl, když jsem šel ke guvernérovi."
"To je proklatě nepříjemné!"
"Nadobro."
"Ale nebezpečné to přesto není!"
"O tom pochybuji. Co když ten člověk bude mluvit o tom, že mne viděl v Alžíru?"

"No a co na tom? Jednoduše připustíš, že jsi tam byl."
"Co bych tam dělal?"
"Co tak krevní pomsta? Copak jsme nemohli hledat toho, koho chceme zabít, také v Alžíru?"
"To by bylo možné, ale zapomínáš, že jsem řekl šejku Menalekovi, že jsem v Alžíru dosud nebyl."
"Proklatě!"
"Ano. Nezbývá než vše prostě popřít."
"To bude za těchto okolností asi nejlepší. Nemyslím, že bychom v někom probudili nedůvěru. Kdo ví, zdali si ten chlap všiml tvého obličeje."
"Všiml si mne a byl jsem mu hned nápadný. Poznal jsem to, když nás potkal. Viděl jsem mu to na očích."
"No, pak se prostě mýlil. Vždyť lidé si jsou někdy podobní. Ale teď mne napadá, že šejk, vzbudímeli proti sobě nedůvěru nebo podezření, se bude zdráhat, aby s námi karavanu přepadl."
"To by ovšem byla veliká překážka v našich plánech."
"Co bychom pak dělali?"
"Museli bychom se spolehnout na Tuaregy. Mohli by sehnat nějaký počet svých lidí. Mám za to, že by k tomu byli ochotní."
"Ale ti zloději by vše pobrali a nic by nám nenechali."
"Toho se nebojím. Mnoho z toho, co má Němec s sebou, bude pro ně naprosto nepotřebné. Pojďme k šejkovi a promluvme s ním. Jen tak budeme mít jistotu, bylli jsem poznaný."
Zvedli se, aby vykonali tento návrh.
Když se zvolna ubírali opět ke stanům, zpozoroval synovec Liamu, která stála u mladého velblouda, laškovala s ním a hladila ho.
"Vidíš tam šejkovu dceru?" ptal se.
254

"Ano, je to ona," odvětil Richemonte. "Musím k ní!" "Počkej, teď ne!"
Ale bylo už pozdě. Mladý muž se rychlými kroky vzdaloval.
Richemonte se ubíral dál svou cestou, bručel si do vousů hněvivé láteření na zamilovaného.
Ten se zatím blížil k mladé dívce a jeho oči s rozkoší měřily její svůdné tvary.
"Sallam aalejkum! Pokoj s tebou!" pozdravil ji.
"Aalejkum sallam!" odpověděla, když se k němu obrátila. Ale nepadl na něho radostný nebo snad docela vybízející pohled.
"Dcera Beni Hassanů je dnes sličná jako vždy," řekl. "A muž východu lichotí jako vždy," odpověděla mu. "Mluvím pravdu." "Není třeba, abys to říkal." "Proč ne? Neníli ti milé, že jsi sličná?" "Alláh dává krásu a také ji bere. Patří tedy jemu a ne nám."
"Máš pravdu, ale pokud ji člověk má, má se z ní radovat. Anebo nevíš, jaké štěstí přináší krása?"
"Jaké?" ptala se lhostejně.
"Krása přináší lásku."
"O lásku, probuzenou jenom krásou, nestojím!"
"Proč ne?"
"Láska má jen tehdy cenu, jeli dcerou srdce.','
"I v tom máš pravdu. Ale řekni,'jeli tvé srdce dobré."
"Kdo může znát své vlastní srdce? Kdo umí sám o sobě říct, že je dobrý? Jedině Alláh vidí do skrytých míst."
"Mluvíš moudře jako marabut. I když člověk nepozná hodnotu své duše, může přece poznat city svého srdce. Pověz mi, Liamo, jeli tvé srdce ještě svobodné."
"Svobodné? Copak může být srdce otrok?"
"Ano. Otrok lásky."
"Pak bych lásku nenáviděla, protože otroky má pouze tyran."
"A přece je láska tyranem. Ovládá srdce, ve kterém bydlí. Také moje srdce je jejím otrokem." "Lituji tě," řekla chladně. "Ano, lituj mne, ale také mne vysvoboď."
255

Přistoupil k ní o krok blíž a zvedl ruku, jako by ji chtěl položit kolem jejího boku.
Ona však uskočila a řekla:
"Nerozumím ti. Jak bych tě mohla vysvobodit?"
"Tím, že mi opětuješ mou lásku. Ano, Liamo, musím ti říct, že tě miluji, že na tebe myslím ve dne i v noci, že bez tebe nemůžu být šťastný. Pověz mi, zdali mne také miluješ."

Jeho oči plály vášnivým žárem. Pronesl tato slova skoro sykavým hlasem.
"Ne," odpověděla mu chladně.
"Že ne?" ptal se. "Proč ne?"
"Nevím. Jediný Alláh dává lásku."
Hryzl se do rtů.
To nečekal. On, Francouz, příslušník velikého národa - že by nezískal lásku této Arabky?
Ne, to ani nepovažoval zamožné!
"Zdám se ti ošklivý?" ptal se.
"Ne," odpověděla s úsměvem.
"Starý?" Ne."
Chudobný?"
"Vždyť ani nevím, kolik máš."
"Anebo snad už miluješ jiného?"
Její postava se při této'otázce hrdě vzpřímila.
"Jak se můžeš odvážit k tomu, že kladeš tuto otázku dceři šejka Menaleka?" ptala se. "Jsem tvoje služka, abych ti musela odpovídat?"
Ve své hrdosti, ve svém hněvu byla dvojnásobně krásná.
Jeho pohledy ji skoro hltaly. Vášní mu srdce prudce bušilo.
"Ne, nemusíš mi odpovídat," řekl, "ale prosím tě, abys mi dala odpověď."
"Nemáš dovolení, abys o to prosil."
"Ach, ty miluješ!" zasyčel.
"Co je ti po tom?"
"Mnoho, velmi mnoho. Řekl jsem ti, že tě miluji! Každičký můj dech náleží tobě, všechny mé myšlenky jsou tvým majetkem. Budeš mne milovat a musíš mě milovat, musíš být má žena! Budu o tebe zápasit a říkám ti, že tě budu mít!"
A než mohla mít čas, aby se mu vyhnula, popadl ji za obě ruce.

"Pusť mne!" řekla.
"Ne, nepustím tě! Moje láska mi dává na tebe právo." Namáhala se, aby mu ruce vytrhla, ale nepodařilo se jí to. "Poroučím ti, abys odešel!" řekla velitelsky.
"Odejít? O, ne, ne, a tisíckrát ne!" odpověděl a snažil seji přivinout k sobě. Zapomněl, kde byl, zapomněl, že tady na volné, otevřené rovině může být pozorovaný, ano, že musí být viděný.
Vášeň ho tak zaslepila, že nezpozoroval ani oba muže, kteří k nim za jeho zády rychle spěchali.
Ona je však zpozorovala, ale vášnivý muž ve svém zaslepení neviděl, že se jí radostně zaleskly oči. "Mám volat o pomoc?" ptala se.
"Volej!" odpověděl. "Nebude ti to nic platné, protože ještě v tuto hodinu se budu o tebe ucházet u tvého otce." Vtom se za ním ozvalo zvučně a francouzsky:
"Co tu tropíš?"
Rychle se otočil a zpozoroval Saadiho, který stál nedaleko nich.
Odpověděl rychle a hněvivě stejnou řečí:
"Co je ti po tom?"
Saadi totiž byl ještě zabraný do rozhovoru se šejkem, když se Tuareg vrátil z rokliny. Zanedlouho nato viděli, že se také druzí dva vracejí. A pak viděli, že mladší chvátá do míst, kde se nacházela Liama.
"Jde k ní!" řekl Saadi a svraštil obočí.
"K Liamě?" ptal se šejk. "Co tam chce?"
"Neřekla ti Liama, že za ní běhá, že ji krok za krokem sleduje?"
"Ať se má na pozoru! Je cizinec, kterého jsem hostitelsky přijal. Porušíli pohostinství tím, že moje dítě urazí, najde moje dýka jeho srdce! A jeli Francouz, pak - -"
Umlkl, ale jeho výraz jasně naznačoval, co chtěl vyslovit.
"Podívej se, mluví s ní! Pojď!" řekl Saadi.
Vzal šejka za ruku a rychle ho táhl s sebou.
Prošli spěšně mezi několika stany a dostali se na volné prostranství. Zvířata, která se tady pásla, jim poskytovala dost ochrany, že se mohli nepozorovaně přiblížit k ohrožovanému děvčeti.
Nedaleko ní stál silný, nákladní velbloud, který mlsně sbíral nečetná stébla trávy.

"Schovej se za to zvíře," řekl Saadi.
"Proč?"
"Oslovím ho v řeči Francouzů. Snad mi v ní také odpoví. Ale neudělal by to, kdyby tě zpozoroval. Písek ztlumí naše kroky."

Šejk přisvědčil a shýbl se. Na vážného Araba běžel až příliš rychle k velbloudu a schoval se za ním.
Saadi se připlížil také potichu a zvolal už uvedená slova:
"Co tu tropíš?"
"Co je ti po tom?" odpověděl druhý také francouzsky. Otočil se rychle a hněvivě pohlédl na beduína, který ho vyrušil.
"Víc, než si myslíš."
"Mille tonneres, co tím myslíš?"
Vtom přistoupil šejk, schovaný za velbloudem, a řekl:
"Alláh je veliký! Ty mluvíš řečí Francouzů?"
Vyzvědač ihned poznal, jaké chyby se dopustil. Okamžitě se však vzpamatoval, ukazoval na Saadiho a odpověděl:
"On tak mluví přece také!"
"O tom jsem to věděl, ale o tobě ne. Co tu děláš?"
Teprve teď pustil Francouz dívčiny ruce.
"Mluvím s Liamou, tvou dcerou," odpověděl.
"Ale mluvíš s ní tak, že chtěla volat o pomoc!"
Šejkova ruka se bezděky položila na rukojeť dýky.
"Neudělal jsem jí nic zlého," hájil se Francouz.
"Zápolila s tebou."
"To dělá každá dívka v prvním okamžiku, když se s ní mluví o lásce. Šejku Menaleku, prosím tě, abys šel se mnou do svého stanu, protože s tebou musím nutně mluvit."
"O čem?"
"O Liamě."
"Tady stojí ona, tady jsem já. Mluv! Není nutné, abychom chodili do stanů, protože můžeme i tady zřetelně rozumět tvým slovům."
To Francouz nečekal.
Také šejkův zjev nebyl takový, aby v něm vzbudil zvláštní odvahu.
Při rozmluvě ve stanu se mohl také spolehnout, že mu Richemonte pomůže, ale tady byl sám.
Proto ukázal na Saadiho a řekl:
"Aon?"
258

"Ten smí slyšet vše," odpověděl šejk. "Mluv! Poslouchám té."
Proti tomu nemohl mít žádné námitky. Proto začal váhavě a koktavě:
"Já já - - miluji tvou dceru."
Šejk vážně přisvědčil, aniž by odpověděl.
"Doufám, že mi to nebudeš zakazovat."
"Ne. To ti nemůžu zakázat."
"Prosím tě, abys mi ji dal za ženu."
Šejk pohodil hrdě hlavou a řekl:
"Mluvíš velmi stručně. Jsem Menalek, šejk Beni Hassanů. Stáda, která tady vidíš, jsou můj majetek. Ale kdo jsi ty? A kde se pasou tvoje stáda?"
Tyto otázky přivedly Francouze do rozpaků.
Bez Richemonta nemohl dát žádnou odpověď, proto řekl:
"Jsem bohatý! Promluv s mým otcem. Poví ti, kdo jsme a co máme."
"Řekne mi to řečí Francouzů?" ptal se šejk zlomyslně. "On jí nerozumí, je beduín stejně jako ty." "Ale tyjí rozumíš."
"Jen několika slovům, které jsem náhodou slyšel." "Řekl jsi Liamě, že si ji přeješ dostat za ženu? A co ti odpověděla?"
Francouz váhal s odpovědí. Cítil nevýslovné rozpaky. "Milujete?" "Nevím."
"Lžeš! Víš, že tě nemiluje. Musela ti to říct, protože věnovala své srdce jinému."
Francouz se vzpřímil.
"Komu?" ptal se rychle.
Šejk ukázal na Saadiho a odpověděl:
"Tady stojí ten, koho miluje a komu jsem ji slíbil.
Přicházíš pozdě. Více se Liamě ani neukazuj. Saadi usmrtil
Včera pána hromu a zabil by tě také, kdyby měl ještě jednou
vidět, že se dotýkáš té, která je jeho. Chceš mi ještě něco
říct?" .
Francouz zbledl.
V jeho nitru hlodala žárlivost.
Z tváře bledé na smrt sálal "pohled plný zášti na šťastnějšího soka. "Kdo je ten muž?" ptal se.
259

"Je to Saadi, příslušník kmene Beni Hassanů."
"Dobrá! Ptáš se, chcili ještě něco říct? Ne, teď ne, šejku, ale později ti přece něco povím!"
Obrátil se a šel ke stanům.
"Alláh nám buď milostivý! On se bude mstít!" řekla Liama, když se trochu vzdálil.
"Mstít? Ten?" " řekl šejk opovržlivě. "Nebojím se ho. Jak by se chtěl mstít, když nás potřebuje, aby přepadl karavanu Francouzů? On potřebuje nás, ne my je. Pojď, Saadi, můj synu! Pojdme do stanu, abychom ještě slyšeli, co ten otec a syn smluvili s Tuaregy."
Když se spolu vraceli, ptal se šejk siaadiho, co znamenají francouzská slova, která byla dříve pronesená.
Saadi mu je přeložil.
"Je možné, že rozumí jen několika slovům?" ptal se šejk.
"Ne. Co řekl, může zvolat jen ten, kdo slyšel víc, než pouze několik slov."
"Myslíš si tedy, že je Francouz?"
"Ano, myslím. Mluví naší řečí tak, jak jsem to slyšel v Alžíru, když důstojníci Francouzů mluvili arabsky."
"Buďme tedy opatrní. Jeli vyzvědač, pak nás zve jen ke svému prospěchu a k naší škodě k přepadení francouzské karavany. Lup bude chtít sám, my pak vyvoláme guvernérovu pomstu, který nás dá na našich pastvinách přepadnout a pobít."
Když vstoupili do stanu, posadil se bratranec vedle Richemonta, ale už neměl čas, aby mu vypravoval, co prožil.
Nedávali na sobě nic znát, sáhli po dýmkách, zatímco šejkova žena byla zaměstnaná předkládáním snídaně všem hostům.
Hosté pojedli, ale šejk ani Saadi se jídla nedotkli.
To už bylo vlastně bezpečným znamením, že šejk ani Saadi nemají v úmyslu uplatnit své pohostinství v celém rozsahu.
Richemonte to zpozoroval a ptal se:
"Proč si nevezmeš tento pokrm?"
"Ráno nejím," odpověděl šejk.
"Ale vždyť jsem přece viděl, že ráno jíš také!"
"Jenom zřídka kdy!" řekl Menalek stručně.
Když bylo po jídle a všichni si třeli mastné prsty o plášť, začal Richemonte s hlavním tématem:

"Slyšel jsem, že žiješ s Ibn Batty v krevní pomstě?" ptal se.
"Ano," odpověděl šejk. "Usmrtili dva Beni Hassany." "Usmrtíš tedy každého Ibn Battu, který ti padne do rukou?"
"Ano, zabiju ho!"
"Budeš mi vděčný za to, když ti dám tvé nepřátele?" "Poděkuji ti!"
"Nuže, povím ti tedy, že se to stane za dvě neděle." "Kde?"
"Na cestě z Tuggurtu sem. V tu dobu sem dorazí francouzská karavana, která je na cestě z Timbuktu." "Co je mi po Francouzích?" "Provází je třicet válečníků z kmene Ibn Batta!" "Neublížím jim!" řekl šejk chladně. "Ty nechci dostat."
Richemonte žasl. "Proč ne právě ty?"
"Protože jsou teď ve službách Francouzů!" "Ale jsou to přece tvoji nepřátelé!"
"Ale Francouzi by se mi pak mstili." Richemonte teď opravdu nevěděl, co si má o šejkovi myslet.
"Ty se bojíš Francouzů?" ptal se. "Nebojím sejich!" "Nenávidíš je?"
"Ano, ale přesto s nimi chci žít v míru!" "Jak je možné, že tak rychle měníš své názory, šejku Menaleku?"
"Neměním je. Můj názor byl vždy takový, abych nikdy nedělal to, co by mi a mým lidem škodilo."
"Škodilo? Ach, ujišťuji tě, že bys z toho měl veliký prospěch!"
"Jaký prospěch myslíš?" "Karavana je velmi znamenitá." "Pro mne ať je třeba tak dlouhá, jako je poušť široká!" "Všechny zbraně, všichni velbloudi a koně by padli do vašich rukou. Jenom to ostatní bych si vzal já." "Jenom?" ptal se šejk posměšně.
"Ano, jenom, protože to všechno má takovou cenu, jako kořist, kterou byste měli vy." "Nechci ani jediného velblouda, nechci žádného koně a

žádné zbraně Francouzů. Však vím, že si tropíš ze mne jenom žerty."
"Žerty? Z čeho tak usuzuješ?"
"Jak bys mohl myslet vážně, abych přepadl francouzskou karavanu, když jsi přece

sám přítel Francouzů!"
"Já?" ptal se Richemonte udiveně. "Kdo ti to řekl?"
"Domnívám se to!"
"A proč?"
"Protože se s nimi stýkáš."
"Alláh ochraňuj tvůj rozum! Kde bych se s nimi stýkal?"
"V Alžíru."
"Tam? Nikdy jsem tam nebyl."
"A přece. Tady Saadi, muž mé dcery, tě tam viděl."
Richemonte se tvářil překvapeně.
Podíval se s úžasem na jmenovaného a zeptal se: "Ty? Ty že jsi mne viděl v Alžíru?"
"Ano!" odpověděl Saadi klidně.
"Pak se zlob na své oči, protože tě obelhaly!"
"Moje oči mi ještě nikdy nelhaly. Viděl jsem tě, Šel jsi ke generálnímu guvernérovi. Znám i tvé jméno!"
"Alláh tě ochraňuj! Moje jméno znáš, to zná v ležení kdokoliv. Řekli ti, jak se jmenuji. Jmenuji se Málek Omar!"
"Ano, Málek Omar, fakihadži, obchodník s ovocem."
"Nerozumím ti. Já jsem nikdy nebyl .obchodník s ovocem!"
Šejk udělal netrpělivý posunek a zeptal se ho:
"Slyšel jsi o muži, kterého nazýváme Oko Francouzů?"
"Ano!"
"Viděl jsi ho už někdy?"
"Ne, nikdy!"
"Ba přece!"
"Alláh il Alláh! Kde bych mohl toho tajuplného muže spatřit?"
"Všude, kde zrovna jsi. Můžeš se podívat do zrcadla nebo
v do vody a uvidíš ho!"
' Šejk měl v úmyslu, že ho překvapí, ale nepodařilo se mu
to.
t,; Richemonte měl dost duchapřítomnosti, aby zůstal klidný.
"Nerozumím li," řekl. "Mluví5 v hádankách, které nedovedu rozluštit. Prosím tě, abys mluvil jasněji."
"Dobrá - budu mluvit jasněji. Ty sám jsi Oko Francouzů!"
262

Při tomto přímém obvinění sehrál Richemonte úžas tak výtečně, že by kohokoliv jiného oklamal.
"Ztratil jsi rozum, šejku Menaleku? Blázníš?" vykřikl. "Chceš mne urážet? Chceš na sebe svalit hřích, že nazýváš věrného prorokova přívržence francouzským vyzvědačem? Copak mne lépe neznáš?"
"Ne, neznám tě! Nikdy jsi mi neřekl, kde stojí tvé stany!"
Richemonte cítil, že teď musí jmenovat nějaké místo, aby zahnal podezření, jehož důvod nedovedl pochopit.
"Moje vlast je Sella, na severu, v Harudžském pohoří!" řekl.
"A Ben Ali pochází také .tam odtud?"
"Ano, vždyť je to můj syn!"
"Sídlí tam Francouzi?"
"Ne!"
"Setkal jsi se někdy s Francouzi?"
"Nikdy! Přísahám ti to při Alláhu a prorokovi!"
"Ale přece mluvíš jejich řečí."
Richemonte se domníval, že ho šejk jen zkouší. Odpověděl:
"Jak přicházíš na tento nápad? Nerozumím ti ani slovo."
"A Ben Ali, tvůj syn, také ne?"
"Ani on ne."
Namáhal se tak velice, aby se ospravedlnil, že ani nezpozoroval tajné pokyny, které mu bratranec dával.
Anebo je snad ve své horlivosti nechtěl vidět?
"Tedy on se také nikdy s Francouzi nestýkal?"
"Ne, nikdy, stejně jako já."
"Alláh il Alláh! Ty jsi nevěřící! Ty jsi džaur!" vykřikl šejk.
"Já? Džaur?" odpověděl Richemonte prudčeji. "Drž svůj jazyk na uzdě, šejku Menaleku! Kdybych nebyl tvůj host, vrazil bych ti svůj nůž do žeber."
"A přece jsi džaur!"
"Dokaž to!"
"Přísaháš při Alláhu a prorokovi, a přece neříkáš pravdu. To dělá jen džaur,

který nevěří v Alláha a tupí proroka."
"Tvá výčitka se mne netýká! Jak můžeš říct, že lžu? Pověz mi jedinou lež, kterou jsi ode mne slyšel!"
"Říkáš, že tvůj syn nerozumí řeči Francouzů."
"To je pravda."
"Ne, není, je to lež. Já jsem ho sám slyšel mluvit francouzsky."
263

Ted teprve Richemonte pohlédl pátravě na svého bratrance. Viděl, že mu lehce zamrkal víčkem oka, a hned tušil, že se mu stalo něco neprozřetelného.
"Ty sám? Kde?" ptal se.
"Venku za stany, když jsem ho s mou dcerou překvapil."
"Proneslli cizí slova, nebylo to francouzsky. Byla to jiná řeč. Rozumí turečtině."
"Ta to nebyla. Tady Saadi rozumí francouzsky a mluvil touto řečí s tvým synem."
"Lže!"
Úzkost způsobila, že Richemonte pronesl toto slovo hněvivě. Sotva jej však pronesl, vytrhl Saadi nůž za opaskem a vyskočil, aby se na mluvčího vrhl. Šejk ho však zadržel v pravý čas a řekl:
"Zadrž! Poroučím ti, abys schoval svůj nůž! Tento muž bydlí pod mým stanem a jedl můj chléb. Je dosud pod mou ochranou."
A obrátil se znovu k Richemontovi a dodal.
"Říkáš, že tvoje vlast je Sella, na severu Harudžských hor. Znáš řeč té krajiny?"
"Ano," odpověděl Richemonte, protože byl tímto donucený ke kladné odpovědi.
"Ale ne. Znám Sellu. Byl jsem tam a také ve Fugze, když jsem vykonával svou první poutničkou cestu. Mluvíš naší řečí, ale tak, jak jí mluví Francouzi. Vše na tobě je lež. Ani tento muž není tvůj syn."
"Dokaž to!"
"Musel by mít tvé jméno a jmenoval by se Ben Málek Omar."
"Nazval jsem ho po dědovi, který se jmenoval Ali."
"To není pravda, protože pak by se musel jmenoval Ben Málek Omar Ibn Ali. Sám se prozrazuješ. Neznáš naše způsoby a zvyky. Ten, o kterém říkáš, že je tvůj syn, porušil pohostinské právo, urazil Liamu, mou dceru. Musela s ním zápasit. To neudělá žádný opravdový prorokův vyznavač, žádný pravý syn beduínů. Jste francouzští vyzvědači a přicházíte, abyste mne svedli k činu, který by způsobil mně a mému kmeni velikou pohromu. Nejsem už váš hostitel. Váš život není od této doby v bezpečí. Opusťte okamžitě můj stan! Budeteli ještě za hodinu blízko mého stanu, dám vás bez milosti zabít."
264

Povstal ze svého místa a pronášel tato slova hlasem tak velitelským, že i Francouzi vyskočili ze svých rohožek.
"Mluvíš vážně?" ptal se Richemonte.
Vše se mu přihodilo naprosto neočekávaně, nemohl dobře pochopit šejkovo jednání, ale jeho kníry se vytáhly do výše a pod nimi se objevily šklebící se zuby, což bylo u něho vždy znamením nebezpečného pobouření duše.
"Docela vážně," odpověděl šejk.
"Víš, jakou pohanu nám tím působíš?"
"Ano. Hanbu hodnou smrti."
"Nuže dobrá, půjdeme. Vrháš nesmazatelnou skvrnu na pohostinství Beni Hassanů. Zneuctíváš a potupuješ ty, kterým jsi slíbil ochranu a přátelství. Následky tě neminou."
"Opovrhuji tvou hrozbou."
"A co řekneš těmto třem bojovníkům z kmene Tuagerů?"
"Jsou vaši bratři a také vyzvědači. Mohou jít."
Tuaregové se také zvedli ze svých míst.
Jejich mluvčí se ptal šejka: "I nás tedy vyhazuješ ze svého stanu?"
"Ano. Kdybyste přišli ke mně a ne k těmto vyzvědačům, uvítal bych vás s radostí. Ale teď máte stejný osud jako oni."
Muž tmavé pleti se podíval šejkovi výhružně do očí.
"Víš, že to, co děláš, je horší než vražda?" ptal se.
"Ano, vím," odpověděl tázaný klidně.
"Jsi tedy úhlavní nepřítel všech Tuaregů a tvůj kmen má být vyhlazený ze světa do posledního muže. Peklo vás pohltí se všemi vašimi syny, dcerami a dětmi vašich dětí."
Poté opustilo všech pět vypovězenou stan a vsedli na koně.
"Kam ted?" ptal se bratranec potichu Richemonta.

"Především na východ, aby tito chlapi nepoznali, kam chceme jet."
265

XXII.
Jejich koně v rychlém trysku letěli kolem rokle a pak stále k východu, podél Vadi Itelu.
Teprve za několik hodin, když už skoro dorazili k jezeru Melricu, zarazil Richemonte koně a seskočil.
Ostatní rovněž slezli z korií.
"A teď si promluvíme," řekl. "Pojď!"
Příbuzný se ubíral za ním. Oba'poodešli stranou, zatímco se Tuaregové uvelebili na oko lhostejně do žhavého písku.
"Co to má být? Jak se to vše přihodilo?" ptal se Richemonte. "Nerozumím tonui a nechápu to. Ty jsi mluvil francouzsky?"
"Pohříchu, ano," přiznal se tázaný.
"Osle! To je nesmírná neprozřetelnost! Jak jsi se mohl tak zapomenout?"
"Tobě by se to také stalo."
"Jak se to přihodilo?"
"Mluvil jsem s Liamou - -"
"To byl začátek nesmyslu. Volal jsem tě, aby ses vrátil, ale ty jsi neslyšel. Vyznal jsi se jí?"
"Ano."
"Co ti odpověděla?"
Tázaný zlostně zaklel a odpověděl:
"Ona ach, ona mne nechce!"
"Myslel jsem si to. Jaký důvod uvedla?"
"Velmi pádný. Je už zasnoubená."
"U všech čertů! S kým?"
"Se Saadim, kterého sem přivedl sám čert."
"A který prozradil, že mne viděl v Alžíru."
"A to byl také ten, který mne přiměl mluvit francouzsky."
"Aj? Jak se to stalo?"
266

"Ó, chlap šel na mne chytře. Chystal jsem se právě, že dívku obejmu, vtom za mnou zvolal francouzsky: ‚Co tu tropíš?' A já mu bezděky odpověděl francouzsky."
"To byl nejhloupější kousek tvého života."
Richemonte zuřil a z úst se mu řinula spousta zlostných výrazů. Mladší druh ho nechal, až se vybouří.
"A co teď?" ptal se bývalý gardový kapitán.
"Pomstu!"
"Samozřejmě. Ale jak?"
"Unesu tu dívku!"
"Upusť od tohoto tvora! Co si s ní počneš?"
"Bude mou ženou."
"Nesmysl!"
"Ne, mýlíš se. Musím ji mít a chci ji mít. Saadi bude zbavený nejen jí, ale i svého života."
"To se rozumí samo sebou. Přeji ti tu dívku, protože je opravdu velice krásná a ty jsi zamilovaný. A zamilovaní jsou tak dlouho nepříčetní, dokud se nevyléčí tím, že se jim stane po vůli. Ale udělat z ní svou paní věru, to by byl nesmysl. Teď se jedná především o to, abychom neztráceli čas. Musíme se pomstít a zároveň se zmocnit Němcova bohatství. Myslím, že k obojímu budeme potřebovat Tuaregy. Ti mohou Němce přepadnout."
"To by byl první úkol. A co druhý pomsta?"
"Ta souvisí s předchozím. Tuaregové sice Němce přepadnou, ale my svalíme vinu na Beni Hassany."
"Hrom a peklo! To by šlo!"
"Samozřejmě, že to půjde. Bude to velmi snadné. Cavaignac pak bude nucený potrestat je. My dva budeme jejich vůdci. Ale starého ničemu, šejka, i toho Saadiho si vyhrazuji předem pro sebe. Ty můžeš mít podmínku, aby ti byla přenechaná Liama."
"Pak ji mám jistou!" zajásal bratranec. "Promluvme s Tuaregy!"
"Jen strpení! Než dojde k té katastrofě, máme čtrnáct dní času, protože sem Němec dřív nedorazí. Ta okolnost nám poskytuje příležitost, že můžeme vykonat jiný úkol, který nám svěřil guvernér. Vyhledáme marabuta."
"Jak je k němu daleko?"
"Naši unavení koně na to budou potřebovat nejméně pět dnů." -

"Pět dní tam a pět zpátky, to je deset dní. Můžeme se tedy zdržet čtyři dny."
"Možná to stihneme za kratší čas. Bude záležet na tom, budeli nám přát štěstí. Odpočiň si teď! Budu vyjednávat s Tuaregy, pak se s nimi rozloučíme."
Zatímco se ubíral k hnědým synům pouště, lehl si jeho příbuzný do písku, aby znovu přemýšlel o událostech, které v posledních několika hodinách prožil.
V jeho nitru plála láska, nenávist a pomstychtivost.
Miloval sličnou Liamu tak vroucně, že ho ta láska zbavovala rozumu. Přání, aby byla jeho, se mu stalo utkvělou myšlenkou. Snad nebylo jeho tělo dost silné, aby vzdorovalo slunečnímu úpalu pouště. Jeho mozek nebyl schopný odporu, a tak ho tato láska úplně ovládala a všechny jeho myšlenky směřovaly k ní.
Rozumí se, že při tom vzpomínal jen s největší záští na toho, kdo ho o milovanou dívku připravil. Zabití tohoto člověka se mu zdálo být rozkoší, a umínil si proto, že to udělá při nejbližší příležitosti.
Tak ležel v hlubokém písku a nestaral se o rozhovor svých druhů. Byl oddaný jenom svým vášním a touhám, až ho vyburcovalo z těchto divokých myšlenek Richemontovo zavolání:
"Vzhůru! Jsme hotoví!"
Když se zvedl, viděl už, že Tuaregové sedí na svých koních.
"Sallam!" volali na něho krátce.
"Sallam!" odpověděl.
Tuaregové se pustili na jih.
"Vyrazíme také hned?" ptal se.
"Samozřejmě!" odpověděl Richemonte.
"Dohodl jsi se s nimi?"
"Úplně."
To slovo pronesl hlasem, který jasně prozrazoval, že Ri • chemonte skutečně dosáhl toho, co zamýšlel.
"Co jsi s nimi ujednal?"
"Pojedou vstříc karavaně až ke studni Ben Abu a cestou přiberou tolik Tuaregů, kolik jich budou potřebovat, aby přepadli mužstvo karavany. Budou z povzdálí pozorovat karavanu za Rhadames a Tuggurtu, až na území Beni Hassanů, kde ji přepadnou."
"Budeme při tom?"

"Samozřejmě!"
"A co dostaneme?"
"Náklad šesti velbloudů, který si sami vybereme."
"Není to málo?"
"Ach! Příliš mnoho! Vezmeme si samozřejmě ty náklady, které jsou nejcennější. Zbytek necháme Tuaregům. Ale jejich hlavní věcí bylo, že se můžou pomstít Beni Hassanům."
"Uvěří nám guvernér, že právě oni byli lupiči?"
"O to se už postarám! Vsedni na koně! Naše cesta je daleká a je velmi možné, že jsme pronásledovaní!"

XXIII.
Za malou chvíli odjeli k severu, právě opačným směrem, než se dali Tuaregové.
Tam, kde výšiny Allaského pohoří západně od Valdi el Arabu znenáhla přecházejí v rovinu, jsou přerývány hlubokými, příkrými roklemi, které způsobují, že pohoří je velmi těžce přístupné. •
Tyto rokle jsou domovem lva i černého pardála, v noci se tu ozývá štěkot hyen a šakalů.
Jen zřídka se najde člověk, který by se odvážil vniknout do hluboké a nebezpečné osamělosti této krajiny.
Jedno místo však tvořilo výjimku.
Na cestě v údolí Vadí Mahany bylo předhoří, pokryté neobyčejně silným porostem stromů. Předhoří se podobalo obrovskému altánu. Les, kterým byl pokrytý, mu dodával zasmušilý vzhled.
Ale z této tmavosti ostře vynikal skvělý bílý bod, který bylo možné pozorovat nahoře, skoro na samém temeni.
Byla to obílená stavba, malá a nepatrná, ale přece proslulá mnoho mil v okolí. Tam nahoře bydlel nábožný marabut Hadži Omanah, k jehož sídlu putovaly tisíce poutníků, aby se zde pomodlili a vrátili se pak s vědomím, že vykonali skutek milý Alláhu.

Dříve mnohý vídal marabuta, když vyšel ze své obílené chaty, aby věřícím zvednutýma rukama žehnal. Ale teď vycházel ze dveří jeho syn a přinášel modlícím požehnání svého otce, který už z domku nevycházel.
Odkud marabut pocházel a jak se dříve jmenoval, nikdo nevěděl. Jmenoval se Hadži Omanah, a jeho syn byl proto nazýván Ben Hadži Omanah, syn Omanaha, poutníka do Mekky.
270

Asi pět dní po uvedených událostech se zastavili u paty vrchu dva muži.
Prodírali se se svými koni hustým porostem a potichu spolu hovořili.
Nebyl to nikdo jiný než Richemonte a jeho příbuzný.
"Myslíš, že tady budou koně v bezpečí?" ptal se příbuzný.
"Ano."
"Ale co kdyby přece někdo přišel?"
"Sem? Kdo by hledal koně v tomto houští? Ostatně není teď doba, kdy se chodf na pouť. Ozbroj se a pojď."
"Kdy dorazíme nahoru?"
"Nevede tam vlastně žádná cesta. Bude to trvat několik hodin, než dorazíme nahoru."
"Ale to už bude noc!"
"To mám právě v úmyslu!"
Druh pohlédl pátravě na Richemonta.
"Co budeme nahoře v noci dělat? Bude možné s ním promluvit?"
"Promluvit? Co tě napadá? Copak s ním chci mluvit?"
"A co jiného? Jak chceš jinak o něm získat zprávy?"
"Hlupáku! Tvá láska k té Maurce tě doopravdy připravila o rozum. Ten marabut bydlí nahoře se svým synem. Nebudou přece němí, budou spolu hovořit. Budou se bavit o svém postavení, o své minulosti. Kdo je při tom může vyslechnout, ten se mnoho dozví. A. naslouchat lze nejsnadněji večer, když je tma."
"Uvaž tedy koně tak, aby měli dost volnosti při okusování listí, a pak nemarněme čas."
Museli se pak zvolna a namáhavě prodírat hustým porostem a četnými balvany.
Když se vydali na cestu do vrchu, uběhla už první polovina odpoledne, a když se doškrábali nahoru, bylo již slunce na západním obzoru.
Zůstali stát pod stromy, kde nemohli být zpozorováni, a uviděli před sebou nevelikou, ale širokou mýtinu, na které stála budova poustevník
Byla to chata, postavená z hrubého kamení a bílena vápnem. Protože ji na vrchu slunce celý den ozařovalo, bylo ji vidět na míle daleko.
"Bude doma?" šeptal bratranec.
"Určitě! Copak jsi neslyšel v Seribet Almedu, že nikdy neopouští svou chatu?"
"Myslím syna."
jL l

"To je něco jiného. Musíme počkat."
Nečekali dlouho a viděli člověka, který však nepřicházel z marabutovy chaty, ale z protějšího křoví a mířil ke stavení.
Jeho obličej byl opálený, osmahlý a bylo mu asi třicet let. Byl oděný do dlouhého pláště z velbloudí srsti, který měl převázaný hrubým provazem. Na hlavě měl zelený turban, což je výsadou těch moslemínů, kteří odvozují svůj původ od proroka. Neměl zbraň, ale za provazem mu viselo několik malých sáčků, které měly zřejmě různý obsah.
Když spatřil zapadající slunce, zastavil se. Obrátil se k východu, směrem k Mekce, poklekl a modlil se večerní modlitbu. Z otevřené chaty mu odpovídal druhý hlas, jehož zvuk byl znavený, temný.
Když dokončil svou modlitbu, obrátil se k chatě a vstoupil do ní.
Její vnitřek byl velice chudobný.
Na zemi ležela široká vrátva mechu, v otvoru ve zdi byla otevřená kniha, korán v arabštině, v koutě pak několik starých hrnců a kelímků, na kterých bylo možné poznat, že sloužily k připravování mastí a náplastí.
Na mechu ležela lidská postava, zahalená rovněž do pláště ze srsti. Bylo vidět jen tento plášť, zelený turban a nadmíru hubený, vpadlý obličej, který snad naležel víc mrtvé než živé bytosti.
"Sallam!" pozdravil příchozí.
"Sallam!" odpověděl muž na lůžku. "Dal ti Alláh požehnání?"
"Ano, otče. Nemocný se uzdraví."
"Díky Alláhovi! On poskytuje radost hříšníkům a kajícím se."
Stařec mluvil velmi zvolna a skoro tiše. Bylo jasně slyšet, že ho řeč unavuje. A jak se mu pod bídným šatem zvedala prsa a horečně klesala, zdálo se, že je to

umírající, jehož duch se chystá nastoupit poslední, prudkým oddychováním osvobozující cestu ze slabého, úzkého těla...
Příchozí otevřel sáčky a vytáhl z nich několik krabic a pouzder, které složil u kelímků.
Stařec mlčky pozoroval svého syna, jeho zapadlé oči se upíraly na jeho postavu s výrazem nejvroucnější lásky. Pak řekl:
"Jinak jsi dnes nevykonal nic dobrého, můj synu?"
272

"Pohříchu ne, můj otče," zněla odpověď. "Snad je to docela i zlé, co jsem udělal."
"Alláh tě ochraňuj od zlého! Zlo je jako dravec, když se vychovává ód mládí. Později sežere svého pána."
"Neudělal bych to, ale zavinila to řeč Franků."
"Řeč Franků? Vypravuj!"
"Byl jsem u několika nemocných a vracel jsem se k Vadí Sofamě. Cestou jsem hledal v lese léčivé byliny, když jsem náhle zaslechl lidské hlasy."
"V lese u Sofamy, kde teď sídlí pardál?"
"Ano. Ti, kteří spolu mluvili, nevěděli o pardálovi nic. Byli to cizinci, protože mluvili francouzsky."
Starcův pohled se poněkud oživil.
"Francouzsky!" řekl. "Jak byli oblečeni?"
"Jako beduíni. Měli s sebou také koně. Byli dva. Seděli na kmeni poraženého stromu. Byl jsem docela nablízku a mohl jsem slyšet každé slovo, které promluvili."
"Synu můj, ty jsi poslouchal?"
"Ano, můj otče."
"Pak jsi jednal velmi nesprávně."
"Snad mi odpustíš, až se dozvíš, co jsem slyšel."
"Mluv tedy."
"Mluvili o našich přátelích. O Beni Hassanech," odpověděl syn. "A jak o nich mluvili?"
"Nadmíru nepřátelsky. Byl to starý muž s velikými a hustými kníry a mladší, asi ve stejném věku jako já. Slyšel jsem, že byli hosty u Beni Hassanů, ale ti je vyhnali jako vyzvědače. Zdá se, že mladší touží po šejkově dceři, ale ta už byla zasnoubená se Saadim."
"Se Saadim, bratrem kouzelníka Hassana? Znám ho. Je to nejstatečnější a nejobezřelejší mladý muž z celého kmene Beni Hassanů." i
"Dále mluvili o nějakém Němci, který přichází z Timbuktu s poklady. Pomocí Tuaregů ho chtějí přepadnout."
"O, Alláhu! Němce? Vyslovili také jeho jméno?"
"Ano. Jmenuje se Kónigsau."
"Kónigsau?"
To slovo stařec skoro vykřikl.
"Slyšel jsi dobře jeho jméno?" ptal se dále.
"Ano, můj otče. Zapamatoval jsem si ho docela dobře."
273

"Neslyšel jsi, čím je?"
"Nadporučíkem."
"Ó, Alláhu! A má být přepaden?"
"Přepaden a zabit."
"Kde?"
"Na území Beni Hassanů, aby podezření a vina padla na ně!"
"To je" ďábelský plán! Ó, můj synu, jak je dobře, že jsi poslouchal! To byl sám Alláh, kdo řídil tvé kroky, abys tomuto hnusnému, krvavému činu zabránil. Pospěš, pospěš k sousedům, vypůjč si nejrychlejšího koně!
Jeď k Menalekovi, šejkovi Beni Hassanů. Vypravuj mu, co jsi slyšel, a řekni mu, že mu nařizuju jménem spravedlivého a všemilosrdného boha, aby jel se svými bojovníky vstříc Kónigsauovi a chránil ho. Pospěš si, pospěš, můj synu!"
"Můj otče, nesmím tě přece opustit. Jsi nemocný!"
"Alláh mne ochrání."
"Vždyť se nemůžeš ani zvednout."
"Alláh mne bude podporovat."
"Mohl bys zatím zemřít."
"Alláh bude můj pomocník. Pospěš si, pospěš, můj synu!"
"Snad je ještě čas, můj otče. Oba muži mluvili o tom, že k Tuaregům dorazí až za

devět dní."
"Bůh je milostivý. Ta doba postačí. Ale slyšel jsi skutečně dobře?"
"Ano. Mají čas dvě neděle."
"Kam chtějí jít?"
"To jsem neslyšel. Nemluvili o tom."
"Však to ani nemusíme vědět. Postačí, že přepadení se má stát tak pozdě. Ó, jak mne dojala ta zpráva!"
Napůl shrnul ze sebe hrubý plášť a objevily se dvě ruce, které byly kost a kůže. Turban mu spadl z hlavy a objevila se holá, bezvlasá lebka, která se podobala anatomickému preparátu.
Syn poklekl u jeho bídného lože.
"Jsi tak slabý, můj otče," řekl s největší něhou a starostlivo.stí. "Mám ti podat vodu k posilnění?"
"Nikoliv. Nepotřebuju žádné pozemské posilnění. Ó, Alláhu, děkuji ti, že k tomu přepadení zbývá ještě dost času! Ty mi dovoluješ,, abych zemřel v rukou svého syna."
"Otče!"
274

V tomto jediném slově byla obsažená veškerá bolest dítěte, který slyší mluvit otce o blízké smrti.
"Buď tiše," prosil stařec. "Jdu k bohu, od kterého jsem přišel. Opouštím zemi žalu, klamu a hříchu, abych utekl do luhů čistoty a blaženosti. Slunce již zapadlo?"
Syn se podíval ven a odpověděl:
"Ne, můj otče. Jeho poslední paprsky je ještě vidět."
"Vynes mne tedy ven! Chci vidět, jak se světlo loučí se zemí a jak vycházejí hvězdy. Moje loučení bude také východem, východem z hranic této krásné a přece podvodné a klamné země."
Syn narychlo snesl mech ven před chatu. Pak objal umírajícího otce mocnými pažemi, vynesl ho z chaty a posadil ho tak, aby byl zády opřený o zeď budovy a mohl vidět zlaté paprsky, kterými loučící se slunce zaplavovalo celý západ.
Marabutovy oči se zadívaly na tuto jasnou záplavu ohnivých barev.
"Můj synu," řekl, "odříkával jsi večerní modlitbu věřících moslemínů. Znáš ještě písně křesťanů, které jsem tě naučil?"
"Ano."
"Také večerní píseň, v které se mluví o zapadajícím slun
• či a o tisícerých vycházejících hvězdách?"
"Znám ji."
"Pomodli seji, synu můj!"
Oba sepjali ruce.
Syn poklekl a modlil se zvučným hlasem verše písně. Bylo to opravdu podivné, že tady před svátostí marabuta se ozývala křesťanská náboženská píseň. A když byla pronášena slova:
"Kdo jsem? Jsem prach a hříchy
Však i mně, Otče nás všech,
Svou milost udělíš
Slzy tiše prolité
Mou lítost Ti projeví
A Ty mně milost udělíš!"
Klesla zvolna starcova hlava a z jeho úst se s povzdechem ozvalo hluboké "Amen".
Syn zůstal klečet.
Na tomto pustém, od světa úplně odlehlém místě bylo hrobové ticho.
Světlo slunce zmizelo a rychle -jak v těch krajinách bývá
- nastala tma, která jako by přiletěla od východu.
275

... Oba vyzvědači se ještě stále zdržovali pod stromy.
Neměli ani tušení, že dnes byli sami marabutovým synem vyslechnuti.
"To asi bude starý světec," šeptal bratranec, když syn vynášel otce z chatrče a usazoval ho před ní.
"Zajisté," odpověděl Richemonte. "Hleď, starý strašák z pole! Zdá se, že musulmanská svátost neudělá člověka tlustým. Poslyš, zdá se mi, že se modlí."
Syn právě klekal a modlil se píseň.
"U sta hromů!" řekl Richemonte. "Oni se modlí francouzsky! To je píseň, kterou u nás doma zpívají v kostelích! Není to divné?"
"Neobyčejně! Zdá se mi, že se dozvíme .nadmíru zvláštní věci, budemeli je moct poslouchat. Snad nejsou tito přestrojení musulmani rozenými Francouzi?"

"To bych řekl skoro s určitostí. Slunce zapadá. Za pět minut bude tma. Když se opatrně připlížíme na protější stranu chatrče, uslyšíme vše, co budou mluvit"
"Ale co když nás zpozorují?"
"Co na tom? Bojíš se snad té svaté kostry anebo toho, který klečí na zemi a odříkává nábožné písně?"
"Ne!"
"Nuže tedy. My dva se nelekneme celé stovky takových chlapů. Pližme se podél křoví, abychom se dostali na protější stranu. Rád bych se dozvěděl co možná nejvíce o tomto nábožném marabutovi, a myslím, že jsme přišli právě v čas, abychom slyšeli věci, které nikdo jiný nezná. "Pojď!"
Zvedli se a tiše se plížili z místa, kde dosud leželi.
Rychle nastalá tma byla příznivá jejich úmyslu, takže se dostali úplně nepozorováni k zadní stěně chaty, kde byl umírající poustevník se svým synem. Oba po modlitbě až dosud mlčeli. Teď se však ozval stařec, který zvolna zvedl sklopenou hlavu:
"Jak se dnes slunce zářivě loučilo se zemí! Kdysi jsem myslel, že den mého života také skončí tak nádherně, ale co se stalo!... Zahynul jsem jako květina, kterou ohlodávají červi
"Můj otče, šetři se," řekl syn.
Marabut nedbal těchto slov a zvolna pokračoval:
"Ano, červi, červi výčitek a lítosti. Můj synu, je břemeno, které je mnohem větší než jakékoliv jiné, a to je hřích."

"Ty jsi nikdy nemusel takové břemeno nést, můj otče."
"Myslíš? Ó, jak se mýlíš! Jedině lítost ho může zmenšit. A jak jsem se kál! Křesťanská víra učí, že kdo se vyzná ze svých hříchů, tomu mají být odpuštěny. Nechci vzít svůj hřích s sebou na onen svět, chci se z něho vyznat, chci se ti z něho zpovídat, můj synu."
"Otče, otče tvá slova mi rozdírají srdce."
"A přece musíš vypít tento hořký kalich, z lásky ke mně a na pokání. Přistup ke mně blíž. Posaď se vedle mne a poslouchej, co ti musím říct. Snad mi tvé srdce poskytne odpuštění."
"Ó, Alláhu! Co bych ti mohl odpustit?"
"Mnoho, velmi mnoho, protože jsem hřešil i proti tobě. Pojď, tvůj umírající otec s tebou mluví. Nahlédneš do jeho duše a dozvíš se tajemství, o kterém jsi až dosud neměl ani nejmenší tušení."
...Oba vyzvědači slyšeli každé slovo.
"Co se asi dozvíme?" šeptal bratranec.
"Tiše!" odpověděl Richemonte. "Nesmí nám ujít ani slůvko z této rozmluvy. Poslouchej, už začíná!"
Nemocný vytáhl ze svého hrubého pláště balíček. Podával ho synovi a řekl:
"Otevři ho!"
"Co je v něm, otče?"
"Vzácný majetek, který ti náleží."
Syn rozhrnul obal a Vytáhl několik dobře zachovalých papírů.
Bylo ještě dost jasno, aby bylo možné číst, co na nich bylo napsáno.
"Ó, Alláhu, ta slova jsou v řeči Franků!" zvolal.
"Ano," odpověděl otec. "Teď se dozvíš, proč jsem tě učil mluvit i číst francouzsky a německy. Uslyšíš, proč jsem byl tvůj učitel ve všem, co Frankové dovedou a čemu rozumí. Nazýváme je džaury a nevěřícími, ale oni jsou mnohem chytřejší a moudřejší než moslemíni, kteří jimi opovrhují. Čti tyto papíry, můj synu. Odhalí se ti v nich veliké tajemství."
Syn poslechl.
Rozbalil první listinu. Byla opatřena úřední pečetí a podpisem. Když dočetl, pohlédl s úžasem na svého otce a řekl:
"To je rodný list chlapce, který se jmenuje Artur de SainteMarie, milý otče?"
"Ano," přisvědčil stařec.

"Jeho otec je baron Albán de SainteMarie na zámku Jeannettě?"
"Ano, můj synu."
"Kde leží ten zámek, otče?"
"V krásné Francii, nedaleko Sedanu."
"Ten Albán byl tedy šlechtic. Ale chlapcova matka, jak tady vidím, se jmenovala jen Berta Marmontová. Takže ona nebyla šlechtična?"
"Nikoliv. Pocházela z prostého hostince."
"A přece jsem slyšel, že u Franků se stávají mužem a ženou jen takové osoby,

které jsou rovného rodu."
"Všeobecně to tak je, ale přece se stávají i výjimky. - Ale čti další list!"
Syn. poslechl.
Když dočetl, prohodil:
"Jedná se o stejného chlapce. Je to jeho křestní list. Byl pokřtěný o několik neděl později v Berlíně. Jako svědci byly tři osoby z Konigsauovy rodiny. Ach, otče, to je jméno toho německého důstojníka, který má být přepaden!"
"Ano! Ale čti i ostatní listiny!"
Syn poslechl.
"Tady je rodný list barona Albána de SainteMarie. Tady jeho oddací list s Bertou Marmontovou. Pak tu vidím několik průvodních listin a nakonec i,několik dopisů, které mu psal notář..."
"Souhlasí, všechno souhlasí. A ty, můj synu, nemáš nejmenší tušení, jak se tě všechny tyto listiny týkají?"
"Mne? Co já bych s nimi mohl mít společného? Nebyl jsem nikdy ani na zámku Jeannettě ani v Berlíně."
"A přece jsi byl na obou místech."J
"Já?" ptal se syn s úžasem.
"Ano, byl jsi tam, jenomže jsi tehdy byl tak malý, že si na to nemůžeš pamatovat... Jen spočítej, jak by byl ten chlapec Artur de SainteMarie teď starý."
Mladý muž vzal do rukou rodný list, počítal a pak řekl:
"Právě jako já, totiž devětadvacet let."
Stařec chvíli mlčel a pak řekl zamyšleně:
"Ano... devětadvacet let... To je dlouhá, dlouhá doba! A jak tmavé a hrozné jsou stíny, které se vynořují z hlubin této doby, aby mne děsily!... Ó, Bože můj, kéž by mi mohlo být odpuštěno! Kéž bych se mohl se světem rozloučit s

vědomím, že mi Bůh promíjí pro mou lítost, pro mé pokání a pro svého syna Ježíše Krista, který pro nás zemřel na kříži!"
Nastalo ticho, které se pokoušel syn zkrátit slovy:
"Alláh odpouští všem hříšníkům pro zásluhy proroka a svatých kalifů."
Stařec zvolna potřásl hlavou a odpověděl:
"Zříkám se zásluh proroka a kalifů. Byli to lidé, pravý Bůh je však na věky věků Kristus."
Syn se poděsil.
"Cože, můj otče?" ptal se. "Ty jsi u věřících známý jako světec, a přece se rouháš prorokovi?"
"Můj synu, poslechni si tedy mé tajemství: Já nejsem moslemín, ale křesťan."
"Alláh il Alláh!" zvolal syn polekaně.
"Ano. A ty jsi také křesťan."
"Já?" ptal se syn a bezděky sebou trhl.
"Ano. Jsi křesťansky pokřtěný. A nikdy jsem na tobě nedal provést obřad, kterým bys přestoupil k prorokovým vyznavačům. Naučil jsem tě víře křesťanské i mohamedánské. Modlíš se súry koránu, vykonáváš předepsané obřady a umývání, ale modlíš se také modlitby křesťanů a zpíváš jejich písně. Křtem jsi se stal křesťan, ale životem a smýšlením nejsi moslemín ani křesťan, ale nábožný člověk, sloužící svému tvůrci, aniž by se ptal, máli ho nazývat Bohem anebo Alláhem."
Syn chvíli mlčel. Byl víp překvapený než zaražený. Pak se zeptal:
"Ale, můj otče, proč mi to říkáš teprve dnes?"
"Domníval jsem se, že k tomu dosud nenadešel čas. Ale teď se blíží má smrt, proto je nutné, aby ses dozvěděl všechno, co jsem ti dosud zamlčoval."
Mladý muž pozoroval, že starce mluvení nesmírně namáhá, a prosil ho:
"Šetři se, drahý otče! Bůh mi nezpůsobí žal, že by mi tě tak rychle vzal."
"Ke komu se blíží anděl smrti, ten slyší už zdaleka šum jeho křídel. A nemá pak váhat, aby své účty se světem uzavřel. Nechtěl bys hádat, můj synu, proč by ten chlapec byl teď právě tak starý, jako jsi ty sám?"
"Nikdy bych to neuhádl."
"Povím ti to tedy: jsi to ty sám."

"Já?" zvolal syn. "Kdo kdo že mám být?"
"Ty jsi ten chlapec, který byl v Berlíně pokřtěný a dostal při tom jméno Artur de Sainte-Marie."
"Alláh akbar, Alláh je veliký! U něho není nic nemožné, protože je všemohoucí. Ale jak bych mohl být tím chlapcem?"
"Protože jsem tvůj otec."

"Ano, to jsi. Byl jsi mým milým a věrným otcem v každém okamžiku mého života."
"Chtěl jsem na tobě smířit hříchy své mladosti, protože věř, že já jsem ten baron Albán de Sainte-Marie."
Syn spráskl ruce a řekl:
"Co to říkáš! Je to skutečně pravda, můj otče?"
"Na konci svého života si nikdo netropí žerty!"
"Ty tedy nejsi Arab z kmene Šammarů, ty jsi Francouz? A dcera toho hostinského je má matka? Ó, můj otče, rychle, rychle! Pověz mi, jestli dosud žije!"
Stařec zvolna a smutně zavrtěl hlavou a odpověděl:
"Ne. Nežije už, je mrtvá!"
"Ó, proč ji Alláh odvolal ze života! Jak bych byl šťastný, kdybych mohl spatřit tvář své matky!"
"Ano, byl bys šťastný. Byla to žena něžná a dobrá. Ale tím větší je moje vina, protože jsem to byl já, kdo - - ó!"
Zarazil se zajíkavě a oběma rukama se chytil za hlavu.
"Mluv dále, otče!" prosil syn.
"Mám mluvit, a je to pro mne tak těžké! Ó, můj synu, můj Arture, protože to je vlastně tvoje pravé jméno. Tady je to místo, o kterém písmo svaté praví: ‚Kde plane oheň nikdy neuhasínající a kde hlodá červ nikdy neumírající!"
Přitom ukázal rukama na svou hlavu a na své srdce.
"Ty a všichni ostatní jste mne považovali za nábožného muže, za miláčka Boha a proroka," pokračoval, "a přece jsem byl někdo jiný... Byl jsem - zloděj... a byl jsem - vrah!"
Toto poslední vyzvání ze sebe vyrazil s námahou, s největším napětím. Synovi bylo při tom skoro úzko. Uchopil otce za ruku a řekl:
"Mýlíš se, mýlíš se! Můj otec nemůže být zloděj ani vrah!"
"A přece jím jsem!" odpověděl stařec. "A víš, čí jsem vrah, Arture?"
"Ne... Jak bych to mohl vědět?" ptal se rozpačitě.
280

"Zavraždil jsem tu, kterou by sis přál tak vroucně vidět, totiž tvou - ó, jak je těžké vyslovit to! Jsem vrah tvé - matky!"
"Alláh kerím! Zavraždil jsi mou matku? Svou vlastní ženu?"
"Ano, Bertu, svou bývalou milenku, svou vlastní ženu!" sténal nemocný.
Artur se vyděsil a vyskočil.
"Řekni, že se to stalo nedopatřením, můj otče!" zvolal.
"Ó, kéž bych to mohl říct!"
"Můj Bože, ty jsi to udělal úmyslně?"
"Ano, úmyslně... ale stalo se to v hněvu!"
Ze synových úst se vydral výkřik ulehčení.
"Alláh buď velebený!" zvolal. "Stalo se to v hněvu! Prorok praví, že člověk není odpovědný za to, co udělal v hněvu."
"Co praví prorok, to mne neznepokojuje. Mocný, silný Bůh křesťanů mne bude přece soudit."
Artur uchopil otce za ruku a řekl:
"Neučil jsi mne, že ten silný, mocný Bůh je také nejvyšší láska, milost a slitování? Neřekl jsi mi, že nebesa křesťanů mají větší radost z hříšníka, který se kajícně napraví, než z devětadevadesáti spravedlivých?"
"Ano, můj synu, řekl jsem ti to. To bylo také mou jedinou útěchou po celý můj život a je to i teď' má jediná útěcha v umírání!"
"Svěř se mi ze všeho, co tě tíží, můj otče! Možná pak zmizí tíha z tvého srdce."
"Ano, udělám to! Vždyť jsem ti už řekl, že se ti chci vyzpovídat. Snad mi budeš moct odpustit, a pak z tohoto světa odejdu s nadějí, že i věčný soudce bude milostivý k mé ubohé duši."
"Vypravuj tedy, můj otče, vypravuj!"
"Chci vypravovat, musím vypravovat! Polož mi hlavu o trochu výš na mech a přistup ještě blíž, abys vše slyšel. Děsím se nejbližších okamžiků... Ale můj syn, ať je můj soudce. O, Bože na nebesích, dej, aby mne nenechal bez milosti odejít na věčnost!"
Artur splnil otcovu prosbu. Načechral mu pod hlavou mech a přitiskl se až k němu.
• . Černá noc se už prostírala po rovině i na horách, ale byla to temnota Jihu, vyzdobená milióny hvězd. Z korun
281

stromů vanula občerstvující svěžest, se kterou se mísila zvláštní vůně pouště.
... Oba delší dobu mlčeli.
Pro starce bylo těžké, aby začal svou hroznou zpověď, a synovi bylo nevýslovně

úzko.
Ctil ve svém otci světce, a měl se teď dozvědět, že jeho otec je nejen obyčejný, hříšný člověk, ale i těžký zločinec...
... Oba naslouchací slyšeli každičké slovo. ... Když teď zavládlo ticho, šťouchl mladší muž potichu Richemonta a šeptal mu:
"Slyšel jsi to?"
"Ano," šeptal starý vyzvědač.
"Není to marabut, není to mohamedán, ale křesťan! A dokonce vrah!"
"Věděl jsem to už dávno."
"Ty toho marabuta znáš?"
"O, velmi dobře! Ale neměl jsem ani tušení, že tento zbožný Hadži Omanah je můj starý známý!"
"Starý známý? Ty ho tedy znáš už z Francie a on tebe taky?"
"Velmi dobře! Možná, že teď bude vypravovat i něco o mně."
"To by bylo zajímavé."
"Pro mne ne."
"Ach, proč ne?"
"Uslyšíš o mně asi něco, co jsi zatím nevěděl. Doufám, že o všem pomlčíš jako hrob! Kdyby ses proti tomu prohřešil, dovedl bych se zajistit. S takovými věcmi nikdy nežertuji!"
"Ach! Ty mi chceš vyhrožovat?"
"Mysli si o tom, co chceš! Ostatně dovedu také velmi pěkně odměnit tvoji mlčenlivost. Možná ještě dnes. Mám plán... báječný plán... Dnešní večer ve mně vzbuzuje dávno mrtvé a vymřelé myšlenky... Ale nepovedlo se mi to, nemohl jsem to vykonat. Snad bude možné teď, co tehdy bylo nemožné."
"Napínáš mne."
"Počkej... poslouchej, marabut chce začít. Buď tiše!"
Marabut si zhluboka oddychl a lehce zakašlal, jako když se člověk chystá k hovoru. Pak začal:
"Vypravoval jsem ti tak hodně o Napoleonovi, velikém císaři... "
282

"Ano," odpověděl Artur. "I Arabové ho ctí a nenazývají ho jinak, než sultán el Kebir, veliký sultán."
"Ano, byl veliký, ale byl to také smrtelník."
"Říká se, že neumřel, že dosud žije."
"To je planá pověst. Jeho tělo dávno zpráchnivělo. Ale jeho duch dosud žije, a ten to je, kdo jednou až nadejde doba - srazí všechny ty, kteří ho svrhli. Nemiloval jsem ho, dokonce jsem kdysi jednal i proti němu, ale neměl jsem z toho užitek. Stal jsem se chudý uprchlík."
"Vypudili tě z vlasti?"
"Vypudili? Ó, kdybych to mohl říct! Ale já sám jsem na vině, že jsem se musel skrývat. Poslouchej tedy, můj synu!"
Zavřel na okamžik unavená víčka, jako by se chtěl zadívat do vzpomínek, a pokračoval:
"Byl jsem mladý, bohatý a plný nadějí! Jmenoval jsem se baron Albán de Saiñte-Marie. Měl jsem dobrou a láskyplnou matku, ale měl jsem vrtkavé srdce, lehkou mysl a charakter, kterému nebyla daná příležitost, aby zesílil ve škole života. Ale byl jsem přesvědčený, že jsem nejlepší člověk, nejhezčí mladý muž a nejneposkvrněnější šlechtic na světě."
Vzdychl zhluboka a tišeji dodal:
"A teď?! Kostra s minulostí plnou sebeklamů,"plnou chyb a hříchů!"
"Nemluv tak, můj otče!" prosil ho syn. "Vypravuj raději tak, jako bys mluvil o úplně cizím člověku."
"Budu se namáhat, abych to dokázal. Pověz mi, můj synu, zda jsi někdy miloval. Nikdy jsem nepozoroval, že bys vyznamenal některou dceru známých kmenů, a také jsem se tě nikdy na to neptal."
"Mé srdce náleželo jenom tobě, můj otče."
"Nepoznal jsi nikdy dívku, o které by sis přál, aby byla tvou ženou?"
"Ne, nikdy!"
"Pak mi budeš stěží rozumět a stěží mne pochopíš. Láska je moc, které jenom málo lidí může odolat. Je nad síly většiny smrtelníků, aby dovedli chladnokrevně ovládat city svého srdce. Jsou vrstvy lidstva, kde je zvykem a obyčejem, že si z těchto citů tropí hříšný sport. Jsou tisíce mladých mužů, kteří se namáhají, aby hezká a bezúhonná děvčata oklamali. Nalhávají jim lásku a opouštějí je,i jakmile jsou vyslyšeni.I já jsem znal mnoho dívek, jejichž lásku jsem si dobyl. Poslední z nich byla Berta Marmontová, tvoje matka.
283

Neměl jsem v úmyslu učinit ji svou ženou. Hrál jsem si s ní, jak si zahrává svůdce se svou nic netušící a slepě důvěřující obětí. Ale ona byla čistá a dobrá. To mne bodalo. Skutečně jsem se domníval, že ji vroucně miluj i a proto jsem se rozhodl, že ji musím stůj co stůj mít. Moje matka byla dobrá, ale hrdá. Zpozorovala mé styky s chudou dívkou a zakázala mi je."
"A ty jsi poslechl?"
"Můj synu, proti takové lásce nic nesvede ani zákaz nejlepší matky... Umínil jsem si, že potají učiním Bertu svou manželkou, ale stala se příhoda, která jediným rázem upoutala všechny mé city a smysly. Přišla k nám na návštěvu vzdálená příbuzná, přivezla s sebou svou dceru, dívku tak nevýslovně sličnou, že jsem na ubohou Bertu rázem zapomněl."
"Jak se jmenovala ta druhá dívka?"
"Margot Richemontová. Byl jsem jí tak okouzlený, že jsem se od prvního okamžiku namáhal, aby byla mou. Byl hrdá, šlechetná a čistá jako růže, které se dosud žádná lidská ruka nedotkla. Ale už za krátký čas jsem se dozvěděl, že moje láska je beznadějná.
Byla už zasnoubená s německým důstojníkem, kterýpřišel do Francie s vojskem, které se chystalo přemoct císaře, sultána el Kebira."
"Milovala nepřítele své vlasti?"
"Ano, ale ne našeho nepřítele, protože má matka byla také rodilá Němka a já rovněž jsem se nenaučil Němce nenávidět. Tentokrát jsem chtěl toho důstojníka nenávidět, ale nedovedl jsem to, protože to byl muž, kterého musel mít každý rád."
"Jak se jmenoval?"
"Hugo voň Kónigsau."
"Konigsau! To je zase jméno toho nadporučíka, který tady má být přepaden!"
"Ano. Přišel k nám, aby navštívil svou snoubenku. Téhož dne přijel na Jeannettu také císař a ubytoval se tam. Spatřil Margot a zamiloval se do ní. Chtěl ji k sobě připoutat, ale ona se svým ženichem uprchlá."
"Pak byla opravdu hrdá a čistá, jak jsi říkal."
"Měla bratra, který byl její pravý opak. Pustil se za ní, aby ji císaři znovu přivedl, ale nepodařilo se mu to. Uprchlíci l byli sice dopadeni, ale císař zatím prohrál bitvu u Waterloo,
284

musel prchat a byl pak Angličany dopraven na Svatou Helenu.
Konigsau byl těžce raněný. Ale hrozná rána, kterou dostal do hlavy, se zahojila. Vrátil se do Berlína a Margot se stala jeho ženou.
Musel se vzdát vojenské služby. Rána zasáhla i mozek, následkem čehož jej přepadla zvláštní duševní slabost. Nemohl si vzpomenout na nic, co se stalo před jeho zraněním. Prokázal své vlasti důležité služby a byl za to odměněn tak, že se nemusel bát starostí."
"Ale co jsi udělal ty při své veliké lásce, kterou jsi cítil k Margot?"
"Byl jsem mladý a povrchní. Zprvu jsem si myslel, že musím zemřít, kdybych musel upustit od této sličné dívky. Ale když se to skutečně stalo, nebylo pro mne příliš těžké smířit se se skutečností. Vrátil jsem se ke své dřívější milé, k Bertě Marmontové.
Stal jsem se svéhlavý a přísahal jsem si, že od ní neupustím. Zbytečně matka opakovala svůj dřívější zákaz. Pociťoval jsem v odporu opravdovou radost a nedal jsem se přemluvit."
"A matka tedy povolila sama?"
"Ne. Postarala se o to, aby Berta náhle zmizela. To mne natolik pobouřilo, že jsem zapomněl na poslušnost i vděčnost. Zřekl jsem se matky a pustil jsem se do širého světa."
"Alláh il Alláh! Sám? Bez milenky?"
"Bez ní... Ale našel jsem její stopu!"
"Byla chudá... a ty teď také, můj otče!"
Nemocný zavřel náhle oči, jako by ho oslnily paprsky zářících hvězd. Teprve po chvíli je opět otevřel a odpověděl:
"Ne, můj synu. Byl jsem bohatý, protože - jsem se stal zlodějem."
Syn rychle položil ruku na otcovo rameno a ptal se: "Ty sis přivlastnil cizí majetek?" "Ano." "Čí?" "Matčin!"
"Alláh kerím! Ulehčilo se mi. Vždyť matčin majetek bylo i tvé vlastnictví. Ty jsi se nedopustil krádeže, můj otče!" "Ale přece. Matčin majetek nebylo ještě mé vlastnictví.
285

Vzal jsem si všechny peníze, které byly doma a pustil jsem se do Paříže, kde jsem na matčin účet vyzvedl veliké částky peněz, a vzal jsem si i drahocenný rodinný šperk, který tvořil značnou část bohatství našeho domu. Odešel jsem - jako zloděj!"
"Co udělala tvoje matka?"
"Neudělala nic. Nedala mě pronásledovat. Nechala mi všechno, co jsem jí uloupil. Ale když se dozvěděla, kde jsem, vzkázala mi, že už nejsem její syn a že ji už nikdy nesmím vidět."
"Ubohý, ubohý otče! Splnila se tato kletba?"
"Ano, můj synu!"
Tato tři slova pronesl zvolna a váhavě. V jeho hlase bylo možné poznat, že to pro něho byla skutečně opravdová kletba.
"Copak jsi ji už nikdy neprosil o smilování?"
"Ano, zkoušel jsem to."
"Ale bezvýsledně?"
"Nikdy mne k sobě nepustila. Přinesl jsem jí znovu větší část toho, co jsem jí vzal, ale přesto jsem byl odmrštěn. Nechtěla mne vidět a nechtěla nic víc mít, i když jsem se s Bertou rozešel."
"Ach! Vy jste nezůstali pohromadě?"
"Ne. Bylo to v Berlíně, když mi porodila syna. Margot, Konigsau a jeho matka byli kmotři, když byl křtěný. Dal jsem zhotovit obraz svého dítěte a poslal ho matce. Vrátila mi ho. Rozzlobil jsem se a i později jsem byl roztrpčený. Moje žena to musela cítit. Náš syn jsi byl ty. Tvůj příchod na svět připravil tvou matku o krásu a o zdraví. Přestal jsem ji milovat."
"Má ubohá, ubohá matička!"
"Ano, ubohá! Brzy jsem ji nenáviděl. Přičítal jsem jí vinu za všechno, co jsem udělal a co jsem vytrpěl. Zanedbával jsem ji, dělal jsem jí výčitky. Byla den po dni nešťastnější a jeden večer, když jsem se vrátil domů - zmizela."
"Alláh! Kam se poděla?"
"To jsem sám dlouho nevěděl!"
"Sama?"
"Ne. Vzala si tě s sebou!"
"Ach! Co jsi udělal? Měla mne tedy radši než ty!"
"Nikoliv, můj synu! K ní jsem byl krutý, ale k tobě jsem
286

lnul celou svou duší, protože jsi byl mým obrazem. Tebe jsem nechtěl a nemohl postrádat, musel jsem tě opět mít. Začal jsem po tobě pátrat."
"Vrátila se do svého domova?"
"To jsem také předpokládal."
"Vydal jsi se za ní?"
"Ano, a zjistil jsem, že jsem se nemýlil. Našel jsem její stopu, ale při tom také stopu člověka, v jehož společnosti bych Bertu nikdy nehledal."
"Kdo byl ten člověk?"
"Kapitán Richemonte, který chtěl svou sestru Margot přivléct Napoleonovi... Jak se setkal s Bertou? Jaké s ní měl úmysly?"
"Dozvěděl jsi se to?"
"Prvé ano, druhé nikoli."
"Našel jsi je oba?"
"Ano. Richemonte byl z důvodů, jichž jsem se nedopátral, vypuzen z důstojnického sboru a pustil se především do Pruska. Hledal asi v Berlíně Kónigsaua, aby se mu pomstil, ale snad se mu k tomu nenaskytla vhodná příležitost. Ale setkal se s Bertou, kterou znal ze zámku Jeannetty. Dozvěděl se, že žije se mnou velmi nešťastně. Člověku takových vlastností nebylo asi zatěžko přemluvit paní, na mne nanejvýš rozhořčenou, aby mne opustila. Odvedl ji do Marseille, kde měla nalézt vhodné místo. Dorazili tam jen dva dny přede mnou."
"Tys ji našel a navštívil?"
"Ano. On někam odešel, doma byla jen Berta."
"Což bydleli pohromadě?"
"Nikoli. Berta by se nikdy nemohla stát milenkou cizího muže. Opustila mě, aby u mne nebyla ještě více nešťastná, a šla s ním jen proto, zejí nabídl úkryt u svých příbuzných. To bylo vše."
"Copak měl v Marseille příbuzné?"
"Pokud vím, ne. K tomu, aby mi unesl ženu a dítě, jej přiměl nějaký tajný, dojista zlý úmysl, na který jsem však nepřišel."
"Jak tě uvítala má matka?"
"Byla nesmírně poděšena, ale rychle se vzpamatovala. Prosil jsem ji, aby se se mnou vrátila, zdráhala se. Hrozil

287

jsem jí, ale ani to nepomáhalo. Žádal jsem od ní aspoň své dítě. Tu mi řekla, že se raději usmrtí, než by se od něho odloučila.
Nemohl jsem tě dostat ani prosbami ani hrozbami. Postavila se před tvoje lůžko jako lvice, hájící své mládě. Na stole ležel nůž, špičatý a ostrý jako dýka. Chopila se ho a hrozila mi bodnutím, kdybych použil násilí. Smál jsem se těm slovům. To jsem ještě neznal mateřskou odvahu. Chytil jsem ji, abych ji od tebe odstrčil. Bránila se. Zápoli jsme o tebe. Ale její síly se mým nevyrovnaly. Užila tedy nože. Probodla mi rámě. Rozčilen touhou, abych tě dostal, rovněž i Bertiným odporem a bodnutím, které jsem utržil, vyrval jsem jí nůž, který hned z rány vytrhla, aby mne znoval bodla. Nevěděl jsem vztekem, co činím a bodl jsem ... S lehkým výkřikem klesla ... Zasáhl jsem ji přímo do srdce."
"Ó, Alláh il Alláh! Tys byl jejím vrahem!"
"Ano, synu můj, byl jsem a jsem jejím vrahem!"
Nastalo ticho, hluboké, hrobové ticho.
Posléze přerušil toto ticho Artur. Řekl:
"A co jsi činil a na co jsi myslil pak, můj ubohý otče?"
"Jako strnulý jsem upíral zrak na mrtvolu ženy, kterou jsem kdysi tolik miloval. Ale úzkost o tebe a také starost, že bych tě pak nadobro ztratil, mi vrátila záhy rozvahu. Musel jsem jednat."
"Což vás nikdo neslyšel?"
"Myslím, že nikoli. Ač byl náš rozhovor dosti prudký a živý, přece jsme mluvili jen přitlumeným hlasem a náš zápas byl docela tichý."
"Mohl jsi tedy uniknout?"
"Ano. Strhl jsem rychle kabát z těla a obvázal si kapesníkem ránu. Pak jsem popadl tebe, zabalil tě do šátečků a opustil pokoj. Dveře jsem zavřel na klíč a klíč jsem si vzal."
"Proč jsi to udělal?"
"Aby si Richemonte při svém návratu a také domácí lidé v hostinci myslili, že Berta již spí. Tak jsem získal značný čas na svůj útěk."
"Ale matka musela vykrvácet, nebyloli tvoje bodnutí smrtelné ..."
"Bylo smrtelné. Prohlédl jsem ji ještě ... Byla mrtvá."
"Ale Richemonte se při svém návratu asi dozvěděl, že mou matku navštívil cizí člověk. To asi vzbudilo podezření."
288

"Nikdo mě neviděl. Vstoupil jsem k ní nepozorovaně, viděl jsem ji stát u osvětleného okna. Naštěstí se mi podařilo uniknout stejně nepozorovaně, jak jsem přišel."
"Ale byl jsi poraněn, byl jsi zbrocen krví, jak jsi unikl?"
"Jednalo se mi především o to, abych se dostal nepozorovaně do svého pokoje v hotelu, kde jsem se ubytoval. To se mně rovněž povedlo. Tys byl pokojný, spal jsi klidně na mých rukou, tys mě nemohl prozradit. Naštěstí jsem věděl, že v tomtéž hotelu bydlí loďař z Ajaccia, který chtěl ještě v téže noci odplout domů. Tázal jsem se ho, zda by mě vzal sebou.
Nedělal mi žádné potíže, protože jsem měl peníze a také mé papíry byly v pořádku. Rozumí se, že jsem se umyl a vzal si jiný oblek. Zatímco jsi spal, donesl jsem tě v prázdném kufříku na palubu. Zanedlouho jsem byl v Ajacciu a prozatím v bezpečí."
"Co asi řekli, když našli ráno mrtvolu?"
"To jsem se dozvěděl už na Korsice. Zabitou Bertu našli už v noci. Její krev prosákla stropem. Matka byla zabitá, dítě zmizelo. Z jejího majetku se neztratilo nic. Kdo mohl být pachatel? Samozřejmě nikdo jiný než otec, kterému uprchlí. Pátrali a dozvěděli se, že jsem je skutečně pronásledoval. Už nebyly pochybnosti. Do své vlasti jsem se nemohl vrátit."
Vypravování ubíralo nemocnému každým okamžikem sil. Byl už vysílený, proto mlčel a syn také. Jeho duše byla plná smutku a lítosti, kterou pociťoval i otec.
Za chvíli se ujal stařec znovu slova:
"Tak se stal ze zloděje vrah a z vraha bludný Ahasver, pronásledovaný a štvaný fúriemi z místa na místo. Dozvěděl jsem se, že byl odhalen i můj útěk do Ajaccia a že tam po mně pátrali. Kde najít bezpečí? Pustil jsem se do Egypta. Nebyl jsem tam dlouho a zaslechl jsem, že na Sicílii je už můj pobyt známý. Vždyť se museli brzy dozvědět, že jsem se vydal do Egypta. Abych si byl jistý, musel jsem se s tebou rozejít. Musel jsi být považovaný za dítě moslemína, k tomu však byla nutná obřízka. To jsem však nesměl nikomu svěřit. Vykonal jsem to sám, a když se rána zhojila, odnesl jsem tě do nalezince, který byl tehdy spojený s mešitou v Káhiře. Čekal jsem v úkrytu, až budeš nalezený a přijatý, a pak jsem

se pustil po Nilu dolů až k hranicím Nubie. Tam jsem zůstal dva roky. Za tu dobu jsem se naučil mluvit arabsky jako domorodec. Největší bezpečí mi zaručovalo, když se budu vydávat za rozeného Araba, za pravého věřícího. Udělal jsem to a nikdy jsem nepřišel do podezření."
"Teď, můj otče, se ve mně probouzejí vzpomínky. Vidím se u starých, vousatých můžu na horkém dvoře, obklopeném vysokou zdí, a kolem mne je hodně jiných chlapců... "
"To byl nalezinec u mešity. - Vrátil jsem se do Káhiry a vyhledal jsem tě. Řekl jsem, že jsem bezdětný a že mám v úmyslu přijmout některého chlapce za vlastního. Za dobrý dar mešitě jsem si mohl vybrat. Poznal jsem tě hned a dali mi i šaty, které jsi měl na sobě, když tě našli. Koupil jsem je tehdy u žida v jedné z nejužších káhirských uliček. Byla právě doba, kdy se konala veliká pouť do Mekky. Připojil jsem se k ní, protože od té chvíle jsem chtěl žít jedině pro tebe, a to jsem mohl pouze tehdy, když jako pravý musulman budu v naprosté jistotě.
V Mekce jsem zůstal celých pět let, abych studoval islám. Ale pak jsem zatoužil po místě, kde bych měl možnost slyšet občas také něco o své vlasti. Opustil jsem proto Arábii a vrátil jsem se do Egypta, odkud jsem se pustil pouští do Tunisu a později do Alžíru.
V Mekce jsem už měl arabské jméno. Na to jméno mi napsal šerif osvědčení a průkazní listiny. Na krku mi visel korán z Mekky, za opaskem jsem měl láhev vody ze svaté studny Zemzemu. Měl jsem mnoho relikvií ze svatého města a také z Mediny. Všude jsem byl považovaný za hadžiho (poutníka), velmi nábožného. Nikdo by ve mně netušil uprchlého vraha. Lítost, kajícnost a žal způsobily, že jsem zhubl a slunce mě opálilo do černá. Nosil jsem i zelený turban prorokových potomků, k čemuž jsem se sice mohl odvážit v Alžíru, ale ne v Mekce. A kdyby mne teď potkala moje matka nebo Margot, anebo sám Richemonte, nikdo z nich by mne nepoznal.
Chtěl jsem být tvůj otec a současně i učitel. Ode mne jsi měl obdržet všechny ty poklady charakteru a povahy, které mi v mé mladosti scházely. Snil jsem o synovi, který má být povolán, aby zaujal vysoké postavení. Ale tento sen se rozplynul, ne rychle a náhle, ale pomalu, znenadání, zato tím jistěji. Ve své vlasti jsem studoval na univerzitě a se zálibou
290

jsem se zabýval lékařstvím. V těchto horách rostou tisíce léčivých bylin. Sbíral jsem je a zkoušel jejich účinek. Záhy jsem byl dobrodinec mnohých kmenů. Může potkat ' krásnější, lepší osud - vraha?"
"Ne, můj otče!"
"Máš pravdu a děkuji ti. Vystavěl jsem si tuto chatu a zůstal jsem, čím jsem byl. Ty jsi se měl stát můj nástupce. Nikdy ses neměl dozvědět, kdo jsem byl a kým vlastně jsi
ty."
"A přece jsi mi to vypravoval."
"Můj synu, myšlenky a úmysly člověka jsou jako vlas, který dopadne na písek. První zavanutí vzduchu ho odnese. Byl jsem tvůj otec a ochránce. Ale teď odcházím a ty tady zůstaneš sám: Koho máš mjlovat a kdo miluje tebe? Budeš stát mezi moslemíny, sám, sice vážený, ale tvoje srdce se nesmí nikdy ozvat. Zavedl jsem tě na poušť, uloupil jsem tě civilizaci a božskému vykupiteli. Musím tě poslat znovu tam, odkud vyšel tvůj, život."
"Mám tě opustit, můj otče? Nikdy!"
"Můj život je u konce. Za několik okamžiků se vrátím v prach... "
"Mám opustit tvůj hrob?"
"Ano. Moje požehnání a můj duch tě budou provázet!... A teď, Arture, můj synu, jsi slyšel mou zpověď. Tvůj otec leží před tebou, jeho duše je plná slz trpké a dlouho skrývané lítosti a jeho srdce volá po slůvku odpuštění. Nahoře na nebi září hvězdy boží, třpytí se láskou a milosrdenstvím. Znáš moje činy. Můžeš mne proklít, nebo mi odpustit, jak ti Vševědoucí vnukne, teď a v hodinu, která je poslední v mém životě. Mluvil jsem příliš mnoho, jsem unavený k věčnému spánku... Nohy mi už stydnou a tuhnou... Snad už za několik okamžiků nebude moje ucho otevřené, aby slyšelo tvůj rozsudek... "
Sepjal ruce.
Pak očekával slovo, po kterém ze synových úst tak toužil.
Ten zavzlykal bolestí a objal umírajícího otce oběma rukama.
"Můj otče, ó, můj otče!" zvolal. "Copak mi tě chce Bůh opravdu vzít, máme se opravdu rozloučit? Ó, díky za tvou tisícerou lásku a za tvé starosti! Jak rád

bych zemřel s tebou!"
291

"Žádné díky!" odpověděl kmet. "Rozsudek!"
"Bůh je láska, můj otče. Nehněvá se na tebe, ale odpustil ti."
"A ty, Arture?"
"Já také. Můj bol při tvém odchodu je nevýslovný, ale přání, abych z tebe sňal všechnu vinu, je jistě tisíckrát větší. Odejdi v pokoji z tohoto světa, tam nahoře nebudou žádné výčitky."
Z úst umírajícího vyšel dlouhý, hluboký vzdech nesmírného ulehčení. Při třpytu hvězd bylo vidět, že jeho tvář pokryl blažený úsměv.
"Děkuji ti, můj synu. Ó, děkuji ti!" řekl zvolna a namáhavě: "Teď zemřu v pokoji, protože jsem našel milosrdenství a slitování. Kopej v chatě pod mým lůžkem. Najdeš tam dobře zachovalé šaty, které jsi měl v Marseille na sobě, moje poznámky, které ti budou svědectvím, šperk a zbytek jmění, které jsem ukradl. Vrať se s tím do Jeannetty a hleď, abys tam našel milost, jako já jsem ji našel u tebe."
Syn stále ještě držel otce pevně v objetí. Líbal ho na bledé, chladnoucí rty, z očí se mu řinuly slzy a ptal se:
"Copak je pravda, copak je skutečně pravda, že musíš zemřít?"
"Ano, můj synu, můj milý synu. A až budu mrtvý, polož mne do chaty, a než odejdeš, zazdi její vchod. Jenom nahoře nechej k východu malý otvor, aby denně padl paprsek vycházejícího slunce do hrobu muže, jehož život byl tak málo ozářený a zahřívaný paprsky štěstí..."
"Udělám to! Ano, můj otče, udělám to!"
"A ještě jedno přání, poslední, mé dítě! - Však už sotva
- můžu mluvit... Modlil jsi se večer píseň. A teď ještě píseň o životě a o skonu."
"Ano, můj dobrý, milý, drahý otče!"
"Posaď mne! Opři - mne zády trochu výš - o zeď chaty
- abych -ještě -jednou viděl - hvězdný obzor!"
Toto jeho přání vykonal Artur s pláčem.
Pak poklekl a sepjal ruce. S námahou potlačil vzlykot a modlil se zvučným, třesoucím se hlasem:
"Opatřen tvým požehnáním
Chvátám klidu vstříc.
Posvěť se jméno Tvé!
Můj život do skonání
292

Tobě náleží. V ruce Tvé, Pane,
Poroučím ducha svého!"
Tato slova se jasně rozléhala k vrcholům stromů a z výšiny. Byla to křesťanská modlitba umírajícího v mohamedánské zemi.
"A měn!" za vzdychlo u zdi chaty. ... Pak nastalo ticho. Modlící muž se nehýbal. Artur čekal, že ho otec zavolá, že mu řekne ještě jedno slovo, jediné slovo ale marně.
Nakonec se zvedl, přistoupil k němu a sklonil se nad ním.
"Otče, milý otče!"
Žádná odpověď.
"Spíš, otče?"
Ani teď nedostal odpověď. Vzal tedy tiše a opatrně jeho ruce do svých. Byly ještě trochu vlažné, ale brzy úplně zchladly.
"Bože, můj Bože, opravdu je mrtvý, mrtvý, mrtvý!" ... Oba tajní svědci celého tohoto výstupu slyšeli šustot oděvu. Syn sáhl otci na srdce, aby se přesvědčil, jeli tento spánek opravdu věčný.
"Alláhu! Všeslitovniku! Je mrtvý! Zemřel! Buď mu milostivý tam nahoře a také mně tady v mé opuštěnosti!"
Poslední slova zanikla ve vzlykotu. Pak klesl živý vedle mrtvého...
Kolem dokola panovalo hluboké ticho.
Jenom ve větvích bylo slyšet lehký, tichý ševel, jako by si duše prostírala křídla, aby se zvedla k letu do věčné domoviny..
293

XXIV.
Richemonte šťouchl do svého druha.
"Pojď!" pošeptal mu.
"Kam?"

"Stále za mnou. Ale tiše, aby nás neslyšel!"
Plížili se potichu od chaty směrem k okraji mýtiny.
Když tam dorazili, uchopil kapitán druha za ruku a zatáhl ho hluboko do tmavého lesa.
"Tak!" řekl a zastavil se. "Teď jsme tak daleko, že nás nemůže slyšet. Zůstat takovou dlouhou dobu úplně tiše a naprosto bez pohybu - věru, to je hrozná námaha. Už bych to nevydržel ani pět minut."
"Já taky ne."
"Slyšel jsi všechno?"
"Každé slovo."
"Co tomu říkáš?"
"Kdo by si to pomyslel! U všech čertů, kdo by si,to pomyslel!"
"Hm! Když jsem slyšel, že se chce ten chlap zpovídat, už jsem tušil většinu toho, co jsme pak skutečně slyšeli."
"A je to všechno pravda? Císař byl opravdu do tvé sestry zamilovaný?"
"Šíleně!"
"A ona mu utekla?"
"Pohříchu. S tím proklatým Kónigsáuem."
"To je nesmírná hloupost, které se dopustila! Ale ty jsi ji pronásledoval?"
"Samozřejmě!"
"Ale přece ne na Napoleonův rozkaz?"
"Dokonce na jeho přímý rozkaz. Kdyby neztratil bitvu u Waterloo, stal by se pánem Evropy a mistrem celé. situace.
294

Margot by zaujala místo nové Maintenonové nebo Pompadourové, a já u všech ďáblů, jaké to byly pro mne vyhlídky! Čím bych dnes byl!"
"A musel jsi opravdu vystoupit z armády?"
"Do toho ti nic není. Věř si tomu nebo ne, mně je to lhostejné."
"A ty jsi se opravdu odvážil do Pruska, do Berlína?"
"Anol Ve Francii jsem neměl stání."
"Co jsi chtěl?"
"Hm! Chtěl jsem promluvit několik slov s tím dobrým Kónigsáuem, ale pokaždé mi přišel satan do cesty tak, že jsem se k němu nemohl přiblížit tak, jak jsem si přál. Našel jsem toho hlupáka SainteMarie a jeho ještě pošetilejší Dulcineu. To mi bylo nanejvýš vítané."
"Proč? Že měl peníze?"
"Taky. Později byly moje. Ale především jsem měl namířené na jeho chlapce."
"Na jeho chlapce? Tomu nerozumím. Peníze a šperk by mi byly tisíckrát milejší a vítanější!"
"Inu, zaseje vidět, že jsi jen krátkozraký slaboch!"
"Bah! Nevidím příliš velkou duševní sílu v tom, když se člověk pustí se sto tisíci do světa a spokojí se s kojencem, který může přinést jenom práci a starosti."
"Hm! Jak tomu rozumíš!"
"A byla Berta hned ochotná jít s tebou?"
"Nemusel jsem svou výmluvnost příliš namáhat. Dovedla už nenávidět svého manžela a toužila po tom, aby se ho zbavila, aby své dítě dostala z jeho dosahu. Byla to pak pro mne krutá rána, když jsem spatřil její mrtvolu, samotnou mrtvolu bez dítěte!"
"Ale co jsi vlastně s tím děckem zamýšlel?"
"Neuhodneš to?"
"Jak bych mohl!"
"Ano," smál se kapitán tiše do vousů. "Richemonte, to je chlap, jehož kombinace nemůže jiný tak snadno sledovat. Kdo tedy byl otec dítěte, co?"
"No, baron de Sainte-Marie."
"Dobrá! Kdo byl chlapec?"
"Hm!" zabručel druh dost rozmrzele. "Jeho syn, to se rozumí."
"Velmi duchaplná odpověď. Víš, co znamená slovo svěřenský statek?"
295

"Myslím si to."
"No?"
"Panství, které přechází z otce na syna nebo vůbec na dědice, neporušené, nezmenšené, aniž by mohlo být prodané."
"Ano. Ve Francii se pak nesmí svěřenský statek ani přidělit ve prospěch jiného, i kdyby se stal vlastní dědic uživatelem nemilým a nepříjemným. Rozumíš mi už?"
"Zatím ne."

"Je mi líto, jak jsi opravdu slepý, co se týče myšlenek. Chlapec by se stal určitě dědic svého otce."
"Ach! Takže jím je přece i teď!"
"Ano."
"Ten divoký beduín dědic celého statku! Tisíc hromů! A chlap tak civilizovaný, jako našinec, nemá často ani do čeho kousnout nebo se čeho napít."
"Vždyť to všechno můžeš změnit."
"Já? Ty asi blouzníš, starý! Jak bych to mohl změnit?"
"Ó, velmi lehce, dokonce velmi snadně!"
"Vysvětli mi to. Jsem k takové změně okamžitě a z celého srdce ochotný. To mi můžeš věřit."
"Jediný výstřel, jediné bodnutí to je všechno, co by bylo potřebné."
"Mluvíš zase v hádankách."
"A tobě zůstane každý dobrý plán, každá duchaplná myšlenka na věky hádankou. Ptal jsi se dříve, co jsem zamýšlel s potomkem toho SainteMarie a Berty... "
"Ano."
"No, a ptal jsi se možná taky, co jsem tehdy s tebou zamýšlel?"
"Ne. Byl jsem příliš mladý, než abych si položil takovou otázku. Myslím, že jsem tehdy sotva opustil plínky."
"Ano, měl jsi už dva roky."
"Přesto jsem však byl stále ještě příliš mladý na tak neobvyklou otázku."
"Ptej se tedy teď."
"Raději mi hned odpověz!"
"Při tvé slabomyslnosti mi nezbývá nic jiného. Poslouchej tedy! Ty jsi v té době neměl už ani otce ani matku."
"Bohužel! Byl jsem starou tetou bitý a trápený hladem. Tomu říkala vychování. Ale teď jsem vychovávaný tebou."
296

"Můj způsob je rozhodně lepší než její, i když zatím nepozoruji žádný výsledek. Přišel jsem tehdy k tetě a prosil jsem ji, aby mi tě dala - - "
"Ona ovšem ihned svolila, jak mi později vypravovala."
"Udělal jsem jí ovšem velmi pěkný návrh, že tě totiž adoptuji. Tím by se tě rázem zbavila."
"Pohříchu se mne však nezbavila. Ty jsi už nepřišel. Proč? Často jsem se tě na to ptal, ale nikdy jsi mi neodpověděl."
"Moje mlčení mělo svůj důvod. Teď však můžu konečně mluvit."
"Tak tedy mluv! Jsem nesmírně zvědavý na to, co uslyším."
"Víš snad, že adoptováním nabývají obě strany přirozených práv?"
"Čemu říkáš přirozené právo?"
"Oba jsou pak jako vlastní otec a vlastní syn."
"Ach - ano."
"Co má jeden, patří i druhému."
"Ano."
"A co jeden užívá, získává zároveň i druhý."
"Samozřejmě."
"No, chtěl jsem ti být skutečným otcem, abych mohl spolu s tebou užívat, co by ti později připadlo."
"Parbleau! Ty tu mluvíš, jako by mi mělo připadnou nějaké knížectví!"
"Nemuselo by to být zrovna knížectví!"
"Snad hrabství?"
"Ani to ne!"
"Myslíš snad baronství?"
"To už bylo mnohem snadnější a možnější!"
"Blouzníš!"
"Bah! Vím vždy přesně, co říkám a co dělám. Svěřím se ti tedy se svým tehdejším plánem. Ale doufám, že to můžu udělat bez obav. Rozumíš mi?"
"Jednáli se o baronství, dovedu už mlčet," řekl ironicky.
"Nechej ten tón! Nelíbí se mi a ani se tady nehodí!" řekl kapitán. "Poslouchej tedy! Té Bertě jsem chtěl najít nějaké místo, jak jsi už slyšel. Bylo by to ovšem takové místo, kde by se musela - i když jen naoko - na krátký čas rozloučit se svým dítětem."
"Svolila by k tomu?"
297

"Už bych ji dovedl k tomu přimět. Rozumí se, že by hocha musela svěřit někomu do opatrování. A víš, u koho by byl?"
"Nemám o tom wii tušení."

"No, u nikoho jiného, než u tvé staré tety."
"U sta hromů! A proč právě u ní?"
"Především by dobrá Berta zmizela."
"Ach! Jak a kam?"
"To by byla má věc. Pak by zmizel její potomek."
"Ale proč?"
"Ty se nedovtípíš? Ty bys zaujal jeho místo! Papíry tady byly. Kdo by mohl dokázat, který z obou chlapců je pravý barončin dědic?"
Synovec úžasem zahvízdal.
"U všech čertů, tak tedy?" řekl. "Sousedi by to přece mohli dokázat, protože znali mne i starou tetu příliš dobře."
"Teta by se musela přestěhovat. Pak by bylo všechno hotové. Adoptoval bych barona de Sainte-Marie. Ve Francii to je možné, ale v jiných zemích by to bylo obtížnější."
"U sta hromů, to byl plán! Škoda, že se nepodařil!"
"Přišla mi do toho vražda a zmizení dítěte."
"Ale proč jsi mne pak přece jen přijal za vlastního?"
"Udělal jsem to, protože jsem měl stále naději, že ho najdu."
"A musel nám zase uniknout! Mohl jsem být baron!"
"Co nebylo možné tehdy, může se stát ještě teď."
"Ach! Kdyby to byla pravda!" mínil druh nanejvýš horlivě.
"Proč by nebyla?"
"Jak?"
"Zase nepřemýšlíš! Pouhý výstřel nebo pouhé bodnutí - vždyť jsem ti už řekl."
"Hrom a peklo! Teď už začíná má slabá hlava chápat!"
"Bylo by už na čase... Mladý baron musí - právě jak jsem měl už tehdy v úmyslu zmizet beze stop. Jediná kule úplně postačí."
"To je pravda."
"Listiny jsou tady."
"To ano! Rodný list a křestní list, všechny průkazní otcovy spisy, a navíc peníze a šperky!"
"To stačí. Jsi skoro ve stejném věku, žil jsi v poušti, mluvíš arabsky a znáš taky celou minulost svého otce, barona Albána de Sainte-Marie."
Mladý druh mlčel.

Richemonte se snažil nevyrušovat ho. Věděl, že zaseté semeno vzroste nesmírně rychle.
Počítal dobře, protože jeho druh řekl:
"Chlap tam nahoře by byl brzy odstraněný. Ale ty potíže doma! Na ty asi nebudu stačit."
"Bah! Pomůžu ti!"
"Hm! Kdybych se mohl opravdu na tebe spolehnout, starý!"
"Samozřejmě! Ovšem předpokládám, že nebudu pracovat zadarmo."
"To se rozumí samo sebou." x "Myslíš tedy, že by to.šlo?"
"Dokonce velmi snadno. Jen je nutné, abychom jednali rychle. Slyšel jsi, že mluvili o Konigsauovi?"
"Ano. Jak se o tom mohli dozvědět?"
"Neposlouchal nás ten mladý dole v lese?"
"To je možné."
"No, vypadá to tak, že si pospíší, aby Konigsaua a Beni Hassany varoval."
"U sta hromů, to by byl náš plán zmařený!"
"A navíc důkladně! Kdo nám zaručí, že nenechá starocha ležet, sebere svých pár švestek a pustí se už teď na cestu, zatímco my se tu zdlouhavě radíme?"
"Ano, musíme jednat rychle!"
"Nuže tedy kupředu!"
"Stůj! Ještě něco. A předem ti říkám, že bez splnění té podmínky nechci o celé záležitosti nic vědět. Jedná se o Liamu."
"Zase ta dívka!" zlobil se starší. "Co s ní zamýšlíš? Teď jsou věci úplně jinak, než byly před dvěma hodinami."
"Ale moje láska zůstala stejná."
"Nemůžeš ji přece udělat baronkou de SainteMarie. To by byla největší blbost na světě!"
"Jinak to neudělám!"
"Chlape, seber rozum dohrsti!"
"A ty zase seber srdce! Mám ji rád a chci ji mít."
"Pro mne! Jako milenku?"
"Ne. Jako ženu."
"Ale to je naprosto nemožné! Nemůžeš přece vystoupit Jako pretendent baronství,

a pak, až ti bude přiznané, oženit Se s tou polodivokou beduínkou!"
299

"To ani není nutné. Ožením se s ní už tady!"
"Zná tě jako mého syna Ben Aliho. Mladý Sainte-Marie však musí vystoupit jako Ben Hadži Omanah. To jméno bude určitě v marabutových záznamech."
"Vezmu si je tedy. Až bude mou ženou, musí se podrobit mé vůli!"
Richemonte viděl, že v tuto chvíli nic nedocílí. Doufal však, že přece ještě zkříží úmysly svého druha. Jednalo se o to, aby bylo jednáno rychle, proto naoko povolil a po krátkém rozmýšlení řekl:
"Komu není rady, tomu není pomoci. Pro mne, ať je po tvém, ale předem si vyprošuji, abys pak možné nepříjemné následky nepřičítal mně. Pojdme!"
Obrátil se, ale vtom ho druh uchopil za rameno a řekl:
"A kdo ho má hm!"
"Co?"
"Kdo mu má pomoct, aby zmizel? Já, nebo ty?"
"Rozumí se, že ty!"
"Proč já? Ty to provedeš bezpečněji."
"Možná, ale vyvaruji se, abych pro jiného vytahoval horké kaštany z ohně a přitom si pálil prsty!"
"Pro jiného? Ten jiný jsem já, tvůj adoptovaný syn. Vždyť budeš užívat ovoce stejně jako já!"
"Na to si zatím musíme počkat. Byl jsem ochotný prohnat mu kulí hlavu, ale jak se věci vyvinuly, zříkám se toho kvůli tvé Liamě."
"Kvůli ní? To nechápu."
"A přece je to velmi snadné a vysvětlitelné. Ona ví, že nejsi syn marabuta. Může všechno vyzradit a v tom případě nechci být já tím, kdo bude obviněný z vraždy."
"To je všechno? Dobrá, střelím ho já. Pro tu dívku jsem schopný všeho. Ale ta nás neprozradí."
Richemonte se v duchu ušklíbl.
Nechtěl za nic na světě zatížit své svědomí touto vraždou. Záleželo mu vlastně nesmírně na tom, aby měl v budoucím baronovi de Sainte-Marie bezvládný nástroj - a to bude možné jedině tehdy, budeli ho moci zastrašit hrozbami. A vrahovi lze nejsnadněji vyhrožovat.
Plížili se tiše mezi stromy, až se zase dostali na mýtinu.
Tady se Richemonte skrčil k zemi a lezl tiše k chatě. Mladší druh ho následoval.
300

V polovině cesty se náhle zastavili.
Z vnitřku chaty padl na mýtinu paprsek světla.
"To je pro nás dobré," šeptal kapitán. "Je uvnitř. Můžeme jít nahoru, není nutné, abychom lezli po zemi. Rozsvítil. To je pro nás pevný a jistý cíl. Překvapíme ho. Jak se bude tvářit, když k němu náhle přijdou v noci dvě neznámé osoby!"
"Bude mít v chatě zbraně!"
"Zbabělce! Marabut a zbraně!"
"Možná z dřívějška!"
"V tom případě očekávám, že budeš rychlejší než on. Pojď!"
Plížili se tiše až ke zdi.
Tady byl dosud opřený mrtvý marabut.
Obešli ho a zůstali stát u vchodu, odkud mohli přehlédnout vnitřek chatrče.
Malá hliněná nádoba, naplněná tukem, v kterém trčel knot, tvořila lampu. Její světlo stačilo, aby mohli rozeznat předměty uvnitř chaty.
Syn mrtvého světce odstrčil lůžko a vyhraboval rýčem půdu.
Náhle se za ním ozval zvučný hlas, až poděšeně vyskočil.
"Mesalcheer! Dobrý večer!"
Obrátil se a uviděl u vchodu dva ozbrojené beduíny.
I když byl nesmírně polekaný, přece se rychle vzpamatoval a odpověděl:
"Přistupte blíž!"
Vstoupili do chaty, kapitán ukázal na díru v zemi a ptal se:
"Co tu děláš?"
"Kopu hrob pro mrtvého, který leží venku u dveří," odpověděl.
"Kdo je ten mrtvý?"
"Můj otec, zbožný marabut Hadži Omanah."
"Lžeš!"
"Mýlíš se! Nelžu."
"A přece lžeš."

"Neznám vás, jste cizinci, proto vám odpustím. Muž některého kmene z okolí by mluvil jinak. Ale ani vám nesluší, abyste nazvali lhářem muže, pod jehož střechu přicházíte. Mrtvola marabuta posvěcuje místo, kde se nachází, ale vyje znesvěcujete a zneuctíváte."
301

Mluvil velmi vážně a bez strachu. Kapitán však odpověděl stejným způsobem jako dřív:
"Opakuji, že lžeš. Znám muže, jehož mrtvolu jsem viděl ležet venku."
"Znášli ho lépe než já, který jsem jeho syn, pak mi povíš, kdo je."
"Teď je pouze prach a popel. Ale kdysi byl baron Albán de SainteMarie," řekl Richemonte francouzsky.
"Alláhu!" zvolal mladý muž zděšeně.
"Byl to vrah své vlastní ženy!"
Arturovy oči se vyboulily hrůzou.
"Který okradl svou vlastní matku!"
"Kdo jste?" zvolal překvapený muž.
"Jsem ten, o kterém ti před svou smrtí vypravoval."
"Ach! Vy jste nás poslouchali?"
"Ano. Zapamatoval sis jméno Richemonte? To jsem já!"
"Bůh mne ochraňuj!"
"Ano, Bůh tě ochraňuj!" zvolal druhý muž. "Ale nedovede to, aby chránil tebe, odpadlíka, moslemína."
Vytáhl rychle pistoli, namířil a stiskl spoušť...
Třeskla rána a zahučela daleko do noci...
Artur de SainteMarie bez hlesu padl s roztříštěným čelem na zem. Kapitán se k němu sklonil a prohlížel ho.
"Výtečná rána, můj hochu!" řekl. "Kule se mu zaryla až do mozku. Byl okamžitě mrtvý, netrpěl. I to je smrt svatých."
Vrah se plaše odvrátil. Ani si netroufal pohlédnout na svou nevinnou oběť.
"Myslíš, že jsem ho střelil dobře?" ptal se, jen aby něLo řekL "Vyhoď ho ven! Nechci ho mít na očích. Ta rána v hlavě... ty křečovitě sevřené ruce... a ty strnulé, hrozné oči!"
Otřásl se, jako by ho mrazilo.
"Zaječí srdce! Ale přesto máš pravdu, musíme ho vyhodit J ven, abychom měli místo a mohli pokračovat v práci, kterou začal. Chop se ho!"
"Udělej to sám!"
"Pro mne! Já se ho nemusím bát ani štítit, protože jsem to nebyl já, kdo ho zastřelil. Nemám vinu na jeho smrti."
Ta slova zasáhla druha jako blesk. !
"Ty že jsi nevinný?" ptal se. "Copak jsi celou tu věc nespískal sám?"
"Bah! Copak musíš dělat, co řeknou jiní? Kdybych ti radil,í
302

aby sis prohnal hlavu kulí, udělal bys to také? Každý je sám zodpovědný za své činy, i kdyby desetkrát přišel návod odjinud. Ostatně si nepřeji, abys mi ještě jednou řekl, že to jsem já, kdo tě přiměl k té vraždě."
V tom okamžiku zahájil taktiku, kterou také později na zámku Ortry zachovával. Zastřeleného vzal za ruce a vyvlekl ho po zádech za dveře.
Když zase vstoupil, prohlédl jámu v podlaze a poručil svému druhovi:
"Co ta pistole v tvé ruce? Připravil tě zápach krve o vědomí? Tady, kopej dál, můj hochu!"
Druh poslechl, ani se nepokusil odporovat. Pistoli schoval do kapsy, chopil se rýče a začal hrabat.
Za malou chvíli narazil na něco tvrdého.
"Odstraň půdu z jámy. Jsem zvědavý, co tam bude."
Ukázalo se, že v zemi ležel veliký, baňatý hrnec, přikrytý hliněnou pokličkou. Kapitán vzal hrnec do rukou.
Uvnitř se objevil hrubý sešit. Richemonte ho rozevřel, posvítil si na listy a několik jich obrátil.
"Poznámky starého hříšníka," řekl. "Zápisky od toho dne, kdy opustil Jeannettu, aby letěl za svou dívkou, až do doby několika let před smrtí. Dál!"
Pod sešitem byl starý, vlněný hadr. Když ho vyndali, oběma vyklouzl z úst výkřik radostného překvapení.
Co viděli, byl drahocenný, perlami a drahokamy posázený šperk, a pod ním byl hrnec naplněný samými anglickými Guinejemi.
"U všech čertů, to je víc, než jsem si myslel!" zvolal Richemonte radostně.
"Je to veliké bohatství," mínil druhý a díval se dychtivě na obsah hrnce.

Chtěl hrábnout do zlata, ale kapitán ho odstrčil a řekl mu:
"Počkat, hochu! To prozatím není nic pro tebe."
"Ach! Copak nejsem Ben Hadži Omanah, baron de SainteMarie?"
"Tím teprve budeš."
"Pak je to všechno můj majetek."
"Samozřejmě! Do té doby to však vezmu pod svou ochranu. Znám tě. Jakmile máš peníze v kapse, narostou jim křídla. Ty bys byl schopný vyhodit celý tento poklad za jediné políbení své Liamy."
"Tak šílený přece nejsem!"
"Opatrnost je matka moudrosti. Dovolím ti, aby ses posadil a počítal se mnou. Ale do kapsy nepřijde ani jediný zlaťák. Co potřebujeme pro nejbližší dobu, to jsem dostal v Biskře."
"Ale co se tedy má stát s tímto pokladem?"
"Bude zahrabaný do té doby, než budeme hotoví s Kónigsauem. Pak ho vykopeme a vrátíme se do Francie, abychom viděli, jsouli tam příznivé poměry pro náš záměr."
"Nemáme zavřít dveře? Mohlo by se stát, že nás někdo překvapí... "
"Bah, kdo by přišel? Venku leží dva mrtví, jeden z jedné, druhý z druhé strany. Ti jsou na stráži! Nikdo nemůže dovnitř. Pojď, hochu, dáme se do práce!"
Především si prohlíželi šperk. Bylo to mnoho kusů klenotů, a to opravdu vysoké ceny. Pak počítali oba vrazi zlaťáky, bylo jich kolem tří tisíc.
"Ten svatý marabut byl opravdu veliký lotr," mínil Richemonte. "Skromně si při své loupeži nepočínal. Ale zato tím lépe pro nás, pro jeho vděčné a uznalé dědice. Ať klidně odpočívá v Alláhu a dojde blaženosti."
"Je opravdu podivné," řekl mladší, "že se jeho matka nenamáhala, aby se dostala ke svému jmění!"
"Podivné? Ó, nikoliv! To nasvědčuje jen tomu, že byla příliš hrdá a počestná, dále, že na svého syna opravdu z celého srdce zanevřela a že byla dost bohatá, aby mohla takovou ztrátu oželet. Z toho poznáváš, že stálo za námahu, aby ses stal baron de Sainte-Marie."
"Zdalipak bude stará paní ještě naživu?"
"Kdo ví! Ženy mívají často tuhý život. Ale podle všeho už zřejmě zemřela. Vždyť ani tehdy nebyla právě nejmladší."
"Kde zakopeme ty věci? Tady nahoře?"
"Ani mě nenapadne! Dole v houštině budou jistější."
"A co uděláme s mrtvolami?"
"Marabuta ať si jen najdou ve jménu božím i Alláhově. Položíme ho do chaty, ale dříve opatrně zasypeme jámu. Druhého však musíme někde zakopat, aby nebyl nikdy objeven."
"Aspoň ne dříve, dokud nesetli k nepoznání, protože já jsem ten, kdo zaujme jeho místo ve světě. Dělejme, ať jsme z chaty! Lampa už skoro dohořela a potmě bych tu nerad zůstal."
Udupaná půda byla znovu zakrytá mechovým lůžkem, a pak přinesl kapitán marabuta a položil ho na ně.
"Tak!" řekl. "Dveře za ním nezazdíme, jak si přál. Chtěl mít jen jediný sluneční paprsek denně. My jsme ale křesťani a dopřejeme mu jich víc."
"A druhý?"
"Ten zůstane ležet až do rána. V noci je přece naprosto nemožné podniknout takovou práci."
"A kde budeme zatím my?"
"Venku, někde pod stromy. O spánku není ani řeč."
"Ale poklad vezmeme s sebou?"
"Ano, i když i tady u mrtvého by byl bezpečný. Ale, u všech kozlů, málem bychom zapomněli na to hlavní, na listiny, které si mladý marabut vzal k sobě! Kdybychom je zahrabali s ním, bylo by po čertech těžké hrát barona de SainteMarie!"
"Schoval je do vnitřní kapsy svého hábitu. Viděl jsem to."
"Tak mu je vytáhni!'.'
"To můžeš udělat i ty."
"Zaječí duše!"
"Jen se posmívej. Za jasného dne a v přímém boji jsem na svém místě, ale večer nebo v noci nechci o mrtvém nic vědět. To je má stará zásada."
"Ano, zbabělci mívají v takovém ohledu nejpevnější zásady. Půjdu, abych přinesl listiny. Ty se zatím podívej, jeli třeba vyčistit někde krvavé skvrny. Kdo sem

zítra přijde, nesmí nic ani tušit. Musí si myslet, že stařec zemřel v době, kdy byl mladý na cestách."
Listiny šťastně našel a schoval je k sobě. Když byly ještě i patrné krvavé stopy zničeny, zhasli oba zlosynové světlo a odebrali se s hrncem k místu, kde už dříve pohromadě seděli.
Navzdor dlouhé, namáhavé jízdě nepociťovali žádnou únavu. Večerní dobrodružství podrážděilo jejich nervy tak, že ospalost ani zdaleka nepociťovali.
Namáhali se zkrátit si čas tichým hovorem, ke kterému měli námětů dost a dost. Po chvíli se ptal mladší kapitána:

"Žije ještě tvá sestra Margot a její muž?"
"Ten proklatý Hugo Konigsau, chráněnec starého Bliichera? Zavinil hodně mých malérů... Přál bych si, aby ho už odnesl čert. Máli ho už, to ti nemůžu říct, protože jsem už dávno nebyl v Evropě."
"Je ten nadporučík Konigsau, kterého chceme tak radostně překvapit, opravdu nějaký jeho příbuzný?"
"Samozřejmě! Je to jeho syn, syn mé sestry. Kdyby ten kluk věděl, že na něho číhá po cestě jeho vlastní strýc, aby mu ulehčil o několik kapek krve a o několik velbloudích nákladů! Zdá se mi, že konečně nadešel můj čas. Celá desetiletí jsem marně doufal a čekal, stále nepřicházel. Strádal jsem a zápolil celý lidský věk, aniž by se mi splnila jediná má naděje. Ale teď se mi naskýtá možnost splnění mých tužeb. Pomstu chci mít, pomstu na tom Kónigsauovi a jeho' celém rodu a také, budeli to možné, na celém proklatém německém národě, na všech, jejichž přítomnosti v Paříži můžu děkovat za to, že jiní, kteří tehdy vedle mne a se mnou sloužili, jsou už dnes maršálky. Snad satan dá, až budu zase ve své vlasti, že zaslepí Průsaky, aby s námi začali válčit, pak udělám vše, abych viděl téct jejich krev, krev, krev a krev!"
Kdyby nebyla tma, mohl by jeho druh vidět to zvláštní vycenění zubů, které u něho bylo vždy znamením zlostného pobouření. Byl teď v náladě, v které se cítil nejšťastnější.
"Kdo by si pomyslel, že dnes přijdeme tak rychle k cíli!"
"•A navíc k jakému cíli! Dva baroni SainteMarie jsou mrtví a jeden Richemonté bude baron! To je víc, než by mohla přinést i nejsmělejší naděje! Můžeme být spokojení."
"Jakou zprávu přineseš guvernérovi Cavaignacovi?"
"Jakou zprávu? Já? Žádnou! Ale vzkážu mu po veliteli Biskry, ke kterému jedeme. Dnešním dobrodružstvím se hodně změnilo, takže musím dát i svým plánům jiný směr. Bude to poslední služba, kterou guvernérovi prokážeme. Mám už dost toho vyzvědačství."
"Dozví se, kdo vlastně byl ten marabut?"
"Co si myslíš! Dozví se, že se už nemusí zbožného Hadži Omanaha obávat, protože dnes zemřel. A my dostaneme svou odměnu. Po přepadení karavany si pro ni půjdu."
"Budiž. Ale dosud mi není jasné, jak přivedeme do podezření Beni Hassany, že oni přepadli karavanu."

"O to se už postarám sám. Mám už hotový plán, je pouze nutné, aby byl provedený a povedl se."
"Ale mám přísnou podmínku, Saadi musí zemřít."
"Nejraději bych dal pobít celý kmen a tvou rozmilou Liamu ze všech nejdříve... Však uvidíš, kam tě ta milostná slepota zavede. Já vykonal svou povinnost a varoval jsem tě. Rozhodni se sám, zda budeš opravdu schopný vzít předví' dané následky své tvrdohlavosti na svá bedra."
"O to.se postarám sám!" odpověděl stručně a úsečně. "Ty nebudeš mít to štěstí, abys mohl se mnou užívat následky toho hloupého kousku, jak to nazýváš."
Touto ostrou poznámkou byl hovor přerušen.
Vůně pouště vystupovala výš a výš, ve větvích ševelil lehký vánek, jako by ulétající duše mávala křídly, jižní hvězdy se usmívaly na zemi, jako by se nepřihodila žádná událost, jejíž klid a hluboký mír svatého vrchu byl tak hrozným způsobem pomšen. Když se Artur modlil:
Posvěť se jméno Tvé!
Můj život do skonání
Tobě náleží. V ruce Tvé, Pane,
Poroučím ducha svého!
Pukalo mu srdce bolem a jeho vzlykot byl vyvolaný žalem nad umírajícím otcem - a přece odříkával modlitbu umírajících sám sobě... Sám měl opustit poušť, aby putoval do vlasti svého otce, ale teď společně s ním odešel do vlasti, která je

vyšší a nádhernější než všechny vlasti světa!
Sotva se začal obzor jasnit, pustili se oba vrazi do díla.
Především bylo nutné zahrabat hrnec se zlatem a šperky. Po krátkém hledání našli neobyčejně příhodné místo a tady svěřili zemi uloupený poklad na dobu, jak se domnívali, jen krátkou. Několik jedině jim nápadných značek sloužilo k poznání toho místa. A pak odešli do marabutovy chaty.
Vstoupili znovu dovnitř, aby se i při světle přesvědčili, že po jejich činu není nikde ani stopa. Pak uchopili tělo zavražděného jinocha, aby je zahrabali v hlubokém lese.
I tato příšerná práce byla rychle provedená, ale pak se okamžitě pustili z vrchu, aby vyhledali své opuštěné koně. Našli je na stejném místě, kde je zanechali, a pustili se rychlým klusem k východu, protože tím směrem byl jejich nejbližší cíl, Biskra.
307

Část třetí. XXV.
K lepšímu porozumění následujících událostí je nutný krátký pohled do minulosti osob, jejichž osudy určitě upoutaly největší zájem čtenáře.
Starý maršál "Vorwärts" porazil vítěznou bitvou u Waterloo Francouze podruhé. Paříž byla dobyta a uzavřen nový mír, ale tento mír zbavil Napoleona trůnu i svobody. Císař byl dopravený na ostrov Svatá Helena, odkud nebylo možné tak snadno zorganizovat útěk jako z Elby.
Porážky kohort velikého Korsikána se nemohl Hugo Kónigsau pohříchu účastnit. Byl hroznou sečnou ranou celé měsíce upoutaný na lůžko. Tento stav přešel nejdříve v apatický, pak snivý, a nakonec nastal ten světlejší okamžik, kdy pohled těžce nemocného s úplným vědomím utkvěl na postavách ošetřovatelek.
Byla to jeho matka, která za ním přispěchala ž Berlína, paní Richemontová a její dcera Margot.
Poznal všechny tři.
Pomalu se začínal jasněji a lépe rozpomínat na všechno, co se dříve přihodilo. Jeho vzpomínky sahaly až k jeho příchodu na osamělý dvorec, kam dopravil hodný kočí Florián milovanou Margot. Ale na víc si nemohl vzpomenout, i když svou ubohou hlavu namáhal sebe více. A přesto, že ho lékaři prohlásili za uzdraveného, dosud si na ten bod ve své paměti nevzpomínal.
Věděl, že přišel do dvorce, aby ukryl válečnou pokladnu na bezpečnějším místě. Měl u sebe plánek, který si nakreslil,
308

a znal místo, kde byla pokladna dříve ukrytá. Jeho první cesta, sotva se uzdravil, byla k té rokli nahoru, kde při zkušebním kopání našel i mrtvoly obou mužů. Měl také protokol sepsaný o zavraždění barona Reillaca - ale přesto si naprosto nemohl vzpomenout na to, co se přihodilo asi posledních dvanáct hodin před jeho poraněním.
Znal jména všech, kteří byli přítomní, kteří ho provázeli do rokle a pomáhali mu při vykopávání pokladny, pátral co nejpodrobněji a zjistil, že se nikdo z nich nevrátil.
Byl proto nucený odebrat se do Berlína, aniž by získal v této věci jasno.
Také Bliicher se vrátil, do hlavního pruského města, když byl uzavřený mír. Kónigsau ho přirozeně ihned navštívil a starý maršál ho uvítal se svou obvyklou přátelskou hrubostí.
"Dobré jitroj hochu!" pozdravil maršál. "Slyšel jsem, že prý jsi dostal takovou ránu do hlavy, že byl už každou chvíli připravený čert, aby si tě odnesl!"
"Ano, byla to proklatá rána, excelence," odpověděl Hugo.
"Ale čert se tě přece jen musel prozatím zříct? No, to je dobře, to mne těší! Pýřavka, oponec, šťovík a jiný plevel se tak snadno neztratí, to jsem už zažit stokrát!"
"Ale byla to přece jen proklatá historie, jasnosti."
"Hm! Ano! Taková rána hodí člověka na postel. A pak tu jsou ruské mýdlové náplasti, vajmilerská univerzální náplast, pryskyřicová náplast, heřmánková náplast, šumivý váček, ricinový olej, dávidla, čistidla a samé takové prokleté věci, které dělají z nemocného ještě nemocnějšího, místo aby mu pomohly na nohy. Já to znám, ó, znám to velmi dobře. Ale mně už nesmí tyto sklady náplastí na mé tělo. Až jednou budu chňapat po svém posledním dechu, chci jet do nebes bez medicíny!"
"Budiž, excelence. Ale to není to, co mne nejvíc zlobilo."
"Že ne? No, co tě tedy ještě hlodalo?"
"Dvě věci."
"Poslouchám!"

"Především, že jsem se nemohl dál účastnit války."
"Ano, to je ovšem pro každého hodného chlapa proklatě nepříjemná věc, ale člověk se musí se vším smířit."
"Dokáže i to," řekl Kónigsau, "dovedeli na různé jiné věci zapomenout."
309

Blucher vyklepal svou hliněnou dýmku o roh stolu tak, že žhavé jiskry padaly na koberec a spálily ho. Pohlédl úkosem na poručíka a ptal se:
"Na různé věci? A co by to mohlo být, he?"
"No," odpověděl Hugo trochu váhavě, "například zameškané povýšení."
Starý voják blahosklonně a opatrně pokyvoval hlavou.
"Hm, ano, to je ovšem pravda," řekl. "To je přímo k políčkování. Ale tomu je možné ještě trochu pomoct. Vždyť jsi nám prokázal velmi famózní služby. Prospěl jsi nám stokrát víc, než kdybys zůstal bojovník. Postarám se o to, můj hochu! Slovo pronesené starým Blucherem bude snad jistě trochu platit. Nemyslíš?"
"Ano, excelence," odpověděl Kónigsau s blaženým úsměvem.
"Nuže tedy! Taky bych ti ani neradil, abys mým doporučením opovrhl. Jsem v těch věcech trochu podivný a zvláštní. Ale co to druhé, proč jsi se zlobil?"
"Válečný poklad, excelence."
"Válečný poklad? U sta hromů, ano! Vždyť jsem ti dal malou četu vojska, abys tu starou spořitelnu dopravil někam do bezpečí. A už ses nevrátil, a já jsem musel dál, stále za starým Bonapartem, abych mu ukázal, co ještě dovedeme. Pak jsem slyšel, že jsi byl raněný. Co se vlastně stalo s válečným pokladem?"
"Ano - to právě nevím, excelence."
"Že ne?" ptal se Blucher udiveně. "Byl jsi tedy raněný dřív, než ses dostal k pokladu?"
"Nikoliv. Až později."
"Ale pak přece musíš vědět, jestli jsi poklad našel?"
"Zajisté, našel jsem ho."
"A zakopal jsi ho jinde?"
"To si myslím."
"To si myslím? U všech čertů, co to je za hloupé slovo! Tady není přece nic, co by sis mohl myslet!"
"Vlastn ne, jasnosti. Ale pohříchu - zapomněl jsem to."
"Zapomněl? Co s válečným pokladem? Všechno? Celou komedii? Člověče! Chlape! Copak jsi dítě, že zapomínáš na něco tak důležitého?"
Kónigsau ukázal na hroznou jizvu, která se mu táhla přes celou hlavu a přes čelo až k nosu, a odpověděl:
310

"Nemůžu za to, excelence. Ta je na vině."
"Rána? Svaté hromobití! Ta tě připravila o paměť?"
"Bohužel. Nejsem schopný si vzpomenout na to, co se přihodilo tu noc, kdy jsem byl zraněný."
"Nenamáhal jsi se o to, milý hochu."
"Ale ano, a jak! Celé dny a celé noci jsem probděl, přemýšlel a uvažoval, ale paměť se nechtěla a nechce vrátit."
"To je zvláštní. Nejspíš ti vyrazili z hlavy některé kolečko, anebo ti rána ochromila část schopností paměti. Něco takového se nedá ani lepidlem slepit. Ale byl jsi na místě, kde ležela pokladna? A moji vojáci byli s tebou?"
"Určitě."
"A vykopali jste pokladnu?"
"Myslím si to."
"Kdybys to věděl aspoň určitě!"
"Myslím si, že to tak je. Byl jsem po svém uzdravení nahoře a zjistil jsem, že tam už válečný poklad není."
"Ale to mohl přijít taky někdo jiný, nalézt ho a ukrást."
"Hm, to je nepravděpodobné, ale přece jen by to bylo možné... "
"Přece jen možné? Jak to?"
"Nedůvěřuju tomu kapitánu Richemontovi."
"Ach! Tomu chlapovi? Co byl nahoře?"
Kónigsau se tvářil poněkud rozpačitě, pokrčil rameny a odpověděl:
"Nanejvýš pravděpodobné."
"Zase nanejvýš pravděpodobné! U sta hromů! Hochu, nejsem s tebou vůbec spokojený! Co mám dělat s pravděpodobností? Chci mít jistotu!"
"No ovšem, i tu můžu dát. Je možné totiž považovat skoro za jisté, že jsem to byl já, kdo válečný poklad vykopal, protože jsem si nakreslil plánek a později jsem ho u sebe našel. Tento plánek má asi naznačovat místo, kde jsem peníze

znovu ukryl. Tady je."
Blucher vzal do rukou plánek a pozorně si ho prohlížel.
"Plán je dobrý a jasný. Tady smrky, tady břízy a naproti několik borovic. A tady kříž patrně místo, kde jste pokladnu znovu zakopali. To lze přece snadno najít."
"Hledal jsem zbytečně celé dny, ale to místo jsem nenašel."
"Ani ty smrky, břízy a borovice, hochu?"
311

"Ne. Nemůžu si absolutně vzpomenout, kterým směrem jsme se tehdy z rokle vydali."
"To je proklatá, naprosto mizerná historie, že při tom může člověku docela i dýmka vyhasnout."
Odložil dýmku, přestože si ji právě nacpal a zapálil. S plánem v ruce přecházel zamyšleně po pokoji.
Pak ho položil na stůj a řekl:
"No, ty za to rozhodně nemůžeš. Proklatá rána způsobila krach tvého mozku, na tom se nedá nic změnit. Ale všichni ostatní, kteří byli s tebou? Ti se přece na to budou pamatovat!"
"Pátral jsem po nich. Nikdo z nich už nežije."
"Čert aby to vzal! Copak padli v pozdějších bojích?"
"Ne, ale vesměs toho dne. Dům, odkud vyšli na výpravu, byl přepadený Francouzi a já při tom utržil tu hroznou ránu. Pruští husaři nám přišli na pomoc a našli později směrem k horám právě tolik postřílených mužů, kolik mne doprovázelo."
"A nebylo u nich nalezeno nic, z čeho by bylo možné usuzovat, kdo byli?"
"Ne. Byli úplně vyplenění."
"To je osud! No, máme aspoň útěchu v tom, že bychom válečný poklad nedostali ani tehdy, kdybys věděl docela přesjíě, kde je ukrytý."
"Že ne? Nepovažoval bych to v tom případě za těžké přinést ho, excelence."
"Byla by to krádež, můj hochu! Leží na francouzské půdě. Ale nemyslel sis že ten kapitán Richemonte byl taky s vámi nahoře v horách? Z čeho jsi tak usuzoval?"
"Protože mám tady listinu, která potvrzuje, že tam nahoře zavraždil barona Reillace. Byl jsem sám svědek. Tady je jasné a zřetelné potvrzení, že jsme našli Reillacovu mrtvolu a že Richemonte u ní stál. Taky jsou tady zaznamenané předměty, které měl při sobě, ale které patřily zabitému Reillacovi."
"Vy jste mu je ale odebrali! Kde jsou?"
"Našel jsem je později ve svém majetku. Mám je dosud."
"Ale zdá se, že vám Richemonte sám unikl."
"Buď nám unikl, anebo jsme ho sami dobrovolně pustili, excelence."
"To poslední by byla nesmírná hloupost!"
"Pardon, excelence. Já bych to přece jen tak nenazval."
"Že ne? A proč ne, he?"
312

"Je třeba uvážit, že jsme byli v nepřátelské zemi."
"Ach tak! Hm! Ano! A ke všemu jste byli vyzvědači, aspoň jste byli tajně uprostřed nepřátelského obyvatelstva. To opravdu nebylo možné zmocnit se takového chlapa."
"Ale snad by mohl být ještě teď popadnutý za cop."
"Ještě teď? Ach, ano! To je pravda. Je možné najít mrtvolu Reillace?"
"Samozřejmě."
"Hni! To není zlá myšlenka. Důkazy máme taky, totiž to, co jsi viděl, máme vaše podpisy a pak předměty, které patřily Reillacovi a které jste vrahovi odebrali."
"Ó, je ještě více důkazů, excelence!"
"Jaké?"
"Margot od něho dostala psaní, kterým jí oznamuje   "
Blucher sebou rychle trhl a přerušil ho:
"Margot! Ach, u sta, hromů, na tu starou holku jsem docela zapomněl! Jaká to hloupost! Kde vlastně vězí?"
"Tady v Berlíně, u mé matky."
"Ano? Musím ji navštívit, a to velmi brzy, milý hochu."
Konigsau trochu zakašlal a pak řekl:
"Měl jsem v úmyslu požádat vaši excelenci poslušně o tuto návštěvu."
"Opravdu? Je snad k tomu nějaký zvláštní důvod?"
"Samozřejmě, jasnosti! Svatba!"
"Svatba? U sta hromů a blesků! Ty si chceš Margot vzít, hochu? A kdy?"
"Svatba bude pozítří."
"Už pozítří? To aby hrom do toho udeřil! Jak má člověk být do pozítří hotový se

svatebním darem! Do pozítří dostanu nanejvýš lopatku na uhlí, kolíbku a kytici prvosenek a lipového květu. Člověče, proč jsem se o tom nedozvěděl dřív?"
"Vždyť vaše excelence přijela až teď do Berlína."
"To je pravda. Ale poslouchej, máš už družbu? A kdo to je?"
"Poručík Wilmersdorf."
"Wilmersdorf?" ptal se maršál. "Hrome! Proč právě on?"
"Je to můj dobrý přítel."
"Nesmysl! Přítel sem, přítel tam! Jsou ještě jiní lidé, kteří jsou tvoji i Margotini přátelé! Každý přítel nemá schopnost, aby byl dobrým družbou. Podíval ses už někdy dobře na toho Wilmersdorfa?"
313

"Velmi často," odpověděl Hugo a usmál se v blažené předtuše.
"Ty jeho tenké, křivé nohy!"
"Hm! Není to tak zlé!"
"Tupý nos!"
"Trošku."
"Místo knírů tři vousiska!"
"Ale snad o něco víc, excelence!"
"Nesmysl! Ale podívej se na mne! No, jen se podívej!"
Otočil se několikrát dokola a pak pokračoval:
"Mám snad já tenké nohy?"
"Ne, excelence," odpověděl Kónigsau.
"Anebo jsou křivé?"
"Ne, vůbec."
"Mám tupý nos? Anebo snad schází mým vousům melisový líh?"
"Excelence nepotřebuje žádné podobné urychlovací prostředky "
"Nuže tedy! Copak je snad poručík Wilmersdorf větší pán než já?"
"To bych neřekl."
"To bys neřekl? Ach, ty tomu jen nevěříš! Podívejme se na to! Chlapíku, nedělej mi hloupé žerty, jinak ti Margot před nošeni přeberu. Povídám ti, že kdybych byl o patnáct let mladší, musela by být mou ženou. Ale když už mám tu nehodu, že jsem starý Metuzalém, chci mít aspoň tu' radost, že ti budu družbou. Rozumíš?"
"K službám, excelence!"
"K službám? Běž k ďasu se svým ,k službám'! To přece nemá být vynucené armádním rozkazem. Nezáležíli ti na tom, otevři jen zobák!"
"Ó, jasnosti, vždyť je to pro mne nejen největší pocta, ale i zdroj nejupřímnějšího štěstí, abych splnil vaše přání!"
"Nuže tedy! Konečně nabývá tento člověk tři palce rozumu. Povedu tedy Margot k oltáři sám. Ale neříkal jsi, že Richemonte poslal Margot list?" ' "Ano, už jí psal třikrát."
"Ach! Jak si může s takovým chlapem dopisovat?"
"To ji ani nenapadne."
"Ale odpověděla mu přece?"
"Ne."
"Kde se teď zdržuje?"
314

"Zdrží se čtrnáct dní ve Štrasburku."
"Máte jeho adresu?"
"Ano. Očekává tam naši odpověď."
"To je dobře. Víme aspoň, kde pana Uriana najdeme. A co píše?"
"Aby mne Margot opustila a vrátila se k němu."
"Ten chlap je šílený! Aby tě opustila!"
"Ó, má pro to velmi důležitý důvod!"
"Věru, na to jsem zvědavý."
"Margot je chudá, on ji však chce udělat bohatou, dokonce nesmírně bohatou dědičkou, když mne opustí."
"Safřaporte! Který Krosus to umřel?"
"Reillac."
Blücher úžasem vyskočil.
"Reillac?" ptal se nesmírně táhlým hlasem. "No ano, je mrtvý. A to je on, po kterém má dědit? To aby do toho tisíc pum! Jak je to možné?"
"Je vaší excelenci známé, že baron Reillac byl boháč, nesmírný boháč?"
"Ano. Ale zbohatl, protože byl veliký lotr. Sám byl vrah a nahromadil si jako armádní dodavatel miliony, zatímco ubozí vojáci hladověli a chodili v cárech."
"Pamatujete se, excelence, ještě na mé dřívější sdělení, že Napoleon uviděl Margot?"

"Ano, hodil po ní oko, nebo spíš obě."
"No, a bylo domluvené, že se s ní má oženit Reillac."
"Ten? Toho aby svaté hromobití dostalo, ale ne taková nádherná dívka, jako je Margot! A císař že dal k tomu svolení?"
"Samozřejmě! On sám přece celý ten plán navrhl. Margot měla mít přístup ke dvoru jako baronka Reillacová." '
"Ach, aby měl Napoleon příležitost vzít ji občas za hlavu? Ať ho přejde chuť! Teď ať si asi drbe na Svaté Heleně svou rýži, na takové věci ať už nemyslí!"
"V tom měl Richemonte své prsty. Píše, že je Reillac mrtvý, aniž by zanechal blízké dědice, a že má v rukou písemné císařovo svolení ke sňatku Margot s Reillacem."
"Ach! To tehdy mělo platnost provedeného sňatku!"
"A platí to dosud?"
"Hm! Přijde na okolnosti. Já nejsem ani advokát, ani Pandektový knihomol."
315

"Dále zanechal Reillac poslední vůli."
"Tedy přece? Jsou tady přece jen dědici? Kdo je to?"
"Právě Margot."
"Svatá smůlo! Margot?"
"Reillac vykoupil své zasnoubení anebo císařské svolení tím, že pro případ své smrti učinil Margot neomezenou dědičkou veškerého svého jmění."
"Jaké to štěstí, anebo jaká hanba pro vás!"
"Žádné štěstí, ale hanba, kdyby to Margot přijala."
"Máš pravdu, můj hochu. Ty jsi slušný chlap a máš čest v těle. Ale kde je ta poslední vůle?"
"Má ji Richemonte."
"Bude pravá?"
"To by se muselo zjistit."
"Toho chlapa lze ve všem podezírat... Ale je přece jen osel, veliký osel."
"Jak to, excelence?"
"Chce tou poslední vůli Margot přilákat k sobě."
"Ano, jak jsem už řekl."
"Ale co když ho neposlechne - ?"
"Pak z dědictví nedostane nic."
"Nesmysl! Bylo by snadné vzít mu poslední vůli. K tomu jsou tady úřady, a právě proto je veliký osel, milý hochu."
"Ó, jasnosti, určitě by ji schoval a řekl by, že to nebyla pravda. Tvrdil by, že celá ta dědická záležitost je pouhý výmysl!"
"To je ovšem pravda. A co tomu říká Margot?"
"Nechce přirozeně o ničem ani slyšet."
"A o dědictví?"
"Taky ne."
"Výborně! Nemáte sice ani jeden žádné jmění, ale po l starám se o rychlé povýšení, a pak nebudete mít nouzi."
Konigsauova tvář se zasmušila.
"Ó, excelence," řekl, "z povýšení nebude nic."
"Nebude nic?" ptal se Blůcher. "Proč?"
Kónigsau ukázal podruhé na jizvu a odpověděl:
"Tady je příčina!"
"Tisíc hromů! Copak je čestná jizva potupné znamení?"
"Naprosto ne!"
"Nuže, a má to být přece jen důvod, že z povýšení nebude nic? Ať to pochopí, kdo chce, já tomu nerozumím."
Kónigsau se smutně usmál.
316

"Neřekl jste sám, excelence, že v mé hlavě přeskočilo nějaké kolečko?" ptal se. Bliicher tušil, co bude následovat, proto rychle řekl:
"Láry fáry! To jsem řekl jen žertem."
"Vím, vím, a přece je to trpká pravda. Moje paměť utrpěla a už není spolehlivá."
"Ale pouze v tom jednom případě."
"Až dosud ano. Ale může mne stejným způsobem opustit i v jiném případě, který by mohl být služebně nanejvýš důležitý."
"Hrom a pumy! Kdo to říká?"
"Lékaři, kteří mne ošetřují a kteří teď znalecky budou rozhodovat o mé budoucnosti."
Bliicher na něho pohlédl zvláštním, podivným způsobem.

"Znalecky?" ptal se. "O budoucnosti? Rozhodovat? Tomu nerozumím."
"Nechtěl jsem tomu také rozumět, ale brzy jsem byl k tomu donucený. Budu muset žádat o propuštění z vojska."
"Propuštění? Chlapíku, copak ses zbláznil?" zvolal maršál.
"Ó, už mi to bylo naznačené."
Bliicher popošel k oknu, díval se z něho chvilku na ulici a pak se zase obrátil, jako by zatím ovládl své city. Jeho tváře zrudly, oči se mu vlhce leskly, když řekl hlasem sice na oko klidným, ale upřímným:
"Naznačili ti tedy, že máš žádat o propuštění? Takový mladý, nadaný důstojník a plný nadějí! A jak ses rozhodl? Co uděláš?"
"Poslechnu."
"I kdybych tě odrazoval?"
"I pak."
"Milión hromů a blesků! Chlape, proč i pak?"
"Protože budu propuštěný, nepožádámli o propuštění sám."
"Ale do toho se přece jen vložím ještě já, celou svou délkou a šířkou!"
"Jsem vaší excelenci nesmírně zavázaný! Ale můžu mluvit upřímně?"
"Jen mluv přímo, pověz, co máš na srdci!"
"Váš zásah by byl samozřejmě dost mocný, aby mne udržel. Ale musel bych přece jen zápasit s poměry a se svými nejbližšími představenými."

"Čert aby vzal ty představené ničemy!"
"To nejde tak rychle. Nastaly by spory, které - - "
"Ano, ano," přerušil ho Blucher rychle. "Vím, co myslíš. Jsou už takové malé, docela malinké čertoviny, kterých se nahromadí tak hrozné množství a jsou tak ostré, a já bych tě nemohl před nimi uchránit. Věru, nemůžu ti tedy odporovat," můj ubohý hochu!"
"A co když mají lékaři skutečně pravdu?"
"S tím kolem v hlavě?"
"Ne tak, excelence. Moje schopnost myšlení a soudnosti neutrpěla, ale co když se to jen zdá? Má rána mi působí různé bolesti a potíže. Myslímli spravedlivě a nestranně, musím připustit možnost, že takové značné zranění mozku může ještě přivodit těžší, nepředvídané následky!"
"Člověče, ty jsi škarohlíd!"
"Jen se namáhám, abych nepustil žádnou možnost ze zřetele."
"Budiž! Ale přece jen je to škoda, nesmírná škoda! Ty sis tedy opravdu umínil, že požádáš o propuštění?"
"Ano, pevně."
"Nu pro mne! Udělej to! Ale kdy?"
"Co nejdřív!"
"Nesmysl! Utrpěla snad tvoje hlava natolik, že chceš nad takovou žádostí strávit třičtvrtě roku?"
"Úplně ne," odpověděl Kónigsau s úsměvem.
"Napiš to tedy dnes."
"Excelence, dovoluji si pronést mínění, že - "
"Nesmysl! Tiše! Kdo tu má pronášet mínění, on nebo já?" zahřměl starý maršál. "Uděláme to krátce. Nezapomněl psát, co ležel nemocný?"
"Ne!" odpověděl Kónigsau stručně.
, "Dobrá! Tady vidí papír, inkoust a husí kosinku. Vytrhl si z ní brk. Nožík na ořezání tam leží taky. Ale stručně, jak je to jen možné. Dal se do toho."
Kónigsau poslechl. Posadil se. Na stole ležela husí kosinka, která se tehdy užívala k vymetání a oprašování. Vytrhl si z ní brk, ořezal ho dost pracně a chystal se psát,
"Počkat!" zvolal maršál. "Jak se ti lépe přemýšlí, s dýmkou anebo bez dýmky?"
"S dýmkou!" odpověděl Kónigsau.
"Tak si jednu nacpi, než začneš kaňkat. Tu máš!"

Poručík musel poslechnout.
Nacpal si holandskou hliněnou dýmku, zapálil tabák a začal.
"Počkat!" zvolal starý voják. "Komu adresuješ žádost?"
"Podle předpisu na velitelství pluku."
"Nesmysl! Po předepsaném způsobu ti zhola nic není. Chtějí se tě zbavit, ať je po jejich. Ale s těmi chlapíky se už nebudeš stýkat ani písemně."

,jA na koho myslíte, excelence, že bych měl adresovat svou žádost?" "Jak? Co? Tebe to nenapadá?"
"Ne!"
"Ale to aby hrom do toho uhodil! Copak tě musím do všeho nosem strkat? Napiš žádost na mne, na svého starého přítele. To bude nejmoudřejší, co můžeš udělat."
"A mám pominout všechny ostatní instance?" "Ano, ne jinak!" "Jak poroučíte, excelence."
"Ano, poroučím to! Á teď už konečně začni. Ale dřív si přitlač trochu tabák, jinak ti vypadne z dýmky na papír."
Kónigsau psal. Spěchal, jak jen mohl, a když uplynulo de
set minut, odložil pero.
"Hotovo?" ptal se Bliicher.
"Ano." v
"Přečíst!"
Kónigsau se zvedl, uchopil list a začal: "Jeho knížecí jasnosti, panu polnímu maršá - - " "Zadrž!" zahřměl Blucher. "To je nadpis?" "Samozřejmě."
"Člověče, tebe by měl vzít das! Píšeli mi takový tvůj představený, žádám samozřejmě, aby uvedl vše, vše, totiž knížete, Gebharda Dobrožila, maršála, excelenci, starého Bliichera, jasnost, výsost a milost. Běda mu, kdyby jediné vynechal! Ale píšešli mi ty, zbavený těchto představených, je to zbytečné. Chci chlapíkům dokázat, že si o tobě něco myslím. Kolik řádek má tvá žádost?"
"Dvaapadesát."
"Můj Bože, dvaapadesát! Copak je potřeba tolik škrábanic? Posaď se a chop se jiného archu papíru. Budu ti diktovat sám."
Kónigsau poslechl.
319

Blucher si zapálil náležitě dýmku, pobíhal zamyšleně po komnatě'a po chvíli se ptal:
"Můžeme začít?"
"Ano."
"Dobrá, tedy teď! Jaký máme dnes den?"
"Třiadvacátého."
"Ach ano, zítra jsou vánoce. Tedy právě o vánočních svátcích budeš mít svatbu? To mne těší, to mi vyhovuje. Nam9Čil sis dobře pero?"
"Ano."
"Piš tedy: ‚V Berlíně, dne třiadvacátého prosince 1816. Mému příteli a příznivci Gebhardu Dobrožilovi z Blucherů.' -Hotovo? Tedy dál! ‚Milý příteli a spolubojovníku! Utržil jsem bohaprázdnou ránu do hlavy. Mám proto žádat o propuštění z vojenské služby. Činím to tímto! Od tebe mi to bude milejší než od jiných, protože ty víš, že jsem svou povinnost vykonal. Tvůj věrný Hugo voň Kónigsau, nadporučík.'
No, už víš, jak se píše žádost o propuštění?"
"Excelence, váznou mi slova - "
"Proč?"
"Tento žert je pro mne radostný důkaz vaší - - "
"Nesmysl!" přerušil ho Blucher. "To není žert, myslím to vážně. Ukaž to sem! Posypal jsi to pískem? Nasyp na to popel z dýmky! Ten osušuje lépe než písek!"
Stalo se a Blucher vzal do rukou list, aby si ho přečetl.
"Nemáš špatný rukopis," mínil. "Tvoje písmo se lépe čte než moje. Hádej, komu to dám přečíst!"
"Nemám ani tušení, excelence."
"Ani tušení, hlupáku, komu jinému než králi!"
Kónigsau si to myslel, ale přece se zhrozil.
"Excelence," mínil váhavě, "zdá se mi, že v tom případě musí žádost přece jen dostat jiný sloh."
"Jiný sloh? Jak to myslíš? Abych složil papír? To se přece rozumí samo sebou! Dostane to ještě i obálku!"
"Myslím, že obsah musí být vyjádřený jinými slovy."
Blucher svraštil obočí.
"Měnit slova?" ptal se. "Člověče, hochu, chlapíku, Kónigsaue, co tě napadá! Snad si nemyslíš, že nedovedu sestavit žádost?"
Hugo se polekal.
320

"Excelence," spěchal s odpovědí, "jsem přesvědčený " "Anebo, že neumím diktovat?" přerušil ho Blucher. "Tato žádost je slohově mistrovské dílo a král ji bude číst. A dost! Tečka! Ale teď dále. Co je s Richemontem? Máme ho chytit?"

"Nevím, jeli to možné."
"Pročby nebylo? Vždyť přece víš, kde se zdržuje?" "Ale Štrasburk patří Francouzům." "Na tom nezáleží. Jaký je nejvyšší žalobce ve Francii?" "Generální prokurátor."
"Dobrá. Tomu generálnímu prokurátorovi napíšu sám. Sám odešlu žalobu. A pak uvidíme, zda se odváží nechat návrh starého Bliichera bez povšimnutí. Co jste vzali Richemontovi, když stál nad mrtvolou své oběti?" "Reillacovu tobolku. Je na ní jeho monogram." "To postačí. Zakopali jste mrtvolu? A mohl bys to místo nalézt ještě dnes?" "Určitě!"
"Však by bylo možné, že by si přáli i tvou přítomnost. Viděl jsi přímo, že ho zavraždil?" "Ne."
"To je hloupé. Teď může zapírat."
"Ó, přece ne. Viděl jsem ho s Reillacem pohromadě. Za krátký čas, asi za pět minut, jsem se vrátil. Richemonte zmizel, Reillac ležel probodnutý na zemi. Byl ještě teplý. Scházely mu už předměty, které jsme pak našli u Richemonta." "To ovšem postačí. A jak se asi dostala do kapitánových rukou poslední vůle?"
"Možná je padělaná. Jeli však pravá, měl snad Reillac nějaký důvod, zeji svěřil do Richemontových rukou." "Pravda," mínil Blucher. "Richemonte nemá jmění?" "Ne, ale zato tím více .dluhů, jak vaše excelence už ví." "Pak by pro něho muselo být ďábelsky osudné, když má touto poslední vůlí v rukou obrovské jmění, ze kterého však nedostane ani zbla." "Proto chce k sobě přilákat Margot." "Ano. Vyzvedl by za ni dědictví a pak by je prohýřil. Ale to se mu nepodaří. No, pozítří jsem u vás, pak si o všem promluvíme, a pak budeme také jednat. Teď můžeš sypat odtud, můj hochu. Pozdravuj Margot a také obě další ženy! Žádost o propuštění vyřídím sám. Adieu!" ,Adieu, excelence!"
321

XXVI.
Kónigsau odešel.
Bylli roztrpčený po sotva přestálých bolestech a také pokynem, že má z vojska vystoupit, rozmluvou se starým sekáčem se skoro zotavil a pookřál. Vrátil se ke svým se svěží myslí.
Byla skoro pravda, že neměl žádné bohatství. Malý statek, který měl, nevynášel víc, než co potřeboval k uspokojení nejskromnějších životních požadavků. Ale když viděl, jak se oči Margot šťastně a s radostnou důvěrou na něho upírají, bylo mu tak, jako by nikdynemohl nastat den, kdy by se mohl na svůj osud zlobit.
"Přijal tě laskavě?" ptala se ho, když se posadil vedle ní.
"Zachoval mi opravdu svou starou dobrotu a náklonnost," odpověděl. "Dovol jen, abych ti vše vypravoval, Margot."
Pak jí všechno vyprávěl a ona se radovala, že znovu po tak dlouhé době vidí, jak jeho oči září radostí a spokojeností.
A když domluvil, řekla hlasem nejvroucnějšího přesvědčení:
"Bliicher není muž, který by nechal padnout něco, čeho se chopil. Věř mi, že se přičiní, abys byl odškodněný za nečinnost, ke které tě chtějí donutit."
A měla pravdu.
Nadešel vánoční den a Hugo dostal nejvzácnější dar, jaký kdy o těchto svátcích obdržel: ženu, že krásnější, milejší a lepší nikdo nemohl mít. ,
Jak rozkošná byla Margot Ve svých prostých bílých svatebních šatech! Podobala se nadpozemské bytosti, a přece nebyla vyzdobená démanty ani vypočítavostí, ale jen svým vlastním půvabem, svou vlastní roztomilostí.
322

Hosté už byli pohromadě, když přišel maršálek. Na počest svých milých se oblékl do své nejkrásnější dvorní uniformy. Ačkoliv byl starý, přece se při jeho vstupu zdálo, že celou společnost ovál dech zvýšené mladosti a zvýšeného blahobytu. Je to tak vždy, když se blíží charakter, kterému je hlas přírody cennější než rušivé nároky vypočítaného a uměle vyšroubovaného světa.
"Dobrý den vespolek!" zvolal vesele a rozhlédl se kolem. "Hrome, to jsou vánoce! Ježíšek tady přináší nevěstu a ženicha! Přál bych si, aby se mohl také jednou mít ták dobře. Vzhůru, vy mladší! Kdepak je ten messie, pan poručík Wilmersdorf?"
"Tady, excelence," hlásil hledaný, předstoupil a srazil podpatky opatřené ostruhami dohromady.
Blucher si ho změřil od hlavy k patě a pak řekl:
"On je tedy ten Udán, který mě chtěl připravit o úřad družby! S ním by se měly za to splašit hned tři kopy vojenských koní!"

Poručík byl uvedený poněkud do rozpaků, ale vzpamatoval se a řekl:
"S odpuštěním, excelence: neměl jsem ani tušení, že jsem soupeř svého vrchního velitele. Odstupuji poslušně!"
"T také musí! Učiníli to tak či onak, je úplně lhostejné. No, musíme si zažertovat! Ale abyste věděl, pane poručíku, že vás nechci nadobro oloupit, dostane se vám alespoň teď příležitost, abyste byl chvíli družba. Kde je slečna Margot?"
"Ve vedlejším pokoji!"
"Měl bych ji vlastně sám vyhledat, ale abych vám poskytl slíbenou příležitost, jděte a přiveďte nám ji."
Poručík rychle odešel, aby splnil rozkaz.
Blucher zatím pozdravil Konigsaua a ostatní, a když vstoupila Margot, tvářil se nanejvýš překvapeně.
"Milión hromobití a krupobití!" zvolal. "Je to opravdu naše Margot?"
A měl pravdu. Dívka opravdu čistá a hodná působí jako nevěsta takovým dojmem, jako by byla úplně vyměněná.
Blucher ji nenechal dojít až k sobě, ale sám jí šel vstříc, a to tak dvorně a vojensky, jako by byla královská princezna. Galantně přitiskl její ruku ke rtům, pohlédl jí láskyplně do °čí, jako by byl její otec a ona jeho dcera, a pak řekl se zřejmým pohnutím:
323

"Slečno, víte, že starý Bliicher nebude už dlouho naživu? I kdybych to na sobě nedal znát, jsem přesvědčený, že ta bídná s kosou pomaličku natahuje po mně ruku. Mně už není dopřáno hodně zábav, a říkám vám upřímně, že radost, kterou pociťuji v této chvíli, bude asi nejlepší a nejčistší, která mi je ještě dopřána."
Tato slova starého hrdiny působila zvláštním, hlubokým dojmem, který však záhy zapudil několika svými dobromyslnými, hrubými žerty. V těch byl opravdu mistr.
Rozumí se, že po celé čtvrti města se mluvilo o tom, že Bliicher bude družba na Kónigsauově svatbě. Proto se stalo, že byl kostel nabitý diváky, že by ani jablko nepropadlo. Přítomní mladí muži záviděli poručíkovi sličnou Francouzku, kterou ukořistil ve válce, a všechny dámy přály hezkému, ztepilému muži štěstí, kterého se dočkal. A všichni bez výjimky se radovali z toho, že Bliicher prokázal prostému a chudému poručíkovi takovou čest.
Když bylo po oddavkách a oba přešťastní dostali kněžské požehnání, uchopil Bliicher ženicha za ruku a řekl:
"Hochu, teď je tvou paní. Važ si jí jako největšího drahokamu na světě. Udělej mi to k vůli!"
A Margot políbil lehce na čelo, vzal ji za ruku a řekl jí:
"Mé dítě, ženich je statečný chlap. Usnadni mu život, budeli se život zdráhat poskytnout mu, co si zasloužil. Vlahý pohled milující ženy všechny křivdy a všechno bezpráví napraví!"
Mluvil bezděky jak už měl ve zvyku tak hlasitě, že bylo jeho slova slyšet po celém kostele. Ta prostá, upřímná slova vyvolala hluboké pohnutí, hlubší než řeč duchovního. Nebyli tu ani jediní manželé, kterým by o svatbě takový muž pronesl takovou řeč.
Ale později, když svatebčané zasedli k hostině, vtipkoval a žertoval starý maršál neustále. Tu a tam se ozvalo mnohé slovo, které vojenskou kázeň nadobro uvolňovalo.
Bliicher pronesl na konec dlouhý, nadšený přípitek, který hluboce dojal celou společnost. Po té ukázal na postranní stůl, na kterém byly narovnané svatební dary:
"Ale teď se podívejte sem, milé děti. Co1 byste řekli? Možná si myslíte, že starý Rozmrzel stále řečnil a že na hlavní věc zapomněl! Ale to se mýlíte. Nejsem sice bohatý, víte, že hry a vínečko mne stály vždy nekřesťanské peníze. Kdyby náš král nebyl občas uznalý, měl bych častěji úpadek.
324

Veliké dary nemůžu přinést, jen špatný chlap dává víc, než má. Něco však přece přináším. Tady je to, Margot, vezměte si to a odevzdejte to svému mladému muži, až teď zmizím."
Vytáhl z kapsy slavnostního kabátu velikou obálku a podal ji Margot.
Přijala ji poněkud váhavě a už otvírala ústa, aby poděkovala, ale maršál ji nepustil ke slovu a rychle dodal:
"Pst! Tiše, ani slůvko, malá hubinko! Nechci nic slyšet! Prozradím jen, že král se srdečně zasmál, když četl jistou žádost o propuštění, a tuto jeho dobrou náladu rychle využil váš starý přítel, aby Jeho veličenstvu vypravoval o

poručíku Königsauovi. To je vše, co bych ještě dodal! A teď buďte šťastní! Buďte blažení, jak vám to přeji, a buďte tak laskaví a vzpomínejte si trochu také na mne!"
Odstrčil židli a než mu mohli zabránit, vyšel ze dveří.
Hugo spěchal sice za ním, ale stařec spěchal skoro mladickou rychlostí. Nedaleko domu stál kočár, do kterého nasedl, aby rychle odjel. Hugo poznal, že starý maršál si asi tento kočár na tuto dobu a toto místo předem objednal.
Když se vrátil k svatebním hostům, poznal na nich všeobecnou zvědavost, co asi bude obálka obsahovat. Protože sám byl zvědavý, nedal se dlouho prosit a otevřel ji.
V obálce byly dva královské listy.
Přečetl si první a podal ho Margot.
"Moje propuštění!" řekl se zvláštním úsměvem.
V tomto úsměvu bylo možné poznat jakousi radost, i když obsahoval i bol nad ztraceným životem kariéry, kterou by při svém nadšení určitě dosáhl.
Pohlédla mu s jakousi starostí do očí.
"Jen čti, milé srdce!" pobídl ji znovu vesele.
Poslechla ho.
Když dočetla, řekla se zřejmým zadostiučiněním:
"Je to samozřejmě propuštění, můj milý, ale v nejmilostivějších výrazech."
"A s nějakým druhem povýšení," dodal blažený ženich.
"Odcházíš na odpočinek jako rotmistr, tedy setník, s dovolením, že můžeš nosit uniformu. Už to je radost:"
Všichni přítomní mu upřímně blahopřáli.
"A teď druhý list!" prosila paní Richemontová.
Königsau otevřel i druhý list.
Když ho rychle přečetl, jeho tvář se rozzářila.

"Tady, milá Margot," řekl. "Za to můžeme děkovat jedině našemu dobrému, starému maršálovi."
Sáhla po papíru a začala číst.
"Je to možné?" ptala se s nejradostnějším překvapením.
"Co? Co?" doléhali na ně přítomní hosté ze všech stran.
"Věnování! Dar!" odpověděla. "Královský dar, o jakém jsme ani nesnili!"
"Snad královské donatio?"
"Něco podobného. Jeho veličenstvo ustanovuje mého Huga za důležité služby vykonané ve válce majitelem statku Breitenheimu."
To vyvolalo rozruch. Vyptávali se na ty důležité služby a Königsau vypravoval, jak potají poslouchal Napoleona a jeho maršály, a tím bylo možné, že mohl Bluchera a Wellingtona informovat o plánech císaře.
A pak dodal:
"To je dar, který nás zbavuje starostí na celý život, milovaná Margot. Musíme požádat o slyšení, abychom králi osobně, poděkovali. Tolik si nezasloužím. Jak jsem už řekl, můžeme za to děkovat jen Blucherovi. Ale víš, co je na tom daru pro mne obzvlášť cenné?"
"Ne, můj drahý."
"Okolnost, že Breitenheim hraničí s mým statkem. Myslím, že oba, král i maršál, měli tuto okolnost na paměti. Propuštění mne naladilo smutněji, než jsem dal najevo. Ale teď jsem smířený. Mám teď nové pole, na kterém budu moct s požehnáním pro jiné i pro sebe působit."
... Budoucnost ukázala, že to bylo pravé slovo!...
Audience u krále byla povolená už v nejbližších dnech. Rozumí se, že mladí novomanželé přišli také k Blucherovi, aby mu poděkovali.
Při této příležitosti se hovořilo o oznámení zločinu kapitána Richemonta. Maršál chtěl o tom promluvit už při svatební hostině, ale před četnou společností to neudělal.
"Mám ho dát pronásledovat soudně?" ptal se.
"Zasloužil si to desetkrát," odpověděl Königsau.
"Ale vy, paní Königsauová? Je to váš bratr!"
Margot chvíli váhala a pak odpověděla:
"Bude se zdát tvrdé, když ho zatratím?"
"Ani zdaleka. Ale co si myslí vaše paní matka?"
"To, co já. Byl zlý duch našeho života a dosud se ho

musíme obávat. Jsem přesvědčená, že bude hledat příležitost, aby naše štěstí nejen vyrušil, ale i zničil."

"Dobrá, zneškodníme ho tedy. Pojedu ještě dnes k francouzskému vyslanci, abych mu tento případ oznámil."
Skutečně to udělal a vyslanec mu slíbil, že oznámí co nejrychleji na patřičném místě, co od něho slyšel.
Stalo se však něco jiného, než si Blucher i Kónigsau mysleli.
Kónigsau byl povolaný k soudu, kde sepsali o jeho výpovědi zápis a připojili k němu peněženku i tobolku, a také zápis, napsaný tehdy v roklině. •
"Kde se nachází Richemonte?" ptal se Kónigsau.
"Ve Štrasburku, ve vězení," zněla odpověď.
"Je to vězení bezpečné?"
"Samozřejmě. U nás se vrah do lehkého žaláře nezavírá."
"V tomto případě však jde naše udání do ciziny, kde jsme nenávidění."
"Možná máte pravdu, i když to ve svém úředním postavení nemám připustit. Přejete si snad, abych o tom připojil do zápisu poznámku?"
"Velice! Prosím, aby štrasburské úřady byly upozorněné, že Richemonte je muž nanejvýš nebezpečný a také podnikavý, od něhož je možné očekávat, že unikne z vězení i násilím."
"Udělám to, i když nevěřím, že by tak velice potřeboval uprchnout z vězení."
"Ach! Myslíte, že ho sami propustí?"
"Hm! Muži jen říct, zeje všechno možné, když se jedná o to, aby nám Průsakům ukázali, jak si váží našeho slova."
- V několika nejbližších měsících se ukázalo, že měl úředník pravdu.
Kónigsau slyšel, že byl Richemonte - i když střežený - odvedený do Sedanu a odtud do hor. Hugo očekával, že bude k této komisi přivolaný, ale nestalo se to. Psali berlínským soudům, že údaje žalobce postačují, aby bylo nalezené místo, kde byl baron Reillac zavražděný.
Za krátký čas na to byl Kónigsau zavolaný na úřad.
Tady mu sdělili, že se Richemonte netvářil, že by byl v roklině neznámý. Naopak, dobrovolně ukázal místo, na kterém stál u zabitého Reillaca. A teď přišla koruna historie, která Huga nesmírně zarazila.
327

Richemonte totiž obrátil udání a řekl, že to byl německý poručík a pruský vyzvědač, kdo barona zavraždil a oloupil. Doložil pak, že důrazně očekává, že bude proto vyšetřovaný.
Co měl Hugo odpovědět?
V době, kdy se vražda stala, tam byl skutečně přítomný, měl uloupené věci u sebe a byl to on, kdo Reillaca pochoval. Z vojáků, kteří při tom byli, nebylo možné žádného volat za svědka.
Jeho výpovědi zněly jako pohádka!
Měl se zmínit o válečném pokladu?
Naštěstí měl Margot a její matku, které jeho výroky potvrdily. Také kočí Florián, který ho následoval do Pruska a byl teď" v jeho službách, vystoupil jako svědek v jeho prospěch. Přesto by však nebyl zbavený mnohých nepříjemností, kdyby Blucher nepronesl pádné slovo, které odvrátilo od Kónigsaua všechny ty protivné nepříjemnosti.
Francouzské úřady vydaly toto prohlášení: Jsou tady dva podezřelí, Prušík a Francouz. Oba se vzájemně obviňují. Průsak je daleko více podezřelý. Přesto však berlínské úřady neuznávají za nutné, aby proti němu zakročily, a domnívají se, že událost nelze vysvětlit.
Reillacova pozůstalost připadla vzdáleným příbuzným a Richemonte byl z vězení propuštěný.
Nebyla u něho nalezená ani stopa po poslední Reillacově vůli, ani po císařově svolení k sňatku Margot s baronem. Když mu byly předložené ty tři dopisy, které poslal Margot do Berlína, uvedl, že si tu pohádku jen vymyslel, aby svou sestru zachránil. Nechtěl, aby se stala ženou vraha jeho přítele.
Právě v tu dobu se dočkali Hugo i Margot překvapení.
Navštívil je totiž v Berlíně mladý baron de Sainte-Marie. Berta Marmontová, která s ním byla tajně oddána, přijela s ním. Dala mu synáčka, kterému byli oba i s paní Richemontovou kmotry. Že to byl sňatek nerovný, sňatek naprosto proti vůli jeho matky - na tom nemohli nic měnit. Pozorovali ke svému uspokojení, že baron není bez prostředků, a z toho soudili, že dostal od své matky, co potřeboval.
Protože Kónigsau uznal za potřebné, aby byl přítomný na svých statcích, opustil Berlín. Následkem toho mu ušlo, jak nešťastně žil baron s Bertou. Později od něho dostal dopis, kterým mu oznamoval, že Berta uprchlá s bývalým kapitánem Richemontem a že se pustil co nejrychleji za nimi.
328

Richemonte byl tedy přece jen nablízku, zřejmě proto, aby se mstil. Jedině setkání s Bertou ho od toho zdrželo.
Za delší dobu psala zase baronka de Sainte-Marie paní Richemontové, že ztratila svého syna teď i morálně. Dozvěděla se, že v Marseille zavraždil svou ubohou ženu.
Od té doby zmizel kapitán Richemonte stejně jako baron de SainteMarie. Zmizeli beze stopy. První nakonec musel vystoupit z armády hlavně proto, že byl podezřívaný a vyšetřovaný z vraždy, ale také z jiných důvodů.
... že oba pobývali léta v Africe, jeden jako marabut a druhý jako vyzvědač, nemohl nikdo tušit... Jedině laskavý čtenář se o tom dozvěděl.
329

XXVII.
Čas ubíhal.
Bliicher zemřel v září roku 1819, oplakávaný všemi svými známými.
Zanedlouho poté porodila Margot synáčka, který dostal z úcty k Bliicherovi jméno Gebhard.
Hoch rostl. Byl to slibný obraz otce i matky.
Sotva povyrostl, přišla zpráva, že baronka de SainteMarie zemřela a že mu odkázala dvorec Jeannettu. Byla to truchlivá zpráva, ale zároveň radostně překvapující.
Hugo si samozřejmě přál, aby byl jeho syn důstojník. Gebhard nejen že měl k tomu chuť, ale i nadání, a tak se stalo, že se už ve vojenské škole brzy vyznamenal. Jediný mladík, který se mu vyrovnal, se jmenoval Kunz voň Goldberg. Oba hoši k sobě přilnuli a podporovali se ve svých snahách.
Mladost sní o dalekých krajích. I oba mladí přátelé o tom snili a jejich sny se jim měly splnit.
Udělali zkoušky a důstojnický patent měli v kapse. Goldberg byl po poměrně krátké službě přidělený k pařížskému vyslanectví. Vstoupil tedy do života, kde měl snadnou příležitost, aby se vyznamenal.
... Snad se čtenář pamatuje ještě na jméno Kunz voň Goldberg. Stal se později generálem a Manon našla jeho jméno a fotografii uvnitř lvího zubu, který měl sluha Richarda Konigsaua, nalezenec Fric Schneeberg, zavěšený na zlatém řetízku...
Kunz Goldberg už byl asi rok v Paříži, když se naskytla i Gebhardu Kónigsauovi příležitost, aby splnil svou touhu po cestování a poznávání.
Pruská vláda totiž chystala výpravu saharskou pouští do Ťímbuktu, proto hledali mladého, srdnatého a také vzdě
330

laného a učeného vojína, který by se hodil k tomu, aby výpravu doprovodil. Volba padla na Gebharda, a ten s radostí svolil, i když měl pernou práci s rodiči, než si vymohl svolení, aby se jejich jediné dítě vydalo do takového velikého nebezpečí. Sahara byla tehdy pro cestující mnohem nebezpečnější než teď, kdy je snadnějissřístupná a obklopená civilizací.
Pro výpravu bylo nutné nakoupit mapy, nástroje a jiné různé potřeby, které v nejlepším zpracování bylo možné dostat jedině v Paříži. Proto byla Paříž určena za místo, kde se ostatní členové výpravy sejdou.
Gebhard se něžně rozloučil s rodiči a odjel.
Sotva přijel do Paříže, jeho první cesta vedla k příteli Kunzu Goldbergovi, který ho radostně uvítal. Neměl ovšem ani tušení, za jakým účelem Gebhard přijel do Francie, protože mu o tom nenapsal, aby ho mohl překvapit.
"Ty jsi v Paříži?" ptal se Kunz. "To asi cestuješ na dovolenou?"
"Do Sahary je to oklika."
"Do Sahary?" ptal se Kunz s úžasem. "Snad tím nechceš říct, že máš v úmyslu odjet do pouště?"
"Nejen do pouště, ale křížem přes ni."
"Pak tě naléhavě prosím, abys mi tu hádanku vysvětlil."
"Moje vysvětlení je jednoduché: potkalo mě štěstí, že jsem člen výpravy, která má jít do Timbuktu."
"Do Timbuktu? To zní jako pohádka!"
"I mně samotnému to tak připadá!"
"Ale řekni přece, jak jsi k tomu přišel? Kdo jsou ostatní členové výpravy a za jakým účelem jste do Timbuktu vysláni?"
Když mu Gebhard podal náležité vysvětlení, objal Kunz radostí přítele a zvolal:

"Gratuluji ti, milý Gebharde. Ani neuvěříš, jak, jsem šťastný, že slyším, že se aspoň tobě splňuje naše dávné přání. Poznáš Saharu!"
"Pěkně děkuji!" odpověděl Gebhard se žertovnou ironií. "Poznám Saharu, budu se brodit hluboko v písku, zatímco ty podnikáš studie do nádherných salónů. Obohacuješ se vědomostmi, zatímco já se budu opékat na slunci. A až se vrátím, budeš už major nebo plukovník, a já mouřenín."
"No a?" řekl Kunz vesele. "Ale přece bych raději měnil s
331

tebou! Jaké vyhlídky na dobrodružství se ti naskýtají! Budeš se potloukat s divokými Berbery, Araby a Tuaregy, budeš zabíjet hyeny, šakaly a lvy - lvy, sakra, lvy - při tom si vzpomínám na Hedviku."
"Na Hedviku?" ptal se Gebhard. "Hyeny, šakalové, lvi a Hedvika? Je to snad stupnice tvrdosti?"
"Hm! Skoro! Hedvika není příliš krotká."
"Ach!" smál se Königsau. "Ta Hedvika je tedy asi nezkrocená tygřice, která sídlí někde v zoologické zahradě?"
Kunz potřásal tajuplně hlavou a odpověděl:
"Ne. Hedvika je čarovně krásné, nade vše rozmilé stvořeníčko, které ovšem má určitý nanejvýš okouzlující stupeň nezkrotnosti, ale nebydlí v tygří kleci, ale v paláci na rue de Grenelle."
"Ach! Tedy není to dravec, ale genus homo?"
"Ano."
"Mladá a hezká?"
"Sličná k zbláznění."
"Bohatá?"
"Očekává ji značné dědictví."
"Má bohatého strýčka?"
"Ne, ale nesmírně bohatou tetu."
"U všech čertů! Vezmi si Hedviku a mně nechej její tetu."
"S největší radostí! Ale pro tebe by bylo lépe, kdyby ses podíval na její sestru. Pák bychom se o dědictví rozdělili!"
"Saprlot! Hedvika má sestru? To taky není zlé, zvlášť vzhledem k dědictví. Mohl bych poprosit o podrobný popis té sestry?"
"Jsem ti k službám. Pro jiného bych to neudělal."
"To je vyznamenání! Přijmi můj dík! Začni tedy s popisem: Věk?"
"Sedmnáct."
"Vlasy?"
"Středně plavé."
"Výborně. To je moje zamilovaná barva. Oči?"
"Světle modré, měkce zářící jako hvězdy."
"Komety nebo oběžnice?"
"Tak něžné a mírné, jak si jen přeješ."
"Ty líčíš úplně můj ideál! Postava?"
"Štíhlá, ale plná."
"Hlas?"
"Jako stříbřitý zvonek."
332

"Hm! To zní zlatnicky! A má už někoho, někoho - někoho takového, jako má Hedvika?"
"Tebe, můj synu!"
"U všech čertů! Jen kdyby mě měla! Ale tady je zajíc v pepři!"
"Sotva, sotva! Myslím si spíše, že ona má tebe, ale ty nemáš ji."
"Kéž bys měl pravdu! Nuže má už někoho?"
"Ještě ne."
"To je nanejvýš příznivé! Jméno?"
"Ida."
"Nezní právě nepěkně. Rodiče?"
"Mrtví."
"Ach! Tedy připravená na vdávání?"
"Pohříchu ne. U dveří leží starý Cerberus."
"Jeli snad tento Cerberus, čili pekelný pes, bohatá stará teta, pak to uděláme jako Herkules: přemůžeme toho hlídače knutou anebo roztomilostí, jak bude třeba."
"Tady nepomůže ani zbraň, ani společenské umění. Já miluji nešťastně."
Kunz si komicky vzdychl.
"Je to na tobě vidět," mínil Gebhard. "Neštěstí na tobě visí jako mnišská kutna

na paňácovi. Snad budu šťastnější já."
"Přál bych ti to z celého srdce."
"Pak konej svou povinnost. Zaveď mne do rue de Grenelle k Cerberovi."
"Mám strach, že bude štěkat, výt a kousat."
"To je hrozné! Ale já se přece nebojím. Jmenuji se Dobrožil, můj kmotr byl jakýsi Bliicher a moje heslo je: vpřed! Ale ty mluvíš o štěkotu, vytí a kousání. Do kterého oddílu lidského rodu patří ta stará, bohatá teta?"
"Je to hraběnka de Rallion."
"Jak jsi k ní přišel?"
"Byl jsem jí představen naším vyslaneckým tajemníkem."
"Není tedy nepřístupná?"
"Je znamenitá nepřítelkyně Průsaků. Němce přímo nenávidí. Nemiluje vůbec nikoho."
"Ale ty miluješ její neteř Hedviku?"
"Bohužel! S překážkami!"
"Jakými? Stará?"
"Za prvé ta, za druhé Hedvika sama, a za třetí takový

čertovský bratranec, který se mi stále plete do cesty, hrabě Jules de Rallion."
"Sekni ho tak, až ti z cesty odletí!"
"Při nejbližší příležitosti se to stane docela určitě."
"Dává mu drak přednost?"
"Ani v nejmenším. Drak vůbec nejeví nejmenší chuť, aby někomu dával přednost."
"Hm! Žerty stranou! Děláš mi opravdu chuť, abych tu rodinu poznal. Prosím tě, uveď mne tam."
"Jak dlouho tady zůstaneš?"
"Ne déle, než čtrnáct dní."
"Dobrá, nejsi mi tedy příliš nebezpečný. Uvedu tě."
"Oho! Já tobě nebezpečný? Co si myslíš!"
"Bah! Jsi přece větší, silnější, vůbec hezčí než já."
"Ale jsem tvůj přítel! Hedvika se nemusí ničeho obávat. Ostatně ani příliš nezbožňujj takové rozpustilé povahy, jakou se zdá být."
"Není rozpustilá. Ida je mírná a něžná. Jsem přesvědčený, že bys k ní byl laskavý, kdybys tu mohl déle zůstat."
"Dva týdny postačí," smál se Gebhard. "Přišel jsem, viděl jsem a byl jsem přemožen. Ale pověz mi, nemá teta nějakou slabou stránku, nějakou vlastnost, za kterou by mohla být chycena?"
"Zvláštnost! Hrom a blesky! Nadobro jsem se od toho odchýlil. Vždyť jsem ti chtěl o tom vypravovat, když jsem před chvílí řekl, že mne napadla Hedvika. Jistěže má stará svého koníčka, svou slabou stránku, a Hedvika taky."
"Jakou slabost?"
"Náramně zvláštní, jaká se u dam málokdy najde. Slyšel jsi o Gérardovi?"
"O Gérardovi? O jakém Gérardovi? Je to ten generál?"
"Ne. Lvíbijec."
"Slavný saharský lovec?, Samozřejmě! Co je s ním?"
"Teta i Hedvika o něm blouzní."
"To je zvláštní, ale ne právě neženské."
"Pro mně je však tím nepříjemnější., že nejsem lovec lvů."
"Ach! Maličká se chce provdat jen za lovce lvů! Mluví tak jenom proto, aby tě zlobila, a v tqm případě by sis mohl gratulovat! Protože dívka, která stůj co stůj začíná zlobit pána, který jí nic neudělal a naopak ji vyznamenává, je určjtě do něho zamilovaná."
"Myslíš to opravdu?"

"Jsem o tom přesvědčený."
"Svatý Bože, ty máš ale zkušenosti!"
"Obrovské!" smál se Gebhard v komické pýše.
"Ale veliká čest to právě není! Považoval jsem tě až dosud za nezkaženého jinocha!"
"To také jsem, milý příteli. Žádná si totiž ještě nedala tu práci, aby mě zkazila. Ale jak se stalo, že ty dámy jsou tak nadšené pro Lvíbijce?"
"To má dvojí příčinu."
"Poslouchám! První?"
"Teta čte se zálibou nesmírné množství cestopisů, čte je skoro celé dny. Hedvika velmi pěkně čte, proto jí musí předčítat. Odtud pramení zvláštní záliba obou dam pro dobrodružství a pro osoby, které je podnikají. Gérard je v tuto dobu muž, o

kterém mluví celá Paříž. Jaký div, že i ty dvě po něm blouzní?"
"To je jeden důvod. A ten druhý?"
"Ten spočívá pouze v tetě. Ta totiž Gérarda viděla. Dokonce jednou si ho i pozvala a na jeho počest uspořádala soirée, což při její hrdosti byla asi hrozná oběť. Při tom hledala nadmíru zvlášmí podobu mezi Gérardem a hm, nevím, jestli ti to můžu říct. Stávám se nediskrétní."
"Bah! Vždyť jsme přátelé!"
"Ano. Zjistila tedy, že Gérard je velmi podobný jednomu jejímu dřívějšímu ctiteli, kterého asi obzvlášť vyznamenávala."
"Tak, tak! Ale to ti přece sama neřekla? Jak to tedy víš?"
"Milý synu, vždyť jsem diplomat!"
"Myslím, že zatím jsi ještě jen poručík!"
"Ale patřím k diplomatickému sboru, jsem tedy také diplomat."
"To je pěkné! Má hluboká úcta!"
"A diplomat se učí pletichy, kombinace, vyzvědačství, učí se ledaco vyšetřovat a sestavovat, co jiným zůstane utajené."
"U Dia, ty jsi chlapík, o kterém bude jednou mluvit svět. Ty jsi tedy odhalil toho dřívějšího vyznamenávaného ctitele?"
"Ano, s nesmírným vtipem."
"Jak?"
"Byl jsem jednou v jejím budoáru "
"Hrome! Nějako dřívější, ale jako nynější ctitel?"
335

"Nic takového. Byl jsem tam jako předčitatel. Sešit, který mi ukázala, obsahoval jen obrázky příbuzných. Jediný akvarel byl podobiznou cizího muže. Dívala se na něj tak zvláštním pohledem, tak zamilovaně, že ho skoro ani nechtěla pustit z ruky, a byla to skutečně krásná hlava."
"Ach, a tady začalo tvé slavné pátrání?"
"Samozřejmě! Ptal jsem se, čí je to obraz."
"Zvědavost, můj krásný hochu!"
"To je pravda. Ale byla ukojena. Dozvěděl jsem se, že originál byl bankéřem nebožtíka jejího muže. Protože však mohla asi tušit, že se prozradila, ihned dodala, že obraz zařadila do alba jen proto, že je zhotovený mistrovskou rukou."
"To řekla jen tak."
"Ne docela. Ale věděl jsem, na čem jsem."
"Chytráku! A jméno bankéře ses nedozvěděl?"
"Od staré ne. Dávala pozor, aby mi ho neřekla. Ale obrátil jsem se na neteř, totiž na Idu."
"Ach, na něžnou, vlídnou, mírnou."
"Ano, na upřímnou. Znala jeho jméno a řekla mi ho. Byl to pařížský bankéř, kterému se kdysi velmi dobře dařilo, později však byl svedený jistým baronem de Reillacem a sešel tak, že bídně zahynul."
"Reillacem?" ptal se Gebhard rychle. "Jak se jmenoval bankéř?"
"Richemonte."
"Richemonte - můj Bože, kdyby to byl snad - ach!"
Kunz se zaraženě podíval na svého přítele.
"Co je ti?" ptal se. "Překvapilo tě to jméno?"
"Nesmírně."
"Proč?"
"Ty netušíš, nechápeš to? Vzpomeň si na rodinu mé matky."
"A safra! Ano, tvoje matka je Francouzka, rozená Richemontová."
"Její otec byl bankéř - - "
"Který byl tím Reillacem svedený a podvedený - "
"Takže přišel na mizinu a ženu i dceru učinil nešťastnými."
"Skutečně! Odpusť, milý Gebharde, že jsem si na to nevzpomněl. Neměl jsem ani tušení o souvislosti těchto věcí."
"Jsem o tom přesvědčený, milý příteli! Dědečka jsem
336

neznal, neměl jsem ho tedy ani rád. Mámli jeho památku ctít o tom dosud pochybuji. Ty tedy myslíš, že byl ctitelem té staré hraběnky de Rallionové?"
"Určitě, i když tě tím snad zarmucuji."
"Ale ne. Moje babička byla jeho druhou manželkou. Možná to bylo před tím, než se znovu oženil."
"Hraběnka nebyla dříve rozhodně ošklivá. Má ještě teď čerta v těle, i když jinak, než to bývá v mladých letech. Myslím, že měla temperament, aby muže zlákala."

"Tak je dobře, že jsi ji tehdy neznal!"
"Ovšem! Teď se dávám zlákat její neteří."
"Tou nezkrotitelnou! Přiznám se ti upřímně, že se začínám co nejživěji o tuto rodinu zajímat."
"Pak tě musím opravdu do ní uvést. Však to velmi potřebuješ."
"To se rozumí, když mám jen tak málo času. Kdy přijímá hraběnka nejraději návštěvy?"
"K večeru, i když tam docházím i ve dne, někdy i dvakrát."
"U zamilovaného se to rozumí samo sebou."
"Jen se posmívej! Až uvidíš Hedviku, nebudeš se divit, že ji člověk miluje. Štěstí, že hraběnka nepřijímá hodně návštěv! Jinak by byly obě neteře už dávno zadané."
"Navzdor draku?"
"Ano, navzdor draku."
"A teď bys rád zabral jednu z nich sám! No, přál bych ti, aby se ti to podařilo."
"Přiznám se ti, že je to moje největší touha. Miluji Hedviku opravdově a vroucně tak, že považuji za nemožné upustit od ní, abych stejný pocit věnoval jiné... Měl bys dnes večer čas?"
"Jsem napůl zadaný, ale čas si udělám... Setkáme se v osm hodin tady u tebe."
"Prosím tě o to. Navštívím hraběnku hned odpoledne, abych tě u ní ohlásil."
"Nebylo by lepší, kdybys to nedělal? Mohla by ti odříct, ale když mne večer přivedeš neohlášeného, musí mne přijat."
"Neznáš ji. Tam platí jen její vůle, společenské ohledy jsou jí cizí. Přiveduli tě, aniž bych tě dříve ohlásil, musím být připravený, že nepřijme ani jednoho."
"Udělej tedy, co uznáš za nejlepší. Ale žádám tě o to, abys

prozatím o mých rodinných poměrech pomlčel. Rád bych o nich promluvil s nimi sám, abych si z jejího chování udělal závěry."
"Zdalipak byl tvůj děd opravdu její ctitel?"
"Ano, byl. Ale teď už jdu. Když ti mám věnovat celý večer, musím dostát svým ostatním povinnostem."
Rozešli se.
Gebhard měl divný pocit.
Rodinný obraz, který mu jeho přítel vylíčil, ho velmi živě zajímal. Nikdy ještě nemiloval. Teď, když nastupoval dlouhou a nebezpečnou cestu, nemohl mít v úmyslu, aby navázal známost. Přesto tušil, že se jedná o osoby, s kterými přijde tímto nebo jiným způsobem později do styku. Proto se dostavil v určenou hodinu ke Goldbergovi.
"To je přesnost!" řekl mu, čekaje už na něho. Měl na sobě společenský úbor. "Zdá se, že něžná Ida působí svou přitažlivostí."
"A drak možná stejnou měrou," smál se Gebhard. "Nejvíce však určitě Hedvika, nezkrotitelná, když už čekáš v slavnostním hávu."
Goldberg se poněkud začervenal.
"Mám tě snad čekat v županu?" ptal se.
"Proč ne? Nezazlíval bych ti to. Ale když jsi už připravený, zdá se, že mne chce hraběnka přijmout."
"Ano. Ale můžeš za to poděkovat jenom mému dobrému doporučení."
"Děkuji ti tedy, bratrská duše!"
"Mluvím vážně. Není přítelkyní velikých známostí. Když slyšela, že jsi Průsak, svraštila čelo, a když slyšela, že jsi poručík, tak"
"Tak skrčila ještě bradu, uši a nos!" přerušil ho se smíchem Gebhard.
"Skoro to tak bylo. Řekla, že s tebou nemá o čem mluvit."
"A jak se stalo, že své rozhodnutí přece jen změnila?"
"Řekl jsem jí, že jsem se ti zaručil, že tě přijme. Možná jsem u ní přece jen lépe zapsaný, že na to vzala ohled. Jinak by jí bylo určitě lhostejné, zda slib dodržím nebo ne. Ostatně mi naznačila, že tě přijme jen jednou, a to dnes."
"U všech čertů, to je příliš velitelské!"
"Radím ti, abys hleděl být příjemný."
"Ani mne nenapadne!"
"Pak mi způsobíš bolest."

"Jednám vždy tak, jakým jsem. Kdo mne chce mít příjemného, musí mi vyjít příjemně vstříc."
"Můj milý příteli, je vidět, že chceš jít na poušť. Jednáš už docela podle zvyků, které platí v Sahaře."

"A ty jsi už naprosto hotový diplomat. Hlavní tvá zásada je, aby ses zdál být co možná příjemný. Ostatně se nezdá, že by ta stará teta byla tak velice zaujatá cestováním, protože mne nechce přijmout, i když jsem budoucí proslavený africký cestovatel. Je to'snad její náklonnost pro Saharu?"
"Odpusť jí to. Neví o tom dosud ani slovo. Když jsi mi přikázal, abych nemluvil o tvých rodinných poměrech, považoval jsem za správné, abych pomlčel i o ostatním."
"Hm! Možná jsi udělal dobře. Půjdeme, milý Kunzi?"
"Ano, pojď, starý loupežníku z pouště!"
339

XXVIII.
Posadili se do kočáru a brzy dojeli do Rue de Grenelle a k domu hraběnky.
Byl to dům veliký, pevně stavěný, přesto však nebyl ve vratech vrátný a ve vysokém průjezdu svítila jen malá lampička, která byla skoro chudobná. Také schodiště a chodby byly jen spoře osvětlené.
Ale nahoře našli aspoň sluhu, na kterého se obrátili.
"Můžeme hovořit s madame hraběnkou?" ptal se Kunz.
"Ano, oba, monsieur," odpověděl muž. "Je už v saloně a milostivé komtesy jsou u ní."
"A nikdo víc?"
"Ale ano!" odpověděl sluha a lstivě zamžoural očima.
Kunz sáhl do kapsy, vytáhl frank a dal mu ho.
"Kdo?" zeptal se.
Sluha, který při hraběnčině lakotě jen zřídka dostal dar, se hluboce poklonil a odpověděl:
"Hrabě Rallion, synovec. Děkuji pěkně, monsieur!"
"Je tady už dlouho?"
"Nikoliv. Přišel teprve před pěti minutami."
"Ohlaste mne a pana poručíka Kónigsaua."
Sluha poslechl a zakrátko oba vstoupili.
Salón byl pokoj dost rozsáhlý, nábytek, který byl dříve určitě bohatý a drahocenný, připomínal už jen skvělou minulost.
Na stole uprostřed pokoje hořely na šestiramenném svícnu dvě svíčky. Poskytovaly jen sporé osvětlení, proto se přítomné osoby seskupily docela blízko kolem svícnu.
Když oba hosté vstoupili, přítomní se zvedli.
Pohled Gebharda Kónigsaua padl především na hraběnku, která byla nejblíž.
340

Byla to menší dáma, ale jak se zdálo - velice živá, něco málo přes šedesát, výrazné, ostré tváře a stejně bystrých, tmavě zářících očí. Gebhard uznal pravdivost tvrzení svého přítele, že musela být dříve velice krásná, dokonce sličná, ale dosud měla ve svém pohledů, ve svých pohybech i jednání něco, co bylo jako by vypočítané na vítězství.
Z pravé i levé strany u ní stály dvě osoby, které se od hraběnky, oblečené do tmavých šatů, jasně a mile lišily. Napravo stála určitě nezkrotitelná Hedvika, Byla oděná do šedého hedvábí a podobala se lesní víle. Stála bez pohnutí, jako by očekávala, že ji Jupiter promění ve Venuši. Lesknoucí se oči, laškovné důlky v tvářích i na bradě, výsměšná ústa a hlava lehce pohozená dozadu jí dodávaly něco bojovného, co ovšem mohlo muže svést.
Docela jiná byla její sestra. Ačkoliv byla o rok mladší, byla Ida přece jen mnohem vyvinutější než Hedvika. Její plné, dokonalé tvary byly zahalené do růžového hedvábí. Její hlava takřka klesala pod tíhou vlasů. Něžné, duchaplné oči, dlouhými řasami napůl cudně začleněné, líčka s něžným růžovým nádechem, jemná brada a plné, krásně zahnuté rty tvořily s čelem bílým jako slonovina a rozmile klenutým obočím celek, který na Gebharda působil tak mocně, jako by k ní musel ihned přistoupit a uchopit ji za ruku se slovy: "Jak jsi sličná a dobrá! Kdo tě nemiluje, musí být zlý člověk!"
Čtvrtá osoba poodešla několik kroků stranou, aby mohla, chráněná tmou, pozorovat a nemohla být při tom sama pozorovaná.
"Synovec" hrabě Rallion měl kolem třiceti let. Byl vysoký a hubený a také jeho hlava byla delší než širší.
Jeho úzký, ostrý obličej se podobal hlavě dravého ptáka. Měl pichlavé oči, chundelaté obočí u nosu srostlé, úzké rty a brada vyčnívala na dlouhém, tenkém krku, vyčouhlém z vysokého nákrčníku poněkud na stranu, jako by aristokratická hrdost jejího majitele vyžadovala, aby se jí nic nedotýkalo.
Byl to hrabě Jules Rallion.

Snad si čtenář vzpomene, že roku 1870 přišel hrabě Jules Rallion do Ortry k starému kapitánovi Richemontovi, aby svého syna oženil se sličnou Marion, která však milovala doktora Mullera, přestrojeného pruského důstojníka. A také si snad vzpomene, že umírající tanečnice na provaze šeptala dobrému sluhovi Frici Schneebergovi slova: "Generál -.
341

Kunz voň Goldberg - otec - dal hrabě ukrást - Jules Rallion Hedvičin bratranec paňác zaplacený." Tady se totiž váže uzel, z kterého vycházejí vlákna různými směry, aby se už v uvedeném roce v Ortry znovu sešly.
Život mnohdy přede své podivuhodné vlákno a slabý člověk se ocitne před moudrostí osudu, jehož hluboká a ostře vypočítavá správa dovede s naprostou přesností odvážit a s podivuhodnou spravedlností odměnit nebo potrestat každý pozemský čin. Oba důstojníci, kteří teď byli přestrojení do civilních šatů, se poklonili přítomným a Kunz Goldberg řekl:
"Mé dámy a můj pane, využívám svého dovolení, kterého se mi dnes dostalo, a představuji vám svého přítele, poručíka Gebharda voň Kónigsaua!"
Hraběnka popošla o krok k nim, prohlížela si jmenovaného chladným a ostrým pohledem a odpověděla:
"Vítám vás, poručíku Goldbergu. Pane poručíku Konigsaue, tady vidíte dvě komtesy Rallionové, mé neteře, a tady hraběte Julesa Ralliona, mého synovce."
Uvítala tedy pouze Kunze, nikoliv však Gebharda.
Ten se tvářil, jako by tu nezdvořilost nepozoroval, poklonil se a řekl co nejzdvořileji:
"Nejoddanější díky, milostivá paní! Přišel jsem teprve dnes do Paříže. Tento první den musel být věnovaný příteli, a protože on zase musel svůj večer věnovat vám, byl jsem pohříchu nucený připojit se k němu, nechtěli jsem se zříct jeho společnosti."
Tím bylo, ovšem jinými slovy, vyjádřeno: Nepřicházím k vůli yám, ale z lásky ke svému příteli! Gebhard odpověděl tedy hraběnce stejně nezdvořile, jako ho ona oslovila.
Hraběnka se s úžasem zadívala na mladého muže, který se odvážil s ní tak mluvit. Idina víčka se na okamžik zvedla, aby na něho varovně pohlédla. Hedvika pohodila hlavou ještě více dozadu a lehce zalouskla růžovými prstíčky. Hrabě Rallion potichu nevrle zakašlal a sám Kunz Goldberg se nemohl zdržet, aby varovně nepohlédl na svého přítele.
"Posaďte se!" řekla hraběnka stručně a ostře.
Když se tak stalo, obrátila se ke Kunzovi a pokračovala:
"Váš přítel tedy, monsieur, vám chtěl dnes večer náležet?"
"Ano," odpověděl tázaný hbitě, "ne však tak výlučně, jak by si panstvo mohlo podle jeho slov myslet."
"Ale budiž," odpověděla ironicky. "Snad ani neumí tak
342

dobře francouzsky, jak je potřebné, aby se precizněji vyjádřil... "
Hrabě okamžitě využil této příležitosti, aby svému hněvu ulevil, a řekl:
"Němci nikdy nemluví správnou francčtinou. A jaká mají nepohodlná jména! Křestní jméno poručíka je Gepar - jaký to nesmysl! A jak těžce se to vysloví!"
"Mýlíte se, hrabě," odpověděl Kónigsau. Nejmenuji se Gepar, ale Gebhard. A jsouli pro vás naše německá jména tak těžká, to jen nasvědčuje tomu, že neumíte příliš dobře německy, jako my francouzsky. Musím totiž také paní hraběnku upozornit, že ovládám francouzštinu tak dobře jako rodilý Francouz, že také v této řeči řeknu jen to, co chci a kolik chci."
To bylo, jako by se probořilo kus stropu.
Rallionové s úžasem pohlédli na sebe. Kunz šťouchl mluvčího nohou a jediná Ida nedala na sobě znát nevoli. Věděla, že host byl dříve její tetou uražený, proto se divila odvaze a chladnokrevnosti, kterou tento společenský omyl napravoval.
"Bah!" vykřikl hrabě hněvivě. "Gebhard je přece jen špatné jméno. Tak se jmenoval Blůcher!"
"A rnně ho dali proto, že maršálek Bliicher byl přítel mého otce a můj kmotr!" odpověděl Kónigsau.
"Cože, monsieur? Bliicher byl váš kmotr?" ptal se hrabě.
"Ano, monsieur."
"Pak bych vám radil, abyste o tom pomlčel anebo vůbec nevyhledával společnosti v Paříži, protože Bliicher byl netvor. Naši krásnou Francii učinil nevýslovně nešťastnou."
"Snad si nemyslíte, že byl Napoleon anděl, který ostatní ošklivé země nevýslovně oblažil? Než mi budete udělovat rady, naučte se spravedlivě posuzovat národy a

historické osobnosti. Byl jsem u vás přijatý nezdvořile, pane hrabě a madame. Něco takového by se vám u nás barbarů nikdy nepřihodilo. Moje matka je rozená Paříženka, nejsem tedy vaší národnosti, které si vážím, cizí a dovedu dobře posoudit vaše chyby a vaše přednosti. Všude, kde jsem byl až dosud uvedený, jsem byl uvítaný, jen tady u vás ne. Hned v prvním okamžiku jste se posmívali mému jménu a mé francouzštině, která se přece vaší úplně vyrovná. Jedu odtud na Saharu a jsem přesvědčený, že divoký Tuba nebo Tuareg, do jehož stanu vstoupím, mne osloví svým ‚Habakek ia Sidi, buď
343

vítaný, ó, pane'. Přejete si, abych těmto lupičským stěhovavým národům vypravoval, že v Paříži, v té veliké metropoli civilizace dosud neznají ten krásný zvyk, anebo že vysoce hraběcí osoby začínají tím, že se dají pastýřem velbloudů ve zdvořilosti překonat?"
Umlkl. V pokoji zavládlo naprosté ticho. Když nikdo neodpovídal, zvedl se ze své židle a pokračoval:
"Byli jste mi mým přítelem líčeni jako aristokraté nejjemnějších způsobů, a tak jsem k vám přišel s radostí, že najdu u první rodiny, která mi dovolí přístup, důkaz, že je ve Francouzích skutečně vyhraněný pojem nejbezvadnějších kavalírů. Pan Goldberg je i přes svou mladost důkladný znalec lidí. Povězte mi, zdali se dnes poprvé mýlil."
Všichni, jak se zdálo, byli ještě naprosto strnulí úžasem, leknutím i hněvem, ale vtom se ozval plný, čistý altový hlas:
"Cože, pane poručíku, vaše mamá je rozená Paříženka?"
"Ano, má slečno," odpověděl Gebhard.
"A jdete odtud opravdu na Saharu?"
"Ano, napříč Saharou až do Timbuktu a možná ještě dále."
"Pak musí být vaše mamá velmi silná paní, když pustí svého syna do takového nebezpečí. Přála bych si, abych jí mohla říct, že obdivuji její důvěru v Boha."
Byla to Ida, která s ním mluvila. S chytrostí, vlastní ženám nejčistším, nejnezkaženějším, našla si v Gebhardově řeči oba body, které byly s to vzbudit pozornost rozhněvané tety. Její hlas zněl salónem jako smiřující andělovo volání.
Gebhard k ní přistoupil, podal jí ruku a řekl:
"Mademoiselle, děkuji vám vřele! Mluvíte o mé milované matce s přátelskou sdílností, přestože ji ani neznáte. Vzal jsem si s sebou její fotografii, abych měl při sobě ty drahé tahy i v úpalu pouště. Ukáži vám aspoň její obrázek, a až se znovu vrátím domů, budu jí vypravovat o vysokomyslné krajance, která mi věnovala první přátelské slovo, protože mám šlechetnou, dobrou a silnou matku."
Odepnul závěsek od řetízku u hodinek, otevřel ho a podal jí ho.
Přistoupila s ním blíž k světlu, aby si ho mohla prohlédnout.
"Ó, můj pane," řekla, "to je sličná paní, jaké má krásné, duchaplné oči! Ano, vaše matka musí být šlechetná žena! Milá teto, chceš se také podívat?"
344

Podala závěsek hraběnce, a ta, stále ještě v rozpacích, máli propuknout v hněv nebo raději pouhým tichým, ale velitelským, odporu netrpícím pokynem rukou ukázat tomuto cizinci dveře, držela už malý obrázek, malovaný na slonové kosti, v rukou, aniž by věděla, jak se to stalo. Bezděky k němu obrátila svůj pohled. Pak rychle pohlédla na Gebharda a ptala se:
"To je opravdu podobizna vaší matky?"
Její hlas zněl dosud tvrdě a zdrženlivě.
"Ano, madame," odpověděl.
"Tvrdíte, zeje z Paříže. Jak zní rodné jméno vaší matky?"
"Richemontová."
"Richemontová? Ach, znala jsem rodinu takového jména. A měli dceru, kterou jsem vídala častěji. Ta by teď asi vypadala tak, jako tvář, kterou tady vidím. Čím byl otec vaší matky?"
"Původně bankéř, madame."
Její oči ztratily dosavadní ostrost, pohnula rychle rukama a se zřejmým zájmem se ptala dál:
"Jak se jmenoval celým jménem?"
"Jean Pierre Richemonte, vlastně de Richemonte. Ale.jeden jeho předek odložil šlechtictví z důvodů, které mi nejsou známé."
Hraběnčina tvář se začala oživovat. Její rysy byly už mírnější a její oči spočinuly s jakýmsi teplem na Gebhardově postavě, když pokračoval:
"Mon dieu! Myslím si, zeje to ten muž, jehož rodinu jsem znala. Mohl byste mi říct, kde bydlel?"

"Měl kancelář v rue de Vaugirard. Později, po jeho smrti, se mamá odstěhovala do rue ďAnge, kde ji také poznal můj otec, který byl tehdy pruský důstojník."
"Milovala ho?" ptala se znovu nápadně chladně. Kunz voň Goldberg mu už také řekl, že hraběnka nemá Němce v lásce.
"Ano, milostivá paní. Dokonce ho miluje dosud!" odpověděl Gebhard s úsměvem.
"Jedná správně, když je Francouzka?"
"Samozřejmě, madame. Už Kristus říká, že se mají všichni lidé milovat, ať už jsou jakékoliv národnosti. A Bůh nám dal srdce, jehož řeč je tak mocná, že musí umlknout hlas zášti, mstivosti, předsudků, jakmile se ozve. Toto srdce se určitě v každých ňadrech jednou ozvalo. Blaze tomu, komu bylo dovolené, aby poslechl to sladké a oblažující našeptávání!".
345

Idíny oči na něm spočinuly s blahým zalíbením. V jejím pohledu byl jakýsi obdiv nad výmluvností a obratností, s jakými se dovedl své věci zastat.
Zdálo se, že ani u tety nezůstala jeho slova bez účinku. Její oči, dříve ještě nevrle stažené, se opět rozšířily. Pohlédla do výše, zadívala se do prázdna. Zdálo se, že její pohled je upřený do dálky, v které se zjevují obrazy vzpomínek na lásku, o které tento mladý muž právě mluvil.
"Snad máte pravdu," řekla zvolna a váhavě. "Nechci soudit, zvlášť když se vůbec nesmím domnívat, že bych k tomu byla povolaná. Ale dosud ještě nevím, jeli vaše rodina skutečně ta, kterou myslím. Měla vaše matka sourozence?"
"Bratra."
"Jak se jmenoval?"
"Albín."
"A la bonne heure! Čím byl? Také kupec nebo bankéř?"
"Nikoliv, madame. Byl důstojník, kapitán u staré císařské gardy."
"Souhlasí, souhlasí! Žije dosud?"
"Možná. To nikdo neví."
"Že to ň;kdo neví? Musíte přece mít nějaké zprávy o osudech tak blízkého příbuzného!"
"Tady to tak není, milostivá paní."
"Vaše rodiče se s ním nestýkali?"
"Vyhýbali se mu. A když i náhoda přivodila jen bezděké a , přechodné sblížení, bylo to pro nás vždy neštěstí."
Přisvědčila zvolna hlavou.
"Ano," řekla. "Byl to zlý člověk, který také pomáhal, aby byl jeho otec přivedený do neštěstí. Víte o tom?"
"Něco je mi o tom známé."
"Znáte také jeho spojence, s kterým pracoval k tomu, aby rodiče i sestru uvrhl do bídy?"
"Myslíte barona de Reillace? Ten je mrtvý."
"Ach! Je tedy na světě méně o jednoho nebezpečného netvora, o dravce! Zasluhoval si zlou smrt. Jak zemřel?"
"Byl zavražděný."
"Kdy?"
"Už dávno, totiž v den bitvy u Ligny nebo několik dní před ní."
"Kdo ho zavraždil?" . "Jeho přítel, kapitán Richemonte."
346

"Jeho vlastní přítel, druh a spojenec? Jaké to řízení osudu! O tom mi musíte vypravovat, i o své rodině! Ale dříve " a při tom zněl její hlas opět tvrdě a temně "ale dříve vám musím říct, že způsob, jak jste se u mne uvedl, není rozhodně příjemný a doporučující."
Hraběnčin pohled utkvěl pátravě a vyzývavě na Kónigsauovi, jako by očekávala od něho omluvu.
On se však uklonil, zdvořile se usmál a odpověděl, krče lehce rameny:
"Madame, tady bych snad mohl uvést místo odpovědi přísloví: Jak se do lesa volá, tak se z něho ozývá... "
"Toto přísloví nezní správě. Dokazuje jen, že jeho autor je mstivý muž. Francouzi ho neznají. A přece vy Němci tak rádi Francouzům vyčítáte mstivou povahu."
"Ó, přísloví přece jen vyjadřuje obyčejnou zkušenost, kterou také uznáte. Zdá se mi, že my Němci jsme více pasivní než aktivní. Jen tehdy se chytáme odplaty, když jsme k ní donucení mocí."
"A kdo vás prve nutil?"
"Odpověď leží ve vaší vlastní otázce, milostivá paní hraběnko. Připouštíteli, že jsem byl nucený k obraně, přiznáváte, že byl před tím učiněný útok."

"To nebyl přímý útok."
"Ale přesto velmi citelný a energický."
"Ó, jen malý, společenský omyl, jaký se snadno může přihodit. A zvlášť, dopustíli se ho dáma, bylo by zdvořilé pominout ho mlčením."
Její pohled spočinul na něm přísně a vyzývavě. Měl velikou chuť pokračovat ještě v této slovní potyčce, ale spatřil, jak se Idin pohled mlčky a přece tak výmluvně na něho upírá, proto odpověděl veseleji:
"Máte pravdu", milostivá paní. Dáma samozřejmě může očekávat pozornost, která je jí přiznaná i společenskými zákony. Prohřešilli jsem se proti těmto pravidlům, budu velmi šťastný, dostanuli vaše odpuštění."
Vrásky z jejího čela zmizely. Prosil ji za prominutí, dobyla tedy aspoň na oko na něm vítězství. To jí dovolilo, aby byla mírná a vlídná. Odpověděla:
"Samozřejmě nechci být krutá, pane Kónigsaue. OdPouštím vám tedy a dodatečně vás vítám."
Podala mu ruku, kterou uchopil a uctivě ji políbil. Sličná

Hedvičina tvářička vyjadřovala zcela jasně myšlenku: A přece nad ní zvítězil!
Idiny oči se však vřele na něho upíraly, z temna však, kde byl hrabě, se ozval ostrý a skoro káravý hlas:
"Milá teto, ty zapomínáš, že tady nejsi sama."
Obrátila se k němu se zřejmým úžasem a zeptala se:
"Co tím chceš říct?"
"Že je tady více osob, které byly uraženy, a že proto o své vůli nesmíš odpouštět."
"Ach," mínila, "netušila jsem, že se domníváš, že jsi byl napadený i ty. Cítíšli se uražený, je to prostě tvá věc. Rozhodně však za svou osobu mám nárok na právo, abych mohla sama za sebe odpouštět. Po ostatním mi nic není."
"Nechci upírat, že máš právo sama za sebe odpouštět, ale jsem také přesvědčený, že jako teta nesmíš jen tak lhostejně přejít svého synovce, jak n\áš asi v úmyslu."
"Ano, kdyby byl tento synovec dítě, které potřebuje ochranu. Ale vy pánové se tak rádi nazýváte muži, proto si můžu v této záležitosti dovolit, že to ponechám tobě samému."
"To znamená, že toho muže opravdu vítáš?"
"Ano, slyšel jsi to."
Vystoupil z pološera a přišel k ní.
"Musím se tedy domnívat," řekl, "že jsem ti méně vítaný, dokonce snad že jsem ti i nevhod."
Svraštil přitom nevrle oči a jeho postavení bylo vyzývavé, ano, docela i výhružné.
Ona však zůstala naprosto klidná. Ohlédla se po něm udiveně a řekla:
"Můj synovec mi byl vždy vítaný a neznám dosud příčinu, abych tento svůj názor měnila. Chcili však kromě něho přijmout návštěvu někoho jiného, o tom budu rozhodovat jedině já. Můj dům je můj majetek a neznám nikoho na světě, komu bych dovolila, aby mi upíral práva z toho vyplývající."
Hrabě krčil skoro s posměškem rameny, uklonil se výsměšně a řekl:
"Já ti samozřejmě to právo neupírám, nemůže mne ani napadnout, abych tě omezoval, vždyť k tomu nemám povolení. Ale prosím, abych se mohl zříct tvé blízkosti v hodinách, kdy přijímáš návštěvy osob mně nesympatických."
Pohodila hlavou, právě tak, jak měla ve zvyku sličná Hedvika, podívala se na něho vážně a odpověděla:

"Nemám nic proti tomu, ani kdybys se toho zřekl i v těch hodinách, kdy by se ti u mne líbilo. Nic tím neztratím."
"Ani mne nenapadne," odpověděl. "Kvůli cizinci, vetřelci, se tě přece nevzdám, stejně jako bych se nezřekl osoby nebo věcí, které mi jsou milé nebo příjemné. Nemáni v úmyslu tě urážet, ale chci tě jen varovat, abys neuzavírala známosti, které by ti mohly přinést zklamání. Doufám, že sestřenka Ida má stejné smýšlení jako já?"
Poslední otázku směroval přímo na ni. Musela proto odpovědět:
"Bydlím u tety a řídím se podle ní," řekla. "Také nemůžu říct, že by mne pan Kónigsau urazil."
Hrabě zřejmě takovou odpověď neočekával, proto se obrátil k druhé dívce:
"A co ty, milá Hedviko?"
Ta pokrčila lehce rameny, stáhla kousavě ústa a řekla:
"Drahoušku, musím přiznat, že jsi nadmíru nezpůsobný. Sestry mají mít vždy

stejné smýšlení. Souhlasím úplně s Idou."
Hněvem mu zbledla tvář. Odstoupil a řekl:
"Jsem tedy sám! Ale přijde čas, kdy uznáte, kdo je vám bližší a na jehož mínění jste měli dát". Pro dnešek se s vámi loučím."
Obrátil se rychle ke Goldbergovi a pokračoval zvučnějším hlasem:
"Můj pane, musel jste od prvního okamžiku, kdy jsme se tady setkali, pozorovat, že mi byly vaše návštěvy nanejvýš nepříjemné. Přesto jste v nich pokračoval. To se mi zdá nanejvýš zvláštní."
"Eh!" odpověděl Kunz Goldberg. "Měl jsem zato, že jste snad pozoroval od prvního okamžiku, kdv jsme se tady setkali, že moje návštěvy neplatí vám... Ze to ještě dosud neuznáváte, to se mi zdá ještě zvláštnější."
"Diable! Chcete se snad vysmívat?"
"Nikoliv. Chci vám tím jen říct, že nenavštěvuji vás, ale vaši tetu, paní hraběnku, a může mi být lhostejné, jeli vám moje přítomnost příjemná nebo ne. Musel jste přece už dávno poznat, že pro mne vůbec neexistujete."
"No, budu tedy snad existovat pro vašeho přítele."
Obrátil se ke Gebhardovi, který se zatím znovu posadil a až dosud byl na pohled netečný posluchač, a ptal se ho:
349

"Vy jste důstojník, pane voň Konigsau?"
"Ano, jak jste už slyšel," odpověděl krátce a klidně.
"O tom pochybuji."
"To mi může být lhostejné."
Hrabě pospíšil k němu o krok blíž. Řekl hlasem, v kterém zněla úmyslná vyzývavost:
"Vy opravdu nejste důstojník!"
Gebhard se od něho odvrátil a neodpověděl mu.
Hrabě k němu přistoupil ještě blíž a řekl:
"Vidím, že neodpovídáte. Nuže, říkámli, že skutefině nejste důstojník, myslím tím to, že vás prohlašuji za lháře, tvrdíteli, že jste důstojník."
V Gebhardových očích se zalesklo. Dovedl se však ovládnout a jeho hlas zněl jasně a klidně, když odpovídal:
"Dovolíte mi, abych vám na to odpověděl zítra?"
"Nepotřebuji vaši odpověď. Kdo se vetře někam, kde je jeho přítomnost nepříjemná, není důstojník. Urazil jste paní hraběnku, a přesto jste tak smělý, že jste tady zůstal Ne, ne, nejste důstojník!"
"Řekl jsem vám už, že vám odpovím zítra."
"A já jsem poznamenal, že nestojím p vaši odpověď."
Při těchto slovech se i Gebhard zvedl. Vstal a zastavil se u hraběte.
"Víte přece," řekl, "co tím myslím, že jsem vám dvakrát řekl, že vám odpovím zítra?"
"Skutečně, o tom nemám ani tušení!" prohlásil hrabě.
"Ach! A jste důstojník?"
"Ne."
"Ale jste šlechtic?"
"Ano. Jak jste slyšel, jsem hrabě Jules de Rallion."
"A přesto nevíte, co jsem tím mínil?"
"Naprosto ne!"
"No, domníval jsem se, že také francouzský šlechtic porozumí jistému druhu odpovědi, která se nepřenáší ústy, ale zdá se mi, že jsem se mýlil."
Hrabě byl udivený. Jako by se náhle vyděsil, uskočil a ptal se:
"Snad nemyslíte souboj?"
"Ach, zdá se, že ani nevíte, že se v přítomnosti dam o jistých věcech ani nemluví!"
"Co se mne týká, mohou to dámy slyšet. Chcete se se ; mnou bít, pane?"
350 '

"To se dozvíte jiným způsobem."
"Nuže, prohlašuji vám předem, že se s vámi naprosto bít nebudu!"
"Proč?"
Hrabě se stavěl, jako by mu chtěl nahnat strach, a svrchovaným hlasem odpověděl:
"Protože vás musím šetřit. Byl jsem dlouhá léta mistr šermu, a proto bych vás nadobro rozsekal!"
Gebhard se nemohl zdržet úsměvu. Podíval se významně na Kunze:
"Mne nemusíte ani trochu šetřit. Můj přítel, pan Goldberg, mi s radostí dosvědčí, že jsem, známý jako šermíř, který se nemusí žádného soupeře strachovat."

Hrabě se namáhal, aby utajil své zklamání.
"Mon dieu!" prohodil lehce. "Tak bych vás rozstřílel!"
"Ani to pro mne nic neznamená, můj pane. Zastřelím vlaštovku v letu. A abych vám dokázal, že jsem skutečně důstojník a že ve válce zastanu své místo, prohnal bych vám první kulí hlavu."
Hrabě byl zjevně odbyt. Nevěděl, co by řekl, nakonec však dodal:
"To se vám nepodaří. Ujišťuji vás!"
"Proč ne, monsieur?"
"Protože se s vámi nebudu nikdy bít."
"Můžu se zeptat na důvod toho nanejvýš zvláštního rozhodnutí?"
"Nestřílím se s člověkem, který není schopný satisfakce."
"Proč myslíte, že jsem takový?"
"Protože jste svým dnešním chováním dokázal, že nejste čestný muž."
"Ach, nová urážka! No, když si tuto choulostivou věc takřka vynucujete před očima dam, povím vám taky v jejich přítomnosti své rozhodnutí. Já totiž "
"Jsem na ně; zvědavý, protože si nedovedu vysvětlit, jak právě vy přicházíte k tomu, abyste dělal rozhodnutí," přerušil ho hrabě.
"Já jsem uražený a je na mně, abych naléhal na zadostiučinění, i kdyby to bylo jen proto, abych vás přesvědčil, že jsem opravdu důstojník. Pan Goldberg bude tak laskavý a bude mým sekundantem. Zítra přesně v devět hodin vás navštíví, aby vyslechl, kterého pána si sám zvolíte za svědka
351

a jak se s ním dohodnete. Kdybyste mé vyzvání nepřijal, prohlásím vás za největšího zbabělce z celé Francie, a navíc to prohlásím veřejně."
"Chcete mi nahnat strach, ale to se vám nepodaří!" odpověděl hrabě. "Vím dobře, jak zacházet s průsaky a zejména s lidmi vašeho druhu, a taky vám to dokážu. Dobrou noc, mé dámy!"
Obrátil se rychle na podpatku a šel.
Jako bývá vždy po takových nepříjemných výstupech, nastala zprvu pomlčka, která přesto netrvala dlouho, neboť hraběnka začala, jako by se nebylo nic přihodilo:
"Pane voň Kónigsau, vy jste mě slíbil, že nám budete vypravovat o skonu tohoto barona de Reillaca."
" Jsem s radostí ochoten dostát svému slovu,"odpověděl Gebhard,, jenom nevím, zdali zavraždění člověka je vhodné vypravování pro dámy."
Tentokrát ho poprvé oslovila Hedvika:
"Jenom vypravujte, pane poručíku," řekla a uvelebila se pohodlně do své pohovky. "Vražda je vždy strašlivá věc, ale kdybyste věděl, jak ráda pociťuji na zádech silné mrazení, neváhal byste už ani okamžik."
"Nuže tedy, slečno," odpověděl a usmíval se, "pak se o to musím samozřejmě pokusit. A doufám, že vás pocit hrůzy nemine!"
Vypravoval.
Dámy napjatě poslouchaly, přerušovaly ho jen občas výkřikem úžasu.
Událost, kterou vypravoval, byla v tak těsné souvislosti s jeho rodinnými poměry, že pak otázka stíhala otázku, na které musel odpovídat.
Pak se rozvinula živá zábava. Byl obdivuhodně dobrý řečník a velmi příjemný společník. Byl vůbec hezký, duchaplný a obratný mladý muž. Z každého jeho slova poznávaly, že má při svém mládí velmi značné vědomosti, aniž by byl domýšlivý. To ho dělalo zajímavým.
Hedvika, jinak velmi veselá, mlčela a raději ho poslouchala, než aby se rozhodla k dlouhému povídání.
Ida nepromluvila ani slovo, ale její pohled prozrazovat tím víc, a tento pohled se stále častěji setkával s jeho pohledem
352

tak, že byla nejméně stokrát donucena sklopit svá krásná víčka.
Tak se stalo, že zábava probíhala skoro výhradně mezi oběma důstojníky a hraběnkou.
Ta se úplně změnila, pokud se to srovnávalo s jejím nedávným chováním. Stala se sdílná a hovorná. U Gebharda si získala obzvláštní vděk tím, že se ani slůvkem neznímila o svém synovci, který tady způsobil tak nesmírně trapný výstup.
Pozvala oba mladé pány, aby s nimi povečeřeli, což bylo s velikým díkem přijato.
Jak se zdálo, nejvíce se z toho radovaly obě mladé dívky a samozřejmě oba důstojníci.
Bylo totiž nadmíru vzácné, že by teta některému pánovi dopřála tu čest, aby s nimi pojedl, atak se stalo, že hraběnčino pozvání v nich vyvolalo nejlepší náladu, která měla znovu značný vliv na ostatní.
Krátce před jídlem se hraběnka na několik minut vzdálila a Kunz voň Goldberg

využil tento příhodný okamžik, aby odešel za Hedvikou, která přistoupila k pianu a začala se zabývat notami. Převracela listy a na oko se jimi zabývala, zatímco spolu tiše rozmlouvali tak, že oba druzí nemohli rozumět ničemu, i kdyby měli v úmyslu je poslouchat.
"Povězte, mi, pane voň Goldbergu," začala Hedvika, "myslel to váš přítel opravdu vážně se svým vyzváním?"
"Určitě, mademoiselle," odpověděl Kunz.
"Takže se souboj bude konat?"
"Jsem o tom přesvědčený."
"To není zajímavé!"
"Není zajímavé?" ptal se. "Vždyť vy přece tak ráda pociťujete hrůzu! Anebo je snad pro vás zajímavé pouze poslouchat vypravování o vraždě?"
Podívala se na něho poněkud opovržlivě a úkosem a řekla:
"Jakými znalci lidí chcete být!"
"Viďte?" smál se a tvářil se, jako by její pohled ani nezpozoroval.
"Ano. Neřekl jste snad předevčírem, že projevujete neobyčejný zájem, abyste se o mne zajímal? A že si lichotíte, že mne docela dobře znáte? A přece si myslíte, že by mne mohla zajímat pouze vražda?"
"Nemusím tomu věřit, když nazýváte souboj nezajímavým?"

Pokrčila krásnými, plnými rameny a odpověděla:
"Záleží na jeho příčině."
"Jak to, mademoiselle?" zeptal se.
"Souboj jen proto, že někdo nevěří, že protivník je důstojník, je dětinský."
"Anebo chcete říct: souboj, protože druh druha mermomocí uráží!"
"Je to barbarské, ale přece nezajímavé."
"Kdy by tedy byl pro vás souboj přece jen zajímavý?"
"Hm! V mnohých případech," odpověděla a tvářila se nanejvýš zamyšleně, což jí moc slušelo.
"Mohla byste mi prozradit alespoň jeden případ?"
"Vy zvědavče! Ale protože, co se souboje týče, nevíte vůbec nic, musím tedy úkol vzít do vlastních rukou a náležitě vás poučit."
Svraštila obočí a snažila jse tvářit učeně jako pedantský učitel. Vypadala přitom tak roztomile, že by ji Kunz nejraději objal. Řekl:
"Hořím zvědavostí. Poučte mne, mademoiselle!"
"Nu, především záleží na tom, proč se souboj koná. Jeli zajímavý důvod, je i souboj interesantní. Nuže, milý pane Goldbergu, jmenujte mi některý důvod, který by byl zajímavější než hrubá nebo dětinská vyzývavost."
Přisvědčil s lehkým úsměvem a odpověděl:
"Mohl bych se odvážit jmenovat nejzajímavější důvod?"
"Ano, ale mluvte jen všeobecněj ne žádný konkrétní případ."
"Ach, má milá Hedviko, vy mne podezříváte, že bych hned jmenoval určitou osobu?"
"Ano, a mám k tomu velký důvod."
"Proč?" ptal se šeptem, když se k ní naklonil.
"Jste všichni opravdoví, hotoví medvědi a vy zvlášť..."
Zarazila se.
"Co? Co jsem?"
Trochu bojácně na něj pohlédla a rychle odpověděla:
"Vy jste teprve hotový medvěd."
Žertovně sebou trhl a zvolal:
"Mademoiselle, vy naprosto odbočujete od předmětu našeho rozhovoru."
"O, nikoliv. Stále se jej držíme."
"Myslíte tedy, že jen souboj mezi medvědy je zajímavý?"

"Ne ne, ale tady bych se ráda vyjádřila srozumitelněji. Jak zní překlad krásného francouzského slova lourdand?"
"V překladu zní rovněž krásně: ťulpas."
"Dobře. A jak zní přívlastek utvořený od tohoto podstatného jména?"
"Ťulpasovitý."
"Tak vám tedy musím říct, že souboj takových medvědů by vypadal velmi ťulpasovitě a nebyl by vůbec zajímavý. Ale vždyť my vlastně o medvědech ani nemluvíme."
"A o čem tedy, má sličná učitelko?"
"Jen vy jste takový nudný člověk, že nikdy nevydržíte u jednoho tématu. A kdykoliv se s vámi bavím, mám co dělat, abych vás u vlastního tématu hovoru udržela."

Pronesla tato slova tak žertovně, že se musel rozesmát.
"Dobrá," řekl. "Vytrvejme tedy u našeho tématu."
"Ano. A především vás žádám, abyste zůstal vážný. Ten medvěd se objevil pouze proto, že jste se mne ptal, proč si myslím, že jste mohl klidně jmenovat konkrétní osobu!"
"Ach, už si vzpomínám. Musím vás opravdu poprosit, abyste měla trpělivost s mou stařecky slabou pamětí - - "
"Stařecky slabou ani ne, ale velmi necvičenou!" přerušila ho pohotově.
"Možná. Nemám tedy jmenovat žádné konkrétní osoby a mluvit jen všeobecně?"
"Ano. Máte mi jmenovat předmět, který je zajímavý."
"Nuže je označení ‚dáma' všeobecné?"
"Ze starých ohledů k vám to jednou připustím."
"A je dáma zajímavá?"
Podívala se na něj s úžasem a odpověděla:
"Samozřejmě! Co může být zajímavější než dáma? Snad ne pán?"
"To nikdy!"
"Nuže tedy, pokračujte!"
"Myslíte si tedy, že jeli zajímavá dáma, je i souboj, který se pro dámu odbude, zajímavý?"
"Ano, to je můj názor."
"Ale já bych tuto domněnku trochu změnil."
"A jak?"
"Také některé dámy jsou nezajímavé "
"Ach, to je mi novinka!"
"Ano, souboj pro takovou dámu by pak nebyl zajímavý."
355

"Už jste zase medvěd! Jmenujte mi alespoň jedinou dámu, která by nebyla zajímavá, a pak uvěřím, že takové existují."
"No, zajímala byste se o rvačku kvůli prodavačce ovoce na trhu?"
"Kdepak!"
"Kvůli své švadleně?"
"Možná."
"Pro svou komornou?"
"To už víc."
"Pro svou tetu?"
"Velice."
"A co třeba pro vás?"
"Ó, nadmíru!
"Tak," dal se do smíchu, "tím sama potvrzujete to, co jste před chvílí sama odmítla."
"Co?"
"Že vy sama jste nejzajímavější dáma."
Udeřila ho znovu vějířem, ale tentokrát hruběji.
"Jaká čest! Prodavačka jablek, švadlena, komorná, teta - to je společnost, do které mě uvádíte! Po třetí jste medvěd! Ale dost žertů. Povězte mi raději: Je váš přítel opravdu tak dobrý šermíř a střelec, jak o sobě tvrdí?"
"Nejlepší."
"Pak je můj bratranec ztracený. Se zbraněmi totiž neumí vůbec zacházet."
"Myslím ale, že chce mého přítele srazit."
"Ani ho to nenapadne."
"Anebo zastřelit."
"Lže."
"Ach, vždyť nám přece řekl, že byl delší dobu učitel šermu."
"To se jen chlubil. Dělal to ze strachu. Má vrozenou nechuť a odpor ke všemu, co se nazývá zbraní. Proto ani nebyl voják."
"Můj přítel však přesto bude trvat na satisfakci."
"Ale co když hrabě nebude souhlasit, protože se zbraněmi neumí zacházet?"
"Pak se taky nesmí odvažovat urážet čestného člověka tak potupným způsobem. Ostatně není řečené, že vždy vítězí ten, kdo je pánem své zbraně!"
"Může se snad trefit i jiný?"
356

"Dokonce i velmi dobře. To už se stalo mnohokrát."
"Můj Bože, to by bylo velmi zlé, kdyby byl pan Königsau zraněný," mínila úzkostlivě.
Starost, která se objevila v jejích slovech, byla opravdová a bylo to na ní vidět. Kunz to zpozoroval. Jeho čelo se pokrylo malými temnými vráskami. Zeptal

se:
"Bylo by to pro vás tak nepříjemné?"
"Velmi. Určitě velmi."
"Ach! Pak mu závidím."
Ihned mu porozuměla.
"Proč mu závidíte, můj pane?"
"Protože se o něho bojíte. Kdo ví, jestli byste měla třeba jen nejmenší obavu, kdybych byl před soubojem já."
"Obavu? Starosti?" smála se. "Pro vás, monsieur? Ó, ani nejmenší!"
Vrásky na jeho čele ztemněly ještě více, ale ona, jak se zdálo, si toho nevšímala.
Na chvíli umlkl, ale pak se vyptával zajíkavě:
"Opravdu, má slečno? Docela určitě? Opravdu?"
"Opravdu a určitě!"
"Buďte s Bohem!"
Chtěl se rychle odvrátit, ale nepodařilo se mu to, protože ho chytila ještě rychleji za rukáv tak, že musel zůstat, nechtělli ostatní na sebe upozornit.
"Kam pak, pane Goldbergu?" ptala se ho.
"Pryč od vás," odpověděl stručně.
"Proč?"
Mlčel.
Její oči se dosud na něho čtveračivě upíraly, když se ptala:
"Snad proto, že bych neměla o vás žádnou starost?"
Ani teď neodpověděl.
"Ano, jste medvěd, opravdový, veliký medvěd! Povězte mi tedy, z jakého důvodu bych se právě o vás měla strachovat?"
Zvedl k ní zvolna zrak a z jeho očí sálal zvláštní jas. Odpověděl:
"Máte pravdu, komteso! Co je vám po pruském ťulpasovi! S úzkostí touží už dlouhý, dlouhý čas po vašem vlídném slově, po vašem vlídném pohledu. Ať touží, ať doufá a čeká. Kdyby mu někdy hrozilo nebezpečí, vy byste o něho neměla ani nejmenší starost."
357

Tato slova pronesl v hlubokém rozhořčení, přesto však mu odpověděla:
"Ano, je to skutečně tak."
"Cože? Vy to opakujete?"
"Samozřejmě."
"Pak mi dovolte odejít."
"Ale proč?" ptala se a znovu ho zadržela.
Kunz jí položil ruku na její ručku a prosil ji s hlubokou vážností:
"Hedviko, prosím vás, netropte se mnou frivolní hru. Povězte mi upřímně: Nenávidíte mne?"
"Jestli vás nenávidím? Ó, nikoliv!" šeptala.
"Ale jsem vám lhostejný?"
"Ani to ne. Přítel domu mi přece nemůže být nikdy lhostejný!"
"Jsem tedy pro vás pouze domácí přítel? Nic víc?"
'Sklonila hlavu hluboko k rozevřenému notovému sešitu, ale neodpověděla.
Uchopil ji tedy i za druhou ruku a žebronil:
"Hedviko, prosím, ne toto smrtící mlčení... Odpovězte mi."
Najednou zašeptala:
"Mám k vám tedy cítit ještě něco víc?"
"Ó, jak nesmírně šťastného smrtelníka by to ze mne udělalo!"
"Ach! A čím byste si to zasloužil, můj pane?"
Při těchto slovech pustil její ruce a vzdychl si:
"Vy se můžete tak ptát? Ano, odpovím vám. Nezasloužil jsem si, abych byl pro vás něco víc než domácí přítel. Člověk se. může všemožně snažit, a přece by byla taková odměna ještě příliš vysoká. Ale že by vám bylo tak lhostejné, ocitnuli se v nebezpečí života to mne bolí."
"A kdo vám to řekl?" ptala se rychle.
"Vždyť jste řekla, že byste se o mne. vůbec nestrachovala."
"Ano."
"No, a není to nejvyšší stupeň lhostejnosti?"
"Naprosto ne!"
"Pak vás nechápu!"
"Jste zase a zase medvěd. To taky nechápete? Jdeli medvěd zápasit s vlkem nebo liškou, kdo by se o něho strachoval? Ten přece musí rozhodně zvítězit."
Kunz potřásal hlavou.
358

"Nikdy a nikdy nemůžete přestat žertovat," naříkal si.
Její oči se rozšířily a podívala se na něho, když mu hlasem hlubším než jindy odpovídala:
"Ó, můj pane, dovedu být také vážná!"
"Můžu tomu věřit?"
Přisvědčila vlídně kývnutím a řekla:
"Věřte tomu. Dovedu být velmi, velmi vážná, jednáli se o vážné věci."
"Jeli tomu tak, pak mi splňte jedinou prosbu!"
"Jakou?"
"Buďte i tentokrát vážná, i teď, mademoiselle Hedviko."
"Copak je to tak nutné?"
"Ano, ujišťuji vás."
"Nuže dobrá. Chci splnit vaši prosbu."
"Proč jste mi prve řekla, že byste o mne neměla žádné obavy?"
Teď to byla ona, kdo položil svou ruku na jeho rámě.
"Chci být vážná, velmi vážná," řekla, "ale přesto vás musím znovu nazvat medvědem. Rozvažte si moje slova! Copak nejste trochu důsledný?"
Potřásal zvolna a v pochybách hlavou, když odpovídal:
"Přál bych si, abych vám mohl rozumět a pochopit vás."
"Pak jsem opravdu nucená říct vám to srozumitelně. Víte, o koho má člověk obavu?"
"Nuže?"
"O děti "
"Achí"
"Ano, o děti, o nejisté a nespolehlivé osoby. Nevím, mámli pravdu a zda jsem se správně vyjádřila, ale o osoby, kterým se dává úplná důvěra, kterých si vážíme nebo které ctíme, se nemůžeme strachovat."
"Ale žena vojáka, který je ve válce?"
"Copak je to starost, co cítí? Není to spíše strach?"
"Možná. Vy tedy nemáte nikdy starosti o toho, koho si vážíte a komu důvěřujete?"
"Ano, tak jsem to řekla."
"Ani o toho, koho milujete?"
Stáhla znovu ruku z jeho ramene a odpověděla:
"Ptáte se příliš mnoho, monsieur."
Chytil ji znovu za ruku, držel ji pevně a pokračoval:
"Povězte mi tedy aspoň, zda už někoho znáte, o koho byste se nestarala, protože ho milujete."
359

V jejím obličeji se mihl její obvyklý laškovný úsměv.
"Ano," odpověděla přesvědčivě.
Vyděsil se a zajíkavě se zeptal:
"Kdo je to? Kdo? Můžu to vědět?"
"Ano, můj pane. To není tajemství."
"Nuže, kdo je to?"
"Ida, moje sestra."
"Tisíc hr - "
Málem by pronesl tuto kletbu. Naštěstí se však přerušil a rychle pokračoval:
"Můj Bože, komteso, copak mne chcete skutečně přivést do zoufalství? Ujišťuji vás, že jsem vaši sestru neměl na mysli."
Konečně se zdálo, že mu začíná rozumět. Tvářila se velmi vážně a řekla:
"Ach, teď už vím, nač jstemyslel!"
Způsob, jak se tvářila, mu dal novou naději, proto se k ní naklonil a řekl:
"Bohudík! Je tedy přece taková osoba?"
"Ano, pane poručíku," odpověděla tiše.
"Kdo je to?"
"Moje teta, hraběnka."
To už bylo na něho moc. Otevřelústa, aby pronesl nějaké hrubé slovo, ale včas si to rozmyslel. Otočil se, aby od ní odešel.
Chtěla ho znovu zadržet, ale nepodařilo sejí to, a tak udělala, co v tomto případě považovala za nejlepší. Spěchala za ním, aby se spolu s ním vrátila k ostatním. Ale když zvolna kráčeli, než se k nim dostali, zeptala se:
"Zlobíte se na mne?"
"Ano," odpověděl stručně.
"Zasloužila jsem si to? Čím?"
"Myslel jsem, že jsem ve vás našel hvězdu, ale,vy jste pouhá bludička."
Jen hněv mohl způsobit, že pronesl tato slova.

"Můj pane, jste znovu a znovu medvěd," odpověděla mu. "Možná právě bludička je pro medvěda hvězdou. Ostatně vám musím říct, že se na vás nesmírně zlobím."
"Ach! Proč?"
"Mluvte: Chcete se oženit?"
Tato otázka ho nadobro popletla. To rozhodně neočekával. V tu chvíli ho nenapadla jiná odpověď:
360

"Samozřejmě že se jednou ožením."
"Ale kdy?"
"U čerta," myslel si v duchu, "k čemu takové otázky!" A nahlas odpověděl:
"Jakmile mi to dovolí mé povolání a poměry, mademoiselle."
"Vy tedy musíte počítat se svým povoláním a s okolnostmi?"
"Bohužel!"
"Ó, běda! Lituji každé srdce, které musí počítat!"
"Litujete i mé srdce?"
"Možná víc než kterékoliv jiné."
"Víc? Snad proto, že nadarmo cítí a počítá?"
"Nikoliv, ale protože si přeji, aby mohlo cítit, aniž by počítalo."
"Ano. Dámy obyčejné nenávidí počítání."
"Já ne. Považuji je za příjemný cvik ducha."
"Pak bych vás prosil, abyste mi pomohla."
"V počítání?"
"Ano."
"Dobrá. Tady je má ruka! Budeme spolu počítat. Nároky vašeho povolání a přízeň nebo nepřízeň poměrů."
"Do kdy?"
"Dokud se nedopočítáme správného výsledku."
"A ten výsledek bude?"
"Už zase medvěd! Nesmíte do všeho zasáhnout prackou!"
"Promiňte. Ale než dosáhneme výsledek, mohla by bludička zhasnout."
"Anebo se ukáže, že to není bludička, ale hvězda."
"Nikoliv však pro mne!"
"Pro koho tedy?"
"Pro někoho jiného."
V několika těch krocích, které měli udělat, se několikrát zastavili. I teď se Hedvika znovu zastavila a řekla:
"Proč si to myslíte?"
"Protože to bývá povaha světýlek."
"Ale vždyť to je hvězda, a víte přece, že každá hvězda se věčně a bez ustání otáčí kolem jiné! To nebudete mít nikdy důvěru?"
"Můj Bože, kdo může mít důvěru, když neslyší nikdy slůvko, které by bylo tak vážné, aby se na ně mohl spolehnout?"
361

i
Přistoupila těsně k němu, uchopila ho za ruku a řekla:
"Je Hedvika slovo?"
"Ano. Je to jméno."
"Spolehněte se tedy na toto slovo. Lepší, pevnější a bezpečnější vám říct nemůžu."
Poté poodstoupila a odebrala se k oknu, u kterého stála Ida s Gebhardem.
Oba byli tak zabraní do rozmluvy, že neviděli ani Hedviku ani Kunze.
... Když se Hedvika po odchodu hraběnky zvedla, aby přistoupila k pianu, obrátila se Ida k oknu, jako by tam hledala něco v košíčku s vyšíváním.
Gebhard, který u stolu osaměl, přicházel zvolna k ní.
Slyšela jeho blížící se kroky a obrátila se k němu.
"Pane poručíku," řekla mu, "věříte mi, že mne teprve v tomto okamžiku napadá, že bych se málem dopustila krádeže?"
Věděl, co myslí.
Když si hraběnka prohlédla obraz jeho matky, Vrátila ho Idě. Sličná dívka ho podržela v rukou, pohrávala si s ním a při dalším hovoru si ho připnula k řetízku u hodinek a později na to zapomněla. Teprve teď si na to vzpomněla.
"Ano, loupež, dopustila byste se veliké loupeže," odpověděl a přistoupil k ní do okenního výklenku, kde se zastavila.
Oba byli zakrytí záclonami tak, že je Goldberg a Hedvika nemohli vidět.
Při této odpovědi se Ida začervenala.
"Zapomněla jsem na to," řekla rozpačitě. "Kdyby si teta nepřála vaši přítomnost

při večeři, odešel byste, a já bych si ponechala váš klenot - bez jakéhokoliv úmyslu."
"Přišel bych znovu a dostal bych ho od vás," odpověděl. "Ale, slečno, myslel jsem jinou loupež."
"Jinou? Netuším
Mluvila tlumeně. Byl to už následek tiché předtuchy, přesto, že tvrdila opak?
"Vy to netušíte, komteso? Stav netušení bývá v mnohých případech velmi závidění hodný, a nechci vám ho ani kazit... "
"Ó, nikoliv, monsieur," odpověděla rychle. "Dopustilali jsem se na vás bezpráví, prosím vás za odpuštěni a povězte mi o něm."

"Bezpráví?" řekl. "Ne, tisíckrát ne! Prosím vás, mademoiselle, podejte mi svou ruku!"
Podala mu důvěřivě pravici. Uchopil ji a řekl:
"Tak! Tuto ruku musím stisknout plný vroucí vděčnosti, že jste mi přispěla svou pomocí v okamžiku, kdy jsem už považoval všechno za ztracené."
Nechala mu svou ruku a odpověděla:
"Dosáhl jste úplného vítězství, pane Kónigsaue."
"Ó, jedině vaším včasným zakročením!"
"Udělala jsem pouze to, co mi moje srdce přikazovalo. Teta se na vás dopustila velikého bezpráví. Jak mne těší, že se její mínění tak rychle změnilo! Nenávidí Němce a ještě více vojáky."
"A proč, slečno?"
"Je vášnivá Francouzka."
"A podle toho soudíte, že musí Němce nenávidět?"
"Já tak nesoudím, ale ona, můj pane."
"Vy, by sté tedy nechtěla nenávidět někoho pouze proto, že není Francouz, ale Němec?"
"Ne, nikdy! Mluvil jste mi skoro z duše, když jste se zmínil b krásných slovech Vykupitele a o hlasu srdce, který - - "
Zarazila se. Myslela, že řekla příliš mnoho, nebo vůbec že se dotkla tématu, kterého se neměla právo dotknout. Držel dosud její ruku ve své dlani. Neudělala ani nejmenší pokus, ab'y mu ji vytrhla. Oběma se zdálo, že to tak musí být. Její tělo mrazilo sladké chvění, když cítila, jak ji lehounce stiskl prstem a pak slyšela jeho slova:
"Hlasu srdce, který ? Ó, prosím, pokračujte! Dopovězte!"
"Ne, ne, nevím to," šeptala rozpačitě.
"Věřím vám," odpověděl něžně. "Ani já jsem to nevěděl, ale jsem tak šťastný, že jsem to zjistil."
Zdálo se mu, že cítí docela lehounké, nadobro lehounké chvění její piky. Byl to důsledek jeho slov?
Nemohl se to dozvědět, protože začala mluvit o jiném tématu. Ptala se:
"Vypravoval jste o hrozné ráně šavlí, kterou utrpěl váš otec. Má nějaké následky?"
"Občas mu působí bolesti."
"Jak ho lituji, jak velice ho lituji! Váš otec musí být neobyčejný a vzácný muž." x
363

"Jsem přesvědčený, že by rychle postupoval v hodnostech, kdyby mu to zranění neuzavřelo životní kariéru."
"To je opravdu veliká škoda. Řekl byste, že znám vaše rodiče osobně?"
"Cože? Opravdu osobně?" ptal se překvapeně.
Lehký úsměv se kmitl její sličnou, něžnou tváří.
"Prosím, abyste to nebral tak úplně doslovně," řekl. "Umíte velmi dobře vypravovat. Líčíte tak živě a názorně, že člověk skoro vidí před sebou a oblíbí si osoby, o kterých mluvíte. To jsem tím chtěla říct a tak jsem to myslela."
"Vy máte ráda moje rodiče?"
"Ano. Kdo by mohl vidět obraz vaší matky, aniž by jí nevěnoval nejvřelejší sympatie? A ten, kterému se pro celý život svěřila, jí musí být hoden."
Jak blaze působila tato.slova na poručíka! Jak mu lahodila! Milovala jeho otce a jeho matku. Neměl právo vytvářet si další úsudek: Miluje mého otce, protože je hoden mé matky. Podle zákonů přírody a podle zkušeností nebudu ani já nehoden svých rodičů, může se mi proto dostat i její lásky.
Ida pokračovala:
"Váš otec byl velmi odvážný muž. Jsem přesvědčená, že jste po něm."
"Z čeho tak soudíte?" ptal se.
"Není to domněnka, ale přesvědčení. Kdo jde na Saharu, má mužné srdce. A že máte

mužné srdce, to jste dokázal i dnes. Věřil byste mi, že jsem o vás měla strach?"
"Kvůli souboji?"
"Ó, nikoliv, pane poručíku, ale kvůli tetě." , "To je tak zlá?" ptal se žertovně.
"Zlá ne, ale velmi zvláštní. Skoro jsem se obávala, že poručí sluhovi, aby vás vyvedl. Udělala to už častěji. Ale pokud se jedná o souboj, pak se nebojím."
"Ale, mademoiselle, souboj je přece věc nadmíru vážná!"
"Vím, vím, můj pane."
"V souboji může být člověk poraněný, dokonce i zabitý."
"Máte pravdu! Proto také nemůžu pochopit a nikdy nepochopím, proč jisté společenské vrstvy mají být nucené, aby se rozpory řešily tak hrubým a nespravedlivým způsobem, zatímco jiné kruhy využívají dobrodiní spořádaného zákonodárství."
"Možná je to proto, že ti první lidé se dávají častěji strh
364

nout předsudky, původem a slovem. Ale, prosím vás, jak jinak jsem mohl a směl vašemu bratranci odpovědět?"
"Musel jste ho samozřejmě vyzvat, abyste nebyl považovaný za zbabělce. Je to tak, jak jsem slyšela, v . důstojnických kruzích zvykem."
"Bylo to vůbec to nejmenší, co jsem mohl udělat."
"Tedy jste mohl ještě více?"
"Ano. Kdyby to bylo na jiném místě a ne ve vaší přítomnosti, potrestal bych ho okamžitě."
"Mon dieu!" zvolala polekaně. "Jak je dobře, že se to nestalo!"
"Chápu ohledy, jakými paní hraběnka pomlčela o této nepříjemné záležitosti, ale musím se vám přiznat, že ten klid obdivuji jen proto, že se při tom přece jen jedná o tak blízkého příbuzného."
"Není na tom nic divného," usmála se. "Slyšela jsem, že jste velmi dobrý střelec a sermíř?"
"Ó, to byla pouze slova, které jsem užil, když váš bratranec tvrdil, že mne rozseká neborozstřílí."
"A přece vím, že veškerá vaše obratnost a vaše umění bude tady marné."
"Aha, myslíte si, že je můj sok dovednější?"
"Nikoliv. Spíš si myslím, že ten souboj nebude vůbec."
"Mám jiný názor."
"Mluvím ze zkušenosti."
"Hrabě se tedy už někdy a možná víckrát potýkal?"
"Ó, ani jednou. Nebije se vůbec nikdy."
"Ale myslím, že jsem slyšel, že jste říkala něco o přesvědčení ?"
"Ano. Byl už častěji vyzvaný, ale nikdy souboj nepřijal."
"Ach! Víte, zeje takové jednání nečestné?"
Chvilku mlčela a pak odpověděla:
"Máte pravdu. Je to veliký zbabělec. Teta jím opovrhuje, a my "
"A vy - - ?" ptal se, když se odmlčela.
"My ho nemůžeme ani milovat ani si ho vážit."
"Přiměl bych ho, aby jednal čestně."
"Jak?"
"Donutil bych ho, aby se se mnou bil."
"To se vám nikdy nepodaří."
"Pak vás, mademoiselle, nikdy víc nebudu smět spatřit... "'
365

"Nikdy? Proč?" ptala se rychle.
"Protože udělám něco, že se na mně budete zlobit."
"Mohl byste mi říct, co by to bylo?"
"Ano, povím vám to, musím vám to říct. Možná máte takový vliv na svého bratrance, že budete moct od něho od vrátit, co mu hrozí." , '
"Ach, naháníte mi opravdu strach!"
Musel se potichu usmát, když jí odpověděl otázkou:
"Vy tedy nemáte hrůzu tak ráda, jako komtesa Hedvika?"
"Ó, nikoliv, ne, ne. Bojím se jí. Ale co hrozného hrozí hraběti?"
"Odmítneli moje vyzvání, pokořím ho veřejně."
"A to se musí stát?"
"Ano. Kdybych se dal jen prostě odbýt, byl bych za zbabělce Označený já."
Zavrtěla nesouhlasně hlavou.
"Nebudu vás tak nazývat," řekla, "ale lituji vás a všech vašich druhů, kteří

jsou závislí na takových názorech a tradicích. Myslím si však, že rozhodně na sebe nesmíte uvalit výčitku zbabělosti. Můžu vědět, jak chcete hraběte pokořit?"
"To zatím nevím, o tom se rozhodne podle okolností."
"Stane se to písmem± slovem anebo dokonce činem?"
"I to je možné, a zřejmě víc než to ostatní."
Mlčela a zamyšleně se zadívala z okna. Držel ji stále ještě za ruku. Náhle se však obrátila, podala mu ještě levici, sklonila se k němu a řekla:
"Splnil byste mi prosbu, opravdu zvláštní prosbu a nevykládal byste si ji jinak, než jak je myšlená?"
Zmocnil se ho nepříjemný pocit.
"Myslím, že bych tu prosbu mohl uhádnout," řekl. "Ale pohříchu nebude možné, splnit ji."
"Ne, to neuhodnete. A budeteli mít jen trochu dobré vůle, nebude pro vás těžké prokázat mi tuto lásku."
Lásku - ano, vyslovila toto slovo. Bylo mu u srdce tak teplo, tak volno, tak podivně a nevýslovně.
"Vy jste chtěla prosit, abych vašeho bratrance ušetřil?" ptal se váhavě.
"Ne, to ne! Jak bych to mohla udělat! Jak bych mohla vyslovit přání, jehož splnění by urazilo vaši čest!"
"Mluvte tedy, mademoiselle!"
"Ano, chci se odvážit, promluvím... Prosím vás, jednejte v
366

této záležitosti tak, aby váš obraz, který jste své matce zanechal, nebyl ničím zakalený! To je moje prosba. A teď mi povězte, zda se na mne budete zlobit nebo můžeteli mi odpustit."
"Rozumím vám," odpověděl a z jeho napůl přitlumeného hlasu znělo štěstí i jásot. "Já abych se na vás zlobil? Ó, ne, tisíckrát ne! Budu sice jednat tak, jak bych rozhodně jednal, • ale dostal jsem od vás dar tak vzácný, tak cenný, že bych ho nevyměnil za všechny poklady a bohatství."
"Dar?" ptala se nic netušíc.
"Ano, veliký, drahocenný dar, který mi dobrovolně podáváte, aniž byste o tom věděla. Mademoiselle, byla jste ke mně svou prosbou upřímná, můžu k vám být také tak upřímný?"
"Ano, monsieur, mluvte!"
Kývla na něho tak vlídně a pobízivě, že si dodal odvahu.
"Viděla jste obraz mé matky," začal. "Byla krásná jako anděl, ale byla anděl čistotou a dobrotou srdce."
"O tom jsem přesvědčená, pane Kónigsaue."
"Můj otec byl statný důstojník, přímý, skromný, přitom zkušený, pěkný i odvážný. Když se poprvé uviděli, ihned cítili, že k sobě patří po celý život. Myslíte, že láska může být tak,silná, tak mocná a - tak rychlá?"
Začervenala se, sklopila hlavu a tiše odpověděla:
"Skoro tomu věřím."
"Věřila byste také, že můj otec mluvil při prvním setkání s mou matkou o své lásce?"
"Říkáte to, a tak to musí být pravda."
"Nemyslíte, že to bylo od něho možná odvážné?"
"Nemám měřítko pro takové události, pane poručíku, ale myslím si, že ten, kdo má v srdci pravou a skutečnou lásku, která neobsahuje žádný klam, musí mít také dovoleno, že může o ní mluvit."
"Máte tím na mysli dovolení, že smí mluvit ke své milované?"
"Ano. Je lépe, dozvíli se hned v první chvíli, že jeho láska může být vyslyšená, anebo že je marná, protože v tom případě mu asi zbude ještě možnost, že bude moct tu lásku potlačit."
"To však předpokládá, že i milovaná osoba hned v prvním okamžiku pocítila dojem, který jí umožňuje, aby rozhodla o tak velikém štěstí nebo o tak těžkém bolu."
367

"Copak to tak není vždycky, monsieur?" ptala se.
Tato otázka v něm vyvolala takovou bouři citů, že se odmlčel na celou minutu, než byl schopný odpovědět:
"Myslím, že to tak většinou bývá. A teď vám povím, že i já jsem slyšel hlas srdce, o kterém jsme před chvílí chtěli mluvit, ale nemluvili dál. Přišlo to tak rychle a neočekávaně, přepadlo mě to tak jasně a oslnivě, jako když mocný, prudký paprsek světla pronikne do nejhlubší temnoty a v něm procitnou milióny neznámých pudů, tlačících se ven, aby vyrostly v říši světla a rozkoše... "
Mluvil zvolna a vroucně.

Stále ji ještě držel za ruce, které mu dosud nevytáhla.
Mlčela, ale zdálo se mu, že cítí, jak se tyto měkké, teplé ručky tiše chvějí.
"A vy se neptáte," pokračoval, "kdo je to slunce, jehož paprsky vnikly do mého srdce tak mocně?"
"Jak bych se směla ptát?" řekla po krátkém mlčení.
"Smíte! Ano, jste to vy, kdo nejvíce smíte! Mám vám to říct, mademoiselle Ido?"
Odvrátila zvolna hlavu stranou.
"Mluvte!" zašeptala tak, že to bylo sotva slyšet.
"Je pověst, že Bůh posílá na zem vždy dvě duše, které k sobě náleží. Ty duše se usídlí v lidských tělech, které bydlí blízko nebo dále od sebe, ale sotva se tyto osoby setkají, poznají se jejich duše a zůstanou pak pohromadě celý život."
"To je krásná pověst!" šeptala.
"Napadla mne, když jsem k vám dnes vstoupil. Uviděl jsem tady dvě oči upřené na mne, dvě oči tak čarovně hluboké a něžné, tak čisté a vroucí, jaké jsem dosud nikdy nespatřil. A z těchto očí mi kynulo cosi jako věrný pozdrav z jiného světa. Cítil jsem, že jsem tady našel svou duši, která mi své přivítání pohledem zářila vstříc. Mýlil jsem se, mademoiselle?"
Byla překonaná hlubokým dojmem. Její ňadra se vlnila, její dech byl hlasitý. Vyslechla ochotně jeho slova, nevytrhla mu své ruce, ale netroufala si odpovědět.
"Ptám se zbytečně?" pokračoval. "Ó, prosím, povězte mi, zda jsem se mýlil nebo ne!"
Sklonil se k ní, aby její odpověď lépe slyšel.
Poslouchal delší chvíli marně, ale nakonec, sotva srozumitelně, se přece jen ozvalo:
"Copak to můžu vědět?"

"Ano, vy jediná to můžete vědět, vy'a žádná jiná, protože jste ta, z jejíž očí mi sálal tento pozdrav. Vy jste ta, ke které mne moje duše poutá! Vy jste ta, kdo mi připadá jako vtělený slib nesmírné blaženosti. Váš pohled mi vnikl do srdce jako přemocný sluneční paprsek a teď všechen tlukot mého srdce, veškerý můj dech a celé mé nitro je otázkou k vám, zdali je 'to tak, že jste mé světlo, můj sluneční jas a moje duše."
"Ó, Bože!" šeptala. "Copak můžu odpovědět? Smím odpovědět? Co vám mám říct?"
"Jenom to, co sama cítíte. Nic víc."
"A přece nemůžu mluvit," šeptala celá zmatená, ale zmatek ji dělal ještě půvabnější, "Přichází to tak rychle, tak netušené. Je to tak nepřekonatelné, tak mocné, a přece mne to dělá tak úzkostlivou a přináší mi to strach a obavu... "
Viděl, že se v jejích očích objevily slzy. Pravá, skutečná láska je nepřekonatelná. Nepochyboval o svém štěstí, ale chápal mocné vzrušení, které musela jeho slova v této čisté, až dosud tak klidné duši vyvolat. Nebyl to bol a žal, ale byla to bouře srdce, která vytryskla slzy, které se jí třpytily na řasách jako perly výmluvní to svědkové hluboké povahy, citových hlubin, kde se skrývají ještě jiné poklady, než jenom tyto perly. '
Najednou mu bylo tak podivně. Nebylo možné, aby využil vzrušení milované dívky a dovolil si jakýkoliv důkaz něžnosti. Blízkost čisté, neposkvrněné duše působí posvěcujícím způsobem. Držel stále ještě její ruku a řekl prosebně a konejšivě:
"Můžete mluvit, Ido! Nemějte strach a úzkost! Je mi tak, jako by stála u mne moje matka a jako by slyšela každé mé slovo. Mluvím k vám z nejhlubší hlubiny svého srdce, ale mám sílu, abych bránu, tohoto srdce ihned uzavřel, pokud si nebudete přát vyslechnout má slova. Rozloučil bych se s vámi nesmírně smutný, ale vzal bych s sebou vědomí, že jsem byl sice upřímný, ale nezarmoutil vás. Jenom chci tyto milé, milé ručky držet, jen se chci dívat do vašich očí a chci slyšet váš hlas. Můžeteli mne milovat, pak budu šťastný a nevýslovně blažený, ale nebudu na vás žádat nic víc, o nic víc vás nebudu prosit, než o toto jediné slovo,které mezi námi rozhodne. Půjdu za svým povoláním do ciziny, vezmu si s sebou vzpomínku na vás a na svou dobrou matku jako

dvouhvězdí, ke kterému budu pohlížet plný vděčnosti a úcty, a pak, až se vrátím a až se přesvědčíte, že jsem vás hoden, pak si teprve vyprosím od vás sladký dar, dar, který jsem až dosud dostával jen od své matky políbení, první políbení lásky."
Vytrhla mu náhle ruce.
Domníval se už, zeji urazil, ale viděl zvláštní, blažený pohled, který na něho upírala z velikých a krásných očí.
"Pak, po tak dlouhé době si vyprosíte políbení?" ptala se.

"Ano," odpověděl.
"A teď vám postačí slovo, že jsem vaše?"
"Postačí? Ido, co to je za slovo! Přesvědčení, že mi chcete náležet, převyšuje všechny poklady světa!"
Dívka, dříve ještě tak úzkostlivá, se teď rázem změnila.
Láskaje všemocná. Sladký, neodolatelný pud nutil Idu, že mu položila ruce kolem krku. Objala jeho šíji, skryla svou hlavu na jeho prsou a šeptala:
"Tady máš ty poklady a tady máš také políbení, ne za několik let, ale už dnes!"
A než se nadál, cítil její teplá ústa na svých rtech.
Položil plný rozkoše obě ruce kolem ní, opětoval políbení a ptal se:
"Je to pravda, ty spanilá, čistá duše? Miluješ mě opravdu?"
"Ó, jak velice, jak vroucně!" šeptala.
"A znáš mě přece teprve několik hodin?"
"Copak jsi sám neřekl, že láskaje tak mocná, tak neodolatelná tak rychlá?"
"Ano, to jsem řekl, protože jsem to pocítil sám na sobě. A u tebe to bylo stejné?"
"Úplně stejné, můj milovaný! Pověst o dvou dušícht je pravdivá."
"Je pravdivá. Duše se našly a nebudou už dvě, ale jen jedna společná..."
Stáli těsně u sebe u okna, až k nim přišli Kunz a Hedvika.
O co jiná byla Ida než Hedvika, a přece byly sestry!
Také Goldberg byl blažený. Poslední slovo jeho "nezkrotitelné" v něm probudilo nadějí, že přání jeho srdce bude přece jen splněné.
"Ach, předběžné studium!" řekl rozmarně.
"Jak to?" ptal se Gebhard a namáhal se, aby jeho obličej neprozradil štěstí, které ho oblažovalo.
370

"Stojíš s tou dámou u okna a počítáš hvězdy. To je prý v poušti mnohem snadnější a zajímavější. Není tam Sírius třikrát tak veliký jako tady u nás měsíc?"
"Nevěřím tomu, ale v prvním svém psaní, které ti pošlu, ti o tom podám podrobnou zprávu."
"To také doufám. Však bychom teď už ani neměli čas k takovým nebeským výzkumům, protože se vrací milostivá paní."
Hraběnka znovu vstoupila, a hned na to bylo ohlášeno, že je stůl připravený.
Teprve při hostině zavedla domácí dáma rozhovor o svém oblíbeném předmětu o cestování'a výzkumech v cizích zemích. V těch věcech byla neobyčejně sečtělá a osvojila si veliké geografické znalosti, jaké u dam nalézáme zřídka.
Gebhard jí mohl ve všem přesně odpovídat, což jí způsobilo opravdovou rozkoš. A když se pak ještě ukázalo, že je velmi podrobně obeznámený s dobrodružstvími toho slavného lvíbijce Gérarda, získal si úplně její přízeň.
"Prušáci jsou jinak v geografii nesmírní ignoranti," mínila. "Jak se stalo, že jste právě vy výjimka?"
Gebhard se střežil, než aby jí tentokrát přisvědčil, a odpověděl:
"Už od dětství jsem se o tento obor zajímal a přičinil jsem se, abych získal nějaké vědomosti."
"Nějaké vědomosti? Vždyť jste docela velmi dobře obeznámený, a myslím, že ani já nebudu vědět o mnoho víc než vy. Neumím tolik řečí jako vy. Umíte také arabsky? Budete to potřebovat na své cestě pouští."
"Až dosud jsem se příliš touto řečí nezabýval, když jsem se však dozvěděl o svém nynějším povolání, pustil jsem se rychle do studia. Budeme ostatně mít dobré tlumočníky."
"Navštivte mne každý den! Pozvu také profesora Grenauxe. Učí arabštinu a bude vám moct prospět."
To bylo neobyčejně mnoho. Kunz voň Goldberg vyslovil nad tím veliké potěšení, když se ubírali domů.
"Šťastňoušku!" řekl. "Kdo by si to pomyslel?"
"Já sám ne," odpověděl Gebhard.
"Můžu ti upřímně říct, že jsem tě zpočátku považoval za trochu šíleného."
"Když jsem hraběnce řekl své mínění?"
"Ano. To bylo víc než odvážné!"
371

"Ale notně to působilo!" smál se Konigsau.
"A pak ten hrabě Rallion! Myslím, že se víckrát u tety neobjeví, jakmile budeme u ní my!"
"Doufám, že mi budeš zítra k službám!"
"Samozřejmě. Navštívím ho v určený čas a pak ti sdělím výsledek. Jak se ti líbí hraběnka?"

"Velmi."
"Ach, protože jsi u ní dobře pochodil! Takové štěstí! Hleď, aby ti zůstalo i nadále věrné! A co říkáš neteřím?"
"Hm. Mladá děvčata!"
"Cože?" ptal se Goldberg s úžasem. "Mladá děvčata? Nic víc?"
"Co víc?"
"Hezká!"
"Tak, tak."
"Duchaplná!" "Ale nezkrotitelná!"
"Dostanou veliké dědictví!"
"Ale teď ještě nemají nic."
"Dovol, nechápu tě."
"Dovolím, s radostí!"
"Dříve jsi prahl touhou, abys poznal tuto rodinu, a teď, když jsem tě do ní uvedl, jsi vtělená lhostejnost."
"Hm, jsem spokojený!" odpověděl Gebhard dvojsmyslně.
"Tak tak! Půjdeš k nim zase?"
"To se rozumí. Hraběnka mne neobyčejně zajímá."
"A neteře méně? Člověče, ty máš v žilách rybí krev! Pověz mi, které dívce bys dal přednost?"
"Idě. Ty samozřejmě dáš přednost nezkrotitelné."
"Jasně."
"Byli jste dnes po čertu muzikální!"
"Prosím, jen žádné narážky. Studovali jsme prostě noty a partitury."
"Byla tam snad také opera, která se nazývá Zkrocení zlé ženy?"
"Ty, není to veselohra?"
"To mi je jedno. Jenom když se ti zkrocení pěkně povedlo."
"Možná ano... "
"Ach, skutečně?"
"Ano. Víš, milý příteli, myslím, že jsem až dosud s Hed
372

vikou nezacházel dobře. Je veselá, čtveračivá, plná rozmaru a veselí, a já jsem byl vždycky hrozně elegický."
"To je chyba."
"Které se teď už vyhnu."
"Přeji ti úspěch!"
Oba přátelé se rozešli. Oba Byli naplnění jistotou, že se jim bude zdát ó milovaných dívkách.
Ale bůžek snů je dovádivý, škodolibý chlapík, který si dnes usmyslel, že ani Goldbergovi ani Kónigsauovi toto přání nesplní.
373

XXIX.
Druhý den se oba odebrali znovu k hraběnce, u které se shledali podle jejího slibu s profesorem. Hraběnka i profesor zabrali Konigsaua tak velice, že neměl možnost promluvit ani jediné důvěrné slůvko s Idou. Teprve, když po hostině přisedla Hedvika k pianu, aby jako výborná pianistka zahrála delší skladbu, usedl k milované dívce a šeptal si s ní, ale oba se tvářili, jako by pozorně poslouchali její hru.
První Idina otázka se týkala bratrance.
"Byl tvůj přítel u něho?" ptala se zvědavě.
"Ano."
"Odmítl, viď?"
"Nikoliv. Ale nebyl doma."
"Ach, vyhnul se vám tím, že šel na procházku?"
"Ne, ale odjel odtud."
"To je stejně opatrné, jako zbabělé! Kam odjel?"
"Do Ženevy a ještě dál."
"A co zamýšlíš proti němu podniknout?"
"Teď nic. Bylo řečené, že se vrátí až za několik měsíců. Do té doby tady dávno nebudu! Musím proto s touto záležitostí počkat, až se vrátím ze své cesty."
"A pak?"
"Pak mi poradíš ty, moje duše!"
"Opravdu? A poslechneš mne?"
"Samozřejmě, protože jsem přesvědčený, že si nebudeš přát nic, co bych musel z ohledů na svoji čest odmítnout. Od včerejška máme jen jeden život a jednu vůli, budeš tedy v této záležitosti rozhodovat stejně jako já."

Stiskla mu vroucně ruku.
Tak přicházel denně k hraběnce, někdy i dvakrát za den, a
374

ačkoliv se přímo nenamáhal, aby si její blahovůli upevnil, přece se zdálo, že její náklonnost den po dni vzrůstá.
Dokud byl v Paříži, psával denně rodičům a také sám od nich dostával každý den list. Tyto dopisy dával hraběnce k nahlédnutí, a tím se stalo, že mohla vždy více nahlížet do vnitřních poměrů jeho rodiny a její zájmy ji také stále více zajímaly.
Tak nadešel den jeho odjezdu. Bylo už určeno, že za dva dny odjede. Večer seděl opět u hraběnky, rozmlouval s ní o loveckých a cestovních dobrodružstvích. Kunz a obě mladé dámy je poslouchali.
Náhle se hraběnka přerušila a ptala se:
"Ach, co jsem prve zapomněla! Nepřišlo od vašich rodičů žádné psaní?"
"Ano, madame. Poslední, které jsem mohl v Paříži dostat."
"Je důvěrné?"
"Ne, vůbec ne. Smím vám ho podat?"
"Prosím o to."
Podal jí list. Nasadila si brýle, přitáhla blíž lampu a začala číst.
Mladí se zatím potichu bavili, Gebhard však při tom pozoroval hraběnku.
Ta na něho náhle přes papír ostře pohlédla. Dívala se upřeně na něho, dlouhou chvíli, aniž by dal při tom najevo, že to pozoruje.
Její obličej nabyl zase po delší době ten starý tvrdý výraz. A pak se znovu zadívala do psaní, aby je dočetla do konce.
Když skončila, vrátila mu dopis, aniž by však pronesla řadu poznámek, jak to obyčejně děláyala. Po hostině mu však sdělila, že dnes dostala několik nových geografických děl. Pokud by se chtěl, na ně podívat, může s ní jít do l vedlejšího pokoje.
Takové vyznamenání ještě nezažil. Šel tedy za ní. Prošli několika komnatami, také knihovnou, kterou už znal, až přišli do jejího pokoje, který už znal z Kunzova popisu.
Tady mu nabídla židli, sama se však neposadila, ale přecházela po komnatě, jak mívala ve zvyku tehdy, když byla zaměstnaná nějakou myšlenkou nebo zvláštní záležitostí.
"Mladý muži!" začala. "Očekáváte, že uvidíte zeměpisná díla, ale přiznám se vám, že jsem žádné neobdržela."
375

Tušil to, ale tvářil se poněkud udiveně, jako by si nemohl vysvětlit důvod jejího počínání.
"Byla to jen záminka, abych s vámi mohla mluvit o samotě. Týká se to důležité věci. Budete mluvit upřímně?"
"Doufám, milostivá paní, že mne znáte - "
"Dobře. Vy sám jste však nebyl ke mně ani trochu upřímný."
Tvářil se, jako by jí dobře nerozuměl, proto pokračovala:
"Smím ještě jednou poprosit o list vaší matky?"
"S radostí. Tady je."
Vzala ho, rozevřela a řekla:
"Přečtu vám několik řádek, které jsem tady našla, ačkoliv je znáte stejně dobře a ještě lépe, než já. Poslouchejte."
Četla:
"Co se týká vysoce důležitého sdělení, které nám ve svém posledním listě píšeš, je moje mateřské srdce plné radosti, že jsi právě v Paříži, mém rodišti, našel bytost, která se ti zdá být tak velice tebe hodnou a chce tě svou láskou oblažit. Náš souhlas nepotřebuješ. Známe tě a víme, že tvá volba bude dobrá. Přijmi tedy naše požehnání a buď s tím milým dítětem, až bude tvou ženou, stejně šťastný, jak byli tvoji rodiče."
Ačkoliv byl dopis ještě delší, četla hraběnka jen potud. Vrátila mu znovu list, přešla několikrát po pokoji a po krátkém zamyšlení řekla vážně:
"Připustíte, že jste ke mně nebyl upřímný?"
"Ach,madame, myslíte snad proto, že jsem vám nesdělil totéž, co jsem napsal svým rodičům?"
"Ano. Nemám sicer přímé právo žádat na vás takovou upřímnost, ale velmi bych se zaradovala, kdybych ji našla."
"Pak ovšem musím velice prosit o odpuštění."
"Promíjím vám. Ale buďte za to upřímný aspoň teď. Myslím, že jste opustil svůj domov, aniž byste tam zanechal své srdce?"

"Bylo to tak, aspoň v tom smyslu, jak myslíte."
"A teď milujete jistou Pařížanku?"
"Ano."
"Nechci na vás naléhat víc, než je nutné. Je ta dívka ze slušné rodiny a rovného rodu?"
"Úplně."
"Opětuje vaši lásku?"
"Z celého srdce."
376

"Není to tedy sňatek z rozumu, který chcete uzavřít?"
"Nikoliv. Je to spojení srdcí."
"Závidím vám."
Zastavila se a dívala se z okna, které otevřela.
Zář světla ozářila její obličej a Gebhard zjistil, že tak měkkou její tvář ještě nikdy neviděl.
Jaké myšlenky asi táhly její duší!
Najednou odstoupila od okna, otevřela skříň a vybrala z ní desky. Z těch vzala akvarelový obraz a podala mu ho.
"Podívejte se na tohoto muže. Znáte ho?"
Gebhard tušil, kdo to je, ale podle pravdy odpověděl:
"Nikdy jsem ho neviděl."
"To vím, a přece je vám tak blízký, je vám mnohem bližší, než si myslíte."
Zůstala před ním stát, založila ruce na prsou, jak rády dělávají ženy silné vůle, a pokračovala:
"Také já jsem byla kdysi mladá, i já jsem milovala - tohoto muže. Můj otec byl baron, jeho otec byl prostý měšťan, jehož předkové se zřekli šlechtictví. Byli jsme rozděleni, naše srdce nás bolela. Stala jsem se hraběnkou Rallionovou, on si vzal také jinou ženu. Neviděli jsme se, ale také jsme na sebe nezapomněli. Byl bankéř á finanční rádce mého muže. Pak jsme se vídali častěji. Stará láska se probudila, ale museli jsme si zůstat cizí. Jen jediné jsem si zachovala, kromě vzpomínky tento portrét. Vážím si ho více, než mnohého šperku, který mám. Zemřel. I můj muž umřel, ovdověla jsem. Byla jsem bohatá, ale ne šťastná. A dočkala jsem se toho, že jsem se setkala s potomkem tohoto muže. V starém srdci se rázem probudily staré vzpomínky, o kterých jsem se domnívala, že jsou mrtvé a zkornatělé. Hádejte, kdo je ten potomek?"
.Gebhard byl nucený říct malou lež.
"Nemám ani tušení," odpověděl.
"Jste to vy sám!"
"Já?" ptal se s úžasem.
"Ano, vy! Tady vidíte portrét svého dědečka, bankéře Richemonta, otce vaší matky."
"Ach! To byl on? To je on?" zvolal.
Tušil to už a obraz si prohlédl přece jen povrchně, protože jeho hlavní pozornost byla upřená na hraběnku. Teď však přistoupil s obrazem blíž ke světlu.
377

"Ano, prohlédněte si ho dobře," řekla. "Byl to krásný muž a bídně sešel. Však to budete vědět. Poznala jsem vás, zkoušela jsem vás a byla jsem s vámi spokojená. Měli jsme stejné libůstky a sympatie. Byl jste toho hoden, proto jsem se rozhodla, že přispěji k vašemu štěstí."
"Mému štěstí? ptal se skoro zaraženě.
"Ano. Anebo si myslíte, že bych pro vás nemohla nic udělat?"
"Milostivá paní, prokázala jste mi už velmi mnoho... "
"Ale měla jsem v úmyslu ještě mnohem víc, mnohem víc a lepšího. A teď jste mi všechno znemožnil."
"Jak to, madame?"
"No - ano, svou láskou, tak neočekávanou."
"Svou láskou, milostivá paní?"
"Ano. Chci být upřímná: thěla jsem v úmyslu - oženit vás."
To neočekával. Byl tak překvapený, že doopravdy zapomněl na chvíli zavřít ústa.
"Žasnete?" ptala se. "A přece to je pravda. Víte, že mám sympatie k lidem, kteří daleko cestují. Jdete do pouště, máte odvahu i znalosti, stanete se slavný muž. To je vlastnost, která mne v duchu naplňovala radostí. Až byste se vrátil jako vynikající muž, chtěla jsem vám dát to nejvzácnější, co mám."
"Co, madame?" ptal se stále udivený, jako by byl v oblacích a ne na zemi.
"Řekla jsem vám už, že to nejvzácnější, co mám - totiž svou neteř."
"Máte dvě."

"Myslím Idu, tichou, mou dobrou Idu, kterou tak vroucně miluji, i když to nedávám najevo."
Königsau by nejraději nahlas zajásal, ale situace byla tak šťastná a zajímavá, že se ovládl.
"Idu?" ptal se. "Komtesu Idu, říkáte? To jste si tak jistá, že by vás ta dáma poslechla?"
"O tom jsem přesvědčená!"
"Věděla mademoiselle o vašem plánu?"
"Ani slovo. Doufala jsem, že se vaše srdce sama najdou."
"Pohříchu, to už se stát nemůže," řekl hlasem plným vroucího politování.
"Ano, vy jste už své srdce zadal."
"A Ida svoje také!"

Hraběnka sebou trhla leknutím.
"Cože? Co říkáte? Ida Ida miluje? A koho?"
"Důstojníka. Němce."
"Mon dieu! Snad nemyslíte pana Goldberga?"
"Madame, víte přece, že Goldberg je můj přítel. Nevyzradím nikdy tajemství svého přítele."
"Ach, to je on, to je on! A vždyť je dosud tady! Ještě je tady! Pojďte, pane Königsaue, pojďte! Já - "
Chtěla odběhnout. Přemohl ji nesmírný hněv. Gebhard ji uchopil za ruku.
"Prosím, madame! Počkejte ještě. Musím vám něco důležitého říct
"Nechci nic slyšet, ne, vůbec nic! Pojďte rychle!"
Vytrhla se mu a odešla.
Šel za ní a v duchu si představoval, co bude následovat.
Obě sestry seděly s Goldbjergem u stolu, když hraběnka otevřela rychle dveře a vrazila dovnitř. Když ji viděli, všichni tři se zvedli. Ihned poznali, že je nanejvýš rozezlená.
"Pane Goldbergu, ráda bych si s vámi promluvila!" zvolala.
"Jsem vám k službám, milostivá paní!" odpověděl.
"To také očekávám.' Žádám vás, abyste mi řekl úplnou pravdu!"
"Samozřejmě!"
Neměl ani nejmenší tušení, o čem má mluvit úplnou pravdu.
Postavila se před něho a z očí jí sršel hněv, když pokračovala:
"Vy jste svůdce!"
Bylo mu, jako by spadl z nebe. Rychle se zeptal:
"Svůdce? Já? Madame, prosím vás!"
"Ano, jste svůdce! Mám v rukou důkazy!"
"Jaké důkazy?"
"Vy ještě zapíráte? Chcete popřít, že milujete?"
Celý užaslý ustoupil o krok.
"Já - milovat? Já, milostivá paní?"
"Ano, vy. Vy milujete!"
"Koho, milostivá paní?"
"Mou neteř!"
Goldberg v prvním okamžiku nevěděl, jak má na toto obvinění odpovědět. Díval se s údivem na dámu, která stála před ním jako soudce.

Godbergovi se vyjasnilo.
Hraběnka byla s Gebhardem o samotě, a teď, když se vrátila, byla plná hvěvu!
"Ach, tys to vyzradil?" ptal se svého přítele.
"Nevyzradil to nikdo," odpověděla hraběnka, "ale někdo to uhodl. Váš přítel je mlčenlivý, nejmenoval vás, já jsem to však přesto uhodla. Chcete ještě zapírat?"
Byl přesvědčený, že je opravdu prozrazený. Viděl, že zapírání není nic platné, proto odpověděl:
"Madame, hlas srdce je často nade všechno, bývá všemocný, je zcela - "
"Mlčte mi o hlasu srdce! Mluvte raději o hlasu rozumu a povinnosti. Vaší povinností mělo být, abyste dříve se mnou promluvil. To jsem od čestného muže očekávala!"
"Vždyť jsem si přece nebyl jistý, že mademoiselle svolí!"
"A teď už máte jistotu?"
"Pohříchu dosud ne zcela."
"Cože? Dosud ne zcela?"
"Říkám pravdu!"
"Hned se přesvědčím!"

Obrátila se k Idě a vyzvala ji co nejpřísněji:
"Zapíráli ještě, doufám, že aspoň ty povíš pravdu. Zasloužím si to od tebe. Miluješ ho?"
Ida byla nanejvýš poděšená už při vstupu tety, na které bylo znát nesmírné pobouření. Tato otázka ji pak nadobro zmátla. Nepoznala v tom okamžiku, koho teta myslí svou otázkou, a odpověděla plná úzkosti:
"Milá teto, odpusť... !"
"Chci vědět, jestli ho miluješ!" opakovala hraběnka.
"Ano, nejlepší tetičko."
"A on tebe? Vy jste už o tom mluvili?"x
"Ano!"
"Kdy?"
"Na konci minulého týdne."
"On ti tedy vyznal lásku?"
"Ano!"
Hraběnka chtěla právě ulevit novým výrazem svému hněvu, když zaslechla za sebou hlasitý vzlykot.
Obrátila se a viděla, že to byla Hedvika, která tady stála bledá jako mrtvola a utírala si oči šátkem.
"Co je ti?" ptala se jí. "Proč pláčeš?"
380

"Ó, kvůli tomu hroznému člověku!" vzlykala.
"Koho?"
"Toho lháře!"
"Ptám se tě, koho myslíš?"
"Poručíka Goldberga!"
"Proč ho nazýváš lhářem?"
"Protože i se mnou mluvil o lásce."
"Ach! Skutečně?" zvolala hraběnka, teď už skoro hněvem bez sebe.
"Ano!"
"A ty? Co jsi mu odpověděla?"
"Jájájá!"
"Jen rychle, ven s tím! Chci slyšet pravdu, úplnou pravdu!"
Goldberg stál celý zmatený. Teď se mu konečně podařilo, že se vzpamatoval a dostalse ke slovu.
Přistoupil rychle blíž a řekl:
"Milostivá paní i to musí být omyl!"
"Omyl? Mlčte! Hedvika mi přece nebude lhát!"
"Ne, to samozřejmě ne, mluvila pravdu."
"Nuže? A proč tedy mluvíte o omylu?"
"Myslím, mademoiselle, Idu... "
"Tu? No, tu přece milujete taky!"
"Ale ne! Nepochybuji vůbec, jak - !"
"Mlčte!" přerušila ho. "Ida mi určitě řekla pravdu. Nikdy mi ještě nelhala!"
"A přece tentokrát ano."
"Ano, teto!" přisvědčila Ida nanejvýš rozpačitě. "Mýlila jsem se!"
Hraběnka spráskla ruce a zvolala:
"Ty jsi se mýlila? Pan Goldberg ti neřekl, že tě miluje? Vždyť jsi se k tomu před chvíli přiznala!"
"Ach, já myslela - můj Bože, já - myslela - "
Nemohla úzkostí dal.
Hraběnka však na ni doléhala:
"Co jsi si myslela? Chci slyšet úplnou pravdu!"
"Já myslela, že ty sama - máš na myslí -jiného!" zvolala Ida konečně.
Paní hraběnka Rallionová leknutím v tu chvíli ani nevěděla, co si má myslet a co má říci.
Teprve po chvíli zvolala:
381

"Jiného? Jiného, kdo tě miluje?"
"Ano, milá teto."
"A kterého také miluješ?"
"Ano, nejdražší tetičko."
"A který s tebou hovořil o lásce?"
"Ano!"
"Aph, je vůbec možné, že se děje něco takového za mými zády? Drahý pane Kónigsaue, promiňte! Vidíte, že se tu jedná o velmi diskrétní a choulostivé

záležitosti. Dovolíte mi, abych vás zítra dopoledne přijala?"
Gebhard se hluboce poklonil a odpověděl:
"Zajisté, milostivá paní! Přejete si tedy, abych se vzdálil?"
"Musím vás pohříchu o to požádat!"
"Přejeteli si to, musím poslechnout, ačkoliv mám zato, že právě má přítomnost je tady nejvíce potřebná."
"Vaše? Jak to?"
"Protože jsem schopný vám všechno vysvětlit."
"Co?"
"Nynější nedorozumění... o záměně osob... Já sám jsem totiž ten jiný, ten druhý."
"Který jiný?"
"O kterém mluvila mademoiselle Ida."
"Cože? Co ji miluje - a ona jeho?"
"Bohudík, ano!"
Při těchto slovech přistoupil k Idě, položil jí ruku kolem pasu, objal ji, druhou rukou ji pak hladil po vlasech a řekl:
"Neměj strach, má duše! Naše milá, dobrá teta ti ráda celé nedorozumění odpustí."
V tu chvíli zasluhovala hraběnčina tvář studia. Úžas, hněv, radost i zlost zápolily mezi sebou o vládu. A úžas přece jen zvítězil nad ostatními.
"Vy dva se tedy milujete?" ptala se.
"Ano, a tam ti dva taky," odpověděl Konigsau a ukázal na Hedviku a Goldberga.
"S těmi si promluvím potom. Teď mám co mluvit s vámi. Vždyť jste přece řekl, že milujete jinou!"
"Ó, nikoliv, madame. Nevyslovil jsem žádné jméno."
"Pak jste řekl, že Ida miluje pana Goldberga."
"Ani to ne. Sama jste před chvílí ještě potvrdila, že jsem ho vůbec nejmenoval."
"Ale proč jste mi hned neřekl, že vaše milovaná a Ida jsou jedna osoba?"
382

"Smím vám říct úplnou pravdu, milostivá páni?"
"Prosím o to důrazně!"
"Pozoroval jsem náklonnost, kterou můj přítel Goldberg věnoval mademoiselle Hedvice, a viděl jsem, že je opětovaná - "
"Opravdu jste to pozoroval? Já ne!"
"Věděl jsem to. A taky jsem viděl, že se milují, aniž by mohli dospět k výsledku, aniž by se mohli shodnout. To nebylo správné, taková muka lásku ubíjejí. Bylo potřebné mocné, násilné vystoupení, a proto jsem se odvážil provést ho. Teď se pan Goldberg přiznal, že miluje slečnu Hedviku, a ta také vyzradila tajemství svého srdce. Svůj účel jsem dosáhl. Prosím o milostivý trest!"
Ostatní tady stáli udiveně a dívali se na sebe.
"Vy ošklivý!" zvolala konečně Hedvika, kterou přece jen ještě mrzelo, že se dala do pláče nad domnělou nevěrou Goldberga.
"Pletichář!" šeptala mu Ida, i když jí nebylo příliš volno u srdce. Neznala totiž obsah rozhovoru, který měl Kónigsau s hraběnkou.
Tato pak skutečně nevěděla, zda se má zlobit nebo zda se má smát všemu, co se přihodilo.
Cítila se vlastně velmi šťastná, že její původní plán se přece jen splní, ale zlobila se, že také Goldberg si dělal nároky na její druhou neteř.
"Tajnůstkáři!" řekl zatím Kunz. "Proč jsi mi to zamlčel?"
"Nešťastná láska naříká, šťastná však mlčí," odpověděl Kónigsau.
"Kdy jste se domluvili?"
"Hned první den."
"Nesmysl!"
"Opravdu. Viď, Ido?"
Přisvědčila hlavou.
Vtom se ozvala také hraběnka:
"Opravdu? Hned první den?"
"Ano, milostivá paní," odpověděl Gebhard.
"Můj Bože, jak jste to vlastně provedli?"
"To vám poví Ida, až budete spolu sami. Byli jsme si určení."
"A řekli jste si to za mými zády!"
Chtěla se znovu zlobit ale on jí pohrozil žertem prstem a řekl:
383

"Že jsme si byli určení, to se stalo také za našimi zády!"

Po těchto slovech propukla v srdečný smích.
"Mládí je přece jen nenapravitelné. Nikdo se nenaučí prohlédnout je. A myslíli si někdo, že našel upřímného člověka, vyloupne se z něho docela neočekávaně intrikán comme il faut. No, ještě vás potrestám!"
Gebhard uchopil její ruku a políbil ji.
"Odpusťte, drahá paní hraběnko!" prosil. "Řekl jsem Idě, že ji mám více rád, než svůj život, ale dodal jsem také, že s ní budu mluvit o této lásce, až se vrátím z cest. Proto jsme mlčeli. Chtěl jsem si nejdříve získat vaši úctu. Jednalli jsem nesprávně, přesto doufám, že u vás najdu milost."
Její oči se vlhce zaleskly, čehož ani její neteře u ní nikdy nepozorovaly, a odpověděla pohnutým hlasem:
"Odpouštím vám oběma. Ať zůstane všechno tak, jak jste si domluvili. Ať se vaše láska osvědčí. Učiníli tak, najde pak svou odměnu. - Ale teď druzí dva! Vy tedy tvrdíte, pane Goldbergu, že milujete mou neteř Hedviku?"
"Z celého srdce! Z celé duše!" odpověděl.
"A ty, Hedviko?"
Tato otázka probudila okamžitě její původní, láskovnou povahu.
"Já? Ó, já o něm nechci ani slyšet!" odpověděla nazlobeně.
"Proč ne?"
"Nazval mne bludičkou."
"To také jsi!" potvrdila teta.
"Slečna mi však slíbila," dodal Goldberg, "že se z té bludičky stane hvězda, na jejíž jistý, věrný lesk se budu moct spolehnout."
"Je to pravda, Hedviko?"
V rozpacích odvrátila hlavu, ale přece odpověděla:
"Ano, milá teto. Slíbila jsem mu to."
"A vy tomu slibu věříte, pane Goldbergu?"
"Jako božímu slovu, milostivá paní," rozhorlil se tázaný.
"Pak mi především řekněte, co můžete mé neteři nabídnout."
"Pro tuto chvíli srdce plné nejvroucnější lásky a pevnou vůli, že si založím budoucnost, která jí bude hodná."
"Přičiňte se, abyste toho cíle dosáhl, pak nebude ani vaše láska marná. Věčná škoda, že nejste geograf!"
"Můžu ve svém nynějším postavení působit stejně tak dobře!"

"Ale mohl byste pana Königsau provázet. Vaše jméno by bylo rázem slavné. To přece uznáte."
"Madame má možná pravdu, ale musím přece vzít za vděk vyhlídkám, které mi naskýtají. Mám pevnou naději, že, vám budu moct dokázat když bludička hasne a moje hvězda mi vychází že mi teď vzejdou hvězdy i v mém povolání, a těmto hvězdám můžu svěřit svůj osud."

XXX.
Po těchto událostech uplynuly celé dva roky. -
Z jihu Alžíru vjeli do vadí (údolí) Gvellu tři jezdci.
Místo na koních seděli na velbloudech, ale zdálo se, že jsou velmi dobře opatření, protože tato zvířata náležela k tomu šedosrstému druhu, který se nazývá bišarín.
Dva z nich byli Evropané, podle všeho pán a sluha. Třetí byl beduín, který byl jejich vůdce. Mluvil s nimi smíšeninou arabské, francouzské a italské řeči, jak bývá na severním pobřeží Afriky zvykem.
Bylo ještě ráno, ale slunce už pálilo do písku a skal pouště.
Proto nebylo podivné, že se Evropan ohlížel po místě, kde by bylo trochu stínu, aby tady našel trochu chládku.
"Není tu nablízku žádné vhodné místo k odpočinku?" ptal se vůdce.
"Ne, pane! Až u cíle, na konci toho vadi najdeme skály a mimózy, které dávají stín."
"Za jak dlouho tam budeme?"
"Dorazíme tam v poledne."
"A tam se prý zdržuje lev?"
"Ano. Je tam pán zemětřesení, který sežral skoro všechen hovězí dobytek kmene."
"Pobídni tedy zvířata, abychom se tam dostali co nejdřív."
Vůdce vytáhl jednoduchou dřevěnou píšfalu. Měla pouze tři tóny. Hrál na ní monotónní melodii. Velbloudi při těchto zvucích zvedli uši a zdvojnásobili své kroky.
Tak to šlo stále k východu, bez přestávky.
Slunce vystupovalo výš a výš, až konečně, když dospělo k vrcholu obzoru, splnil

se také vůdcův slib.
Údolí se znenáhla sbíhalo, z obou stran se zvedaly vysoké

385
386

skály a bodlavé mimózy tu tvořily malé lesíky, v kterých bylo možné nalézt úkryt před slunečním úpalem.
"Alláh buď velebený!" zvolal vůdce. "Vidíte?"
"Co?"
"Tady - nalevo v údolí. Tam ustoupili synové pouště před lvem. Pojeďme tam!"
"Budeme vítaní?"
"Ano. Dostaneme sůl, chléb a datle, protože tito beduíni nejsou Tuaregové, kterým by nebylo možné věřit."
Na jedné straně údolí stálo pět osamělých stanů, u kterých bylo uvázáno několik velbloudů a koní. Několik ovcí se páslo nedaleko.
Když se cizinci blížili, rozevřely se stany a vystoupilo z nich několik mužů. Přinášeli sůl a chléb na znamení uvítání a rozdělili si s nimi i několik datlí.
Bej el urdy (pán hordy, ležení) pokynul vůdci a stranou se ho zeptal:
"Kdo jsou cizinci, které jsi k nám přivedl?"
"Jsou to Frankové," zněla odpověď.
"Nemiluji Franky. Kdy zase odjedou?"
"Až zastřelí pána zemětřesení."
"Lva? Alláh il Alláh! Oni chtějí zastřelit lva?"
"Ano. Slyšeli jsme, zeje nablízku."
"Má své sídlo nahoře ve vedlejším údolí, které odtud vidíš. Ale vždyť jsou jenom dva!"
"A přece chtějí lva zastřelit."
"Alláh je zbavil rozumu. Nás vyjelo šedesát, abychom ho zabili, ale usmrtil nám čtyři muže a mnohé poranil, aniž bychom ho potrestali."
"Neslyšel jsi, že mnohdy vychází pouze jediný Frank, aby lva zastřelil?"
"Alláh je veliký. Frankové jsou zlí duchové, kteří se nemusí strachovat."
Když se vůdce vrátil ke svému pánovi, řekl mu, co zjistil.
Pán se ohlédl na postranní údolí a odhadoval jeho vzdálenost.
"Zůstaneme tady, abychom za svítání zkusili své štěstí. Konečně, konečně lev! Doufám, že budu moct dodržet slovo!"
Oba vypadali jako vojáci a mluvili spolu ryzí francouzštinou. Sluha odpověděl:
387"

"I já bych si přál uvidět jednou takové zvíře. Je to přece jen zvláštní přání snoubenky, když chce na ženichovi, aby jí přinesl kožešinu a trháky lva. Získat to je opravdu nebezpečné."
"Ty se bojíš?"
"Ne. Lev je přece jen trochu větší kočka."
"Hm. Dokonce trochu příliš veliká kočka. Mně se daří stejně jako tobě: ani já jsem dosud neviděl žádného divokého lva. Snad by bylo dobré, kdybychom si teď krajinu trochu prohlédli."
"To postranní údolí, kde je zvíře ukryté?"
"Ano. Samozřejmě pěšky. Je to asi jen půl hodiny cesty."
"Jsem k službám, pane setníku."
Za chvíli na to vyrazili, docela tak, jako by chtěli jít na zajíce nebo na koroptve. Beduíni se za nimi dívali a potřásali hlavami. Toto počínání se jim zdálo být šílené.
Oba přešli hlavní údolí napříč a pak přišli do postranního údolí, které bylo mnohem užší.
Bylo pokryté mimózami a terebiutami a naplněné směsicí rozházených skal a kamení.
V tomto údolí -jak už zjistili včera - se usadil lev. Doufali, že najdou jeho stopu, a tak odhalí místo, kde by ho mohli ráno za svítání vyhledat.
Je pravda, že se lev velmi zřídka ukáže v poledne. Ale vyplašený nějakou okolností ze svého klidu se přece může někdy objevit a pak je nebezpečné potkat se s ním. Mstí se hrozně za to, že byl vyrušen.
Když tak zvolna vystupovali mezi křovím a skalami, sluha se náhle zarazil a chytil svého pána za ruku.
"Pro Boha co to?" ptal se a ukazoval na údolní stěnu.
Setník se obrátil naznačeným směrem a trhl sebou - jestli překvapením nebo leknutím, to bylo těžké rozeznat.

"Tisíc hromů! Lev!" šeptal. "Ano, je to král pouště, ne takový lev, jaký bývá ve zvěřincích... Co máme dělat? Odvážíme se?"
Před nimi, a sice o něco výš nad nimi, kráčelo obrovské zvíře dolů údolím, zvolna a majestátně, vědomé si své obrovské síly. Ještě dvě minuty a lev je uvidí.
Sluha byl smělý muž. Odpověděl:
"Je dvakrát takový, než jsem si ho představoval, ale bude zastřelen. Kdo ví, přijdeli nám zítra tak hezky do rány. Kam se má střelit?"
388

"Do srdce. Jen když je nutné, míří se mu do oka."
"Dobrá. Skrčme se tady za křoví. Tady nás neuvidí. Máme každý dvě rány, to jsou čtyři a ty stačí."
Poklekli za křovím a připravili si pušky.
Zvíře bylo už asi třicet kroků od nich a o dvacet stop výš, než byli oni.
"Střel první," poručil setník. "Já zůstanu pro jistotu v záloze."
Jak se hned ukázalo, bylo toto opatření dobré.
Sluha namířil a stiskl spoušť. Padla rána, ale lev zůstal nezraněný. Druhá kule zasáhla jeho tělo, aniž by ho smrtelně zranila.
Ale vtom už poznal místo, odkud byl napaden.
Vyrazil ze sebe hluboký, hrozný řev a skokem chvátal blíž. Stačilo mu pět skoků.
"Probůh, jsme ztracení!" vykřikl sluha a vrhl se na zem. Dříve byl tak odvážný, ale jeKo odvaha rázem zmizela.
Setník bez pohnutí klečel dál. Když byl lev při skoku ve vzduchu, střelil po něm poprvé, a hned nato následovala i druhá raná.
Mohutné zvíře při skoku udělalo pohyb stranou a spadlo na zem. Krátký, temný řev a chrapot, křečovité škubání a pohybování prackami a bylo mrtvé.
"Tisícerý dík a chvála Bohu! To byly dvě mistrovské rány!" volal sluha. "Už jsem se domníval, že nadešel můj konec."
Setník neřekl ani slovo.
Přistoupil k dravci a pozoroval ho. Pak si setřel pot úzkosti z čela a řekl:
"To bylo poprvé a naposledy! Byly to jenom tři vteřiny, ale za tu dobu jsem pětkrát umřel. Co tomu řeknou Arabové! Teď kožešinu dolů a špičáky ven!"
Zvlášť poslední práce byla nadmíru obtížná. Potřebovali k ní několik hodin práce.
Byli právě hotoví a chystali se, že se vrátí do tábora, když zaslechli koňský dusot.
Naslouchali a brzy zjistili, že údolím přijíždějí dva jezdci.
Oba lovci lvů nemohli být viděni, protože byli zakrytí křovím, stejně jako zastřelený a teď stažený lev.
Jezdci se blížili a zastavili se skoro přímo před nimi.
Zdálo se, že to jsou beduíni, ale starší oslovil správnou
389

francouzštinou svého druha, který se zdál být ještě dost mladý:
"Tady vadi končí. Musíme být opatrní. Jeď napřed a podívej se, jeli tam život."
Mladší poslechl.
Když se po malé chvíli vrátil, hlásil:
"Pět stanů ve vadi Guellu."
"A kolik lidí?"
"Mnoho ne."
"Přesto nás nesmí nikdo spatřit. Podaříli se nám, co zamýšlíme, vzbudí to veliký rozruch - a pak se budou vyptávat po každém, kdo byl .nablízku viděn, aby byli pachatelé nalezeni."
"Kde se zdržoval ten Němec naposledy přes noc?"
"Na večer ho zastihli východně od studny Saadiho. Tak mi to hlásili včera vyzvědači. My oba se co nejrychleji se svým oddílem vzdálíme. Benni Hassanové budou pak jako pachatelé pochytáni a potrestáni."
"Jak pojedeme teď?"
"Rychle zpátky a pak obloukem k východu. Musíme si opravdu pospíšit, jinak nám Konigsau se všemi svými poklady přece jen unikne."
Obrátili koně a jeli rychle zpátky. Nebyl to nikdo jiný, než Richemonte a jeho příbuzný.
Oba ukrýti Evropané na sebe zděšeně pohlédli.
"Co to bylo, pane setníku? ptal se sluha. "Ti chlapi chtějí někoho přepadnou, jestliže jsem dobře slyšel?"
Tázaný vyskočil a chopil se pušky.
"Můj Bože!" zvolal. "Můj přítel Konigsau má být přepaden a oloupen! Ten

nebezpečný lov nám přinesl přece jen ještě štěstí. Vzhůru, vzhůru! Rychle, tryskem zpět k stanům! Musíme je předejít!"
Sluha ani neměl čas na další vyptávání, ani na otázky. Sebrali rychle lví kožešinu a navzdor polednímu žáru běželi dolů do údolí ke stanům.
Když doběhli, nechtěli Arabové věřit, že lva skolili, a když je přesvědčili, propukli v nesmírný jásot, kterému setník rychle udělal konec a obrátil se k vůdci: . "Znáš Saadiho studnu?" ptal se ho.
"Ano, pane!" zněla odpověď.
"Jak daleko je k ní odtud?"
390

"Pátý díl denní cesty."
"Musíme hned vyrazit."
"Pane, moje zvířata to nevydrží!"
"Zaplatím ti, co budeš chtít."
"To je tak nutné?"
"Ano. Na našem spěchu možná závisí lidské životy."
"Dáš mi šedesát mincí, které nazýváte franky?"
"Ano, dostaneš šedesát franků."
"Tedy ihned osedlám."
Za čtvrt hodiny nato letěli na svých statných velbloudech dál.
Zvířata si ještě ani neodpočinula, ale přesto by je ani čerstvý kůň nedohonil.
Poušť a stále jenom poušť, kamkoliv pohlédli, až nakonec krátce před večerem se objevilo na obzoru několik palem.
"Co je to?" ptal se setník. ;
"To je Saadiho studna, ke které chceš," odpověděl vůdce.
Saadiho studna není veliká oáza. Rostou tady sotva dva tucty palem kolem pramene, který zvolna vyvěrá z písku, aby v něm hned zase zmizel.
Když se tři jezdci blížili, poznali, zeje pramen už obsazen.
Bylo tu vidět asi dvacet jízdních i nákladních velbloudů, u kterých však bylo pouze pět mužů.
Ti se zvedli, když spatřili přijíždějící.
Setník seskočil z velblouda a prohlížel si přítomné muže jednoho po druhém. Než však poznal pravého, ten už zvolal, a to německy:
"Kunzi! Goldbergu! Je to možné?"
Oslovený se ohlédl na mluvčího a odpověděl?
"Gebharde! Konigsaue! Mouřeníne! Černochu! Mumie! Jaký ďas tě má poznat? Vždyť jsi černějšLnež sám čert!"
"To je překvapení! To je zázrak! Jak přicházíš na Saharu?"
"O tom později! Především jsem přišel, abych tě zachránil."
"Zachránil? Od čeho?"
"Od přepadení."
"U všech čertů! Kdo mne chce přepadnout?"
"Dva Francouzi za pomoci Benni Hassanů."
"Kdo jsou ti Francouzi?"
"Neznám je."
"A kde mám být přepaden?"
391

"Na východ odtud, dnes v noci."
"Ach, jaké štěstí, že jsem zůstal pozadu!"
"Ano, osobnější sice zachráněn, ale tvé věci?"
"Jsou na těchto zvířatech. Ach, věděl jsem, že pověst o mém nákladu poletí přede mnou jako oheň. Poslal jsem tedy napřed vždy kaffilu a sám jsem se ubíral za ní o půl dne cesty později. Této okolnosti děkuji tedy i dnes za své zachránění."
"Ale kaffila je ztracená?"
"Určitě. Pošlu k ní ihned posla na rychlém velbloudovi, aby ji varoval, jeli na to ještě čas."
"Ajeliužpozdě?"
"Pak nemůžu nic změnit. Provázelo mne třicet bojovníků z kmene Ibn Batta. Bylili pobiti, dostala se jim jen odměna za jejich dřívější skutky. Ti chlapi jsou vesměs lupiči a vrazi. Těch třicet mělo být mými ochránci a byli za to placení, ale přesto mne okrádali ve dne v noci tak, že můžu být jen rád, zbavímli se jich. Ale teď mi, probůh, pověz, jak ses dostal do Sahary!"
"Jako lovec lvů. Vidíš tam tu kožešinu?"
"Ach, ty jsi jednoho skolil?"
"Ano. Byl jsi také tak šťastný?"
"Častěji, milý kamaráde. Ale můžu si skoro domyslet, proč si hraješ na lovce

medvědů."
"No, proč?"
"Tvoje Hedvika a milá paní tchýně si přejí, abys byl také slavný, a proto jsi využil své dovolené k výletu na lov lvů. Mám pravdu?"
"Uhodl jsi! Mám přinést aspoň jednu lví kožešinu a dva lví zuby, a pak taky určitou zprávu oftobě."
"Přivedeš mne s sebou. Co dě!4da?"
"Touží k smrti .po tobě, ale má nezkrotitelná mne žene na lvy. Zatím jsem se stal setníkem."
"A já mouřenínem, jak jsem ti prorokoval. Upřímně ti gratuluji."
"Děkuji."
Téma hovoru nanejvýš živého tvořil samozřejmě polozázrak, že se náhle setkali u studnice v poušti, jeden jako ochránce druhého. Pak musel setník Goldberg, pozdější generál, vypravovat o vzdálené vlasti, a Konigsau nakonec vypravoval o svých dobrodružných příhodách na podivné cestě do Timbuktu.
Tak nastala noc.

Hvězdy vystupovaly výš a výš.
Vyslaný posel se vrátil teprve o půlnoci.
"Dohonil jsi je?" ptal se Kónigsau.
"Ano," odpověděl stručně.
"A varoval jsi je?"
"Neslyšeli mne. Byli mrtví!"
Tato zvěst vyvolala nejdříve zděšení, ale pak také radost nad šťastným a podivuhodným zachráněním hlavní osoby a hlavních pokladů karavany.
Třicet bojovníků Ibn Batta a mnozí obchodníci, kteří se k této karavaně připojili, byli pobiti a oloupeni. Byl to případ, který zasluhoval příkladné potrestání, zejména proto, že se přihodil tak blízko hranic civilizace.
"Co budeme teď dělat?" ptal se Goldberg přítele.
"Změním směr své cesty," odpověděl Kónigsau. "Půjdu přímo na sever. Nezbývá mi nic jiného."
"A já půjdu s tebou. Kmeny, kudy jsme se ubírali, jsou k nám Evropanům přátelské. Kdy vyrazíme?"
"Ihned. Nebudu čekat až do rána."
"Proč ne?"
"Lupiči, kteří karavanu přepadli, možná poznali, že jsem zůstal pozadu, a mohli by mě navštívit. Jistota je jistota poznal jsem ty chlapy velmi dobře."
Přípravy byly narychlo vykonány a pak se vydala malá četa na cestu. Za nějakou dobu ji ozařovaly hvězdy svým třpytem, ale pak zmizela v temnu severního obzoru.
Kónigsau opravdu nevyrazil v noci nadarmo. Sotva čtvrt hodiny po jeho odchodu přišli ke studni Tuaregové, kteří přepadli karavanu, aby ho hledali. K nemalému vzteku však museli odtáhnout s prázdnýma rukama.
- Krátký čas poté se pohyboval dlouhý, dlouhý zástup francouzských chasseurů ĎAfříque dolů z hor, které tvořily na severu hranici nepřátelských Beni Hassanů. V čele tohoto průvodu jeli z obou velitelových stran oba zrádci, Richemonte a jeho synovec. Oba radili důstojníkovi, aby Beni Hassany jedním rázem zničil.
"Myslíte, že nám budou klást odpor?" ptal se komandeur.
"Malý anebo vůbec žádný. Ti chlapi jsou příliš zbabělí. Mají odvahu jen k nočním výpadům a lupičským výpravám."
"A byli skutečně pachatelé?"
393

"Určitě! Však u nich ještě najdeme předměty, které patří povražděným."
"Kolik jich padlo?"
"Třicet bojovníků kmene Ibn Batta, vůdce, patnáct honců, náčelník majitelů velbloudů a německý důstojník s několika lidmi."
Věděl nejlépe, že tato poslední slova jsou vylhaná. Sám zahnal několik ukořistěných velbloudů i s nákladem do okolí ležení Beni Hassanů a tam je nechal stát. Byl přesvědčený, že se jich zmocnili. Tento důkaz postačí, aby byli Beni Hassanové považováni za lupiče.
Bylo uděláno opatření, aby vojsko dorazilo k ležení pozdě v noci.
Ležení bylo obklíčeno. A když nevinní Arabové vyšli ráno ze svých stanů, viděli, že ze všech stran jsou obklíčení zdí zbraní.
Šejk Menalek poslal ihned posla k vůdci. Ten na Richemontovu radu povolal k sobě především džemmu, radu nejstarších, aby si je zajistil. Tím není řečeno, že v radě nejstarších jsou snad bez výjimky pouze kmeti. V džemmě zasedají také mladí muži, obyčejně šejkovi příbuzní.
Tak se stalo, že byl mezi nimi i Saadi, zeť šejka Menaleka.

Všichni členové džemmy byli spoutáni a podrobeni výslechu.
"Přepadli jste karavanu Ibn Battů," znělo opakované obvinění, které jim přičítali.
"Ne. Jsme nevinní!" byla stále jejich určitá, odpověď.
"Budeme hledat a najdeme!" hrozil nakonec kommandeur.
"Ano, najdete!" odpověděl Menalek. "Ráno jsme našli u našich stanů čtyři velbloudy s nákladem. Ujali jsme se jich. Pak jsme našli na našem území oloupené mrtvoly. Pochovali jsme je podle pravidel svatého koránu, ale dříve jsme jim vzali, co jim už nemohlo prospět. To u nás najdete."
Rozumí se, že tato slova byla považovaná jen za výmluvu.
Přiváděli z ležení stále nové a nové muže, až byli nakonec spoutáni všichni muži.
Nato byl vynesený rozsudek.
Zněl krátce a stručně - smrt olovem.
Tato zpráva vyvolala v ležení přímo nepopsatelný nářek mezi ženami a dětmi.
Chtěly prosit a žebrat o milost, chtěly se s pláčem vrhnout nelidským soudcům k nohám, ale ležení bylo obklíčeno vojskem, které nikoho nepropustilo.
394

Rozsudek měl být vykonány už v poledne, kdy bylo slunce na vrcholu své denní cesty.
V tu dobu prošel Richemontův společník řadou hlídek do ležení.
Všude bylo slyšet jen hrozný nářek a bědování, on to však nevnímal.
Vstoupil do šejkova stanu.
Náčelníkova žena a Liama ležely v pláči na zemi. Když ho spatřily, vyskočily.
"Sallam aleikum!" pozdravil je.
"Cože? Ty nám neseš pozdrav míru?" zvolala ubohá žena. "A venku čeká naše muže a syny smrt!"
"Smrti nikdo neunikne, jedině vám přináším mír. Stala se Liama už ženou Saadiho?"
"Ano," odpověděla její matka.
Liama jako žena byla ještě .krásnější než jako dívka. Žal a zoufalost způsobily, že nepečovala o svůj zevnějšek. Její šaty byly v nepořádku tak, že pohled ničemy skoro šíleně zamilovaného našel dost krás, které mohly jeho žár ještě více stupňovati
"Šejk musí zemřít a Saadi taky!" řekl.
"Ó, Alláhu, copak pro ně není žádná záchrana?" zvolala Liama.
"Ne. Žádná!"
Vtom se Liama k němu přiblížila, sepjala ruce a zvolala:
"Ty jsi přítel Franků... Naši muži jsou nevinní. Ty zmůžeš mnoho... Snad bys je mohl zachránit."
"Je mi dovoleno, že můžu zachránit pouze dva."
"Koho? Koho?" ptaly se obě ženy rychle.
"Můžu si vybrat."
"O, pak zachraň šejka, mého muže!" zvolala matka.
"A zachraň Saadiho, který je taky nevinný!" vykřikla dcera.
"Jaký dík za to dostanu?" ptal se.
"Žádej všechno, co si přeješ!" řekla matka.
"Nuže dobrá! Žádal jsem Liamu za manželku, a byla mi odepřena. Svolíli, že se stáné mou ženou a půjde se mnou, budou šejk i Saadi zachováni naživu a zachráněni."
Liama zbledla. Její matka se však nepolekala tak velice. Mít jiného zetě to přece nebylo tak zlé, jako nemít manžela.
395

"Dodržíš své slovo?" ptala se. "Ano!" odpověděl. "Přísahej!"
"Přísahám při prorokových vousech!" Liama však lomila ruce a křičela: "Ať jen přísahá! Já s ním přesto nepůjdu!" "Chceš se stát vrahem svého otce?" naříkala matka. "Nemůžu! Ne! Nemiluji ho! Patřím Saadimu!" "Nikoliv. On tě propustí, dá ti svobodu, aby tě zachránil!" odpověděl mladý muž. "Dokaž to!" zvolala matka.
"Také šejk vám poroučí, abyste udělaly, co na vás žádám, aby neztratil život!"
"Dokaž to!" "Tady!" řekl.
Vytáhl z kapsy kus popsaného pergamenu. Byl popsán francouzsky i arabsky.
"Tady je listina, kterou podepsali náš velitel, šejk a Saadi. Znáte šejkovu pečeť?" "Ano!" odpověděly obě. "Pak se podívejte a čtěte!"
Matka neuměla číst, ale Liama přeslabikovala rozkaz svého otce a svého muže.
Oba jí nařizovali, aby šla ihned s doručitelem tohoto listu, aby zachránila svého otce a svého muže, a tím vykonala službu Alláhovi.

"Znáte také hamaily šejka a Saadiho?" ptal se dále. "Ano," odpověděly.
i Hamail je korán napsaný v Mekce. Poutníci si ho tam kupují a pak celý svůj život nosí na krku. Jenom v nejvyšší nouzi sundá moslemín tento hamail a dá ho z ruky. "Tady jsou oba!"
Při těch slovech jim podal dva exempláře koránu, které ihned poznaly. To bylo pro ně víc než důkaz. "Věřím ti!" řekla matka.
Netušila, že listina je padělaná a že nelidský lotr násilím vzal oběma zajatcům pečeť a hamaily. Liama klesla v zoufalém pláči na zem. "Ó, Alláhu, ó, Alláhu!" volala. "Poroučejí mi, ale já to přesto nemůžu udělat! Ó, Alláhu, Alláhu, co mám dělat?" "Neposlechnešli, budou zastřeleni!" odpověděl chladně.
396

"Dcero, pamatuj na svou povinnost!" napomínala ji matka úzkostlivě.
"Ano," mínil přestrojený Francouz. "Vyjdu ze stanu, abych vám ponechal malou chvilku času na rozmyšlenou. Domluvte se a pak řekněte, jak jste se rozhodly. Ale neváhejte dlouho, čas je drahý!"
Vyšel.
V celé stanové vesnici zaznínval hlasitý nářek, a přece ještě zřetelně slyšel zoufalé bědování uvnitř stanu. Jen tvrdá matčina slova je přerušovala.
Náhle venku za ležením padl hromadný výstřel.
Jediný, ale mnohohlasý, pronikavý, úzkostlivý výkřik naplnil ležení...
Richemontův bratranec vstoupil do stanu, jehož dveřní záclonu chtěla právě šejkova žena prudce rozhrnout.
Liama stála bledá na smrt uprostřed stanu.
"Kdo střílel? Co to udělali?" vykřikla matka.
"Bylo zastřeleno prvních pět mužů," odpověděl jí.
"Ó, Alláhu! Šejk byl mezi nimi?"
"Ještě ne. Ale za dvě minuty padne dalších pět mužů, a šejk a Saadi budou mezi nimi."
"Liama,půjde s tebou!" vykřikla matka v nejvyšší úzkosti.
"Je to pravda?" ptal se sličné, mladé ženy.
"Ach, ano," zašeptala víc mrtvá než živá.
"Ustroj se tedy na cestu. Já zatím dám znamení, zeje mají ušetřit!"
... O něco později se otevřel kordon, který tvořili vojáci kolem ležení.
Z ležení byli propuštěni dva koně a jeden velbloud. Na prvních seděli Richemonte se svým druhem, na velbloudu byla upevněná atuša, v které spočívala čarovně sličná žena, umírající na pohled v slzách žalem a bolestí.
... Byla to Liama, pozdější obyvatelka Černé věže nedaleko zámku Ortry.
... Také o obou lvích zubech, které Kunz Goldberg vylomil "pánu zemětřesení", slyšel už náš laskavý čtenář a znaje. Jeden z nich měl na krku Fric, sluha přestrojeného doktora Mullera.

Následuje román V Paříži

Čtivý a strhující styl vyprávění sleduje další osudy neohroženého pruského poručíka Huga Voň Kónigsaua a jeho sličné vyvolené Margot. Setkáváme se s císařem Napoleonem, který se vrací zvyhnanství, aby znovu dobyl vládu nad světem.Bitva u Waterloo však znamená konec jeho nadějím. Životní cesty jednotlivých protagonistů se splétají, ztrácejí a zase vyplouvají na povrch, posléze až v severní Africe, na území beduínských kmenů.

Karel May
HULÁNOVA LASKÁ
IV
1. díl Válečná pokladna
2. díl Otec a syn
3. díl V Paříži
4. díl Vyzvědač z Ortry
5. díl Osvobození a nalezení

KAREL MAY
HULÁNOVA LASKA
Díl druhý
OTEC A SYN
KLÁRA 1993, Český Těšín

první. L

Část

Okresní knihovno v Olomouci
R 1993

K 93
(c) Illustration obálka Adam Glajc
(c) Illustration Jaromír Suchý
Vydalo nakladatelství Klára
Vytiskly Brněnské papírny, s.p., závod Český Těšín
Výhradní prodej zajišťuje PEMIC, distribuce,
Drážní ulice 372,
719 00 OstravaKunčice, tel. 069 282334,
fax: 069282187
Doporučená cena nakladatelem 62 Kč včetně DPH